

T. C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Türk Dili ve Edebiyatı (Türk Lehçeleri ve Edebiyatları) Anabilim Dalı

DOKTORA TEZİ

**“DALA VILAYATINIŇ GAZETİ”NİN KAZAK
TÜRKLERİNİN MODERNLEŞMESİNDEKİ ROLÜ**

HAZIRLAYAN: RIDVAN CHITILOV

NO: 92080004222

TEZ DANIŞMANI: Prof. Dr. YAVUZ AKPINAR

İZMİR-2013

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü M¼d¼rl¼ğ¼ne sunduğ¼m **“Dala Vılayatının Gazeti”nin Kazak T¼rklerinin Modernleşmesindeki Rol¼** adlı doktora tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

RIDVAN CHITLOV



T.C.EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ



DOKTORA
TEZ SAVUNMA TUTANAĞI

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı : Rıdvan CHITLOV
Numarası : 92080004222
Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edb.
Tez Başlığı (Türkçe) : "Dala Vilayatinin Garati"nin Karak Modernleşmesindeki Rolü
Tez Başlığı (İngilizce) : Role of Dala Vilayatinin Garati in Modernization of Karak
Turks
Tez Savunma Tarihi : 10.09.2013
Tez Başlığı Değişikliği Varsa Yeni Başlık:

JÜRİ ÜYELERİ

Jüri Başkanı

Unvan, Adı, Soyadı : Prof. Dr. Yavuz AKPINAR
Karar : ☒ Başarılı ☐ Başarısız ☐ Düzeltme
İmza : [Signature]

Jüri Üyesi (Tez İzleme Komitesi Üyesi)

Unvan, Adı, Soyadı : Prof. Dr. Mustafa ÖNER
Karar : ☒ Başarılı ☐ Başarısız ☐ Düzeltme
İmza : [Signature]

Jüri Üyesi (Tez İzleme Komitesi Üyesi)

Unvan, Adı, Soyadı : Prof. Dr. Mehmet ERSAN
Karar : ☒ Başarılı ☐ Başarısız ☐ Düzeltme
İmza : [Signature]

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı : Prof. Dr. Fazıl GÖKÇEK
Karar : ☒ Başarılı ☐ Başarısız ☐ Düzeltme
İmza : [Signature]

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı : Yrd. Doç. Dr. Sabahattin GAGIN
Karar : ☒ Başarılı ☐ Başarısız ☐ Düzeltme
İmza : [Signature]

TEZ HAKKINDA JÜRİNİN GENEL GÖRÜŞÜ

(Jüri Başkanı Tarafından Doldurulacaktır)

Tez savunması sonucunda öğrenci tarafından hazırlanan çalışma;

Oybirliğiyle ☒

Oy çokluğuyla ☐

Başarılıdır

Düzeltilmelidir

Başarısızdır

- Bu tutanak üç (3) işgünü içerisinde jüri üyelerinin raporlarıyla beraber Anabilim Dalı Başkanlığı üst yazısıyla Enstitü Müdürlüğüne gönderilmelidir.
- Doktora programlarında düzeltme alan öğrencinin 6 (altı) ay içerisinde yeniden savunmaya girmesi zorunludur.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ	III
KISALTMALAR	VI
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM	6
<i>Dala Vilayatının Gazeti</i>	6
A) <i>Dala Vilayatının Gazeti</i> Hakkında Genel Bilgiler:	6
1-Gazetenin bölümleri:	11
2- <i>Dala Vilayatının Gazeti</i> 'nin 1888-1902 yılları arasında çıkan sayıları:.....	13
B) <i>Dala Vilayatının Gazeti</i> 'nin Yazı Kadrosunda Yer Alan Kişiler, Yazı veya Haberleri İktibas Edilen Gazete ve Dergiler:	14
1-Yazarlar hakkında kısa bilgiler:	17
2- <i>Dala Vilayatının Gazeti</i> 'nin ilişki içinde olduğu süreli yayınlar:	36
II. BÖLÜM	48
<i>Dala Vilayatının Gazeti ve Kazak Modernleşmesi</i>	48
A) Sosyal Meseleler:	49
1-Yerleşik ve ziraî hayata geçiş:.....	49
2-Kadın meselesi:	57
B-Siyasî Meseleler:	66
1-Kazak idare sistemi:.....	66
2-Kazak mahkeme sistemi:	69
3-Vergi meselesi:	77
4-Rus göçmenleri meselesi:	79
C) İktisadî Meseleler:	82
1-İktisadî hayat:	82
2-Hayvancılık meselesi:	85
3-Panayırlar:	88
Ç) Kültürel Meseleler:	89
1- Eğitim Meselesi:.....	89
a-Medreseler:	89
b-Usul-i cedit okulları ve usul-i savtî metodu:	93
c-Rus-Kazak (Tuzem) Okulları:	95

2-Gazetecilik ve matbuat:	105
3-Kazak aydın ve entelektüelleri:	108
4-Tatarların Kazak modernleşmesindeki rolü:	112
5- <i>Tercüman</i> gazetesinin Kazak modernleşmesindeki rolü:	116
6-Edebiyat Meseleleri:	120
a- <i>Dala Vilayatınıñ Gazeti</i> 'nin Dili:.....	120
b-Edebî türler (hikâye, uzun hikâye, masal, fabl, atasözler, efsane ve menkıbeler):	129
D) Bilimsel Gelişmeler:	141
1-Modern Edebiyat, Folklor, Etnografya, Tarih ve Arkeoloji Araştırmaları:.....	141
2-Modern Tıp ve Baytarlık Meselesi:.....	145
III. BÖLÜM	150
DALA VILAYATINIÑ GAZETİ–КИРГИЗСКАЯ СТЕПНАЯ ГАЗЕТА'nın Kronolojik Fihristi	150
TRANSLİTERASYON HARFLERİ	150
Kronolojik Fihrist (1894–1902):	150
1894	151
1895	194
1896	234
1897	262
1898	298
1899	338
1900	378
1901	410
1902	449
SONUÇ	456
KAYNAKÇA	460
ÖZGEÇMİŞ	462
ÖZET	463
ABSTRACT	465
EK: HARİTALAR	467

Ö N S Ö Z

Dala Vilayatinıñ Gazeti, Kazak Türklerinin hem matbuatında hem de fikir ve edebiyat hayatında ve dolayısıyla modernleşme hareketlerinde önemli bir yer tutar. Bu gazete 1888–1902 yılları arasında günümüzde Rusya Federasyonu’nun sınırları içerisinde bulunan ve o dönemdeki Steпноye General-Gubernatorstvo (Степное Генерал-Губернаторство) [Step Bölgesi veya Dala Vilayeti] veya diğer adıyla Steпноy Kray (Степной Край) [Bozkır Bölgesi]’ın idarî merkezi olan Omsk şehrinde, Dala Vilayeti valiliği tarafından Rusça ve Kazak Türkçesiyle haftalık yayımlanmış resmî bir gazetedir.

Bu gazete hakkında Türkiye’de kapsamlı bir çalışma bulunmamaktadır. Gazete üzerinde Kazakistan’da Ü. Subhanberdina’nın yaptığı tematik çalışmalar dışında bir takım makaleler yayımlanmıştır. Bu makalelerde genel olarak gazete koleksiyonu değil, Subhanberdina’nın araştırmaları esas alınmıştır. Subhanberdina’nın hazırlamış olduğu fihristte¹ ise o dönemdeki Arap harfleriyle yazılı kelimeleri günümüz Kazak Türkçesiyle okuma hataları dikkat çekmektedir. Bu da o dönemin dil, imlâ özelliklerini ve özellikle diğer Türk şivelerinin etkisini göstermesi açısından olanaksız kılmaktadır. Hâlbuki *Dala Vilayatinıñ Gazeti*’nde birçok ve hatta aynı kelimelerin yazılışında bile farklı imlâ kullanıldığı görülmektedir.

Bu doktora tezinin asıl konusu ise *Dala Vilayatinıñ Gazeti*’nin (tam koleksiyonunun) Kazak modernleşmesinde nasıl bir rol oynadığını, etkilerini belirlemek ve 1894–1902 yıllarının fihristini hazırlamaktır.

Gazetenin 1888–1893 yıllarını kapsayan sayıları üzerinde 2006–2008 yılları arasında tarafımızdan yapılan kronolojik fihrist mahiyetinde bir master tezi vardır.² Bu doktora araştırmamızda, gazetenin 1894–1902 yılları arasındaki kısmının fihristi

¹ U. Subhanberdina. *Dala Vilayatinıñ Gazeti: Mazmundalğan Bibliografialık Körsetkiş, 1888-1902*, Gılım, 1996, Almatı.

² Daha fazla bilgi için bakınız: 2008 yılında Prof. Dr. Yavuz Akpınar yönetiminde Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Ridvan Chitilov tarafından hazırlanan “*Dala Vilayetinın Gazeti*” *Üzerine Bir Araştırma* (basılmamış yüksek lisans tezi). Bu tezde, *Dala Vilayatinıñ Gazeti*’nde 1888-1894 yılları arasındaki çıkan bütün yazı ve haberlerin kronolojik fihristi hazırlanmıştır.

hazırlandı ve böylece gazetenin 1888-1902 yıllarının kronolojik fihristi tamamlanmış oldu.

Ayrıca *Dala Vilayatının Gazeti*'nde 1888–1902 yılları arasında yayımlanan bütün yazılar, Rusça ve Kazakça metinlerden incelenmiş, konularına göre tasnif edilerek elde edilen bilgiler ayrı ayrı başlıklar altında değerlendirilerek Kazak Türklerinin modernleşmedeki etkisi araştırılarak üzerinde durulmuştur.

Bu doktora tezi üç ana bölümden ve onların alt bölümlerinden oluşmaktadır. İlk bölümde gazete yazarları ve gazetede yazı ile haberleri iktibas edilen süreli yayınlar hakkında genel bilgiler verilmiş, ikinci bölümde gazetenin Kazak modernleşmesi üzerindeki rolü, gazeteden elde edilen bilgiler ışığında araştırılarak gerekli değerlendirmeler yapılmıştır. Bunun için gazetede yazılar, muhtevalarına göre, tasnif edilerek sosyal, siyasî, iktisadî, kültürel, bilimsel vb. başlıklar ve alt başlıklar altında incelenmiş ve elde edilen sonuçlar açıklanmıştır.

Tezin üçüncü bölümünü oluşturan kronolojik fihrist bölümü, gayr-ı resmî bölümdeki bütün yazı, haber, ilanların vb. tek tek kronolojik sırayla fihriste geçirilmesinden ibarettir. Ancak gazetenin resmî kısmında yer alan Rus memurların atanma ve ödüllendirilmesi ve bunun gibi bazı haberler Kazaklarla doğrudan doğruya ilgili olmadığı için fihriste alınmamıştır. Sadece Kazakları doğrudan ilgilendiren (Kazak idareci ve halk hâkimlerinin atanma haberleri hariç) yazı ve haberler fişlenmiştir.

Gazetenin Rusça ve Kazak Türkçesi kısımlarını birlikte incelenmiştir. Bu iki dildeki metinlerin genelde birbiriyle örtüştüğünü söyleyebiliriz. Zaman zaman kimi Rusça veya Kazakça metinlerinden sadece birinin yayımlanmış olması da dikkati çekmektedir.

Böylece *Dala Vilayatının Gazeti*'nin master tezimizde başlamış olduğumuz kronolojik fihrist, doktora tezindeki bu kısım ile birlikte tamamlanmıştır.

Bu araştırma için *Dala Vilayatının Gazeti*'nin 15 yılını ihtiva eden mikrofilmlerin dijital kopyaları ABD'nin University of Michigan Kütüphanesi'nden temin edilmiştir. Bu koleksiyonda gazetenin 1889 yılına ait bütün sayılar ve bazı yıllardan birkaç sayı (1895 yılının 41. sayısının 4. sayfası; 1901 yılının 12. sayının 2. ve 3. sayfalar ve 33.

sayının 1-4. sayfaları) eksiktir. Dolayısıyla bu eksik sayılar, tezimizde kullanılamamıştır.

Gazetenin yayımlandığı yıllar Kazak Türkçesinin yazı dili olarak yeni yeni oluşmaya başladığı döneme rastlamaktadır. Bu yüzden Arap harfleriyle Kazak Türkçesinin yazılmasında bazı tereddütlerin ve problemlerin olduğu görülmektedir. Bu tereddütler ve problemler gazetenin ileriki yıllarında nispeten düzelmesine rağmen genel olarak son sayılarına kadar devam etmiştir. Bu yüzden gazeteden yaptığımız alıntılarda bir kelimenin farklı şekillerde yazılması okuyucuları şaşırtmamalıdır. Araştırmamızda, kelimeleri metindeki imlalarıyla yazmayı tercih ettik. Başka bir deyişle kronolojik fihristi hazırlarken gazetedeki orijinal yazılımına sadık kaldık.

Rusça metinlerde tabîî olarak bu dilin 1880’li yıllardaki imlası söz konusudur. Rusçanın yazılışında bu tarihlerden sonra bazı revizyonlar yapılmış, bazı harfler ve işaretler Rusçadan çıkartılmıştır. Bu sebeple biz Rusça kelimelerin yazılışında bugünkü imlayı değil gazetedeki yazılış şeklini esas aldık. Gazetedeki imlayı bugünkü Rus imlasına yaklaştırmadık.

Bu tezin konusunu tavsiye eden ve araştırmamız sırasında ortaya çıkan problemleri çözmemizde yardımcı olan ve bizi her zaman destekleyen müşfik hocamız Prof. Dr. Yavuz AKPINAR’a müteşekkirim.

Gerçekleştirdiğim bu çalışmanın, Kazak Türkleri ve genel olarak Türk dünyası için yararlı olmasını ümit ediyorum.

Ridvan Chitilov

İZMİR

K I S A L T M A L A R

bak.: bakınız

hk.: hakkında

s. : sayfa numarası

c. : cilt

vb.: ve benzerleri

vd.: ve diğerleri

vs.: vesaire

GİRİŞ

XIX. yüzyılda Orta Asya’da hayat kendi akışı içerisinde ve dünyanın çok gerisinde sürüp gidiyordu. Timur döneminin o ihtişamlı yıllarını hatırlatan sadece birçoğu harap hâldeki mimarî abideler kalmıştı.

1853-55 yıllarındaki Kırım Harbi’nde Avrupa devletleri Osmanlılar yanında yer alarak Osmanlı Devleti’ni Ruslara karşı korumuş oldu. Savaş daha son bulmadan I. Nikola ölmüş ve yerine II. Aleksandr geçmişti. 1856 yılında imzalanan Paris Antlaşması ile Rusların Balkanlara ve Anadolu’ya yayılması durdurulmuştu. Ruslar bu sefer doğuya yönelerek Türkistan’a doğru yayılmaya başladılar. 17. yüzyılda Türkistan’da, Hokand Hanlığı, Hiva Hanlığı ve Buhara Emirliği vardı (Kurat 1999: 346-347). Bu hanlıkların eski güçlü dönemlerinden geriye hiç eser kalmamıştı ve bunlar, birbirleriyle sürekli çekiştikleri için epeyce zayıf düşmüşlerdi ve bu sebeple de Rus istilasına daha kolay olmuştu.

Daha 17. yüzyılın sonlarında Türkistan ve çevresi Rusların Deli Petro zamanında bölgeye gönderdiği araştırma heyetleri tarafından incelenmiş ve istilâ için hazırlıklar yapılmıştı ve bu amaçla Sibiryâ’da Rus yayılması devam ediyordu. Hem yayılma hem de savunma amacıyla tahkimli bir hat oluşturularak bölgede çeşitli karakollar, dayanak noktaları ve kaleler inşa edildi ve böylece Orta Asya’ya yayılmak için ilk önemli adım atılmış oldu. Bu amaçla 1717 yılında birçok kale yanında Omsk kalesi de inşa edilmişti (Latkin 1885: 253; Kurat 1999: 347).

Rus kaynaklarında Kazak Türkleri hakkındaki ilk bilgilere 1537 yılında rastlıyoruz. I. Petro, Kazakların konumunu dikkate alarak Kazak Hanlığını “Asya’daki ülke ve toprakların anahtarı olarak” adlandırmıştı. Kendi aralarında birçok boya bölünen Kazak Türkleri Ulu, Orta ve Kiçi Cüz olmak üzere üç büyük gruba bölünmüşlerdi. Onların içinde de daha küçük oymaklar vardı. Bu bölünme siyasî ve coğrafi sebeplere bağlı idi. Ulu Cüz ya da Büyük Orda Sibiryâ ile Çin sınırı arasında, Küçük Cüz Ural dağları ile Aral Gölü arasında ve Orta Cüz de bunların arasındaki bölgede göçebe hayatı sürüyorlardı (Narodı Rossiye 1877: 324). Çarlık Rusya 1734 yılında Küçük Cüzü, 1740-42 yılları arasında Orta Cüzü ilhak etti ve 1867 yılında Yedi

Su'da Rus idarî teşkilatı kurularak Yedi Su (Semireç'ye) eyaleti adını aldı. Böylece Büyük Cüz de Rus idaresi altına tamamen girdi ve Rus ilerlemesi Türkistan içlerine kadar başlamış oldu (Kurat 1999: 347-348).

İlk başlarda Kazak Türkleri idarî yönden her ne kadar Ruslara tabi olsalar da onları Cengiz soyundan gelen ve Rus yönetiminin atadığı kendi "sultanlar"ı idare ediyordu. 1869 yıllarına gelindiğinde Ruslar çeşitli idare merkezleri kurarak Kazak Topraklarını askeri yönetime bağladılar. Böylece 19. yüzyıl sonlarına doğru Orta Asya'daki Rus yayılması, Türkistan Hanlıklarının alınmasıyla tamamlanmış oldu. Hive Hanlığı ile Buhara Emirliği Rusya'ya tabi birer vassal devlet halini aldı; Hokand Hanlığı ise ortadan kaldırılarak yerine Fergana eyaleti kuruldu.

19. yüzyılda Rusya'nın Türkistan'daki ilerlemesi karşısında Türkistan Hanlıkları nüfus açısından üstün olmalarına rağmen, askerî tenkit ve teçhizat yönünden geri kaldıklarından Ruslara karşı duramadılar. Rus yönetimi "Avrupa'nın beşte biri büyüklüğünde olan geniş ve çok zengin bir sahayı işgal ederken, Rus kayıpları 1.000 ölü ve 3.000 yaralıyı geçmedi." (Kurat 1999: 352).

Bunun sebebini de A. N. Kurat, "Rusya Tarihi Başlangıçtan 1917'ye Kadar" adlı eserinde şöyle açıklamaktadır:

"Türkistan'daki Rus başarılarının yegâne sebebi: Ruslara karşı mukavemet edebilecek kuvvetli bir Türk devletinin bulunmayışdır. Türkistan'ın Türk ahali Kazak, Kırgız, Özbek, Karakalpak, Türkmen kavimleri (veya uruğları) birbirleriyle mücadele ederek zaafa düşmüşlerdi; Türkistan Türklerinin mühim bir kısmı (Kazaklar ve Kırgızlar) göçebe olmakla, modern Rus teşkilâtına karşı duracak durumda değildi. Türkistan'ın yerleşik Türk ahali ise, dinî taassub, ortaçağlar teşkilâtı ve zalim hanları ve emirleri idaresinde uzun zaman kalmakla adeta yaşama kudretini kaybetmiş gibiydiler. Timur devrinde dünyanın en cesur ve en mükemmel ordularını kurmağa muktedir olan Türkistan, XIX. yüzyılda en gevşek ve korkak bir ahali kitlesinin barındığı bir ülke derecesine inmiş bulunuyordu." (Kurat 1999: 352). Çarlık Rusya'nın Türkistan'ın tamamını eline geçirmesi bu bölgenin geri kalmışlığını çarpıcı bir şekilde ortaya çıkarmıştı. Böylece Ruslar 19. yüzyılın sonlarında Afganistan sınırlarına dayanarak İngilizlere komşu oldular.

Ruslar bölgede kendileri açısından kurnazca izledikleri siyasetle yeni istila ettikleri bölgelerde halka yönetimlerini kolayca kabul ettirdiler. Bununla ilgili bazı bilgiler *Dala Vilayatının Gazeti* sayfalarında bile görülmektedir.

Gazete idarecileri Rus siyasetinin aleyhindeki yazıları gazetelerinde yayımlamaktan genel olarak kaçındıkları hâlde bazen bunun istisnaları görülmektedir. Örneğin, *Uralets* gazetesinden iktibas edilerek *Dala Vilayatının Gazeti*'nde "Ögüziñ térisi–Воловья Шкура" [Öküzün Derisi] başlığıyla yayımlanan yazıda (1900 No: 14, 15) bir Kazak efsanesi anlatılıyor. Bu efsaneye göre Rusların Oral (Ural'sk) civarındaki Kazak topraklarını sinsice ele geçirip Kazakları oralardan nasıl çıkardıklarına dair bilgi verilmiştir.

Rusların tatbik ettikleri bu "hilekâr siyaseti" Zeki Velidi Togan "Türkili (Türkistan) Tarihi" kitabında, şöyle açıklanmıştır: "1847 yılı Sır Derya seferi sırasında Rus ordusunda bulunan bir Başkurt zabitanın ağzından ve General Mokşeyev'in "Türkistan Seyahatnamesi"nde kaydedilen cümleleri hatırlatmak uygun olur. Bu zabıt, Rusların, Başkurdistan'da olduğu gibi, Kazakistan ve Hive'de de tatbik edecekleri siyaset hakkında: 'Ne için Çar Hiveyi işgal edip hanı yakalamıyor? İsterse bunu yapabilir. Nedir bu han? Bu hiçtir. Çar onu yakalayıp Napolyon Bonapart'ın oturduğu adaya göndermek iktidarına maliktir. Hive meselesini şöyle çabucak halletse olmaz mıydı? Hayır, olmaz; çünkü Rus hilekâr ve mekkârdır. O, bizim Başkurt ve Kazak gibi değildir. O, her işini gizli ve yavaş yapar. Kazaklar da bozkırda kendi başlarına geziniyorlardı. Hiç kimseyi hükümdar tanımıyorlardı. Rus ona kırmızı kaftan verdi. Kazak da buna çok memnun oldu. Kaftan verdikten sonra, Rus, onu kendi isteğine göre sevk etmeğe başladı. Rus onu, şimdi yalnız arabanın yanından yedek getiriyor. Fakat biraz sonra arabanın kendisine koşacaktır. Sonra da kamçılamağa başlayacaktır. Biz Başkurtlara da böyle yaptı. Şimdi tamam esir olduk. Hive'yi de öyle yapmak istiyor' demiştir." (Togan 1942-47: 253).

1835 yılında Rus yönetimi Orenburg idare bölgesinde yeni tahkim hattı kurmaya başladı. 1845 yılında da Küçük Cüz'ün merkezinde Orenburg istihkâmı (şimdiki Turgay şehri) ve Ural'sk istihkâmı (şimdiki İrgiz şehri) ve sonrasında da Karabutan kalesini kurdu. 1847 yılında da Rus idaresine kesin olarak giren Büyük Cüz'ün güvencesi için Yedi Su'daki Ala Tav dağının eteklerinde Kopal şehri, Sırderya nehrinin

ağzında da Raim tahkim merkezini kurdu. Daha sonra Raim tahkim merkezi oldukça kullanışsız olan Kazalı nehrinin bir koluna taşınarak şimdiki Kazalinsk olarak bilinen merkez kurulmuş oldu (Latkin 1885: 188). Ruslar bozkırın dışındaki başka birçok bölgede kale inşa ederek bölgedeki varlıklarını sağlamlaştırmaya devam ettiler.

Bundan sonra Kazak topraklarında şehirleşme hız kazandı. 1882 yılında Bozkır Vilayeti'nin kurulmasıyla Kazakların yaşadıkları topraklar Rus idarî sistemine göre taksim edilerek bozkırda yeni istihkâm mevki, kale ve şehirler kuruldu. Bunların etrafında yerleşen Kazaklar, onlar için yeni hayat tarzı olan Rus yaşayış ve idarî sistemiyle tanışmış oldular.

1865 yılında Taşkent şehrinin Rusların eline geçmesinden sonra 1867 yılında Туркестанский Военный Округ (Turkistanskiy Voyenniy Okrug) [Türkistan Askeri Bölgesi] kuruldu (Tölenova 2006: 579). Türkistan Askeri Bölgesi kurulduktan sonra 1870 yılında Rus idaresi tarafından *Түркистанскије Вedomosti* [Türkistan Haberleri] adlı gazete yayımlanmıştır. Bu gazete 1917 yılına kadar çıkmıştır. Ayrıca aynı yıldan itibaren resmî Rus gazetesi olan *Түркистанскије Вedomosti* gazetesine ek olarak yerel dillerde (Kazakça ve Sartça) (1870–1882) *Түркistan Vilayetiniñ Gazeti* yayımlanmıştır. Bu gazetenin çıkış sebebi, Rus idaresindeki bölge halkına kendi kanun, emir ve genelgelerini; Rusya ve bölgedeki olayları vb. haberleri yerel halka duyurmaktır (Atabayev 2006: 587). Bu gazetenin Kazakça kısmının redaktörlüğünü Ş. İbragimov yapmıştır. *Түркistan Vilayetiniñ Gazeti* siyasî, edebî, resmî bir gazetedir. Gazetede, Şokan Valihanov'un bazı makaleleri de yayımlanmıştır (Subhanberdina 2003: 6).

Kazakistan kaynaklarına göre Kazak matbuatının ilk gazetesi, 1870–1882 yılları arasında *Түркистанскије Вedomosti* gazetesinin eki olarak çıkartılan *Түркistan Vilayetiniñ Gazeti*'dir. Bu ilavenin “Kazak Gazetesi” olarak değerlendirilmesinin sebebi *Түркistan Vilayetiniñ Gazeti*'nin ilk yıllarında “Sartça” ve “Kırgızca” [Kazak Türkçesi] dillerinde verilen eklerdir. Kazakça ekler, bazı Kazak araştırmacılar tarafından ilk Kazak gazetesi olarak değerlendirilmektedir. Hâlbuki bu gazete resmî ve Rus yönetimi tarafından çıkartılan Rusça bir gazetedir ve burada Kazak Türkçesi dışında Özbek Türkçesiyle de “yazılar” yayımlanmıştır.

1882 yılında askeri bakan P. S. Vannovskiy'in girişimiyle Западно-Сибирское Генерал-Губернаторство (Zapadno-Sibirskoye General-Gubernatorstvo) [Batı Sibirya

Askerî Valiliği] ilga edilerek Akmola ve Semipalatinsk [Yedi Tam] oblastlerinin [illerinin] ve o zamana kadar Туркестанское Генерал-Губернаторство (Türkistanskoye General-Gubernatorstvo) [Türkistan Askeri Valiliği]'ya tabi Semireç'ye [Yedi Su] oblastlerinin birleştirilmesiyle Stepnoye General-Gubernatorstvo [Step Bölgesi veya Dala Vilayeti] kurulmuş oldu. Bu idarî yapıya Степной Край (Stepnoy Kray) [Bozkır Bölgesi] da deniliyordu. Dala Vilayeti'nin merkezi Omsk şehri idi. Ancak 1899 yılında Yedi Su eyaleti tekrar Türkistan Vilayeti'ne bağlandı. (İsabay 2001: 131–132).

Bozkır Vilayeti kurulduktan altı sene sonra 1888 yılında askerî valinin emriyle *Dala Vilayatının Gazeti* çıkarılmıştır. Böylece Rus yönetimi tarafından Kazak Türkleri için müstakil bir gazete yayın hayatına başlamıştır. Her ne kadar o dönemde Kazakların çıkardığı gazete olmasa da ve *Dala Vilayatının Gazeti*'nin resmî Rus gazetesi olsa da Kazak Türkleri üzerinde etkisi ve modernleşmelerinde katkısı yadsınamaz. Çünkü gazetede yayımlanan yazıların çoğu bir ilk niteliğindeydi ve bu yazıların bir kısmı ilmî araştırmalardı. Bu yazıların bir başka özelliği de Kazak Türklerine örnek niteliğini taşımış ve Kazak Türkleri arasında da böyle çalışmaların yapılmasına sebep olmuştur.

I. BÖLÜM

Dala Vilayatının Gazeti

A) *Dala Vilayatının Gazeti* Hakkında Genel Bilgiler:

Gazete hakkında bilgi vermeden önce gazetenin ismi konusunda bilgi vermek istiyoruz. Yapılan araştırmalarda gazetenin Arap harfli Kazakça isminin (دالا ولايتى ننگ) okunuşunda birtakım farklılıklar göze çarpmaktadır. Örneğin bir çalışmada gazetenin Kazakça ismi “Дала уалаятының газеті”³ (Dala ualayatının gazetі), diğer bir çalışmada da “Dala Walayatının Gazetі”⁴ şeklinde gösterilmiştir. Her iki adlandırmada daha çok ses değerleri günümüz Kazak Türkçesine yaklaştırılarak verilmeye çalışılmıştır. Hâlbuki o dönemde Kazak Türkçesi üzerinde yapılan bir çalışmada “ua/uè” seslerinin Arap harfli karşılığı şöyle gösterilmiştir: ؤ (Melioranskiy 1894: 10). Araştırmamızda da bu harfe birkaç yer dışında rastlamadık ve rastladığımız yerde de Latin harfli karşılığını “ua/uè” olarak gösterdik.

Bir de gazete koleksiyonunu incelerken gazetenin tercüman yardımcılarında olan Din Muhammed Sultan Ğazin, “Қазақ тилиңе казув турадан—О транскрипции киргизского языка” adlı yazısında (1896 No: 31, 32) genel olarak Kazak dilinin Arap harfleriyle yazılışından bahsetmiştir. Ayrıca yazar, yazısının ikinci dipnotunda gazete idaresinden gazetenin Kazakça başlığı olan “Дала вилаятының газеті” (Dala vilayatının gazetі)’nin Rusça kısmının başlığı olan “Киргизская Степная Газета” (Kirgizskaya Stepnaya Gazeta) [Bozkırın Kazak Gazetesi]’ya uygun olarak “Қырдың казакъ газеті”–“قردينك قزاق كازيتي” (Қырдың Қазақ Газеті) olarak değiştirilmesini teklif etmiştir (1896 No: 32) ama onun bu teklifi gazetenin son sayısına kadar dikkate alınmamıştır.

³ U. Subhanberdina. Dala Ualayatının Gazeti: Mazmundalğan Bibliografiyalık Körsetkiş, 1888-1902, Ğılım, 1996, Almatı.

⁴ Uyama Tomohiko. A Strategic Alliance Between Kazakh Intellectuals And Russian Administrators: Imagined Communities in Dala Walayatının Gazetі (1888-1902).

Bu dipnotta dikkatimizi çeken bir başka husus ise gazetenin Kazakça başlığının imlasıdır. Yukarıda görüldüğü gibi Sultan Ğazin gazete başlığını “Дала вилаятынынъ газеты” (Dala vilayatınınъ газеті) şeklinde yazmıştır. Kendi dilini çok iyi bilen bu Kazak aydınının gazetenin adını bu şekilde yazmasını da bilimsel araştırmalarda nazarı dikkate almanın uygun olacağı kanaatindeyiz. Bu araştırmamızda ise tez önerisinde kullandığımız şekle sadık kalarak *Dala Vilayatınınъ Gazeti* imlasını tercih ediyoruz.⁵

Dala Vilayatınınъ Gazeti, 1882 yılında kurulan Dala Vilayeti’nin merkezî şehri olan Omsk’ta 1871 yılından itibaren yayımlanan *Акмолинский Областный Вѣдомости*⁶ [Akmola İli Haberleri] isimli resmî Rus gazetesine askerî valinin emriyle haftada bir yayımlanan ekidir. *Dala Vilayatınınъ Gazeti*, 1 Yanvar [Ocak] 1888-12 Aprel [Nisan] 1902 yılları arasında çıkmıştır (1888 No: 1).

Gazetenin, 1888-1893 yılları arasında Rusça ismi *Особое ‘Прибавление’ къ Акмолинскимъ Областнымъ Вѣдомостямъ* [Akmola İli Haberleri’nin Özel “Eki”] şeklindedir. Kazakçası ise *Dala Vilayatınınъ Gazeti*’dir. Gazete resmî ve gayr-ı resmî olmak üzere iki ana bölümden oluşuyordu.



1888 yılının ilk sayısında gazetenin çıkış sebebi anlatılmaktadır: “Gazete Dala Vilayetinin emriyle Kazak bozkırı ve Kirgiz⁷ topluluğu idaresini ilgilendiren Rus yerel ve üst idarenin emir ve faaliyetleriyle “tuzem” [yerel] Kazak halkını bilgilendirmek amacıyla yayınlandı. Ayrıca Kazaklar arasında ülkenin tabiatı ile vatandaşlarının tarım (hayvancılık, ekincilik, değış tokuş, ticaret vs.) ve manevi (âdet, efsane, masal, menkıbe, okur-yazarlığın geliştirilmesi vs.) yaşam tarzı ile ilgili faydalı haberleri

⁵ Doktora tezi teklif edilirken bu münakaşa ve bilgilerden habersiz olduğumuz için tezimizin adı *Dala Vilayatınınъ Gazeti* şeklinde yazılmış ve ilgili tez yönetmenliğine göre zaman geçtiğinden tezin adı artık değıştirilememiştir.

⁶ 1871-1914 yılları arasında “Akmola Eyalet İdaresi” matbaasında Omsk şehrinde çıkan resmî Rus gazetesidir.

⁷ Ruslar, Kazakları Kirgiz olarak yanlış adlandırıyorlardı. Biz Kirgiz yerine Kazak demeyi uygun görüyoruz. Bundan sonraki yazılarda da böyle yazmayı tercih edeceğiz.

yaygınlaştırmayı amaçlamaktadır. Özel “ek” haftada bir kez cuma günleri çıkmaktadır. Mecburi aboneler için abonelik fiyatı yıllık iki ruble, mecburi olmayanlar için ise üç rubledir. Abonelik işlemleri Omsk şehrinde Akmola Oblast’ İdaresi’nin matbaasında yapılmaktadır.”⁸ (1888 No: 1).

Bu yazı gazetenin 1894 yılının ilk sayısına kadar her sayının ilk sayfasında çıkmaya devam etmiştir. Gazetenin çıkış sebebini açıklayan bu yazı, 1888 yılının her sayısında valinin “emriyle” çıkıyordu diye yazarken 1894 yılına kadarki yıllardaki sayılarda ise “emriyle” yerine “izniyle” çıkıyordu, diye yazmaya devam etmiştir.

جنگدان قورولوب چغارولوش آقبولا اوبلوسنك چغارولوب جوركلن كازيتينه چغارولوب تورداولايتيني يىلاب نورغوجى كينارال كوبرناتر حضرانلارينك اجتهاد ايلان بلىدورمككلاكلان قزاق ولايتلارينه بارجه جوغارغى آندىن كلان اوزلاريني يىلاب نورغوجى ايلوچلاردان چغارولوش آمر فرمانلاريني هم قىلپ نورلار غىرى بيورقلار تورالارينان قابوللارى نيوشلى بولادور كلان قزاق ولايتلارينه دخيله حالايقلارنك تورمسلارى قالىبينان هم قزاق ولايتلارينك آرالارينه جايفاقنه آندابىن فايدالى نارسالارنى دويىلجوزندا بولوش هم بورامين فلاكتنك ايشوندا جورغوجى اداكلارنك تورمسلار نوراكلاريني هم مال اوسورو ايگىن صالو صاودا قىلماقلىق غىرى نرسالار نوراسيپان حاص اداكلاروندان راسمىلارى بورونغى اونان واقىغالار اير ناكش حيكايثلارهم علم هنر اوسنورمك تورالارينان غىرى نرسالاردان* جنگدان چغارولوش كازيت چيقوب نورادى دربر جيفه صابن بر مرتبه* اوشبو جنگا چغاتوغىن كازيتنى هر وقتدا آلوب طورانوغىن كىشلار جيلنه ابكى ننگه بيرادى اوزايمختيارلارى ايلان آلوب طورانوغىنلار اوج ننگه جيلنه بيرادى كازيت آلفوجيلارونك بازانوغىن اورنى آقبولا اوبلوسنك باصمه خانه سىكا جبارلادور*	Особое „Прибавление“ къ „Акмолинскимъ Областнымъ Вѣдомостямъ“ издается, по распоряженію Г. Стеннаго Генераль-Губернатора, для ознакомленія туземнаго киргизскаго населенія съ мѣропріятіями и распоряженіями мѣстнаго и высшаго начальства, касающимися киргизской степи и киргизскаго общественнаго управленія, а также для распространенія между киргизами полезныхъ свѣдѣній о природѣ страны и бытѣ ея обитателей — хозяйственномъ (скотоводство, развитіе хлѣбопашества, мясная торговля и пр.) и духовномъ (обычаи, преданія, сказки, легенды; развитіе грамотности и пр.). Особое „Прибавление“ выходитъ разъ въ недѣлю — по пятницамъ. Подписная цѣна: для обязательныхъ подписчиковъ — 2 руб., а для необязательныхъ — три руб. въ годъ. Подписка принимается въ г. Омскѣ, въ типографіи Акмолинскаго Областнаго Правленія.

1888-1894 yılları arasında gazete yukarıdaki örnekte de görüldüğü gibi iki sütun şeklinde Kazakça kısmı Arap harfleriyle ve Rusça olarak yan yana çıkmıştır.

1894 yılından itibaren kapanacağı 1902 yılına kadar gazetenin Rusça ismi *Киргизская Степная Газета* [Bozkırın Kazak Gazetesi] olarak değişmiş ve alt başlığında da 1894-1899 yılları arasında *Особое “прибавление” къ Акмолинскимъ, Семипалатинскимъ и Семиреченскимъ Областнымъ Вѣдомостямъ* (Osoboye “pribavleniye” k Akmolinskim, Semipalatinskim i Semireçenskim Vedomostyam)

⁸ Bu ifadeler Rusça ve Kazakça kısımlarda bulunmaktadır. Bu her iki metni göz önünde bulundurarak Türkiye Türkçesine çevirdik.

[Akmola, Semipalat ve Semireçensk İlleri Haberlerinin Özel “Eki”] ve 1900-1902 yılları arasında ise alt başlık *Особое “прибавление” къ Акмолинскимъ и Семипалатинскимъ Областнымъ Вѣдомостямъ* [Akmola, Semipalat ve İlleri Haberlerinin Özel “Eki”] şeklindedir. Gazete sayfalarının sol tarafı Kazakça, sağ tarafı ise Rusça yayımlanmıştır. Gazetenin Kazakça başlığı yayına çıktığı ilk günden kapanacağı güne kadar *Dala Vilayatınıñ Gazeti* (дала вилаети ннѣ казѣти) idi ve gazete genel olarak sekiz sayfa yayımlanmıştır. Ayrıca gazete ilk yıllardaki gibi iki sütun şeklinde yayımlanmamıştır. Gazete, 1894 yılından itibaren kapanacağı 1902 yılına kadar sekiz sayfa olarak ve ilk dört sayfası Rusça, kalan dört sayfa ise Kazakça çıkmıştır.

Gazete sayfasının bir bölümü ile başlık klişelerine birer örnek:

Rusça kısım:

КИРГИЗСКАЯ СТЕПНАЯ ГАЗЕТА

Особое прибавленіе къ Акмолинскимъ, Семипалатинскимъ, и Семирѣчинскимъ Областнымъ Вѣдомостямъ.

„Степная Газета“ будетъ выходить ежедневно, по воскресеньямъ

Подписная цѣна на „Степную Газету“ для обязательныхъ подписчиковъ два рубля илидесять коп., а для необязательныхъ три рубля въ годъ.

Подписка принимается въ Омскѣ, въ Редакціи Газеты, при Канцеляріи Генерала-Губернатора



Объявленія принимаются по 15 коп. со строки въ 40 буквъ русскаго шрифта и съ переводомъ на киргизскій языкъ. За каждое повтореніе объявленія въ слѣдующихъ номерахъ взимается по 10 коп. со строки.

№ 1
Г. Омскъ, 2-го Января 1894 г.
№ 1.

Kazakça kısım:

дала вилаети ннѣ казѣти

Түркістан аймағындағы қазақтардың өмірі мен қызығарлықтары туралы хабарлар, сондай-ақ, олардың тарихы мен әдет-ғұрпаты туралы мағлұматтар беріледі. Газетте қазақ тілінде жазылған мақалалар, хикаяттар, аңыздар, өлеңдер, жырлар және басқа да әдебиеттік еңбектер жарыяланады. Газеттің мақсаты қазақ халқының мәдениетін дағдырып, олардың өмірін жақсарту болып табылады.

Түркістан аймағындағы қазақтардың өмірі мен қызығарлықтары туралы хабарлар, сондай-ақ, олардың тарихы мен әдет-ғұрпаты туралы мағлұматтар беріледі. Газетте қазақ тілінде жазылған мақалалар, хикаяттар, аңыздар, өлеңдер, жырлар және басқа да әдебиеттік еңбектер жарыяланады. Газеттің мақсаты қазақ халқының мәдениетін дағдырып, олардың өмірін жақсарту болып табылады.

Түркістан аймағындағы қазақтардың өмірі мен қызығарлықтары туралы хабарлар, сондай-ақ, олардың тарихы мен әдет-ғұрпаты туралы мағлұматтар беріледі. Газетте қазақ тілінде жазылған мақалалар, хикаяттар, аңыздар, өлеңдер, жырлар және басқа да әдебиеттік еңбектер жарыяланады. Газеттің мақсаты қазақ халқының мәдениетін дағдырып, олардың өмірін жақсарту болып табылады.

1890 yılına birer örnek:

КИРГИЗСКАЯ СТЕПНАЯ ГАЗЕТА

Особое приращение къ Акмолинскимъ и Семипалатинскимъ Области. Вѣдомостямъ

„Степная Газета“ выходитъ ежедневно, по Воскресеньямъ.

Подписная цѣна на „Степную Газету“ для обязательныхъ подписчиковъ два рубля пятьдесятъ коп., а для необязательныхъ три рубля въ годъ.

Подписка принимается въ Омскѣ, въ Редакціи Газеты при Канцеляріи Генераль-Губернатора.



Объявленіе принимается по 15 коп. со строки въ 40 буквъ русскаго шрифта и съ переводомъ на киргизскій языкъ. За каждое повтореніе объявленія въ слѣдующихъ номерахъ взимается по 10 коп. со строки.

№ 2.

Г, Омскѣ. 9-го Января 1900 г.

№ 2.

دالا ویلایتی آسکری والیسی

قورق قلوب دارندگ کارخانہ،

حازلفان مفلوما بولسا باسئروغا چارسا بولادی اکرده
صول معلوماتی ایدھی قرچندگ نورچله قاجان
جانکرتب باصترا بیرسا اولغا جول باصنا اون تیندان تولادی
کمدہ ککم کاروت الام دپ کالاب فلما اویمو شهرلدغوی
ویرتا طور خضرلریندگ مکملاندہ تورغویچ
کاروت مکملاندہ اسیدا جازب چارسا ککر.



مرولایتیندگ کارخی جو اصندن چکسندی جوی بیف برادی
هر ولایتیندگ کارختی الامن دکان کسیر هر دایم مداخلت
ذنب الب طورغا باغاسی ایکی تنکه ایلو تیردان ولکن هر
قاجان متکالاب الماغلارغا اوج تنکه دان چلغا.
کمدہ ککم مفلوما باسئروغا چارسا هر جول باصنا
بن اولیس کیمین تولادی. وهم بر جولدی اورصیا عرفدان
هرق حرف قلب ایسل فلادی. ه. هزاقچه تملان پرواداب

2-نجی نومری ۱۹۰۰-نجی جلدده (9) ۹-نجی فیوراده 1900-نجی جلدده ۲-نجی نومری

Gazetenin redaktörlüğünü sırasıyla İ. Kozlov, K. Mihaylov, G. Abaza, A. Popov, D. Lavrov gibi şahıslar yapmışlardır. Gazetenin Kazak kısmının tercüme ve yayın işini ise “Dala Vilayeti Askeri Valisi”nin baş tercümanı Sultan Eşmuhammed Ablayhanov ve zaman zaman onun yardımcıları olan Dinmuhammed Sultan Ğazin, Rahimcan Düysembayev ve Bakiye Çalimbekov yürütmüşlerdir.

Gazetede ki yazılar arasında ve diğer kaynaklarda gazete tirajıyla ilgili herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadır.

1894 yılının ilk sayısındaki gayr-i resmî kısımdaki “idareden” başlıklı yazıda, *Dala Vilayatının Gazeti* “Dala Vilayeti Askeri Valisi”nin emriyle Yanvar [Ocak] 1894 tarihinden itibaren “Akmola, Semipalat ve Semireçensk İlleri Haberleri”nin özel eki olarak valinin kançılıryasında yeni yazı kuruluşuyla çıkacağından bahsediliyor.

Gazete programı yine eskisi gibi resmî ve gayri resmî bölümlerden oluşup resmî bölümde Kazak bozkırını, Kazak halkını, genel ve Kazak toplum idaresini ilgilendiren Rus merkezî ve yerel idareyle yöneticilerinin emirleri yayımlanacak. Gayr-i resmî bölümde ise 1) Rusya İmparatorluğu ve ona bağlı halklarla ilgili önemli olaylar, çeşitli bölgelerde toplum için yararlı, işletme ve hayattaki gelişmeler, Kazak bozkır mallarının

satılacağı ticarî-sınaî merkezler ile panayırılar hakkında haberlere; 2) Yerel coğrafya (bozkır, dağ, göl, yollar ve sairinin tasviri), tarih (eski halklar, Kazak ve Rusların bozkıra yerleşmeleri, şehirlerin kuruluşu, ticaretin gelişimi, vs.), etnografya veya nüfusbilimi (tuzem [yerel] halkın boy ve diline göre yapısı, göçebelerin içtimaî-soysal ve aile yaşantısı, gelenek-görenekleri, masalları, efsaneleri vs.) ile ilgili yazı ve materyallere; 3) Özenli bir şekilde de tarım ve hayvancılık ile ilgili yazı ve haberlerin hazırlanıp, tarım okullarının değeri ve ayrıca Kazaklar arasında okur-yazarlığın gelişmesine, yerel zanaat ve mesleklere, Kazak bozkırında bulunan panayırılardaki ticarî durum ve fiyatlar hakkındaki haberlere; 4) Halk törenlerinin tasvirine, Kazaklar arasında meşhur kişilerin ölüm haberlerine, halk hâkimleri olan “biy”lerin verdiği mükemmel kararları ile volost [nahiye] kurultaylarına, tabiat olaylarıyla ilgili haberlere yer verileceğinden bahsediliyor.

Ayrıca bu yazının devamında abonelere 25 Mart 1891 tarihinde Çar tarafından onaylanmış “Dala Vilayetinin Nizamnamesi”nin açıklama ve Kazakça tercümesinin bedava dağıtılacağından bahsediliyor.

Gazete idaresi, eğitilmiş Kazakların kendi hısımlarının hayat tarzları ve ihtiyaçlarıyla ilgili yazı ve notlarını gazeteye göndermelerini ve aynı şekilde görevli ve bozkırla sürekli bağlantısı olan Rusların da Kazak halkının iyiliği, bozkır sakinleri arasında Rus kanunlarının daha iyi anlaşılması için gözlemlerini paylaşmalarını istemektedir (1894 No: 1).

Görüldüğü gibi *Dala Vilayatinin Gazeti*’nde ilk çıktığı 1888 yılı ile aradan geçen altı sene içinde bozkırda görevli ve özellikle Kazaklar arasında az da olsa gazeteye ilgi artmaya başlamıştır. Bu gazete Kazakların modernleşmesinde büyük rol üstlenmiştir. Zamanla gazete bölümlerinde yazı çeşidi eskisine nazaran arttığı gibi Kazaklar arasında yazı gönderenlerin sayısı da fazlalaşmıştır.

1-Gazetenin bölümleri:

Gazetenin bölümlerine gelince gazete iki ana bölüm olan resmî ve gayr-ı resmî bölümlerden oluşmaktadır. Resmî bölümün Rusça ismi “Otdel Offitsial’nyy” (Отдѣлъ Оффиціальны́й), Kazakçası “Afisiyalnyy (Yağni buyrukdar cazılattın bölegi)” [Resmî, yani buyrukların yazıldığı bölüm] (أفيسیالی نی یغنی بویروقدار جازلتن بولاکی), daha sonraki

sayılarda bu bölümün adı “Buyrukdar cazılatın bölegi” [Buyrukların yazıldığı bölüm] (بویروقدار جازلات بولاگی) olarak değiştirilmiştir; gayr-ı resmî bölümün Rusça adı “Otdel Neoffitsial’nyy (Отдѣлъ Неофициальный), Kazakçası ise “Buyruqdan Basqa Sözler Cazılatın Bölegi” [Buyruktan başka sözlerin yazıldığı bölüm] (بویروقدان باسقة سوزلار) (جازلاتن بولاگی) şeklindedir.

Resmî bölümünde genellikle Çar’ın, merkez ve yerel idarenin, askerî genel vali ile il askeri valilerin resmî genelge, buyruk, ferman, emirname gibi resmî kararlar yayımlanmıştır. Bunlar içerisinde Kazak yerel idare memurları ve Kazak halk hâkimi olan “biy”, Kazak idareci ve mollaların atama emirnameleri de yayımlanmıştır.⁹

Resmî olmayan bölümde ise birkaç tane alt bölüm tespit ettik. Bu alt bölümlerin bir kısmı gazetenin ilk yıllarından son sayısına kadar devam etmiştir. Kimi alt bölüm de dönem dönem yayımlanmıştır.

Gayr-i resmî bölümün alt başlıkları:

Her hıl habarlar (هر خیل خبرلار)–Местныя Известія [Yerel haberler]

Telegram habarları (тілаграм хабарлары)–Телеграммы [Telgraf haberleri]

Aralasturmak (Араластурмақ)–Смѣсь [Karışık Haberler]

Barçağa paydalı habarlar (барчага пайдалы хабарлар)–Общепользныя свѣдѣнія [Kamunun yararına olan haberler]

Êñgüme (Әңгүме)–Фельетонъ [Felyeton]

Onı munı (Ауны муны)–Хроника [Kısa haberler]

Buyruqdan basqa bölegine cazılğanı (быйруқдан басқа бөлегіне жазылған)–Содержаніе неофициальной части [Gayr-ı resmî bölümün içeriği]

Şaruva habarı (шаруа хабары)–Сельско-хозяйственныя свѣдѣнія [Ziraat haberleri]

Savda habarı (сауда хабары)–Торговья свѣдѣнія [Ticaret haberleri]

Sottağı tirkelgen cumuslar (сөзүткен жумуслар)–Судебныя дѣла [Mahkeme haberleri]

Her Türli Habarlar (Һәр түрлі хабарлар)–Разныя Извѣстія [Her türlü haberler]

Malümname (Мәлумнаме)–Объявление [İlanlar]

Saňa kitap (Саңа кітап)–Библиографія [Kitap tanıtımı]

⁹ Bu araştırmamızda resmî bölümdeki bütün haberleri fihriste almayıp sadece Kazak toplumunu ilgilendiren genelge, emirname, yazı ve haberleri aldık.

Gazét ıǵarup turǵan mahkemesinen (azıt ıǵarob turǵan mahkamasınan) veya Gazét mahkemesinen (azıt mahkemsınan) –Отъ редакціи [Gazete idaresinin haberleri]

Menapıp yaǵni ataǵdı kisilerdiń dúnıyadan kóshkeni (مناقب یغنی اطّاقدی کسیلاردنك) –Некрологъ [Vefat eden şahıslarla ilgili haberler] (دنیاдан کوشکانی)

ır dalanıń içinde ne bolıp catqanı (ر دالاننك اچنده نه بولب جاتقانی) –Что Дѣлается Въ Степи [Bozkırda olan olaylarla ilgili haberler]

ır daladan kélgen habarlar (ر دالادан килкан ҳбарлар) –Вѣсти изъ степи [Bozkırdan gelen haberler]

Postabay yaşıq (پوشتابای یاشیق) –Почтовый Ящикъ [Posta kutusu]

ırdan kélgen hat (ردان килкан ҳт) –Письмо Изъ Степи [Bozkırdan gelen mektup]

Hat (ҳт) –Корреспонденція [Mektuplar, yazışmalar]

Suralǵan cevap hem aytarılǵan cevap –Вопросы и отвѣты [Soru cevaplı haberler]

2-Dala Vilayatınıń Gazeti’nin 1888-1902 yılları arasında ıkan

sayıları:

1888–1-4. sayılar 4 sayfa; 5-7. sayılar 6 sayfa; 8-21. sayılar 8 sayfa; 22. sayı Ramazan Bayramından dolayı 4 sayfa; 23-31. sayılar 8 sayfa; 32.sayı Kurban Bayramından dolayı 4 s.; 33-52. sayı 8 sayfa ıkmıştır.

1889–Bu yıla ait sayılar elimizde yoktur. Ancak 52 sayı ıktıǵı bilinmektedir (Subhanberdina 1996: 64-76).

1890–1-13. sayılar 8 sayfa; 14. sayı Paskalya’dan dolayı 4 sayfa; 15. sayı 4 sayfa; 16-18. sayılar 8 sayfa; 19. sayı Ramazan Bayramından dolayı 4 sayfa; 20-25. sayılar 8 sayfa; 26. sayı 12 s.; 27. sayı 8 s.; 28. sayı 8 s.; 29. sayı Kurban Bayramından dolayı 4 sayfa; 30-32. sayılar 8 s.; 33. sayı 4 s.; 34-51. sayılar 8 s.; 52. sayı Hz. İsa’nın doğum gününden dolayı 4 sayfa ıkmıştır.

1891–1-15. sayılar 8 sayfa; 16. sayı Paskalyadan dolayı 4 sayfa; 17. sayı Ramazan Bayramından dolayı 4 sayfa; 18-24. sayılar 8 s.; 25. sayı Kurban Bayramından dolayı 4 sayfa; 26-29. sayılar 8 s.; 30-36. sayılar 4 s.; 37. sayı 8 s.; 38. sayı 4 s.; 39. sayı 8 s.; 40-49. sayılar 4 s.; 50-51. sayılar 4 sayfa ıkmıştır.

1892–1-17. sayılar 4 s.; 18. sayı 8 s.; 19-52. sayılar 4 sayfa çıkmıştır.

1893–1- 22. sayılar 4 sayfa çıkmıştır. Bu yılda 7. ve 8. sayılar birlikte çıkmıştır. 16. sayı 16 Aprel [Nisan] günü, 17. sayı 17 Sentyabr [Eylül] günü çıkmıştır. Aradaki dört ay gazete yayımlanmamıştır.

1894–1-51. sayılar 8 sayfa çıkmıştır.

1895–1-49. sayılar 8 sayfa çıkmıştır.

1896–1-52. sayılar 8 sayfa çıkmıştır.

1897–1-51. sayılar 8 sayfa çıkmıştır.

1898–1-52. sayılar 8 sayfa çıkmıştır.

1899–1-52. sayılar 8 sayfa çıkmıştır.

1900–1-52. sayılar 8 sayfa çıkmıştır.

1901–1-52. sayılar 8 sayfa çıkmıştır.

1902–1-12. sayılar 8 sayfa çıkmıştır.

Toplamda 704 olmak üzere sayı çıkmıştır.

B) *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nin Yazı Kadrosunda Yer Alan Kişiler, Yazı veya Haberleri İktibas Edilen Gazete ve Dergiler:

Dala Vilayatınıñ Gazeti, Kazak bozkırında yayın hayatına başlamasıyla birlikte hem Rus hem de Kazak Türkleri çeşitli konulardaki yazılarını yayımlama imkânına kavuşmuş oldular. Böylece Kazaklar arasında gazetecilik ve yazarlık kurumları oluşmuştur. Gazete sayılarını incelerken bazı yazıların altında imzalara rastlanmaktadır. Kimi yazılarda imza yerine müstear isimler, kimilerde ise kısaltma ve rumuzlar kullanılmıştır. Yazı ve haberlerin Rusça ve Kazakça kısımlarından imzaları karşılaştırarak bazen Rusça kısımda imzası olmayan yazı ve haberlerde yazarın imzası Kazakça kısımdan veya tersinden tespit edilmiştir.

Dala Vilayatınıñ Gazeti Kazak Türklerinin aydınlanmasında önemliver yadsınamaz bir rol oynamıştır. Bu gazetede Kazak aydın ve yazarların yazıları yanında Rus aydın ve yazarların yazıları görülmektedir. Örneğin: L. N. Tolstoy, D. N. Mamin-Sibiryak, G. İ. Uspenskiy vb. yazarların yazıları ve İ. A. Kırılov’un fabl ve masallarının

ilk Kazak Türkçesi tercümeleri bu gazetede yayımlanmıştır. Ayrıca Rus araştırmacılarından G. Potanin, A. Alektorov, A. İvanovskiy, N. Pantusov vd. Rus araştırmacı ve yazarların makale ve yazıları da *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nde yayımlanmıştır.

Gazetede, Kazak Türklerinin âlim, tarihçi, folklorcu, yazar “Meşhur” Yusuf Köpeyev ve halkın öncüsü Alihan Bökeyhanov'un makale ve haberlerinin yanında Çokan Velihan gibi büyük Kazak ve diğer Türk aydınları hakkında çeşitli yazılar bulunmaktadır.

Gazetede S. Abselyakov, Otunçı Alcanov, Sultan Ğabbasov, A. Akınov, A. Aldebekov, C. Aymanov, K. Bolatov, Hasan Bekhocin, Din Muhammed Sultan Ğazin, R. Dolabayev, Rahimcan Düysenbayev, İ. Caksılıkov, Canibek İmankulov, İşmuamedev, Ye. Kabekeyev, K. Kazakbayev, A. Kuljabayev, Asılhoca Kurmanbayev, Nögerbek Köçenov, A. Klıçbayev, R. Marsekov, Temir Ğali Nurekenov, A. Nögerbekov, M. Sızdıkov, D. Tasbolatov, A. Turlubayev, M. Tölemisov, Sağduvakas Çormanov, Bakiye Çalimbekov, İbrahim Kutbayev, Zülkarneyn Nuralihanov, Korabay Capanov, Düysembay Turanov, Bodavbek Rayimbekov, Alataş Balası [Barlıbek Sırtanov], Alihan Bökeyhanov gibi Kazak Türkleri arasında önemli yeri olan yazar ve aydınlar, adlarını ilk defa bu gazetede duyurmuşlardır.

Gazete kadrosuna gelince, yıllara göre Kazak yazar sayısı artmıştır. Gazetede her yılın başında ve sonunda yayımlanan abonelik ilanda, yazar kadrosu hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Örneğin 1897, 1898, 1899 yıllarının ilk ve son, 1900 yılının ise sadece ilk sayılarında yayımlanan *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nin abonelik ilanlarında, gazetenin çıkış amacı ve programının yanında yazar kadrosunda yer alan Kazak yazarların isimleri de verilmiştir. Bu yıllar dışındaki gazetenin abonelik ilanlarında Kazak yazar kadrosula ilgili bilgilere rastlanmamaktadır. Sadece gazetenin çıkış sebebi, amacı ve programı verilmektedir.

Gazetenin abonelik ilanlarında yer alan Kazak yazarlar¹⁰ (1897 No: 2)'ye göre: Otunçı Alcanov (O. Al'djanov), Sultan Abbasov (sultan Appasov), Akınov (A. Akınov),

¹⁰ Parantez içindeki isimler gazetede Rusça yazıdaki imlaya göredir.

Aldebekof (A. Al'debekov), Aymanof (D. Aymanov), Alatav Balası (Alatau-balası), Bolatof (K. Bulatov), Hasan Bekhocaoğlu (Bek-Hodjin), Babay Berkut (Babay-Berkut), Din Muhammed Sultan Ğazin (sultan D.-M. Gazin), Rahimcan Düysenbayoğlu (R. Düysenbayev, gazetenin tercümanı), Caksılıkof (N. Djaksılıkov), Canibek İmankuloğlu (D. İmankulov), Kazakbayef (K. Kazakbayev), Asılhoca Kurmanbayoğlu (A. Kurmanbayev), Nögerbek Köçenoğlu (Kuşenev), Abdurrahim Kılıçbayoğlu (A. Kılıçbayev), Saduvakas Kılıçbayoğlu (S. Kılıçbayev), Temir Ali Nurekenoğlu (T. Norekenev), Nögerbekof (A. Nogerbekov), Sızdıkof (M. Sızdıkov), Tasbolatof (D. Taspulatov), Tölemisof (M. Tulemisov), Saduvakas Çormanof (sultan S. Çormanov), Bakiye Şalimbekof (B. Çalimbekov) ve diğerleri.

(1898 No: 2, 51)'ye göre: S. Abselyakov, Otunçı Alcanof (O. Al'djanov), Sultan Ğabbasof (sultan Appasov), Akınof (A. Akinov), Aldebekof (A. Al'debekov), Aymanof (D. Aymanov), Alatav Balası (Alatau-balası), Bolatof (K. Bulatov), Hasan Bekhocaoğlu (Bek-Hodjin), Babay Berkut (Babay-Berkut), Din Muhammed Sultan Ğazin (sultan D.-M. Gazin), R. Dolabayev, Rahimcan Düysenbayoğlu (R. Düysenbayev), Caksılıkof (İ. Djaksılıkov), Canibek İmankuloğlu (D. İmankulov), Ye. Kabekeyev, Kazakbayef (K. Kazakbayev), A. Kuljabayev, Asılhoca Kurmanbayoğlu (A. Kurmanbayev), Nögerbek Köçenoğlu (Kuşenev), A. Kılıçbayev, Temir Ğali Nurekenoğlu (T. Norekenev), Nögerbekof (A. Nogerbekov), Sızdıkof (M. Sızdıkov), Tasbolatof (D. Taspulatov), Tölemisof (M. Tulemisov), Sağduvakas Çormanof (S. Çormanov), Bakiye Çalimbekof (B. Çalimbekov) ve diğerleri.

(1898 No: 2, 51; 1899 No: 1, 52; 1900 No: 2)'ye göre: S. Abselyakov, Otunçı Alcanof (O. Al'djanov), Sultan Ğabbasof (sultan Appasov), Akınof (A. Akinov), Aldebekof (A. Al'debekov), Aymanof (D. Aymanov), Alatav Balası (Alatau-balası), Bolatof (K. Bulatov), Hasan Bekhocaoğlu (Bek-Hodjin), Babay Berkut (Babay-Berkut), Din Muhammed Sultan Ğazin (sultan D.-M. Gazin), R. Dolabayev, Rahimcan Düysenbayoğlu (R. Düysenbayev), Caksılıkof (İ. Djaksılıkov), Canibek İmankuloğlu (D. İmankulov), İşmuamedev, Ye. Kabekeyev, Kazakbayef (K. Kazakbayev), A. Kuljabayev, Asılhoca Kurmanbayoğlu (A. Kurmanbayev), Nögerbek Köçenoğlu (Kuşenev), A. Kılıçbayev, R. Marsekov, Temir Ğali Nurekenoğlu (T. Norekenev), Nögerbekof (A. Nogerbekov), Sızdıkof (M. Sızdıkov), Tasbolatof (D. Taspulatov), A.

Turlubayev, Tölemisof (M. Tulemisov), Sağduvakas Çormanof (S. Çormanov), Bakiye Çalimbekof (B. Çalimbekov), İ[b]rahim Kutbayoğlu ve diğerleri.

Yukarıdaki üç farklı listeye baktığımızda karşımıza seneden seneye Kazak yazar sayısının bir kaç kişi olsa bile arttığı görülmektedir. Rusça kısımda (parantez içerisinde) olan kimi yazar adlarına Kazakça kısımda nedense yer verilmemiştir.

Bir de imzasız haber ve yazıların o dönemdeki çeşitli gazetelerden ya aynen ya da kısmen iktibas edilerek yayımlandığı görülmektedir. Bu haber veya yazıların altında görülen çeşitli gazetelerin imzaları araştırmamızın kronolojik fihristte imza kısmına dâhil edilmiştir. Yazarlar imzalarına göre, imzasız ve bazı gazetelerden aynen veya kısaltılarak yayımlanan ve alındığı kaynak açıkça belirtilen yazı ve haberler de iktibas edildiği gazete veya derginin adına göre fihristte alınmıştır. Her yazar veya iktibas edilen her süreli yayın hakkında araştırmamızın ileriki sayfalarında kısa bilgiler verilmiştir. Buna rağmen hakkında bilgi edinemediğimiz yazarlar da olmuştur.

Aşağıda, birinci kısımda yazı ve haberlerde imzası olan yazarlar, ikinci kısımda da imza olarak gazete ve dergilerin adları alfabetik sıraya göre sıralanmıştır. İmzaların yanında da araştırmamızın üçüncü bölümü olan kronolojik fihristte imzanın geçtiği madde yer almaktadır. Böylece hem imzalar tespit edilmiştir hem de bunların indeksi yapılmıştır. Yanlarında da tespit edebildiklerimiz hakkında kısa bilgiler verilmiştir.

1-Yazarlar hakkında kısa bilgiler:

Bu bölümde gazetede yazı ve haberlerin altında veya içinde imzası olan yazarlar aşağıda görüldüğü gibi alfabetik sırayla sıralanmış ve bunlar hakkında tarafımızdan bilgiler verilmiştir. İsimlerin yanında olan rakamlar da tezimizin üçüncü kısmı olan kronolojik fihristte imzanın hangi madde başlarında geçtiğini göstermektedir. Kime ait olduğu tespit edilen müstear isimler; sadece ismi veya soyadı olan olan yazarları tam ismin maddesiyle birleştirilmiştir.

A.: 1389, 1395, 1401, 1617, 1626, 1631, 1813, 1829.

A. A. İvanovskiy: 445. **Алексей Арсеньевич Ивановский** (Aleksey Arsen'yevich İvanovskiy–7.03.1866, Altay bölgesinin Myuta Biysk kasabası-4.05.1934,

Harkov) Rus antropolog. ¹¹ *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nin 1895 yılının 19. sayısında “Han İtbay” adlı Kazak masalını kaydettiği yazılıyor.

A. İ. Dobrosmislov: 628, 631, 822. **Александр Иванович Добросмыслов:** (1854-1915) Kazak tarihi ve etnografyasını araştıran Rus araştırmacı.

Kaynak: İ. Yerofeyeva, “Aleksandr İvanoviç Dobrosmislov”, Kazahstan Ulttık Entsiklopediya, 3. c., Almatı, 2001, s. 257.

A. Fedorov: 1440, 1443, 1447, 1453, 1459, **Александр Митрофанович Фёдоров:** (18.07.1868 Saratov-1949 Sofya, Bulgaristan). Rus şair, tiyatro yazarı, hikâye, nesir yazarıdır. ¹² *Nov.[oye] Sl.[ovo]* gazetesinde 1897 yılının 12. sayısında yayımlanan ve Başkırtların hayatını anlatan “Sıbizğışı–Курайщикъ” adlı hikâye *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nin 1899 yılının 20, 21, 22, 23, 24. sayılarında A. Fedorov imzasıyla tefrika edilmiştir.

A. Dorofeyev: 2135, 2139.

A. F. Ye. Kuyan: 58.

A. İ. Krahalev: 63.

A. G. Demin: 1315, 1573. **А. Г. Демин:** Omsk'ta haftada üç defa çıkan sosyo-edebî *Степной Край* [Stepnoy Kray: Bozkır Bölgesi] gazetesinin redaktörü (1898 No: 46).

A. Krilov: 959, 1033, 1109, 1595. **А. А. Крылов:** *Сибирская торговая газета* [Sibirskaya trgovaya Gazeta: Sibirya Ticaret Gazetesi] adlı gazetenin redaktörü (1897 No: 25).

A. K-v: 2, 21.

A. K.: 1345, 1350, 1355, 1359, 1364, 1368, 1373, 1377, 1383, 1387, 1394, 1400, 1404, 1409, 1419, 1455, 1460, 1513, 2070, 2079, 2086, 2086.

A. L.: 316.

A. Mel'sin: 1483, 1488, 1494, 1497, 1501, 1506, 1511, 1516. **Пётр Филиппович Якубович:** (3.11.1860 Novgorod guberniyasının Valday uyezdinin İsayevo köyü-30.03.1911 Sankt-Petersburg). A. Mel'sin P. F. Yakuboviç'in müstear

¹¹ <http://ru.wikipedia.org> (16.07.2013).

¹² <http://ru.wikipedia.org> (16.07.2013).

ismidir. Rus şair, roman yazarı, tercüman ve Mihayil Ol'miskiy'e göre "Rus Halkçılığın Mohikani"dır.¹³

A. Nurcanov: 1594, **Nurcanov:** 726, 730, 851.

A. Plahov: 988, 992, 998, 1005.

A. P-v: 693.

A. Rihter: 1710.

A. S.: 1336, 1461, 1465, 1472, 1478.

A. S-nov: 1748.

A. Selivanov: 575, **A. Селиванов:** Управляющий Государственными Имуществами [Devlet Mallarının İdarecisi] (1895 No: 43).

A. A. Silant'yeva: 967.

A. Stepnoy: 1416, 1420, 1426.

A. Turlubayev: 1190, 1584. **Student Turlıbayev (Orta-Cüz):** 1352. **A. Turlıbayev:** *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'ne Petersburg'dan Cemiyet-i Hayriyelerle ilgili bilgi veren (1898 No: 21) ve gazetede yayımlanan Kazak atasözlerin Rusça tercümelerinde hataları düzelten Kazak aydını. Gazeteye Petersburg şehrinden yazmıştır ve orada eğitim görmektedir (1899 No: 52). **Aydarhan Turlıbayev:** (1877, Akmola ilinin Kökşetav ilçesinin Mezgil kazası–1937, Omsk) Kazak aydını ve avukatıdır. Omsk gimnaziyası (1897) mezunu ve Petersburg Üniversitesi Hukuk fakültesinden mezun olduktan sonra 1902-1917 yılları arasında Omsk şehrinde avukatlık yapmıştır. Aş Orda üyesidir.

Kaynak: M. Èbdeş, "Aydarhan Turlıbayev", Kazahstan Ultık Entsiklopediya, 8. c., Almatı, 2006, s. 536.

A. Ye. Alektorov: 738, 765, 770, 778, 860, 1159. **Александр Ефимович Алекторов:** (1861 Penza guberniyası–1919), Rus tarihçi, etnograf, şarkiyatçı, misyoner. Alektorov Penza'da dini eğitim aldıktan sonra Orenburg ve Orsk şehirlerindeki okullarda öğretmenlik yapmıştır. Bökey Hanlığı'ndaki okullarda ve Torgay ilindeki halk okullarında müfettişlik, Semipalatinsk ilindeki okulda müdürlük,

¹³ <http://ru.wikipedia.org> (16.07.2012).

görevlerinde bulunmuştur. Orenburg ve Astırhan vilayetlerinin “Arşiv Komisyonunun Bilim Adamları” kurulunun üyesi, Kazak ve Başkurt çocukları için okulların açılmasında öncülük etmiştir.”¹⁴

A. Aymanov: 896. Bayan Avıl’dan gazeteye mektup göndermiştir (1897 No: 12).

Abdullah Çunayef: 29, 31, 93, 293.

Abdusalam Abdurahimov: 682. **Abdusalam Abdurahimov:** Orenburg müftüsü (1896 No: 17).

Adas: 1100, 1109.

Ahmet Aldabekov: 148.

Akbettav ilinin Kazağı: 458.

Alatav Balası: 732, 1069, 1073. **Alatav Balası:** Barlıbek Sırtanov’un takma adı.¹⁵

Aleksandr Andreyev: 1662.

Al. Altayev: 897.

Al.[eksey] İvanovskiy: 91. **Алексей Осипович Ивановский:** (1863-1903) Petersburg Üniversitesi Şark Dilleri Fakültesi mezunu (1885) Rus şarkiyatçı ve sinolog.

Kaynak: Большая Энциклопедия Кирилла и Мефодия (БЭКМ) [Kirill ve Mefodiy adlı Büyük Ansiklopedi], Москва, 2011.

Alıp Sataroğlu: 4.

Alihan Bökeyhanov: 1117, 1588, 1616, 1621. **Èlihan Nurmammedulı Bökeyhanov:** (25.03.1866, Semey ilinin Karkaralı ilçesi–27.09.1937, Moskova) Kazak aydını, yazar ve Alaş Orda Hükûmeti’nin üyesi.

Kaynak: M. Koygeldiyev, “Èlihan Nurmammedulı Bökeyhanov”, Kazahstan Ultık Entsiklopediya, 2. c., Almatı, 1999, s. 401-404.

Aman Kulcabayoğlu: 887.

¹⁴ <http://ufa-gid.com/encyclopedia/alektor.html>, <http://history.opck.org/lichnosti/a/1880-alektorov-aleksandr-efimovich.html> (16.07.2013).

¹⁵ http://www.rusnauka.com/4_SND_2012/Istoria/2_100645.doc.htm (17.07.2013).

Andrey Voytsehoviç: 14, 105, 111. Gazetede “Kara Cigit” masalı (1894 No: 13), Çin sınırındaki “Taş Rabat” adlı eski yerleşim yeri hakkında iki efsane (1894 No: 2) ve “Farslar’da Kurban Bayramı” kutlamalarıyla (1894 No: 14) ilgili yazıları yayımlanmıştır.

Asan Kayğı: 621, 623.

Asilhoca Kıurmanbayev: 53, 62, 71, 85, 143, 162, 185, 190, 222, 264. Akmola ilinin mahkemesinde ve Cetisu il idaresinde tercüman olarak çalışmıştır (1895 No: 6). Ayrıca gazetede Kazak dili, ziraat, kitap tanıtımı gibi konularda yazıları vardır.

Ayman Akınoğlu: 318.

Aytbakin: 1587, 1592, 1597, 1601, 1605, 1613. **Èmire Durmanulu Aytbakin:** (1861 Semey-1919 Öskemen) Tomsk Tıp Fakóltesi mezunu ve ilk diplomalı Kazak hekimidir. *Dala Vilayatınıñ Gazeti* sayfalarında veba hastalığı ile ilgili yazı dizisi vardır.

Kaynak: M. Èbdeş, J. Bekmetova, “Èmire Durmanulu Aytbakin”, Kazahstan Ulttk Entsiklopediya, 1. c., Almatı, 1998, s. 146.

A. Smorguner: 1243, 1347. **A. A. Сморгунер:** 1898-1907 yılları arasında¹⁶ Taşkent’te çıkan sosyo-ekonomik, edebî, siyasî *Русский Туркестан* [Rus Türkistan] gazetesinin yayımcısı (1898 No: 31, 32, 33, 34; 1899 No: 1).

A. Svorovskiy: 1716. **A. Своровский:** Bölge mühendisi (1900 No: 28).

A. V.[Vasil’yev]: 1674, 1679, 1683, 1688, 1702, 1708, 1715, 1720, 1722, 1754, 1834, 1932, 1942, 1967, 1974. **Александр Васильевич Васильев:** (23.02.1861 Şutnerev köyü, Çeboksar uyezdi, Kazan guberniyası–23.10.1943 Kazan) Kazak şifahî edebiyatı derleyicisi, misyoner. Turgayskaya Gazeta’sının redaktörlüğünü yapmış. *Dala Vilayatınıñ Gazeti* sayfalarında Kazaklar arasında çok yaygın ve türünde en iyisi olan ve Kazakça kısmı Tatarca’nın etkisinden arındırılarak Tatarca baskıdan tercüme ederek “Boz Cigit” adlı Kazak (povesti) uzun hikâyesini tefrika etmiştir (1900 No: 26).

Kaynak: È. Èbdirèsilov, “Aleksandr Vasil’yeviç Vasil’yev”, Kazahstan Ulttk Entsiklopediya, 2. c., Almatı, 1999, s. 545.

¹⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp2/pp2-0284.htm> (17.07. 2013).

B. G.: 876.

B. Navrızbayoğlu: 1228. **Б. Наурызбаев:** Torğay (Turgay) İstatistik Komitesi'nin üyesi.¹⁷

Bakiye Çalimbekov: 11. **Baki Şalimbekov:** (10.12.1865 Karkaralı-? Vernıy) Almatı şehrinde ilk Kazak sağlık memuru. Gazetede çiçek hastalığı aşısının faydasıyla ilgili yazısı vardır (1894 No: 2).

Kaynak: M. Èbdeşev, “Baki Şalimbekov”, Kazahstan Ultık Entsiklopediya, 9. c., Almatı, 2007, s. 432.

Babay-Berkut: 201, 267, 478, 632, 794, 1017, 1065, 1241, 1247, 1251, 1379, 1406, 1507. **Babay Berkut:** Otınçı Èlcanov'un müstear ismidir (Subhanberdina 1996: 116). Bk. Otınçı Èlcanov maddesi.

Baron K. Frideriks: 376, 1799.

Baronessa M. P. Frederiks: 1112.

Baron M. A. Taube: 377, 562, 573, 583, 800, 833, 848, 880, 1008, 1028, 1040, 1050, 1082, 1161, 1213, 1223, 1338, 1348, 1392, 1398, 1415, 1510, 1527, 1596, 1615, 1642, 1649, 1676, 1712. **Барон Михаил Александрович Таубе:** (15 Mayıs 1865, Pavlovsk-29 Kasım 1961, Paris), 13. asra dayanan ünlü Alman soyundan geliyor, Rus hukukçusu, uluslararası tarihçi ve devlet adamı, Katolik. 1887 yılında Petersburg'daki 6. Petersburg gimnaziyasını altın madalyayla ve 1891 yılında da Petersburg Üniversitesinin hukuk fakültesini birincilikle bitirmiştir. Devletin üst kademelerinde görev almıştır. 1889-1900 yılları arasında Bozkır Vilayeti'nin askerî valisi olmuştur.¹⁸

Baymurat Dosumbekoğlu: 123.

Bilal Baysımağloğlu: 913, 1557.

D. Blagodatskiy: 187.

Bekmetov: 188, Rus teğmeni (1894 No: 26).

Belyayev: 1686.

¹⁷ <http://shalekenov.idhost.kz> (17.07.2013).

¹⁸ <http://www.petergen.com/bovkalo/taube.html>. (17.07.2013).

Beybit Davılbayoğlu, 79, **Beybit Daulbayev:** (?-?) Etnograf. İmperatorluk Coğrafya Cemiyetinin Orenburg şubesinin üyesi. Kazak akını-halk şairi (1894 No: 10).

Kaynak: “Beybit Daulbayev”, Kazahstan Ultık Entsiklopediya, 3. c., Almatı, 2001, s. 156.

Bodavbek Kayumbekoğlu: 1850.

Bodavbek Rayimbekoğlu: 1898, 1913, 1920, 1924, 1927, 1952, 2007, 2024, 2117, 2121.

Bogdanoviç: 1291, 1295, 1299, 1302, 1306, 1313. **Евгений Васильевич Богданович:** (26.02.1829–1.11.1914, Yalta) Rus general, yazar.¹⁹

Buhara Emiri: 338.

C. Tasbolatoğlu: 54.

Cağfer/Cafer Aymanov: 209, 221, 233, 472.

Camibek Çuvağbayoğlu: 80.

Camibek İmankulov: 231.

Cumanov: 851, 856.

Çernyauev: 1785, **Черняев:** Tecrübeli hayvan yetiştiricisi (1900 No: 43).

D. Lavrov: 2083, **Д. Лавров:** 1901 yılının 31. sayısından 1902 yılının 12. sayısına kadar *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nin redaktörlüğü görevini yürütmüştür.

D. İmankulov: 136.

D. N. Cetpisbayev: 1575.

D. N. Mamin-Sibiryak: 1468, 1474, 1479, 1484, 1490. **Дмитрий Наркисович Мамин-Сибиряк:** (Gerçek soyadı Mamin’dir; 6.11.1852, Visimo-Şaytan fabrikası–15.11.1912, Petersburg) Rus romancı, etnograf, oyun ve masal yazarı.

Kaynak: Большая Энциклопедия Кирилла и Мефодия (БЭКМ) [Kirill ve Mefodiy adlı Büyük Ansiklopedi], Москва, 2011.

D. S. S. A. İ. Dmitriyev-Mamonov: 652, 655, 665.

¹⁹ <http://ru.wikipedia.org> (19.07.2013).

D. İ. Evarnitskiy: 363, **Дмитрий Иванович Эварницкий (Яворницкий):** (6.11.1855, Harkov guberniyası–5.08.1940, Dnepropetrovsk) Ukraynalı tarihçi, arkeolog, etnograf, filolog, folklorcu, yazar ve sözlük yazarı, Ukrayna bilimler Akademisi'nin akademisyeni (1929). Moskova, Petersburg ve Yekaterinoslavsk Üniversitelerinde ders vermiştir.

Kaynak: Большая Энциклопедия Кирилла и Мефодия (БЭКМ) [Kirill ve Mefodiy adlı Büyük Ansiklopedi], Москва, 2011.

Dala Balası: 647, 653, 657, 662, 666.

Din Muhammed: 95. **Sultan Ğazin:** 739, 742, 1448, 1453. **Dinmuamed Sultanğazin:** (10.5.1867, Semey-1917, Bakû), İlk Kazak ziyahlılardan sayılır. 1890 yılında babasının yardımıyla Tomsk Üniversitesinin tıp fakültesine girmiştir. 1891 yılında Petersburg Üniversitesi'nin Şarkiyat fakültesinin Arapça, Farsça, Türk ve Tatar dilleri bölümüne geçiş yapmıştır ve bu bölümü bitirdikten sonra 1895 yılında hukuk fakültesine girerek 1897 yılında bu bölümü de bitirmiştir. 1898–1902 yılları arasında *Dala Vilayatının Gazeti*'nde tercümanlık yapmıştır. 1896 yılında Potanin ile birlikte Akmola ilinin Kökçetav ilçesindeki Kazak halkının efsanelerini derleyip Rusçaya çevirmiştir. 1910 yılından itibaren ömrünün sonuna kadar Bakû şehrinde Müslümanlara eğitim veren dini merkezde şark dilleri eğitimi vermiştir.

Kaynak: S. Özbekulı, “Dinmuamed Sultanğazin”, Kazahstan Ulttk Entsiklopediya, 8. c., Almatı, 2006, s. 92 - 93.

Dökey Baycumıroğlu, Dökey Baycumırov, Dökey Baycumır balası: 1422, 1539, 1543, 1697. Gazetenin muhabiri (1899 No: 41).

Düysembay Turanoğlu: 142, 170, 1764, 1771, 1783. *Dala Vilayatının Gazeti*'nin yazarı.

E. Divayev: 1833, 1958, 1959. **Ebubekir Ahmetjanulu Divayev:** (3.12.1855, Orenburg-5.02.1933, Taşkent) Aslen Başkurt Türkü, Folklorcu, etnograf. Orenburg Nepluyev askerî okul mezunu. Birçok bilimsel araştırma yazısı vardır.

Kaynak: “Ebubekir Ahmetjanulu Divayev”, Kazahstan Ulttk Entsiklopediya, 3. c., Almatı, 2001, s. 228-229.

Éginçi Biyçareoğlu: 109.

Elena Sannikova: 328. **Елена Санникова:** Omsk yetmihanesinin vasisi (1894 No: 51).

Ahmed Nogirbekoğlu Koçenov (A. H. Koçenov): 337. **Ahmed Nogirbekoğlu Koçenov:** Soylu asilzade (1895 No: 1).

Emre Nögerbekoğlu: 317, 518, 838, 845. Pavlodar-Kereku ziraat okulu (1888-1893) mezunu (1894 No: 49).

Er Sayak: 1179.

Esenbay Davletoğlu: 535.

Ev. Gratsianov: 155.

F. Ş.: 1346, 1351, 1365.

İ.: 1638, 1643.

İ. İ. Evfimovskiy-Mirovitskiy: 1049, 1102, 1332, 1577, **И. И. Евфимовский-Мировицкий:** Orenburg'da 1876-1906 yılları arasında²⁰ çıkan haftalık sosyo-edebî *Оренбургский листок* [Orenburg Varağı] adlı gazetenin yayımcısı ve redaktörü (1897 No: 45).

İ. İ. Kraft: 1434, 1450, 1571, 1598, 1600, 1604, 1609. **И. И. Крафт:** (1861-1914) Rus araştırmacısı. Kazaklarla ilgili bir takım çalışmaları vardır.

Kaynak: J. Şalğınbay, “İvan İvanoviç Kraft”, Kazahstan Ultık Entsiklopediya, 5. c., Almatı, 2003, s. 70.

İ. İ. Попов: 804, 1049, 1121, 1290. **Иван Иванович Попов:** (1862, Petersburg-1942, Moskova) ²¹ *Восточное Обозрение* [Doğulu Bakış] gazetesinin yayımcısı ve redaktörü (1896 No: 46).

İ. K. S-v: 1652, 1655.

İ. Makovetskiy: 107.

İshak Caksılıkoğlu: 824.

İshak bin Çulenbay: 22, 30, 314.

²⁰ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-5712.htm> (18.07.2013).

²¹ <http://dic.academic.ru/dic.nsf/bse/122657/%D0%9F%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2> (18.07. 2013).

İsmail Gaspıralı: 761, 1042, 1048, 1049, 1140, 1573, 1792. **İsmail Bey Gaspıralı:** (20.03.1851, Gaspra köyü-24.09.1914, Bahçesaray) Gazeteci, yazar, eğitimci, reformist, düşünür Kırım Tatarı. Türk Dünyası arasında büyük etkisi olan *Tercüman* gazetesini uzun yıllar çıkaran Türk aydınıdır (Akpınar 2008: 15-62).

İv.[an] Попов: 899. **Иван Попов:** Doçent (1897 No: 13).

İv.[an] Kozlov: 1817, 1823, 1979, 1992, 1997. **Иван Козлов:** Rus araştırmacısı. Gazetede Kazak aile, mahkeme ve topraklarıyla ilgili yazıları çıkmıştır (1900 No: 51).

İv.[an] Selitskiy: 149, 156, 1787, 1790, 1810, 1818, 1824, 1830, 1836, 1847, 1857, 1863, 1868, 1892, 1911, 1995, 1998, 2004, 2011, 2015, 2017, 2029, 2034, 2037, 2044, 2050, 2058, 2066, 2075, 2084, 2087, 2090, 2093, 2104, 2107, 2110, 2128, 2152. **Иван Селицкий:** *Dala Vilayatinin Gazeti* sayfalarında Torğay (Turgay) oblastinin Kostanay (Kustanay) uyezdindeki Kazak ilköğretiminin durumu, bölgedeki okul, öğretmen ve öğrencilerin sayısı gibi konularda uzun yazı dizisi vardır.

G. Abaza: 841, 1039, 1081, 1327, 1342, 1520, 1585, 1603, 1805, 1826. **Г. Абаз:** Gazetenin redaktörlerinden (1895 No: 37).

G. A. Berg: 1502.

G. A. Turkin: 1581.

General-Mayor İvanov: 634, 658, 673. **General-Leytenant İvanov:** 881, 903, 911, 918, 985, 1002, 1015, 1044, 1051, 1058, 1156, 1161, 1174, 1200, 1213, 1254, 1382, 1393, 1403, 1438, 1463, 1464, 1487, 1496, 1505, 1515, 1532, 1555, 1561. **Григорий Иванович Иванов:** (1841-1899) Rus tümgeneral. 15.06.1887–23.10.1890 tarihleri arasında Dala Vilayetine bağlı Cetisu İli'nin Askerî Vali görevini yürütmüştür.

22

General-Mayor Karpov: 923, 964, 1156, 1188, 1207, 1285, 1298, 1493, 1505, 1578, 2022, 2032. **Александр Фёдорович Карпов:** (1842-1901) Rus tuğgeneral. 15.07.1891–23.10.1901 tarihleri arasında Dala Vilayetine bağlı Semey İli'nin Askerî Vali görevini yürütmüştür.²³

General-Leytenant Saharov: 1955.

²² <http://ru.wikipedia.org> (18.07.2013).

²³ <http://ru.wikipedia.org> (18.07.2013).

General Leytenant Sannikov: 1064, 1168, 1182, 1408, 1425, 1641, 1880, 2113, 2127, 2144. **Николай Иванович Санников:** (1837, Kiyef–? Omsk) Rus tümgeneral, 03.11.1890–29.12.1902 tarihleri arasında Dala Vilayetine bağlı Akmola İli’nin Askerî Vali görevini yürütmüştür.²⁴

General Leytenant Suhotin: 1909, 1972, 1976, 1991, 2078, 2096, 2103. **Николай Николаевич Сухотин:** Rus tuğgeneral. 14.04.1901–1906 yılları arasında Dala Vilayeti’nin Askerî Vali görevini yürütmüştür.²⁵

G. F. Kovalevskiy: 122, 129, 153, 160. **Г. Ф. Ковалевский:** Akmola İl Mahkemesi’nin temsilcisi (1894 No: 16).

G. İ. Uspenskiy: 455, 459, 465. **Глеб Иванович Успенский:** (1843—1902) Rus yazarı.²⁶ G. İ. Uspenskiy’in eserlerinden hikâyeler “Kim Bakıtlı–Кто Счастливец” [Kim Daha Mutlu] başlığıyla Kazakçaya tercüme edilerek yayımlanmıştır (1895 No: 21, 22, 23).

G. P. Nedler: 1809. **Г. П. Нейдлер:** Körler yararına ve Çariçe Mariya Aleksandrovna’nın vasiliğinde aylık yayımlanan *Слѣпецъ* [Kör] adlı derginin redaktörü (1900 No: 48).

G. S. Baturev: 1589.

G. V. Preysman: 791, 1049, 1102, 1290, 1531, 1798. **Г. В. Прейсман:** *Сибирский Вѣстникъ* [Sibirya Haberleri] adlı günlük, siyasî, edebî ve toplumsal yaşam gazetesinin yayımcısı ve redaktörü (1896 No: 43).

Ğabdullah Ğabdurahman: 1627.

Ğarip Navkaslar: 1574. Garip hastalar.

Hasan Bekhocin: 595, 1632. Hasan Bekhocaoglu: *Dala Vilayatının Gazeti*’nin yazarı (1897 No: 2).

Haĝiye Hacı Kübteroglu: 816.

Hayırhah: 607.

H. N.: 1105.

K.: 1664, 1669, 1681

²⁴ <http://ru.wikipedia.org> (18.07.2013).

²⁵ <http://ru.wikipedia.org> (18.07.2013).

²⁶ <http://feb-web.ru/feb/litenc/encyclop/leb/leb-6151.htm> (18.07.2013).

K.: 1078, 1498.

K. A. Belovskiy: 1489. **К. А. Беловский:** “Halk Sağlığını Koruma Cemiyeti”nin üyesi (1899 No: 30).

K. A. Kaznaçev: 1092. **К. А. Казначеев:** Haftalık resimli *Ремесленная Газета* [El Sanatları Gazetesi] adlı gazetenin yayımcısı ve redaktörü (1898 No: 2)

K. C.: 1010.

K. F. Holostov: 1149. **Константин Федорович Холостов:** (26.8.1849–?) Rus askeri mühendis, Mühendis General, Sibirya mühendislik bölümü başkanı (1899).²⁷

K. P.: 1761.

K. P. Mihaylov: 714, 796, 938, 1049, 1097. **К. П. Михайлов:** Siyasî, sosyal ve edebî *Сибирь* [Sibirya] adlı gazetenin yayımcısı ve redaktörü (1896 No: 24)

K. T.: 608, 951, 956, 961.

Kabulov: 1547.

Қалмақ Bolatov: 144.

Kapal Kazağı: 288.

Karacigit Süyünbayoğlu: 1410.

Kara-Kirgiz: 694. Kırgız Türkü.

Kara Kırğız Ğaküncok: 1013.

Kazak Davbay: 340.

Kebekov: 1793, 1814.

Kèri cılıkışı: 1418, 1421, 1427, 1429. İhtiyar seyis.

Kır Balası: 1627, 1651, 1656, 1672. Alihan Bökeyhanov’un takma adı. Bak. Alihan Bökeyhanov maddesi.

Kırkı (Корçик): 1659.

Kazak Koldarbay: 363.

Қорabay Capanoğlu: 245, 380, 387, 392, 440, 449, 490, 512, 518, 597, 654, 660, 764, 844, 1036, 1163, 1428, 1544, 1548, 1612, 1618, 1848, 2115. *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nin yazarlarından.

²⁷ http://viupetra2.3dn.ru/publ/kholostov_k_f/13-1-0-635 (19.07.2013).

Komarov: 561. **Комаров:** Omsk hastanesinde açılan göz bölümünde görevli (1895 No: 40).

Kökçetavılık: 1562. Kökçetavlı

Köçpeli Kazakbayoğlu: 298, **Köşpeli Kazak. (K-v):** 1257.

Köşenoğlu: 698.

L.: 949, 953, 962.

L. K.: 67.

L. N. Tolstoy: 1630, 1634. **Лев Николаевич Толстой:** (09.09.1828, Tula Gubeniya, Yasnaya Pol'yana–20.11.1910, Astapovo) Graf, meşhur Rus yazarı, Petersburg Akaemisi'nin fahri akademisyeni (1900).

Kaynak: O. Ye. Mayorova. Большая Энциклопедия Кирилла и Мефодия (БЭКМ) [Kirill ve Mefodiy adlı Büyük Ansiklopedi], Москва, 2011.

L. V.: 117.

L. D., Lihanov Dmitriy: 1079, 1085, 1091, 1170. **Lihanov Dmitriy.**

L. Lugovskiy: 814. **Л. Луговский:** *Тобольскія Губернскія Вѣдомости* [Tobol'sk Vilayeti Haberleri] adlı gazetenin redaktörü (1896 No: 48).

M.: 1022.

M. A. H.: 802.

M. L.: 1909.

M. İşmuhametov: 1499, 1504, 1508, 1518, 1525, 1529, 1540, 1545, 1549, 1553, 1560, 1564, 1566, 1572, 1576, 1580. **М. Ишмухаметов:** Kazak atasözlerini kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derleyen ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazan ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme eden bir Kazak Türkü (1899 No: 32).

M. İ. Kostyurin: 1821. **М. И. Костюрин:** *Сибирский Листокъ* [Sibirya Varağı] adlı gazetenin yayımcı ve redaktörü (1900 No: 51).

Maksimov: 1382. **Советник Максимов:** Cetisuv (Semireç'ye) oblastinin müşaviri (1899 No: 9).

Meyram Canaydaroğlu: 566, 571, 578, 581, 588, 592, 599, 604. **Meyram Janaydarov:** (1846, Akmola ilinin Atbasar ilçesinin Terisakkan kazası–1921) Kazak

yazar ve etnograf. Bin Bir Gece Masallarını Kazakçaya manzum olarak kazandırmıştır (1895 No: 41).

Kaynak: S. Omarbekulı, “Meyram Janaydarov”, Kazahstan Ultık Entsiklopediya, 3. c., Almatı, 2001, s. 525.

Mihayil: 639, 643, 646. **Михаил:** Devlet Meclisinin Başkanı (1896 No: 9).

Misafir Colavçioğlu: 193.

Molla Ali Askar Abülkasımoğlu: 90. **Molla Ali Askar Abülkasımoğlu-Мулла Али-Аскаръ Абулкасинов:** Molla (1894 No: 11).

Molla Hüseyin Kakenoğlu: 240. **Hüseyin Kanoğlu:** Kazak molla-din görevlisi. (1894 No: 36).

Mihayil Tatarjinskiy: 169, 174, 180, 192, 591, 717, 721, 963, 968, 973, 977, 980, 983. **Михаил Татаржинский**

M. T.: 565, 570, 577, 581, 966.

M. Ye. Vinogradov: 1173, 1358, 1550, 1841. **М. Е Виноградов:** *Жизнь и Школа* [Hayat ve Okul] adlı gazetenin yayımcısı ve redaktörü (1898 No: 17).

Muhamedcan S.: 867.

N.: 1399. **N:** İmza metinde Latin harfli N ile yazılmıştır (1899 No: 12).

N. A. P.-k: 1975, 2006, 2016, 2019, 2063, 2095, 2098, 2132.

N. K.: 703.

N. M.[aksimov]: 590, 596, 605, 606, 614, 616, 620, 622, 626, 629, 630, 635, 641, 656, 661, 669, 674, 687, 697, 710, 745, 752, 756, 760, 775, 781, 788, 806, 811, 829, 837, 858, 908, 940, 947, 1122, 1136. **Н. Максимов:** Gazetede daha çok Kazak halk (biy) mahkemeleriyle ilgili yazıları yayımlanmıştır.

Nayman: 1610, 1619, 1622, 1633, 1644. Nayman soyundan gelen biri.

Neydlinger: 429, **Нейдлинер:** “Singer” dikiş makinelerinin satış temsilcisi (1895 No: 16).

N. Ol’: 2045, 2097, 2105, 2115, 2120. **Н. Оль.**

N. P.[antusov]: 1384, 1388, 1405, 1412, 1524, 1528, 1534, 1563, 1565, 1645, 1647, 1665, 1673, 1682, 1701, 1724, 1736, 1755, 1768, 1775, 1789. **Н. Н. Пантусов:** Şarkiyatçı Orta Asya illerinin tarihleriyle ilgili çalışmaları vardır.²⁸

N. Ya. Konşin: 677. **Никола́й Я́ковлевич Ко́ншин:** (1864-1937)–Gazeteci etnograf, Rusya I. ve II. Devlet Duması’da Semipalatinsk milletvekili.²⁹

N. Zb-v: 1962.

Omsklu olmayan: 1470.

Otunçı Èlcanov: 132, 138, 203, 224, 226, 232, 237, 242, 258, 397, 404, 413, 463, 589, 601, 615, 813, 815, 820, 900, 906, 926, 1023, 1037, 1148, 1180, 1186, 1194, 1198, 1256, 1261, 1266, 1271, 1430. **Otunşı Èljanov:** (1873, Semey ilinin, Zaysan ilçesinin Narın kazası-1918, Semey ilinin Makaanşı kenti) Omsk Rus-Kazak mektebi mezunu (1887), Omsk Öğretmen Seminaryası mezunu (1894) Alaş Orda Hareketi’nin temsilcilerinden.

Kaynak: B. Bayğaliyev, “Otunşı Èljanov”, Kazahstan Ultık Entsiklopediya, 1. c., Almatı, 1998, s. 667-668.

Ombu (Omsk) Kazağı: 543.

Omsk Tıp Cemiyeti: 909.

Orta Cüz: 1523, 1533, 1536, 1570, 1606, 1611, 1657, 1660, 1800, 1806, 1807, 1832, 1883, 1904. **Orta Cüz:** A. Turlıbayev’in müstear ismi (1899 No: 2). Bak. A. Turlıbayev.

F. Çernigin: 89

Ömer Seferoğlu: 1032.

Pestrov (veya Pistrov): 999, 1003.

P. Altuhov: 905.

P. Koşkarov: 1380. **П. Кошкаров:** Lepsi (Lepsinsk) şehrinin pristavı [polis amiri] (1899 No: 8).

P. Golyahovski: 1092, **П. Голяховский:** Okul yaşındaki çocuklar için çıkan resimli *Всходы* [Ekinler] adlı derginin redaktörü (1898 No: 2)

²⁸ <http://www.rulex.ru/01160127.htm> (19.07.2013).

²⁹ <http://ru.wikipedia.org> (19.07.2013).

P. Maquşin: 786, 1033, 1305, 1542, 1777. **П. Макушин:** Sibirya’da günlük çıkan *Томский Листокъ* [Tomsk Varağı] adlı gazetenin yayımcısı ve redaktörü (1896 No: 42). (1844-1926)–Sibirya’nın halk eğitiminin öncüsü. İlk Tomsk halk kütüphanesi ve Sibirya’da ilk kitap mağazasının kurucusu.³⁰

P. İ. Pevin: 1097. **П. И. Певин:** Bayram günleri hariç günlük çıkan sosyal ve edebî *Ураль* [Ural] gazetesinin redaktörü (1898 No: 3).

P. İ.: 1336.

P. N. Yelagina: 1309, 1554. **П. Н. Елагина:** Resimli tarım dergisi *Деревня* [Köy]’nin redaktörü (1898 No: 45).

P. Podşivalov: 663. **П. Подшивалов:** “Сибирский Торговый Банкъ” [Sibirya Ticaret Bankası]’ın Omsk şubesinin yöneticisi (1896 No: 13).

Petr Çerdansov: 161.

Pop Podofkin: 387. **Поп Подофкин:** Papaz (1895 No: 9).

R.: 2122.

R. D.: 1357, 1366, 1367, 1431.

Rahimcan Düysenbayoğlu: 515, 517, 557, 580, 585, 612, 785, 789, 795, 886, 1481, 1648. **Rahimcan Düysenbayoğlu:** Gazetenin yazar ve tercüman yardımcılarından.

R. Marsekov: 1369, 1551, 1556, 1558, 1586, 1591. **Rayimjan Mërsekulı Mërsekov:** (1879, Semey ilinin Öskemen ilçesinin Ayırtau kazası-?) Alaş Hareketi’nin öncülerindendir. Omsk gimnaziyası (1897) ve Petersburg Üniversitesi Hukuk Fakültesi (1902) mezunu. *Dala Vılayatınıñ Gazeti*’nin yazarı.

Kaynak: S. Smağulova, N. Şayahmetov, “Rayimjan Mërsekulı Mërsekov”, Kazahstan Ultık Entsiklopediya, 6. c., Almatı, 2004, s. 427-428.

S. F. Godlevskiy: 726, 730, 851, 856.

S. A.: 1300, 1303, 1307, 1320, 1324, 1329, 1334, 1349, 1374, 1376, 1869, 1925.

S. M.: 2140.

S. Bolosının Kazağı: 836. S. kazasının Kazak türkü.

³⁰ <http://ru.wikipedia.org> (11.08.2013).

S. M. Çormanoglu: 941.

Saduvakas Çormanov: 208.

Sahip Abselamoğlu: 1552.

Sehin Abselamoğlu (Sehin Abselyakov): 1004.

Sın Stepey: 1685. Alihan Bökeyhanov'un takma adı. Bak. Alihan Bökeyhanov maddesi.

Stepan K. Artemenko: 25, 198, 227, 548, 554, 556, 563, 735, 889, 895, 898, 904, 922, 927, 932, 937, 942.

Sultan Abulğéys Abbasof: 534, 587, 627, 945. **Sultan Abulğéys Abbasof:** Gazete yazarlarından (1897 No: 2).

S. S-kov: 930.

S. Puvdobekov: 1026.

S. Yenikeev: 1593. **Сахиб-Гарей Еникеев:** (15.08.1856, Kargalı-11.07.1929) Orenburg askerî okul mezunu ve Rus ordusunda generallik yapmış biri.³¹

T.: 707.

Tairbérgen: 676.

Taksır: 1623, 1624.

Temir Ali Nuregenov, (T. Norekenev): 367, 371. **Temir Ali Nuregenov:** Bozkır Vilayeti'nden Petersburg'a Kazakların temsilcisi olarak gönderilen Kazak Türkü (1895 No: 6).

Titkeviç: 1682, 1709.

Turğoca Kebekoğlu: 670.

Ulu Cüz: 1698.

Urıları cek körüvçi: 1639. Hırsızlardan nefret eden biri.

Ye. A. Panova: 828. **Е. А. Панова:** *Дальный Востокъ* [Uzak Doğu] adlı gazetenin yayımcısı ve redaktörü (1896 No: 51).

Yel. Af. Tihonravova: 1628. **Ел. Аф. Тихонравова:** Bayan Avıl'da ikamet eden ve gazetede kayıp ilanı veren Rus bayan (1900, No: 10).

³¹ <http://tatarica.narod.ru/cult/biographies/army/enikeev.htm> (19.07.2013).

Ya. Nesterov: 793, 798. **Я. Нестеров:** “Какъ можно добывать воду въ безводныхъ степяхъ. (устройство снѣжниковъ)” [Kar sularını depolama yöntemleri] adlı yazı ve kitabın yazarı (1896 No: 45).

Ya. Ya. Polferov: 1191, 1195, 1199, 1205.

Ye. Kabekeyev (Kabekeyoğlu): 727, 733, 737, 1234, 1238, 1245.

Ye. F. Kudryavtsev: 1033, 1140, 1519, 1782, 2057. **Е. Ф. Кудрявцев:** Krasnoyarsk şehrinde haftada üç kez yayımlanan siyasî-içtimaî ve edebî *Енисей* [Yenisey] gazetesinin yayımcısı ve redaktörü (1899 No: 36).

Yusuf Köpeyev: 48. **Meşhur Jusip Köpeyev:** (1858, Pavlodar ilinin, Bayanaul ilçesi-1931), Ozan, halk ağız edebiyatının araştırmacısı. *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’ne mektup, haber, makale göndermiştir. 1887–1890 yıllarından Semerkant, Taşkent, Türkistan, Buhara ve başka şehirlerde bulunmuş, Arap ve Fars dillerini öğrenmiş, Şark edebiyatını yakından tanımıştır. Yine o yıllarda W. W. Radloff ile tanışmış ve halk ağız edebiyatı örneklerini toplamakla uğraşmış ve yayımlamıştır.

Kaynak: S. Dèuitulı, “Meşhur Jusip Köpeyev”, Kazahstan Ultık Entsiklopediya, 6. c., Almatı, 2004, s. 430.

Yu. Şmidt: 890. **Ю. А. Шмидт:** Rus albay (1894 No: 12).

V. A. Vladimirskiy: 1146. **В. А. Владимирский:** İmperatorluk Coğrafya Topluluğu’nun Batı-Sibirya Şubesi’nin üyesi (1898 No: 13).

V. B.: 1375.

V. B-ov: 517.

V. D.: 1045, 1240, 1283, 1304, 1308.

V. Dosekin: 1138, 1143, 1175.

V. İvanov: 308, 373, 432, 438, 496, 532, 1433, 1439, 1475, 1480, 1485.

V. İ. Obrucev, 433,

V. K., 309.

V. Ladigin: 976, 979, 993, 996, 1014, 1027, 1031, 1066, 1074. **В. Ладыгин:** *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nin eski sekreteri ve Dala Vilayeti kançılary memuru (1900 No: 49).

V. N.: 611. **В. Н. Алексеев:** Günlük, ticarî-sanayi *Дѣловой Корреспондентъ* [İş Muhabiri] adlı gazetenin yayımcısı (1896 No: 1).

V. Hlyüdzinskiy: 1938, 1953, 1969, 1989. **Виктор Карлович Хлюдзинский:** (?-1888) Zootečni.³²

V. Sadoven: 1049, 1102, **В. Садовен:** Vyatskiy Gubernskiy Zemstvo [Vyatsk guberniyasının Toprak İdaresi]'nin günlük *Вятская газета* [Vyatsk Gazetesi] adlı gazetenin redaktörü ve Vyatskiy Gubernskiy Zemstvo Upravası [Vyatsk Vilayetinin Toprak İdaresi]'nin başkanı (1897 No: 45).

V-ov: 910.

V-v: 799.

V. Veličko: 405, 422.

Vitse-gubernator Nitskevič: 1700, 1706, 1717, 1731, 1741, 1908, 1935, 1991, 2027, 2043, 2065, 2069, 2092, 2106, 2149. **Ницкевич:** Semey Askeri Valisinin yardımcısı ve statskiy sovetnik (1900 No: 26).

Vitse-Gubernator Ostaşkin: 685, 718, 1323. **Осташкин:** Semey Askeri Valisi'nin yardımcısı (1896 No: 18,).

Vitse Gubernator Yergol'skiy: 1183. **Ергольский:** Akmola Askeri Valisinin yardımcısı (1898 No: 20).

Vladimir Karbişev: 398, 550.

V. Katarinskiy: 1072, 1155. **Василий Владимирович Катаринский:** (1846, Kazan Gubernyası–20.5.1902, Orenburg)–Rus pedagog, eğitimci, İlminskiy'in öğrencisi. İlk Başkurtça-Rusça ve Rusça-Başkurtça Sözlüklerinin yazarı. Başkurt ve Kazak alfabe kitaplarının yazarıdır.³³

V. Mihaylov: 3, 27, 46, 87, 110, 115.

V. M-ov: 1275, 1280, 1286, 1301, 1370.

V. M.: 1344, 1875.

V. N.: 1020, 1121.

V. Şillegodskiy: 1590. **В. Шиллегодский:** Vyatskiy Gubernskiy Zemstvo [Vyatsk guberniyasının Toprak İdaresi]'nin günlük *Вятская Газета* [Vyatsk

³² <http://www.rulex.ru/01220124.htm> (19.07.2013).

³³ <http://ru.wikipedia.org> (2.09.2013)

Gazetesi] adlı gazetenin redaktörü ve Vyatskiy Gubernskiy Zemstvo Upravası başkanı (1900 No: 1).

Z. B. Ruyev: 2003, 2010, 2028, 2036.

Zal'munin: 1145. **Зальмунин:** Semey'in Tanbay şehrinde (Semipalatinsk Zarechnaya Slobodka'da) açılan on yataklı hastanenin hekimi (1898 No: 12).

II. Nikola: 272, 279, 510, 574, 690, 701, 750, 939, 943, 1135, 1189, 1414, 1424, 1457, 1458, 1482, 1492, 1629, 1653, 1705, 1730, 1739, 1745, 1750, 1759, 1763, 1767, 1778, 1930, 1950, 1961, 1984, 1985, 2009, 2021. **Николай II:** (18.05.1868, Tsarskoye Selo–17.07.1918, Yekaterinburg)–Son Rus Çar'ı. (Çarlık yılları: 1894-1917). K. P. Pobedonostsev, N. H. Bunge, M. İ. Dragomirov, N. N. Obruçev, A. R. Drentel'n, N. K. Girs gibi bilim ve devlet adamlarından eğitim almıştır.

Kaynak: A. N. Bohanov. Большая Энциклопедия Кирилла и Мефодия (БЭКМ) [Kirill ve Mefodiy adlı Büyük Ansiklopedi], Москва, 2011.

2- Dala Vilayatınıñ Gazeti'nin ilişki içinde olduğu süreli yayımlar:

Dala Vilayatınıñ Gazeti sayfalarında yayımlanan bazı yazıların altında alıntı yapılmış gazetelerin ya tam adları ya da kısaltmaları verilmiştir. Bu bölümde *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nde alıntı yapılan gazeteler hakkında kısa bilgiler verilecektir.

Gazetede ki yazı ve haberlerin altında veya içinde imzası olan gazete ve dergiler aşağıda görüldüğü gibi alfabetik sırayla sıralanmıştır. Gazete ve dergi isimlerinin yanında olan rakamlar da tezimizin üçüncü kısmı olan kronolojik fihristte imzanın hangi madde başlarında geçtiğini göstermektedir. Tam künyeleri yazılmayan gazete ve dergiler tam isimli maddeyle birleştirilerek kronolojik fihristte geçtiği yerler ayrı ayrı olarak verilmiştir. Ayrıca bunlar hakkında bulabildiklerimiz kadarıyla kısa bilgi verilmiştir.

A. V. Gazetesi: 766.

Akmolinskiye Oblastniye Vedomosti Gazetesi: 26, 672, 696. **Акмолинские Областные Ведомости:** 1871-1914 arasında Omsk şehrinde ayda iki kez, 1880 yılından itibaren ise haftalık yayımlanan resmî Rus gazetesi.³⁴

³⁴ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-5342.htm> (1.08.2013).

Архив Veterinarnih Nauk Dergisi: 2138.

Ash.[abad] Gazetesi: 1402, 1486. *Асхабад*: Ashabad'da 1899-1916 yılları arasında kaptan Z. D. Djavrov tarafından yayımlanan günlük gazete.³⁵

Astr.[ahanskiy] L.[istok] Gazetesi: 1801. *Астраханский Листок*: 1866-1916 yılları arasında Astahan'da çıkan günlük gazete.³⁶

Astrah.[anskiy] Vest.[nik] Gazetesi: 90. *Астраханский вестник*: 1889-1918 yılları arasında Astırhan'da çıkan ticarî-sanayi, siyasî-içtimaî gazete. Sahibi N. Ye. Alektorova ve 1906 yılından itibaren Kadet Partisi'nin yayın organı idi.³⁷

Baykal Gazetesi, 1006, *Байкал*: 1897-1906 yılları arasında Zabaykal ilinin Kyahta kasabasında çıkan haftalık gazete.³⁸

Birj.[evıye] Ved.[omosti] Gazetesi: 1160, *Биржевые ведомости*: 1861-1879 ve 1880-1917 yılları arasında Petersburg'da çıkan siyasî, iktisadî ve edebî gazete.³⁹

Dalniy Vostok Gazetesi: 1860. *Дальний Восток*: 1892-1917 yılları arasında Vladivostok şehrinde çıkan gazete.⁴⁰

Delo Dergisi: 151. *Дело*: 1894-1899 yılları arasında Moskova'da çıkan aylık resimli bilimsel ve pratik popüler dergi.⁴¹

Delovoy Korresp.[ondent] Gazetesi: 225, 400, 452, 883, 975. *Деловой Корреспондент*: 1886-1898 arasında Yekaterinburg'da çıkan ticarî-sanayi gazete.⁴²

Derevnya Dergisi: 1670, 2146. *Деревня*: 1896-1915 yılları arasında Petersburg'da çıkan resimli tarım dergisi.⁴³

Dr.[ugaya Ji.[izn'] Dergisi: 1682, 1686, 1709.

Grajdanim Gazetesi: 364, 452, 1691, 1694, 1696. *Гражданин*: 1872-1914 yılları arasında Petersburg'da çıkan siyasî ve edebî dergi-gazete.⁴⁴

³⁵ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-0423.htm> (1.08.2013).

³⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-0413.htm> (1.08.2013).

³⁷ <http://ru.wikipedia.org> (1.08.2013).

³⁸ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/1.htm?cmd=0> (2.08.2013).

³⁹ <http://ru.wikisource.org> (2.08.2013).

⁴⁰ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-7162.htm> (2.08.2013).

⁴¹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/1.htm?cmd=0> (2.08.2013).

⁴² <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ekaterinburg/123/%D0%94%D0%95%D0%9B%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%99> (4.08.2013).

⁴³ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-4411.htm> (5.08.2013).

⁴⁴ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-5462.htm> (5.08.2013).

Gorno-Zavod.[skoy] Listok Gazetesi: 164. **Горно-заводской Листок объявлений и Справочных Известий**: 1902-1903 yılları arasında Orenburg guberniyasının Troitsk uyezindeki Miassk fabrikasında haftada iki defa çıkan gazete.⁴⁵

Har'k.[ovskiye] Gub.[ernskiye] Vedom.[osti] Gazetesi: 868. **Харьковские губернские ведомости**: 1838-1915 yılları arasında Har'kov'da çıkan siyasi, sosyal ve edebî gazete.⁴⁶

İkdam Gazetesi: 2020. **İkdam**: 1894-1928 yılları arasında İstanbul'da çıkan gazetedir. Hüseyin Rahmi Bey'in romanları tefrika edildikten sonra oldukça geniş bir okur kitlesi tarafından takip edilmiştir.

Kaynak: Vedat Günyol. İslam Ansiklopedisi, 1997 Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 7. Cilt s: 371).

Journal des Débats Dergisi: 1761. **Journal des débats**: 1789-1944 yılları arasında Paris'te çıkan etkili Fransız muhafazakâr gazetesi.⁴⁷

İr.[bitskiy] Yar.[maroçny] L.[istok] Gazetesi: 877. **Ирбитский Ярмарочный Листок**: 1863-1915 yılları arasında İrbit'te çeşitli aralıklarla ve sadece İrbit'te düzenlenen panayır sırasında çıkan günlük varak.⁴⁸

İstoriçeskiy Vestnik Dergisi: 974, 1112. **Исторический Вестник**: 1880-1917 yılları arasında Petersburg'da çıkan aylık tarihî ve edebî Rus dergisi.⁴⁹

Jizn' na Vost.[ostoçnoy] Okr.[aine] Gazetesi: 807, 839. **Жизнь на восточной окраине**: 1895-1897 yılları arasında Çita'da Rusça ve Moğolca ve sansürsüz çıkan ticarî-sanayi, edebî, siyasi-iktisadî gazete.⁵⁰

Jiz.[n'] i İs." Gazetesi: 1160.

Jiz.[n'] i Şk.[ola]. Gazetesi: 1803. **Жизнь и школа**: Sosyo-pedagojik ve edebî gazete.⁵¹

⁴⁵ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-4121.htm> (5.08.2013).

⁴⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb3/bb3-5498.htm> (5.08.2013).

⁴⁷ http://ru.wikipedia.org/wiki/Journal_des_d%C3%A9bats (5.08.2013).

⁴⁸ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb2/bb2-0992.htm> (5.08.2013)

⁴⁹ <http://dic.academic.ru> (5.08.2013)

⁵⁰ <http://ez.chita.ru/encycl/person/?id=2081> (5.08.2013)

⁵¹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-5622.htm> (5.08.2013)

Kamsko-Voljskiy Kray Gazetesi: 984. **Камско-Волжский Край**: 1896-1898 yılları arasında günlük çıkan sosyal, edebî ve siyasî gazete.⁵²

Kaspiy Gazetesi: 81, 157, 407, 423, 441, 452, 461, 493, 516, 633, 827, 1684, 1743, 1752, 1758, 1770, 1786, 1851, 2072. **Каспий**: 1881-1919 yılları arasında Bakû'da çıkan edebî, içtimaî ve siyasî Rus gazetesi. Gazetenin ilk redaktörü V. V. Kuzmin'dir ve 1897 yılına kadar sırasıyla Ye. İ. Starsev, V. P. Luçkuskomotov yürütmüşlerdir. 1897 yılında gazete Hacı Zeynelabidin Tağıyev tarafından satın alınıyor ve 1897-1907 yıllar arasında A. M. Topçubaşı, 1907 yılı içerisinde kısa süreliğine Hüseyinzade Ali Bey ve 1907-1919 yıllar arasında A. Veynberg redaktör görevini yürütmüşlerdir (Aşırılı 2009: 44-46).

Kavkaz Gazetesi: 2020. **Кавказ**: 1846-1918 yılları arasında Tiflis'te çıkan siyasî ve edebî gazete.⁵³

Kazbek Gazetesi: 1734. **Казбек**: 1895-1906 yılları arasında Vladikavkaz'da çıkan edebî siyasî ve içtimaî gazete.⁵⁴

Kuryer Gazetesi: 1473, 1896. **Курьер**: 1897-1904 yılları arasında Moskova'da çıkan siyasî ve edebî gazete.⁵⁵

Kur'yer T. i Pr. Gazetesi: 708.

Mir.[ovıye] Otg.[oloski] Gazetesi: 928. **Мировые отголоски**: Siyasî, edebî ve içtimaî gazete.⁵⁶

Mosk.[ovskiye] Ved.[omosti] Gazetesi: 537, 551, 1067. **Московские Ведомости**: Moskova Üniversitesi tarafından kurulan ve 1756-1917 yılları arasında Moskova'da çıkan gazete.⁵⁷

Münch. Neu. Nachr.: 1839.

N.[ijegorodskiy] L.[istok] Gazetesi: 734. **Нижегородский Листок**: 1895-1916? yılları arasında çıkan sosyo-edebî, siyasî ve borsa gazetesi.⁵⁸

⁵² <http://dic.academic.ru> (5.08.2013)

⁵³ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-3144.htm> (6.08.2013).

⁵⁴ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb2/bb2-1311.htm> (6.08.2013).

⁵⁵ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp2/pp2-0242.htm> (6.08.2013).

⁵⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb2/bb2-3295.htm> (6.08.2013).

⁵⁷ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-0241.htm> (6.08.2013).

⁵⁸ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb2/bb2-4415.htm> (6.08.2013).

Narodnoye Zdraviye Dergisi: 1670, 1781, 1885. **Народное здравие**: 1901-1903 yılları arasında haftalık resimli hijyen ve sağlık dergisi.⁵⁹

Natur Gazetesi: 1850.

Nedelya Dergisi: 1707. **Неделя**: 1904-1906 yılları arasında Petersburg’da çıkan sosyo-siyasî haftalık dergi.⁶⁰

Niva Dergisi: 1811, 1819, 1837, 1878, 1903, 1933. **Нива**: 1869-1918 yılları arasında Petersburg’da çıkan haftalık popüler Rus dergisi.⁶¹

Novoye Vremya Gazetesi: 205, 359, 370, 389, 542, 551, 649, 859, 1075, 1699, 1815, 1905, 1943, 2051, 2055, 2060, 2136. *N.[ovoye] V.[remya]* Gazetesi: 1760. **Новое время**: 1868-1917 yılları arasında Petersburg’da çıkan Rus gazetesi.⁶²

Novorossiyskiy Telegraf Gazetesi: 47. **Новороссийский телеграф**: 1869-1903 yılları arasında Odessa’da çıkan siyasî, iktisadî ve edebî gazete.⁶³

Novosti Gazetesi: 49, 347, 428, 542, 551, 1167, 1385. **Новости**: 1872 yılında Petersburg’da çıkan günlük gazete.⁶⁴

Novosti Dnya Gazetesi: 243, 1947. **Новости Дня**: 1883-1906 yılları arasında Moskova’da çıkan günlük siyasî, içtimaî ve edebî gazete.⁶⁵

Novoye Obozreniye Gazetesi: 542. **Новое Обозрение**: 1884-1906 yılları arasında Tiflis’te çıkan gazete.⁶⁶

Nov.[iy] Kr.[ay] Gazetesi: 1757. **Новый край**: 1900-1912 yılları arasında Port-Artur’da, 1905 yılından itibaren Harbin’de (Mançurya) çıkan gazete.⁶⁷

Okraina Gazetesi: 49, 81, 271, 359, 407, 423, 467, 542, 826, 1318, 1321. **Окраина**: 1890-1898 yılları arasında Semerkant (1890-1894) ve Taşkent’te (1894-1898) çıkan siyasî, içtimaî ve edebî gazete.⁶⁸

Orenburgskiy Listok Gazetesi: 1866, 2031. **Оренбургский Листок**: 1876-1906 yılları arasında Orenburg’da çıkan içtimaî ve edebî gazete.⁶⁹

⁵⁹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb2/bb2-3931.htm> (7.08.2013).

⁶⁰ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb2/bb2-4326.htm> (7.08.2013).

⁶¹ <http://ru.wikipedia.org> (7.08.2013).

⁶² <http://ru.wikipedia.org> (7.08.2013).

⁶³ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-5222.htm> (9.08.2013).

⁶⁴ <http://ru.wikisource.org> (9.08.2013).

⁶⁵ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6512.htm> (9.08.2013).

⁶⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6573.htm> (9.08.2013).

⁶⁷ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb2/bb2-4844.htm> (9.08.2013).

⁶⁸ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-7031.htm> (9.08.2013).

Osterreichische Monatsschrift fur den Orient Gazetesi: 1509. **Österreichische Monatsschrift für den Orient:**

Perevodçik [Tercüman] Gazetesi: 120, 290, 359, 441, 480, 486, 547, 549, 683, 722, 1043, 1080, 1127, 1293, 1881, 1917, 1918, 1937, 1948, 1964, 1966, 2052, 2053, 2067, 2116, 2150. **Переводчик:** Bk.: *Tercüman* gazetesi.

Pr.[iroda] J.[izn'] Gazetesi: 2046.

Pet.[erburgskiy] List.[ok] Gazetesi: 164. **Петербургский листок:** 1864-1917 yılları arasında Petersburg'da çıkan şehir hayatı anlatan ve edebî gazete. 1914 yılından itibaren ismi *Petrogradskiy Listok* olmuştur.⁷⁰

Peterb.[urgskiy] Ved.[omosti], S.-P.[etersburgskiy] V.[edomosti], S.-Peterb.[urgskiy] V.[edomosti], S.-Pet.[erburgskiy] Ved.[omosti] Gazetesi: 139, 766, 783, 861, 1263, 1339, 1341, 1356, 1372, 1385, 1402, 1407, 1413, 1535, 1742, 2038, ***C.-Петербургские ведомости, Санкт-Петербургские ведомости:*** 1728-1917 yılları arasında Petersburg'da çıkan resmî Rus gazetesi. 1914 yılından itibaren ismi ***Петроградские Ведомости*** olarak değişmiştir.⁷¹

P.[ravitesl'stvenniy] V.[estnik], Pr.[avitel'stvenniy] V.[estnik], Pr.[avitesl'stvenniy] Vest.[nik], Pravitel'stvenniy Vestnik Gazetesi: 84, 139, 145, 559, 633, 689, 722, 790, 809, 839, 846, 852, 866, 872, 879, 924, 1035, 1113, 1119, 1185, 1331, 1413, 1579, 1582, 1661, 1678, 1704, 1713, 1734, 1735, 1738, 1740, 1747, 1756, 1769, 1774, 1822, 1825, 1846, 1853, 1926. **Правительственный вестник:** 1869-1917 yılları arasında Petersburg'da günlük çıkan resmî gazete.⁷²

Priaz.[ovskiy] Kray Gazetesi: 74. **Приазовский край:** 1891-1918 yılları arasında Rostov na Donu'da çıkan siyasî, iktisadî ve edebî gazete.⁷³

Priroda i Lyudi Dergisi: 1779, 1793, 1814, 1884, 1900, 2025, 2035, 2068. **Природа и люди:** 1889-1918 yılları arasında Petersburg'da çıkan resimli seyahat, macera, aile, bilim, araştırma ve edebiyat dergisi.⁷⁴

⁶⁹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-5712.htm> (9.08.2013).

⁷⁰ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-4531.htm> (10.08.2013).

⁷¹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-0191.htm> (10.08.2013).

⁷² <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-5241.htm> (10.08.2013).

⁷³ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-7114.htm> (10.08.2013).

⁷⁴ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6941.htm> (10.08.2013).

Razvedçik Gazetesi: 954. **Разведчик**: 1889-1917 yılları arasında Petersburg’da askerler için çıkan yardımcı-bibliyografik gazete.⁷⁵

Rod.[ina] Dergisi: 1473. **Родина**: 1879-1917 yılları arasında Petersburg’da çıkan dergi.⁷⁶

Ross.[iya] Gazetesi: 2081, 2088. **Россия**: 1899-1902 yılları arasında Petersburg’da çıkan günlük gazete.⁷⁷

Ross.[iyskoye] Telegr.[afnoye] Agenstvo: 435, 441. **Российское Телеграфное Агентство**: Rus Telegraf Ajansı. 1895-1904 yılları arasında ticarî ve siyasî telegraflar gönderiliyordu.

R.[uskaya] J.[izn’], Russk. J.[izn’] Gazetesi: 74, 216. **Русская жизнь**: 1890-2895 yılları arasında Petersburg’da sansürsüz ve günlük çıkan siyasî, içtimaî ve edebî gazete.⁷⁸

Rus.[skiy] Vest.[nik] Gazetesi: 1812, 1949. **Русский вестник**: 1856-1906 yılları arasında çıkan edebî ve siyasî dergi.⁷⁹

Rud. Gazetesi: 1407.

Russkiy İnvaid, Rus.[skiy] İnv.[alid] Gazetesi: 1178, 1804, 1939, 1955, 1971. **Русский инвалид**: 1813-1917 yılları arasında Petersburg’da çıkan askerî, edebî ve siyasî gazete.⁸⁰

R.[usskiye] V.[edomosti], Russk.[iye] Ved.[omosti], Rus.[skiy] Ved.[omosti], Gazetesi: 1391, 1397, 1675, 1744, 2062, 310, 474, 603, 680, 686, 695, 779, 1139, 1791, 1795, 1965, 1968, 1982. **Русские ведомости**: 1863-1918 yılları arasında Moskova’da çıkan gazete.⁸¹

Russkiy Turkestan, Rus.[skiy] T.[urkestan], R.[usskiy] T.[urkestan], Russ.[kiy] Turk.[istan] Gazetesi: 1287, 1407, 1413, 1423, 1432, 1436, 1446, 1466, 1476, 1486,

⁷⁵ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6942.htm> (10.08.2013).

⁷⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6021.htm> (10.08.2013).

⁷⁷ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp2/pp2-0333.htm> (10.08.2013).

⁷⁸ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-7043.htm> (10.08.2013).

⁷⁹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-3401.htm> (11.08.2013).

⁸⁰ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-1453.htm> (11.08.2013).

⁸¹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-4442.htm> (11.08.2013).

1491, 1495, 1500, 1503, 1517, 1917, 2071. **Русский Туркестан**: 1898-1907 yılları arasında Taşkent'te çıkan siyasî ve iktisadî gazete.⁸²

S. O. Gazetesi: 1160, 1362.

S. T. G. Gazetesi: 1160.

Sarat.[ovskiye] Gub.[ernskiye] Ved.[omosti] Gazetesi: 56, 64, 878.

Саратовские губернские ведомости: 1838-1917 yılları arasında Saratov'da çıkan gazete.⁸³

Sel'skoye Hozyaystvo Dergisi: 1990, 1996, 2000, 2012. **Сельское Хозяйство**: 1860-1862 yılları arasında Moskova'da Moskova Ziraat Cemiyeti tarafından çıkarılan aylık ziraat dergisi. 1863-1868 yılları arasında **Журнал заседаний Московского общества сельского хозяйства**, 1869-1876 yılları arasında da **Русское сельское хозяйство** olarak yayın hayatına devam etmiştir.⁸⁴

Sel'skoye Hozyaystvo i Lesovodstvo Dergisi: 1025. **Сельское хозяйство и лесоводство**: Tarım ve Devlet Mülkiyet Bakanlığı'nın dergisi.⁸⁵

Sel'skiy Vestnik Gazetesi: 339, 492, 850, 854, 1725, 1919, 1970, 2091, 2123.

Сельский вестник: 1881-1917 yılları arasında Petersburg'da **Правительственный Вестник** gazetesinin idarehanesinde çıkan Rus hükûmetinin yayın organı.⁸⁶

Semir.[eçenskiye] Obl.[astniye] V.[edomosti] Gazetesi: 452, 1694.

Семиреченские областные ведомости: 1884-1917 yılları arasında Verniy (Almatı) çıkan resmî Rus gazetesidir.⁸⁷

Sever Dergisi: 1673. **Север**: 1888-1914 yılları arasında Petersburg'da çıkan haftalık edebiyat dergisi.⁸⁸

Sev.[erniy] Kur.[yer] Gazetesi: 1820, 1845. **Северный курьер**: 1899-1900 yılları arasında Petersburg'da günlük çıkan siyasî ve edebî gazete.⁸⁹

⁸² <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp2/pp2-0284.htm> (11.08.2013).

⁸³ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-2684.htm> (11.08.2013).

⁸⁴ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-2684.htm> (11.08.2013).

⁸⁵ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb3/bb3-1922.htm> (11.08.2013).

⁸⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6323.htm> (11.08.2013).

⁸⁷ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6611.htm> (11.08.2013).

⁸⁸ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb3/bb3-1662.htm> (11.08.2013).

⁸⁹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp2/pp2-0342.htm> (11.08.2013).

Sin. Ot.[eçestva], Sin Oteçestva, Sin na Oteç.[estve] Gazetesi: 1144, 1268, 1666.
Сын отечества: 1862-1901 yılları arasında Petersburg'da çıkan siyasî, edebî ve bilimsel gazete.⁹⁰

Sib.[ir'], *Sibir* Gazetesi: 873, 954. *Сибирь:* K. P. Mihaylov yayımcılığı ve redaktörlüğünde 1896-? yılları arasında Osmk'ta çıkan (1896 No: 24, 26) veya yine aynı kişinin redaktörlüğü ve yayımcılığında 1897-? yılları arasında Petersburg'da çıkan siyasî-sosyal ve edebî gazete (1896 No: 44, 45, 46, 49).

S.[ibirskaya] J.[izn'] Gazetesi: 1319, 1385, 1684, 1723, 1734, 1738, 1749, 1788, 2031, *Sib.[irskaya] Jizn'* Gazetesi: 1222, 1567, 1729, 1732, 1751, 1903, 1903, 1910, 1944, 1994. *Сибирская жизнь:* 1894-1918 yılları arasında Tomsk'ta günlük çıkan siyasî, edebî ve iktisadî gazete.⁹¹

Sib.[irskaya] Torg.[ovoya] Gaz.[eta] Gazetesi: 987, 991, 997, 1070, 1187, 1206, 1222, 1896. *Сибирская торговая газета:* 1897-1918 yılları arasında Tyumen'de çıkan günlük içtimaî ve ticarî gazete.⁹²

S.[ibirskiy] L.[istok] Gazetesi: 1711, 1753, 1776, 1780, 2100, *Sib.[irskiy] List.[ok]* Gazetesi: 15, 55, 435, 474, 1356, 1694, 1737, 1925. *Сибирский листок:* 1890-1919 yılları arasında Tobol'sk'te çıkan gazete.⁹³

Sib.[irskiy] Ved.[omosti] Gazetesi: 1067.

S.[ibirskiy] V.[estnik] Gazetesi: 1385, 1390, 1402, 1471, 1699, 1734, 1804, 1957, *Sib.[irskiy] V.[estnik]* Gazetesi: 1356, 1820, 1882, 1910, *Sib[irskiy]. Vestn.[ik]* Gazetesi: 12, 151, 344, 355, 359, 364, 480, 700, 803, 1164, 1222, 1273, 1284, 1360, 1372, 1514, 1765, 1766, 1903, 1921, 2099. *Сибирский вестник политики, литературы и общественной жизни:* 1885-1905 yılları arasında Tomsk'ta çıkan gazete.⁹⁴

Si. Zd. Gazetesi: 1934.

⁹⁰ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-4311.htm> (11.08.2013)

⁹¹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-7433.htm> (11.08.2013).

⁹² http://www.tonb.ru/local_history/local_history.php?ELEMENT_ID=10203 (11.08.2013).

⁹³ http://media.utmn.ru/library_view_book.php?bid=1370&chapter_num=17 (11.08.2013).

⁹⁴ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6682.htm> (11.08.2013).

Spravoç.[ny] *List.[ok]* Gazetesi: 1665. *Справочный листок*: 1898/9-1904 yılları arasında çıkan günlük gazete.⁹⁵

Stepnoy Kray Gazetesi: 66, 235, 351, 359, 364, 440, 452, 461, 467, 473, 648, 1530, 1640, 1652, 1655, 1726. *Стенной Край*: 1893-1905 yılları arasında Omsk'ta çıkan sosyo-siyasî ve edebî gazete.⁹⁶

Svet Gazetesi: 1772, 1797, 1855, 1864, 1871, 2085, 2129, 2134. *Свет*: 1882-1917 yılları arasında Petersburg'da çıkan siyasî, iktisadî ve edebî günlük gazete.⁹⁷

T.[obol'skiye] *Ye.[parhial'nyie]* *V.[edomosti]* Gazetesi: 1714, 1718, 1941, 1945, 1951, 1973, 1978, 1993, 1999, 2059, *Tob.[ol'skiye]* *Yep.[arhial'nyie]* *Ved.[omosti]* Gazetesi: 2082. *Тобольские Епархиальные Ведомости*: 1882-1919 yılları arasında Tobol'sk'te iki haftada bir çıkan gazete.⁹⁸

Tercüman Gazetesi: 519, 1620, 1687, 1958, 1959. *Tercüman*: 1883-1918 yılları arasında Bahçesaray'da çıkan ve Türk topluluğu üzerinde önemli tesirleri olan Türk gazetesidir. Gazete İsmail Gaspıralı tarafından çıkartılmıştır. Gaspıralı'nın 1914 yılında vefat etmesi üzerine *Tercüman* Hasan Sabri Ayvazov ve Gaspıralı'nın oğlu Rifat Gaspıralı tarafından yayın hayatına devam etmiştir. Gazetenin 1905 senesine kadar Rusça eki de vardı (Akpınar 2008: 15-62).

Tercüman-ı Hakikat Gazetesi: 1758, *Tercüman-ı Hakikat*: II. Abdülhamit Han devrinde Ahmet Mithat Efendi ve Mehmet Cevdet Bey tarafından kurulan ve 1878-1921 yılları arasında İstanbul'da çıkan günlük gazetedir.

Kaynak: Vedad Günyol. İslam Ansiklopedisi 1997 Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 7. Cilt s: 371).

Terskiya Ved.[omosti] Gazetesi: 1960. *Терские ведомости*: 1868-1918 yılları arasında Vladikavkaz'da çıkan gazete. 2011 yılında aynı isimle tekrar yayın hayatına başladı.⁹⁹

⁹⁵ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb3/bb3-2795.htm> (11.08.2013).

⁹⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-7271.htm> (11.08.2013).

⁹⁷ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6442.htm> (11.08.2013).

⁹⁸ <http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=3787534> (11.08.2013).

⁹⁹ <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/1648920> (11.08.2013).

Tobol.[skiy] Gub.[ernskiy] Ved.[omosti] Gazetesi: 364, 479, 624. *Тобольские губернские ведомости*: 1857-1918 yılları arasında Tobol'sk'te çıkan gazete.¹⁰⁰

Tom.[skiy] L.[istok] Gazetesi: 831. *Томский Листок*: 1897-1905 yılları arasında Tomsk'ta çıkan gazete.¹⁰¹

Tur.[gayskaya] Gaz.[eta], 452, 2018, 2030, 2076, 2080, 2094, *T.[urgayskaya] G.[azeta]*, 1583, 1609, 1635, 1637, 1702, 1708, 1715, 1720, 1722, 1754, *Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]*, Gazetesi: 423, 425, 435, 441, 493, 516, 560, 625, 888, 1055, 1674, 1679, 1683, 1721, 1746, 1834, 1845, 1925, 1931, 1932, 1938, 1942, 1953, 1963, 1967, 1969, 1974, 1989, 2013, 2056, 2062, 2073, 2076, *Turgayskaya Gazeta* Gazetesi: 821, 914, 919, 1711, 1733. *Тургайская газета*: 1881-1917 yılları arasında Orenburg'da çıkan *Тургайские областные ведомости* gazetesinin resmî olmayan kısmı olarak 1895-1910 yılları arasında *Тургайская газета* olarak çıkan gazete.¹⁰²

Turg.[ayskiye] [Oblastniye] Ved.[edomosti] Gazetesi: 368. *Turg.[ayskiye] Obl.[astniye] Ved.[edomosti]* Gazetesi: 69, 324, 1486, 1489, 1547, 1734. *Тургайские областные ведомости*: 1881-1917 yılları arasında Orenburg'da çıkan resmî Rus gazetesi.¹⁰³

Turkistanskiya Vedomosti Gazetesi: 24, 33, 81, 234, 302, 313, 351, 375, 393, 423, 493, 503, 530, 539, 713, 766, 928, 984, 1006, 1043, 1222, 1396, 1462, 1467, 1541, 1589, 1729, 1833, 1917, 1958, 1959, 2064, *Tur.[kistanskiye] Ved.[omosti]* Gazetesi, 1987, 2001, *T.[urkistanskiye] V.[edomosti]* Gazetesi: 1477, 1575, 1593, 2038, *Туркестанские ведомости*: 1870-1917 yılları arasında Taşkent'te çıkan resmî Rus gazetesi.¹⁰⁴

Turk.[estanskaya] Tuz.[emnaya] Gaz.[eta] Gazetesi: 948. *Туркестанская туземная газета*: 1888-1917? yılları arasında Taşkent'te Türkistan Vilayeti kançelaryasında İ. P. Ostroumov'un redaktörlüğünde Sartça çıkan *Türkistan Vilayetiniñ Gazeti*'nin Rusça tercümesidir.¹⁰⁵

Turk.[estanskiy] Vestnik Gazetesi: 1514, *Туркестанский Вестник*: ?

¹⁰⁰ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-3523.htm> (11.08.2013).

¹⁰¹ <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/1020554> (11.08.2013).

¹⁰² <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb3/bb3-4901.htm> (11.08.2013).

¹⁰³ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-7142.htm> (11.08.2013).

¹⁰⁴ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-5332.htm> (11.08.2013).

¹⁰⁵ <http://dic.academic.ru> (11.08.2013).

Ural Gazetesi: 1123. **Урал**: 1896-1908 yılları arasında Orenburg'da çıkan siyasî ve edebî gazete.¹⁰⁶

Uralets Gazetesi: 1646, 1650. **Уралец**: 1897-1906 yılları arasında Ural'sk'ta çıkan edebî ve içtimaî gazete.¹⁰⁷

Ural'skiy Listok Gazetesi: 609. **Уральский листок**: 1892-1915 yılları arasında Ural'sk'te çıkan edebî, içtimaî ve iktisadî gazete.¹⁰⁸

Yenisey Gazetesi: 1684, 1734, 1871, 1893. **Енисей**: 1894-1914 yılları arasında Krasnoyarsk'ta çıkan siyasî, içtimaî ve edebî gazete.¹⁰⁹

Yujniy Kray Gazetesi: 407, 1250. **Южный край**: 1880-1919 yılları arasında Har'kov'da çıkan siyasî ve edebî günlük gazete.¹¹⁰

V. V., Gazetesi: 1337.

Vestnik Obşçestvennoy Gigiyeny Gazetesi: 1988. **Вестник общественной гигиены, судебной и практической медицины**: 1889-1916 yılları arasında çıkan aylık halk sağlığı, adlî ve pratik tıp gazetesini.¹¹¹

Vest[nik]-Obşç.[estvenoy] Veter.[inariyi] Gazetesi, 2139, **Вестник общественной ветеринарии**: 1889-1916 yılları arasında çıkan baytarlık gazetesini.¹¹²

Vestn.[ik] Sel'sk.[ogo] Hoz.[yazystva] Gazetesi: 1402, **Vestnik Sel'skogo Hozyaystva** Gazetesi: 1785. **Вестник сельского хозяйства**: 1900-1916 yılları arasında Moskova Ziraat Cemiyeti'nin haftalık çıkan ziraat gazetesini.¹¹³

Vlad.[ivostok] Gazetesi: 766, 1684. **Владивосток**: 1885-1906 yılları arasında Vladivostok'ta çıkan haftalık edebî ve içtimaî gazete.¹¹⁴

Vokrug Sveta Dergisi: 1946, 1956, 2077. **Вокруг света**: 1885-1917 yılları arasında Moskova'da çıkan seyahat ve macera dergisi.¹¹⁵

Vostochnoye Obozreniye Gazetesi: 1231, 1362, 1413, 1680, 1794, 2147, 2151. **V.[ostochnoye] O.[bozreniye]** Gazetesi: 1899. **Восточное обозрение**: 1882-1906

¹⁰⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp2/pp2-0214.htm> (11.08.2013).

¹⁰⁷ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb3/bb3-5036.htm> (11.08.2013).

¹⁰⁸ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb3/bb3-5072.htm> (11.08.2013).

¹⁰⁹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-7343.htm> (11.08.2013).

¹¹⁰ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6201.htm> (11.08.2013).

¹¹¹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-2092.htm> (11.08.2013).

¹¹² <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-2091.htm> (11.08.2013).

¹¹³ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-2335.htm> (11.08.2013).

¹¹⁴ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6481.htm> (11.08.2013).

¹¹⁵ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6652.htm> (11.08.2013).

yılları arasında 1886 yılına kadar Petersburg’da sonraki yıllarda İrkutsk’ta çıkan edebî ve siyasî gazete.¹¹⁶

Vraç Gazetesi: 893. **Врач**: 1880-1901 yılları arasında Petersburg’da çıkan haftalık sağlık gazetesi.¹¹⁷

Vsemirny Puteşestvennik Dergisi: 1775, **Всемирный Путешественник**: 1867-1878 yılları arasında Petersburg’da çıkan resimli popüler coğrafya, seyahat vs. dergisi.¹¹⁸

Vyat.[skaya] Gaz.[eta] Gazetesi: 468, 474. **Вятская газета**: 1894-1907 yılları arasında Vyatsk’ta çıkan ziraî gazete.¹¹⁹

Zab.[aykal’skiye] Obl.[astniye] Ved.[edomosti] Gazetesi: 1694. **Забайкальские областные ведомости**: 1865-1916? yılları arasında Çita’da çıkan gazete.¹²⁰

Zakaspiyskoye Obozreniye Gazetesi: 783, 928, 1467, 1526, 1614, 1636. **Закаспийское обозрение**: 1895-1913 yılları arasında Ashabad’da çıkan siyasî, ticarî-sanayi ve edebî gazete.¹²¹

Zemledel.[‘çeskaya] Gaz.[eta] Gazetesi: 934, 1866. **Земледельческая газета**: 1834-1917 yılları arasında Petersburg’da çıkan ziraî gazete.¹²²

Böylece *Dala Vilayatınıñ Gazeti* sayfalarında yazıların hangi yazara ait olduğu veya hangi gazeteden iktibas edildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca yazarın kaç kez yazı yazdığı ve hangi gazeteden kaç kez haber alındığı ortaya çıkarılmıştır ve Kazak Türkleri birçok gazetelerden yazı ve haber takip edebilme imkânını elde etmişlerdir.

II. BÖLÜM

Dala Vilayatınıñ Gazeti ve Kazak Modernleşmesi

¹¹⁶ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-6382.htm> (11.08.2013).

¹¹⁷ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-3374.htm> (11.08.2013).

¹¹⁸ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-4903.htm> (11.08.2013).

¹¹⁹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-7322.htm> (11.08.2013).

¹²⁰ <http://feb-web.ru/feb/periodic/bb-abc/bb1/bb1-5911.htm> (11.08.2013).

¹²¹ <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp2/pp2-0161.htm> (11.08.2013).

¹²² <http://feb-web.ru/feb/periodic/pp0-abc/pp1/pp1-2331.htm> (11.08.2013).

A) Sosyal Meseleler:

1-Yerleşik ve ziraî hayata geçiş:

Bilindiği gibi Rusların doğuya doğru ilerlemesinde bölgede istihkâmlı kale şehirler kurulmuş ve Rus mujikleri yani köylüleri ve Rus Kazakları buralara yerleştirilmiştir. Aynı zamanda bu şehirlerde Rus idare sistemi kurularak askerî valiler atanmıştır. O zamana kadar güney bölgelerde yerleşik hayat sürenler dışındaki Kazak Türkleri, çoğunluk olarak göçebe hayata devam ediyordu. Rusların bölgede yayılıp kale şehirler kurmalarıyla bu şehirler etrafında Kazak Türkleri de yerleşmeye başlamıştır.

Modernleşmenin en büyük amillerinden olan yerleşik hayatla birlikte şehirlerde kurulan yeni düzenden ister istemez Kazaklar da nasibini aldılar. Şehirleşmeyle birlikte Kazaklar arasında ticaret, ziraat ve diğer el sanatları (zanaatlar) da yayılmaya ve gelişmeye başlamıştır. Ruslar zanaatların halk arasında yayılıp gelişmesi için çeşitli sanat okulları açmışlardır. Söz konusu şehirlerde açılan çeşitli okullar, düzenlenen panayırırlarla, hayvancılık ve ticaretle ilgili yeni gelişmeler, el sanatları kurslarıyla o zamana dek Kazaklar arasında hayvancılık dışında pek yaygın olmayan ziraat, bahçecilik, arıcılık vb. hızla yayılmıştır.

Dala Vilayatinin Gazeti'nde bu konularla ilgili haberlere sıkça rastlanmaktadır. Haberlerde, hem Rus hem de Kazak yazarlar tarafından yerleşik hayat, ziraat ve şehirleşme teşvik edilmektedir. Yazı ve haberlerde, Kazakların modernleşip ilerlemeleri için bunların elzem olduğu vurgulanmıştır. Çünkü şehirleşmenin yanında diğer çağdaş vasıtalar yayılma imkânı bulmuştur. Örneğin şehirde açılan çeşitli okullar, kurslar, düzenlenen panayırırlar, çeşitlilik bakımından zenginleşen ticaret hayatıyla Kazaklar modernleşmeyle yüz yüze gelmişlerdir. Bu şehir hayatıyla temas da sosyal değişimin başlangıcını teşkil etmiştir.

Şehirlerde Kazaklar tanımadıkları ve bilmedikleri bir Rus-Hıristiyan yaşayışıyla temas etmeye başladılar. Rus kanunlarını öğrendiler.

Dala Vilayatinin Gazeti'nin 1888 yılında yayın hayatına başlamasıyla birlikte şehirleşmeyle ilgili haberler ön plana çıkmaya başlamıştır. Kazakları göçebe hayattan vazgeçip şehirleşmeye teşvik eden, sanat okulları ve kursları, hayvancılık, ziraat ile

ilgili vb. haberler yayımlanmıştır. Böylece gazete vasıtasıyla hem Kazakların yerleşik hayata geçmeleri sağlanmıştır hem de Rus yönetiminin emellerine uygun gelmiştir.

Gazete sayfalarında yayımlanan haberler arasında şehirleşme ve yerleşik hayata geçişi anlatan ve teşvik eden haberlere sık sık rastlanmaktadır. Daha gazetenin ilk sayılarında Kazakların genel görünümü ve yaşayışıyla ilgili haberler yayımlanıp yerleşik hayata geçip şehirleşmenin önemi hem Rus hem de Kazak yazarlar tarafından yazılarda anlatılmaya çalışılmıştır. Kazakların göçebe hayatını tanıtmakla başlayan yazılar yerini zamanla şehirleşmeyi teşvik edip şehirleşmenin öneminden bahseden haberlere bırakmıştır.

Örneğin S. M. Ç.[orman]ov, “Cazılğan söz azaklar turasından–Очерки о Киргизахъ” (1888 No: 28) adlı yazısında 18. yüzyılda, hatta Rus boyunduruğu altına girdikleri yıllarda bile Kazaklar arasında yerleşik hayata geçenlerin şimdiki zamana göre neredeyse hiç olmadığından söz ediyor. Kazakların hayvancılıkla uğraştıkları için bir yerde en fazla altı ile yedi ay kalabildiklerini, bu göçlerden dolayı halk arasında çok defa hanların bile çözmekten aciz kaldıkları kavgalar çıktığını belirterek bu yüzden de Kazak hanları Rus Çar’ına idaresine girmek için başvuruda bulunduklarını yazıyor.

Yazının ikinci kısmında ise Kazaklar arasında eskiden azıcık okuma yazma bilen birisinin herhangi bir köyde, halk arasında büyük itibar sahibi olduğu anlatılıyor. Devamında Çormanov yine o dönemden örnek vererek artık okumuşların, mollaların, matematik ve diğer bilimlere aşina kimselerin, çeşitli sanat sahiplerinin toplumda arttığından bahsetmişlerdir.

C. B-ov’un “azaklar turasınañ cazılğan söz–Очерки о Киргизахъ” (1888 No: 29) adlı yazısında, askerî valinin Kazaklar arasında tarım ve çiftçiliğin yaygınlaşması, ziraî okulların açılması ve bölgedeki Kazak okullarının bu tarz okullara çevrilmesi için çalışmalarda bulunduğu bildiriliyor. Ayrıca yazıda Kazakların göçebe hayat tarzlarından dolayı Kazak topraklarının atıl vaziyette kaldığı ve Kazaklar için örnek oluşturulması açısından Rus ve Rus Kazaklarının toprağı işleyip ekincilikle uğraşmalarının önemli olduğu ileri sürülüyor.

Taşkent şehrinin Rusların eline geçmesinin 20. yıl dönümünde *Turkestan skaya Tuzemnaya Gazeta* gazetesinin 1. sayısında yazılan yazı “Orta Aziya–Средняя Азия” (1890 No: 9) başlığıyla *Dala Vılayatınıñ Gazeti*’nde iktibas edilmiştir. Yazıda, nüfuslu

Taşkentli Müslüman'ın bir anısından bahsediliyor. Eskiden erkeklerin bile gece dolaşamadığı yerlerde Rus idaresinin gelişiyle bir kadının çocuğuyla dolaştığına şahit oluyor. Görüldüğü gibi Ruslar örnek olarak başka gazetelerde çıkan yazıları ve özellikle yerli Müslüman ahalinin anılarına başvurarak kendi lehlerine ustaca kullanıyorlar. Burada aynı zamanda şehirleşme ve Rus idaresinde Kazaklar da Taşkentliler gibi rahat yaşayabilirler demek isteniyor.

Bu yazı şehirde değişen hayatı anlatması ve bunun Müslüman hayat tarzına etkisi açısından önemlidir. Şehirleşme ve Rusların bundaki rolünün büyük olduğunu göstermesi açısından önemlidir ve modernleşmeyi anlatan haberlerinden biridir. Ayrıca Ruslar bu haberde işgal ettikleri yerlere kendileri vasıtasıyla çağdaşlık getirdiklerini de göstermiş oluyorlar.

S. Ç. imzalı “Қазақ халқының тұрақ мекендері—О мѣстностяхъ стоянки Киргизъ” (1890 No: 13) adlı yazıda, Kazakların yaz (caylav), kış (kıstav) ve güz (küzdev) göç dönemleri anlatılıyor. Bu dönem sürelerinin zamanla kısalmasından dolayı halkın gitgide fakirleştiğini ve belki de Kazakların otuz yıl sonra yerleşik hayata geçeceklerinden bahsediliyor. Bu yazıda göçebe hayatının Kazakların fakirleşmelerine sebep olduğu ileri sürülüyor.

Bu yazı üzerine aynı yılın 20. sayısındaki “Қазақ газетінің 13’нчі номеріне...—По поводу помѣщенной в № 13 Особ. “Приб.”...” adlı yazıda, *Tercüman* gazetesinin, halkın fakirleşmesinin önüne geçilmesi için -önceki sayılarda da yazıldığı gibi- halkın yerleşik hayata geçmesi gerektiğini yazdığı haber veriliyor. Burada *Tercüman* gazetesinin o dönemdeki Rusya Müslümanları arasındaki yaygınlığı ve güvenilirliğini Rusların kendi lehlerine kullandıkları görülmektedir.

“Онъ муні—Хроника” (1890 No: 24) adlı ve *Tercüman* gazetesinin *С.-Петербург. Вѣд.* [S.-Petersburg Haberleri] gazetesi kaynak göstererek verdiği habere göre devlet mülkü ilan edilen Kazak topraklarının, Kazakların yerleşik hayata geçip ziraatla uğraşmaları şartıyla iade edilmesi meselesini görüşmek üzere Torğay ve Oral illeri Kazakları adına bir müftünün geleceği açıklanmıştır.

Zaman zaman yerleşik hayattan tekrar göçebe hayata geçen ya da geçmek isteyen Kazaklar olmuştur. Bunu yerleşik hayata geçen kimi bölgelerdeki Kazakların göçebe hayata dönme başvurularından öğreniyoruz. Bunun üzerine *Dala Vilayatının Gazeti*’nin

1890 yılı 26. sayısında yayımlanan Ceti Suv [Yedi Su] askeri valisinin “2 İyün 1890 yılı 9352 numaralı” genelgesiyle göçebe hayata dönüş yasaklanmıştır.

Nitekim Kazakların yerleşik hayata geçmeleri için verilen çaba neticesiz kalmıyor. Bunu da “On cıldan arı—За десять лѣтъ” (1891 No: 13) adlı yazıdan öğreniyoruz. “On yıl içerisinde” adlı bu yazıda Kazak ve Türkmenlerin artık yerleşik hayata geçip ticaret ve ziraatta, İdil Müslümanlarının Orta Asya’da ticaretle ilerlemelerinden ve Tatarların da daha çok yurt dışında İstanbul, Berlin, Leipzig gibi şehirlere kadar gidip ticaretle uğraşmalarından bahsediliyor. Görüldüğü gibi şehirleşmeyle birlikte maddî anlamda iyiye doğru bir gelişme olmuştur.

Rusların yaptığı araştırmalar neticesinde Kazakların yerleşik hayata geçmeye başladığını, okullara ve ziraata rağbetin arttığını öğreniyoruz. Örneğin “İlim habarları—Научныя извѣстія” (1890 No: 5) adlı yazıda E. Petri adlı yazar Petersburg şehrinde sunduğu bilimsel tebliğinde, kendisinin bir ara Torğay ilinde yaşadığını açıkladıktan sonra Kazakların genel durumu, nüfusu, okulları, öğrencileri, eğitimi, ziraatı, yaşayışlarıyla ilgili gözlemlerinden söz ediyor.

1890 yılının 44. sayısında yayımlanan Dala Vilayeti valisinin “22 Sentyabr 1890 yılı 2918 numaralı” genelgesine göre Kazakların topraklarını ekim için kiraya verebileceklerinden bahsediliyor. 1891 yılının 20. sayısında “13 Aprel 1891 yılı 1769 numaralı” genelgeyle toprakları kiralama kuralları değiştiriliyor. 1899 yılının 47. sayısındaki yazıda yer alan “9 Noyabr 1899 yılı 14899 numaralı” genelge ile Yedi Su’daki topraklarının kiraya verme şartları açıklanmıştır.

Görüldüğü gibi Kazak topraklarının başkalarına ekin için kiraya verebilmesi şehirleşme ve yerleşik hayata geçişle hızlanmaya başlanmıştır. Muhtemelen de henüz Kazakların az bir kısmı ekincilikle uğraşmaktadır.

M. İmşenetskoy’un “Қазақ сѣриндегі қалыбсыз байлық—Несмѣтное Богатство. Сокрытое въ киргизской степи” (1891 No: 1, 2, 3, 4, 5) başlıklı yazısında, Rusya’da yaşayan halklar ve Kazakların yaşam tarzları anlatılıyor. Yazıda Kazakların toprak işleriyle uğraşmadan ve çalışmadan bir şeylerin elde edilemeyeceğinden bahsediliyor.

Kazakların yerleşik hayata geçmesi hakkındaki haberlerin yanında ziraatın yaygınlaştırılmasını teşvik için bölgede ziraat okullarının açıldığı bildirilerek diğer yerleşik halklardan örnek verilerek yerleşik hayat ve ziraat teşvik edilmiştir. Örneğin

“Қазақ халқынн̄ араснда ѓгн̄ ѓгп̄ тѐрбиѐ ѓтбекдн̄ мѐслихатн̄–О необходимости развитіѐ земледѣліѐ среди киргизскаго населеніѐ” (1894 No: 10) adlı imzasız yazıda, Rus гѳçменlerine Kazak topraklarının verilme nedenleriyle Kazakların da Tatar, Sart, Dѳngen, Tarançiler¹²³ gibi yerleşik hayata geçip ziraatla uğраşmaları gerektiğinden bahsediliyor. Burada diğѐr Tүrk toplulukları Kazaklara ѳrnek veriliyor.

Yerleşik hayata geçіші sağlamak için M. Tatarjinskiy, “Қырдаğı Қазақларға арзан үѐ қура–Дешевыѐ постройки для киргизѐ въ степи” (1894 No: 23) башlıklı yazısında ucuz evlerin yapılmasını istiyor. Devamında ise (24, 25 ve 27. sayılar) evlerin kerpiçten veya ev duvarlarının topraktan yapılması ve evin çatı yapısı ile soba ve soba borularının detayları hakkında bilgi veriliyor.

Yerleşik hayata geçіş гѳrүşүнү destekleyen haberlerden biri de *Stepnoy Kray* [Bozkır Bѳlgesi] gazetesinden iktibas edilerek “Іstepnoy Kray дѐgen...–“Степной край” передать, что...” (1895 No: 3) башlığıyla yayımlanan yazıda, Kѳkşetav (Kѳkçetav) uyezinde birkaç Kazak ailenin, yerleşik hayata geçip yerel idareden, yerleşik hayata geçenlere tanınan muafiyetlerden yararlanmak için башvuruda bulundukları bildiriliyor. Çүnkү hayvancılık eskisi kadar kolay деğildir ve gitgide hayvancılıkla uğраşmak bir hayli гүçleşmiştir. Otlakların azalması, çeşitli hayvan hastalıklarına karşı ѳnlemlerin alınamaması, sert kış şartları bu гүçlüklerin en башında gelmektedir. “Қазақдardн̄ қала салıp тура бастағанн̄–Образование киргизскихъ осѣдлыхъ поселеній въ Семирѣченской области” (1897 No: 37) adlı yazıda ise Cetisuv (Semireç’ye) ve Піşpek uyezd idaresine Kazakların yerleşik hayata geçmek için dilekçeler verdikleri bildirilmiştir. Bir yıl sonra ise “Қазақдн̄ şehirli халқ болабастағанн̄–Оседлыѐ поселеніѐ киргизовѐ” (1898 No: 26) башlıklı yazıda Cetisuv’daki (Semireç’ye) Kazaklar arasında yerleşik hayata geçішін artıp халқın ziraatla uğраşmaya башладığı haber veriliyor.

“Şaruva habarları–Сельско-хозяйственныѐ свѣдѣніѐ” башlığı altındaki yazıda (1895 No: 13, 14) ekin ekilecek toprakların nitelikleri haber konusu oluyor. Aynı yılın 17. ve 18. sayılarındaki yazılarda ise Kazakların topraklarını nasıl kullandıklarına dair haberler var. Bu yazılarda Kazakların varlıklı olanları сүрүleriyle birlikte yaz (caylav),

¹²³ **Tarançi:** 18. asrın ikinci yarısının башlarında Doğı Tүrkistan’dan Rusya Імпараторлуғına гѳç eden Uyğur халқları.

kış (kıstav) ve g z (küzdev) g  dönemlerini yaşayıp bozkırın ilerine kadar g  edebildikleri, mal varlığı olmayan kedaylerin (fakirler) ise toprak kiradadıkları veya başkalarının topraklarında karın tokluğuna çalıştıkları bildiriliyor. Bunlara da “cataklar” (yani yataklar, fakirler, g  edemeyenler) deniyor. Omsk uyezsinde de o yıllarda yüz elli bin desyatın¹²⁴ askeri toprağın toprak sahibi olmayan Kazaklarda kirada olduğu ve iki köy topluluğu arasında çıkan toprak anlaşmazlıklar Bozkır Nizamnamesi’nin 124. maddesine göre çözülebildiğini bu haberlerden öğrenilmektedir.

Bu yazıların üzerine bir sene sonra 1896 yılının 11. sayısında 124. maddeyi bazı göçebelerin yanlış anladıkları için bu madde tekrar anlatılıp detaylarıyla açıklanmıştır.

Nitekim 124. maddeye göre çıkan anlaşmazlıklar düzenlenen kurultayda çözülüyor ve 1896 yılının 46. sayıda böyle bir anlaşmazlığı çözen ekibe, Dala Vilayeti’nin valisi Baron Taube’nin çeşitli nişanlar, hediyeler, kaftanlar vs. verdiği bildiriliyor.

Kazakların göçebe hayattan yerleşik hayata geçip ziraatla uğraşmaları gerektiğinden V. Ladıgin'in "Қытай curtындағы ёгін шаруасы hem Қытайлардың қара cumıсқа қалау қарайтын—Земледёліе въ Китаё. Какъ смотрятъ китайцы на трудъ вообще, а на земледёльческій въ особенности" (1897 No: 29, 30, 33, 34) başlıklı yazısında uzun uzun bahsedilerek Çinlilerden örnek veriliyor. Bu yazılarda Çin'deki ekincilik, Çinlilerin çalışma tarzları ve özellikle ekincilik işindeki başarıları geniş olarak anlatılarak Kazaklara da ekinciliğe geçiş salık verilmiştir.

Ömer Seferoğlu'nun *Tercüman* gazetesine Kereku (Pavlodar) uyezdinden gönderdiği mektup *Dala Vılayatınıñ Gazeti*'nde "Sémey oblosına қараған Кéреку...– Киргизъ Павлодарскаго уѣзда..." (1897 No: 42) başlığıyla *Tercüman* gazetesinden iktibas edilerek yayımlanıyor. Mektupta halkın yerleşik hayata geçmek için çalıştıklarından bahsediliyor.

Böylece *Tercüman* gazetesinin Semey taraflarında takip edildiğini öğreniyoruz. Modernleşmeyi sağlayan unsurlardan biri olan gazete okuma bozkırda da yaygınlık kazanarak halkın gelişmesinde önemli katkılar sağlıyor. Özellikle *Tercüman* gazetesinin bunda rolü büyüktür.

1898 yılına gelindiğinde Kazakların münferit olarak yerleşik hayata geçmeye devam edip ziraatla uğraştıkları bir Rus araştırmacısı olan V. A. Vladimirskiy'in İmperatorluk Coğrafya Cemiyeti'nin Batı-Sibirya Şubesi'nde sunduğu tebliğinden anlaşılıyor. "Осы күңгі Қазақдiң қаруvası турасınan–О современномъ положеніи киргизскаго хозяйства" (1898 No: 13) başlıklı haberde bu tebliğden bahsediliyor. Burada Kazakların yerleşik hayata geçmeye başladıkları ve onların çağdaş ziraatının durumu hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiştir.

Kazakların yerleşik hayata geçişleri veya Kazak topraklarına Rus göçmenlerinin yerleştirilmeleri gibi hususların Rus yönetimini sürekli olarak meşgul ettiği anlaşılıyor. Nitekim *R.[usskiy] T.[urkestan]* gazetesinden alınan "По свѣдѣніямъ газеты «Р. Т.» въ" (1899 No: 15) başlığıyla yayımlanan yazıda, Mayıs ayında Omsk'ta, stepteki il valilerin, İç Kazak Orda ve diğer idare temsilciler ve İç İşleri Bakanı ve Turgay gazetesinin eski redaktörü Kraft'ın katılımıyla Kazakların geleceği ile göçebe hayatını konu alacak kurultayın düzenleneceği haber veriliyor. Bu haberden Rus yönetiminin Kazak Türklerinin hayat tarzını tanzim etmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Ruslar kurdukları şehirlerde Müslümanlara ve Rus olmayan diğer milletlere toprak satışını yasaklamıştı. Ama zaman zaman bu yasak Çar fermanı ile kaldırılabilirdi. Örneğin "Buyırқdar cazılatın bölegi, Senatdan Қır Vılayatın general gubernatorına шıққан ақ padşanıñ fermanı–Отдѣль Оффиціальный, Указъ Его Императорскаго Величества Самодержавца Всероссійскаго изъ Правительствующаго Сената Г. Степному Генераль-Губернатору" (1899 No: 24)

adlı yazıda, II. Nikola'nın bir fermanı yayımlanmıştır. Bu fermana göre yerli Müslüman ve Yahudilere Kızılcar'da (Petropavlovsk) toprak alma izni verilmiştir.

V. İvanov'un "Қазақдың қала салып тұруы—О киргизской осѣдлости" (1899 No: 19, 20) adlı yazısında yerleşik ve şehir hayatının önemi, Kazakların göçebe ve yerleşik hayatı ve ekinciliğin faydaları bahsedilerek bir kere daha yerleşik hayatın önemi vurgulanıyor.

Dala Vilayatinin Gazeti sayfalarında yer alan haberlerde görüldüğü gibi Ruslar şehirleşme ve yerleşik hayata geçişi sistematik ve zamana yayarak Kazaklara anlatmaya çalışmışlardır. Bunu hem Kazak hem Rus yazarların haberleriyle bildirmişlerdir. Ayrıca o dönemde Rusya Müslümanları üzerinde önemli etkisi olan *Tercüman* gazetesinin sayfalarında konu ile ilgili haberleri de iktibas ederek Kazak okuyucularına hem Rusça hem de Kazakça vermeye çalışmışlardır. Genel olarak göçebe hayatı yaşayan Kazaklar için gazete sayfalarında çıkan bu yazılar zamanla etkisini göstermiştir. Yerleşik hayata geçişle şehirleşme Kazaklar arasında da yayılmıştır. Böylece Kazakların çağdaş hayata geçişi gazete vasıtasıyla sağlanmaya çalışılmıştır. Bu tespiti de yukarıdaki haberlerden varabiliriz.

Şehirleşmenin yanında ziraat hızla gelişmeye başlayarak ekincilik yaygınlaşmaya başlamıştır. Gazetenin çıkma amaçlarından biri olan ziraatı teşvik ve bu alanla ilgili bilgileri Kazaklara aktarmak için gazetede Şaruva habarı (شاروا حاباری)—Сельско-хозяйственные свѣдѣнія [Tarım haberleri] başlıklı bölüm vardır. Bu bölüm altında ziraatla ilgili yeni gelişmeler, ekincilik vb. haberler yayımlanmıştır. Bir de bozkırda ziraat okulları kurularak bu okullarda yerli halkın hem ziraat hem de diğer el sanatlarını öğrenmeleri sağlanmaya çalışılmıştır.

Örneğin gazetede A. K-v imzasıyla yayımlanan "Şaruva habarı, Çöl biday—Сельско-хозяйственные свѣдѣнія, Чуль-бидай" (1894 No: 1) başlıklı yazıda Türkistan ve Cetusuv (Semireç'ye) bölgelerinde geliştirilen "Çöl-biday" adlı buğday türünden bilgi verilmektedir.

Ayrıca gazetede yayımlanmış haberler arasında ziraatta kullanılan aletler ve bunların önemini anlatan yazı ve haberler vardır. Örneğin "Қазақ қарунасына қатді кerek hem faydalıdur бицен қиынуауын машина илен тırнавіштарын алмақтқ—О Важности Заведенія Въ Киргизскихъ Хозяйствахъ Сѣнокосилокъ И Конныхъ Грабель"

(1900 No: 5-Kazakça kısım 6. sayıdadır) başlıklı yazıda otbiçer ve tırmıkların Kazak ziraatında işletmenin öneminden söz edilmektedir.

Dala Vilayatınıñ Gazeti'nde buna benzer birçok yazı ve haber yayımlanmıştır. Bozkır halkı bu yazı ve haberler vasıtasıyla ziraat ve ziraat aletleriyle ilgili yeni bilgiler edinmişlerdir. Zaten gazetenin çıkış sebeplerinden biri de halkı ziraat ve hayvancılık alanında bilgilendirmektir. Gazetede bu konuyla ilgili yüzlerce haber, yazı, makaleye rastlanmaktadır. Araştırmanın üçüncü bölümünü oluşturan fihrist kısmında ziraatla ilgili haberleri fişleyerek içerikleri hakkında kısaca bilgi verildiğinden bu konuyu sınırlı sayıdaki örnekle anlatmayı yeterli bulduk.

2-Kadın meselesi:

19. yüzyılda modernleşme hareketlerinin genişlemesiyle birlikte kız çocukların okutulması ve kadınların toplumdaki rolü ve yeri tartışma konusu olmaya başlamıştır. Kızların eğitilmeyip erken yaşta ve kendilerinden çok büyük biriyle evlendirilmeleri temel içtimaî sorunlardan biriydi. Kazaklarda da bu sorunlar görülmüyordu. *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nin sayfalarında kadın meselesiyle ve özellikle kızların erken yaşlarda ve kendilerinden çok büyük biriyle evlendirilmeleriyle ilgili birçok Rus ve Kazak yazarın yazısı bulunmaktadır.

Örneğin Yusuf Köpeyev, “Turmuş cayde bolğan habarlar, Bayan Avılede–Мѣстные извѣстія, Баянь-Ауль” (1890 No: 7) başlıklı yazısında Kazaklar arasında kız çocuklarının eğitilmemesinin temelindeki nedeni şöyle açıklıyor: Kazaklar, kızlarını nasıl olsa molla olamayacakları için eğitmiyorlar. Yazının devamında bu yanlış görüşe “iyi çocukların yetişmesi iyi anneye bağlıdır” atasözüyle cevap veriliyor. Ayrıca yazıda Kazakların kızlarını eğitmedikleri gibi evlilik meselesinde kendi bildikleri gibi hareket ettikleri söyleniyor. Hâlbuki kızlarını eğitmeye razı olsalar veya bunun faydalı olacağına inansalardı ileride onların kendi rızalarıyla, gönüllerinin istediği kişi ile evlenmelerine izin verirlerdi ve böyle olmadığı için ailede anlaşmazlıklar sık görülmüyor ve bu da çocukların terbiyesine olumsuz yansıdığını söylüyor Köpeyev.

Görüldüğü gibi gazete sayfalarında bu mesele artık tartışılıp konuşulmaya başlanmıştır ve buna çareler sunulmaktadır.

A. Ye. Alektorov, “Érte hatun alğan–Ранние браки” (1890 No: 28) adlı yazının daha başında N. N. Grodekov’un “Kırgızı i Kara-Kırgızı” [Kazaklar ve Kırgızlar] adlı kitabın 55. sayfasından şu cümle alıntı yapmıştır: “Zenginler genellikle erkek çocuklarını 12-15 yaşlarda, fakirler ise 30 gibi daha geç yaşlarda evlendiriyorlar”. Yazının devamında erken yaşlarda evlenmenin insanların bünyesine, kadın doğumlarına ve aileye verdiği zararları anlatarak kadın ve erkeklerin hangi yaşlarda ve iklim açısından evlenmeleri yararlı olacağı belirtiliyor. Görüldüğü gibi bu yazıda erken yaşta evlenmenin sağlık açısından zararları vurgulanıyor ve uygun yaşla ilgili bilgiler veriliyor. Belki de o dönemde sağlık açısından belirtilen zararları Kazaklar gazete vasıtasıyla daha yeni duymaya başlamışlardır.

Alektorov’un yazısının ardından herhalde Kazaklara örnek olması için *Praitel’svenny Vestnik* gazetesinden iktibas edilen haber “Her Türli Habarlar, Kıtayda Hatun Aluv–Разныя Известія, Браки въ Китаѣ” (1890 No: 32) başlığı altındaki yazıda yayımlanıyor. Bu haberde Çinlilerin evlilik âdetlerinden bahsediliyor.

Astrahanskiy Vestnik gazetesinden iktibas edilen ve “Astrahan gubernasının gazetinde cazğan–“Астрахан. Вѣстн.” Сообщаетъ” (1890 No: 33) başlığıyla yayımlanan yazıda, Rusların etkisiyle bazı yerlerde (Kanava’nın rıhtım kesiminde) bazı Tatar kadınlarının yüzlerini açarak dolaştıkları ve tiyatro, sirk ve eğlence yerlerine gitmeye başladıkları haber veriliyor.

Aynı yazının devamında İranlı kadınların yanlarında eskisi gibi yaşlı dadılarını alıp sokaklarda dolaşmamaları Müslüman kadınların arasında büyük bir gelişme olarak gösteriliyor. Yazının sonunda da Müslüman kadınlarının eskiden Ermeni kadınları gibi dört duvar arasında yaşamından ve çirkin elbiselerinden kurtuldukları gibi kurtulacakları ümit edilmektedir.

“Menim baykavım–Мои замѣтки” (1893 No: 2) yani “benim notlarım” adlı yazıda Cake S. T., Kazaklardaki evliliklerin çoğunun sevgi bağı üzerine kurulmayıp kızın babasının iradesine ve daha çok başlık parasına bağlı olduğunu açıklamaktadır. Bu başlık paraları yüklü miktarda olunca bazı aileler zor duruma düşerek fakirleşebiliyorlar. Bir meta olarak verilen kızlar ise gittikleri yerde ev sahibinin insafına terk ediliyor. Zaman zaman da aile içinde çıkan anlaşmazlıklar yüzünden

aileler davalıyor ve iş boşanmaya kadar varabiliyor. Bu yazıdan başlık parası ve geçimsizlik yüzünden Kazaklar arasında boşanmalarının arttığını anlaşılmaktadır.

Bir diğer önemli husus ise boşanma davalarıdır. Örneğin Kazak halk mahkemelerinin evlilik ve aile işleriyle ilgili davalarda verdikleri kararlardan memnun olmayan Kazaklar, Rus idarecilere şikâyetle bulunuyorlar. Bunun üzerine Akmola ilinin valisi bu meseleyle ilgili “12498 sayılı” (1893 No: 18) genelge yayımlıyor. Bu genelgeye göre şikâyetçilerin ilk önce yerel idarecilere başvurmaları gerektiği hatırlatılıyor.

Отунчі Алканов, “Осы вақыттағы Қазақ ұрғақларынñ көрген күнінñ қайғы қәфелікде ёкенінñ beyanı–Печальное положение современной киргизской женщины” (1894 No: 33, 34, 35) başlıklı yazıda çağdaş Kazak kadınının hazin durumuyla ilgili bir yazı kaleme alıyor. Alcanov yazısında, Kazak halk mahkemelerinden tutun da bozkırdaki diğer resmî idare dairelerine Kazak evlilik meselesiyle ilgili bir sürü başvurunun yapıldığından bahsediyor. Daha sonra da bunun nedenlerini açıklamaya çalışıyor. Ayrıca Kazakların kız çocuklarını, başlık parası yüzünden bir servet olarak görmelerini ve Kazak kızlarının kendi rızaları dışında ve çoğunlukla kendinden büyük yaşlarda birileriyle evlendirilmelerini şiddetle eleştiriyor. Hatta yazının devamında bu eleştirilerini manzum olarak ifade ediyor.

“Қазақлардñ ёрте никâһ қыуған турасы–По поводу раннихъ браковъ у киргизъ” (1895 No: 20) adlı imzasız yazıda, Kazaklarda erken yaştaki evlilik meselesi ele alınıyor. Erken yaştta evlendirilmenin kızlara verdiği zararlardan bahsedilerek evlilik yaşıyla ilgili bilgi verilmiştir.

Erken yaştta evlilik daha birçok yazıda ele alınmıştır ve bunun gibi yazılar *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde yayımlanmaya devam ederek Kazakların bu konuda bilinçlendirilmesine devam edilmiştir.

Örneğin N. M[aksimov] adlı Rus yazarın “Қазақ arasında никәһланув–О Бракѣ Среди Киргизъ” (1896 No: 39) başlıklı yazısında, Kazak kızlarının 12, 13 ve hatta 11 yaşında bile evlendirildikleri bildiriliyor. Kızların yaşamında fizyolojik açıdan bile zararlı olan bu davranışı Kazaklar, başlık parası yüzünden kız çocuklarını bir gelir kapısı olarak görüyorlardı. Hatta kızlar dedeleri yaşında birileriyle bile evlendiriliyorlar ve bu yazının yazarına göre bunun müsebbipleri arasında mollalar gösteriliyor. Çünkü

mollalar çıkarları yüzünden erken yaşta evlenmeye mâni olmayarak bizzat bu işin içine dâhil olmaktadır. Ayrıca her ne kadar Kazaklar arasında kendi adetleri hüküm sürse bile Rus kanunları Kazaklar için de geçerlidir. Bu kanunlara göre erkeklerde evlilik yaşı on sekiz, kızlarda ise on altıdır. Bu kanunu ihlal edenlerin ve seçimle işbaşına gelen mollaların üç hafta ile üç ay arasında tutuklanabileceği ya da iki ile dört ay hapis cezasına çarptırılabilmesi açıklanıyor. Yazının sonunda ise mollaların ve kız ailelerinin ceza yoluyla değil de barışçıl ve bilinçli bir şekilde hareket etmeleri gerektiği temenni ediliyor.

Erken yaşta evlilikle kadın meselesi dışında *Dala Vilayatinin Gazeti* sayfalarında çok kadınla evlenmenin zararlarıyla ilgili ilginç bir başka yazı vardır. İshak Caksılıkoğlu imzalı “Köp hatun almaklık kisiniñ küşin kêtiredi hem kisini buzadı–Вредъ многоженства въ бытовомъ отношеніи” (1896 No: 51) başlıklı yazıda, çok evlilik ve bunun verdiği zararlar ele alınmaktadır.

Rus yönetimi çıkardığı çeşitli kanunlarla erken yaşlarda evlenmeyi yasaklamıştır. Örneğin “Buyruğdar cazılatın bölegi, Cétisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ carıya ayılmuş buyruğı–Отдѣлъ Оффиціальный, Циркуляръ, Военнаго Губернатора Семирѣченской области” (1898 No: 18) başlıklı haberde, Ceti Suv ilinin askeri valisi General-Leytenant İvanov imzalı genelge yayımlanmıştır. Bu genelgeye göre bölgede 12 ile 13 yaşlarında evliliklerin sık görüldüğü ve bunun yanlış olduğu ve böyle yapanlara cezaî işlemlerin yapılacağı ve bu konuda yerel halka bildirmek için gerekli çalışmaların yapıldığı bildirilmiştir. Görüldüğü gibi 1898 yılına gelindiğinde Rus yönetimi yerel halk için kanunlar çıkarmışlardır ve bölge halkından da bu yönetim tarzına göre yaşamaları istenmektedir.

Kazak kadının halini belki de en iyi resmeden yazılardan biri yine gazete sayfalarında yayımlanmış olan A. Ye. Alektorov’un “Ëyel ħali–Женская Доля” (1898 No: 15) adlı yazısıdır. Bu yazıda bir Kazak şarkısından haber verilmiştir. “Kadının Hali” anlamına gelen bu şarkıda, Kazak kızının gençlik yıllarından itibaren evlenip erkek evine gittiği, sevinç ile üzüntü dolu yılları manzum bir şekilde resmedilmiştir.

Kazaklar arasında bu sorunların giderilmesiyle ilgili birtakım çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan biri de düzenlenen kurultaylardır. *Dala Vilayatinin Gazeti* sayfalarında ve özellikle Kazak aile durumuyla ilgili sorunların görüşülmesi için

kurultayların düzenlendiğine dair haber ve yazılar vardır. Bu kurultaylar Kazak günlük hayatı açısından büyük bir öneme sahiptir. Çünkü bu kurultaylar Kazak halk hâkimleri olan “biy”lerin katılımıyla düzenlenerek birçok sosyal sorun burada çözülmeye çalışılıp açıklığa kavuşturulmuştur. İşte düzenlenen kurultaylardan birine ve özellikle aile hayatıyla ilgili olanlarına bizzat katılıp gazeteye bilgi veren kişilerden biri gazete yazarlarından O. Alcanov’dur. Bu durum bile modernleşmenin en büyük örneklerinden olup bu tür haberlerin gazete sayfalarında yayımlanıp halkın bunları öğrenmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Düzenlenen bu kurultaylarla ilgili çıkan haberler şunlardır:

O. Alcanov, “Biylerdiñ bitimleri–«Эреже» одного чрезвычайнаго съѣзда народныхъ судей” (1896 No: 48, 49, 50) başlıklı yazısında, 1896 yılının yaz aylarında Öskemen ile Zaysan Kazakları arasında çıkan sorunları görüşmek üzere Kurban Kayık bölgesinde Kazak “biy”lerinin katılımıyla bir kurultay düzenlendiği bildirilmektedir. Habere göre bu kurultayda daha çok aile, kadın hakları ve evlilikle ilgili meseleler görüşülüp bu konularla ilgili kararlar alınıyor. Bu tür meselelerde Ruslar daha çok kenarda kalmayı tercih ederek Kazakların düzenledikleri kurultaylara müdahale etmiyorlar. Ancak meseleyle ilgili haberlerde düşüncelerini belirtip görüşlerini ortaya koyuyorlar.

1896 yılında buna benzer bir başka kurultayın düzenlendiği yine O. Alcanov’un “Érece. 1896’ncı cılı 17’nci ağusda Sémeyminen Öskemen uyazında syez bolğan éken–Эреже (Постановление) Чрезвычайнаго съѣзда народныхъ судей Устькаменогорскаго и Семипалатинскаго уѣздовъ. Дѣла брачныя и семейныя” (1898 No: 34, 35, 36, 37) başlıklı yazısında belirtiliyor. Yazıya göre kurultay 1896 yılının ağustos ayında Öskemen ile Semey ilçelerinin “biy”leri tarafından düzenleniyor. Kurultayda yine kadın meselesi, aile ve evlilikle ilgili sorunlar görüşülüp bu meselelerle ilgili çeşitli kararlar alınıyor.

“Tavuk kuş değil, kadın da insan değil” şeklindeki aptalca bir Rus atasözü ile başlayan 1899 yılının 1. sayısındaki “Èyel–Женщина” adlı yazıda, bir zamanlar Rusların da kadını insan yerine koymayıp erkeklerden alçak bir varlık olarak gördükleri anlaşılıyor. V. M[aksimov] imzalı bu yazıda kadının aslında çok şerefli ve üstün bir varlık olduğu söyleniyor. Ayrıca yazıda Kazak erkeklerin çadırı kurmak gibi ağır işleri kadınlara havale ettiklerini ve kadınlara gereken saygıyı göstermedikleri iddia ediliyor.

Yazının devamında da Batı Avrupa’da kadınların kendi cemiyetlerini kurup, kadın gazete ve dergileri çıkartarak içtimaî hayatta, erkeklerin hâkim oldukları yerlerde görev almaya çabaladıklarına dair bilgilendirmeler veriliyor.

Gazete sayfalarında Avrupa’daki kadının hayatından örnek verilmesi modernleşmenin ve kadın haklarının bildirilmesi o dönemde Kazak toplumu için büyük bir gelişmedir.

V. Maksimov’un bu yazısına cevap gecikmiyor. Kazak aydını ve üniversite öğrencisi R. Marsekov gazeteyle konuyla ilgili mektup göndermiştir. “Èyel dégen istatya turasınan—По поводу статьи женщина (Письмо въ редакцію)” (1899 No: 6) başlığı altında yayımlanan mektupta Marsekov, Maksimov’un bazı fikirlerine katılarak Kazak kadınıyla ilgili kimi görüşlere ise katılmayıp itirazlarını belirtmekten geri durmuyor. Özellikle başlık parası verilen Kazak kadını kocasının yanında kişisizleştiği, evdeki iş yükünün tamamı üzerine kaldığı ve erkeklerin daha hafif işleri yaptıkları gibi Kazak kadını ve erkeğiyle ilgili iddialara açıklama ve düzeltmeler yaparak Maksimov’un Kazak kadın ve erkeğiyle ilgili bu görüşlerinde ölçüyü kaçırdığını ileri sürüyor.

R. Marsekov’un mektubuna cevap gecikmiyor ve aynı sayıda “V. M...[aksim]ov “Marsekof mırzağa cavar—Отвѣтъ Г. Марсекову” başlıklı yazıda (1899 No: 6) V. Maksimov, Marsekov’un her cevabını teker teker değerlendirerek görüşlerine açıklık getiriyor.

Görüldüğü gibi gazete o dönemde artık Kazak aydınları arasında bir yaygınlık kazanmıştır. Hatta kimi yazılara itirazlar yazacak seviyede Kazak aydını vardır. Petersburg Üniversitesi Hukuk Fakültesinde okuyan R. Marsekov o dönemde henüz genç yaşlardadır ve ileriki dönemde Alaş Orda Hükûmeti destekçilerinden olacaktır.

Dala Vilayatınıñ Gazeti’nde Kadın meselesiyle ilgili *Turgayskiye Oblastıne Vedomosti* [Turgay İlinin Haberleri] gazetesinden alınan ve Kabulov imzasıyla “Қазақ èyeldarınıñ haldarunan—О судьбѣ киргизской женщины” (1899 No: 43) başlıklı bir yazı yayımlanıyor. Yazıda Kazak kızlarının 12-13 yaşlarda, başlık parası, beşik kertmesi, kocasının ölmesinden sonra kocasının kardeşi veya akrabası ile evlendirilmeleri gibi Kazak kadının maruz kaldığı kötü durum ve acıklı kaderinden ve Rusların gelmesiyle bu durumun kadınların lehine gelişme gösterdiğinden bahsediliyor.

O dönemde 1868 yılında Rusların çıkarttığı Bozkır Vilayeti Nizamnamesi'nde evlilik meseleleriyle ilgili düzenlemeler yapılıyor. O yıllarda Rus idare birimlerine Kazak kadınlarının maruz kaldıkları kötü muamele, boşanma ve şikâyetler, bu kötü durumun hâlâ devam ettiğini gösteriyor. Bir yandan da kurulan kız okulları vasıtasıyla Ruslar kadınların durumunu düzeltme konusunda belli ölçüde etkili olmuşlardır.

Kereku (Pavlodar)'dan Bilal Baysımakoğlu'nun gönderdiği mektup gazetede “Kéreku uyazınay hat–Корреспонденція (Изъ Павлодарскаго уѣзда)” başlığı altında (1899 No: 45) yayımlanmıştır. Bu yazıda Kazak kızların daha beşikteyken başlık parası yüzünden kendisinden büyük bir ihtiyarla veya kocasının ölümünden sonra evin başka erkeğiyle evlendirilmesi âdetlerinden dolayı maruz kaldıkları üzücü durumdan söz edilmektedir. Bu sorunlardan dolayı yerel idareye birçok şikâyet dilekçesi veriliyor ya da kızlar kocasından kaçarak daha büyük sorunların çıkmasına sebep oluyorlar. Bunların çözümü için de kurultayların düzenlenmesi uzun süre beklemek zorunda kalınıyor. Yazının sonunda Bilal Baysımakoğlu, eğer kanun ve şeriata uygun hareket edilirse bu sorunların olmayacağı görüşünü bildiriyor.

Görüldüğü gibi kadın meselesi o dönemde kanayan bir yaradır ve bunun çareleri gazete sayfalarında sunulmaktadır. Özellikle de gazetede şeriata uygun hareket edilmesi gerektiği görüşünün yayımlanması dikkatimizi çekmektedir.

Nayman imzasıyla çıkan “Қазақ қыздары–Киргизскія Дѣвушки” (1900 No: 7, 8) adlı yazıda, Kazaklar arasında ne şeriata ve ne de medenî kanunlara uygun olan kızları küçük yaşta evlendirme âdetinden söz edilmektedir. Yazının sonunda da yazar misafir olduğu bir ailedeki gözlemlerini aktarıyor. Birisiyle evlenmek istemeyen bir kız, bu isteğini annesine ileterek başlık parasına rağmen istemediği kimseyle evlendirilmekten kurtuluyor ve devamında yazar, az da olsa böyle güzel örnekler olduğu için memnuniyetini bildirmekten çekinmiyor.

Turgayskaya Gazeta gazetesinden alınan ve *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nde “Семилѣтній мужъ двадцатитрехлѣтней жены” (1901 No: 17) başlığıyla çıkan yazıda, İrgiz kazasının Kulandinsk nahiyesinde yirmi üç yaşında dul kalan Kazak bayanın başlık parasının tamamının ödenmiş olmasından dolayı Kazak âdetlerine göre kocasının yedi yaşındaki kardeşiyle evlendirilmesinden bahsediyor. Yazının sonunda da bu tür hazin olayların sadece Kulandinsk'te rastlanmadığı yorumu yapıyor.

R.[usskiy] T.[urkestan] gazetesinden iktibas edilerek “Қазақ әдеттері Орис сотының ішінде–Киргизский адатъ въ русскомъ судѣ” (1901 No: 45) başlığıyla yayımlanan yazıda 1893 yılında Kazak Aybek Ormanoğlu’yla evlenen Tatar asıllı Şahingireyeva 1899 yılında dul kaldığını öğreniyoruz. Bu durumda da Kazak âdetine göre kocasının kardeşi kendisiyle evlenmek istiyor. Tatar kadının kocasının kardeşiyle evlenmek istememesi üzerine verilen başlık parasını geri isteyen kocasının kardeşi, mahkemeye başvurduğu ve mahkemenin kadının lehine karar verdiği açıklanmaktadır.

Dala Vılayatının Gazeti’nde Kazak aile yapısı, nişan ve evlilik törenleri, aileye karşı işlenen suçlara verilen cezalar, boşanma ve buna benzer konularla ilgili İvan Kozlov’un çıkan yazıları dikkat çekicidir. Kozlov, “Қазақ рѣсим цөндери. Қыздарға һыанет қылған турасына–Обычное право киргизовъ. Преступленія противъ брака” (1900 No: 52) adlı ilk yazısında evlenmeden önce erkeğin uyması gereken kurallardan bahsederek evlilik öncesi ilişkiye verilen ceza hakkında bilgi veriyor. “Қазақ рѣсимлери. Hatun aluv turadarınan қуда түсүв–Обычное право киргизовъ. Семейное право киргизов. О бракѣ а, сватовство” (1901 No: 27) adlı ikinci yazısında, Kazak teamüllerinde evlilik ve kız isteme âdeti hakkında geniş bilgi veriyor. “Аyrıмынан hatunның birbirine қалай қарасатувғын цөндери–Обычное право киргизовъ. Семейное право. О бракѣ б.) Взаимное отношеніе супруговъ, в.) Прекращеніе брака, 1.) Разводъ супруговъ, 2.) Расторженіе брака” (1901 No: 29) adlı üçüncü yazıda, aile hukuku, evlilik, eşlerin karşılıklı ilişkileri ve boşanma meselesinden bahsediyor. “Аyrıлан hatunның biri өlse–Обычное право киргизовъ. Семейное право. О бракѣ з.) Смерть одного изъ супруговъ” (1901 No: 30) başlıklı dördüncü yazıda da aile hukuku, evlilik, eşlerden birisinin ölümü, mal varlığının taksimi ve miras meselesiyle ilgili bilgiler vermektedir. Görüldüğü gibi bu konularda bozkır halkı gazete vasıtasıyla en ince ayrıntısına kadar bilgilendirilmiştir. Böylece Kazaklar arasında evlilik gibi önemli ailevî konuda daha 1900’lu yıllarda hem de kendi dillerinde çıkan gazete vasıtasıyla bilgi edinmişlerdir.

Perevodçik [Tercüman] gazetesinden alınan ve sadece Rusça kısmı olan “Обученіе дѣвочекъ” (1901 No: 31) başlıklı yazıda, kız çocuklarının eğitim meselesi ve eğitilmelerinin öneminden bahsediliyor. Bu yazı bütün yazıların özeti mahiyetinde kabul edilebilir.

“Müslüman  eyelderi–Мусульманская женщина” (1901 No: 37) adlı imzasız yazıda, Müslüman kadınların toplumdaki kötü durumu, İslamiyet’e göre hakları ve eğitimsizliği gibi meselelerle ilgili geniş malûmat veriliyor.

“Ural’sk Oblastinin Ajandası”ndan alınmış ve “Қазақ қыздарының турмистары–О жизни киргизской девушки” (1902 No: 9) başlığıyla yayımlanan yazıda Kazak kızının evlenmeden önceki ve sonraki hayatından bahsediliyor.

Görüldüğü gibi zamanla Kazak kadının düştüğü kötü durum ve bunun çözümleriyle ilgili gazetede geniş bilgilere rastlanmaktadır. Bu bölümde sadece kadınların sorunları ve bunların çözüm önerileriyle ilgili haber ve yazıları inceleyerek değerlendirmeye çalışılmıştır. Bu haberler dışında gazetede buna benzer veya dünyadaki kadınlarla ilgili yüze yakın habere rastlanmaktadır.

Bütün bu yazılardan Rus işgalinden sonra ikili bir anlayışın ortaya çıktığı görülüyor. Bir yandan evlilik konusunda eski Kazak örf-âdetleri devam ederken diğer yandan da bozkırda gittikçe Rus kanunlarının etkili olmaya başladığı anlaşılmaktadır.

Diğer yandan Ruslarla temas eden veya eğitim gören Kazak aydınları arasında kadın meselesine bakışın olumlu bir şekilde değiştiği anlaşılmaktadır.

Dala Vilayatının Gazeti’nde yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi gazete yöneticileri *Tercüman* ve diğer gazetelerden bu konuda alıntılar yaparak Kazak toplumunun kadın hakkındaki geleneksel kanaatlerini değiştirmeye çalışmışlardır.

Dala Vilayatının Gazeti’nden örnek verdiğimiz metinlerde görüldüğü gibi gazetenin kadın konusundaki ısrarlı yazıları sonuçsuz kalmamıştır. Gazetede bazı haberlerden veya bu gazetede kadın problemleri hakkında yazı yazan Kazak yazarlarının ve yazılardaki tekliflerine bakılırsa kadın problemlerinin Kazak toplumunun önünde duran ve mutlaka halledilmesi gereken bir sorun olduğu toplumda genel kabul görmüştür. Bu yüzden de *Dala Vilayatının Gazeti*’nde bazı Rus ve Kazak yazarları problemin çözümü için kendi görüş ve tekliflerini öne sürmüşlerdir. Böylece Kazak modernleşme sürecinde kadın meselesi ön planda yer almıştır.

B-Siyasî Meseleler:

1-Kazak idare sistemi:

18. yüzyılda Kazak topraklarının bir kısmının Rus hâkimiyetine geçmesiyle Kazaklar o dönemde kendileri için birçok alanda yeni uygulama ve yeniliklerle tanışmaya başladılar. Her ne kadar ticarî ilişkiler vasıtasıyla bir nebze olsun Rusları tanıyan Kazaklar, Rusların topraklarında kurmaya başladıkları kale şehirlerle yerleşik idare sistemini tanımaya başladılar.

19. yy. sonlarına gelindiğinde ise Çarlık Rusya'sı yayılma alanlarını bir hayli genişletmişti. 1882 yılında Bozkır Vilayeti'nin kurulmasıyla Kazak toprakları Rus kolonizasyon idare sistemiyle yönetilmeye başlanmış oldu. Bozkır Vilayeti idari merkezlere taksim olunarak şehirleşme hızlandı.

İlk yıllarda Ruslar, Kazakların idaresini onların içlerinden Cengiz Han soyundan ileri gelen ve “ak süyek” olarak adlandırılan aristokrat soylu “sultanlara” bıraktılsa da zamanla bölgede iyice yerleştikten sonra kendi idare sistemlerini tatbik ettiler.

Akmola ve Semipalatinsk [Yedi Tam] ve Semireç'ye [Yedi Su] illerinden oluşan Stepnoye General-Gubernatorstvo [Bozkır Vilayeti]'nin merkezî şehri Omsk idi. Oblastler [eyalet, il] de kendi aralarında uyezdler [kaza, ilçe], uyezdler volostlara [nahiye] ve volostlar da avıllara [köy] taksim olunarak idare ediliyordu. Vilayetin, oblastin ve uyezdin idarecisi Ruslardan oluyordu. Volost idarecileri ise üç yılda bir Kazaklar arasından seçilerek Rus idaresi tarafından atanıyorlardı.

Şehirleşmeyle birlikte Kazak geleneksel idare ve mahkeme sistemlerinde de bir takım değişiklikler meydana geldi. Rus idaresinin gelmesiyle Kazak idarecileri seçimle işbaşına gelmeye başladılar. İdarecilerin dışında halk mahkeme hâkimleri olan “biy”ler, hatta mescit imamları bile seçimle iş başına gelip Rus askeri valiler tarafından atanır oldular.

Dala Vilayatinin Gazeti'nin resmî kısmında seçilen Kazak idareci, molla ve halk hâkimi olan “biy”ler atama genelgelerine sık sık rastlanmaktadır. Bunlar düzenli olarak her üç yılda bir yapılıyordu. Hatta yedek adaylar bile seçiliyordu. Gerekli takdirde ölen veya görevden alınanın yerine bunlar atanıyordu. Örneğin “(Afisialnıy) yaғni uluqlarnıñ buyırıqları yazılatuğın nerseler, Carlık, Stépnoy général-gubérnatorınıñ, 23'nçi Noyabrde 1888'nçi cılında nomer 4299'nçi. Oblastardıñ bastuqdarına,

Oblassardaki köçpeli halklardan alım aluvnıñ adeti turasından—Часть Официальная, Циркуляръ, Степнаго Генераль-Губернатора, 23-го ноября 1888 г., № 4299, Гг. Начальникам областей, О порядкъ взиманія-денежныхъ сборовъ съ кочевого населенія степныхъ областей” (1888 No: 49) adlı yazıda, Kazaklar arasında üç yıl içerisinde yapılacak seçimlerden ve Kazaklardan toplanan vergiler ve toplanma usul ve miktarını belirleyen Dala Vilayeti askerî valisinin bir genelgesi yayımlanmıştır.

Gazetenin çıkış sebeplerinden biri de resmî kısımda atama haberlerinin yayımlanıp halkın bilgilendirilmesi idi (1888 No: 1). O zamana dek böyle bir sisteme pek alışık olmayan Kazaklar için bu durum biraz yeni ve çağdaşlaşmalarında en önemli bir araç idi.

Ayrıca gazetede Rus yönetimine sadık bir şekilde hizmet edenlerin çeşitli mükâfat ve nişanlarla ödüllendirildiklerine dair çıkan haberler dikkati çekmektedir. Örneğin 1888 yılının 2. sayısındaki yazıda Issık Göl uyezd idaresinin tercümanı İbrahim Habibulloğlu “gayretlerinden” ötürü gümüş madalyayla ödüllendirildiği açıklanmıştır.

Araştırmamızın 1888-1902 yılları arasında bunun gibi ve buna benzer içerikli elliye yakın haber tespit edilmiştir. Bu haberlerin hepsinde Kazak idareci ve görevlilerin yaptıkları hizmetlerinden dolayı çeşitli madalya, nişan ve “dereceli şeref kaftanlarla”¹²⁵ ödüllendirildiği haber veriliyor. Bunların yanında tarihi ve arkeolojik malzeme bağışında bulunan bazı Kazaklara da mükâfatlar verildiği görülmektedir. İdareci ve görevliler dışında Kazak halkından köylülere de yaptıkları hizmetlerinden dolayı ödüller verilmiştir. Bu durum Rusların Kazakları bu taltifleriyle kazanmaya çalışıp yönetimi altında daha itaatkâr bir şekilde tutmaya çalıştıklarının en belirgin delillerindendir. Nitekim Kazaklar arasında bu tarz yeni idare sisteminin tatbiki, modernleşmenin ve Kazakların yeni idare sistemiyle tanışması gazete vasıtasıyla daha da yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır.

Kazak halk hâkimleri ve idarecileri gibi Kazaklar arasında mollalar yani imamlar da halk tarafından seçilerek atanıyorlardı. Bu atamalarla ilgili gazete sayfalarında birçok habere rastlanmaktadır. Bunlarla ilgili ve resmî olan bölümden sadece

¹²⁵ **Почётный халат:** Rusça bir kelime. Poçyötmy halat-dereceli şeref hilâtı. Hıl’at sözcüğü Rusçaya Arapçadan geçmiştir.

Kazaklarla ilgili genelge ve atanan imamlarla ilgili haberler araştırmamızın fihrist kısmında incelenip fişlendi. Volost upraviteli [nahiye idarecisi] ve biy olarak seçilen ve atanan Kazaklarla ilgili haberler ise araştırmamıza dâhil edilmedi.

Rus yönetiminin bozkırda yerleşmesi geleneksel hayatı değiştirmiştir. Kazak idarecileri seçimleri sırasında zaman zaman Kazaklar arasında birçok sorun çıktığını da görüyoruz. Bu sorunların çoğu da Kazak seçimleri sırasındaki değişik gruplar arasındaki karışıklıklar ve rekabetten kaynaklanıyor. Bu sorunların giderilmesi için de gazetede hem Rus hem de Kazak yazarların yazılarına rastlanmaktadır. Böylece Kazaklar bu konularla ilgili bilgilenmiş olmuşlardır. Bu da gazete vasıtasıyla olmuştur.

Örneğin “Bıltırğı cılı may ayında...–Въ Маѣ прошлаго года...” (1894 No: 2) başlıklı yazıda Tokbak (Tokmak) uyezdinin Sayak (Sankovsk) volostunda seçim sırasında Kazak gruplar arasındaki karışıklıklar anlatılıyor. Aynı yılın 3. sayısında ise Kéreku (Pavlodar) uyezinde Kazakların yaşadığı volostlarda 1893 yılında yapılan seçimlerde yaşanan gruplar arasındaki karışıklıklardan söz ediliyor. 1894 yılının 7. sayısında ise Akmola (Akmolinsk) uyezdinin Nura (Nurinsk) volostunda yapılan seçimle ilgili gelen şikâyetler var. Seçim sırasında adaylar halktan haraç topluyorlardı. Bunun üzerine Bozkır Vilayeti Askeri Valisi “4 İyül 1894 yılı 7541” sayılı genelgeyle bunu yasaklamıştır (1894 No: 31). Yine 1894 yılının 32. sayısında ise seçimler sırasında yasadışı haraç toplayanlara Bozkır Tüzüğü’nde öngörülen cezalardan bahsediliyor. Bir başka yazıda da 1895–1897 yılları arasında yapılan idareci seçimlerinin usulsüzlüklerden dolayı iptal edilip tekrar yapılacağından bahsediliyor (1894, No: 36). Ayrıca Kazaklar arasında volostnoy upravitel, halk hâkimleri seçimleri genellikle üç yılda bir yapıldığına dair gazetede yayımlanan “İlgérgi bolatuğın saylaudar–Предстоящие Выборы” (1895 No: 5) başlıklı haberden anlaşılmaktadır.

“Saylavıladı kılayça saylavıdıñ beyanı–Какъ должны производиться выборы” (1895 No: 8) adlı yazıda seçimlerin nasıl yapılması gerektiğinden bahsediliyor.

Seçimler sırasında ne yazık ki partililer arasında ayıplanacak yöntemler kullanılmıştır ve bu yöntemler gazeteye Pavlodar’dan gönderilen ve gazetede “Alısuvğa tapқан aylanıñ caqsı émes ékenligi–Неблаговидные приемы партийной борьбы.” (1897 No: 20) başlığıyla yayımlanan yazıda teşhir edilmiştir. Korabay Capanoğlu’nun Pavlodar’dan gönderdiği ve “Kérekudan hat–Корреспонденция изъ

Павлодара” (1899 No: 17) başlığıyla yayımlanan mektupta seçim sırasında çıkan karışıklıklar Kazaklar arasında kurultay düzenlenerek giderilmeye çalışıldığı açıklanmaktadır.

R. Marsekov, “Saylav hem onıñ ahırğı zalalı–Сайлау и его вредныя послѣдствія” (1899No: 44, 45, 46) başlıklı yazısında “seçimlerin” Kazak medeni hayatına, ziraatına ve adlî işlerine verdiği zararları örnekleriyle açıklayarak bu konuda okuyuculara bilgi vermiştir.

Sın Stepey müstear isimli Alihan Bökeyhan’ın “Saylauğa çığarğan bir öleniñ–Сатира на производство выборовъ” (1900 No: 23) başlıklı haberinde ise seçim çalışmalarını anlatan ve Kazakçası manzum, Rusçası ise mensur olan bir hiciv yayımlanmıştır.

Bu seçimler öncesinde Kazaklar arasında geçimsizlik ve bölünme meydana geliyor (1901 No: 17).

İvan Selitskiy ise “Қазақ өтүруктері илен өсеги турасын–Киргизскія кляузы” (1901 No: 48, 49, 50, 51, 1902 No: 1, 2, 3, 6) başlıklı yazısında Kazaklar arasındaki tezvir, yalan, iftira ve seçim sırasındaki kavgalar ve bunun kötü neticeleri anlatıyor.

Söz konusu bu haberler Kazaklar için bir yenilik teşkil ediyorlardı ve Kazak modernleşmesinde en büyük etkiye neden olmakta idi.

Yukarıdaki haberlerden de anlaşıldığı gibi Rusların gelişiyle şehirleşme hızla yayılmaya başladı. Şehirleşmeyle birlikte Kazaklar yeni idare sistemi ile tanışmaya başladılar. Tanışmakla kalmayıp bu sistem kendileri de uygulamaya koydular veya uygulatıldı. Böylece Kazaklar eski konar-göçer hayattan yerleşik hayata geçtiler. Kendi aralarındaki idareciler bu yeni sisteme göre seçilip atanır oldu. Hatta Kazak gruplar arasındaki anlaşmazlıklar ve sorunlar gazete sayfalarına yansiyarak bunlara çözüm olabilecek haberler yayımlanmıştır.

2-Kazak mahkeme sistemi:

Kazakların mahkeme işlerine bakan halk hâkimleri de volost idarecileri gibi seçilerek atanıyordu. Bilindiği gibi Kazaklar arasında mahkeme işlerine halk hâkimleri olan “biy”ler bakıyordu. Bunlar genelde halkın ileri gelen “aksakal”ları arasından seçiliyordu. *Dala Vılayatının Gazeti*’nin resmî kısmında “biy”lerin atanma haberlerine sık sık rastlanmaktadır.

Gazetenin daha ilk yılının 8. sayıdaki (Afisiyalnıy) yağni afisiyalnıy dégen söz ilen barşa uluqlarnıñ buyıqları yazılutuğın nêrseler, Sirkular yağni carıye-i buyuruqlama, Dala Vilayatını biylep turđuvçı génêral-gubernator hazeratlarınıñ her bir Qazaqlarnıñ davalarına davêrnay bolgan Oruslarğa Qazaqlar hâlkınıñ öz aralarında bolmış davalarına kırısuvgê ruhsat coqtur—Часть Официальная, Циркуляръ, Господина Степного Генераль-Губернатора, О воспреещеніи повѣреннымъ изъ русскихъ участвовать за киргизовъ въ дѣлахъ киргизскаго народнаго суда” (1888 No: 8) adlı yazıda, Dala Vilayeti askeri valisinin Rusların Kazak halk mahkemelerinde mahkeme işlerine karışmaları ve Kazakların yerine vekil olarak işlere bakmalarını yasaklayan genelgesi yayımlanmıştır.

Bu da gösteriyor ki Rus idaresi ilk başlarda Kazak mahkeme işlerine özellikle Rusların karışmalarını yasaklamayıştır. Böylece Kazaklara kendi işlerinizde siz serbestsiniz ve bu serbestlik de yine bizim himayemiz vasıtasıyla mümkün olduğu mesajını vermek istemiş olabilirler. Aşağıdaki haberlerden de görüleceği üzere Ruslar kendi adlî sistemini yavaş yavaş ve örneklerle anlatarak Kazaklar arasında yaygınlaştırmaya çalıştılar. Böylece Kazak adlî sistemi itibarsızlaştırılarak çağdaş mahkeme sistemlerine geçiş hızlandırılmış oldu. Bunu da gazete sayfalarında yayımladıkları haberlerle yaptılar. Zamanla Rus mahkemeleri yaygınlaştırılarak Kazak halk mahkemeleri tamamen ortadan kaldırılmıştır.

Rusların daha 1734 yılında İmparatoriçe Anna İoannovna tarafından Küçük Cüz Kazaklarına örf-adetlerini ve özellikle de Kazak halk biy mahkeme işleyişini iyice öğrenmek için ober-sekretar¹²⁶ statskiy-sovetnik¹²⁷ İvan Kirilov’un gönderildiğini, A. Krahalev’in, “Èñğüme, Qazaqlar burunđı zamandağı biylerdiñ biylik kıluvı—Фельетонъ, Киргизы. Древній судъ биевъ” (1888 No: 48) adlı yazısından anlaşılıyor. Görüldüđu gibi Ruslar ilk önce Kazak yargı sistemiyle ilgili bilgi edinmeye çalışmışlardır.

Dala Vilayatınıñ Gazeti’nde bu yazıyı tamamlayan ve konuya açıklık getiren bir yazıya rastlanmaktadır. Gazetenin tercümanlarından Sultan Gazin’in “Èñğüme,

¹²⁶ **Обер-секретарь:** Rusya’da 1917 yılına kadar Kıdemli sekreter, Kilise Meclis Başkâtibi veya Senato Başkanı rutbesi.

¹²⁷ **Статский-советник:** 1917 yılına kadar Rusya’da çeşitli sınıflarda verilen sivil rutbe. 4. ve 5. snif statskiy-sovetnik rutbesinde olan birisi vali ve vali yardımcısı görevlerinde bulunabilir.

Burunđı zamandağı Kazaqlardıñ biylik kıluvı–Фельетонъ, О древнемъ судопроизводствѣ Киргизовъ” (1888 No: 51) başlıklı yazısında, Kazak halk hâkimleri olan “biy”lerle Kazak halk mahkemelerin düzeni ve mahkemelerde olan yeniliklerden bahsedilmektedir.

A. Ye. Alektorov’un Hanskaya Stavka’dan yazdığı ve gazetede “Kazaqqa biylerdiñ hükminiñ qandaı ékeni–Нуженъ ли для Киргиза судъ біевъ?” (1890 No: 2) başlığıyla çıkan yazıda ise Kazak halk “biy” mahkemesinin gerekli olup olmadığı sorgulanıyor ve yazının sonunda Kazakların kendi örf-âdetlerine çok bağlı olduklarından dolayı sorunlarında şariat kurallarına değil biylere başvuruyorlar. şariat kurallarına ve mollalara ise sadece miras ve nikâh işlerinde başvurdıkları ve bu durum Rusları sevindirdiği bildiriliyor.

Yusuf Köpeıev, “Kéçe izdiñ küni...–Поговорка” (1890 No: 11) başlıklı yazısında eski zamanlarda Büyük Cüz’de Uysün Tüle ile Süyündük kabileleri arasında onlarca yıl devam eden kan davasının Edige adlı biyin çözmesinden bahsediyor. Görüldüğü gibi o dönemde eski zamanlardaki iyi idareye karşı duyulan bir özlem vardır.

Haberler arasında Sergiopol uyezdinin Ayagöz volostunun idarecisi Kazak Bekbos Kabatayoğlu’nun bir Kazağa karşı şiddet kullanıp ve işkence yapmasından dolayı Rus mahkemesi tarafından cezaya çarptırıldığı “12’nçi İyünde nomer 100’inçi–12-го июня, № 100” (1890 No: 27) başlıklı haberde bildiriliyor. Bu habere göre Kazak halkı arasındaki anlaşmazlıklar Kazak halk mahkemelerinde görülüyor. Kazak idareciler ise her ne kadar Kazak olmasına rağmen idareci olduklarından dolayı Rus idarî sisteminde ve Rus kanunlarına göre yargılanıp cezalandırılıyorlardı. Görüldüğü gibi Ruslar artık Kazak halk mahkemesiyle Rus mahkemesini ayırarak görevlerini belirlemeye çalışıyorlar.

Kendi idare sistemini uygulamaya başlayan Ruslar bozkırdaki yerel idareler için tüzük hazırladılar. Bu yerel idare tüzüğünde Kazak hayatını düzenleyen maddeler vardır. Daha doğrusu maddelerin çoğu Kazakları ilgilendiriyor. Bu maddelerin bir kısmı *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nin sayfalarında yayımlanmıştır. O zamana kadar kendi halk mahkeme hukuku ile idare olunan Kazaklar artık Rus hukuku karşısında da sorumlu tutulmuşlardır. Böylece çağdaşlaşmanın ve çağdaş kanunlarla tanışmak yine

gazete vasıtasıyla olduğunu görmekteyiz. Gazetede yayımlanan “Қазақ құртınıñ тиргеv һүкми һаққında (Қыр обласдарın биylev турadaғı polocéниyadan alındı)–Народный судъ у Киргизовъ (Извлечено из Положения объ управленіи степными областями)” (1891, No: 4, 5, 7, 14) başlıklı imzasız yazıda, Bozkır İl Yönetim Tüzüğü’nden daha çok Kazak halk hâkimleri olan “biy”lerin seçimlerini, kimlerden seçilebileceğini, sayı ve görevlerini, bakabileceği davaları belirleyen maddeler alınarak hem Kazakça hem Rusça yayımlanmıştır. Bu yazıya bakılırsa “biy”lerin Rus gubernatorlar [vali] tarafından atandıkları ve onlara bronz rozetin bile verildiğini öğreniyoruz. Bu bile o zamana dek Kazak toplumunda görülmemiş bir olay olabilirdi. Yazının devamında ise -her ne kadar Ruslar Kazakları adlî olarak kendi içlerinde serbest bıraksalar da- davanın sonucundan memnun olmayanın başka bir mahkemeye başvurarak davasının orada görülebileceğinden bahsediliyor. Böylece bu yazılardan Rus yönetimi Kazak halk mahkemesine olan güveni sarsarak zamanla bu mahkemelerin ortadan kaldırılmasına zemin hazırlanmış olduğu anlaşılmaktadır. Kısaca bu yazı o dönemdeki Rus sömürge sistemini ayrıntılı olarak öğrenmek isteyenler için önemli bilgiler içermektedir.

Zaman zaman Kazak toplumunda çıkan çeşitli ihtilaflar “biy”ler tarafından düzenlenen kurultaylarda giderilmeye çalışılıyordu. Askerî vali Sannikov’un 1892 yılında yayımlanan genelgesinde “biy”lerin kurultay düzenleme kuralları belirtiliyor (1892 No: 52).

1894 yılından itibaren ise davaların daha çok Rus mahkemelerinde görüldüğü gazete yayımlanan yazılardan anlaşılmaktadır. Gazetede Kazak halk mahkemeleriyle ilgili haberler yok denecek kadar azalmıştır ve “Sottağı tirkelgen cumuslar (صوٹاگی) –(طیرکالکان جو موسلار)–Судебныя дѣла” başlığı altında Rus mahkemesinde görülen davalarla ilgili haberler yayımlanmıştır (1894 No: 9). Örneğin 17 Dekabr günü Akmola (Akmolinsk) oblastinin mahkemesinde Omsklu Yahudi meşan [küçük tüccar] Matus Don yargılanıyor (1894 No: 1). Bu mahkemelerde Kazakların ve Kazaklarla ilgili davalar bile görülmüştür (1894 No: 11, 15, 24, 28, 31, 41, 1895 No: 19, 1896 No: 9, 10, 1897 No: 6, 1899 No: 9) ve Kazakların dil bilmemelerinden dolayı başlarına gelenler ve bu konuyla ilgili tavsiyelere yer verilmiştir (1894 No: 14). Bu yıllarda Kazak halk mahkemeleriyle ilgili yazılara da rastlanmaktadır. 1894 yılının 16, 17, 21,

22. sayılarındaki G. F. Kovalevskiy'in bir kaç yazısı bunun en iyi örneğini teşkil ediyor ve bu yazıda halk mahkemeleriyle ilgili geniş bilgi verilmektedir.

Kazak Ahmet Aldabekov, "Pabladar uyazınañ cazılıp ciberilgen habar–Корреспонденція Изъ Павлодара" (1894 No: 20) adlı yazıda, Kazak yerleşim yerlerindeki olaylara yerel halk mahkemelerin ve Rus yerleşim yerlerdeki olaylara da Rus mahkemesinin bakması gerektiğini hatırlatıyor. Ayrıca zaman zaman ve çeşitli nedenlerden dolayı Kazak halk mahkemelerinde görülen davalar, o mahkemenin elinden alınıyor. "Bağzı bir sotkar buzaķı cumıslardıñ biylerdiñ qol astında téksériluvge tiyişli bolmaytuğınınñ beyanı–Объ изъятіи дѣлъ по нѣкоторымъ преступленіямъ изъ вѣдѣнія народнаго суда" (1894 No: 42) başlıklı imzasız yazıda, Kazak halk mahkemesinde yürütölen birkaç dava biylerden alınmıştır ve devamında da bunun hangi şartlarda olacağı açıklanmıştır.

Ayrıca Kazak halk mahkemeleriyle ilgili bilgi veren Rus yazarların yanında Kazak yazarların yazıları *Dala Vilayatının Gazeti*'nde görölmektedir. Örneğın Köşpeli Kazakbayoğlu'nun "Қазақ биылеринің cumıslardı tékseretuğanı turasınan–О Киргизскомъ Народномъ Судѣ" (1894 No: 46) başlıklı yazısında halk mahkemelerinin yönetmenlik eksikliğinden dolayı görevi kötüye kullanılabileceğinden bahsediliyor. Esenbay Daviletoğlu ise "Sothorlar hem halkdıñ biyliğı–Ростовщичество и народный судъ" (1895 No: 35) adlı yazıda tefecilikle ilgili bilgi verdikten sonra bunun önüne geçen ve halk tarafından bilinmeyen halk mahkemesi kanunundan bahsediyor.

Kazakların Rus kanunlarını yeterince bilmemeleri bir takım problemlere sebep olmakta idi. Bu yüzden *Dala Vilayatının Gazeti*'nde Rus kanunlarını açıklayan yazılar yayımlanmıştır. Örneğın N. Maksimov'un "Dala Vilayatındağы obloslardıñ tirgevi turasınan–О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ" (1895 No: 47, 49, 1896 No: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 18, 21, 24, 33, 34, 35) adlı yazı dizisinde Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleriyle ilgili geniş bilgi verilmiştir. Bu yazı başlı başına hem çok açıklayıcı hem de o dönemdeki mahkemeye ilgili belki de birçok sayıda yayımlanmış en uzun yazı dizisinden oluşmaktadır. Ayrıca bu yazılarda bozkırdaki mahkeme meselesi ve usulüyle ilgili geniş bilgiler verilmektedir. Böylece Kazaklar gazetede yayımlanan yazıları Rusça kısmının yanında

Kazakçasını da takip etmişlerdir ve bu mahkemelerle ilgili geniş bilgi öğrenme imkânına sahip olmuşlardır.

1896 yılı gazeteye gelen Kazak davaları ilgili geniş bilgi verilmesi talebi üzerine yine N. Maksimov “Қазақ isin tékséruge kimge tiyüsti bolatını–Подсудность киргизскихъ дѣлъ” (1896, No: 47, 48) başlıklı yazısında Rus mahkemelerinde görülen cezaî ve hukuk Kazak davaları ve bunların davaya göre hangi mahkemede görülmesi gerektiğiyle ilgili bilgi verilmektedir.

Buna göre 1896 yılına gelindiğinde Kazak mahkemelerine başvurular git gide azalmıştır ve bir yandan bu mahkemelerin işlevselliği tartışılmaktadır.

Aynı yıl içerisinde ise Otunçı Alcanov, “Biylerdiñ bitimleri–«Эреже» одного чрезвычайнаго съѣзда народныхъ судей” (1896 No: 48, 49, 50) adlı yazılarıyla Kazak halk mahkemelerine bakan biylerin 1896 yılının yaz aylarında yaptıkları kongre ve çeşitli konularda aldıkları kararları yayımlamıştır. Bunun nedeni, Kazak mahkemelerinin yukarıdaki durumdan bir çıkış yolu arıyor olmalarından olmalıdır. Çünkü bu mahkemeler artık işlevselliğini git gide kaybettiği anlaşılmaktadır. Zaten XX. yüzyılın daha ilk yıllarında Kazak halk mahkemeleri Ruslar tarafından kapatılmıştır.

Aman Kulcabayoğlu, “Sémeiden kélgen hat–Корреспонденція изъ Семипалатинскаго уѣзда” (1897 No: 10) başlıklı yazısında N. Maksimov’un 1896 yılının 52. sayısında çıkan tefecilerle ilgili kanun haberine yorumda bulunuyor. Ayrıca yazıda başından geçen bir olayda halk mahkemesi tarafından yanlış karar verildiği anlatılıyor. Bu yazı üzerine gazete idaresi, konuyla ilgili başvurabileceği başka makamları bildiriyor. Böylece Kazak halk mahkemeleri yıpratılarak halk nazarında itibarı sarsılmaya çalışılmaktadır.

1897 yılında yine N. Maksimov imzalı “Қазақ арасындағы биілер тіргевге тиісті cumısdar turasınan–Подсудность дѣлъ, подлежащихъ рѣшенію киргизскаго народнаго суда” (1897 No: 15) başlıklı yazıda, “biy”lerin davaları cezaî ve adlî hukuka göre ayırmamaları ve buna göre yapılan yeni düzenlemelerden söz ediliyor. 1897 yılının 21. sayısında N. Maksimov, Kazak halk mahkemelerini ilgilendiren ve unutulmuş bir kanun maddesinden bahsediyor.

Gazetenin bir sayısında çıkan mahkeme reformuyla ilgili haber üzerine Babay Berkut müstear isimli Kazak yazarın Zaysan'dan gönderdiği mektupta, bozkırda halkın yeni açılacak olan “cana sud” [yeni mahkeme]'un “biy” mahkemelerini etkileyip iyileştireceğinden bahsediliyor. Bu yazı üzerine N. Maksimov imzalı “Caña sud–Новый судъ” (1898 No: 8) adlı yazıda “yeni mahkemelerle” ilgili gelen mektuba cevap veriyor ve açılacak olan yeni mahkemelerin biy mahkemeleriyle ilgisinin olmadığı ve bu mahkemelerin özellikleriyle açılma sebeplerinden haber veriyor. Ve N. Maksimov'un “Caña sud–Новые суды” (1898 No: 11) adlı yazısında bu “yeni mahkemelerin” açılış tarihi ve açılacak olan bölgelerden söz ediliyor.

Görüldüğü gazetenin yayın hayatına girmesinden on yıl sonra Kazak halk mahkemelerine alternatif olarak yeni mahkemeler ve bu mahkemeleriyle ilgili çeşitli bilgiler gazete sayfalarında yayımlanmıştır. Bu da modernleşmenin ve özellikle adli işlerdeki gelişmeler ve yeniliklerin gazete vasıtasıyla yapılmaya çalışıldığının en iyi örneklerindendir.

Zaman zaman halk mahkemelerinde biyler tarafından davalarda çeşitli tavizler verilmiştir. Gazetede yayımlanan “Aқ padşa-yi ağzam hazretleriniñ buyruğı–Высочайшее повелѣніе” (1898 No: 30) başlıklı yazıda Çar, mahkemelerde tavizlerin verilmesini yayımladığı bir fermanla yasaklamıştır.

Kazak mahkeme ve mahkeme işlerine Ruslar tarafından ilgi her geçen gün artıyordu ve çeşitli araştırmalar yapıyordu. 1898 yılında S. A. rümuzlu yazar, göçebe halkın hakem (treteyskiy) mahkemelerinin yetkileriyle ilgili bir yazı yayımlamıştır (1898 No: 48, 49). 1899 yılında ise yine S. A. rümuzlu yazarın bir başka yazısında ise Kazak mahkemelerinin verdiği hüküm ve hükmün öneminden bahsedilerek bu alanda önemli bilgiler verilmiştir (1899 No: 7, 8).

Bazı dönemlerde ise mahkemelerde davacılaran yüksek para isteyip kendi ceplerini düşünen halk hâkimleri atasözlerde kargalara benzetiliyorlar. Bu anlaşmazlıkları gidermek için kurultaylar düzenleniyor ve bu sorunlar giderilmeye çalışılıyor (1899 No: 17).

Bir başka ve sadece Rusçası olan “Военнымъ министромъ разработанъ...” (1899 No: 30) adlı haberde Türkistan bölgesinde halk mahkemesinin kurulması için Askeri Bakanlık tarafından hazırlanan ve Adalet Bakanlığı'na gönderilen proje

gündeme getiriliyor. Gazetenin muhabiri Dökey Baycumırov'un "Köp Köl syezi–Съѣздъ На Озерѣ Кубъ-Куль" (1899 No: 41, 42) adlı haberinde ise Kazaklar arasında at hırsızlığı, başlık parası, mahkeme ve hukukî işlemlerle ilgili Bayan Avıl civarındaki sekiz volost Köp Köl gölü civarında olağanüstü kurultay düzenleyip bu problemlerle ilgili kararlar alındığını öğreniyoruz.

Rus idaresi zaman zaman kendi mahkemelerini tanıtmak amacıyla halkın önünde bölge mahkemelerinde davaları görüyorlar. Örneğin gazetenin Kökçetav muhabirinin gönderdiği ve "Kökçetavda bolğan okrucnoy sud–Окружный Судъ" (1899 No: 47) başlığıyla yayımlanan haberde, Omsk Bölge Mahkemesi'nin halk üzerinde bıraktığı olumlu etkiden bahsediliyor (1899 No: 47).

Rus yazarların Kazak halk mahkemeleriyle ilgili yazdıkları yazılara cevap olarak Kazak aydınlar da yazı yazmışlardır. Örneğin 1900 yılında üniversite öğrencisi R. Marsekov Kazak "biy" halk mahkemesiyle ilgili "Қазақ биыдеринің тэкшерувдери – Отдѣлъ Киргизскій Народный Судъ" (1900 No: 1, 2) adlı yazı yazmıştır. K. Capanov'un Kızılcar'dan (Pavlodar) verdiği haberde ise Kazaklar birkaç sene önce Ruslardan kaçınıp onları kâfir olarak görüyorlardı ve zamanla da Ruslara ve Rus mahkemelerine güvenlerinin arttığı ve artık Rus mahkemelerinde Kazakların davalarının görüldüğünden bahsedilmektedir (1900 No: 6). Bu haber bile başlı başına modernleşmenin iyi bir örneğidir.

Kırkı (Корçик) imzasıyla Karkaralı'dan gönderilen mektup gazetede "Biylik hikayeti–Материаль характеристикъ Бійскихъ рѣшеній" (1900 No: 17) başlığıyla yayımlanmıştır. Yazıda Kazak biy mahkemesinde görülen bir davada verilen yanlış karardan bahsediliyor ve yazar bunun gibi haberlerin emsal teşkil etmesi için gazete sayfalarında yayımlanmasını istiyor.

Yine Kazak aydınlarında D. Turanov'un "Қазақ рѣсимдери–Обычное право киргизовъ" (1900 No: 39, 40) başlıklı yazısında Kazak halk mahkemesiyle ilgili detaylı bilgiler verilmiştir. Turanov'un yazısının yanında Orta Cüz müstear isimli Kazak yazarın, "Édigeniñ töresi–Судъ Эдыге" (1900 No: 47, 48) başlığıyla ve eski dönemlerde yaşayan Edige'nin müşkül sorunlara bulduğu çözümleri anlatan masal yayımlanmıştır.

Ve Ruslardan beklenen adım fazla gecikmiyor. *Kuryer* gazetesinden alınan ve *Dala Vilayati'nin Gazeti*'nde "Ministir yustitsade...–При Министерствѣ Юстиціи..." (1901 No: 13) başlığıyla yayımlanan haberde, Adalet Bakanlığı'nda Kazak ve Kalmukların halk mahkemelerinin kaldırılıp yerine sulh mahkemelerini kurma çalışmasının tamamlandığı bilgisi veriliyor.

İdareci seçimleri yanında Kazak halk mahkeme sistemiyle bunların işleyişiyle ilgili birçok haber yayımlanıp bunlardan okuyucular haberdar edilmeye çalışıldı. Hem bu haberlerden bu mahkemelerin zamanla nasıl itibarsızlaştırılıp yerlerine Rus mahkemelerinin kurulduğuna da gazete sayfalarında şahit olmaktadır. Böylece gazete Kazakların modernleşmesinde –her ne kadar geniş kitleye ulaşamamışsa da– önemli rol oynamıştır diyebiliriz.

3-Vergi meselesi:

Kazak toprakların idarî merkezlere taksim edilmesiyle Kazaklar arasında yerleşik hayata geçiş ve şehirleşme hız kazandı. Böylece Rus yönetimi vergileri daha iyi ve eksiksiz toplayabilmiştir. Rus yönetimi, Kazaklardan çadır başı, hayvan başı, evrak harcı ve damga vergisi, vs. olmak üzere çeşitli vergiler alıyordu. Bu tür vergilerle ilgili *Dala Vilayati'nin Gazeti* sayfalarında birçok haber yayımlanmıştır.

Örneğin 1888 yılının 3. sayısındaki resmî bölümdeki bir haberde her "kibitka" [çadır] başına belirli bir miktar vergi alınması öngörülüyor ve vergilerin düzenli ve vaktinde alınmasında yardımcı olan idareciler ödüllendiriliyordu. Yukarıda Kazak idarecilerine yardımlarından dolayı çeşitli takdirname, nişan ve kaftan verildiğinden bahsetmiştik. İşte verilen bu ödüllerin bir kısmı da vergilerin zamanında ve eksiksiz toplanmasından dolayı verilmiştir.

1888 yılının 18. sayısındaki yazıda Dala Vilayeti askeri valisinin idarecilere gönderdiği genelgede toprakların doğru orantıda bölünüp "çadır" vergilerinin ayarlanması ve toprakların hangi şart ve durumlarda kiraya verilebileceğinden bahsedilmektedir.

Zaman zaman halk çeşitli nedenlerden dolayı vergilerden belirli bir süreliğine muaf tutulabiliyordu. İşte 1888 yılının 21. sayısındaki bir haberde, Almatılılar depremden dolayı beş yıllığına Çar tarafından vergiden muaf tutulmuşlardır. Yine aynı yılın 43. sayısındaki bir haberde vergilerin usulsüz ve düzensiz toplandığına dair gelen

şikâyetler üzerine askerî vali bunun önüne geçmek istemiş ve Kazakların durumuna göre vergi alınmasını düzenleyen bir genelge yayımlamıştır. Tabi vergileri fazla toplayanlar da cezasız kalmamıştır. 1888 yılının 47. sayısında Tokmak uyezdinin İsankul volostunun [nahiye] volostnoy upraviteli [nahiye idarecisi] ve adayı fazla vergi topladıklarından dolayı görevlerinden alınarak yerlerine başkaları atanmıştır.

1894 yılına gelindiğinde bölgede vergi müfettişi daireleri açılmıştır. Söz konusu haber “Afisiyalny (Yağni buyruğdar cazılâtın bölegi)–Отдѣль Оффиціальный” (1894 No: 5) ve “Zamat alım akçalardıñ ustınan qarap turatuğın mahkemesi–Податная Инспекція” (1894 NO: 6) başlıklı yazılarda müfettişlerin kimlerden olabileceği ve görevleri hakkında yazılar yayımlanmıştır. 1895 yılının 9. sayısındaki “Buyruğdar cazılâtın bölegi, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ orının biylep turğuvçıınıñ carıye ayılğan buyruğı–Отдѣль Оффиціальный, Циркуляръ И д. Военного Губернатора Семирѣченской области” başlıklı yazıda halkın okuma yazma bilmediğinden dolayı onları kandırarak fazladan vergi toplayan idarecilerin bu yolsuzluğu bir genelgeyle yasaklamıştır. Ayrıca dönem dönem hangi mal varlığından vergi alınıp alınmayacağı “Buyruğdar cazılâtın bölegi, Qır Vılayatınıñ general gubernatorınıñ buyruqları–Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству” (1897 No: 9) ve Rusya’da ikamet yerine göre hazine yararına alınan vergilerin bir kısmının kaldırıldığı “Buyruğdar cazılâtın bölegi, Padşah-ı ağzam hazretleriniñ fermanı–Отдѣль Оффиціальный, Высочайшее повелѣніе, Обь отмѣнѣ сборовъ взимаемыхъ въ пользу казны съ видовъ на жительство” (1897 No: 22) başlıklı haberlerden anlaşılmaktadır. Dönem dönem de vergilerle ilgili Maliye Bakanlığı tarafından yeni düzenlemeler yapılmıştır (1890 No: 6, 7).

Herhalde Kazaklar arasında yerleşik hayata geçiş artmış olmalı ki artık vergilerle ilgili askerî valinin düzenlemeleri gecikmiyor. Gazetenin 1899 yılının 9. sayısının resmî kısmında General Leytenant İvanov’un yayımlanan genelgesinde, Cetisuv (Semireç’ye) oblastinin uyezdlerinde [kaza, ilçe] yerleşik ve göçebelere alınan vergilerin ölçüsü tayin edilmiştir.

O dönemde göçebelere vergi alınması meselesi devlet kurumlarında görüşülüp konuşulan konuların başındadır. Bunu “Высочайше утвержденнымъ 10 мая...” (1899 No: 23) başlıklı yazıdan anlaşılmaktadır. Bu yazıda vergi meselesinin Devlet

Kurulunda görüşölüp onaylanması ve yürürlüğe girdiğinden bahsedilmiştir. “Земскій сборъ въ Степи” (1899 No: 30) başlıklı yazıda ise Devlet Kurulu tarafından Dala Vilayeti göçmenlerinden alınacak vergi miktarının onaylandığı yazılıyor.

Halkın vergileri yüksek bulması ve özellikle ticaret vergisinin yüksek olmasından dolayı bu durumun ele alınacağı bir kongrenin düzenleneceği haberi de verilmiştir (1901 No: 21).

Araştırmamızda vergiyle ilgili yüze yakın habere rastlayıp onları fihriste dâhil ettik ama konumuzla doğrudan doğruya ilişkili olmadığından burada daha fazla söz etmeye gerek duymuyoruz.

4-Rus göçmenleri meselesi:

Tarih boyunca genellikle hayvancılıkla uğraşan Kazakların bir kısmı uçsuz bucaksız bozkırda konar-göçer hayatı sürmekte idiler. Yerleşik olanlar daha çok güney bölgelerde yaşıyorlardı. Bu yüzden Kazaklar bozkırda şehirler kurmayıp yerleşik hayata pek geçmemişlerdi. Rus yönetiminin bozkırdaki yayılması sırasında kurdukları kale şehirlere Rusya içlerinden göçmenler getirip yerleştirdiler. Zamanla bu şehirlerin etrafında Kazaklar da yerleşmeye başlamıştır. Öyle ki günümüzde bile Kazaklar şehirleri “kala” olarak adlandırıyorlar. Getirilen göçmenlere verilen topraklar Kazakların ellerinden alınan verimli topraklar idi. Gazete sayfalarında göçmenler ile ilgili az da olsa birkaç haber yayımlanmıştır.

Kazakların şehirleşip yerleşik hayata geçmesinden bahsederken bunların nedenlerinden biri de Rus göçmenlerin Kazak topraklarına yerleşmeleri veya yerleştirilmelerini sayabiliriz. Şüphesiz Rus göçmenleri meselesi tarih boyunca en büyük sorunların başında gelmiştir. Ruslar tarih boyunca ele geçirdikleri yerlere kendi köylülerini getirip yerleştirmekle meşhurlar. Kazaklar da buna karşı çıkıyorlardı. İşte gazete sayfalarında bu meseleyle ilgili bir takım yazılar yayımlanmıştır. Rusların yazılarında göçmenlerin yerleştirilmesiyle bunun bölge için örnek olması açısından gerekli olduğu sonucuna varabiliriz. Kazaklar ise buna karşı çıkmışlardır. Çünkü ellerindeki en iyi otlaklar yani topraklar alınarak bu göçmenlere verilmiş ve Kazakların hayvancılık yapabileceği verimli topraklar azalmaya başlamıştır. Bunun sonucunda da Kazaklar arasında ister istemez fakirleşme baş göstermiştir. Bu sorunların giderilmesi

için gazetede Kazakların yerleşik hayata geçip hayvancılıktan çok ekincilikle uğraşmaları gerektiğini salık veren haberlere sıkça rastlanmaktadır.

Rusların verimli topraklara el koyup bölgelere yerli halkın yerleşmesini yasakladığı “4’nci İyülde 1891’inci cılda 12453’nci nomer ilen, barça uyezney hem uçaskavay naçalniklerge—4-го июля 1891 г., № 12453, Гг. уѣзднымъ и участковымъ начальникамъ” (1891 No: 27) başlıklı yazıda açıkça görülmektedir. Bu yazıda, Rus idaresi Sırderya oblastindeki boş topraklara Rus göçmenleri yerleştirmeyi planlamaktadır. Bunun üzerine Cetisuv oblastinin askeri valisi bu bölgeye Cetisuv oblastindeki Kazakların yerleşmesini men eden bir genelge yayımlamıştır.

Stepan Artemenko’nun “Rusya işinen mucıkardıñ kır vılayatına kelgen turasınan—По поводу переселенія крестьянъ изъ внутреннихъ губерній Имперіи въ Степныя области” (1896 No: 30) başlıklı yazısında ise Kazak topraklarına Rusya’nın iç bölgelerindeki Rus köylülerin yerleştirilmesi meselesinden bahsedilip göçmenlerin daha yeni zamanda gelmeye başladığı ve göçmen yerleşmecilerin tarihçesi hakkında kısa bir bilgi verilmiştir.

Gazetede yayımlanan “Қазақ халқының арасында ёғын ёғып тёрбиye ётбекдiñ мёслихатı—О необходимости развитія земледѣлія среди киргизскаго населенія” (1894 No: 10) başlıklı yazıda, göçmenlerin gelişini azaltmak için Kazakların Tatar, Sart ve Döngenler gibi yerleşik hayata geçmeleri ve ziraatla uğraşmaları gerektiği anlatılmıştır.

Göçmenler yerleştikleri yerlerde Ruslar bir takım araştırmalarda bulunmuşlardır. Örneğin S. T. G. gazetesinden iktibas edilen “Torğay oblosınan avğan mucıkdarğa қала...—Вмѣстѣ съ образованіемъ...” (1898 No: 15) başlıklı yazıda, Torğay oblastinde göçmenler için kurulan bölgelerde iktisadî ve istatistikî araştırmalar yapılacağı haber verilmiştir. Sib.[irskiy] Lis.[tok] gazetesinden alınan ve “Ёғын hem badşалық мүлkdі...—Къ переселенченскому вопросу” (1899 No: 3) başlığıyla yayımlanan yazıda, Bayındırlık ve Tapu Bakanlığı Sibirya’daki göçmenlere boş arazileri ağaçlandırmayı öğretecek ekip göndereceğinden haber verilmiştir. Bu da gösteriyor ki göçmenlerin uyum sağlamaları için her türlü yardım yapılmış ve sorunları yakından takip edilerek onlara destek verilmiştir. Yine aynı gazetenin aynı sayısından alınarak “Переселенческіе поѣзда” başlığıyla çıkan yazıda da Ulaştırma Bakanlığı her göçmen

treni için bir sağlık vagonunun ekleyeceğini öğreniyoruz. Böylece göçmenler yerleştirildikten sonra dönem dönem durumları takip edilerek gereken eksiklikler giderilmeye çalışıldığı bu haberlerden anlaşılmaktadır.

“Biyılğı cılı Sibiriye sayune...–Крайне безотрадное положение...” (1901 No: 15) başlıklı yazıda Sibirya’daki göçmenlerin kötü durumda oldukları ve bunlar için bir fonun kurulacağından bahsedilmiştir.

Son olarak da göçmenlerin oldukları yerlerde göçmen sayısını artırmak için bölgede eksiklikleri gidermek amacıyla bölgeye araştırma heyetleri gönderilmiştir. Örneğin “Gazét aytuvdarınca gosudaristifinoy imuşistf ilen...–По сообщению газетъ, въ...” (1901 No: 20) başlıklı yazıda, Devlet Tarım ve Varlık Bakanlığı Türkistan Bölgesi’nin göçebe halkının yaşayış tarzını, doğa, tarihi ve ekonomik-istatistiksel yönden araştırmak ve Rus göçmenlerin sayısını artırmak amacıyla bölgeye araştırma heyeti gönderileceğinden bilgi verilmiştir.

S. A. imzalı “Қазақдың cer davı hem onıñ bitimi–Поземельные Споры Киргизовъ” (1898 No: 50, 51) başlıklı yazıda Kazakların ekin ve hayvancılık için ayrılan toprak ve muhacir Rus köylülerine verilen toprak meselesiyle ilgili anlaşmazlıklar ve bununla ilgili Rusların çıkardıkları kanunlarla ilgili bilgi veriliyor.

“Cetisuv gubernator hazeratlarınıñ özi 2’nci Mayda...–Тотъ же Губернаторъ, приказомъ...” (1901 No: 20) başlıklı yazıda, Cetisuv (Semireç’ye) askerî valisinin Rus köylülerinin gerekli izni olmadan Kazakların topraklarına yerleşmeyi yasaklayan ferman çıkardığı yazılıyor. Demek ki Rus yerleşimi planlı ve kontrollü bir şekilde yapılmıştır.

Rus göçmenleriyle ilgili haberlerin gazete sayfalarında yayımlanıp tartışılması bile o dönemde Kazaklar için bir ilkti diyebiliriz. Çünkü verimli Kazak topraklarının ellerinden alınarak Rus göçmenlerine veriliyordu. Gazete sayfalarında az da olsa bu tür haberler yukarıda tespit edilerek araştırmanın fihrist kısmına da dâhil edilmiştir.

Gazete sayfalarında göçmenlerle ilgili haberlerin yayımlanıp bu meselenin haber konusu edilmesi bile modernleşmenin en önemli unsurlarındandır. Çünkü o zamana kadar bu tür haberler Rus yönetiminin aleyhine olduğu için göz ardı edilerek fazla haber konusu olmamıştır. Buna rağmen gazetede az da olsa bu tür haberler yayımlanmıştır. Hem de Rus ve az sayıda Kazak yazarların imzasıyla yayımlanmıştır.

C) İktisadî Meseleler:

1-İktisadî hayat:

Rus yönetimi Kazak topraklarını ele geçirmeden önce Kazaklarla ticaret yollarıyla iletişim kurmuşlardı. İlk başlarda Tatar tüccarlar vasıtasıyla Kazaklarla ticaret yapıyorlardı. Kazak topraklarını ele geçirdikten sonra zamanla Tatarları devre dışı bıraktılar. Rus kale şehirlerin artmasıyla bölgede yeni panayırlar düzenlenmeye başlandı. Böylece Rus idaresi Kazak bozkırında iktisadî üstünlüğü ele geçirmiştir.

Bozkırda Kazaklar arasında yerleşik hayata geçişin başlamasıyla ticaret gelişme göstermiştir. Kazaklar hayvancılıkla uğraştıklarından dolayı panayirlarda genelde hayvan ticareti yapıyorlardı. Et ve süt ürünleri, yün, deri, vs. de bu pazarlarda en çok ticareti yapılan emtia arasında idi.

Gazete sayfalarında, yerleşik hayatı, Rusça öğrenmeyi, Rus okullarını teşvik eden haberlerin yanında, ticaretin yayılıp gelişmesi için birçok haber, yazı, makale yayımlanmıştır.

Modern hayatın unsurlarından biri olan ticarî, iktisadî hayat gazete vasıtasıyla daha hızlı bir gelişim göstermiştir.

Dala Vilayatinin Gazeti yönetimi gazete sayfalarında Rusça öğrenilmesi gerektiği tavsiyesinin Gaspıralı'dan da alıntı yapılarak sözlerin etkisini artırmak istediler. *Tercüman* gazetesinden alınarak yayımlanan haberlerden biri de ticarî hayatın gelişmesi için Rusçanın öğrenilmesi gerektiği haberi idi. İşte "Çağın vakit içinde bir gazétde–Недавно въ одной газетѣ" (1891 No: 15) başlıklı yazıda, Fergana oblastinin Namangan şehrinde "Sartların" Rusça okuma yazma bilmediklerinden kendilerine gelen telgraf ve mektupları posta memurlarına veya Yahudilere okuttuklarından bahsediliyor. Yahudiler de bu mektuplardan fiyatları öğrenip ona göre ellerindeki ticaret mallarının fiyatlarını belirledikleri anlatılmaktadır. Böylece Kazaklara ticaretle başarılı olmaları için Rusça bilmeleri gerektiği mesajı verilmektedir. Rusça olmadan gelişmenin yeterli düzeyde olamayacağı artık o dönemde anlaşılmıştı.

"Cétisuv oblası–Семірѣченская область" (1891 No: 30) başlıklı haberde, Cetisuv (Semireç'ye) oblastinin Çin ile sınır bölge olduğundan dolayı buradan ticaret kervanlarının geçtiği bildirilmektedir. Yazıda tüccarların büyük kısmının Türkistanlılar,

Buharalılar ve Kazan Tatarları ve az bir kısmının da Ruslar olduklarını, Kazakların ise sadece koruma görevi yaptıkları bildiriliyor. Görüldüğü gibi o dönemde Orta Asya ticaretinde Kazaklar tüccar olarak henüz etkili konumda değiller. Bu yazılarından hareketle gazete yönetimi Kazakları ticarete teşvik ettiği söylenebilir.

Ruslar Türkistan bölgesini ele geçirip Bozkır Vilayeti'ni (1882) kurmadan önce 1867 yılında Türkistan Vilayeti'ni kurmuşlardı. Bölgede yayılıp yönetimini sağlamlaştırmak için demir yolu hattı döşemeye başladılar. Demir yolunun çevresinde de yeni şehir ve kaleler kurdular. Böylece bölgede hayat canlanmaya başladı. Demir yolu vasıtasıyla bölgede hem taşımacılık hem de ticaret gelişti.

Tercüman gazetesinin 26. sayısındaki bir yazıdan alınan ve “Êñgüme, (Pérevatçık dégen gazétiden nomer 26'nçı)–Фельтонъ, (Изъ газеты “Переводчикъ” № 26)” (1888 No: 38) başlığıyla yayımlanan haberde Buhara Emirliği'nin payitahtı olan Buhara şehrine iki saatlik mesafeye kadar gelen Semerkant demir yolu ve demir yollarının öneminden bahsedilmektedir. Yazıda Buhara Emiri ve din adamlarının karşı çıkmalarından dolayı Semerkant demir yolunun Buhara'ya ancak iki saatlik mesafeye kadar yaklaşabildiği bildiriliyor. Ayrıca demir yolunun sonunda bir Rus şehri kuruluyor ve bölge ile ticaret gelişmeye başlıyor.

Yerleşik hayatın yaygınlaşmasıyla bölgede ziraat gelişmeye, ziraî ürünler artmaya başlamış ve bölgede değirmen ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Örneğin S. M. Ç.[orman]ov imzalı “Cazılğan söz Kazaklar turasından–Очерки о Киргизахъ” (1888 No: 28) adlı yazıya göre Semey ve Akmola oblastlerinde ziraat yaygınlaşmış ve Sırderya'daki Orta Cüz Kazakları çoktan beri ekincilikle uğraşmaya başlamışlardır. Böylece doğal olarak bozkırda değirmenlere duyulan ihtiyaç artmıştır ve yazıda her köyde birer değirmenin olmasının iyi olacağı görüşü ileri sürülmüştür. Zamanla bu ihtiyacın karşılandığı bilinmektedir.

Bu gibi gelişmelerle bölgede iktisadî hayat canlanmış, modernleşme hız kazanmıştır. Bu gelişmelerde *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nin belirli ölçüde etkisi olmuştur.

Kazakların yerleşik hayata geçmeleri için verilen çaba neticesiz kalmıyor. Bunu da “On cıldan arı–За десять лѣтъ” (1891 No: 13) adlı yazıdan öğreniyoruz. “On yıl içerisinde” adlı bu yazıda, Kazak ve Türkmenlerin artık yerleşik hayata geçip ticaret ve ziraatla uğraştıkları, İdil Müslümanlarının ise Orta Asya ticaretinde daha etkili

oldukları ve Tatarların daha çok yurt dışında İstanbul, Berlin, Leipzig gibi şehirlerde ticaret yaptıklarından söz ediliyor.

“Sibirdan temir col salınğan...–Проведение желѣзной дороги...” (1898 No: 36) başlıklı imzasız yazıda demir yolu, Kazakların meskûn oldukları topraklardan ancak kuzeydeki Sibiryâ taraflarında döşenmiştir. Bu da ancak 19. yüzyılın son yıllarında gerçekleşmiştir. Sibiryâ demir yolu Omsk şehrinden de geçmekte idi. Bu demir yolunun açılmasından sonra bölgede yük ticaretini artırmak amacıyla Semey (Semipalatinsk) ve Omsk şehirlerinde büroların açıldığı ve yük taşımacılığı fiyatlarının belirlendiğine dair gazetede çıkan “Sibirdiñ temir colıñ savda...” (1899 No: 8) adlı haberde bahsedilmiştir.

Görüldüğü gibi ticaretin Rusya, Avrupa, Türkiye ve Çin’e kadar uzanan geniş bir alanda yapılması Kazakların dış dünyaya açılmaları, dünyada olup bitenleri öğrenmeleri, dış dünyayla ilişki kurmaları anlamına geliyordu.

Rusların bölgede yaptıkları ticaretiyle ilgili bilgiye gazete sayfalarında sık sık rastlanmaktadır. “Orta Aziya vılayatındağı Rusya halkınıñ savdası–Русская торговля въ средней Азии” (1894 No: 5) başlıklı imzasız yazıda, Rusya’nın Orta Asya ile ticareti ve ticaret merkezlerinden bahsedilmektedir. Yazıya baktığımızda ticaret merkezleri arasında Kazak şehir ya da bölgelerden bahsedilmemektedir. Böylece Kazaklar arasındaki ticaretin henüz istenilen seviyeye ulaşmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca yazıda bahsedilen ticaret merkezleri Rusların idaresine önceden geçmiş olup kimi yerlere hem demir yolu döşenmiş hem de bazı yerlerde su yolu avantajı vardır.

Kazak topraklarında zamanla ticarî merkezler kuruldu. Örneğin “Қараөткіл шehrine savıda ornaytuğın cay болғанı turasınan–Ақмолинскъ какъ торговый пунктъ” (1895 No: 5) başlıklı imzasız yazıda ticaret merkezi olarak Akmola (Akmolinsk) şehrinden ve burada yapılan ticaretin hacminden ve alınıp satılan ürünlerden bahsedilmektedir. Burada yapılan ticarete hayvan ve hayvan ürünlerinin ön planda olduğu belirtilir. Yani o zamana kadar Kazakların en iyi yaptığı ticaret, hayvan ve hayvansal ürünlerle sınırlı idi.

Bu görüşü destekleyen bir diğer yazı da *Turgayskiye Vedomosti* gazetesinden alınan ve “Torğay hem Orınbor Қазақларунıñ түйелеринен hem bulardan alınатуğın нерселеринен savıda қылатуғındарı turasınan–Торговля верблюдами и продуктами,

получаемыми отъ нихъ, у Тургайскихъ и Оренбургскихъ киргизъ” (1895 No: 6) başlığıyla yayımlanan yazıdır. Burada Torğay (Turgay) ve Orınbor (Orenburg) Kazakların deve ve deveden elde ettikleri ürünlerin ticaretinden bahsedilmiştir.

Yine *Turgayskiye Vedomosti* gazetesinden alınan ve “Қыр вılayатындағы аң кèsібі–Пушной промыселъ въ киргизскихъ степяхъ” (1897 No: 10) başlığıyla yayımlanan haberde ise Dala Vilayeti’ndeki kürk ticareti hakkında bilgi verilmektedir.

Bu haberden bölgede hayvancılığın yanında artık avcılık ticaretinin yapıldığını öğreniyoruz. Avcılık yanında bozkırda bulunan göllerde balıkçılık da yapılmakta idi. Balıkçılıkla ilgili gazetede birkaç yazıya rastlanmaktadır. Ayrıca ziraatın gelişmesi üzerine tarım ziraat için gerekli aletlerin satışı için satış depoları da açılmaya başlamıştır.

Örneğin “Biyılğı cılı қөп губерниyаdа...–Въ текущемъ году...” (1898 No: 15) adlı yazıda 1898 yılında губерниyаlar ve uyezdlerde ziraat aletlerin satışını yapacak ve kredi olarak tohum verecek olan yeni toprak ve ziraat depoların açılacağı haber veriliyor. Bu yazıdan da Kazakların modernleşmesinde önemli yeri olan ziraat için gereken her türlü altyapı ve teçhizatın sağlandığını öğreniyoruz.

2-Hayvancılık meselesi:

Göçebe hayat süren Kazakların 19. yüzyılda geçim kaynağı hayvancılık idi. Yetiştirdikleri büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan hem gıda hem de hayvansal ürünler elde ederek geçimlerini sağlıyorlardı. Bu yüzden hayvancılık Kazak Türkünün hayatında önemli bir yer teşkil ediyordu. Hatta Kazak göç dönemleri hayvanları otlatılacağı bölgelerdeki mevsimlere göre taksim edilmiştir. Örneğin S. Ç. imzalı Қазақ халқының тұрақ меканлары–О мѣстностяхъ стоянки Киргизъ” (1890 No: 13) adlı yazıda Kazakların yaz (caylav), kış (kıstav) ve güz (küzdev) göç dönemleri anlatılıyor.

Çarlık Rusya’nın bölgede yayılıp verimli toprakları ele geçirmesiyle birlikte Kazaklar arasında otlak sorunu baş göstermiştir. Hem bu yüzden hem de zaman zaman iklim şartlarından ve yemsizlikten dolayı hayvanlar zarar görmeye başlamıştır. Bunlara ek olarak hayvan hırsızlığını da ekleyebiliriz. Böylece hayvancılık git gide gerilemeye başladı. Buna rağmen o dönemde Kazak bozkırında yetiştirilen hayvanlar, Rus pazarlarının ihtiyaçlarını büyük ölçüde karşılıyordu.

Gazetede “Caña kitap, Mal bağuv turasında çıkkan bir kitap–Новые книги, Общее животноводство” (1888 No: 30) başlıklı imzasız yazıda, “N. P. Çirvinskiy adındaki Ziraat Akademisi”nin Profesoru olan Petrovskiy’in hayvancılıkla ilgili “Obşçeye Jivotnovotsvo” [Genel Hayvancılık] adlı kitabının çıktığı bildirilmiştir. Yeni çıkan kitapların gazete sayfalarında haber konusu olup tanıtılması, Kazaklar için yeni ve çok faydalı bir gelişme idi.

Korabay Capanov’un “Kéreku uyazındağı uşbu cılğı şaruva habardarı hem bazar başası–Корреспонденція изъ Павлодарскаго уѣзда” (1896 No: 11) adlı yazısında ise Kéreku (Pavlodar) uyezdindeki hayvancılık ve hayvanların fiyatlarından bahsedilmektedir.

Hayvancılıkla ilgili gazete sayfalarında A. K.’nin “Mal çaruvası, Қазақ Қыры–О Состояніе Скотоводства” (1899 No: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16) başlıklı yazı dizisi vardır. Bu yazılarda Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu, istatistikî bilgiler ve Kazak stepindeki hayvancılıkla ilgili geniş bilgi verilmiştir.

R. D.’nin “Mal şaruvası osı boyında Қазаққа faydalı ма–Выгодно-ли для киргизовъ скотоводство въ томъ видѣ, въ которомъ оно находится въ настоящее время” (1899 No: 3, 5, 18) adlı yazısında da Kazaklardaki hayvancılığın durumu ve o günkü hayvancılık yöntemlerinin faydalı olup olmadığı bahsedilmiştir.

“Mağlumnama–Объявление” (1900 No: 23) başlığı altında ise ziraat ve hayvancılıkla ilgili çıkan sekiz yeni kitabın satış ilanı yapılmaktadır.

Dala Vilayatınıñ Gazeti sayfalarında hayvancılıkla ilgili her ne kadar ziraat haberlerinden az da olsa birçok yazıya rastlanmaktadır. Bunların çoğu da bu alandaki yeni gelişmelerdir. Barçağa paydalı habarlar (بارچاعه پايدالى خبرلار)–Общепользныя свѣдѣнія [Kamunun yararına olan haberler] başlığı altında hayvancılığın nasıl yapılması gerektiği, hayvanlarda görülen çeşitli hastalıklarıyla ilgili yeni tedavi yöntemleri, büyük ve küçükbaş hayvanların, atların yetiştirilmesi ve cinslerinin geliştirilmesi vb. yazılardan oluşan imzalı imzasız haberlere rastlanmaktadır.

Örneğin *T.[obol’skiye] Ye.[parhial’nyie] V.[edomosti]* gazetesinden alınan ve “Bal arasın satup aluv ilen ornınan köşirip èveli artınan cürip terbiye étüv cönderinen–О приобрѣтении, перевозкѣ пчель и первомъ уходѣ за ними” (1901 No: 42)

başlığıyla *Dala Vilayatinin Gazeti*'nde yayımlanan yazıda arıları edinme, bunların nakliyesi ve ilk bakımı hakkında bilgi verilmektedir.

Zemled.[el'çeskaya] Gazeta adlı gazetenin 5. sayısından iktibas edilerek *Dala Vilayatinin Gazeti*'nde "Қазақ halklarının cılkısının asli neslini ösürmek turasınan—Объ улучшеніи Киргизской породы лошадей" (1888 No: 11) başlığıyla yayımlanan yazıda ise Kazak at cinsinin diğer at cinsleriyle birleştirilmesi sonucunda elde edilen daha iyi at cinsi, at çiftlikleri ve düzenlenen at panayırıları hakkında bilgi verilmiştir.

Ev. Gratsianov'un "Қазақ atlarının azayıp наçarланıp баратқан себепинің beyanı hem bul atlardıñ tuqımın kütip azaytbasdıñ amalı—Къ вопросу о причинахъ вырожденія киргизскихъ лошадей и о мѣрахъ поддержанія этой породы" (1894 No: 21); A. L. imzalı "Қазақdıñ cılkısın қалауға түзетпек turasınan—Къ вопросу объ улучшеніи киргизской лошади" (1894 No: 49); "Cılkının tuqımın caqısı kıluv turası—Къ вопросу объ улучшеніи породы киргизскихъ лошадей" (1898 No: 10); Kèri cılkışı (İhtiyar seyis) imzalı "Cılkını қалау оңdev—О способахъ улучшить качества киргизской лошади" (1899 No: 15, 16, 17, 18) adlı yazılarda Kazak at cinsinin geliştirilmesi için alınması gereken önlemlerden bilgi verilmektedir.

Kazak at cinsinin iyileştirilmesi haberleri yanında hayvanlarda görülen çeşitli hastalıklar ve bunları tedavi etme yöntemleriyle ilgili birçok yazı ve haber yayımlanmıştır.

Örneğin P. Altuhov imzalı ve *Veterin.[arnıy] Fel'dşer* adlı gazeteden iktibas edilerek "Қотырды cazatın arzan dèri—Дешевый способъ лѣченія чесотки у животныхъ" (1897 No: 14) başlığıyla yayımlanan yazıda hayvanlarda görülen uyuz hastalığının ucuz tedavi yöntemi bildirilmektedir. "Cılkının köz avıruvı—Лунная слѣпота—болѣзнь у лошадей" (1898 No: 14) başlıklı imzasız yazıda ise atlarda görülen "ay körlüğü" hastalığı ve tadavi yöntemi bildirilmektedir.

"Mal bizdiñ baylıgımız—Скотъ—Наше Богатство" (1898 No: 25, 26, 27, 28) başlıklı yazı dizisinde ise hayvanlarda görülen hastalıklarla mücedelede veterinerlik hizmetlerin önemi anlatılmaktadır.

"Maldı strahobaytdav—Страхованіе Скота" (1898 No: 36) başlıklı imzasız yazıda da hayvanların hastalıklara karşı sigortalanması meselesi ele alınmaktadır.

Gazete sayfalarında çıkmış bu tarz haberler çok fazla yayımlanmış olup gazete haberleri arasında önemli bir yer teşkil etmektedir. Zaten gazetenin çıkma amaçlarından biri de hayvancılık alanındaki yenilikler ve gelişmelerinden halkı haberdar etmektir (1888 No: 1). Böylece Kazaklar gazete vasıtasıyla çağdaş tedavi yöntemler ve gelişmelerden haberdar olmuş oluyorlardı. Bunda gazetenin rolü ve etkisi azımsanmayacak derecededir. Konumuz açısından burada bu meseleden kısaca bahsetmeyi uygun gördük. Fihrist kısmında gazetede hayvancılıkla ilgili yayımlanan haber ve yazılar incelenip fişlenmiştir.

3-Panayırlar:

Rus idaresi bölgede yayıldıktan sonra değişik birçok bölgelerde ilk defa yeni panayırlar düzenlenmiştir. Bozkırda kurulan yeni panayırlar vasıtasıyla Kazaklar arasındaki ticaret hayatı değişmeye başlamıştır. Diğer yandan bu panayırlar sebebiyle Kazaklar birçok yeni bilgiler edinmiş oldular ve panayırlara gelen diğer halklarla irtibat kurmuşlardır.

Gazetede panayırların nerede ve hangi tarihlerde düzenleneceği ve bu panayırlarda satılan malların türü ve miktarıyla ilgili birçok yazı bulunmaktadır.

Bu yazıların çoğu *Dala Vilayatinin Gazeti*'nde Savda habarı (سودا حاباری)–Торговья свѣдѣнія [Ticarî haberler] başlığı altında yayımlanmıştır. Genel olarak panayırlarda satılan mallar, hayvanlar ve ürünleri, bunların fiyatları, katılımcılar, vb. haberler yayımlanmıştır. Bu haberlerde Nijegorod (Mekerce) İrbit, Kuyandı, Botovsk, Akmola, İşim, Akmolinsko-Kostantinovskaya, Aviliye Ata [Evliya Ata], Orenburg, İssik-Kul, Vvedensk, Peşcan, Tambov, Penza, Temir, Mihaylovsk, Hristo-Rojdenstvensk, Urlütüp, Pokrov, Nikol'sk, Tayınça Köl, Kostanay, Narınsko-Sergiopol'sk, Konstantino-Yeleniysk, Yevdokiyeysk, vb. panayır haberlerine rastlanmaktadır.

Düzenlenen panayırlarda Kazak tüccarlar katılmıştır. Bu panayırlar arasında en meşhuru Nijniy Novgorod'da düzenlenen Mekerce panayırı idi ve bu panayır ile ilgili birçok habere rastlanmaktadır. Bu yazılar arasında en ilgi çekici olanı 1896 yılında düzenlenen Mekerce panayırıyla ilgili gazetedeki bir yazıdır. Söz konusu yazı önce *Tercüman* gazetesinde İsmail Gaspıralı tarafından yayımlanmıştır. İsmail Gaspıralı

ziyaret ettiği bu panayırda anılarını anlatmaktadır. *Dala Vilayatının Gazeti* de bu haberi şu başlıkla iktibas etmiştir: “Makarca vıstafkası Nicegorodağı vıstafkeni İsmail dégen Müslüman körüp ne körgenin onıñ qanday ékenin Baqşasarayda basılıp turatın «Tercüman» dégen gazétde cazıpdı—Всероссійская Нижегородская выставка, Впечатленія мусульманина на выставкѣ” (1896 No: 36-37). Bu yazıda, Mekerce panayırını ziyaret eden İsmail Gaspıralı panayır ve panayıra katılan Müslümanlarla ilgili izlenimlerini aktarmıştır. İsmail Gaspıralı panayıra katılan doksan yedi Müslüman arasında kırk beşinin Kazak tüccar olduğunu ve bunların da at ve kısrak ticareti yaptıklarını bildirmiştir. İ. Gaspıralı aslında bu yazısında panayıra katılan Müslümanların azlığından ve sergiledikleri ürünlerin Ruslara nazaran daha kalitesiz olduğundan bahsetmektedir. Ayrıca yazının sonunda Rusya Müslümanlarının, Rusların tahsilini alarak çağa ayak uydurmaları gerektiği yorumu da vardır. Bu görüşe gazete idaresi dikkat çekerek kayıtsız kalmamış ve yazıyı hem Rusça hem de Kazakça tercümesiyle yayımlamıştır.¹²⁸

Dala Vilayatının Gazeti’nde panayırlarla ilgili yayımlanan haberler ticarî ve iktisadî hayatla ilgili en önemli haberlerin başında gelmektedir. Panayırlarla ilgili yüzün üstünde haber yayımlanmıştır. Bunların yayımlanması Kazaklar arasında ticaretin artmasına ve gelişmesine belli ve önemli ölçüde sebep olmuştur. Böylece Kazaklar arasında ticarî ve iktisadî alanda modernleşme ve ilerleme olduğu gazetedeki haberlerden anlaşılmaktadır.

Ç) Kültürel Meseleler:

1- Eğitim Meselesi:

a-Medreseler:

Çarlık Rusya Kazak topraklarını işgal etmeden ve ettikten bir müddet sonra Kazaklar eski medrese tarzıyla eğitim görüyorlardı. Genelde her mescidin yanında ilk İslamî bilgileri veren ve Kur’ân okumayı öğreten okullar [sıbyan mektepleri] vardı ve

¹²⁸ Her iki yazının hem *Tercüman* hem de *Dala Vilayatının Gazeti*’nde aynı tarihlerde basılmış olması, bizi hayrete düşürmüştür. Bu durumu açıklayamıyoruz. *Tercüman* gazetesinde çıkan yazının tam metni için bakınız: “İsmail Gaspıralı, Seçilmiş Eserleri: 3, Dil-Edebiyat-Seyahat Yazıları. s. 445-449. Neşre Hazırlayan: Yavuz Akpınar, Ötügen Yayınevi. (İstanbul, 2008).

halka hizmet etmekte idi. Ancak Kazaklar göçebe yaşadıklarından dolayı bu gibi mekteplerden mahrum idiler. Buhara'daki medreselerle bu okullar kıyaslanamazdı. Ayrıca Kazaklar genel olarak göçebe hayatı sürdürdüklerinden dolayı gezici imamların eğitiminden yararlanıyorlardı. 19. yüzyılda da bu gezici imamlar genellikle Tatarlar idi.

19. yüzyıla gelindiğinde bu okullarda eğitim Kur'ân okumayı öğretme, bazı süreleri ezberletme ve temel İslamî bilgileri vermenin dışında daha üst bir seviyede öğretim söz konusu değildi. Eğitimlerini devam ettirmek isteyenler Buhara, Orenburg, Kazan ve Ufa gibi medreselerde eğitim görmeye gidiyorlardı.

19. yüzyılda sonlarında birçok yerde yeni tarz eğitim veren usul-i cedit okulları yaygınlık kazanmıştır. *Dala Vilayatının Gazeti*'ni incelerken medrese ve usul-i cedit ile ilgili az da olsa birkaç yazı yayımlanmıştır.

“Kazaklar özdérüniñ balaların kalayça okutatuğındarınıñ beyanı–Какъ обучаютъ киргизы своихъ дѣтей” (1895 No: 8) [Kazaklar çocuklarını nasıl eğittikleri hakkında] başlıklı yazıda Korabay Capanov, 10.000 Kazak arasında ancak bir kişi Rusça okuma yazma bilir diyor. Yazının devamında zengin bir Kazak beyi, çocuğunu okutmak için bir molla tutuyor. Bu molla öğretmen genelde Tatar veya Başkurt oluyor. Bu mollalar da genelde sınırlı bilgi sahibi oluyorlar. Bu yazının ilginç tarafı, çocukların nasıl eğitildiklerinin anlatılmasıdır. Yazıda bu durum şöyle tasvir edilmektedir: “Çocukların eğitim gördükleri çadırdan cehennemî bir ses geliyor. Her bir öğrenci kendi dersini bağırarak okuyor. Diz üstü oturan, eli sopalı molla da bağırarak ders veriyor ve bir yandan dersini okumayı bırakanı cezalandırıyor”. Dört yıl sonra çocukların “ulema” olup çıktıklarını sanan baba bakıyorlar ki çocukları bir şey öğrenmemişler. Böylece “elimden geleni yapıp sizi eğitmeye çalışarak boş yere mollaya koyunları kaptırdım” diyen baba, “bundan sonra sizden ancak çoban olur” demek zorunda kalıyor.

Novorossiyskiy Telegraf gazetesinden alınan ve “Müslüman şekirtlerniñ kalayça oquğanları–Какъ учатся софты” (1895 No: 11) başlığıyla yayımlanan yazıda ise medrese öğrencilerinin nasıl okuduklarından bahsedilmiştir. Yazıda, Medrese öğrencilerinin öğretmenlerinin işlerini yapmaktan okumaya zaman bulamadıklarını, medresede boşuna yattıklarını öğreniyoruz. Ancak Bahçesaray'da bulunan ve Habibullah Efendi yönetimindeki Zincirli Medrese, bunun istisnasıdır. Burada eğitim alanında bir takım yenilikler oluyor ve yeni eğitim sistemi uygulanıyor. Hatta Rusça

dersleri bile okutulacağı bilgisi veriliyor.¹²⁹ Görüldüğü gibi burada eski ile yeni tarz okul karşılaştırılmıştır. Acaba yazıda Rusça dersinin verilmediği yazmasaydı gazete yönetimi bu yazıyı yayımlar mıydı?

“Köp vakıt kıynalıp...–20-ro марта, послѣ...” (1895 No: 15) başlıklı yazıda Zincirli müderrisi Hacı Habibullah Efendi’nin vefat ettiği bildiriliyor. Kendisinin daha 1883 ve 1884 yıllarında *Tercüman* gazetesinde medreselerdeki eğitim sisteminin ıslah edilmesi gerektiğine dair yazılar yazdığı ve kurduğu kütüphaneye de sekiz yüz kadar kitap bağışında bulunduğu bilgisi verilmiştir.

Hasan Ata Efendi, *Tercüman* gazetesine gönderdiği bir mektup, *Dala Vilayatının Gazeti*’nde “Müderris Hayrullah Efendi Osmanoglu’nın...–Г. Гасанъ Гата эфенди...” (1895 No: 18) başlığıyla yayımlanıyor. Bu haberde Hasan Ata Efendi müderris Hayrullah Efendi Osmanoglu’nun medresesinde yaptığı yenilikler ve başarılarla şahit oluyor. Ayrıca Hasan Efendi Bahçesaray’daki Zincirli, Kazan’daki Barudî medreselerdeki yeni tarz eğitimden haberdar ama Ufa’daki medreselerdekinden haberdar olmadığını bildiriliyor.

Bir de gazete sayfalarında Eğitim Bakanlığı’nın Müslüman medrese ve okullarında kullanılmasına izin verdiği yurt dışı baskılı kitapların listesine de rastlanılmaktadır. “Rusiyede okuvğa ruhsat bérilgen kitablar–Разныя Извѣстія. Списокъ” (1895 No: 47) adlı yazıda altmış iki kitabın ismi var ve bunlar o dönemde medrese ve okullarda okutulan kitaplardır.

Bu kitapların büyük bir kısmının Türkiye’de basılan eserler olduğu anlaşılıyor. Dolayısıyla Türkiye’deki din anlayışının Rusya Müslümanları arasında nasıl etkili olduğunu belirleme açısından bu listenin oldukça önemli olduğu kuşkusuzdur. Konumuzun sınırlı olması sebebiyle bu meseleyi ayrıca ele alamıyoruz.

Köşenoğlu, “Yüz sene önce eğitilmiş insan şöyle dursun okuma-yazma bilen insanlar bile neredeyse yoktu” diyor “Kırdan kélgen habarlar, Medrese aşamın dép aşılmağan turadan–Вѣсти Изъ Степи, Неудавшаяся попытка открыть школу” (1896 No: 21) adlı yazısında. Bu yazının devamında büyük dedesi Turdibek Kuşenoğlu’nun bozkırda bir mescit ve yanında bir okul yaptırdığını ve okula Kazaklara şeriat, Arapça,

¹²⁹ Zincirli Medresesindeki bu olumlu değişiklikler İ. Gaspıralı’nın öncülüğünde gerçekleştiği bilinmektedir

Farsça ve “Türkî” dersleri veren tecrübeli molla davet ettiğini, buradan mezun bazı öğrencilerin çeşitli bölgelerinde mollalık yaptıklarını anlatıyor. Zamanla bozkırda Rus okulları da açılmaya başladığını ama halkın bunlara ilk başlarda fazla rağbet etmediğini açıkladıktan sonra o dönemde Kazakların artık Rusça öğrenmenin önemini anladıklarını bildirir. Yazının devamında Kökşetav (Kökçetav) uyezdinde açılmak istenen Rus-Kazak okuluna çocukların zorla Hristiyanlaştırılacağı endişeyle kimsenin öğrenci göndermediğini ve bu sebeple okulun açılmadığını da bildirilmiştir.

Bu yazının sonuna eklenen dipnotta Kazak çocuklarının zorla Hristiyanlaştırılmayacağı bildiriliyor ve gazetenin 1894 yılının 24. sayısında bu konuyla ilgili yayımlanan yazı hatırlatılıyor.

Rus idaresi, Kazak bozkırında Rusçayı yaygınlaştırmak amacıyla başka medreselerde Rusça eğitimin yapıldığına dair haberlere kimi sayılarda rastlanmaktadır. Örneğin, “Müslüman medreselerinde burın Orısçe oқuv...–Русский классъ при магометанскомъ медресе...” (1897 No: 31) başlıklı yazıda Ufa’daki bir medresede Rusça sınıfın açıldığı bilgisi veriliyor. Medresede Rus dili öğretmeni olarak da Kazan’daki Rus-Tatar Öğretmen Okulu mezunu Knyaz Salim Devlet Giray Devletkildeyev’in olduğu bildiriliyor.

Gazete sayfalarında medreseyle ilgili bir başka bilgiyi de Ömer Seferoğlu’nun *Tercüman* gazetesine göndermiş olduğu mektuptan öğreniyoruz. *Dala Vilayatının Gazeti*’nde “Sémey oblosına қараған Кéреку...–Киргизъ Павлодарскаго у́зда...” (1897 No: 42) başlığıyla iktibas edilen haberde, Kazaklar arasında da okul bitirip öğretmenlik yapanların olduğu bilgisi veriliyor. Haberin devamında da Semey uyezdinde volost idarecisi Demir Ali Nurekenoğlu’nun imkânlarıyla kurulan ve mollası Abdulvahit olan medreseye büyük ilginin olduğunu öğreniyoruz.

Her ne kadar bozkırda bazı medrese ve Rus-Kazak okulları açıldıysa nüfus oranına göre bunların sayıları hâlâ yeterli sayıda değildi.

V. Dosekin imzalı “Aқmola oblosındaғы Қазақтарға medrese аşıp ilim үйретүв cönünen–Къ вопросу о школьномъ образованіи киргизовъ Акмолинской области” (1898 No: 18) adlı yazıda ilginç bir bilginin haberi veriliyor. Buna göre 375.000 nüfuslu Omsk, Kızılcar (Petrovlovsk) ve Akmola (Akmolinsk) gibi şehirlerde ancak üç Kazak pansiyonu ve on medrese varlığından haberdar oluyoruz.

Görüldüğü gibi gazete idaresi medreseyle ilgili fazla habere yer vermeyi uygun görmemiştir. Yayımlanan haberler de kendi siyaseti açısından uygun olanlardır.

b-Usul-i cedit okulları ve usul-i savtî metodu:

İsmail Gaspıralı'nın medreselerde geliştirdiği yeni usul eğitim metodu olan usul-i cedit ile ilgili *Dala Vilayatının Gazeti*'nin sayfalarında az da olsa birkaç haber yayımlanmıştır. Her ne kadar *Dala Vilayatının Gazeti* resmî Rus gazetesi olsa da Rus idareciler işlerine gelen yerlerde İsmail Gaspıralı ve özellikle *Tercüman* gazetesinden haberleri aktarmada veya bazı yazıları tamamen veya parça parça iktibas etmekten geri durmamışlardır. Söz konusu bahsi *Tercüman* ile ilgili maddede işleyeceğimizden burada usul-i cedit ve usul-i savtî üzerinde duracağız.

Tercüman gazetesinden alınan ve “Tozuv turuv–Нравственная Жизнь” (1898 No: 9) başlığıyla yayımlanan yazıda Kasımov uyezдинin usul-i cedit kız mektebinin öğretmeni olan Bektemirova'nın Petersburg'da “Нравственная Жизнь” [Ahlakî Hayat] adlı kitabının çıktığına dair haber veriliyor. Kitabın konusu kızların eğitilmesi meselesiyle ilgili olduğu için gazete yöneticileri bunun Kazaklar için iyi bir örnek olacağını düşünerek bu haberi yayımlamışlardır.

Tercüman gazetesinden iktibas edilen ve “Bilgili âlim ayası şeyh Troitskiy қаласындағы...–Извѣстный ученый шейхъ г. Троицка, Зейнулла Эфенди...” (1901 No: 40) başlığıyla yayımlanan bir başka yazıda ise usul-i savtî ile ilgili bilgi verilmektedir. Troitsk şehrinin meşhur âlimi Şeyh Zeynullah [İşan] Efendi, usul-i savtî metodunun önemini idrak edip seyahatte bulunduğu Kazan, Çistopol ve Kostroma gibi şehirlerdeki Müslüman cemaatlara bu yöntemi uygulaması ve eğitim seviyesini yükseltmeyi tavsiye ediyor. Anlaşılan *Dala Vilayatının Gazeti*, Gaspıralı'nın geliştirdiği metodu Kazaklara güzel bir örnek olarak takdim etmek istemiştir.

Bu haber dışında usul-i savtî ile ilgili bir başka haber K. T.¹³⁰ imzalı “Balalar cıldam hat tanuğa қалайша оқитса керек–Къ Вопросы О Лучшемъ Способѣ Обученія Грамотъ Киргизскихъ Дѣтей, I. Букварно-слагательный способъ обученія, употребляемый муллами; его недостатки” (1897 No: 24) başlıklı yazıda Kazak

¹³⁰ K. T. rumuzunun kime ait olduğunu belirleyemedik.

çocuklarının kısa zamanda en iyi nasıl eğitilebileceği meselesi görüşülüyor. Mollaların eskiden beri Kazak çocuklarını heceleme [icik] metoduyla eğittikleri bilgisi veriliyor. Yazar bu metodun çocuklar için pek faydalı olmadığı kanısındadır ve usul-i savtî metodunun hem Rus hem de Kazak eğitiminde daha faydalı olacağını düşünüyor.

Yukarıdaki yazının devamı niteliğinde olan ve K. T. rümuza “Balalar cıdam hat tanuvğa qalayşa oqıtsa kerek–Къ Вопросы О Лучшемъ Способѣ Обученія Грамотъ Киргизскихъ Дѣтей, II. Звуковой методъ обученія чтенію и его преимущества” (1897 No: 25) başlıklı bir yazı daha yayımlanmıştır. Bu yazıda ise yazar önceki yazıda kısaca değindiği usul-i savtî metodu üzerinde geniş izahlarla duruyor ve yazıda Kazakların çocuklarını en iyi şekilde nasıl eğitebilecekleri ve usul-i savtî metoduyla eğitimin nasıl yapılacağı anlatılıyor ve bunun avantajlarından bilgi verilmiştir.

Bir de bozkırda göçebe halk için taşınabilir okulların açıldığı söylemiştik. K. T. rümuza “Balalar cıdam hat tanuvğa qalayşa oqıtsa kerek, 25’nci nomerdiñ ahır–Къ Вопросы О Лучшемъ Способѣ Обученія Грамотъ Киргизскихъ Дѣтей, III. Букво-слагательный способъ обученія, употребляемый муллами; его недостатки” (1897 No: 26) adlı üçüncü yazıda yazar yine mollaların çocukları eğittikleri heceleme metodu ve bunun eksikliklerinden bahsediyor. Yazıda eğitim alanında eski eğitim metodlarının eksiklikleri tespit edilerek bu alanda bir takım tavsiyeler gazete vasıtasıyla verilmiştir.

İşte gazetenin son yılı olan 1902’inin son sayısı olan 12. sayıda İvan Selitskiy “taşınabilir köy okullarından geniş olarak bahsediyor. “Köşbeli avılınay işkoldarı yağni medresederi–Передвижныя аульныя школы” başlıklı bu yazıda bu okulların plan ve programları dışında Kiril alfabesiyle Kazakça öğrenimi ve usul-i savti ile ilgili bilgiler de bulunmaktadır.

O dönemde Rusya Müslümanları arasında eski medreseler yanında “yeni tarz” yani usul-i cedit eğitim veren okullar da açılmaya başlamıştı. Eski medreseler ıslah edilerek buralarda usul-i savtî metoduyla eğitim veriliyordu. Bu hareketin öncüsü İ. Gaspıralı olduğu biliniyor. *Tercüman* gazetesinde bu konuya geniş yer verilmişti. Gaspıralı Müslümanların çağdaşlaşmalarını da bu tarz eğitim sayesinde gerçekleştireceği kanaatinde idi.

Dala Vilayatinin Gazeti resmî Rus gazetesi olmasına karşın, bu yayın organında usul-i cedit ve usul-i savtî ile ilgili az da olsa bazı yazılar yayımlanmıştır. Kimi

yazılarda da Kazak ve Rus eğitimin bu yöntemlerle yapılabileceği yazılmıştır. Bu gazetedeki yazılara bakarak Rus yönetiminin kendi amaçlarına uygun olduğu ölçüde usul-i cedit eğitimi, eski medrese yöntemlerine tercih ettiğini söyleyebiliriz.

c-Rus-Kazak (Tuzem) Okulları:

Rus yöneticiler geniş Kazak topraklarında kendi idare sistemlerini tesis edebilmek için Rusça bilen yerli memurlara ihtiyaç duydular. Hem dil sorununu gidermek hem de Rus dilini yaygınlaştırmak amacıyla çeşitli bölgelerde Rus-Tuzem okulları açmaya başladılar. Kelime manası olarak “yerli” anlamına gelen “tuzem” kelimesi aynı zamanda Rusçada ilkel anlamını da ifade etmektedir.

Kazaklar arasında ilk Rus-Kazak Okulu 19. yy. ortalarında Bökey Hanlığı’nda açılmıştır. 1870’lerde ise diğer Kazak bölgelerinde okullar açılmaya devam etmiştir. Açılan okulların çoğu ziraat ve diğer meslek okulları tarzında idi. Zaten Kazakların yerleşik hayata geçmeye başlamasıyla bu tip okullara acil ihtiyaç duyulmuştu.

Okulların açılmasıyla Kazaklar arasında okuma yazma oranı artış göstermiştir. Bu okullar vasıtasıyla Kazaklar çağdaş hayatın seviyesine yetişmeye çalışmışlardır. *Dala Vilayatının Gazeti* sayfalarında Rus-Kazak okullarına ait haber ve yazılara geniş yer verilmiştir. Bu okullarla Kazaklar arasında Rus dili yaygınlaşmaya başlamıştır. Gazetede Kazaklar arasında okuma yazma öğrenmenin sürekli olarak teşvik edildiği görülmektedir. Doğal olarak gazete bu işte büyük rol oynamıştır. Çünkü yayımlanan yazılar o dönemde bir ilk niteliğinde idi. Rusça kısmının yanında Kazaklar için Kazakça olarak yayımlanan haber ve yazılar, okuma-yazma bilen Kazaklar arasında modern kültürün yayılmasına hizmet etmiştir.

Şehirleşme ve yerleşik hayata geçişle birlikte Kazaklar arasında çeşitli el sanatlarına da ihtiyaç duyulmuştur ve bölgede bulunan okulların çoğu zanaat (el sanatları) okullarına çevrilmeye başlanmıştır.

Örneğin “Dala Vilayatına kırağan cêrlerde bal salatuğın aralarını östürmek turasın—О развитіи пчеловодства въ степномъ генераль-губернаторствѣ” (1888 No: 10) başlıklı imzasız yazıda, Cetisuv vilayetinin eski valisi G. A. Kolpakovskiy’in arıcılıkta sağladığı başarılarından ve bu münasebetle arıcılığın öneminden söz ediliyor ve Öskemen’de arıcılık okulunun açılacağı bildirilmiştir.

Zaten zamanla açılan okullar Kazaklar arasında ziraatı yaygınlaştırma amacıyla sonradan ziraat okullarına çevrilmiştir. Bununla ilgili gazete sayfalarında yazılara rastlanmaktadır. Örneğin “Қазақтар тұрасынаң cazılған söz–Очерки о Киргизахъ” (1888 No: 29) adlı yazıda bu durumu C. B. rümuзlu yazar şöyle ifade ediyor: “Bozkır Vilayetinин askerî valisinin dikkati, Kazakların faydasına olduğu için uyezde şehirlerindeki Kazak okulları, ziraat okulları olarak yeniden düzenlenmiştir”.

Bozkır Vilayetinин askerî valisinin “12 Aprel 1888” tarihli genelgesinde (1888 No: 20) açılacak olan Rus-Kazak ziraat okullarının öneminden bahsedilerek bunları halka iyi bir şekilde anlatılması istenmektedir. Beş sayfalık bu genelge ziraat okullarına verilen değeri ifade etmesi açısından önemlidir. Aynı yılın 21. sayısında ise Semey ve Akmola oblastlerinde açılan Rus-Kazak ziraat okullarının geçici nizamnamesi yayımlanmıştır. Burada bu okulların açılış sebepleriyle plan ve programını ihtiva eden on beş maddelik tüzük de bulunmaktadır.

Gazete sayfalarında okulların önemi, tanıtımı ve amaçlarıyla ilgili birçok haberin yayını yapılmıştır. Daha 1888 yılının 36. sayısındaki “İlm hem bilüm medresesi turasınan–Школы грамотности и знания” başlıklı imzasız yazıda, 1438 yılında İoann Gutenberg tarafından matbaanın icat edildiği anlatılıyor. Ayrıca bu yazıda eğitimin ilkokul, gimnaziya ve üniversite seviyeleri hakkında bilgi verilmiştir.

“Zaysannan hat–Зайсанъ” (1890 No: 15) adlı yazıda S. B. rümuзlu yazarın Zaysan’dan gönderdiği mektup yayımlanmıştır. Bu mektuba göre Zaysan’da 1886 yılında ve Lisovskiy’in idareci ve Nurcanov’un öğretmen olduğu ziraat okulu açılmıştır. Bu mektupta, okulun kısa sürede elde ettiği ilerlemelerden haber verilmektedir.

Bayan Avıl’dan Çanovların beyi olan Abbas Aymanov’un gönderdiği bir başka mektupta (1890 No: 17) ise açılan modern okullar ve gazete haberleri vasıtasıyla Kazak halkının dünyayı daha iyi tanıyıp bilgilendikleri yazılıyor. Bu mektup, eğitim, okul gibi konularda *Dala Vilayatının Gazeti*’nde artık Kazakların da yazı yazmaya başladığını göstermesi açısından ayrı bir değer taşır.

Kazaklar için ilk mekteplerin açıldığı Bökey Hanlığı ve ya İç Orda’dan Sultan Zülkarneyn Çukiyev Nuralihanov’un gazeteye gönderdiği bir mektupta, Kazakların hayat standartlarının yükselmeye başladığını haber veriliyor. “İçki Kiçi Cüzden–Изъ

Внутренней Киргизской орды” (1890 No: 20) başlıklı bu yazıda Rus-Kazak okullarında görevli öğretmenlerin İslamî bilgilerinin eksik olması veya İslamiyet’i iyi bilmemelerinden dolayı öğrencilerin eksik eğitim almış oldukları söylenmiştir.

Rusların bu okulları açma nedenlerin en başında Rus dilini yaygınlaştırma idi ve araştırmamızda gazete sayfalarında bu durumu açıkça ifade eden bir yazıya rastladık. “Memleket tilderi–Государственный языкъ” (1891 No: 13) başlıklı imzasız yazıda, insanın en az üç dil bilmesi gerektiği ileri sürülüyor: İlki kendi dili, ikincisi yaşadığı memleketin dili ve o zaman dünya çapında yaygın olan Fransızca bilmelidir. Yazının devamında da Fransızca’yı Araplar, Çinliler, Almanlar vd. gibi Ruslar da öğrenmekte olduklarından bahsedilerek Kazaklara bu durum örnek verilmek istenmiştir.

Turkestanская Gazeta’dan alınan ve “(Niafisyalmy) Buyırkdañ başka sözder cazılatuğın bölegi–Часть Неофициальная” (1891 No: 33) başlığıyla yayımlanan yazıda, Rus okullarının yerel halkın yararı ve Rus dilini öğretmek amacıyla açıldığı yazılıyor.

Gazetenin muhabiri olan Stepnyak, “Turmış cayda bolğan habarlar–Мѣстные Извѣстія, Изъ степи” (1891 No: 28) başlıklı yazısında bozkırda açılan okullarda eğitim gören çocukları eşit şartlarda eğitim almalarından dolayı duyduğu memnuniyetini açıklıyor.

Aynı yılın aynı sayısında *Tercüman* gazetesinin Hanskaya Stavka muhabiri olan Sultan Zülkarneyn Nuralihanov’un “Hanskiy İstafkadan hat–Ханская Ставка” (1891 No: 28) başlıklı yazısında ise Kazakların Rusların idaresi altında yaşamalarına rağmen henüz eğitim ve vatandaşlığın ne olduğunu tam olarak kavramadıkları, bunun sebebinin de halkın Ruslara karşı ilgisiz olması ve okulların azlığı gösterilmiştir.

1891 yılının 42. sayısında Novo Kazanka’dan *Tercüman* gazetesine aynı muhabirin gönderdiği mektup da *Dala Vilayatının Gazeti* sayfalarında (1891 No: 42) yayımlanmıştır. Mektupta İç Orda’da Rus-Kazak okullarının açılmasına, hatta kız okulu bile olmasına, Kazak çocukların askeri okul ile üniversitelerde okumalarına rağmen eğitimin çok yavaş ilerlediği anlatılıyor. “Kazaklar için açılan okullarda ana dilin okutulduğu takdirde Kazaklar okulları sevip çocuklarını seve seve göndereceklerdir.” deniliyor. Bu yazıya bakılırsa o dönemde Kazaklar arasında Rus okullarına rağbetin az ve istenilen seviyede olmadığı anlaşılmaktadır.

Rus yönetimi Rusçaya ve Rus okullarına rağbeti artırmak için *Tercüman* gazetesi dışında diğer bölgelerdeki Müslümanların görüşlerini de yayımlamaktan geri durmuşlardır. Örneğin Hayrullah Zeynalov'un Bakû'dan yazdığı ve *Dala Vilayatının Gazeti*'nde "Orta Aziya, Bakû kılasının—Средняя Азія, Изъ Баку" (1892 No: 6) başlığıyla yayımlanan yazıda, Rus okullarında Müslüman çocuklar sayısının arttığını bildirilmiştir.

1892 yılının 51. sayısında Abdurahman Kılıçbayoğlu imzalı mektup "Nurcan biydiñ okuvdağı balasına cazğan hatı—Письмо бия Нурджана къ сыну, учащемуся в школѣ" başlığıyla yayımlanmıştır. Nurcan adlı "biy" [bey] okulda okuyan çocuğuna gönderdiği bu mektupta oğluna okumasını tavsiye etmektedir. İşte mektubun aslı:

نورجان بی دنگل او قوداغی بالاسنه جازدان دای
 اوموت اینکان کوزومنیڭ نوری بالام
 جانونکا جاردام بیرسن حذای تغالام
 آتانیڭ موندہ آتانیڭ مین ایسان آمان
 صاغنوب سالام جازادی بوکون صاغان
 آتا آتانیڭدی صاغندوم دیب آصوغارسن
 صاباقه کونکل بیرصانک باصولارسن
 آتا آتانیڭدی اونار بلسانک آصورارسن
 نادان بولب بلماق قالسانک آه اورارسن
 چیراغم موندہ جورسانل نینار ایدونک
 قولاونکا قوروق آلب کینار ایدونک
 نینتراب ایکی اولدنگ آراسنده
 جورکن مین نه موراقه جینار ایدونک
 عبدالرحمن قلیچبای اوعلی

П И С Ь М О
 бия Нурджана къ сыну, учащемуся въ школѣ.
 Уповаю на тебя, сынь, мою надежду,
 И призывая на помощь тебѣ Всевышняго Аллаха,
 Отецъ твой съ матерью здѣсь благополучны,
 И скучая о тебѣ, посылаютъ вѣстующее письмо.
 Вѣроятно торопишься домой, скучая объ отцѣ и матери.
 Но если стараніе свое будешь обращать на ученье, то
 вѣроятно забудешь о насъ.
 Вслучаѣ, станешь человекомъ, тогда только можешь
 поддержать насъ, отца съ матерью.
 Если же не выйдешь съ сознаніемъ ученія, послѣ бу-
 дешь няяться.
 А что дѣлалъ-бы, любезный сынь, находясь при насъ?—
 ходилъ-бы только съ укрупною въ рукахъ,
 Шатаясь изъ аула въ аулъ, и не зная никакой опре-
 дѣленной цѣли.
 Абдуррахманъ Клычбаевъ.

Nurcan biydiñ okuvdağı balasına cazğan hatı.

Umut étken közümnîñ nuri balam,
 Canuñña cardem bérsin Huday Teğalâm,
 Atañ munda anañ mén ésen amal,
 Sağınup salem cazadı bugün sağan.

Ata anañdı sağındum dép asuğarsın,
 Sabakğa köñil bérseñ basularsın.
 Ata anañdı öner bilseñ asurarsın,
 Nadan bolıp bilmey kılsañ ah urarsın.

Çırağım munda cürseñ néter ayduñ?
 Kıluñña kıruk alıp kéter ayduñ,

Ténterap éki avıldıñ arasında,
Cürgen mén ne muratқа céter ayduñ.

Abdurahman Kılıçbayoğlu

Görüldüğü gibi mektupta baba oğluna okumasını tavsiye ederek eğitimin öneminden bahsetmiştir.

Zamanla Rus-Kazak okulları yaygınlaştıktan sonra çeşitli bölgelerde kız okulları, erkek ve kızlar için progimnaziya açılmaya başlandı. Progimnaziya gimnaziya olmayan şehirde açılan dört sınıflı bir okul çeşididir. Eğitim göreceк çocuklar bu okullara sınavla alınıyorlardı. Ayrıca progimnaziya ve Rus-Kazak okulları dışında bölgede gimnaziya (Antik Yunanca ve Latince derslerin de verildiği okul) ve “Real”ny Uçilişçeler” (pozitif bilimler ve matematik derslerin ağırlıkta olduğu okul) açılmıştır.

“Afisiyalny (Yağni buyruқdar cazılatın bölegi)—Отдѣль Официальный” (1894 No: 13) başlıklı imzasız yazıda, Semey (Semipalatinsk) şehrinde 1894 yılında erkek progimnaziya açılacağından bahsedilmiştir. Bu haber dışında bu okullarla ilgili daha birkaç yazı daha vardır.

Belli bir süre sonra da Kazak aydınlar arasında okul açma talepleri yoğunlaşmıştır. “Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Mescidiñ қасınан ачатугыñ medrese—Отдѣль Неофициальный, Школа При Мечети” (1895 No: 11) adlı yazıda, Omsk şehrinde Kazaklardan birkaç kişinin mescidin yanında bir okul açma talebinde bulundukları haber verilmiştir. Başvuruda bulunanlardan biri, evini okul binası olarak düzenlediği, bir başkasının masrafları üstlendiği haberi verilmiştir. Yazının sonunda gazetenin yaptığı yorumda, Kazakların eğitime olan şevkleri takdir edilerek çocuklarının Müslüman eğitimi almaları yanında Rusça eğitimi almaları gerektiğinden de bahsedilmiştir.

Omsk Öğretmen Okulu’nu bitirip askerî vali Baron Taube’nin ofisinde valinin fermanıyla (1894 No: 29) 1894 yılından itibaren çalışmaya başlayan Otunçı Alcanoğlu, “Қазақларға бала оқувтқуңи уstadnı özderi ustavğa hacat ékeni—О необходимости имѣть киргизамъ своихъ специально подготовленныхъ учителей” (1895 No: 23) başlıklı yazısında, Kazakların kendi özel eğitimli öğretmenlerini yetiştirmeleri gerektiğini söylemiştir. Devamında da Omsk Öğretmen Okulu’nun Kazaklara açılması ve Orenburg, Kazan ve Taşkent Öğretmen Okulları’ndaki gibi Kazak öğrencilere de

bursların tahsis edilip Kazak şubesinin açılmasını talep edilmiştir. Görüldüğü gibi eğitim alan her Kazak Türkü eğitimin önemini kavramıştır ve kendi halkını bu konuda bilgilendirmeye çalışmıştır.

Alcanov'un bu talebi üzerine gazetenin aynı yılın 42. sayısında "Kazak içindegi ilim bilimniñ cevabı turadan—По вопросу объ образоваи киргизовъ" (1894 No: 42) adlı imzasız yazıda ise Omsk Öğretmen Okulunda Kazaklar için bursların tahsis edilip Rusların Kazakça öğrenmeleri için kursların açılması gerektiğinden bahsedilmiştir. Ayrıca bu yazıda Rus-Kazak okullarının kısa tarihçesi anlatılıyor ve bu okulları yaygınlaştırmak amacıyla bir yıllık köy okullarının açılması gerektiği yazılmıştır.

Rus okullarının bunca öğrenci çekme çabalarına rağmen kimi yerlerde bir türlü buna muvaffak olamadıkları yine kendi kaynaklarının verdiği raporlardan anlaşılmaktadır. *Tercüman* gazetesinden iktibas edilerek yayımlanan "Sémey şehrinin...—Изъ отчета Семипалатискаго..." (1895 No: 25) başlıklı haberde, Semey (Semipalatinsk) İlköğretim Vilayet Cemiyeti'nin raporu yayımlanmıştır. Bu rapora göre Semey'deki okullarda bir Müslüman erkek öğrenci yokmuş ve yazıda "Çok hazin bir durum, hâlbuki Rusçayı bilmek gerekiyor" diye *Tercüman* gazetesinin yorumuna da yer verilmiştir. Acaba *Tercüman* gazetesi bu yorumda bulunmasaydı haberi yayımlanır mıydı?

Rus-Kazak okullarındaki Kazak öğrencilerinin sayısı hakkında *Tercüman* gazetesinin verdiği bilgilerden sonra *Russkiy Turkestan* gazetesinden de bu meseleyle ilgili bir haber iktibas edilmiştir. "Kazak balalarına Orısça okıtatin şkol—Русско-Киргизскія Школы" (1898 No: 40) başlığıyla yayımlanan yazıda, Kazakların Rus öğretmenli Rus-Tuzem okullarının açılmasını istemeleri, Sartlara nazaran Rus okulunda okuyan Kazak çocuklarının çokluğu ve bu alandaki başarılarından bahsedilmiştir.

V. B-ov imzalı "Medrese hem ömür—Школа И Жизнь" (1895 No: 40) başlıklı yazıda Kazakların eğitim durumu, Rus okullarının önemi ve Kazakların bu okullarla ilgili çekinceleri hakkında bilgiler vardır.

Bir de gazeteyi araştırırken rastladığım haberler arasında Çar'ın taç giyme ve evlilik töreni dolayısıyla çeşitli bölgelerde okullar açılmıştır ya da yerel halk tarafından dolaylı açma talepleri olmuştur (1895 No: 38; 1897 No: 4; 1898 No: 17).

Rus yönetimi erkekler için okullar açarken belli bir süre sonra kızlar için de okullar açmaya başlamıştır. *Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]*’dan alınan ve “Torğay oblosında...—Объ успѣхѣ русско-киргизскихъ женскихъ школь...” (1895 No: 40) başlığıyla yayımlanan haberde ilk kız Rus-Kazak okulu 1888 yılında İrgiz’de, 1890 yılında Torğay’da, 1893 yılında Kostanay’da ve “şimdi de” (1898) Aktöbe ile Karabutak’ta açıldığından bahsediliyor. Yakında da Kostanay’da Rus-Kazak kız progimnaziyası açılacağına dair bilgi verilmiştir. Aynı yılın devamındaki “Torğay oblosındağı Aktöbe...—Въ Актюбинскѣ Тургайской...” başlıklı yazıda Aktöbe’de açılan Rus-Kazak kız okuluna Kazakların daha o zaman yirmi kızı vermek için başvuruda bulundukları yazılmıştır.

“Dala Vilayetinde kıanday medrese faydalı—Какія школы полезнѣе въ Степномъ краѣ?” (1895 No: 43) imzasız yazıda ise Dala Vilayetinde hangi okulların daha faydalı olacağından bahsediliyor.

Otuñçı Alcanov’un “Қазақлардѣн медrese ачқанлары—Учреждение Киргизскихъ Школъ” (1895 No: 46) adlı yazısında, Ombu (Omsk) uyezдинin beş volostunda yaşayan Kazakların her volostta birer okul açma talebinde bulundukları ve açılacak okulların özellikleri hakkında bilgi veriliyor.

H. Bekhocin’in “Қырдағи қазақлардѣн Rossiya ғılımın cane diliñ үйренбектери үчүн сѣрдем болудѣн husısında—Къ вопросу объ учреждении школь въ степи” (1895 No: 47) adlı yazısında Rus dilinin önemi, stepте okul açma meselesi ve açılan ilkokullarla ilgili bilgiler veriliyor.

Otuñçı Alcanoğlu’nun “İlimge қарай тағи bir қadam—Еще шагъ къ просвѣщенію” (1896 No: 3) adlı yazısında, 1895 yılının aralık ayında Semey’in (Semipalatinsk) Akköl-Kızılköl (Akkul’-Kızıлагаç) köyünde Kazaklarla Tatarların ачтıkları “Түркi-Mүслүманча” ve Rusça dersler veren okul, öğretmen ihtiyacı ve halkın okul açma teşebbüsleriyle ilgili bilgiler veriliyor.

Her ne kadar Kazakların Rus-Tuzem okullarına uzak durdukları bilinse de zaman zaman Kazaklar arasında bu tür okulları açma teşebbüsleri olmuştur. İşte buna en iyi örnek gazete sayfalarında çıkan bir haberdur. *Turkestarskiye Vedomosti* gazetesinden alınan ve “Her türlü habarlar—Разныя Извѣстія” (1896 No: 24) başlığıyla çıkan yazıda Türkistan şehrine 120 verst uzaklıktaki Sartlarla meskûn Şölek Kurğan (Çulak-Kurgan)

kasabasında bir Kazak idarecinin evini Rus-Tuzem okulu olarak açma talebinde bulunduğu bahsediliyor.

“Қырдан ішкoл ачатін турадан–Къ открытію школь въ степи” (1896 No: 46) başlıklı imzasız yazıda, Kazakların okul açma başvurusunda bulunmaları ve okul açmalarından söz ediliyor.

Turgayskaya Gazeta gazetesinden alınan ve “Қазақдardıñ bilimge umtulǵanı–Стремление къ образованію” (1897 No: 17) başlığıyla yayımlanan yazıda, Torǵay (Turgay) ilinin Kazaklarının eğitime olan ilgileri ve bölgede açılan okullar ve faaliyetlerinden bahsedilmektedir.

“Torǵay oblosında bala oқытын uvçitel dayarlaǵanı–Подготовка учителей для народныхъ школь Тургайской области” (1897 No: 34) adlı imzasız yazıda ise yine Torǵay (Turgay) oblastindeki halk okullarına öğretmenlerin yetiştirilmesi meselesinden söz edilmektedir.

Rus idaresi Kazaklar için açtıkları okulların sayısı artarken bunların önemi zamanla Kazaklar arasında anlaşılmaya başlanmıştır. Öyle ki bu okullar için doğan ihtiyacı karşılamak amacıyla halk kendi arasında para bile toplamıştır. Gazete yönetimi bu tarz haberleri gazete sayfalarında başkalarına örnek ve bu alanda yapılanları haber vermek için yayımlamış olmalıdır. Örneğin “Қазақ халқınıñ öner оқувın bola бастаǵanı–Нужды народного образованія въ киргизской степи” (1898 No: 15) başlıklı ve imzasız çıkan yazıda Orenburglu ve Türkistanlı Kazakların eğitim için para topladıkları haber veriliyor. Ayrıca haberde Kazakların okul açmak için dilekçeler verdiklerinden bahsediliyor. Bu tarz haberlerin gazetede yayımlanması da eğitimin ve çağdaşlaşmanın yayılması anlamına geliyor.

V. Dosekin’in “Ақмoла oblosındaǵı Қазақтарǵа medrese аşıп ilim үйретів cönünen–Къ вопросу о школьномъ образованіи киргизовъ Акмолинской области” (1898 No: 18) adlı yazısında ise Akmola (Akmolinsk) oblastindeki okullar, eğitim meselesi, Rus dilinin önemi, okul açmak isteyenler ve bu konuda maddî yardımda bulunan Kazaklardan bahsediliyor. Görüldüğü gibi yardımda bulunan Kazaklar yine haber konusu oluyor ve Rusça öğrenmenin önemi bir kez daha vurgulanıyor.

Kazaklar kendi çocukların Rus okullarında zorla Hristiyanlaştırılacaklarını düşündüklerinden dolayı çocuklarını bu okullara göndermiyorlardı. Rus yönetimi,

Kazakların bu konudaki endişelerini giderip çocukları okula çekmek için Rus okullarında eğitimin nasıl yapıldığını ve bunu da Rus okulunda okuyan birisinin ağzından “Орис мѣдресѣсінде не оқитатını–Чему Учатъ Въ Русскихъ Школахъ” (1898 No: 37) adlı imzasız yazıda açıklamıştır. Ayrıca bu yazıda sadece dua edilerek insanın bir yere varmayacağından da bahsediliyor. Görüldüğü gibi bu haberde Kazaklara daha çağdaş yollar gösteren bir başka Kazak Türküdür. Böylece halkın verilen bilgiden kuşku duymaması sağlanmak istemiştir.

Eğitim meselesiyle ilgili en geniş haber dizisi yine *Dala Vılayatınıñ Gazeti* sayfalarında yayımlanmıştır. Söz konusu yazı bir Rus yazar tarafından kaleme alınmıştır ve her haberde eğitim meselesin farklı aşamaları hakkında açıklayıcı bilgiler verilmiştir. Bu yazıda Kazak modernleşmenin seviyesi ve özellikle eğitim alanındaki gelişmeleri yakından görme imkânı sunulmaktadır.

Bu yazı dizisi İvan Selitskiy adlı bir yazar tarafından “Èvelgi bastalmış ğılım Қазақтарға Қостанай уязындағы Торғай облысының–Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области” (1900 No: 44, 45, 49, 51, 52, 1901 No: 1, 3, 5, 7, 8, 12, 15,) başlığıyla yayımlanmıştır. Yazılarda eğitim meselesi geniş olarak ele alınmıştır. Özellikle de Торғай (Turgay) oblastinin [ilinin] Kостанай (Kustanay) uyezindeki [kaza, ilçe] Kazak ilköğretiminin durumu, bölgedeki okullar, öğretmen ve öğrencilerin sayısı, açılacak okul yerinin tespitinin nasıl yapıldığı, öğrencilerin yaşı, Kazak eğitiminin tarihçesi, araç-gereçler, bir köy okulunun masrafları, volost okulları, yatılı okullar, kız ve erkek uçilişçeler [okullar] ve masrafları, verilen kurslar, pedagoji sınıfları ve masrafları, mezunlar, okulların önemi, köy okullarının gizli Müslüman okullarının varlığını yok etmesi, Rus eğitimi ve Buhara eğitimi almış öğretmenlerin mukayesesi ve Rus okullarının diğer faydaları, Kazakların yaptıkları bağışlar ve müfettiş A. Ye. Alektorov’un okulları teftiş etmesi, köy okulunu açma şartları vb. konularla ilgili bilgiler verilmiştir.

Bu yazıdan o dönemdeki Kazak eğitiminin durumuyla ilgili ayrıntılı bilgi edinilmektedir. Kazak modernleşmesinde Rus okullarının rolü ve önemini vurgulayan bir yazı dizisidir.

Rus yönetimi, yerli halkın Rusça öğrenmesi için açılan okullar dışında Kazak aydınlarının görüşlerine başvurarak halkla onların dilinden konuşmayı uygun

görmüştür. *Orenburgskiy Listok* gazetesinden alınan ve “Orenburiskiy Listok dégen gazétde...–“Оренбургскій Листокъ” сообщаетъ...” (1901 No: 36) başlığıyla yayımlanan imzasız yazıda, birçok molların Rusça öğrenmeyi faydalı bulduğu ve bu konuda Rus-Tuzem okullarının çok yardımcı olduğunu düşündükleri ve zamanla iyi derecede Rusça bilen yerlilerin sayısının arttığından bahsedilmiştir.

Sibirskiy Vestnik gazetesinden iktibas edilen ve içeriği bakımından ilginç olan bir haber *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde sadece Rusçası olan “Томскимъ духовнымъ начальствомъ...” (1901 No: 11) başlığıyla yayımlanmıştır. Bu yazıda Tomsk Ruhanî İşler Başkanlığı, Barnaul uyezдинin Marzaköl kasabasında Rus ve Kazak çocukların birlikte okuyabilecekleri bir kilise okulunun açılması için başvuruda bulunduğu haberi veriliyor. Okulun açılıp açılmadığı ve kimlerin bu okula başladığına dair gazetenin ileriki sayfalarında herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadır.

Rus yönetimi 19. yüzyılın sonralarına gelindiğinde Çarlık Rusya topraklarındaki en ücra köşelerde bile, yerli halk için okullar açılmaya çalışılmıştır. Bunu hem kendi yönetimlerinde tercüman ihtiyacını gidermek hem de kendi amaçları doğrultusunda halkı Ruslaştırmaya çalışmak için yapmışlardır. *Dala Vilayatınıñ Gazeti* sayfalarında bu tür haberlere rastlanmaktadır. Örneğin *Sibirskiy Vestnik* ve *Kuryer* gazetelerinden alınan haberlerde Rusya Eğitim Bakanlığı Rusya’nın en ücra köşe ve kenar mahallelerinde “Tuzem halk” için Rus okulları açacaklarından bahsedilmiştir. Ayrıca bu okulların yanında gezici okullar meselesinin görüşülmekte olduğu haberi de verilmiştir (1899 No: 3, 13, 26).

Kazakların bir kısmının o dönemde hâlâ göçebe hayat tarzını sürmelerinden olacak ki Ruslar gezici okul açma meselesini de gündeme getirmişlerdir. Kimi yerlerde bu okulların açıldığına dair yine gazetede çıkan haberlerden öğreniyoruz. *Russkiy Turkestan* gazetesinden alınan ve “Қошқаратань қошбелі медресесі–Кочкаратинская кочевая школа” (1899 No: 36) adlı yazıda, Çimkent uyezдинde Koşkarata geçici ve taşınabilir okulun 28 İyün’ [Haziran] günü açılıp eğitim faaliyetlerine başlaması ve Kazakların bu okula ilgi göstermelerinden bahsediliyor.

Gazetenin son sayısındaki İvan Selitskiy’in eğitim meselesiyle ilgili bir yazısı daha yayımlanmıştır. “Көшбелі авилнай ішкoldары yaғni medresederi–Передвижныя аульныя школы” (1902 No: 12) başlıklı yazıda 11 Oktyabr [Ekim] 1901 tarihinde

Halk Eğitimi Bakanlığı tarafından onaylanan ve 1902 yılında Akmola (Akmolinsk) ve Semey (Semipalatinsk) oblastlerinde kurulan Rus-Kazak “taşınabilir” köy okullarının kuralları, yerleşik volost okulları, yerleşik yerlerdeki pansiyonlu iki yıllık uçilişçeler [okullar] ve buralarda verilen eğitim (usul-i savtî, Rusça okuma-yazma, aritmetik, Kiril alfabesiyle Kazakça okuma-yazma) ve eğitimin faydalarından bahsedilmiştir.

Görüldüğü gibi gazete sayfalarında eğitim meselesi ve özellikle Rus-Kazak okulları ve bunları yaygınlaştırmak için her türlü yol kullanılmıştır. Bu konulardaki haberlerin çokluğu da bunun açık ispatıdır. Rus idaresi bu okullar vasıtasıyla Kazakların Ruslaşmalarını her ne kadar açıkça ifade etmeseler de yapılan çalışmalar bunu göstermektedir. Diğer yandan da Kazaklar Rus yönetimi vasıtasıyla batı medeniyetini öğrenmiş olup modernleşme yolunda ciddi adımlar atmıştır.

2-Gazetecilik ve matbuat:

Modernleşmenin önemli araçlarından biri olan gazete ve matbuat hayatıyla Kazaklar 19. yüzyılın üçüncü çeyreğinde tanıştılar. Türkistan Vilayeti 1867 yılında kurulduktan sonra 1870 yılında Ruslar Taşkent’te *Türkistan Vilayetiniñ Gazeti*’ni çıkarmıştır. Bu gazetenin Rusça kısmının yanında Kazakça ve “Sartça”¹³¹ ekleri de yayımlanmıştır. Böylece Kazak gazeteciliği ve matbuat hayatı Ruslar tarafından başlatılmış oldu. Ancak bu hareketi millî matbuatın ilk dönemi olarak kabul edip etmemek araştırmacılar arasında hâlen tartışılmaktadır.

Üzerine araştırma yaptığım *Dala Vilayetiñ Gazeti*, Dala Vilayeti’nin merkezî şehri Omsk’ta 1888 yılında yayın hayatına başlamıştır. Gazete hem Rusça hem Kazakça olarak 1888-1902 yılları arasında haftada bir kez yayımlanmıştır.

Her ne kadar resmî Rus gazetesi olsa da gazete sayfalarında o zamana dek birçok konu ve meseleler ilk defa yayımlanarak bunlara çözümler aranmıştır.

Gazetenin yayın hayatına başlamasıyla birçok Kazak aydını belli ölçüde kendi görüş ve fikirlerini ifade edebilecekleri ortama kavuşmuş oldular.

Gazete sayfalarında hem gazetecilik hem matbuat tarihiyle ilgili birkaç yazı yayımlanmıştır. Böylece Kazakların bu konularda bilgi edinmesi sağlanmıştır.

¹³¹ Sartça: 19. yüzyılda Rus araştırmacılar “Çağatayca” veya “Modern Özbekçe” yerine “Sartça” teriminin kullanmışlar ama bu tabir özellikle Özbekler arasında tutulmamıştır.

Örneğin “İlim hem bilüm medresesi turasınan—Школы грамотности и знанія” (1888 No: 36) başlıklı imzasız yazıda 450 sene önce 1438 yılında Alman İoann Gutenberg tarafından icat edilen matbaa hakkında bilgi verilmiş ve yazının devamında matbaanın getirdiği kolaylıklardan da bahsedilmiştir. O dönemde bırakın gazeteyi basılı kitapların bile sayılı olduğu düşünülürse gazetenin ve bu konuda çıkan yazıların ne derece önemli olduğu daha iyi anlaşılmış olur.

Zaman zaman gazete idaresine gazetenin önemi ve faydası hakkında birçok mektup gönderilmiştir. Bu mektuplar aynı zamanda Kazaklar arasında gazeteye olan ilginin arttığına ve gazetenin öneminin anlaşılmaya başlandığını vurgulamaktadır. Örneğin gazete idaresine Kazaklar tarafından gönderilen ilginç bir mektup vardır. Mektupta, gazetenin okuyucu durumuyla ilgili bilgiler bulunmaktadır. C. C.oğlu imzalı “Қазақ халқына білім ашудың керегидігі турасынан (басмаһанаға һат)—Нужды Просвѣщенія Киргизского народа (Письмо въ Редакцію)” (1891 No: 41) başlığıyla yayımlanan mektupta, Kazakların gazeteyi ilk yıllarda bir oyuncak olarak gördükleri yazılmıştır. Daha sonra ise gazeteye gereken önem verilerek ilgiyle takip edildiği bu mektuptan anlaşılmaktadır. Ayrıca gazetenin Kazakların gelişmesinde büyük katkı yaptığı ve yapmaya devam ettiğinden de bahsedilmiştir. Buna göre Kazaklar arasında ilk yıllarda *Dala Vılayatının Gazeti*’nin yeterli okuyucusu olmadığı anlaşılmaktadır.

Tercüman gazetesinden alınarak “Her türlü haberlar—Разныя Извѣстія” (1894 No: 44) başlığıyla yayımlanan yazıda, matbu kitaplara eskiye nazaran rağbetin arttığı haberi verilmiştir. Bu yazıda Rus idarenin gelmesiyle Taşkent’te açılan matbaaya yerli halkın ilk yıllarda fazla rağbet göstermeyip el yazma ve Kazan baskılı kitapları tercih ettiklerinden bahsedilmiştir. Son zamanlarda ise matbaada Arapça, Farsça ve yerel dillerde dinî kitaplar basıldığı ve halkın eskiye nazaran matbu kitaplara ilgi gösterildiği haberi verilmiş ve basılan kitaplar arasında Hafız, Nevaî, Fazullah gibi şairlerin şiir kitaplarının bulunduğu açıklanmıştır.

Her ne kadar Taşkent muhit olarak daha çok Özbeklerin meskûn olduğu yerleşim yeri olsa da orada Kazakların sayısı azımsanmayacak derecede idi. Ayrıca Kazak topraklarına yakınlığıyla ve etkisiyle önemli bir şehir idi. Buradaki matbaalarda basılan kitaplar Kazaklar arasında yayılmış olup modernleşmelerinde önemli etki ettiği fikrine varılabilir.

Gazete sayfalarında tarihte kitap basımının nasıl yapıldığıyla ilgili diğer bir ilginç yazı yayımlanmıştır. Sadece Rusça kısmı olan “Книгопечатание” (1990 No: 30) adlı yazıda N. Pantusov, matbaanın mucidi Alman İoann Gutenberg’un Haziran 1900 yılında 500. doğum yılını hatırlattıktan sonra kitap basımının kısa tarihçesini verilmiştir. Kitabın nasıl basıldığı bilgisinin yanında Çin’de de diğer bir buluş olan kâğıttan ve onun nasıl icat edildiğinden bahsedilmiştir.

Gazetede yayımlanan ve konuyla ilgisi olan bir diğer önemli bir yazı da Bodavbek Rayimbekof imzasıyla yayımlanmıştır. “Gazét dégen söz kaydan çıkkan—Откуда произошло слово газета” (1901 No: 15) adlı bu yazıda gazete kelimesinin nereden geldiği bilgisi verilmiştir.

Bu yazıya göre gazete, ilk defa XVI. yüzyılda Kanunî Sultan Süleyman döneminde Osmanlı-Venedik Savaşları sırasında Venedik’te ortaya çıkmıştır. Savaşla ilgili basılan bir varaklık haberler küçük Venedik para birimiyle ve 2 kapike eşdeğer “1 gazete” bedeli karşılığında satıldığı ve zamanla haber varakasına ödenen para gazetenin ismi olduğu bilgisi verilmiştir.

Bu yazıda Kanunî’den Rusça kısmında “muhteşem”, Kazakça kısımda da “ünlü ve müthiş halife” olarak bahsedilmiştir. Bu yazıya göre gazetenin ortaya çıkmasında Türklerin dolaylı bir rol oynadığı anlaşıyor.

Ayrıca gazete sayfalarında gazetenin önemi ve Kazaklara olan faydasından bahseden birkaç yazıya da rastlanmaktadır. Bu tür yazılarda ortak düşünce Kazakların gazeteyi takip etmeleri ve bunun yanında Rusçayı öğrenmeleri tavsiyesidir. Bu tür yazılar hem Rus hem de Kazaklar tarafından yazılmıştır.

Örneğin D. İmankulof imzasıyla çıkan “Қазақлардың faydası үшін—На пользу Киргизамъ” (1894 No: 18) adlı yazıda, Kazakların gazeteyi ve gazetede yapılan tavsiyeleri takip ettiklerinde elde edebilecekleri faydalardan bahsedilmiştir. Yazının devamında ise Rusçayı öğrenme ve eğitim almanın önemi vurgulanmıştır.

Görüldüğü gibi gazete vasıtasıyla bir kısım eğitilmiş ve ileri gelen Kazaklar, kendi halklarına faydalı olabilme düşüncesiyle görüşlerini ifade ederek Kazak modernleşmesine belli ölçüde katkıda bulunmuşlardır.

3-Kazak aydın ve entelektüelleri:

Rus idaresi Kazak topraklarında yayıldıktan sonra kendi çocuklarının eğitim ihtiyacını gidermek amacıyla bölgede çeşitli okullar açmıştır. Bu okullarda ilk başlarda Rus çocuklarının yanında Kazak ileri gelenlerin çocukları da okumuşlardır. Yani o dönemde eğitim imtiyazı sadece Kazak aristokrasisine tanınmıştı. Daha sonra Rus yönetimi yerel dilleri bilen memur ihtiyacını gidermek için okullarda Kazak çocukların eğitim almalarına müsaade etmiştir. Eğitimi tamamlayan Kazak öğrencileri Rus idaresinde çeşitli görevlere atanmışlardır. *Dala Vilayatının Gazeti*'nde Rus idaresine atanan Kazakların atama genelgeleri de yayımlanmıştır. Bu genelgelere kimin nereden mezun olduğu ve nereye atandığını öğrenebiliyoruz.

Nitekim askerî okul mezunu olduğunu bildiğimiz ve Kazak aydınların en meşhurlarından olan Şokan Velihanov, Omsk Rus askerî okuldan mezun olmuştur. Çokan Çingizoğlu Velihanov'un 60. yıldönümüne aylar kala *Dala Vilayatının Gazeti* sayfalarında bir yazı yayımlanmıştır. “Çokan Çingisoğlu Uelihanov-Чоканъ Чингизовичъ Валихановъ” (1894 No: 18) adlı imzasız yazıda, Zeki Velidi Togan'ın deyişiyle “münevver Kazak sultanı” (Togan 1942-47: 220) Şokan Velihan'ın kısa hayat hikâyesiyle çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir. Yazının sonunda da ölümüyle ilgili bir bilgi dikkati çekmektedir. Buna göre Çokan Velihan Peterburg'da iken verem hastalığına yakalanıyor ve bozkıra dönmek zorunda kalıyor. Kısa bir süre sonra da hayatını bu hastalıktan dolayı kaybetmişti.

Hâlbuki Zeki Velidi'nin Türkili (Türkistan) Tarihi adlı kitabında Çokan'ın vefatıyla ilgili şöyle bir bilgi vardır: “O, Sibiry'a'dan hareket eden Rus başkumandanının yaveri idi. Taşkent'e yürürken Evlaya-Ata'da Ruslar bir Kazak kadını süngüye kaldırmışlardı. Çokan bu sahneyi görünce ‘Bu memleket, benim babamın memleketidir, artık tahammül edemem.’ diye kızmış ve askerî uniformaları atıp çöle çekilmiştir. Ruslar kendisini Divan-ı Harbe vermek istemişlerse de zamanın nazik olduğunu düşünerek bırakmışlardır. O da kendi ‘avul’una yani köyüne, sonra

Kapal tarafında kardeşlerinden¹³² Tizek Sultan'ın yanına gelerek onun hemşiresiyle evlenmiş ve verem olarak ölmüştür (1865).” (Togan 1942-47: 548-549).

Gazetede, Çokanla ilgili yazınının yayımlanma amacı hayatta olup da onun hayatıyla ilgili anısı veya bilgisi olanların gazete idaresine yazı yazmalarını istemek idi. Gazetenin ilerideki sayılarda bu konuyla ilgili herhangi birisinin anılarını paylaştığı görülmemektedir.

N. M.[aksimov] imzalı “Қазақдiң тавир адамдарының қылар isi—Задачи киргизской интеллигенции” (1896 No: 43) başlıklı yazıda, *Russkoye Bogatstvo* [Rus Zenginliği] adlı derginin ağustos sayısında Potanin'in Sultan Velihanovların köyünü ziyareti sırasındaki anılarından bahsedilmiştir. Bu anılara göre Kazak aydınları eğitimlerini tamamlayıp köylerine döndüklerinde az bir kısmı halkı aydınlatmaya çalışıyormuş. Bu da halkın bilgisiz kalmaya devam etmesine sebep oluyormuş.

Yazının devamında ise Rus okullarında eğitim alan Kazak öğrencinin olmasına rağmen bunlardan okul açanlar ve halkı eğitmeye çalışanlar neredeyse yokmuş. İstisna olarak Omsk Kadet Korpusunu [askeri lise] bitiren Sultan Öskenbayoğlu adlı birisi memleketi Semey yanlarındaki bozkıra döndüğünde akşamları halka Rus roman ve uzun hikâyelerinin özetini anlatıp kendi hikâye ve yazılarını kaleme aldığı yazılmıştır.

Dala Vilayatının Gazeti'nin yayın hayatına başlamasıyla birlikte gazetenin eğitimli Kazaklar arasında ilgiyle okunduğuna dair birkaç yazıya rastlanmaktadır. Omsk uyezдинin [kaza, ilçe] mollası olan Böken Adekoğlu tarafından gazete idaresine gönderilmiş bir mektup vardır. Bu mektup, “Gazet çiğарғувçиден—Отъ Редакции” (1888 No: 42) adlı yazıda yayımlanmıştır. Mektupta, gazetenin okumuş çevreler tarafından takip edildiği ve Kazak dilinde herhangi popüler bir kitabın yokluğundan şikâyet edildiği görülüyor. Devamında da çıkan kitapların ya “Sart” ya da Tatar dillerinde çıktığı belirtilerek Kazak dilinde kitapların da yazılması isteniyor. Ayrıca basılacak olan eserlerin iyi okunması için puntolarının biraz daha büyük olması gerektiği de bildiriliyor.

¹³² Burada Z. V. Togan, Velihanov'un Kapal tarafında kardeşi olan Tizek Sultan'ın kız kardeşiyle evlendiği yazıyor. A. Margulan ise “Собрание сочинений в пяти томах. Том 1” adlı eserin 1. cildinin 65. sayfasında Çokan'ın Tizek avılının [köyünün] sultanının [beyinin] kız kardeşiyle evlendiğini yazıyor.

Görüldüğü gibi *Dala Vilayatinin Gazeti* okur-yazar Kazaklar tarafından ilgiyle takip edilerek bir takım tavsiyeler verilmiştir.

Bu yazıların yanında gazete idaresi birçok sayıda okuyucularından yaşayışları, arzu-istekleri, ihtiyaçları vb. konularda yazı yazmalarını istemektedir. Örneğin “Buyrukdan başka sözdér cazılatın bölegi–Отдѣлъ Неофициальный” (1897 No: 2) adlı imzasız yazıda, okuyucu azlığından söz ediliyor ve bozkırlı ve ziyalı Kazaklardan gazeteye katkıda bulunmaları için çağrı yapılıyor.

Dala Vilayatinin Gazeti yayın hayatına başlamasıyla gazetede Rus yazarlar dışında Kazak yazarların yazıları da yayımlanmaya başlamıştır. Kimi muhitlerde ise gazetenin Kazak muhabirleri bile vardı. Bu da gazetede ki çağrının cevapsız kalmadığı fikrini verebilir.

Böylece gazete Kazak potansiyel yazarların ilk yazılarının yayımlandığı bir mahfil olduğu söylenebilir. Yazarların çoğu Rus okullarında eğitim almış veya Ruslarla uzun süre çalışmışlardır. Bunların Kazak modernleşmesine yazılarıyla büyük katkıları olmuştur.

Rus okullarından mezun kimi Kazak ileri gelenleri, Rus yönetiminde çeşitli görevlere atanarak hayatlarını sürdürmüşlerdir. Gazete yazıları arasında Rus okullarından mezun Kazak öğretmen, sağlık memuru, baytar, tercüman vb. görevlilerin atanma haberlerine rastlanmaktadır. Atamalar dışında Kazak ileri gelenlerin başarıları ve kendi halklarına yaptıkları hizmetler birçok yazıda yerini almıştır. Bu yazılar incelenip fihriste dâhil edildiğinden burada ayrıntıyla yazmayı gerek görmedik.

Ayrıca araştırmamızın ayrı bir bölümünde gazete kadrosunda yer alan yazarları araştırıp kısa hayat bilgileri verileceğinden dolayı şimdilik burada bunların isimleri zikredilip geçilecektir:

Gazetenin Kazak yazar kadrosu: S. Abselyakov, Otunçı Alcanof (O. Al’djanov), Sultan Ğabbasof (sultan Appasov), Akınof (A. Akınov), Aldebekof (A. Al’dzbekov), Aymanof (D. Aymanov), Alatav Balası (Alatau-balası), Bolatof (K. Bulatov), Hasan Bekhocaoğlu (Bek-Hodjin), Babay Berkut (Babay-Berkut), Din Muhammed Sultan Ğazin (sultan D.-M. Gazin), R. Dolabayev, Rahimcan Düysenbayoğlu (R. Düysenbayev), Caksılókof (İ. Djaksılıkov), Canibek İmankuloğlu (D. İmankulov), İşmuamedev, Ye. Kabekeyev, Kazakbayef (K. Kazakbayev), A. Kuljabayev, Asılhoca

Kurmanbayoğlu (A. Kurmanbayev), Nögerbek Köçenoğlu (Kuşenev), A. Klıçbayev, R. Marsekov, Temir Ğali Nurekenoğlu (T. Norekenev), Nögerbekof (A. Nogerbekov), Sızdıkov (M. Sızdıkov), Tasbolatof (D. Taspulatov), (A. Turlubayev), Tölemisof (M. Tulemisov), Sağduvakas Çormanof (S. Çormanov), Bakiye Çalimbekof (B. Çalimbekov), İ[b]rahim Kutbayoğlu ve diğerleri (1898 No: 2, 51; 1899 No: 1, 52; 1900 No: 2).

Bu yazarlar gazetede dönem dönem verilen abonelik ilan haberlerinden tespit edilmiştir. Parantez içerisindeki isimler bu abonelik ilan haberlerin Rusça kısmında yer alan isimlerdir. Görüldüğü gibi kimi isimler sadece Kazakça veya Rusça kısımda yazılmıştır. Ayrıca araştırmamızın üçüncü kısmı olan kronolojik fihristte imzaları olan haber ve yazılardan imzaları tespit edilerek araştırmamıza dâhil edilmiştir.

Gazetenin Kazakça kısmında yazıların, Kazakça tercümesine yıllarını vermiş ve gazetenin kapanacağı güne kadar çalışmış olan Kazak tercümanlar vardır. Bunlar bir nevi Kazakça kısmının redaktörleridir. Gazetenin Kazak kısmının tercüme ve yayın işini “Dala Vilayeti Askeri Valisi”nin baş tercümanı olan Sultan Eşmuhammed Ablayhanov ve zaman zaman onun yerine bakan Dinmuhammed Sultan Ğazin, Rahimcan Düysembayev ve Bakiye Çalimbekov yürütmüşlerdir. Ayrıca bunların çeşitli konularda değerli ve içerik açısından önemli birkaç yazısı açık veya rümuşlu imzayla yayımlanmıştır.

Yazarlar arasında velut olanlar ve yıllarca gazete sayfalarında yazıları yayımlanmış olanlar vardır. Buna en iyi örnek olarak Kazaklar arasındaki en yaygın isimle “Meşhur” Yusuf Köpeyev gösterilebilir. Yayın hayatına ilk defa gazete vasıtasıyla başlayanlar da olmuştur. Bunun da en belirgin örneği Alihan Bökeyhan’dır. Ayrıca Petersburg Üniversitesinde Hukuk fakültesinde eğitim gördüğü sırada ve ileriki yıllarda Alaş Orda Hükümeti’nde görev üstlenecek olan Rahimcan Marsekov da gazeteyi Petersburg’dan takip ederek yazı yazarlar arasında idi.

Böylece gazete vasıtasıyla birçok Kazak aydını adını Türk tarihinde yazdırmış olup yeni Kazak yazar ve aydınların yetişmesinde ve Kazak modernleşmesinde önemli katkıları olmuştur.

4-Tatarların Kazak modernleşmesindeki rolü:

İdil-Ural bölgesi Rusların idaresi altına geçtikten sonra kimi Tatarlar, bozkırın içlerine kadar giderek Kazaklarla birlikte hayatlarını sürdürmeye devam etmişlerdir. Rus idaresi altındaki Tatarlara zamanla tanınan imkânlarla Tatarlar bozkırın içlerine ve Hindistan sınırına kadar Rus idaresine geçmiş yerlerde ticaret yapmışlardır. Böylece ilk başlarda Tatarlar Rusların işlerini kolaylaştırmışlardır. Ayrıca Tatar ve Başkurt mollalar Kazak halkının dinî eğitimi sağlıyor ve mescitlerde imamlık gibi ihtiyaçları gideriyorlardı.

Dala Vilayatinin Gazeti'nde Tatarlarla ilgili birçok haber yayımlanmıştır. Kimi yazılarda Tatarlar ve onların yaptıkları Kazaklara örnek gösterilmiştir. Kimi yazılarda da Kazaklara bir takım zarar verdikleri görüşü öne çıkmış ve Tatarlar sert bir şekilde eleştirilmişlerdir.

Örneğin *Okraina* gazetesinin Taşkent muhabirinin verdiği bilgiye göre Türkistan bölgesinde Tatar¹³³, Yahudi ve Hindistanlıların toprak almaları yasaklamıştır. *Dala Vilayatinin Gazeti*'nde "Taşként-Ташкентъ" (1890 No: 29) başlığıyla iktibas edilen haberin devamında Türkistan bölgesi Rus hâkimiyetine geçmeden önce Tatarlar, Orta Asya ile ticaret yaparak hem Rusların prestijini yayıyorlardı hem de yerel halk arasında Rus vatandaşlığının temelini atmış oluyorlardı. Böylece Rusların ilerlemelerinde Tatarların büyük hizmetlerde bulunmuş olduklarını *Dala Vilayatinin Gazeti*'nde açıkça ifade edilmiştir. Yazının sonunda ise Tatarların toprak satın alma yasağının kendi lehlerine hafifletilmesi için başvuruda bulundukları açıklanmıştır. Bu başvurunun cevabı ise yine gazete sayfalarındaki bir başka yazıda yayımlanmıştır. "Bizdér habar aytup cazğan édik...—Мы сообщали уже, что..." (1891 No: 19) adlı bu yazıda Tatarların bölgede toprak satın alarak hem yerel halklara baskı yaptıkları hem Rus kolonizasyona engel olabilecekleri endişesiyle onların bu isteği sonuçsuz kaldığı söylenmiştir.

Buradan Rusların artık bölgedeki varlıklarını güçlendirdiği ve Tatarları kendi menfaatleri açısından bir engel olarak gördükleri anlaşılmıştır.

Tatarların Rusların vasıtasıyla çağdaşlaşma yolunda ilerledikleri inkâr edilemez bir gerçektir. Eğitim alan Tatarlar kendi halkını aydınlatma yolunda var gücüyle

¹³³ Burada Tatarlardan kasıt İdil-Ural bölgesinde yaşayan Tatar, Başkurt ve Noğaylar olmalıdır.

çalışmışlardır. Örneğin *Dala Vilayatinin Gazeti*'nde Kayyum Nasırî ile ilgili üç habere rastlanmaktadır. Bu haberlerin üçünde de Kayyum Nasırî'nin çıkardığı kitaplar hakkında kısa bilgi verilmiştir (1890 No: 31; 1891 No: 35; 1892 No: 49).

Bozkırda çocukların eğitimiyle, genel olarak Buhara medreselerinde eğitim görmüş medreseliler, Tatar mollalar ile bunlardan eğitim almış Kazaklar ilgileniyorlardı. İyi veya kötü bu durumun bir süre böyle devam ettiği aşikâr. Rus okullarının açılmasıyla bu eğitim tarzı ve bunun faydasıyla zararı tartışmaya açıldı. *Dala Vilayatinin Gazeti*'nde bu konuyla ilgili yayımlanan yazılarda ortak görüş Tatarların zarar verdikleri yönündedir.

Örneğin *Dala Vilayatinin Gazeti*'nin yazarı ve aynı zamanda Bayan Avıl'ın muhabiri olan Yusuf Köpeyev, “Turmış cayde bolğan habarlar, Bayan-Avılda—Мѣстные Извѣстія, Баянь-ауль” (1890 No: 7) adlı yazısında Kazak çocukların, Tatar ve “vurguncu Sartların” yanında eğitim görmüş gayr-ı ciddi ve maneviyatı bozuk öğretmenlerin yanına verilmemesini istemektedir.

Gazete idaresine bozkırdaki Tatarların yaptıklarıyla ilgili gönderilen ilginç bir mektuplar vardır. C. C.oğlu imzalı “Қазақ халқына bilim ашувдн кѳреkdиги тураснан—Нужды Просвѣщенія Киргизского народа” (1891 No: 41) adıyla yayımlanan bu mektupta, Kazak çocuklarının eğitiminde Tatarların etkisinden bahsedilmiştir. Bu yazıya göre “kaçak” Tatarlar bozkırda zengin Kazakların yanında molla ve hekim olarak çalışıyorlardı. Zenginlerin bu Tatarları at sürüsü peşine Kazak mollalarını gönderdikleri gibi göndermeleri o kadar da kolay olmadığı ve bu Tatarlar çok kurnaz ve belâgatleri de çok iyi olduğundan dolayı Kur’ân ayetlerini küstahça yorumlayarak Kazak mollalarını kendilerine inandırıp kandırdıklarından bahsedilmiştir. Böylece kısa sürede zengin olan Tatarlar şehirlerde evler yapıp rahat yaşayıp ve her Kazağın bildiği gibi bozkırdaki Tatarlar köy köy gezerek ucuz eşya pazarladıklarından söz edilmiştir.

Bu mektup Kazakların bozkırdaki Tatarlara olan bakış açısını göstermesi ve değerlendirmesi açısından önemlidir. Ancak bu çatışmalar Kazakların eğitimsizliğinden kaynaklandığı açıktır.

Diğer yönden de gazete idaresi Kazakların yerleşik hayata ve ekinciliğe geçişini hızlandırmak için Tatarları örnek göstermekten çekinmemişlerdir. Örneğin “Қазақ

halkının arasında égın éğıp tərbiye étbekdiñ mèslihâtı—О необходимости развитія земледѣлія среди киргизскаго населенія” (1894 No: 10) başlıklı imzasız yazıda Rus göçmenlerine Kazak topraklarının verilme nedenleri ve Kazakların Tatar, Sart, Döngen, Tarançiler gibi yerleşik hayata geçip ziraatla uğraşmaları gerektiğinden bahsedilmiştir.

Rus okulları açıldığı sırada ve ileriki yıllarda Kazaklar bu okullara biraz mesafeli durarak çocuklarını göndermişlerdir. Bunun sebebi de bu okullarda çocukların zorla Hristiyanlaştırıldıkları düşüncesi idi. Bu endişeyi gidermek için *Dala Vılayatınıñ Gazeti* açıklayıcı yazı yayımlama ihtiyacı duymuştur. “Buyruğdan başka sözler cazılâtın bölegi—Отдѣлъ Неоффиціальный” (1894 No: 22) adlı imzasız yazıda bu düşüncenin müsebbibinin Tatarlar olduğu ileri sürülmüş ve Tatarların genelgeleri yanlış yorumlamalarından dolayı Müslümanların okullarda zorla Hristiyanlaştırılacakları söylentisinin yayıldığı ve bunun gerçek olmadığı belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi *Dala Vılayatınıñ Gazeti*’nde Tatarların yararları yanında zararlarından da bahsedilerek, bir nevi Kazaklarla Tatarların aralarının açılmasına çalışılmıştır. Bu çatışmanın birçok sebebi vardır ama konumuz gereği bu hususu ele almıyoruz.

Köçpeli Kazakbayoğlu’nun “Noğay hem Sart—Татары и Сарты” (1894, No: 51) adlı yazısında, Tatarlarla Sartların ortak ve farklı yönlerinden bahsedilmiştir. Yazının tamamında bunların çalışmayı sevmedikleri ve Kazakları her fırsatta kullanarak onları kandırdıkları yazılmıştır.

Otuñçı Alcanoğlu’nun “İlimge қарай тағи bir қadam—Еще шагъ къ просвѣщенію” (1896 No: 3) adlı yazısında ise 1895 yılının aralık ayında Semey’in (Semipalatinsk) Akköl-Kızılköl (Akkul’-Kızılagaç) köyünde Kazaklarla Tatarların açtıkları ve burada “Türkî” ve Rusça derslerin verileceği okuldan bahsedilmiştir. Bu yazıdan eğitim alanında Kazakların Tatarların tecrübelerinden istifade ederek çağdaşlaşmaya çalıştıkları anlaşılıyor.

Açılan Kazak-Tatar Okulu başarılı sonuçlar elde etmiş olmalı ki üç sene sonra bu tür okul açma teşebbüslerinin arttığı görülmektedir. “19 martda Sémey қаласындағи мѣшьян управствда...—19 марта состоялось въ...” (1898 No: 17) adlı yazıda Semey (Semipalatinsk) meşan upravasında [küçük burjuva idaresi] Rus-Tatar ilkokulunun

açılması konusunda yapılan toplantı ve toplantıya katılanlar hakkında bilgi verilmektedir. Görüldüğü gibi Ruslar işlerine gelen yerlerde Tatarlardan istifade etmeyi ihmal etmemişlerdir.

Dala Balası müstear imzasıyla yayımlanan “Hacı Salaman, Dala Vılayatında turıp savıda kılğuvçı Noğaydardıñ curis turasınan–Хажы Саламанъ, Разсказъ изъ жизни татарскихъ дѣльцовъ Степного края” (1896 No: 11, 12, 13, 14) adlı yazılarda Tatar Hacı Salaman’ın molla, hekim, hacı kılıklarında bozkırdaki çeşitli Kazak yerleşim yerlerinde yaptıkları anlatılıyor. Uzun soluklu ve hikâye tarzında anlatılan bu yazı dizisinde Hacı Salaman adlı Tatarın Kazakları nasıl kandırdığı hikâye edilmiştir.

Ulu Cüz müstear imzasıyla yayımlanan “Noğaylardıñ üylenüv rèsimi–Свадебный обычай у татаръ” (1900 No: 25) adlı yazıda Tatarların düğün merasimi anlatılmıştır.

Vokrug Sveta dergisinden alınan ve “Noğaydardıñ oyun tamaşadarı–Спортъ у татаръ” (1901 No: 21) başlığıyla yayımlanan bir başka yazıda, Tatarların “Sabantoy” merasimleri sırasında düzenledikleri yarışlar anlatılmıştır.

Ayrıca Tatarların Kazak hikâyelerinde bile etkileri olmuştur. Bunu A. Vasliyev’in *T.[ургайская] G.[азета]* gazetesinden alarak yayımladığı Boz Cigit adlı uzun hikâyeden anlaşılmaktadır. Bu hikâye *Dala Vılayatınıñ Gazeti*’nde “Boz Cigit (Kazak hikâyesi)–Бозжигитъ. (Киргизская повѣсть)” (1900, No: 26, 27, 28, 28, 29, 30, 37; 1901, No: 2, 18, 20, 24, 25, 26) adıyla uzun süre tefrika edilmiştir. Yazını dipnotunda yapılan açıklamada bu hikâye, en iyi Kazak halk yapıtları arasında sayıldığı, bozkırda Tatarca baskılarının okunduğu ve *Dala Vılayatınıñ Gazeti*’nde yayımlanan bu hikâyenin Kazakça kısmı Tatarca’dan arındırılarak Kazakça yayımlandığı belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi Tatarlar o dönemde Kazak hikâyelerinde bile etkisini göstermiştir. Gazetede yayımlanan yazılarda her ne kadar Tatarlar Kazakların gerilemesine sebep olarak gösterilseler de Kazakların gelişmesinde katkıları olduğu muhakkaktır. *Dala Vılayatınıñ Gazeti*’nde Tatarlarla ilgili irili ufaklı elliye yakın haber yayımlanmıştır.

5-Tercüman gazetesinin Kazak modernleşmesindeki rolü:

İsmail Gaspıralı'nın Bahçesaray'da 1883 yılında neşretmeye başladığı *Tercüman* gazetesi yayın hayatına başlamasından kısa bir süre sonra geniş Türk coğrafyasına yayıldığı ve zamanla geniş okur kitlesine sahip olmuştur. Öyle ki bu gazete ta Çin Seddi'nden Adriyatik denizine kadar olan bölgede ilgiyle takip edilmiştir. *Tercüman* gazetesinin sayfalarında Rusya Müslümanları ve Müslüman âlemiyle ilgili birçok mesele ele alınmış, uzun vadeli çözüm yolları gösterilmiş ve yapılması gerekenler sıralanmıştır.

Dala Vilayatının Gazeti'nin 1888 yılında neşrolmaya başladıktan sonra *Tercüman* gazetesinde yayımlanan haber ve yazılar daha gazetenin ilk yılından itibaren iktibas edilerek yayımlanmaya başlamıştır.¹³⁴ bu yazıların yanında *Tercüman* gazetesinin *Dala Vilayatının Gazeti*'ne verdiği abonelik ilânları yayımlanmıştır.

Tercüman gazetesinden alıntı yapılan haberlere genel olarak baktığımızda, gazete yöneticilerinin işlerine gelen yazıları *Dala Vilayatının Gazeti*'nde yayınlamak okuyuculara İsmail Gaspıralı vasıtasıyla ulaşmayı amaçladıkları görülmektedir. Bilindiği gibi Gaspıralı İsmail Bey'in Rusya Müslümanları üzerinde etkisi büyük olmuştur. *Dala Vilayatının Gazeti* yayımlanmaya başladığı 1888 yılında *Tercüman* gazetesi 6. yayın yılındaydı ve Rusya Müslümanları arasında artık çok iyi biliniyordu.

Gaspıralı, Rus dili vasıtasıyla Rusya Müslümanlarının Batının bilimine ve teknolojisine ulaşabileceğini ve daha da aydınlanıp bilinçlenebileceğini ileri sürüyordu. Nitekim alıntı yapılan yazılara baktığımızda, *Dala Vilayatının Gazeti* idaresinin *Tercüman*'dan daha çok Rus dilini öğrenmenin öneminden bahseden yazıları iktibas ettiği görülmektedir. Daha sonra sırasıyla ana dillerinde öğrenim yaptıran mekteplerin yokluğundan dolayı Müslümanları, Rus-Tuzem (yerel) okullarında öğretim görmeye teşvik eden, meslek okullarının açılışından, Rus okul ve üniversitelerinden mezun olan Müslümanlardan, bozkırda Müslüman yerleşim yerlerinde ortaya çıkan medenî gelişmelerden, demir yolu ve ticaretin öneminden, çeşitli hastalık ve onlardan korunma

¹³⁴ 2012 yılında İstanbul'da düzenlenen "İslamla Yenilenme ve Birlik-1-İsmail Bey Gaspıralı Kongresi"nde "Tercüman" Gazetesi ile "Dala Vilayatının Gazeti" arasındaki ilişkiler adlı bildirimizde 1888, 1890, 1891, 1892, 1893 yılları arasında *Dala Vilayatının Gazeti*'nde *Tercüman* gazetesi arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarıp yazı, haber, vs. değerlendirmeye çalıştık. Burada bu bildirimizden yararlandık.

yollarından, önemli Müslüman Türk şahsiyetlerden, kadın meselesinden vb. konulardan söz eden haber ve yazıların iktibas edildiği görülmektedir.

Ayrıca yayımlanan Türk şiveleri ve Kazak şivesi ile ilgili dil¹³⁵ (1890 No: 6, 20) yazılarına baktığımızda *Tercüman* gazetesiyle *Dala Vilayatının Gazeti* arasında karşılıklı olarak alıntılar yapıldığını görüyoruz. Örneğin *Dala Vilayatının Gazeti*'nde yayımlanan haber ve yazılardan *Tercüman* gazetesinin 1887 S. 28; 1887 S. 37; 1888 S. 19; 1888 S. 24; 1888 S. 31; 1889 S. 45; 1890 S. 7; 1890 S. 30; 1891 S. 19; 1896 S. 47'de yıl ve sayılarında bahsedilmiştir (Panayeva 2007: 10).¹³⁶ Bu da Gaspıralı'nın Çarlık Rusya'sında yerel basını ne kadar iyi takip ettiğini göstermektedir.

Sultan Ğazin'in "Bizdiñ Қазақ тили турата бес алты өз сөз–Нѣскольکو Словъ Относительно Киргизскаго Языка" (1890 No: 6) adlı yazısında Kazak dilinin fonetik ve gramer yapısı, diyalektleri ve diğer Türk dilleri arasındaki yeriyile Kazak dilindeki kitapların azlığı sebebiyle yazı yazılırken diğer Türk dillerin fonetiğine uygun bir yol izlenmesinden, Arap ve Fars dillerine ait kelimelerinin yazılışı problemlerinden (aslî şekli mi yoksa Kazakçadaki telaffuzu mu yazılmalı) bahsedilmiştir. Ayrıca "Kirgizskaya Hristomatiya" yazarı I. Altınsarin'in arzusu doğrultusunda Kazak diyalektini geliştirmek düşüncesi ve *Tercüman* gazetesinin Arap, Fars kelimelerinin aslî imlasına uygun yazılmasını tavsiye ettiği bildirilmektedir.

Gerçekten de İsmail Gaspıralı, Arapça ve Farsça kelimelerin hangi Türk şivesinde olursa olsun, nasıl telaffuz edilirse edilsin aslî imzasıyla yazılması fikrinde ısrarlıdır. Bu konuda *Tercüman*'da yazdığı daha başka yazılar da vardır. İsmail Bey, Türk yazı dillerinde eskiden beri devam edip gelen bu ortak tavrının değiştirilmesiyle anlaşılmasının zorlaşacağı ve kültür bütünlüğünün bozacağı kanaatindeydi. Bu tartışmanın *Dala Vilayatının Gazeti*'ne kadar ulaşmış olması dikkat çekicidir.

Tercüman gazetesinden alınmış ve "Türkî lüğatderi turada–О Тюркскихъ Нарѣчійхъ" (1890 No: 20) adıyla yayımlanmış yazıda, Türk dilinin ana şiveleri olarak

¹³⁵ Gaspıralı değişik tarihlerde yazdığı dille ilgili yazılarında *Dala Vilayatının Gazeti*'nden alıntılar yapmış, dil konusunda bu gazetenin bazı tutumlarını da eleştirmiştir. Bunun için bakınız: "İsmail Gaspıralı, Seçilmiş Eserleri: 3, Dil-Edebiyat-Seyahat Yazıları. Neşre Haz.: Yavuz Akpınar, Ötüken Yayınevi. (İstanbul, 2008) s. 34-35.

¹³⁶ "Tercüman" gazetesinde Kazak muhiti ve hayatı hakkında daha geniş bilgi için bakınız: Nazkhanym Panayeva "Tercüman Gazetesinde Kazak Kültürel Hayatı İle İlgili Yazılar Üzerine Bir İnceleme" Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Danışman: Prof. Dr. Yavuz Akpınar. İzmir 2007 (Basılmamış yüksek lisans tezi).

Kırgız [Kazak], Çağatay, Kazan, Azerbaycan ve Osmanlı şiveleri gösterilerek temelin bir olduğundan dolayı Kaşgarlı, Tebrizli veya Astrabadlının birbiriyle rahatlıkla anlaşabileceğinden bahsedilmiştir.

Gaspıralı'nın *Tercüman*'daki yazısında bu "Kazak" şivesinden söz etmediği halde *Dala Vilayatının Gazeti*'nde Kazakçanın bu listeye eklendiği görülmektedir.

Ayrıca ulaşım imkânlarının gelişmesiyle ortak bir şivenin oluşturulup ileride Kazan, Çağatay, Azerbaycan şivelerinin edebî planda yani edebî yazı dili olarak birleşebileceği ama Kırgız [Kazak] ve Osmanlı şivelerinin daha bağımsız kalacağı açıklanıyor; çünkü Kırgız [Kazak] şivesi Timur'dan beri fazla değişime uğramamış ama Osmanlı şivesinde ise bir takım Arap ve Fars unsurları girmiştir. Hâlbuki Viyana'da bir kütüphanede Uygur imlasıyla yazılmış Kutadgu Bilig bize Türkçe yazabileceğimizi gösteriyor.

Burada *Tercüman*'dan yapılan alıntı ile Gaspıralı'nın edebî dil hakkındaki kanaat ve idealinin Kazak bozkırına hem de resmî Rus gazetesi tarafından ulaştırılmış olması önemlidir. *Dala Vilayatının Gazeti*'nin daha sonraki sayılarında bu görüşün eleştirilmemesi de dikkatimizi çekmiştir.

Ayrıca *Tercüman* gazetesinden İsmail Gaspıralı'nın "Ahmet Bey Taşkesenli ve Bedros Ağa Karakaşyan" hikâyesi iktibas edilerek *Dala Vilayatının Gazeti*'nin 1891 yılının 40, 41, 42, 43 ve 44. sayılarında Kazakça ve Rusça olarak yayımlanmıştır. Gaspıralı'nın bu hikâyesi *Tercüman*'daki Rusça kısmı aynen ve sade Türkçe kısmı yerine ise Kazak Türkçesine çevrilerek tefrika edilmiştir.

Rus yönetimi bu hikâyedeki mesajı benimsediği ve Kazaklara ulaştırmada yararlı gördüğü anlaşıyor.

Sonuç itibariyle Gaspıralı'nın Rusya Müslümanlarının yaşadığı yerlerde olup bitenleri öğrenmek, takip etmek için büyük bir gayret gösterdiğini, Rusya içindeki mahalli yayınları bile izlediğini, bunlardan edindiği bilgileri *Tercüman*'a aktararak okuyucularıyla paylaştığı anlaşılmaktadır.

Aynı şekilde *Dala Vilayatının Gazeti*'nin yöneticileri *Tercüman*'ı takip etmiş ve bu gazetede işlerine gelen, kendi açılarından uygun gördükleri yazı ve haberleri ya tamamen veya kısmen iktibas etmişlerdir.

Dala Vilayatının Gazeti'nde 1888-1902 yılları arasında, yüze yakın haber, yazı, ilân, vs. *Tercüman*'dan iktibas edilerek veya yorum eklenerek hem Rusça hem de Kazakça olarak yayımlanmıştır.

Bunların içerisinde *Dala Vilayatının Gazeti*'nde yayımlanan iki haber özellikle dikkatimizi çekmektedir. Her iki haber *Tercüman* gazetesinden iktibas edilen haberlerdir. Yalnız bu iki yazı Kazak Türkçesine aktarılmayarak *Tercüman*'ın diliyle olduğu gibi yayımlanmıştır.

İlki, “Özbék ve Türk aqvamın ası hususda bir hayli rivayetler mevcuddur—Предание о происхождении узбековъ” (1901 No: 23) adlı yazıdır. Yazıda Özbek ve Türklerin kökeniyle ilgili çeşitli rivayetler anlatılmıştır.

İkinci yazı, “Hive hükümdarın veliahdi—Наслѣдникъ хивинскаго хана въ Петербургѣ” (1901 No: 23) adıyla yayımlanmıştır. Bu yazıda, E. Divayev'in (*Türkistanskiye Vedomosti* gazetesinin tercümanı) günlüğünden Hive hükümdarının veliahdi Seyid İsfendiyar Töre'nin Petersburg ziyareti anlatılmaktadır.¹³⁷

Bu yazı ve haberlerin yanında *Dala Vilayatının Gazeti*'nde İsmail Gaspıralı imzasıyla yayımlanmış birkaç haber vardır. Bunların çoğu *Tercüman* gazetesinin yıllık abonelik ilânlarıdır. Bir de Mekerce Panayırı'na katılarak Rusya Müslümanlarıyla ilgili izlenimleri (“Makarca vıstafkası Nicegorodağı vıstafkeni İsmail dégen Müslüman körip ne körgein onıñ qanday ékenin Baqşasarayda basılıp turatın «Tercüman» dégen gazétde cazıpdı—Всероссійская Нижегородская выставка, Впечатленія мусульманина на выставкѣ” (1896 No: 36-37) başlığıyla aktaran ve sağlıklı uyma, yürüme, içme ve nefes almanın yöntemlerini (“Qalay dém alıp, işip cürip uyıqtav kerek—Какъ нужно дышать, пить, ходить и спать” (1897 No: 44, 45) anlatan yazılardır.

Ayrıca gzetenin Kazakça kısmında Osmanlı Türkçesi ile yayımlanmış birkaç haber daha vardır. Bunların arasında “Yapon durûb-i emsali—Японскія пословицы”

¹³⁷ Z. Abdıraşidov'un TIAS Central Eurasian Research Series No: 5 (Tokyo, 2011)'de yayımlanmış “Аннотированная Библиография Туркестанских Материалов В Газете «Таржуман» (1883–1917)” adlı çalışmanın 125. sayfasında bu iki haberin *Tercüman* gazetesi tarafından *Türkistanskiye Vedomosti* gazetesinden iktibas edildiği anlaşıyor. Buna göre *Dala Vilayatının Gazeti* yönetimi bu yazıları direk *Türkistanskiye Vedomosti* gazetesi yerine *Tercüman*'den almayı tercih etmişlerdir.

(1901 No: 22) başlığıyla yayımlanan imzasız olanıdır. Bu yazıda on Japon atasözü vardır.

Görüldüğü gibi *Dala Vilayatının Gazeti*'nde yöneticiler işlerine gelen yazıları *Tercüman*'dan iktibas ederek Kazakları etkilemek istemişlerdir.

Her ne kadar gazetede yayımlanan bu tarz yazının sayısı az olsa da bunlar bile Kazak modernleşmesinde belli ölçüde etkili olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.

6-Edebiyat Meseleleri:

a-Dala Vilayatının Gazeti'nin Dili:

Dala Vilayatının Gazeti yayına başladığı 1888 yılına dek Kazak Türkçesiyle yayımlanan başka gazete yoktu. Daha önceki dönemlerde ise Kazak Türkçesiyle basılan eserlerin azlığından dolayı Kazak Türkçesiyle ilgili bilgiler de sınırlı idi. Ancak Kazaklarda şifahî edebiyat gelişmişti ve sözlü eserler nesilden nesile aktararak gelmiştir. Rus idaresi Kazak topraklarını ele geçirince bölgede bu ve bölgeyle ilgili konularda bir takım çalışmalarda bulunmuşlardır. Örneğin. W. Radloff, P. M. Melioranskiy, İ. N. Beryözin ve diğer araştırmacıların Kazaklar ve Kazak Türkçesi üzerinde çalışmaları olmuştur. Ayrıca bölgede yapılan araştırma seyahatleri ve değişik şahısların çalışmaları da bulunmaktadır.

Dala Vilayatının Gazeti'nin çıkış sebeplerin biri, Rus kanunları ve Rusya, idaresi altındaki halklar hakkında bazı bilgileri Kazaklara kendi dillerinde ulaştırma idi. Gazetenin ilk sayılarında bu konu ile ilgili bilgiler verilmektedir. Örneğin gazetenin daha ilk sayısında yayımlanan "1'inçi Ğınvarda 1888'inçi yılında–Омскъ, 1-го января 1888 года" (1888 No: 1) adlı yazıda gazetenin çıkış sebepleri anlatılmaktadır. Yazıda, gazetenin Çar'ın emriyle Kazakların ihtiyaçlarını öğrenmek ve bu ihtiyaçları karşılamak için Rusça ve "Kaysakça" [Kazakça] gazete çıkarılmasından söz edilmiştir. Görüldüğü gibi Ruslar, Kazakça yerine Kaysakça tabirini kullanmışlardır. Yazının Kazakça kısmında ise "Kaysakça" veya Kazakça tabirleri görülmemektedir. Burada Kazak dilini ifade etmek için özellikle "Müslümança" tabirinin kullanıldığı dikkati çekmektedir.

Gazetede ki Kazakça metinleri incelediğimizde ilk yıllardaki yazılarda Çağatayca'nın etkisi bariz bir şekilde görülmektedir. Yukarıda yazının başlığında bile bunu görebiliyoruz. Kıpçak grubu Türkçesine mensup olan Kazak Türkçesinde yıl yerine cıl kullanılmalıydı. Ama burada öyle değil. İleriki yazılarda ise hem cıl hem de yıl kelimelerinin karışık kullanıldığını görülmektedir. Daha sonraki yıllardaki yazılarda cıl kullanılmıştır.

Kazak dili ifadesi de Bozkır vilayetinin ve gazetenin tercüman yardımcılarında olan Sultan Ğazin'in "Bizdiñ Kazak Tili Turada Bes Altı Avız Söz–Нѣскольکو Словъ Относительно Киргизского Языка" (1890 No: 6) adlı yazısında geçmiştir. Bu yazıda Kazak dilinin üslup ve yazım meseleleri hakkında bahsedilmiştir. Sultan Ğazin yazısında, Kazakça popüler kitaplarının, Kazak imla ve dilin yapısıyla ilgili ders kitaplarının yokluğundan dolayı bu dili kullananlar oldukça zor durumda kalıyor ve bu yüzden de diğer Türk şivelerinin (Sartça, Tatarca vd.) gramer kurallarına başvurmak mecburiyetini duyuyorlar, diyor. Devamında ise diğer şivelere göre Kazakçada bazı sesler farklı telaffuz ediliyor. Ayrıca Kazakçaya Arapça, Farsça ve Rusçadan bazı kelimeler girdiği belirtilmiştir. Örneğin Arapça bazı kelimeler Kazakçada aslı yazılış ve telaffuz şeklini kaybetmişlerdir. Kimi kelimelerin ise manaları bile değişmiştir. Bunun nedeni olarak Kazakların eğitimsizliğinden kaynaklandığı açıklaması yapılmıştır. Yazının sonunda ise *Tercüman* gazetesinin Arapça ve Farsça kelimelerin aslı şekillerinin muhafaza edilmesi gerektiği yolundaki tavsiyesi için Sultan Ğazin minnettarlık duyduğunu belirterek bu konuda Türk şiveleri uzmanları ve şarkiyatçılardan görüşlerini bildirmelerini istemiştir. Yazının kısacık ve son kısmında geçen bu ifade bile *Dala Vilayatının Gazeti*'nin daha üçüncü yılında Gaspıralı'nın görüşlerini takip ettiğini ve dil konusunda da onun tecrübelerini göz önünde bulundurduğunu göstermektedir.

Ayrıca bu yazıda Kazak yazı dilinin oluşma sürecinden bahsediliyor ve örnek olarak da İbray Altın Sarın'ın "Kırgızskaya Hrestomatiya" adlı eseri gösterilmiştir.

Görüldüğü gibi *Dala Vilayatının Gazeti* Kazak yazı dilinin oluşma sürecine tanıklık etmektedir. Kazak dilinin modernleşip gelişmesinde gazetenin büyük katkısı görülmektedir. Gazetenin ilk sayısından son sayısına kadar yayımlanan yazılar da bunun en iyi örneğidir.

Dil bahsiyle ilgili Sultan Ğazin'in çağrısından sonra gazetede Türkî şivelerle ilgili bir yazı yayımlanmıştır. Bu yazı genel olarak incelediğinde, Gaspıralı İsmail Bey'in *Tercüman* gazetesinin 18 April 1888 / 19 Şaban 1305 tarihli 14. sayısında çıkan "Lisan-ı Türkî Şiveleri" yazısının¹³⁸ kimi yerlerin kısaltılarak kimi yerlerin de değiştirilerek yayımlanmış bir versiyonu olduğu anlaşılıyor. *Dala Vilayatının Gazeti*'nde *Perevodçik* [Tercüman] imzalı "Türkî lüğatderi turada—О Тюркскихъ Нарѣчїяхъ" (1890 No: 20) adlı yazıda Kırgız [Kazak] şivesinin de Türk Dilinin ana şivelerinden olan Çağatay, Kazan, Azerbaycan ve Osmanlı şiveleri gibi bir şive olduğu yazılmıştır. Devamında ise ulaşım imkânlarının gelişmesiyle ortak bir şivenin oluşturulup ileride Kazan, Çağatay, Azerbaycan şivelerinin edebî planda birleşebileceği ama Kırgız [Kazak] ve Osmanlı şivelerinin daha bağımsız kalacağı açıklanmıştır; çünkü Kırgız [Kazak] şivesi Timur'dan beri fazla değişime uğramamış ama Osmanlı şivesine ise bir takım Arap ve Fars unsurları girmiştir. Hâlbuki Viyana'da bir kütüphanede Uygur imlasıyla yazılmış Kutadgu Bilig bize Türkçe yazabileceğimizi gösteriyor, denilmiştir.

Sultan Ğazin'in Kazakça'da Arapça ve Farsça kelimeler için nasıl bir yol takip edilmesi konusunda uzmanlara yaptığı çağrı üzerine *Tercüman* gazetesindeki "Lisan-ı Türkî Şiveleri" yazısının kimi yerlerinin aynen iktibas, kimi yerleri de değiştirilerek yayımlanmıştır.

Bu yazıdan sonra gazete sayfalarında Yusuf Köpeyev ile Zaysan'da ikamet eden Buharalı molla Muhammed-Zakir Molla Ramazanoğlu aynı konuda görüşlerini bildirmişlerdir. "Türkî lüğatderi turadağı sözge—К вопросу о Тюркскихъ Наречїяхъ" (1890 No: 23) başlığıyla iki kısım halinde yayımlanan bu yazının ilk bölümü "Bayan Avıldan—(изъ Баянъ-Аула)" başlığını taşımaktadır. Yusuf bin Köpey (Yusuf Köpeyev) tarafından yazılmıştır. Bu yazıda Yusuf Köpeyev, Kazak dilindeki Arapça ve Farsça kelimelerin Kazakların telaffuz ettikleri gibi yazılması gerektiği görüşünü savunmaktadır. Çünkü bu kelimeler orijinal imla ile yazıldığı takdirde Kazaklar bunları anlamayacaklardır. Mademki gazete Kazaklar için yayımlanmaktadır o halde onların rahatça anlayabileceği bir dilde de yayımlanmalıdır, düşüncesindedir.

¹³⁸ Bu yazının tam metni için bakınız: "İsmail Gaspıralı, Seçilmiş Eserleri: 3, Dil-Edebiyat-Seyahat Yazıları. s. 27–30. Neşre Hazırlayan: Yavuz Akpınar, Ötüken Yayınevi. (İstanbul, 2008).

Yusuf Köpeyev yazının devamında, bozkırda 40-50 yıl yaşayan bir Sart veya Tatar, Kazak şivesine tam hâkim olamadığını, hâlbuki Buhara da birkaç sene yaşayan bozkırlı Kazak, Sartçayı rahatlıkla öğrenebiliyor, diyor. Bunun sebebi olarak Kazak şivesinin diğer Şark dilleri arasında en zor olduğu görüşünü savunmuştur.

Ayrıca Köpeyev Kazak okuyucuların, diğer Türkî şivelerdeki kelime ve ifadeleri ya anlamayacaklarını ya da ses değeri olarak algılasalar bile bu kelimelerden aynı anlamı çıkartamayacaklardır, diyor. Bu durumun *Dala Vılayatının Gazeti* amacına uygun olmadığını tekrarlamıştır.

Görüldüğü gibi Yusuf Köpeyev Kazakçadaki Arapça ve Farsça kelimelerin Kazakların telaffuz ettikleri şekilde yazılması görüşünü savunmuştur. Hatta bu konuda bir Sart ile bir Kazağın pazar yolundaki konuşmalarından örnek vererek fikrini kuvvetlendirmek istemiştir.

Yazının ikinci bölümü “Zaysannan hat–(изъ Зайсана)” başlığını taşımaktadır. Zaysan’dan Muhammed Zakir Molla Ramazanoğlu (Muhammed-Zakir Molla Ramzanov) yazısında Kazakçaya mal olmuş Arapça ve Farsça kelimelerin gazetede orijinal imlasıyla yazılması gerektiğini savunmuştur. Gazeteyi okuyanların ekseriyetle zaten molla olduğunu ve bu kelimelerin aslî yazılışını bildiklerini ileri sürmüştür. Aksi takdirde Arapça “tazim” olan kelime Kazakça “tacı”, “muamele” de “memele” olarak yazıldığında Sart ve Tatar mollalar gazeteyi anlamayacakları ve Arapça ve Farsça kelimelerin orijinal imlalarıyla yazıldığında gazetenin üslubu açısından güzel olacağını söylemiştir. Bir de Molla Muhammed Zakir gazetenin çıkmasından ve idarenin çalışmalarından dolayı memnuniyetini ifade etmiştir.

Görüldüğü gibi iki farklı düşünce gazete sayfalarında yayımlanmıştır ve bu tür karşılıklı tartışmaların bile yayımlanması başlı başına Kazak modernleşmesi ve gazeteciliğin gelişmesinde önemli katkı sağlamış olmalıdır. Böylece okuyucular değişik görüşleri tanıma ve neticede kendi görüşlerini geliştirme alışkanlıklarını edinebilmişlerdir.

Bu yazılara cevap *Tercüman* gazetesinde İsmail Gaspıralı tarafından verilmiştir. *Tercüman* gazetesinde 9 İyul 1890 / 4 Zilhicce 1307 tarihli 24. sayıdaki “Mülâhaza”

başlıklı yazıda¹³⁹ her iki görüşü bildiren Gaspıralı, Türkî şivelerine girmiş ve mal olmuş Arapça ve Farsça kelimelerin imlalarının korunması gerektiğini ileri sürmüştür.

Bu yazılar dışında dille ilgili gazete sayfalarında yayımlanmış bir diğer önemli yazı da Asılhoca Kurmanbayev’a ait olan “Қазақ тили турасын—О киргизскомъ языкъ” (1894 No: 27) başlıklı yazıdır. Yazar Kazakların diğer Orta Asya ve Türk milletlerine nazaran münferit yaşadıklarından dolayı Kazak dilinin de kendi yörüngesi ve dış etkilerden uzak bir ortamda geliştiğinden bahsetmiştir. Ayrıca yazıda Kazak dilinin her ne kadar kimi terminoloji alanında pek zengin olmamasına rağmen Kazak dili daha anlatımlı, canlı ve kalıplarıyla zengin bir dil olduğundan söz edilmiştir. Devamında ise Kazak dili üzerinde Altınsarin’in çalışmalarından bahseden yazar, Kazakça üzerinde çalışmaların devam edilmesi gerektiğini düşünmektedir. A. Kurmanbayev yazının devamında Arapça, Farsça ve Türk lehçeleri gibi daha faydasız dilleri öğrenme yerine kendi dilini ve Rusçayı öğrenmeyi gerektiği görüşünü bildirmiştir.

Görüldüğü gibi bu yazıda yukarıdaki diğer yazılara nazaran Kazakçanın yazılışından söz edilmemektedir. Bilâkis Kazak dilinin zenginliğiyle bu dilin geliştirilmesi ve öğrenilmesi üzerinde durulmaktadır. Hâlbuki bilindiği gibi o dönemde Kazak dili üzerine Altınsarin ve bir kaç Rus araştırmacı dışında çalışma yapılmamıştır. Yapılan çalışmaların ekserisi şifahi edebiyat üzerinedir.

O dönemde Rusların Kazak dili üzerinde yaptığı çalışmaların başında da alfabe çalışmaları idi. Bilindiği gibi İlminskiy, Grigoryev gibi Rus araştırmacılar Rusya Müslümanları için Kiril harfli alfabeler hazırlayıp önermekte idiler. Kazaklar arasında İbray Altınsarin’in İlminskiy’in etkisinde kalarak ve yukarıdaki yazıda A. Kurmanbayev’in de dediği gibi “Kırgızskaya Hrestomatiya” adlı eserini Kiril harfleriyle hazırlamıştır.

Otunç Alcanov imzasıyla çıkan “Қазақларға faydalı kitapлар—Полезныя книги для киргизъ” (1894 No: 39) adlı yazıda ise Kazakların Rusça öğrenmeleri için satışı çıkan yeni kitaplardan bahsedilip bunlar tanıtılmaktadır. Yazının devamında, Kazak imlasında kullanılan Arap harflerin Kazak dili açısından faydalı olmayıp Rus

¹³⁹ Bu yazının tam metni için bakınız: “İsmail Gaspıralı, Seçilmiş Eserleri: 3, Dil-Edebiyat-Seyahat Yazıları. s. 33-35. Neşre Hazırlayan: Yavuz Akpınar, Ötüken Yayınevi. (İstanbul, 2008).

harflerinin daha faydalı olacağından söz edilmiştir. Ayrıca Arap harflerin Rus harfleriyle değiştirilmesi gerektiği görüşünü de ilk defa 70'li yıllarda Altınсарın'ın ortaya atıp uyguladığından bahsedilmiştir.

Bu yazının üzerine V. K. Rümuzlu imzayla çıkan “Gospodin Alcanof Қазаққа faydalı kitаblar деп cаzğanunda аytıptı...—По поводу статьи “Полезные книги для киргизь” (1894 No: 47) adlı yazıda “Arap harflerin Rus harfleriyle değiştirilmesi gerektiği” fikrinin Altınсарın'e ait olmayıp onun eğitimcisi olan İlminskiy'e ait olduğu açıklanmıştır.

Görüldüğü gibi bu iki yazıda Kazакlar için Rus harflerin daha faydalı olacağı görüşü savunularak bununla ilgili yapılan çalışmalarından söz edilmektedir.

Gazete sayfalarında Kazак dili, Arap imlası, transkripsiyon, vs. ile ilgili bir yazı daha neşredilmiştir. Yazı, gazete tercüman yardımcılardan olan Sultan Ğazin imzasıyla çıkmıştır. “Қазақ тилиңе cазув турадан—О транскрипции киргизскаго языка” adlı bu yazıda (1896 No: 31, 32) adlı yazıda genel olarak Kazак dilinin Arap harfleriyle yazılışından bahsedilmiştir. Sultan Ğazin 1890 yılının 6. sayısında çıkan önceki yazısında olduğu gibi görüşlerini aynen tekrar etmiştir. Yani Kazакçaya mal olmuş Arapça ve Farsça kelimelerin, hatta bunların yanında Rusça ve Моғолca bazı kelimelerin Kazакların telaffuz ettikleri şekilde yazılması gerektiğini düşünmektedir. Bunun sebebi olarak da okuyucuların kelimelerin aslı imlasını kolay kolay anlamayacakları ve bozkırda Arap imlasıyla yazılmış bir iki Kazак destan ve efsanenin (Er Tarğın, Bayan Sulu ile Kozı Kөрpeş, Nuratu) dışında basılı kitabın olmamasını göstermiştir. Bir de bu kitapların yanında Kazакça gramer kitaplarının hiç olmamasından da şikâyet etmiştir.

Ğazin yazısının devamında, o dönem Türk dünyasına genel olarak baktığımızda Arap alfabesinin Türk sesli harflerini tam karşılamadığından dolayı Arap alfabesinin ıslah edilmesi meselesinin gündeme geldiğini, hatta ıslah çalışmaları bile başlatılarak zamanla ıslah edilmiş alfabelerin ortaya çıktığını, Grigoryev ve İlminskiy gibi Rus araştırmacıların Rusya Müslümanları için Kiril harfli alfabeler bile teklif ettiklerini belirterek, Grigoryev ve İlminskiy'in planlarında pek başarı gösterilmediklerini, Arap harflerinin yazılışında kullanılan sistematik kuralların kullanılması ve bilinmesiyle

sorunların çözüleceğini ve Kazakların Arap harflerini kullanmaya devam ettiklerini söylemiştir.

Sultan Ğazin yazısında bu gelişmeleri haber verdikten sonra diğer Türkî lehçelere giren ve değişen yabancı kelimelerden örnekler sunmuştur. Devamında ise Rus araştırmacılarından Vasilyev'in Kazakça ile ilgili bir takım yanlışlarını vurguladıktan sonra tercüme yapılırken Kazakçadaki kelime hazinesinin yetersizliğinden dolayı bazı Rusça kelimelerin aynen kullanıldığını da açıklar. Her ne kadar Kazakça metinlerde bazı Rusça kelimeler değişse de genel olarak orijinal imlalarını muhafaza ettiğini bildirmektedir.

Son olarak Rus fonetiğinin Kazak fonetiğine benzemediğinden dolayı tercümelerin kelime kelime değil de anlam olarak yapılması ileri sürülmektedir. Ayrıca her bir yazı bir bütün olarak incelediğinde Rus gramer yapısının etkisi görülmektedir ve bunun yanında diğer Türkî şivelerin etkilerinin de olduğu Sultan Ğazin tarafından belirtilmiştir.

Sultan Ğazin'in bu yazısından sonra gazetede Arap alfabesiyle ilgili bir yazı da gazetenin tercümanlarından Rahimcan Düysenbayoğlu yazmıştır. Yazar "Harf turasınıñ sözi—Къ вопросу о киргизскомъ алфавитѣ" (1897 No: 10) başlıklı yazısında, Arap harflerinin Kazaklar için ve özellikle sesli harfleri göstermesi açısından yetersiz olduğunu bildirmiştir. Devamında ise Arap harflerini kullanan Farsların ve Türklerin bile Arap harfleriyle yazılan ortak kelimelerin yazılışlarıyla okunuşları farklı olduğundan ve Arap alfabesi ıslah çalışmalarının Türkler tarafından denendiğinden söz etmiştir. Ama bu konuda pek başarı elde edilmediği de bildirilmiştir.

Ayrıca yazıda Düysenbayoğlu, Sultan Ğazin'in dediği gibi sistematik kuralların kullanılmasıyla sorunun çözülebileceği hakkındaki görüşüne katılmadığını bildirmiştir. Çünkü bu durumda ortaya harf yığınlarının çıkacağını düşünmektedir. Son olarak Kazaklar için ana dilinin seslerini gösteren daha kullanışlı bir alfabenin icat edilmesi gerektiğini savunmuştur.

Görüldüğü gibi Kazak dili için alfabe arayışların daha o dönemde başladığını yine gazete sayfalarında çıkan yazılardan öğreniyoruz.

Sultan Ğazin'in 1896 yılında çıkan yazısından üç sene sonra yine kendisinin imzasıyla ve yine Kazak dilinin transkripsiyonu meselesini irdeleyen bir yazıya

rastlanmaktadır. “Қазақ сөзін қалайша сазув турасы–Къ Вопросы О Транскрипции Киргизскаго Языка” (1899 No: 22, 23) adlı yazıda, Kazakçanın Rus alfabesiyle mi yoksa Arap alfabesiyle yazılması gerektiği ve hangi alfabenin Kazak seslerini tam karşılayıp karşılamadığı meselesinden bahsedilmiştir.

Burada Ğazin Kazak dilindeki sesli ve sessiz harflerin Kiril alfabesinde tam karşılığı olmadığından bu alfabenin kullanışlı olmayacağını ve kullanılacaksa da bunun yakın zamanda gerçekleşmeyeceğini yazmıştır. Arap harfli alfabenin ise Kazakçadaki sessiz harfleri tam olarak karşıladığını, sesli harflerin ise hepsini karşılamasa da bazı kurallar bilindiğinde Arap harflerin Kiril harflerine göre daha kullanışlı olduğunu savunmuştur. Görüldüğü gibi Ğazin hem gazete yazarı hem de bir tercüman olarak Arap alfabesini tercih etmektedir.

Bir de yazıda o dönemde İlminskiy ile Grigoryev’in alfabe konusundaki çalışmalarından söz edilmekte ve bunların eksik yönleriyle ilgili görüşler bildirilmektedir.

İlminskiy, Rus alfabesinin karşılayamadığı sesler için Latin harfleri önermektedir, Ğazin ise bunları Kazaklar için gereksiz görmüştür. Grigoryev’in Kazaklar için önerdiği Kiril harfli alfabe ve onun ne derece uygun olup olmadığı ve Yakutlar ile Osetler arasında denenilen Kiril harfli alfabenin yaygınlaşması meselesini bu yazıda ele alınmıştır.

Görüldüğü gibi Kazaklar arasında az da olsa yetişmiş aydınların sayıları zamanla çoğalmakta ve hayati öneme sahip meseleler onlar tarafından ele alınmıştır. Hatta Rus tekliflerine karşı açık açık görüş bildirilmektedir. Bu da Kazaklar arasında fikrî ve medenî gelişmenin ulaştığı merhaleyi göstermektedir.

Gazete yazıların arasında dil açısından ilgi çeken birkaç tane yazı daha vardır. Bunlar *Tercüman* gazetesinden iktibas edilerek yayımlanan haberlerdir. Bu yazıların ortak özelliği ise *Tercüman* gazetesinden yayımlanan imla ile basılmış olmalarıdır. Yani sade Türkiye Türkçesi ile yazılmışlardır. Bu da hiç şüphesiz o dönemde *Tercüman* gazetesinin tanınmasından ve yaygınlığından kaynaklanmaktadır. Kazak yazarlar arasında *Tercüman*’ı ilgiyle takip ederek ondan etkilenmelerinin az olmadığı anlaşılıyor. İleriki yıllarda Kazak aydınların üstlenecekleri görevlerde bunun tesirleri

belirgin şekilde su yüzüne çıkmıştır. Bu da hem *Tercüman* hem de *Dala Vilayatının Gazeti*'nin Kazak modernleşmesindeki etkisini göstermektedir.

Görüldüğü gibi Kazak yazı dilinin oluşma çabaları devam etmiştir. Buna bir yandan Rus yönetimi ve âlimleri bir yandan da Kazak yazarlar çalışmalarıyla katkıda bulunmuşlardır.

Gazetenin kelime kadrosuna gelince gazetenin kimi yazılarında Rusça alıntı kelimelere rastlanmaktadır. Bu kelimelerin yanında da Kazakça açıklamalarının verildiğini, zamanla da bu açıklamaların yerini yeni terimlerin aldığını görüyoruz. Örneğin gazetenin ilk sayılarında resmî ve gayr-ı resmî kısımları şöyle adlandırılıyordu: Resmî bölümün Rusçası “Otdel Offitsial’ny” (Отдѣлъ Оффиціальны́й), Kazakçası “Afisiyalny (Yağni buyruqdar cazılatın bölegi)” [Resmî, yani buyrukların yazıldığı bölüm] (أفيسيالني يغني بويروقدار جازلاتن بولاگی), daha sonraki sayılarda bu bölümün adı “Buyruqdar cazılatın bölegi” [Buyrukların yazıldığı bölüm] (بويروقدار جازلات بولاگی) olarak değiştirildi; gayr-ı resmî bölümün Rusçası “Otdel Neoffitsial’ny (Отдѣлъ Неоффиціальны́й), Kazakçası ise “Buyruqdan Basқа Sözler veya Sözder Cazılatın Bölegi” [Buyruktan başka sözlerin yazıldığı bölüm] (بويروقدان (باسقة سوزلار جازلاتن بولاگی) şeklinde idi.

Görüldüğü gibi resmî ifadesi için Rusça “offitsial’ny” kelimesi aynen kullanılarak parantez içinde Kazakça açıklaması verilmiştir. Aynı şekilde bazı diğer bölümlerde de Rusça isimlendirmeler aynen kullanılmıştır. Örneğin Telegram haberları (تيلگراف ياشيک)–Телеграммы [Telgraf haberleri], Poştabay yaşık (پوشتابای ياشيک)–Почтовый Ящикъ [Posta kutusu] gibi ve mahkeme yerine bir ara Rusça sud, bir ilin kazasını bolos [nahiye] olarak kullanılmıştır. Gerçi bolos kelimesinin Rusçadaki aslı волость (volost’)tur. Burada ve diğer başka kelimelerde Kazakça telaffuza uydurulduğu görülmektedir.

Yazı dışında rakamlara gelince gazete sayfalarında ilk başlarda Arap rakamları kullanılmıştır. Kimi yerlerde başlangıçta Kazakça kısımda Rus rakamları da kullanılmıştır. 1898 yılından itibaren gazetenin son sayısına dek Kazakça kısımda Rus rakamları kullanılmıştır.

Görüldüğü gibi *Dala Vilayatının Gazeti* Kazak yazı dilinin oluşması aşamasında büyük rol oynamıştır. Bu gazete sayfalarında modern Kazak yazı dilinin temeli

atılmıştır. O dönemde Kazakça ile yazılmış basılı eserlerin çok az sayıda oluşu, gramer kitaplarının olmaması *Dala Vilayatınıñ Gazeti* Kazak yazı dilinin gelişmesindeki etkisini artırmıştır.

b-Edebî türler (hikâye, uzun hikâye, masal, fabl, atasözler, efsane ve menkıbeler):

Dala Vilayatınıñ Gazeti yayın hayatına başlamasıyla Arap imlasıyla Kazak Türkçesinde yazılar yayımlanarak Kazak yazı dilinin temeli atıldı ve bu konuda birçok yeni gelişmeler olmuştur. Gazetenin yayımlanması Kazak edebî türleri için belirleyici olmuştur.

Kazak Türklerinin büyük bir kısmı göçebe hayatı sürdüklerinden dolayı edebî eserleri de genellikle ağızdan ağza aktarılan “cırlar” ve diğer manzum veya mensur eserler idi. Bu “cırlar” genellikle uzun olup “dombra” denen iki telli saz eşliğinde söylenmiştir. Yazılı eserlerin sayıları ise azdı. Bunlar da genellikle Kazak efsane ve destanları idi. *Dala Vilayatınıñ Gazeti* tercümanlarından Sultan Ğazin’in de dediği gibi bu efsane ve destanlar (Er Tarğın, Bayan Sulu ile Kozı Körpeş, Nuratu) dışında basılı kitap yoktu (1896 No: 31, 32).

Kazak toprakları Çarlık Rusya tarafından ele geçirildikten sonra bölgeye çeşitli araştırma heyetleri gönderildi. Bu araştırma heyetleri Kazak dili ve edebiyatı üzerinde çeşitli çalışmalarda bulunmuşlardır. Kazak edebî türlerinin araştırılması ve çeşitli yazılara konu olması o dönemde belki de bilinmeyen ve unutulmaya yüz tutan bazı eserleri de yok olmaktan kurtarmış oldu. Gazetenin sayfalarında Kazak edebî türleri hem Rusça hem de Kazakça yayımlanmıştır.

Dala Vilayatınıñ Gazeti’nin ilk sayısında gazetenin çıkış sebepleri şöyle anlatılmıştır: “Bu gazete...manevi (âdet, efsane, masal, menkıbe, okur-yazarlığın geliştirilmesi vs.) yaşam tarzıyla ilgili faydalı haberleri yaygınlaştırmayı amaçlamaktadır...” (1888 No: 1).

Gazete sayfaları incelendiğinde, Rus yönetiminin bu amaç doğrultuda pekâlâ iyi hareket ettiği görülmektedir. *Dala Vilayatınıñ Gazeti* sayfalarında Batı, Şark, Kazak hikâye, efsane, masal, uzun hikâye, deneme, fabl, bilmece, atasözü gibi edebiyat eserleri yayımlanmıştır.

Gazetede yüze yakın hikâye, altmışa yakın masal, yirmiye yakın fabl, atasözü, bilmece ve altmışa yakın efsane yayımlanmıştır. Bunlardan kimi ilk defa derlenerek yayımlanmıştır.

Konumuzun sınırlı olması sebebiyle bu meseleyi ayrıca ele alamıyoruz. Sadece gazetede yayımlanan belli başlı hikâye, efsane, menkıbe, atasözü, bilmece, fabl, uzun hikâye ile ilgili kısa bilgi vermekle yetineceğiz.

1-Hikâyeler:

Dala Vilayatinin Gazeti'nde yayımlanan hikâyelerin çoğu belirli konularda Kazaklara örnek verme amacıyla yayımlanmıştır.

Yayımlanan bu hikâyelerin ortak özelliği didaktik olmalarıdır. Örneğin Yusuf Köpeyev'in naklettiği “Caqsı molla–Хороший мулла” (1890 No: 14) adlı hikâyede bir halife döneminde yaşayan bir mollanın cesaretle Sultana itiraz etmesi anlatılmakta ve o dönemde böyle mollaların olmadığı yorumu yapılmıştır.

Turkistanskaya. Tuzemnaya Gazeta gazetesinden alınan ve “Ötken Ramazan ayında...–Во время минувшаго Рамазана...” (1890 No: 31) başlığıyla aktarılan hikâyede, İran'da geçen Ramazan ayında kahvede erkek kıyafetiyle yakalanan bir kadının şahın “kahveye kadınların girmesini yasaklayan emrine neden uymadığı?” sorulduğunda “kadınlarında erkeklerle aynı kalbi taşıdıkları” cevabını vererek cezadan kurtulması anlatılmıştır.

Al. Golavaçev'in “Èñgüme, Altay tavı turada–Фельетонъ, Изъ жизни Алтая” adlı yazısında da Altay dağıyla ilgili hikâyelerden bahsedilmiştir.

Gazete sayfalarında Devlet adlı yazarın kaleme aldığı hikâyelerinden olan ve “Èñgüme, (Molla Nasır)–Фельетонъ, Мулла Насэръ” (1890 No: 46) başlığıyla Nasreddin Hoca'nın hikâyeleri yayımlanmıştır.

Bir de gazete sayfalarında zaman zaman diğer halk hikâyelerinden tercümeler yapıp yayımlanan hikâyelere rastlanmaktadır. Örneğin Baron Kade'nin naklettiği ve Sartça'dan tercüme edilip “Èñgüme, Kégin alğan–Фельетонъ, Отомстила” [Öc alan] (1891 No: 29, 35, 37, 38, 39) adıyla yayımlanan hikâye vardır.

Ayrıca *Tercüman* gazetesinden İsmail Gaspralı'nın “Ahmet Bey Taşkesenli ve Bedros Ağa Karakaşyan” hikâyesi iktibas edilerek 1891 yılının 40, 41, 42, 43 ve 44.

sayılarında Kazakça ve Rusça olarak yayımlanmıştır. Rusça kısım *Tercüman*'da aynen alınmış Türkçe kısmı ise Kazak Türkçesine çevrilerek tefrika edilmiştir.

Turk.[estanskiye] Ved.[omosti] gazetesinden iktibas edilerek “Til bilgenniñ paydası–Польза языкознанія” (1892 No:44, 46) başlığıyla yayımlanan Sart hikâyesinde dil bilmenin faydalarından bahsedilmiştir.

Sarat.[ovskiye] Gub.[ernskiye] Ved.[omosti] gazetesinden alınarak “Қалайча тиңілік ётіп турмақдїñ мёслиһатı–Бесѣды О Томъ, Какъ Надо Жить” [Nasıl yaşamak gerektiğine dair sohbetler] (1894 No: 7) başlığı altında, “Huday Teâlâ nem süymeydi–Что Богъ не любитъ”, “Huday Teâlâ adamlardı nege üyretedi–Чему Богъ учитъ людей” ve “Sav salamatlık tuğrasında–О здоровьи” adlı üç hikâyeye de rastlanmaktadır.

Bu hikâyelerde Allah'ın neleri sevmediği, Allah'ın insanlara neyi öğrettiği ve sağlık ve onun korunması konusunda neleri emrettiği anlatılmaktadır.

“Aқмақ Sartlar turasınan ayılған hikayeler–Разказы о Сартахъ” (1894 No: 35, 37, 38, 40) başlığıyla da Kazakların, Sartlar hakkında söyledikleri birkaç gülünç hikâye gazetede yer almıştır.

Dala Vilayatınıñ Gazeti'nde Rus yazarların eserlerinden yapılan tercümelere de rastlanmaktadır. Örneğin G. İ. Uspenskiy'in eserlerinden hikâyeler “Kim Baқıtlı–Кто Счастливѣ” [Kim Daha Mutlu] (1895 No: 21, 22, 23) başlığıyla Kazakçaya tercüme edilerek yayımlanmıştır.

Ayrıca gazetede meşhur Rus yazarı olan D. N. Mamin-Sibiryak'ın “Aқbozat–Акъ-Бозатъ” (1899 No: 26, 27, 28, 29, 30) adlı efsane-hikâyesi yayımlanmıştır.

Müstear adı L. Mel'sin olan P. F. Yakuboviç'in “V Mire Otverjennih” [Reddedilmişlerin Dünyasında] adlı eserinden Şelayskiy hapishanesinde tutulan Müslüman mahkûmları anlatan iki hikâye “Aydavdağılar turadan–Изъ міра отверженныхъ Магометане-Усанбай Маразгали” (1899 No: 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36) başlığıyla *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nde yayımlanmıştır.

Gazete sayfalarında bir de L. N. Tolstoy'un Суратская Кофейная [Surat Kahvehanesi] adlı eseri “Surat kofeynesi–Суратская Кофейная” (1900 No: 10, 11) başlığıyla Kazakça ve Rusça yayımlanmıştır.

Gazete yazarlarından olan Cafer Aymanov da “Duvana Hoca Nasır–Дуана Хожа-Насырь” (1895 No: 24) başlığıyla Hoca Nasreddin ile ilgili kısa bilgi verdikten sonra onun üç hikâyesini nakledilmiştir.

Nov.[oye] Sl.[ovo] gazetesinin iktibas edilen A. Fedorov’un “Sıbizğışi¹⁴⁰–Курайщикъ” [Sıbiz Çalan Adam] (1899 No: 20, 21, 22, 23, 24) adlı hikâyede, Başkurtların hayatından bir kesit sunulmuştur.

Russkiye Vedomosti gazetesinden alınarak “Orta Aziya caydarı turasınan tav sayuvnıñ içinde–Въ Горномъ Ущельѣ” (1901 No: 19, 24, 25) başlığıyla yayımlanan hikâyede bir fakir Kazağın hayatı anlatılmıştır.

Adas adlı yazarın “Bèti–Бати (Разсказъ изъ киргизскаго быта)” (1898 No: 4, 5) adlı hikâyesinde Kazak günlük yaşamı anlatılmıştır.

A. S. rümüz imzalı “Ahmed–Ахметка” (1899 No: 24, 25, 26, 27) adlı hikâyede ise Ahmed adlı birisinin fakir hayatı anlatılmıştır.

Rus hikâyeleri dışında gazetede “Şark hikâyeleri”¹⁴¹ de önemli yer tutuyor. Örneğin Bodavbek Rayimbekoglu’nun “Kérekti bir Müslümanıñ aytkanı–Необходимое и излишнее” [Gerekli ve Gereksiz] (1901 No: 22, 31, 35) adlı Şark hikâyesine rastlanmaktadır.

Turg.[ayskaya] Gaz.[eta] gazetesinden alınarak “Hatunıñ bilümsizdigi–Безтолковость женщины” (1901 No: 32) başlığıyla yayımlanan hikâyede bir Hintli kadının anlayışsızlığı hikâye edilmiştir.

Pr.[iroda] i L.[yudi] gazetesinden iktibas edilen ve “Aman-Turdı–Аманъ Дурды” (1901 No: 35, 37) adıyla yayımlanan yazıda ise Rusların Türkmen topraklarındaki yayılmaları anlatılmıştır.

Turk.[istanskiye] Vedom.[omsti] gazetesinden alınan ve “Aşıklık kuvatı–Сила любви” [Aşkın gücü] (1901, No: 43) başlığıyla yayımlanan yazıda da Hindistan’da geçen bir olay hikâye konusu olmuştur.

Ross.[iya] gazetesinden alınan ve “Adam–Человѣкъ” (1901 No: 47, 49) başlığıyla yayımlanan yazıda “İnsan” adlı Şark hikâyesi vardır.

¹⁴⁰ Sıbiz: Tatar ve Başkurt çalgı aleti ve kaval grubuna ait olan nefesli müzik aleti.

¹⁴¹ İkinci başlığı altında ya da yanında yayımlanan çeşitli hikâye, rivayetler ve derlemeler.

Gazetenin son yılında ise Bodavbek Rayimbekoglu imzalı “Bahtlı molla–Счастливый мулла” (1902 No: 4, 5) adlı hikâyeye rastlanmaktadır.

2-Uzun hikâyeler (повесть):

Dala Vilayatınıñ Gazeti sayfalarında Rusların povest’ yani uzun hikâyeye dedikleri yazı türüne rastlanmaktadır. “Türli habarlar–Разныя Извѣстія” (1899 No: 51) başlığıyla yayımlanan haberde, G. A. Turkin’in *Ural’sk.[aya] Jizn’* gazetesi için “Çeyabinsk uyezindeki Başkurtların yok olması” ile ilgili aktardığı uzun hikâyenin yayımlanacağına dair bilgi verilmiştir.

Bir de *Turgayskaya Gazeta* gazetesinden alınarak *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde “Boz Cigit (Kazak hikâyesi)–Бозжигитъ. (Киргизская повѣсть)” (1900 No: 26, 27, 28, 29, 30, 37, 1901 No: 2, 18, 20, 24, 25, 26) başlığıyla uzun hikâyeye tefrika edilmiştir. “Boz Cigit” adlı Tatar matbu hikâyeye, Kazaklar arasında da yaygın eserdir. Bu matbu hikâyeye “Tatarcadan arındırılarak” Kazakçalaştırılmış ve *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde ilk defa yayımlanmıştır.

3-Masallar:

Dala Vilayatınıñ Gazeti’nde birçok masal yayımlanmıştır. Hem de bunlardan birkaçı ilk defa derlenerek yayımlanan masal özelliğini taşımaktadır. Ayrıca diğer milletlerin masallarından örnekler de yayımlanmıştır.

Örneğin Tatar kitabından alınarak “Acayip hikayatlar, Értegi–Фельетон, Быль” (1888 No: 32) başlığıyla Omsk uyezdinin [kaza] Pokrovsk volostunun [nahiye] mollası olan Böken Adekov imzasıyla yayımlanan bir masal vardır.

“Acayip hikayatlar, Sneguroşka–Фельетонъ, Снѣгурочка” (1888 No: 23) başlığı altında dünyaca ünlü dokuz cüce gösteri ekibi tarafından Moskova’da Sneguroçka adlı masalın sahnelenmesinden ve masalın kendisinden bahsedilmiştir.

Ayrıca gazetede “Aralas, Danışman padşa–Мудрый царь” (1890 No: 46) başlığıyla İslamiyet’ten önce yaşayan bilgili bir padişah zamanında şarapla ilgili ibretli bir olayı anlatan “Bilgili Padişah” adlı Tatar masalı; “Batır kız–Невѣста всадникъ” [Süvari Kız] (1891 No: 3, 4) adlı Ermeni masalı; Şamahı’dan öğretmen olan Aleksandr Kalaşev’in bildirdiği ve “Şaydullah–Шейдулла” (1891 No: 5) adlı Tatar masalı;

Kok.[çetavskiye] Gub.[ernskiye] Ved.[omosti] gazetesinden alınan “Neznayka–Незнайка” (1891 No: 6) adlı Litvanya masalı; Omar Seytenov’un Lepsi şehrinde yaşamış bir Türk’ten işittiği ve “Üç ağayındı cigit–Три брата” [Üç Kardeş] (1891 No: 10) adıyla yayımlanan Şark masalı; “Edepçilik hem gül ağacı–Честность или розовый куст” [Doğruluk veya gül ağacı] (1891 No: 13) adlı ve “Navruz–Новрузъ” [Nevruz] (1893 No: 4, 5, 6, 9, 10) adlı Ermeni masalları; A. M-ov imzalı “Arslan Padsa–Лисица и левъ” [Arslan ile Tilki] (1891 No: 18) adlı Kazak masalı yayımlanmıştır.

Gazete sayfalarında A. Ye. Alektorov imzalı “Üç ağayındı cigit–Три брата “ [Üç Kardeş] (1892 No: 7, 8) ve “Alatıkdıñ kegin alğanı çeçesin öltürgeni üçün–Какъ отомстиль Алатыкъ за убійство своей м[а]тери” [Alatık’ın annesinin öcünü alması] (1892 No: 17) adlı masallara da rastlanmaktadır.

Bir de A. Ye Alektorov tarafından bildirilen “Bir oda bolsa toğuzdan artıq–Одинъ да лучше девяти”, “Tülki minen çal–Лисица и старикъ”, “Éki қоу–Два барана” (1892 No: 38) ve “Üç Tirik-sarañ–Скупой Ушъ–Терекъ” (1892 No: 39) adlı dört Kazak masalı yayımlanmıştır.

Andrey Voytsehoviç, “Қара cigit–Кара–Джигитъ” (1894 No: 13) adlı masal, O. Alcanov, “Küçük minen mısıқ–Собаченка и кошка [Köpek ile Kedi] (1894 No: 18), İshak bin Çulenbay, “Értegi–Сказка” başlığıyla yayımlanan Kazak masalları vardır.

Cağfer Aymanov’un “Şal Şiyaz–Старикъ Шиязъ” [İhtiyar Şiyaz] (1894 No: 30), “Bödene hem Tülki–Лиса и Перепель” [Tilki ile Bildircin] (1894 No: 32) ve “Éki Érinçek–Разказы о Лѣнтяхъ” [İki Tembel] (1894 No: 34) adlı üç Kazak masalı daha vardır.

Şark masallarının en iyi örneklerinden olan “Bin Bir Gece Masalları” gazete sayfalarında ilk defa Meyram Canaydaroğlu tarafından manzum olarak tercüme edilerek “Mıñ bir tünniñ hikayesi (Şahirazaddıñ aytқанларınan) (Öleñ bolıp çıққан)–Изъ разказовъ Шахеразеды” (1895 No: 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48) başlığıyla ilk defa *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde yayımlanmıştır.

A. A. İvanovskiy’in kaydettiği “Han İytbay–Ханъ Итбай” (1895 No: 19) ve S. F. Godlevskiy’in aktardığı, Nurcanov’un tercüme ettiği “Èñgime–Волшебный Камень” [Sihirli Taş] (1896 No: 27, 28) adlı Kazak masalları da gazete sayfalarında yayımlanmıştır.

Yine A. Ye. Alektorov tarafından bildirilen “Èñgime–Сказка” (1896 No: 37, 38) ve Kazakların zeki bir han ve iki yardımcısını anlatan masal ile “Қаратay–Қаратай” (1896 No: 40, 41) adlı masalları daha vardır.

R. Düysenbayoğlu imzasıyla ise “Tüye, tülki, қасқыр hem colbars–Верблюды, Лиса, Волк И Тигрь” [Deve, Tilki, Kurt ve Kaplan] (1896 No: 43) adlı Kazak masalı yayımlanmıştır.

E. Nögerbekov tarafından ise bir Rus masalından yeniden düzenlenen ve “Èñgime–Джамшидъ” (1897, No: 1, 2) başlığıyla yayımlanan masala rastlanmaktadır.

L. D. [Lihanov Dmitriy]’e Bayan Avıl (Bayan-Aul) volostundan Rahmet Dalabayoğlu’nun bildirdiği “Értégi, Bar onda èkél munda–“Иди туда–принеси сюда.” [Oraya git, buraya getir] (1897 No: 51, 1898, 1, 2), Babay-Berkut’un “Қарға balasın abbağım dér, kirbik şiçан balasın cumsağım dér–Ворона называетъ своихъ дѣтенышей голосистыми, а ежъ-мягкими” [Karga kendi yavrularını sesli, kirpi de yumuşak olarak sanıyor] adlı Kazak masalları ve N. P.[antusov]’un *Vsemirny Puteşestvennik* dergisinden iktibas edilerek “Ğumır yaғni түs. Қытай ёртеғиси–Жизнь-это сонъ” [Hayat bir rüyadır] (1900 No: 41) başlığıyla Çin masalı da *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde yayımlanmıştır.

Orta Cüz imzasıyla da “Édigeniñ töresi–Судъ Эдыге” (1900 No: 47, 48) adlı ve Edige’nin mahkemesini anlatan ve N. P.-k imzalı ve Osmanlı döneminde ve Mansur Paşa yönetimindeki Arnavutluk’ta geçen ve iyilik için canını veren askerin hikâyesini anlatan “Сақсылықке can берүв–Жизнь за услугу” (1901 No: 31, 33, 34) adlı masal ve yine N. A. P-k’in Osman Paşa’nın maceralarını anlatan “Osman Paşa ilen bolğan vaқıғa–Приключенія Османа-паши” (1901 No: 51, 52) adlı Şark masalı ve “Çıplak hakikat” deyiminin nereden geldiğini anlatan N. A. P. imzalı “Haқlıқ ёртеғиси–Сказка о правдѣ” (1902 No: 7) adlı masallar da gazete sayfalarında hem Rusça hem Kazakça yayımlanmışlardır. Yine N. A. P-k imzasıyla yayımlanan “Қайда baht–Гдѣ счастье” (1901 No: 43) adlı yazıda da Harun Reşid döneminde yaşanmış bir olayı anlatan “Baht nerede” adlı masallar yayımlanmıştır.

“Nov.[oye] Vr.[emya]” gazetesinde Kn. Ye. F. K. tarafından İngilizceden tercüme edilen ve fakir bir köylünün bilge kesilmesini anlatan hikaye *Dala Vilayatınıñ*

Gazeti'nde "Müslüman hikâyası–Восточная сказка" (1902 No: 8) başlığıyla bir başka Şark masalı yayımlanmıştır.

V.[ostoçnoye] Ob.[]ozreniye gazetesinden alınarak *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nin son yılında yayımlanan ve İzmir'de yaşayan zengin tüccar kör Mehmed'in hayatını anlatan "Sağatı köz–Часъ зрѣнія" (1902 No: 10, 11) adlı Şark masasına da rastlanmaktadır.

Görüldüğü gibi o dönemde Kazakça masal kelimesi yerine "értegi" ve "hikâya" kelimeleri sıkça kullanılmaktadır. Bu durum o dönemde terminolojinin henüz yeterli düzeyde olmadığı ve yerli yerine oturmadiğı görülmektedir.

4-Fablar:

Dala Vilayatınıñ Gazeti sayfalarında birçok fabl yayımlanmıştır. Bunların fabl olduğunu da yazının başlığının yanında parantez içerisinde verilen açıklamadan anlaşılıyor. Kazakça kısımdaki yazının yanında ise ya "ëngüme" ya da "értegi" gibi açıklamalar vardır. Biz ise Rusça kısımda olan açıklamaları esas alarak gazetede yayımlanmış fablları tespit edilmiştir.

Gazetede "Arstan kaskır hem tülkiniñ ëngümesi–Левъ, волкъ и лисица" [Arslan, kurt ve tilki] (1888 No: 34); "Ozağ mınan kögerçin–Галка и голуби" [Küçük karga ile güvercinler] (1888 No: 34), Bir buğı–Олень, [Geyik] (1888 No: 43); "Buğı minen қарақатdıñ sabağı–Олень и виноградникъ" [Geyik ile üzümlük] (1888 No: 47); "Siir men téke–Корова и козёлъ [İnek ile teke] (1888 No: 52); "Arslan tülki hem Küyük–Левъ, серна и лиса" [Arslan, tilki ve dağ keçisi] (189, No: 48); "Қарға minen tülki–Ворона и лисица" [Karga ile tilki] (1892 No: 51) gibi fabllar yayımlanmıştır.

Bunların dışında Pavlodar uyezdinin Altıbay volostunda Kazak M. U.'nun bildirdiğı "Ötken zamandağı hikayat söz–Киргизская Басня" (1890 No: 45) adlı ve herkesin kendi yerini bilmesi gerektiğı mesajını veren bir Kazak fablına rastlanmaktadır.

Ayrıca O. Alcanov'un "Küçük minen mısıқ–Собаченка и кошка" [Köpek ile Kedi] (1894 No: 18) adlı Kazak, Sağfer Aymanov'un "Bödene hem Tülki–Лиса и Перепелъ" [Tilki ile Bildircin] (1894 No: 32) ve Asılhoca Kurmanov'un Kırlov'un fablını Kazakçaya manzum olarak çevirdiğı "Қумırsқа мэн Çégirtke–Стрекоза и

Муравей” [Yusufçuk ile Karınca] (1894 No: 32), adlı fabllar *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde yayımlanan fabllar arasındadır.

Ayrıca imzasız yayımlanan “Çaqsılıkka Camandık–Грубая Благодарность” [Kaba Teşekkür] (1894 No: 46) ve *Turgayskaya Gazeta*’dan alınarak “Tıışkan ve hem cılan–Мышь и змѣя” [Fare ile Yılan] (1897 No: 45); “Cazasın tartқан amalgér–Наказанный Хитрецъ” [Cesarı Bulmuş Kurnaz] (1898 No: 33) başlığıyla yayımlanmış Kazak fabllarına da rastlanmaktadır.

Ayrıca gazetede Orta Cüz müstear imzayla “Қus kéñesi–Человѣкъ И Птичка” [İnsan ile Kuş] (1899 No: 37); “Tülki minen tırna hikayası–Лисица и Журавль” [Tülki ile Turna] (1900 No: 48) ve “Aldarköse mén cılan–Алдаркосэ и Змѣя” [Aldarköse ile Yılan] (1901 No: 14) adlı fabllar gazete sayfalarında yayımlanmıştır.

Görüldüğü gibi gazete sayfalarında hem Kazak fabllar yayımlanmıştır hem de Rus fablları tercüme edilerek Kazak okuyucuların istifadesine sunulmuştur.

5-Atasözler:

Gazete sayfalarında halk edebiyatının en önemli unsurlarından birini oluşturan atasözleri de yayımlanmıştır. Kimi atasözleri başka halkların olup Kazakçaya tercüme ediliyor. Kimileri de bizzat Kazaklar arasında derlenerek ilk defa *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde yayımlanmıştır. Böylece gazete vasıtasıyla Kazak atasözleri günümüze kadar ulaşmıştır.

Örneğin “Maқal–Пословица” (1888 No: 52) başlığıyla “Allah’tan başka kimseden korkma” diye bir atasözü yayımlanıyor. *Tamb.[ovskiye] Gub.[ernskiye] Ved.[omosti]* gazetesinden alınıp “Halkdardıñ maқalı–О пословицахъ народовъ” (1892 No: 20, 21) başlığıyla yayımlanan yazıda ise atasözün mahiyetinden ve çeşitli halk atasözlerinden örnekler verilmiştir.

Bir de Pole de Redji’nin “Les bas-tonds de Constantinople” adlı kitabından alınıp “Müslümandardıñ taқpağı–Мусульманская мудрость” (1892 No: 38) başlığıyla yayımlanan yazıda ise Müslümanların bilgeliğini anlatan birkaç atasözü yayımlanmıştır.

“Maқaldar–Пословицы Киргизов Тургайской области” (1892 No: 42, 43, 45, 46) başlıklı yazıda ise Torğay ilinin Kazaklarının atasözlerinden söz edilmektedir. Böylece bu ildeki Kazakların atasözleri yazıya geçirilmiştir.

Bir de Akin Beybit Davılbayoğlu’nun kayıt ettiği atasözleri “Қазақдiң мақалдары, Қазақдiң ақуны Beybit Davılbayoğlu сазыр ығарған–Киргизскія пословицы, записанныя киргизскимъ поэтомъ, Бiйбитомъ Дуальбаевымъ” (1894 No: 10) başlığıyla yayımlanıyor.

Gazetede yayımlanan atasözlerin en önemlisi de herhalde M. İşmuhamedov’un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harfleriyle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazakların atasözleridir. Bu atasözleri “Қазақ Мақалы–Киргизскія Пословицы” (1899 No: 32, 33, 34, 36, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51) başlığıyla yayımlanmıştır.

M. İşmuhamedov’un derlediği Kazak atasözleri üzerine A. Turlubayev’in gazeteye gönderdiği bir mektup var. “Письмо въ Редакцію” (1899 No: 52) başlığıyla ve sadece Rusça yayımlanan yazıda gazetesinin 1899 yılında M. İşmuhamedov’un yayımladığı Kazak atasözlerinin kimi Rusça tercümelerinde yapılan hatalar ve bunların doğru tercümesi verilmektedir. Görüldüğü gibi bu atasözleri büyük ilgi görmüştür.

Bu atasözleri dışında gazete sayfalarında ve sadece “Пословицы” (1901 No: 10, 11, 12, 13) ve “Поговорки” (1901 No: 14, 15, 17) Rusça başlıklarıyla çıkan yazılar vardır. Bu yazılarda iki yüz dokuz Rus atasözü yayımlanmıştır.

Rus atasözleri dışında *Tercüman* gazetesinden iktibas edilerek *Tercüman* gazetesindeki orijinal imlayla Japon atasözleri *Dala Vilayatının Gazeti*’nde yayımlanmıştır. “Япон дурûб-i emsali–Японскія пословицы” (1901 No: 22) başlığıyla yayımlanan bu yazıda on tane Japon atasözü vardır. Bunun dışında sadece Rusçası olan ve “Китайскія пословицы” (1901 No: 32) başlığıyla yayımlanan yazıda ise on tane Çin atasözü de yayımlanmıştır.

Görüldüğü gibi gazete sayfalarında halk edebiyatının bir diğer önemli unsuru olan atasözleri de kendine yer edinebilmiştir. Bu da hem bu atasözlerinin günümüze ulaşmasında hem de Kazaklar arasında bilinmesine sebep olmuştur.

6-Efsane ve menkıbeler:

Gazete sayfalarında yayımlanan sözlü edebiyat ürünleri arasında en fazla efsaneler yer almaktadır. Yayımlanan bu efsanelerin kimi *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde ilk defa yayımlanmıştır ya da ilk defa derlenmiştir. Bunların yanında bir de diğer halkların ve özellikle de Şark efsaneleri hem Rusça hem de Kazakça yayımlanmıştır.

Gazetenin daha ilk yılında yayımlanan ilk efsane bir Şark efsanesidir. “Car қанат турасындағы бурунғидан қалған söz–Легенда о летучей мыши” (1888 No: 25) ve “Тағида car қанат турасында бурунғидан қалған söz–Ещё легенда о летучей мыши” (1888 No: 27) adlı yazılarda yarasayla ilgili iki efsane yayımlanmıştır.

“Bayubiçe Tas hem Kilen Tas–Бей-Ташъ и Килень-Ташъ” (1888 No: 34) adlı yazıda Yekaterinbug uyezdinin Alabuğa köyünde kaydedilen “Bey-Taş ve Kilen-Taş” adlı Başkurt efsanesinden bahsedilmiştir.

“Askalon şehriniñ cavızı–Аскалонскій злодѣй” [Askalon Canisi] (1890 No: 4) adlı Şark efsanesinde ise Allah’ın emirlerine uyanlara, Allah rahmet edeceği anlatılmıştır.

Kozberg imzalı ve *Okraina* gazetesinden alınıp “Aқсаниñ қиса өлеңі–Акджанна” adlı bir Kazak efsanesine rastlanmaktadır. Bu efsane manzum efsanedir.

N. Cetbisbayev’in Taz Dağlarıyla ilgili “Taz-Tav–Тазъ-Тагъ” (1891 No: 14); “Ras hem kıysıq–Кривда и Правда” [Eğri ve Doğru] (1893 No: 11, 12, 13); Yusuf Köpeyev’in Çoban Altayla ilgili “Malçı Altay–Алтай-Пастухъ (1894 No: 6); O. Alcanov’un Zengin Karunbayla ilgili “Қарунбайдың hikayatı–Легенда О Богатомъ Карунбаѣ” (1894 No: 17) adlı Kazak efsaneleri yayımlanmıştır.

Gazete sayfalarında yayımlanan efsaneler arasında Kazakların var oluşuyla ilgili efsanelere de rastlanmaktadır. Bunların ilk ikisi “Қырғызлардың қайдан чыққанının hikayatı–Легенда о происхождении киргизъ” başlığıyla yayımlanmıştır. Birincisi Kalmakı Bolatov (1894 No: 19), ikincisi de Ahun Abdurahmanov (1894 No: 20) imzasıyla, üçüncüsü de Rus teğmeni olan Bekmetov’un sözlerine göre “Buringıdan қалған söz Қазақлардың қайдан чыққанı турасынан–Предание о происхождении киргизъ” (1894 No: 26) başlığıyla yayımlanan menkıbedir. Bir de “Қазақлардың hem Sibirdegi Noğayлардың ne nәрsege aytatatuğın ertegilerin onday mundayğa aytatatuğın érem adét résim zañdarın bilmek üçün suralıp cazılған bir neçe cevablar–Вопросы по

изученію повѣрій, сказаній, суевѣрныхъ обычаевъ и обрядовъ у киргизовъ и сибирскихъ татаръ” (1894 No: 29, 30, 31) başlığıyla çıkan imzasız yazıda ise Kazak ve Sibirya Tatarları’nın inanç, efsane, batıl gelenek ve göreneklerinden söz edilmektedir. Ayrıca “Keybir Қазақтардың рувдары турасын хикайиye–Легенда о происхожденіи нѣкоторыхъ киргизскихъ родовъ” (1901 No: 39) adlı imzasız yazıda da bazı Kazak soyların, cüzler ve ak süyek ile kara süyeğin kökeniyle ilgili efsane de vardır.

Bu efsanelerin yanında Otunçı Alcanov’un Tolağay ve Böri Tastağan Dağları (1894 No: 29), Atbasar uyezдинin “Baganalı” soyundan gelen Kazak Türklerinden nakledilen “Alaşa Han ve oğlu Coşı Han (1897 No: 13, 14, 18) ile ilgili efsaneleri de *Dala Vilayatının Gazeti* sayfalarında yerini almıştır.

Maveraunnehir bölgesinin doğusundaki bozkır bölge ola Betpak Dala ile ilgili yayımlanan tarihi bilgiler, hikâyeler ve efsaneler de yayımlanmıştır. “Bétbağ dala hem onıñ turасын burunğıdan қалған söz–Голодная степь и ея преданія” (1898 No: 8, 9, 10) başlığıyla yayımlanan ilk yazıda bu bölgeyle ilgili Herodot’un verdiği bilgiler yer almaktadır. Aynı başlıkla çıkan ikinci yazıda (1898 No: 9) ise “Ferhat ile Şirin” efsanesinden bahsedilmiştir.

Kazaklar arasında en çok bilinen bir başka efsane olan ve Karkaralı ile Bayan Avıl yerleşim yerlerinin isimlerini buradan aldıkları “Kozı Körpeş ve Bayan Suluv” efsanesinin mensur örneği de N. P.[antusov] tarafından “Bayan Suluv menen Қозы Көрбеşдің моласы турасын Қазақ арасындағы söz–Киргизское народное предание о могилѣ Козу-Курпечъ и Баянъ-Слу” (1899 No: 9, 10) adıyla yayımlanıyor. Pantusov imzasıyla yayımlanan “Karavan-bolıp ötmіş–Караванъ-призракъ” [Hayalet Kervan] (1900 No: 24, 26) adlı efsane daha yayımlanmıştır.

Bu efsanelerin yanında D. N. Mamin-Sibiryak’ın “Aқbozat–Акъ-Бозатъ” (1899 No: 26, 27, 28, 29, 30) adlı ve Buharbay ile Akbozat hakkındaki efsane-hikâyeye de rastlanmaktadır.

Rus araştırmacı-yazar Pantusov’dan başka N. Ol’un de “Üç iһtiyarsız–Три неволи” [Üç Esir] (1901 No: 52, 1902, No: 1, 4, 5) adlı eski bir Kazak efsanesi de yayımlanmıştır.

Bir de gazetede, “Caķsılıķ ķaznası–Сокровище добродѣтели” (1893 No: 17, 18, 19, 20) [Erdem Hazine]; “Tıķapar asker bası turasınan–Сказаніе о гордомъ завоевателѣ” (1895 No: 3) [Mağrur asker hakkında menkıbe]; “Arab men Cılan–Арабъ и Змѣя” (1895 No: 3) [Arap ile Yılan]; “Arap mén Türkî–Арабъ И Турокъ” (1895 No: 8) [Arap ile Türk]; “Han minen kédey colavuşı–Ханъ и нищій странникъ” (1894 No: 51) [Han ile Fakir Seyyah] ve bu menkıbenin bir başka versiyonu olan “Han hem naçar cihangéz kэш–Ханъ и нищій-странникъ” (1901 No: 3) [Han ile Fakir Seyyah], ve benzer Şark menkıbeleri yayımlanmıştır.

Göröldüğü gibi *Dala Vilayatınıñ Gazeti*’nde hem Kazakların varoluşuyla ilgili hem de diğerk halkların efsaneleri de yayımlanmıştır. Bunların yanında hem Kazak hem de Rus yazarların yayımladığı ve Kazak efsaneleri arasında önemli yeri olan efsaneler de bu gazetede yayımlanarak Kazak sözlü edebiyatının gelişmesinde önemli katkıları olmuştur.

D) Bilimsel Gelişmeler:

1-Modern Edebiyat, Folklor, Etnografya, Tarih ve Arkeoloji

Araştırmaları:

Dala Vilayatınıñ Gazeti Kazaklar arasında modern edebiyat araştırmaları alanında gelişmeye neden oldu. Kazak efsane, masal, hikâyelerin ilk kez derlenmesi, bölgenin coğrafyasıyla ilgili yazı dizilerinin yanı sıra eski şehir kalıntılarını anlatan yazılar gazetede yayımlanmıştır.

Örneğin “Köp zamanlardan béri cığulıp ķulağan şehirler–Развалины древнѣйшихъ городовъ” (1888 No: 9) adlı yazıda, 1884’de Semerkant civarında eski dönemlere ait şehir kalıntılarının bulunmasından ve bulunan bu şehrin Türk ve Arap kaynaklarına göre Hz. Musa (A.S.) zamanından kalmış Afrasiyab şehrinin olduğu bildirilmiştir.

Bölgede bulunan bir başka ören yeri de Taş Rabat adlı bir kervansaraydır. A. Voytsehoviç’in “Taş Rabat hikâyatı–Ташъ-Рабатъ” (1894 No: 2) adlı yazısında Rus-Çin sınırı yakınlarında Taş Rabat geçidinde bulunan çok eskiden kalma Taş Rabat adlı yıkık bina ve bu bina hakkında anlatılan iki efsaneden haber verilmiştir.

Okraina gazetesinden alınıp “Ötmis vakit nersedérni cıǵuvçidarǵa bilindiremin–Къ свѣдѣнію нашихъ археологовъ” başlığıyla yayımlanmış haberde arkeologlar için önem arz eden Ceti Suv (Semireç’ye) oblastindeki arkeolojik kalıntılardan söz edilmiştir.

“Kuruǵan suv–Сухая Рѣка” (1899 No: 35) başlıklı yazıda, sulama, ağaçlandırma, nehirlerin kurummasının kötü neticeleri ve dünyada kuruyan nehirlerden örnekler ve Orta Asya’daki nehirlerle ilgili malumat verilmiştir.

Spravoçnyy Listok gazetesinden alınan N. P.[antusov]’un “Baraba dalası–Барабинская степь” (1900 No: 18) başlıklı yazısında Baraba stepiyle ilgili bilgi verilmiştir.

Dökey Baycumırov’un “Kızıl Kéneş ordası–Кызыль-Кенчскій дворець” (1900 No: 25) adlı yazısında, Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdinin Ken (Kensk) volostunun Kızıl-Keneş (Kızıl-Kenç) pınarı civarında bulunan ve halkın söylentisine göre Kent sarayın kalıntıları olan yıkık yapı haber konusu olmuştur.

Gazete sayfaları arasında “Cer cihannıñ caǵlarınıñ kıska cazuvı–Краткое Географическое Описание Страны” (1888 No: 2, 5) adlı yazıda ise Asya’nın coğrafi özellikleri hakkında bilgi verilmiştir.

Bu gibi yazı ve haberlerin yanında gazete sayfalarında çeşitli araştırmacı heyetlerinin seyahat haberleri de önemli yer tutmaktadır. Örneğin *Turkestanskaya Gazeta*’dan alınan ve “Асауıp hikâyatlar, Mozér dégenniñ Orta Aziyada cürgende colçuvbay körgenleri–Фельетонъ, Изъ дорожныхъ впечатлѣній по Средней Азии г. Мозера” (1888 No: 26) başlığıyla yayımlanan yazıda 1882-1883 yılları arasında Orta Asya’da seyahat eden Henrih Mozer’in “Puteviye Vpeçetleniye” adlı kitabından birkaç anısı nakledilmiştir. Bunlar Hive’deki koç güreşleri ve Rusların M. D. Skobelev komutasındaki Göktepe muharebesiyle ilgili olan anılarıdır.

Pravitel’stvennyy Vestnik’ten iktibas edilip “Orta Aziya caylarını körüǵe çıqqan ékspéditsiya yaǵni ǵılım faydasını izdev üçün adamdar–Среднеазиатская Экспедиция” (1899 No: 51, 52) başlığıyla yayımlanan yazıda 1899 yılının yaz aylarında Rus İmparatorluk Coğrafya Cemiyeti tarafından Orta Asya’ya N. M. Prjeval’skiy ve M. V. Pevtsov’un eski seyahat arkadaşı olan poruçik [teğmen] P. Kozlov başkanlığındaki seyahat ekibi ve onların araştıracakları yerler hakkında bilgi verilmiştir.

Russkiy Invalid'den alınıp "Séntabr ayunda Urga alasında...–По свѣдѣніямъ, полученнымъ..." (1900 No: 47) başlığıyla ıkan yazıda ise Kozlov başkanlığında ve Kaznakov ile *Dala Vılayatınıñ Gazeti*'nin eski sekreteri Ladıgin'in katılımıyla Orta Asya'ya düzenlenen seferden haber verilmektedir. İleriki sayılarda (1900 No: 47; 1901 No: 13) ise bu araştırma seyahatinin Muru Usu'ya vardıklarına dair haberler verilmiştir.

Zaman zaman da Rus araştırmacılarının eşitli konularda yaptıkları konuşmalar da haber konusu olmaktadır. Örneğın "Nicniy Novagorodda...–Киргизскія былины" (1896 No: 33) adlı imzasız yazıda Mekerce panayırının Orta Asyalılara ait biriminde Kazak destanları hakkında Ya. Ya. Palferov'un yaptığı konuşmadan söz edilmiştir.

"Finso-ugorskaye kavım P terburğ...–Фино-угорское общество, по..." (1898 No: 12) adıyla ıkan yazıda ise Fin-Ugur Topluluğ  tarafından Gelsingfors'tan Fin-Ugur kavimlerinin gemişine ışık tutabilecek yazıtları araştırmak üzere Orta Asya'ya H. Heykel, O. Donner ve Baron K. Munk'tan oluşan kafilenin g ndereceğ  bilgisi vardır.

Bir diğ r önemli yazı dünya ve yıldızlarla ilgili olanıdır. "C r k n hem culduzlar turasınıñ beyanı–Бесѣды о землѣ и небесныхъ свѣтилахъ" (1895 No: 13, 14, 15, 16, 18) başlıklı imzasız yazı dizisinde dünya ve yıldızlarla hakkında geniş bilgi verilmiştir.

Zaysan'dan gönderilen imzasız bir mektup "Zaysan uyazınan k lgen hat–Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣзда" (1897 No: 18) adıyla gazetede yayımlanıyor. Bu mektuba göre Ramazan ayının 24. günü ikindiden sonra Narın volostunda yaşayan Kazakların havada olağ n st  büyüklükte yıldız görüyorlar. Bunun üzerinde de gazete idaresi yıldız kayması üzerine bir yazının yayımlanacağını bildiriyor. Nitekim "uyrukdı culduz hem ağatın culduz–Кометы и падающія звѣзды" (1897 No: 22, 25, 27) adlı yazıda kuyruklu ve düşen yıldızlar hakkında geniş bilgi verilmiştir.

Bu yazıların yanında bir de edebiyat alanında o dönemde derlenerek yayımlanan eserler vardır. Örneğın N. P. [Pantusov]'un derlediğ  ve "ırık suvındağ  Müslümandardıñ mazardarı turasınıñ–О мусульманскихъ святиняхъ на рѣкѣ Чирчикъ" (1899 No: 37, 38, 39) başlığıyla yayımlanan etnografik malzemede Taşkent

yakınlarındaki Çirçik nehri, Hz. Ali (R.A.) ve nehir kenarındaki mezarlarla ilgili dinî rivayetler nakledilmiştir.

Bir de M. Nironiyev tarafından toplanan ve tercüme edilen ve *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nde "Demon. Rask. Kirg." adlı kitaptan alınarak "Calmavız kémpir–Жалмаузы-Кемпиръ" (1888 No: 43) adıyla yayımlanan Kazak masalı vardır.

T.[obol'skiye] Ye.[parhial'niye] V.[edomosti] gazetesinden alınarak "Қазақ curtınıñ çabuv turasınıñ vaқиғası–Изъ истории киргизскихъ набѣговъ" (1900 No: 28, 29, 1901, No: 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30) başlığıyla *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nden yayımlanan yazı dizisinde Kazak Hanlıkları'nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlardan bahsedilmektedir. Böylece gazete okuyucularına Kazak Hanlıklarıyla ilgili bilgiler verilmektedir.

"Gazét okuvçılarğa avmes çıғar, Orısdıñ қaydan çıққанın bilüv...–Празднество въ Саардамъ" başlıklı yazıda (1897 No: 34) ise Rusların nereden gelip nasıl güçlendikleri, Kazak Türklerin nereden geldikleri, Türk topraklarının Ruslar tarafından işgali ve Finlyandiya'da Deli Petro tarafından kurulan Saardam şehrinin 200 yılı dolayısıyla yapılan kutlamalar, şehrin tarihçesi ve Petro'nun Hollanda seyahati gibi konularla ilgili bilgi verilmiştir.

Böylece gazete okuyucuları hem Rusya tarihi hem de kendi tarihi ile ilgili bilgi edinmiş oldular.

V. D. imzalı "Aléksandr ékinçiniñ tusındağı Қазақдар–Киргизы въ царствованіе Императора Александра II." isimli yazıda (1898 No: 31) Kazakların XVII. yüzyıldan itibaren kısa tarihi, Kazak cüzleri, Kazak topraklarının Ruslar tarafından istilâ edilip idarî bölgelere bölünmesi, Çar II. Aleksandr dönemi ve Rusların Kazaklara sağladıkları faydalardan bahsedilmiştir.

Tarih alanında çıkan yukarıdaki iki haberin verdiği bilgiler bile başlı başına Kazak modernleşmesine büyük katkı yapan haberlerdendir. Çünkü bu haberlerde Kazaklar hem Rus işgal tarihi hem de Kazak tarihi hakkında önemli bilgiler gazete vasıtasıyla edinmişlerdir. Diğer yandan da Rus yönetimi işgali olması gereken olay ve Kazaklar için faydalı olduğu görüşü savunulmaktadır.

Görüldüğü gibi *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nden örnekler sunduğumuz bu yazılar, Kazak bozkırında Ruslar vasıtasıyla ortaya çıkmaya başlayan modern bilimsel

araştırmalar hakkında epeyce önemli bilgiler vermektedir. Bilimle ilgili bu tip yazılar başlangıçta daha çok Rus araştırmacılar tarafından yayımlansa da zamanla Rusça bilen bazı Kazak aydınların da tarih, etnografya, folklor, halk edebiyatı konularında ilk araştırmaları yaptıkları görölüyor. Böylece *Dala Vilayatının Gazeti* Kazak bozkırında ilk bilimsel araştırmaların ortaya çıkmasında doğrudan doğruya etkili olduğunu söyleyebiliriz.

2-Modern Tıp ve Baytarlık Meselesi:

Dala Vilayatının Gazeti'nde yayımlanan yazı ve haberler arasında modern tıp ve bunun önemi ve yaygınlaşması için bazı yazıların yayımlandığı görölür. O zamana kadar eski tarzda tedavi yöntemleri kullanan Kazaklar gazete vasıtasıyla tıp alanındaki yeni gelişmelerden haberdar olmuşlardır. Gazete, bölgede görülen hastalıklarla ilgili bilgiler vererek Kazakları bunlardan korunma ve tedavi yöntemlerinden haberdar etmiştir. Örneğin “Қазақдың наңар таратқанı турада (Avrudar cöningen bayқағандarı)—Объединіе Киргизовъ (Съ санитарной точки зренія)” (1890 No: 36) adlı yazıda Kopal uyezdinin doktoru olan S. Kolbasenko tarafından kaleme alınıp *Vestnik Obşestvennoy Gigiyeny* dergisinde yayımlanmış olan “Kirgızı Semireçenskoy Oblasti” [Cetisuv İlinin Kazakları] adlı yazıdan *Dala Vilayatının Gazeti*'nde yapılan alıntıda, Kazakların sağık alanındaki geri kalmalarından söz edilmektedir ve bölge halkını sağık yönünden bilgilendirmek ve iyileştirmek gerektiğı görüşü dile getirilmiştir.

“Gazétнің osı nomerinde...—Въ настоящемъ номерѣ...” (1897 No: 15) başlıklı imzasız haberde ise bölge valisinin teklifi üzerine Omsk Tıp Cemiyeti tarafından Kazaklar için “Veba hastalığı ve ondan korunma yöntemleri” hakkında Kazakça yazı yazılacağından haber verilmiştir. Aynı sayıda “Çuvmanın ne dért ékeni hem onan қалайса сақтанув турası” (1897 No: 15) başlığıyla ve “Omsk Tıp Cemiyeti” imzasıyla yayımlanan sadece Kazakçası olan yazıda veba hastalığı ve ondan korunma yöntemleri anlatılmıştır.

Ayrıca bölgede açılan sağık okulları ve Rus tıp fakültelerinden mezun Kazakların bölgenin sağık eğitiminde etkili olabilecekleri tahmin ediliyor. Örneğin Pop Podofkin'in “Félşir çok bolğan...—Корреспонденція изъ Баянь-аула” (1895 No: 9) başlıklı yazısında Tomsk üniversitesinin tıp fakültesinden mezun Aytbakioğlu'nun

Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdine sağlık memuru olarak atandığı haber verilmiştir. Gazetenin ilerideki yıllarında Aytbakin, sağlık ve çeşitli hastalıklarla ilgili yazılar yazmış, halkı bu konularda bilgilendirmeye çalışmıştır. Aytbakin, “Тағун-Ҷуме-Чума” (1900 No: 1, 2, 3, 4, 5, 6) başlıklı yazı dizisinde veba hastalığı ve onun tedavi yöntemlerinden uzun uzun bahsetmiştir.

“Кırımдағы hanım Zaynap dégen...–Уроженка Крима мусульманка...” (1897 No: 50) başlıklı haberde ise Kırmınlı Zeynep Bulgakova’nın bayan tıp enstitüsüne kaydolduğundan bahsediliyor. Böylece Kırım Tatarlarından örnek verilerek Kazak kızları arasında tıp eğitimi teşvik edilmeye çalışılmıştır.

Tıp eğitiminin yanında baytarlık eğitimi alan Kazaklar da vardı. Örneğin Yusuf Köpeyev’in “Cene özümüzden...–Считаемъ нелишнимъ...” (1890 No: 24) başlıklı yazısında Pavlodar uyezdinin Akbetav volostundan tıp eğitimi ve Pavlodar uyezdinin Akkelin volostunda veterinerlik eğitimi alan öğrencilerin başarılarından duyulan memnuniyet anlatılmıştır.

Rus idaresinin Kazak topraklarında yayılmasıyla sağlık alanında da büyük bir gelişme yaşandı. Bu gelişmelerin başında şüphesiz sağlık kurumların açılması ve yaygınlaştırılması geliyordu. Bu alandaki gelişmeler gazete vasıtasıyla duyurulmuştur. Örneğin “Buyruқdar cazılatın bölegi, Aқ padşamızdıñ buyruғı–Отдѣль Оффиціальный, Высочайшее Повелѣніе” (1897 No: 37) başlıklı yazıda Akmola (Akmolinsk), Semey (Semipalatinsk), Cetisuv (Semireç’ye) oblastlerinde açılacak olan sağlık ocaklarından haber verilmiştir. “Қırдағы дèrigerlikdi caña cöнге салғанı–По поводу преобразованія врачебной части въ степныхъ областяхъ” (1897 No: 38) başlıklı diğer yazıda ise önceki sayıda (1897 No: 37) açılacağından bahsedilen sağlık ocaklarının her uyezdde olmak üzere yaygınlaştırılacağı bilgisi verilmiştir.

Kazakları sağlık, hekimlik ve baytarlık alanındaki durumunu bilgilendirmek ve bu alanlarda teşvik etmek amacıyla diğer gazetelerden bir takım yazılar iktibas edilmiştir. Örneğin B. Navrızbayoғlu imzasıyla *Turgayskaya Gazeta* gazetesinden alınarak *Dala Vilayatınıñ Gazetі*’nde “Қазаққа дèrigerlikdiñ kerekdигi–О Медицинской Помощи Киргизамъ Въ Степи” (1898 No: 28) başlığıyla yayımlanmıştır. Bu yazıda bozkırdaki Kazaklara sağlık, hekimlik ve baytarlık alanında bilgiler verilerek halkın bu konulardaki çekinceleri ve batıl inançlar ele alınmıştır.

Bir de gazetede çeşitli hastalıklar ve bu hastalıklara karşı aşları hakkında yazılar da yayımlanmıştır. “Çiçek ékkenüvdiñ paydası—О пользѣ оспопрививанія” (1890 No: 26) başlıklı yazıda çiçek hastalığı ve Avrupa’da kullanılan tedavi yöntemlerden, “Қазақ халқınıñ él içindegi навқасdı қалай émdevi turasında—Болѣзни Киргизъ и народныя средства врачеванія ихъ” (1891 No: 24) başlıklı yazıda ise Kazaklarda görülen “frengi” hastalığı ve Kazakların geleneksel tedavi yönteminden söz edilmiştir.

Otunçı Alcanof’un “Mal dértiniñ vaқtinde Қазақларdıñ nanğıшdıғı—О суевѣрныхъ обрядахъ у киргизовъ во время эпизоотій” (1895 No: 48) başlıklı yazısında bulaşıcı hastalıklar sırasında Kazakların sergiledikleri batıl törenlerden bilgi verilmiştir.

Bir de T. rumuzuyla yayımlanan “Ne sebebdi şeşek égü kérek—Почему непремѣнно слѣдуетъ прививать оспу” (1896 No: 23) adlı yazıda, çiçek hastalığı ve aşısının faydasından; Ye. Kabekeyev’in “Dèrigerlikdiñ bizge kérekdiligi—Наши нужды въ медицинской помощи” (1896 No: 28) adlı yazısında da Kazakların tıbbî yardıma olan ihtiyacı ve yaşam tarzından kaynaklanan hastalıklardan bahsedilmiştir.

Kır Balası müstear ismini kullanan A. Bökeyhan, “Ачық hat hacılarға—Открытое письмо къ хаджамъ” (1900 No: 20) başlıklı yazısında Akmola (Akmolinsk) ve Semey (Semipalatinsk) oblastlerinden her sene ortalama 100-120 kişinin Hacca hazırlıksız gittiklerinden dolayı veba hastalığına yakalandıklarından ve çektikleri sıkıntılardan söz ederek gazetede veba ile ilgili çıkacak yazıları takip edenlerin bu hastalıktan korunabileceklerini bildirmiştir.

Grajdantin gazetesinden alınarak “Buyırқдан басқа sözdér, Badşah-ı aғзам hazeratlarınıñ èmiri boyunçe saylanmış kamisiyadarınıñ көrsetmiş amal ilen dèri saқтанмақ үçün çume yaғni тағun dértunan hem oған қılatuғın ayla dèri cuғımtal тағun dértunan сақтık étmek cönderi ilen—Отдѣль Неофициальный, Отъ Высочайше учрежденной комиссіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою” (1900 No: 24, 25) başlıklı haberde veba hastalığı ile mücadele için kurulan komisyon, çalışmaları, hastalığın görüldüğü yerler ve alınan neticelerden bilgi verilmiştir.

Dala Vılayatınıñ Gazeti’nde sağık alanında yayımlanan en dikkat çekici yazılar arasında Kazakların halk hekimleri olan “baksılar” ve bunların geleneksel tedavi yöntemlerini açıklayan makalelerdir.

Örneğin Baymurat Dosumbekoğlu'nun "Tavibler hem baksılar-Табибы и Баксы" (1894 No: 16) başlıklı yazısında geleneksel halk hekimleri olan "tabip ve baksılar"ın Kazaklara verdiği zararlardan bahsedilmektedir. Ve bu konuda Kazakların artık bunlara itibar etmemeleri istenerek halk bilgilendirilmeye çalışılıyor. Ayrıca yazıda "tabip" olarak bazı Tatarların sağlık hizmetleri verdiği ve Kazakları kandırdıklarından söz edilmiştir.

İkinci ve daha geniş bir yazı da O. A-[Ican]ov imzasıyla yayımlanıyor. "Baksılar Duvanalar-Баксы и Дуаны" (1894 No: 36) başlıklı bu yazıda tarihçesi ta şamanlık dönemlerine kadar uzanan geleneksel halk hekimleri olan "baksılar ve duvanalar"¹⁴² hakkında ve onların tedavi yöntemleriyle ilgili geniş bilgi verilmiştir.

"Dèriger cèrdemi-Врачебная Помощь" (1895 No: 36) başlığıyla yayımlanan yazıda ise gazetenin daha önceki sayılarında, "tabibler, baksılar ve duvanalarla" ilgili yayımlanmış yazılarla Kazakların biraz daha bilgilenecek oldukları ve bunlara ücra yerlerdeki Kazaklar dışında pek kimsenin itibar etmediğinden bahsedilmektedir. Yazının devamında da modern sağlık memurların yetersizliği ve Omsk'taki sağlık okuluna yapılan teşvikler bildirilmiştir.

A. P-v imzasıyla çıkan "Қырдан келген хабар-Вѣсти Изъ Степи, Какъ лѣчатъ баксы" (1896 No: 20) adlı yazıda Zaysan uyezdinin V. volostunda hürmetli birinin kızının tedavisiyle ilgili ilginç bir olaydan bahsedilmiştir. Bu yazıda hasta kızın ilkin baksı ve daha sonra da sağlık memuru tarafından nasıl tedavi edildiği ve ikisinin arasında farklar Kazakların bilgisine sunulmuştur.

Dala Vilayatinin Gazeti'nde baksılarla ilgili Kazak yazarların verdiği bilgilerin yanında başka yazarlardan ve gazetelerden alınan yazılar da yayımlanmıştır. Örneğin G. A. Berg'in Taşkent'te çıkan *Russkiy Turkistan* gazetesinde yayımlanan "İz Sonnago Goroda" [Uykulu şehirden] başlıklı hatıra yazısından Kazak "baksılarla" görüşme anıları iktibas edilmiştir. Bu görüşme sırasında "baksıların" hastayı tedavi etme süresi nakledilmiştir.

Son olarak da *Stepnoy Kray* gazetesinden alınan ve İ. K. S-v imzasıyla yayımlanan "Қырдағы Қазақның дèригерлигі-Степная киргизская медицина" (1900 No:

¹⁴² Duvana-Divane: Derviş, tasavvuf ehli.

15, 16) başlıklı yazıda bilimsel tıpa başvurmayan Kazakların “baksı”lara başvurmaya devam ettikleri ve onların verdiği zararlar dile getirilmiştir.

Görüldüğü gibi *Dala Vılayatınıñ Gazeti* sayfalarında sosyal meselelerden biri olan sağlıkla ilgili Kazaklara geniş bilgiler verilmeye çalışılmıştır. Böylece modernleşmenin bir başka tezahürü olan modern tıp ve sağlık bilgilerinin, hayvan hastalıkları ve baytarlık konusundaki yeni bilgi ve tekniklerin Kazak bozkırında gazete vasıtasıyla yaygınlaştırılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

III. BÖLÜM

DALA VILAYATINIŇ GAZETİ–КИРГИЗСКАЯ СТЕПНАЯ ГАЗЕТА’nın Kronolojik Fihristi

TRANSLİTERASYON HARFLERİ

Metindeki Rusça kelimeler o dönemin imlasıyla aynen yazıldıkları için transliterasyona lüzum görülmemiştir.

Dala Vilayatınıñ Gazeti’ndeki Arap harfli Kazakça metinler için aşağıda görülen transliterasyon harfleri kullanılmıştır:

آ	için È/è	(Kazak alfabesindeki Ә karşılığı)
ق	için Қ/қ	(Kazak alfabesindeki Қ karşılığı)
اى / ى kapalı e	için Ё/ё	(Kazak alfabesindeki Е е karşılığı)
ؤ	için ua/uè	(Kazak alfabesindeki Уә karşılığı)
خ	için H/h	(Kazak alfabesindeki Х х karşılığı)

Kronolojik Fihrist (1894–1902):

Bu bölümde takip edilen sıra şöyledir:

1-Sıra numarası. Burada her “yazı” (yani makale, haber, ilân, devlet emirleri, kanunları, vs.) bir paragraf olarak düzenlenmiş ve numaralandırılmıştır.

2-Yazarın adı, yazı (biz burada her türlü metni “yazı” olarak adlandırıyoruz) kimler tarafından yazıldığı, imza yoksa “imzasız” olarak belirtilmiştir. Ya da başka gazete ve dergilerden iktibas edilerek “yazı”nın altında veya içerisinde yazarın ismi geçmiyorsa varsa iktibas edilen süreli yayının adını o “yazı”nın ismi olarak fihriste dâhil edilmiştir.

3-“Yazı” (yazının adı, makale, ilan, resmî duyuru, vs.) Kazak Türkçesi Latin harfleriyle¹⁴³ ve Rusça kısmı da Kiril harfleriyle fihriste alınmıştır. “Yazı”nın adı yoksa yazının ilk birkaç kelimesi köşeli parantez içinde [...] fihriste geçirilmiştir.

4-Gazetenin tarih ve sayısı, “yazı”nın sayfası. Gazetede ki miladî tarihler Rusların o dönemde kullandıkları Ortodoks takvimine göredir.

5-“Yazı”nın içeriği hakkında birkaç kelime veya cümleyle yapılan açıklamalar köşeli parantez içerisinde [...] gösterilmiştir. Bu açıklamalardan amacımız okuyucunun “yazı”nın içeriği hakkında bilgi edinmesini sağlamaktır.

Aşağıdaki sayılarda fihristte hangi yılın kaçınıcı maddeler arasında geçtiği görülmektedir.

1-365, 1894; 366-605, 1895; 606-831, 1896; 832-1080, 1897; 1081-1341, 1898; 1342-1584, 1899; 1585- 1825, 1900; 1826-2101, 1901; 2102-2153, 1902

1894

1. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Gazét çığarup turğan mahkemasınan – Отдѣль Неофициальный, Отъ редакціи, 2 Ёнвар 1894, No: 1, s. 2, [1888 yılından itibaren Rusça ismi “Особое ‘Прибавленіе’ къ Акмолинскимъ Областнымъ Вѣдомостямъ” [Akmola İl Haberleri’nin Özel “Eki”] olan gazetenin, 1894 yılından itibaren Rusça ismi Киргизская Степная Газета [Bozkırın Kırgız [Kazak] Gazetesi] olarak değiştirilir. Alt başlığı da “Особое прибавленіе къ Акмолинскимъ, Семипалатинскимъ и Семиреченскимъ Областнымъ Вѣдомостямъ” [Akmola, Semipalat ve Semireçensk İl Haberleri’nin Özel Eki] şeklindedir. Gazetenin yeni redaktör kadro ile çıkarılacağı, yayımlanma sebebi, planı ve içeriği bu yazıda açıklanmıştır.]

2. А. К-в, Шаруа habarı, Їöl biday – Сельско-хозяйственныя свѣдѣнія, Чуль-бидай, 2 Ёнвар 1894, No: 1, s. 2, [Türkistan ve Cetisu (Semireç’ye) bölgelerinde geliştirilen “Їöl-biday” adlı buğday türü hk.]

¹⁴³ *Dala Vilayatınñ Gazeti*’ndeki Arap harfli Kazakça metinler için Mustafa Öner’in “Bugünkü Kıpçak Türkçesi” ve P. M. Melioranskiy’in “Краткая Грамматика Казакъ-Киргизскаго Языка. Часть I. Фонетика и Этимология” adlı eserlerden istifade edilmiştir.

3. V. Mihaylov, Maldı bağıp ösirmek tuğrasında bolğan mèslihat èngimeler 1'nçı – Бесѣды о скотоводствѣ I, 2 Ğınvar 1894, No: 1, s. 2-4, [Bozkırdaki Kazak hayvan yetiştiriliciği hk.]
4. Alıp Sataroğlu, Savda habarı, Peşcan carménkesi – Торговья свѣдѣнія, Ярмарка в станицѣ Песчаной, 2 Ğınvar 1894, No: 1, s. 4, [1894 yılının 13 Noyabr-1 Dekabr günleri arasında düzenlenen Peşcan panayırı hk.]
5. İmzasız, Sottağı tirkelgen cumuslar – Судебныя дѣла, 2 Ğınvar 1894, No: 1, s. 4, [17 Dekabr günü Akmola (Akmolinsk) oblastinin mahkemesinde Omsklu Yahudi meşan Matus Don'un yargılanması hk.]
6. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 2 Ğınvar 1894, No: 1, s. 4, [1 Yanvar 1894 tarihinden itibaren Batı Sibirya illerinde orman korucu sayısının artırılacağı hk.]
7. İmzasız, Buğara hem Ğıua şehirlerinde Orusça tildiñ hacat bolğanı – Русскій языкъ в Бухарѣ и Хивѣ, 2 Ğınvar 1894, No: 1, s. 4, [Buhara ve Hive hükûmetleri, halkın Rus dilini öğrenmesi amacıyla büyük medreselerde Rus dili öğretilmek için Rus hükûmetine başvuracakları hk.]
8. İmzasız, Malümname – Объявление, 2 Ğınvar 1894, No: 1, s. Ek 3 sayfa, [1888 yılından itibaren Rusça ismi “Особое ‘Прибавление’ къ Акмолинскимъ Областнымъ Вѣдомостямъ” [Akmola İl Haberleri'nin Özel “Eki”] olan gazete, 1894 yılından itibaren Rusça ismi Киргизская Степная Газета [Bozkırın Kırgız [Kazak] Gazetesi] olarak değiştirilip yeni redaktör kadro ile çıkarılacağı, yayımlanma sebebi, planı ve içeriği, çalışanları ve abonelere Dala Vilayetin Nizamnamesi ek olarak bedava gönderileceği hk.]
9. İmzasız, Afisiyalnıy (Yağni buyrukdar cazılatın bölegi), Sémeıy oblosınıñ oblosnay mahkemesinen – Отдѣлъ Оффиціальній, Отъ Семипалатинскаго Областнаго Правленія, 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 1, [Kazaklara borç veren vezne ve başvuru koşulları hk.]
10. İmzasız, Buyrukdan başka sözler cazılatın bölegi, Gazét çığarıp turatuğın mahkemesinen – Отдѣлъ Неоффиціальній, Отъ редакціи, 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 1, [Resmi ve özel gazetelerin stepteki dağıtım yolları, dağıtım süresi, bunları geliştirme ve gazeteyi gec alan abonelerden gecikmeyi bildirmelerini isteyen yazı hk.]

- 11.** Bakiye Çalimbekof, Çiçek ékkeniniñ faydası – Польза отъ оспопрививанія, 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 1-2, [Çiçek hastalığı aşısının faydası hk.]
- 12.** İmzalı, Savda habarı – Торговья свѣдѣнія, [I] “Sib. Vest.” Gazetesi, İşim şehrindağı Nikolskiy carmenkesi – Ишимская Никольская ярмарка, 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 2-3, [İşim şehrinde düzenlenen Nikol’skiy panayırında satılan ürünler ve fiyatları hk.], [II] İmzasız, Kızılcar uyazında Prisnegorkovski istanitsada bolğan Mihaylovski carmenkesi – Михайловская ярмарка въ ст. Прѣсногорьковской Петропавловскаго уѣзда, 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 2-3, [Kızılcar (Petropavlovsk) şehrinin Presnegor’kovsk stanitsasında [Rus Kazakların yaşadığı büyük köy] 1-8 Noyabr günlerinde düzenlenen Mihaylovsk panayırı ve ürünlerin fiyatı hk.], [III] İmzasız, Ombu uyazında Nikolayksiy istanitsasında bolğan Hristorocdistvinski carmenkesi – Христо-рожденственская ярмарка въ стан. Николаевской Омскаго уѣзда, 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 3, [Omsk uyezdinde düzenlenen Hristo-Rojdenstvensk panayırı ve ürünlerin fiyatı hk.]
- 13.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Bıltırğı cılı may ayında...] – [Въ Маѣ прошлаго года...], 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 3, [Tokbak (Tokmak) uyezdinin Sayak (Sankovsk) volostunda seçim sırasında Kazak partiler arasındaki karışıklıklar hk.], [II] [Karaköl uyazına karağan Sazanobski...] – [Въ селеніи Сазоновскомъ...], 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 3, [Karaköl (Prjeval’sk) uyezdinin Sazonovsk şehrinde 3 Dekabr günü olan deprem hk.], [III] [Taşkénd bizniñ sağıımızda қant casap...] – [Слухъ объ устройствѣ въ Туркестанскомъ краѣ...], 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 3, [Taşkent uyezdinin yakınlarında (Çimkent’tе) Ruslar tarafından şeker fabrikasının açılacağı hk.]
- 14.** A. Voytsehoviç, Taş Rabat hikayatı – Ташъ-Рабатъ, 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 3-4, [Rus-Çin sınırı yakınlarında Taş Rabat geçidinde bulunan çok eskiden kalma Taş Rabat yıkık bina ve bu bina hakkında söylenen iki efsane hk.]
- 15.** İmzalı, Саһа kitap – Библиографія, [I] “Sib. List.” Gazetesi, [Tomski şehri сақında...] – [Недавно вышель изъ...], 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 3-4, [Romanov’un 1894 yılında yayımladığı “Sibirskiye torgovo-promışlennıy kalendar” adlı takvimin tanıtımı hk.], [II] İmzasız, [Aqmola oblosınıñ mal dèrigerleri...] – [Ветеринарные врачи...], 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 4, [Zap. Sib. Otdel’in XV. ve XVI. kitaplarında yayımlanan Akmola Vilayeti baytarlarının Kazak steplerini incelemeleri ve bu

çalışmaların tanıtımı hk.], [III] İmzasız, [Huday Taalanıñ caratқан...] – [Въ XIII т. записокъ...], 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 4, [Kopılov’un “Pamyatniki starını v kirgiskoy stepi” adlı yazısının tanıtımı hk.]

16. İmzasız, Malümname – Объявление, 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 4, [Omsk’ta odun alımı için düzenlenen ihale hk.]

17. İmzasız, Gazét mahkemesinen – [], 9 Ğınvar 1894, No: 2, s. 4, [Okuma yazması olan Kazakların gazeteye ihtiyaçları ile ilgili yazı yazmalarını isteyen yazı hk.]

18. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılattın bölegi, Ёкі caқтаğı ёкі partiya adamlardıñ arazdabқанı – Отдѣлъ Неофициальный, Партийная Вражда, 16 Ğınvar 1894, No: 3, s. 1-2 [Kérekü (Pavlodar) uyezdinde Kazakların yaşadığı volostlarda 1893 yılında yapılan seçimlerde yaşanan gruplar arasındaki karışıklıklar hk.]

19. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catқанı – Что Дѣлается Въ Степи, 16 Ğınvar 1894, No: 3, s. 3 [Akmola (Akmolinsk) uyezdinde yağın yağışın verdiği zararlar hk.]

20. İmzasız, Qazaqlardıñ qır dalasında ёğın ёгір сауғастırмақ tuğрасında bolğan cauaplar – По вопросу о хлѣбопашествѣ въ киргизскихъ степяхъ, 16 Ğınvar 1894, No: 3, s. 3-4 [Kazaklar arasında tahıl ekiminin artması hk.]

21. A. K-v, Torğavıtdıñ қоулары – Торгоутскіе Бараны, 16 Ğınvar 1894, No: 3, s. 3-4 [Tarbağatay dağları ardında Torğautlar (Çin Kalmıkları) tarafından yetiştirilen Torğaut (Kazakça malış-kuyruk) cinsi koyunlar hk.]

22. İshak bin Çulenbay, Loқman Hakimniñ aytқанı – Лукманъ – Хакимъ, 16 Ğınvar 1894, No: 3, s. 3-4 [Lokman Hekim ile bir sofı arasında geçen didaktik konuşma hk.]

23. İmzasız, Саña çıққан kitap – Библиографія, 16 Ğınvar 1894, No: 3, s. 4 [İmperatorskoye Russkoye Geografiçeskoye Obşçestvo tarafından yayımlanan Potatin’in 1884-1886 yılları arasında Çin’in Tangutsko-Tibetskiy sınırına ve Orta Moğolistan’a yapmış olduğı seyahat notlarının tanıtımı hk.]

24. İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] “Tur. Ved.” Gazetesi, [Hitaydıñ işğı sağınan...] – [Телеграфъ изъ внутренняго Китая...], 16 Ğınvar 1894, No: 3, s. 4 [Çin’in iç kısımlarından Urumçi şehrine ve buradan da Kulca ve Kaşgar’a kadar telgraf bağlantısının yapılması hk.], [II] “Tur. Ved.” Gazetesi, [Okraina dégen gazétđi Péтуhof...] – [Газеты Окраина...], 16 Ğınvar 1894, No: 3, s. 4 [“Taşkenstkiy Listok

Ob'yavleniy"i çıkaran Petuhov'un "Okraina" gazetesini satın alması ve mesul redaktörün de Breydenbarh'ın olacağı hk.]

25. St. Artemenko, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Dalanıñ içinde ağaç égip çığarmak üçün bolğan maslihat – Отдѣль Неофициальный, Обь искусственномъ облѣсеніи степей, 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 1-2 [Kazak stepinin sunî ağaçlandırılması hk.]

26. "Akmolinskiye Oblastniye Vedomosti" Gazetesi, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 2 [Stepte olan kazalar hk.]

27. V. Mihaylov, Maldı bağıp ösirmek tuğrasında bolğan maslihat angimeleri 2'nçı – Бесѣды о скотоводствѣ II, 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 2-4, [Bozkırdaki Kazak hayvan yetiştiriliciği hk.]

28. İmzasız, Halk arasındağı şaruva habarları – Сельско-хозяйственныя свѣдѣнія, 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 3-4, [Atbasar'dan gelen mektuba göre 1895 yılının ilkbaharında Türkistan Vilayetinde yonca ekileceği hk.]

29. Abdullah Çunayef, [Savda habarları] – Торговья Сведѣнія, [I] Uyrtüp carmenkesi Kéreku uyazındağı – Урлютюпская ярмарка въ Павлодарскомъ уѣздѣ, 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 3-4, [Kéreku (Pavlodar) uyezdinde 26 Dekabr-1 Yanvar günleri arasında düzenlenen Urlütüp panayırı ve ürünlerin fiyatları hk.], [II] Poğrav carmenkesi Ombu uyazındağı - Покровская ярмарка въ Омскомъ уѣздѣ, 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 3-4, [Ombu (Omsk) uyezdinin Pokrov stanitsasında düzenlenen Pokrov panayırı ve ürünlerin fiyatları hk.]

30. İshak bin Çulenbay, Atımbay comart – Щедрый Атымбай, 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 3-4, ["Cömert Atımbay" adlı didaktik hikâye hk.]

31. Abdullah Çunayef, Menaqıp yağni atağdı kisilerdiñ dünyadan köşkeni – Некрологъ, 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 3-4, [1893 yılının sonunda vefat eden Akmola (Akmolinsk) volostinin upraviteli Omar Ağa Sultan İbrahimoglu hk.]

32. İmzasız, Caña çıkkan kitap – Библиографія, 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 3-4, [1893 yılında "Turkistanskiye Oblastniye Vedomosti" gazetesinde A. İ. Dobromislov'un yayımlanmış "Ovtsevodstvo i yego znaçeniye v ekenomiyi kirgizskago naseleniya" adlı yazıların aynı adla kitap olarak neşredilmesi hk.]

- 33.** İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] “Turkistanskiye Vedomosti” Gazetesi, [Ashabaddan Türkistan gazétine...] – [Изъ Асхабада...], 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 4, [Kuçan şehrinde olan deprem sonucunda şehrin yerle bir olması ve 8000 kişinin ölmesi hk.], [II] İmzasız, [Karaköl uyazınıñ...] – [Въ селеніи...], 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 4, [Karaköl (Prjeval’sk) uyezdinde büyükbaş hayvanlarda görülen veba hastalığı hk.], [III] İmzasız, [Muz cauğan...] – [За исключеніемъ...], 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 4, [Akmola (Akmolinsk) uyzdindeki buzlanma ve zararları hk.], [IV] İmzasız, [Ötken cılı...] – [Съ 8 на 9 Декабря...], 23 Ğınvar 1894, No: 4, s. 4, [Atbasar uyezdinin Kengir ile Atbasar volostlarında 8-9 Dekabr 1893 tarihinde yağan yağmur neticesinde meydana gelen buzlanma hk.]
- 34.** İmzasız, Afisiyalnıy (Yağni buyruğdar cazılatın bölegi) – Отдѣль Оффиціальный, 30 Ğınvar 1894, No: 5, s. 1, [Dala Vilayeti’nin bazı illerinde yeni vergi müfettişlik dairelerinin açılması hk.]
- 35.** İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Cutdan kaytıp qutılsa boladı – Отдѣль Неоффиціальный, Въ чемъ спасеніе отъ “джута”? 30 Ğınvar 1894, No: 5, s. 1-2, [“Cut”, yani toprak yüzeyinin buzlanması sonucunda hayvanların yemlere ulaşmamasından dolayı toplu şekilde telef olmaları ve buna karşı alınması gereken önlemler hk.]
- 36.** İmzasız, Altın hem kén tuğrasınan Aqmola oblosındağı – О золотѣ и рудахъ въ Акмолинской области, 30 Ğınvar 1894, No: 5, s. 2-4, [Akmola (Akmolinsk) oblastinde bulunan altın madenleri hk.]
- 37.** İmzasız, Orta Aziya vılayatındağı Rusya halkınıñ savdası – Русская торговля въ средней Азии, 30 Ğınvar 1894, No: 5, s. 3-4, [Rusya’nın Orta Asya ile ticareti ve ticaret merkezleri hk.]
- 38.** İmzasız, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, 30 Ğınvar 1894, No: 5, s. 3-4, [Çar’ın 1894 yılındaki maiyeti hk.]
- 39.** İmzasız, Menaqıp yağni atağdı kisilerdiñ dünyadan köşkeni – Некрологъ, 30 Ğınvar 1894, No: 5, s. 3-4, [Kızılcar (Petropavlovsk) şehrinde yaşayan Ahun Hacı Abdülbariy Damolla Abbasoğlu Yaruşef’in vefatı hk.]

- 40.** İmzasız, Caña çıkkān kitap – Библиографія, 30 Ğınvar 1894, No: 5, s. 3-4, [Tsentrālñy i Statičeskiy Komitet tarafından 1893 yılında yayımlanan “Volosti i Naselyonñıya Mesta Akmolinskoy Oblasti” adlı kitabın tanıtımı hk.]
- 41.** İmzasız, 1894’ñci cılıñ ta ahrınaçıyın Dala Vılayatı yaĝñi İstepnoy Kray dégen gazét basılıp çıĝıp turadur – Открыта подписка на общественно-литературную газету “Степной Край” на 1894 год, 30 Ğınvar 1894, No: 5, s. 4, [Omsk şehrinde perşembe ve pazar ĝünleri çıkan içtimaî ve edebî “Stepnoy Kray” gazetesinin abonelik ilanı hk.]
- 42.** İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılātın bölegi – Отдѣлъ Неофициальный, 6 Fıbrıl 1894, No: 6, s. 1, [Omsk şehir mescidinde yüksek zevatın katılımıyla İmam Ahun Muhammed Alim Muhammed Şerifoĝlu Abdurahimov tarafından Çar’ın bekası ve rehafı için yapılan dua hk.]
- 43.** İmzasız, Zamat alım akçalardıñ ustınan қарар turatuĝın mahkemesi – Податная Инспекція, 6 Fébrıl 1894, No: 6, s. 1-2, [Dala Vilayeti’nin bazı illerinde açılan yeni vergi dairelerinde çalışacak memurlar ve ĝörevleri hk.]
- 44.** İmzasız, Қır dalanıñ içinde ne bolıp catқанı – Что Дѣлается Въ Степи, 6 Fébrıl 1894, No: 6, s. 2, [Stepte yaĝan şiddetli yaĝmur ve yanıklardan ölen iki çocuk hk.]
- 45.** İmzasız, Torĝay oblosındaĝı uyazlardıñ ciyilip kéñes syez kılĝandarı – Съѣздъ Уѣздныхъ Начальниковъ Тургайской области, 6 Fébrıl 1894, No: 6, s. 2, [Torĝay (Turgay) oblastinin vayennıy gubernatoru General-mayor Barabaş’ın yeni Dala Vilayetinin Nizamnamesini ĝörüşmek üzere uyezdnıy naçal’nikleri kurultay için Orenburg şehrinde toplaması hk.]
- 46.** V. Mihaylov, Maldı baĝıp ösirmek tuĝrasında bolĝan mèslihat èngimleri, 3’ñci – Бесѣды о скотоводствѣ III, 6 Fébrıl 1894, No: 6, s. 2-3, [Bozkırdaki Kazak hayvan yetiştiriliciĝi hk.]
- 47.** “Novorossiyskiy Telegraf” Gazetesi, Müslüman şekirtlerniñ қалауça оқуғанları – Какъ учатся софты, 6 Fébrıl 1894, No: 6, s. 3-4, [Medresede okuyan öĝrencilerin (sofuların) durumu ve Zincirli Medresedekilerle mukayeseleri hk.]
- 48.** Yusuf Köreyef, Malçı Altay (Hikâye) – Алтай-Пастухъ (Легенда), 6 Fébrıl 1894, No: 6, s. 3-4, [“Çoban Altay” adlı efsane hk.]

- 49.** İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] “Okraina” Gazetesi, [Samarqandıñ vayannay...] – [Военный Губернаторъ Самаркандской...], 6 Fébral 1894, No: 6, s. 4, [Semerkant oblostinin vayennıy gubernatoru Graf Rostovtsev tarafından kamu çalışanlarına yerel Sart (Özbek) dil kursunu teklif etmesi ve 50 derslik kursun başlaması hk.], [II] “Novosti” Gazetesi, [Samarqan şehrinde...] – [Въ Самаркандѣ...], 6 Fébral 1894, No: 6, s. 4, [Semerkant şehrinde açılacak müze hk.]
- 50.** İmzasız, Malümname – Продолжается Подписка на еженедѣльную газету “Переводчикъ-Терджиманъ” Двѣнадцатый Годъ Изданія, 6 Fibrıl 1894, No: 6, s. 4, [Haftalık “Tercüman” gazetesinin abonelik ilanı ve gazeteye, ilmî ve edebî yazıları içeren bir yarım sayfalık ilavenin ekleneceği hk.]
- 51.** İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Maldıñ cuğımtal avruların toqtatpaq uçun bolğan mèslihat amal – Отдѣлъ Неофициальный, Борьба Съ Эпизоотіями, 13 Fibrıl 1894, No: 7, s. 1, [Büyükbaş hayvanlarda görülen bulaşıcı hastalıklar hk.]
- 52.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 13 Fibrıl 1894, No: 7, s. 1-2, [Akmola (Akmolinsk) uyezdinin Nura (Nurinsk) volostunda yapılan seçimle ilgili gelen şikâyetler hk.]
- 53.** Asılhoca Qurmanbayef, Qazaqlardıñ qamsız érinçiklik tuğrasında ayılğan bir néçe söz – Нѣсколько словъ о безпечности киргизовъ, 13 Fibrıl 1894, No: 7, s. 2-3, [Kış için gerekli tedbirleri yazın almayan Kazakların tedbirsizlik ve tembelliğinden dolayı başlarına gelenler hk.]
- 54.** C. Tasbolatoğlu, Kén cumısları Qarqaralı uyazındağı Qızıl İspe hem Qaska Ayğır dégen cerlerdegi – Горное дѣло въ мѣстностяхъ Кызыль-эспе и Каска-айгырь Каркалинскаго уѣзда, 13 Fibrıl 1894, No: 7, s. 2-4, [Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdinin Kızıl-Espe ve Kaska-Ayğır bölgelerindeki dağ madenciliği hk.]
- 55.** “Sib. List.” Gazetesi, Savda ħabarı – Торговля Свѣдѣнія, 13 Fibrıl 1894, No: 7, s. 3-4, [Semey (Semipalatinsk) oblastinin Bayan-Avıl (Bayan-Aul’sk) stanitsasındaki hayatı önem taşıyan malzemelerin fiyatları hk.]
- 56.** “Sarat.[ovskiye] Gub.[ernskiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, Qalayça tirçilik étip turmaqđıñ mèslihatı – Бесѣды О Томъ, Какъ Надо Жить, [I] Huday Teâlâ nenı süymeydi – Что Богъ не любитъ, 13 Fibrıl 1894, No: 7, s. 3-4, [Allah’ın neleri

sevmediğini anlatan hikâye hk.], [II] Huday Teâlâ adamları neye üretti – Чему Богъ учить людей, 13 Fibril 1894, No: 7, s. 3-4, [Allah'ın insanlara neyi öğrettiğini anlatan hikâye hk.], [III] Sav salamatlık tuğrasında – О здоровьи, 13 Fibril 1894, No: 7, s. 3-4, [Sağlık ve onun korunması hk.]

57. İmzasız, Her türlü haberler – Разныя Извѣстія, [I] [Kazan okruğındağı balalar...] – [Согласно ходотайству...], 13 Fibril 1894, No: 7, s. 3-4, [Astırhan guberniyasının Bol'she-Ganüşkino kasabasında Rus-Kazak okulunun açılmasına izin verilmesi hk.], [II] [Türkistan Vilayatını biylep...] – [Положение объ управленіи...], 13 Fibril 1894, No: 7, s. 3-4, [Türkistan Vilayetinde kimlerin taşınmaz mülk satın alabileceği hk.]

58. A. F. Ye. Kuyan, Cañadan çıqqan kitap – Библиографія, 13 Fibril 1894, No: 7, s. 4, [Şel'tsel'in Rus olmayanlar için Rusça öğreten "Rukovodstvo dlya obuçeniya russkomu yazıku v inorodçeskih şkolah" adlı kitabının tanıtımı hk.]

59. İmzasız, Malumname – Покупаю, 13 Fibril 1894, No: 7, 9, 11, s. 4, [Upravleniye Gosudarstvennih İmuşestv Zapadnoy Sibiri'nin her türlü eski ziraat aletlerin, giyimlerin, paraların, vs. alım yaptığına dair ilanı hk.]

60. İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Qır dalanıñ içinde qanağatsız artıqça ösim alğan sothurlıq harakatı – Отдѣлъ Неофициальный, Ростовщичество Въ Степи, 20 Fibril 1894, No: 8, s. 1-2, [Bozkırdaki tefecilik ve tefeciler hk.]

61. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catğanı – Что Дѣлается Въ Степи, 20 Fibril 1894, No: 8, s. 2-3, [Stepteki yangın ve buzlanma haberleri hk.]

62. A. Kurmanbayef, Qazaqlardıñ say qara cumısqı qançalıq köñil qoyıp cihat kılğanı tuğrasında – Взглядъ киргизъ на физическій трудъ, 20 Fibril 1894, No: 8, s. 2-3, [Kazakların insan iş gücüne bakışları hk.]

63. A. İ. Krahalev, Qun tuğrasında Qazaqlardıñ – "Кунъ" у киргизовъ, 20 Fibril 1894, No: 8, s. 3-4, [Kazaklarda, öldürülen insanın diyeti hk.]

64. "Sarat.[ovskiye] Gub.[ernskiye] Ved.[omosti]" Gazetesi, Qalayça tırçılık étip turmaqđıñ mèslihatı – Бесѣды О Томъ, Какъ Надо Жить, [I] Üyrenu tuğrasında – Объ ученьи, 20 Fibril 1894, No: 8, s. 3-4, [Eğitimin önemi hk.], [II] Şaruva tuğrasında – О хозяйствѣ, 20 Fibril 1894, No: 8, s. 3-4, [Ziraatın önemi hk.]

65. İmzasız, Savda habarı – Торговля Свѣдѣнія, 20 Fibril 1894, No: 8, s. 4, [1-7 Dekabr arasında stanitsa Presnovskaya'da olacak Nikol'skiy panayırı hk.]

- 66.** İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] [Kızılcar uyazındağı...] – [Въ Станицѣ...], 20 Fibrıl 1894, No: 8, s. 4, [Kızılcar (Petrovavlensk) uyezdirinin Poludenınyı stanitsasında büyükbaş hayvanlarda görülen şap hastalığı hk.], [II] “Stepnoy Kray” Gazetesi, [İstepnoy Kray yağıni...] – [Въ № 12 “Степного Края”...], 20 Fibrıl 1894, No: 8, s. 4, [“Stepnoy Kray” gazetesinin 12. sayısındaki, Udartsev’in İrtiş nehrinin 1893 ve 1894 yıllarına ait su seviyesi verilerini karşılaştırma yazısı hk.], [III] [18’nci Ğınvarda kėske caķın...] – [Въ городѣ Вѣрномъ...], 20 Fibrıl 1894, No: 8, s. 4, [18 Yanvar günü Almatı (Vernıy) şehrinde olan deprem hk.], [IV] [Semey oblosınıñ...] – [Въ Бельагачской степи...], 20 Fibrıl 1894, No: 8, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) oblastinin Karkaralı (Karkaralinsk) stanitsasında ve Belağaç (Belagaç) stepinde büyükbaş hayvanlarda görülen veba hastalığı hk.]
- 67.** L. K., Buyruğdan başka sözler cazılâtın bölegi, Atbasar uyazınıñ kay cérine қала ornatsa boladı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Гдѣ быть городу въ Атбасарскомъ уѣздѣ, 27 Fibrıl 1894, No: 9, s. 1-2, [Atbasar uyezdinde kurulacak şehrın yerinin tespiti hk.]
- 68.** İmzasız, Kır dalanıñ içinde ne bolıp catğanı – Что Дѣлается Въ Степи, 27 Fibrıl 1894, No: 9, s. 2, [Stepteki yangın ve buzlanma haberleri hk.]
- 69.** “Turg. Obl. Ved.” Gazetesi, Torğay oblosındağı cut tuğrasında – О гололедицѣ въ Тургайской области, 27 Fibrıl 1894, No: 9, s. 2, [Torğay (Turgay) oblastında 7 Dekabr 1893 tarihinde yağın yağmur sonrasında olan buzlanma hk.]
- 70.** İmzasız, Çégirtkéni қалауға қурып соғалtpaқ мèslihатı – Объ истребленіи кобылки, 27 Fibrıl 1894, No: 9, s. 2-3, [Çekirge ve haşeratlara karşı mücadele yöntemleri hk.]
- 71.** A. Kurmanbayef, Sot mahkemesinde tirkelgen cumıslar – Судебныя дѣла, 27 Fibrıl 1894, No: 9, s. 2-4, [Akmola (Akmolinsk) oblostunun mahkemesinde görülen davalar hk.]
- 72.** İmzasız, Şam şehrındağı ört – Пожаръ Въ Дамаскѣ, 27 Fibrıl 1894, No: 9, s. 3-4, [Oktyabr 1893 yılında, 1. Hicrî asırda yapılan Şam Emevî camisinde çıkan yangın hk.]

- 73.** İmzasız, Hıтай padşasınıñ vèziriniñ kıızı – Дочь Китайскаго Вельможи, 27 Fibral 1894, No: 9, s. 3-4, [Eski bir Çin kanununa göre aldatan birisinin kolunun kesilmesi hk.]
- 74.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Farsi vilayatınıñ şahı...] – [Приѣздъ въ Россію...], 27 Fibral 1894, No: 9, s. 4, [İran şahı Nasreddin'in haziran ayında Rusya'ya yapacağı seyahat hk.], [II] "Priaz.[ovski] Kray" Gazetesi, [Oñtustık Rusyadağı...] – [Торговля верблюдами...], 27 Fibral 1894, No: 9, s. 3-4, [Rusya'nın güneyinde yapılan deve ticareti hk.], [III] "Russk.[aya] J.[izn']" Gazetesi, [Cérdiñ ilmin oқуған adamlar...] – [По даннымъ геологическихъ...], 27 Fibral 1894, No: 9, s. 4, [Mihaylovskiy'in Sibiryа'daki su arama çalışmaları hk.]
- 75.** İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Gazétdı cazıp çıғарıp turғan mahkemesinen – Отдѣлъ Неоффиціальный, Отъ Редакціи, 6 Mart 1894, No: 10, s. 1-2, [10. sayıdan itibaren gazetede "soru-cevap" bölümünün olacağı hk.]
- 76.** İmzasız, Қазақ halkınıñ arasında éгін éгip tèrbiye étbekdiñ mèslihатı – О необходимости развитія земледѣлія среди киргизскаго населенія, 6 Mart 1894, No: 10, s. 1-2, [Rus göçmenlerine Kazak topraklarının verilme nedenleri ve Kazakların da Tatar, Sart, Döngen, Tarançiler gibi yerleşik hayata geçip ziraatla uğraşmaları gerektiği hk.]
- 77.** İmzasız, Қыр dalanıñ içinde ne bolıp catғanı – Что Дѣлается Въ Степи, 6 Mart 1894, No: 10, s. 2, [Almatı (Vernıy) uyezдинin Karam (Karamsk) volostunda Molla İsmail Turdıyarоғlu'nın vefatı hk.]
- 78.** İmzasız, Türkistan Vilayatında cémislerdi öndirip östirmek hususunda – Плодовотство въ Туркестанѣ, 6 Mart 1894, No: 10, s. 2-3, [Türkistan Vilayeti'ndeki meyvecilik ve meyveler hk.]
- 79.** Beybit Davılbayoғlu, Қазақdıñ мақалдарı, Қазақдın ақунı Beybit Davılbayoғlu cazıp çıғарған – Киргизскія пословицы, записанныя киргизскимъ поэтомъ, Бійбитомъ Дуальбаевымъ, 6 Mart 1894, No: 10, s. 3-4, [Akın Beybit Davılbayoғlu'nun yazmış olduғu atasözleri hk.]
- 80.** Canıbek Çuvaқbayоғlu, Suralған cevap hem қайтарılған cevap – Вопросы и отвѣты, 6 Mart 1894, No: 10, s. 3-4, [Gazetenin soru-cevap kısmında Canıbek

Çuvakbayoğlu, kuzularda görülen Sarı buvin hastalığının tedavisinin olup olmadığını gazete idaresinden sorması hk.]

81. İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] “Okraina” Gazetesi, [Taşkén şehrinde Koķannıñ...] – [Въ Ташкентѣ...], 6 Mart 1894, No: 10, s. 3-4, [Son Hokand Hanı Hodayır’ın Taşkent’te yaşayıp Rusya tarafından maaş alan oğullarına Rus Çarı tarafından para bağışı yapılması hk.], [II] “Turkistanskiye Vedomosti” Gazetesi, [Türkistan Vılayatınıñ général...] – [Туркистанскимъ Генераль-Губернаторомъ...], 6 Mart 1894, No: 10, s. 3-4, [Çarın iyileşmesi için Buhara Emiri tarafından medreselere ve Yeni Buhara’daki Rus okuluna da para vermesi hk.], [III] “Kaspiy” Gazetesi, [Dünya cuzindegi mahluklardıñ ilmin oķuğan ilim iyası...] – [Натуралистъ Обсть..., 6 Mart 1894, No: 10, s. 3-4, [Doğa bilimcisi Obst’a Tecen nehrinde 12 yıllığına kültür balıkçılık izninin verilmesi hk.], [IV] “Okraina” Gazetesi, [Soñğı vaķitlerde bizdıñ savdagerler...] – [Въ послѣднее время...], 6 Mart 1894, No: 10, s. 3-4, [Yerli tüccarların İstanbul üzerinde Hacca gitmeleri ve dönüşte Afganistan üzerinden gelmeleri hk.], [V] “Okraina” Gazetesi, [1891’nçi cılı Zakaspiy oblosında...] – [Въ 1891 г. въ Закаспійской Области...], 6 Mart 1894, No: 10, s. 4, [Zakaspiy oblastında 1891 yılında yapılan ağaç ekimi hk.]

82. İmzasız, Malumname – Объявление, [I] [Ombu şehrinde gosudarstvinnıy...] – [Въ складѣ Управленіи...], 6 Mart 1894, No: 10, s. 4, [Ombu (Omsk) şehrinde zirai aletlerin satışı hk.], [II] [Pétropavlosk (Kızılcar) uyazında...] – [Въ Петропавловскомъ уѣздѣ...], 6 Mart 1894, No: 10, 13, s. 4, [Petropavlovsk (Kızılcar) uyezinde Novonikolayevskiy yerleşim yeri yakınlarında bir arazini kiraya verilmesi hk.]

83. İmzasız, Afisiyalnıy (Yağni buyruķdar cazılatın bölegi), padşalık kazınasın biyleytin vèzir hazratınıñ mağlumnamesi – Отдѣлъ Оффиціальный, Отъ Министерства Финансовъ, 13 Mart 1894, No: 10, 12, 14, s. 1, [1, 3, 5, 10, 25 ve 50 rublelik paraların değıştirileceğı hk.]

84. “Pr. Vest.” Gazetesi, Künbatıs vılayatındağı padşalıkķa tiyişli dünyalık mülkti biylep turğan gosudarstvenniy imuşestvo mahkemesin kaytadan sañartıp avustırıp ornatlğan tuğrasında – О преобразованіи управленія государственными

имуществами въ Западной Сибири, 13 Mart 1894, No: 11, s. 1-2, [Batı Sibirya’da Devlet Mülk İşleri idaresinin tekrardan kurulması hk.]

85. Aslıhoca Kurmanbayef, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Qazaqlardıñ ant içip can bérgeñ hususunda – Отдѣль Неофициальный, Присяга У Киргизъ, 13 Mart 1894, No: 11, s. 2-3, [Kazaklarda yemin etme hk.]

86. İmzasız, Halk arasındağı şaruva habarları – Сельско-хозяйственныя свѣдѣнія, 13 Mart 1894, No: 11, s. 2-3, [1. sayıdaki “Çöl-biday” yazısıyla ilgili gelen talepler hk.]

87. V. Mihaylov, Maldı bağıp östirmek tuğrasında bolğan mèslihat eñgimeler, 4’nçi – Бесѣды о скотоводствѣ IV., 13 Mart 1894, No: 11, s. 2-4, [Bozkırdaki Kazak hayvan yetiştiriliciğı hk.]

88. İmzasız, Sot mahkemesinde tirkelgen cumıslar – Судебныя дѣла, 13 Mart 1894, No: 11, s. 3-4, [Akmola oblast mahkemesinde (Akmolinskiy Oblastnoy Sud) görülen Kazakların davaları hk.]

89. F. Çernigin, Suralğan cevaplar hem kaytarılğan cevaplar – Вопросы и отвѣты, 13 Mart 1894, No: 11, s. 3-4, [Gazetenin soru-cevap kısmında Çernigin’in, sorusu ve cevabı hk.]

90. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] Molla Ali Askar Abülkasımoğlu, [Molla Ali Askar Abülkasımoğlu...] – [Мулла Али-Аскаръ Абулкасиновъ...], 13 Mart 1894, No: 11, s. 4, [Polkovnik Sultan Çingiz Velihan Ablayhanov’un kızı Nurida Hanım Saduvakas Çormanofa’nın vefatı hk.], [II] İmzasız, [Üşbu vakıtta Ombu...] – [Каркаралинскій Уѣздный...], 13 Mart 1894, No: 11, s. 4, [Ombu (Omsk) şehrinde bulunan Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdinin naçalniki Varaksin’in görev yerine gideceğı hk.], [III] “Astrah. Vest.” Gazetesi, [Oral oblosındağı...] – [Въ Гурьевѣ...], 13 Mart 1894, No: 11, s. 4, [Guryev ve Oral (Ural’sk) şehirlerinde otların azlığından dolayı hayvanların balıkla beslendirilmesi hk.],

91. Aleksey İvanovskiy, Aleksandra Viktorovna Potanina dégen ayel adamnıñ cazğan kıska kıska sözlerin cinap kitap kılıp çığarmak hususunda hem anıñ dünyedençek ömür çığıp turğan hem menazların beyan aylamak hususunda (Gazet mahkemesine ciberilgen hat) – По поводу изданія сборника статей и біографіи А. В. Потаниной. (Письмо въ редакцію.), 13 Mart 1894, No: 11, s. 4, [A. V.

Potanina'nın geniş bibliyografyası ile bütün yazıların bir arada kitap olarak bu senenin yazında yayımlanacağı hk.]

92. İmzasız, Ak padşah-ı azam hazeratlarının padşalık ornun basatuğın taht iyesi uluğ şehzade oğlu Nikolay Aleksandroviç – Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ Николай Александровичъ, 20 Mart 1894, No: 12, s. 1, [Çar III. Aleksandır'ın şehzadesi Nikolay Aleksandroviç'in resmi ve 1891 yılında Ombu (Omsk) şehrine yapmış olduğu seyahat hk.]

93. Abdullah Çunayef, Buyruktan başka sözler cazılatın bölegi, İrbit hem Ombu – Отдѣлъ Неофициальный, Ирбитъ и Омскъ, 20 Mart 1894, No: 12, s. 1-2, [1883 yılında yüz yıl olan İrbit panayırı ve önemi hk.]

94. İmzasız, Kır dalanının içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 20 Mart 1894, No: 12, s. 2, [Stepte olan cinayet ve hırsızlık haberleri hk.]

95. Din Muhammed, Kiyunginiñ kamin oylap cazılğan akıl (Gazet mahkemesine ciberilgen hat) – Мысли о Будущемъ (Письмо въ редакцію), 20 Mart 1894, No: 12, s. 2-3, [Orta Asya'da gelişen hayat şartları ve gazeteciliğin önemi hk.]

96. İmzasız, İrbit carmenkesi 1894'nçi cılı bolğan – Ирбитская ярмарка въ 1894 году, 20 Mart 1894, No: 12, s. 3, [1894 yılında yapılan İrbit panayırı hk.]

97. İmzasız, Harasan dégen adamnıñ tús körgeni (Künçığıs halkının érteğisi) – Сонъ Харасана (Восточное сказаніе), 20 Mart 1894, No: 12, s. 3-4, ["Son Harasana" (Harasan'ın Rüyası) adlı Şark menkıbesi hk.]

98. İmzasız, Cañadan çıqqan kitap – Библиографія, 20 Mart 1894, No: 12, s. 4, [1889 yılında Albay Yü. A. Şmidt P. V. Stepanovla birlikte Akmola oblastinin güneyini araştırma amacıyla geziye gönderilmeleri ve gezi ile ilgili "Pedpak-Dala (Aç Step) adlı makalenin yayımlanması hk.]

99. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 20 Mart 1894, No: 12, s. 4, [Peterburg şehrinde fakir Tatar kızları için sığınma evinin açılması ve stepte hayvanlarda görülen uyuz ve şap hastalığı hk.]

100. İmzasız, Afisiyalnıy (Yağni buyrukdar cazılatın bölegi) – Отдѣлъ Официальный, 27 Mart 1894, No: 13, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) şehrinde 1894 yılında erkek progimnaziyanın (gimnaziya olmayan şehirde açılan dört sınıflı okul) açılacağı hk.]

- 101.** İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Ataқtı faydalı cumıs – Отдѣль Неофициальный, Великое Дѣло, 27 Mart 1894, No: 13, s. 1-2, [Gazetenin 4. sayısında Kazak steplerinin suni ağaçlandırılması ile ilgili çıkan yazıyla ilgili dünyada yapılan ağaçlandırma çalışmalarına örnekler ve Kazakları ağaçlandırma yapmaya davet hk.]
- 102.** İmzasız, Қır dalanıñ içinde ne bolıp catқанı, Baramtaçılardıñ tiygeni – Что Дѣлается Въ Степи, 27 Mart 1894, No: 13, s. 2, [Atbasar (Atbasarskiy) uyezдинin güneyinde 18 Fevral günü meydana gelen silahlı baskın hk.]
- 103.** İmzasız, Қазақdıñ қır dalasındaғи тавдағи кѣн зават cumısınıñ hususunda – О горнозаводской промышленности въ Киргизской степи, 27 Mart 1894, No: 13, s. 2-3, [Kazak bozkırındaki dağ madencilіği hk.]
- 104.** İmzasız, Ырbit carmenkesi 1894’нғи cıлғи – Ирбитская ярмарка въ 1894 году, 27 Mart 1894, No: 13, s. 3, [1894 yılında yapılan Ырbit panayırı hk.]
- 105.** Andrey Voytsehoviç, Қара cigit (értegi) – Кара-Джигить (сказка), 27 Mart 1894, No: 13, s. 3-4, [“Kara Cigit” adlı masal hk.]
- 106.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [26’нғи fibralde...] – [26 февраля, въ день...], 27 Mart 1894, No: 13, s. 3-4, [26 Fevral günü Çar’ın doğum günü münasebetiyle kilisede düzenlenen ayin hk.], [II] [21’нғи martda...] – [21 Марта въ общемъ...], 27 Mart 1894, No: 13, s. 4, [Şne’nin Kazak kışlıkları hakkında verdiği malumat hk.], [III] [24’нғи dekabrdа Carkent...] – [Въ Джаркентскомъ уѣздѣ...], 27 Mart 1894, No: 13, s. 4, [Carkent (Djarkent) uyezдинin Çin sınırında Çin askerleri tarafından Carabay Tumatayoғlı’nın öldürülmesi hk.], [IV] [Kümusdıñ baғasınıñ arzandaғanı...] – [Падение цѣнѣ на серебро...], 27 Mart 1894, No: 13, s. 4, [Gümüş fiyatlarının düşmesi ve etkisi hk.], [V] [İstanbul şehrinde...] – [Въ Константинополѣ...], 27 Mart 1894, No: 13, s. 4, [İstanbul’da Fevral ayı içerisinde kolera hastalığına yakalananlar ve ölenler hk.], [VI] [Cetisu oblosınıñ vayannay...] – [Военнымъ Губернаторомъ...], 27 Mart 1894, No: 13, s. 4, [Toplanan vergiler hk.]
- 107.** İ. Makovetskiy, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Faydalı mèslihat – Отдѣль Неофициальный, Добрый совѣтъ, 3 Aprel 1894, No: 14, s. 1-2, [Kazakların mahkemelerde dil bilmemelerinden dolayı başvurularını başkalarına yazdırmaları ve bununla ilgili tavsiyeler hk.]

- 108.** İmzasız, Qır dalanının içinde ne bolıp catqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 3 Aprel 1894, No: 14, s. 2, [Steppe olan buzlanma hk.]
- 109.** Éginçi Biyçareoğlu, Zaysan uyazınan cazılıp ciberilgen habarlar – Корреспонденція, Изъ Зайсанскаго уѣзда, 3 Aprel 1894, No: 14, s. 2-3, [Zaysan uyezinde Kazaklar ile Rus Kazakları arasında çıkan su sorunu hk.]
- 110.** Vasiliy Mihaylov, Aqmola oblosındağı siyırlardıñ malıñ avruların toqtatpaq üçün bolğan mèslihat amal – Мѣропріятія по прекращенію чумы рогатого скота въ Акмолинской области, 3 Aprel 1894, No: 14, s. 2-4, [Büyükbaş hayvanlarda görülen veba hastalığını önlemek için alınan önlemler hk.]
- 111.** A. Voytsehoviç, Farsî halkının Qurban meyramı – Праздникъ Курбанъ-Байрам у Персовъ, 3 Aprel 1894, No: 14, s. 3-4, [Farsların Kurban Bayramı kutlamaları hk.]
- 112.** İmzasız, Cañadan çıqqan kitap – Библиографія, 3 Aprel 1894, No: 14, s. 4, [K. E. Lindeman'ın yeni çıkan "O kabılkah i merah istrebleniya ih" adlı kitabı hk.]
- 113.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 3 Aprel 1894, No: 14, s. 4, [Merkez istatistik komitesinin yeni Sibiry haritasını yayımlaması hk.]
- 114.** İmzasız, Buyruqdar cazılattın bölegi, Cetisu oblosının vayannay gubernatorının 1894'nci cılı 24'nci fibralda 2300'nci nomer artıqlı bolğan ağaç hem baq égip ornatpaq üçün cariye ayılğan buyruğı – Отдѣлъ Оффиціальныи, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, Отъ 24-го февраля 1894 г. № 2300, по лѣсоразведенію и садоводству, 10 Aprel 1894, No: 15, s. 1-2, [Cetisu (Semireç'ye) oblostinin yazın gelmesiyle tekrar ağaçlandırılması ve bahçeciliğin yaygınlaştırılması ile ilgili askeri valinin genelgesi hk.]
- 115.** V. Mihaylov, Buyruqdan başka sözler cazılattın bölegi, Maldı bağıp östirmek tuğrasında bolğan mèslihat èñgimeler, 5'nci – Отдѣлъ Неоффиціальныи, Бесѣды о скотоводствѣ V., 10 Aprel 1894, No: 15, s. 2-4, [Bozkırdaki Kazak hayvan yetiştiriliciği hk.]
- 116.** İmzasız, Qır dalanının içinde ne bolıp catqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 10 Aprel 1894, No: 15, s. 3-4, [Steppe olan soygun ve şikâyet üzerine bir idarecinin görevden alınması hk.]
- 117.** L. V., Qazaqlardıñ cérlerin aréndage caldağanı hususunda Aqmola oblosının oñtüstik sağında – Аренда киргизскихъ земель на югѣ Акмол. Области, 10 Aprel

1894, No: 15, s. 3-4, [Akmola (Akmolinsk) oblastinde Kazaklara ait toprakların buğday ekini için kiralanması hk.]

118. İmzasız, Sot mahkemesinde tirkelgen cumıslar – Судебныя дѣла, 10 Aprel 1894, No: 15, s. 3-4, [Akmola (Akmolinsk) Oblastinin mahkemesinde Kazaklar ile ilgili görülen ve suçlanan 8 dava hk.]

119. İmzasız, Savda habarları – Торговыя Свѣдѣнія, 10 Aprel 1894, No: 15, s. 4, [Ustkamın (Ustkamenogorsk) şehrinde gıda malzemelerinin fiyatı hk.]

120. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] İmzasız, [Sudiñ mèni sayın başkaratuğın...] – [Оросительная комиссия генерала...], 10 Aprel 1894, No: 15, s. 4, [General Jilinskiy başkanlığında sulama komisyonunun ilkbaharla itibaren çalışmalarına başlayacağı hk.], [II] “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [Bakû şehrinde riyalnıy uşkalanıñ mollası...] – [Въ Баку учителю реального училища...], 10 Aprel 1894, No: 15, s. 4, [Bakû’de real’nıy uçlişçenin (pozitif ve matematik dersleri ağırlıkta olan okul) öğretmeni olan Narimanbek Narimanov’a kıraathane (okuma salonu) açma izninin verilmesi hk.]

121. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Dala Vilayatını biylep turğuvçı gèneral gubernator hazeratlarıniñ col cüretuğın beyanı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Поѣздка Г. Главнаго Начальника Края, 17 Aprel 1894, No: 16, s. 1, [Dala Vilayeti’nin general gubernatorunun haziran ayında Bozkır illerine yapacağı seyahat hk.]

122. G. F. Kovalevskiy, Halkdıñ biylerniñ dav cañcal sotqar cumıslarını tékşarıp késm kılğan beyanı, – О народномъ судѣ, 17 Aprel 1894, No: 16, s. 1-3, [Kazak halk mahkemeleri ile ilgili bir yazı hk.]

123. Baymurat Dosumbekoğlu, Tavibler hem baksılar – Табибы и Баксы, 17 Aprel 1894, No: 16, s. 2-4, [Tabip ve baksılar hk.]

124. İmzasız, Bağası – Такса, 17 Aprel 1894, No: 16, s. 3-4, [Cetisu (Semireç’ye) oblasti ile Almatı (Vernıy) bahçelerindeki fidanların fiyatları hk.]

125. İmzasız, Menakıp yağni atakdı kisilerdiñ dünyadan köşkeni – Некрологъ, 17 Aprel 1894, No: 16, s. 3-4, [12 Fevral günü Pişpek’teki ziraat okulunun müdürü A. M. Fetisov’un ölümü hk.]

- 126.** İmzasız, Cañadan çıķķan kitap – Библиографія, 17 Aprel 1894, No: 16, s. 4, [1893 yılında Tobol'sk şehrine gelen Krasnoufimskiy ziraat okulunun öğretmenleri ile Krasnoufimsk endustri okulunun öğrencilerinin haşere ile mücadele ile ilgili yazdıkları rapor hk.]
- 127.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 17 Aprel 1894, No: 16, s. 4, [Buhara Emiri Mirza Said Abdul Bahadır Han'ın Avrupaî tarzda yapacağı saray, yaptıķı ve yapacağı yenilikler hk.]
- 128.** İmzasız, Aķ padşah-ı ağzam hazeratlarının taht iyesi uluğ şahizade oğlunıñ büyük ğazize efziletli ħalıñdıķı Alisa Gėssėnskaya uluğ ğėrtsog vilayatınıñ hançezadesi – Высоконареченная Невѣста Государя Наслѣдника Царевича Ея Великогерцогское Высочество Алиса Принцесса Гессенская, 1 May 1894, No: 17, s. 1, [Çar'ın şehzadesinin nişanlanması ve nişanlısı hk.]
- 129.** G. F. Kovalevskiy, Buyruķdan başka sözler cazılatın bölegi, Halkdıñ biylerniñ dav sañcal sotķar cumıslarını téķşarıp késm kılģan beyanı – Отдѣлъ Неоффиціальный, О народномъ судѣ, 1 May 1894, No: 17, s. 1-3, [(16. sayıdaki yazının devamı) Kazak halk mahkemeleri ile ilgili bir yazı hk.]
- 130.** İmzasız, Kır dalanıñ içinde ne bolıp satķanı – Что Дѣлается Въ Степи, 1 May 1894, No: 17, s. 3-4, [Stepteki hastalıklar, hırsızlıklar ve cinayetler hk.]
- 131.** İmzasız, Қорал уязынан cazıp cibergen habar – Корреспонденція, Изъ Копальскаго уѣзда, 1 May 1894, No: 17, s. 3-4, [İlkbaharın erken gelmesinden dolayı Koral (Koral'sk) uyezinde yapılan çalışmalar hk.]
- 132.** O. Alcanof, Қарунбайdıñ hikayatı – Легенда О Богатомъ Карунбаѣ, 1 May 1894, No: 17, s. 3-4, [“Zengin Karunbay” adlı didaktik hikâye hk.]
- 133.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Padşah-ı azam hazeratlarının...] – [Согласно Высочайшему...], 1 May 1894, No: 17, s. 4, [Buhara Emiri'nin bağışladıķı parayla Taşkent'te real'ny uçilişçe (pozitif ve matematik dersleri ağırlıkta olan okul) binalarının yapılacağı hk.], [II] [Padşalıķķa tiyişli mülkti biylep turģuvşı...] – [Министерство государственныхъ...], 1 May 1894, No: 17, s. 4, [Devlet Mülk bakanlığı'nın, Türkistan bölgesinde petrol ve kaya tuzu yataklarının geliştirme kararı alması hk.]

134. İmzasız, Buyruğdar cazılatın bölegi, Cetisu oblosınıñ vayannay gubernatorı carıye buyruqları – Отдѣль Оффиціальный, Циркуляры Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 8 May 1894, No: 18, s. 1-2, [Göçebe halkın, hayvanlarını istedikleri yerde otlatabilmeleri için ve Çin sınırındaki hırsızlıkları önlemek için çıkarılan iki genelge hk.]

135. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Barça Rusiye halkınıñ vıstafkası yağni ilim öner her türlü nêrselerdiñ cinalatuğın ornınıñ beyanı – Отдѣль Неоффиціальный, Всероссийская выставка, 8 May 1894, No: 18, s. 1-2, [15 May 1896 tarihinde Nijniy Novgorod’da yapılacak panayır hk.]

136. D. İmankulov, Қазақlardıñ faydası üçün – На пользу Киргизамъ, 8 May 1894, No: 18, s. 2-3, [Kazakların gazeteyi ve gazetede yapılan tavsiyeleri takip ettiklerinde, Rusça öğrendiklerinde ve eğitim aldıklarında elde edecekleri faydalar hk.]

137. İmzasız, Çoқан Çıngısoğlu Uèlihanof – Чоканъ Чингизовичъ Валихановъ, 8 May 1894, No: 18, s. 3, [Şokan Velihan’ın hayat hikâyesi hk.]

138. O. Alcanof, Küçük minen mısıķ (Қазақ érteğisi) – Собаченка и кошка (Киргизская басня), 8 May 1894, No: 18, s. 3-4, [“Köpek ile Kedi” adlı Kazak fablı hk.]

139. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Pravit.[el’stvenniy] Vestn.[ik]” Gazetsi, [Nazarét şehrinen Akka şehrine қарай...] – [Въ десяти часахъ...], 8 May 1894, No: 18, s. 4, [Nazaret şehri yakınlarında bir çocuğun mucizevî şekilde iyileşmesi hk.], [II] [26’nçı martda Péterbor...] – [26-го марта проживающіе...], 8 May 1894, No: 18, s. 4, [Petersburg şehrindeki Müslümanların 26 Mart günü Ramazan Bayramını kutlamaları hk.], [III] [Türkistan Vılayatında Buқara...] – [Въ Туркестанскомъ краѣ...], 8 May 1894, No: 18, s. 4, [Türkistan’da tarım işlerine bakan idarenin kurulacağı hk.], [IV] “S.-P.[eterburgskiye] V.[edomosti]” Gazetesi, [Navқaska şıfa kélitiretuğın Қафқаздаğı...] – [Поѣздка бухарскаго эмира...], 8 May 1894, No: 18, s. 4, [Buhara Emiri’nin ülkesinde gerçekleştirdiği reformlardan dolayı Kafkasya’daki kaplıcalara yapacağı seyahati ertelemesi hk.], [V] [Buharanıñ Emiri hem Hivanıñ Hanı...] – [Бухарскій эмиръ и хивинскій ханъ...], 8 May 1894, No: 18, s. 4, [Buhara Emiri ile Hiva Han’ının, Çar’ın oğlu Nikolay Aleksandroviç’in Hessensk prensesi

Alisayla ve grandük Aleksandr Mihayloviç'in grandüşes Kseniya Aleksanrovnayla nişanlanmalarını tebrik etme amacıyla Petersburg'a elçiler göndermeleri hk.]

140. İmzasız, Malumname, Dala Vılayatının Қазақча Gazeti – Объявление, “Киргиская Степная Газета”, 8 May 1894, No: 18, s. 4, [“Dala Vılayatının Gazeti”nin abonelik ilanı hk.]

141. İmzasız, Buyrukdan başka sözler cazılatın bölegi, Bir élden bir élge çığıp cazılmaқdıñ cevabınıñ beyanı – Отдѣлъ Неофициальный, О Перечесленіи Киргизъ, 15 May 1894, No: 19, s. 2, [Kazakların başka yerlerde ikamet etmek için yapmaları gereken işlemler hk.]

142. Düysembay Turanoğlu, Қазақlardıñ шаруvasına қуриған озенлердиñ hem көллердиñ аһириниñ hayırlı bolmaytuғанınıñ beyanı – О неблагопріятномъ вліяніи высухания рѣкъ и озеръ на благосостояніе киргизъ, 15 May 1894, No: 19, s. 2-4, [Nehir ve göllerin kurumaları meselesi ve bunun önlenmesi için yapılması gerekenler hk.]

143. Asılhoca Kurmanbayef, Çöp biçenlerni қay vaқıtда urup ciynamaқdıñ mèslihati – Когда и какъ надо убирать сѣно? 15 May 1894, No: 19, s. 3-4, [Samanın ne zaman ve nasıl toplanılması gerektiği hk.]

144. Қалмақı Bolatof, Қırғızlardıñ қайдан чıққанınıñ hikayatı – Легенда о происхожденіи киргизъ, 15 May 1894, No: 19, s. 4, [Kazak Türklerinin varoluş efsanesi hk.]

145. “Pravit.[el'stvenniy] Vestn.[ik]” Gazetesi, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 15 May 1894, No: 19, s. 4, [Zirai işlerde develerin kullanımı hk.]

146. İmzasız, Buyrukdan başka sözler cazılatın bölegi, Çubarağaçдаğı halk arasındağı siyez – Отдѣлъ Неофициальный, Чубаръ-агачскій международный сѣздъ, 22 May 1894, No: 20, s. 1, [Çubar-Ağaçlıların aralarındaki problemleri çözmek amacıyla düzenlenecek olan kurultay hk.]

147. İmzasız, Қır dalanıñ içinde ne bolup catқанı – Что Дѣлается Въ Степи, 22 May 1894, No: 20, s. 1, [Stepte olan kurultay, cinayet, vb. haberler hk.]

148. Ahmet Aldabekof, Pabladar uyazınañ cazılıp ciberilgen habar – Корреспонденція Изъ Павлодара, 22 May 1894, No: 20, s. 1-2, [Kazak yerleşim yerlerindeki olaylara yerel halk mahkemelerin ve Rus yerleşim yerlerindeki olaylara da Rus mahkemesinin bakması hk.]

149. İvan Selitskiy, Atbasar uyazınının kay cérine kala turğuzbağ üçün beyan ayılğan cevap – Къ вопросу о томъ, гдѣ быть городу въ Атбасарскомъ уѣздѣ, 22 May 1894, No: 20, s. 2-3, [Atbasar uyezinde şehrin neresinde kurulacağına dair verilen cevap hk.]

150. Ahun Abdurahmanof, Қазақлардың асыл tubiniñ қайдан ыққанının hikayatı – Легенда о происхожденіи киргизъ, 22 May 1894, No: 20, s. 3-4, [Kazak Türklerinin bir başka varoluş efsanesi hk.]

151. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Sib. Vest” Gazetesi, [Z. dégen kupesdiñ üç...] – [Изъ Семипалатинска пишутъ...], 22 May 1894, No: 20, s. 3-4, [Semipalatinsk şehrinde bir Kazağın, bir tüccarın üç yaşındaki çocuğunu kaçırması hk.], [II] [Sibirdegi témir coldıñ...] – [Въ министерствѣ земледѣлія...], 22 May 1894, No: 20, s. 4, [Sibiry demir yolu boyunca toprakların araştırılması hk.], [III] [Künbatis Sibirdegi témir col...] – [Работы на участкѣ...], 22 May 1894, No: 20, s. 4, [Batı Sibiry demir yol çalışmalarının hızla ilerlemesi ve yakın zamanda Omsk şehrine kadar varacağı hk.], [IV] “Delo” Gazetesi [Dergisi], [Mèskevdegi Paradız dégen...] – [Въ Москвѣ, по словам...], 22 May 1894, No: 20, s. 4, [Moskova’da palyanço Durov’un eğitilmiş beyaz sıçanlarla gösteri düzenlemesi hk.], [V] [Kökçetav uyazındağı...] – [Въ Кокчетавскомъ уѣздѣ...], 22 May 1894, No: 20, s. 4, [Kökçetav uyezdinde ormancılara verilen yerlerin sahiplerine geri iade edilmesi hk.], [VI] [Tavarizdağı ğılım hem...] – [Учителя учрежденной въ Тавризѣ...], 22 May 1894, No: 20, s. 4, [Tebriz’de “Muzafferiyе” adlı bilimsel-edebî derginin ыкması hk.]

152. İmzasız, Gazét mahkemesinen – Отъ Редакціи, 22 May 1894, No: 20, s. 4, [Gazetenin, sene sonunda Kazak ve Rus dillerinde olmak üzere “Stepnoye Polojeniye”yi [Bozkır Nizamnamesi] okuyucularına bedava dağıtacağı hk.]

153. G. F. Kovalevskiy, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Halkdın biylerniñ dav sañcal sotқar cumısların tékşarıp késm қılғанının beyanı, ékinçi parası – Отдѣлъ Неофициальный, О народномъ судѣ (Статья вторая), 29 May 1894, No: 21, s. 1-3, [Kazak halk mahkemeleri ile ilgili bir başka yazı hk.]

154. İmzasız, Қыр dalanıñ içinde ne bolup catқанı – Что Дѣляется Въ Степи, 29 May 1894, No: 21, s. 2-3, [Stepte olan hırsızlık, cinayet, vb. haberler hk.]

155. Ev. Gratsianov, Қазақ атларның азайып наçarланıp барacатқан сеbebiniң beyanı hem bul atlardıñ tuқımın kütip azaytbasdıñ amalı – Къ вопросу о причинахъ вырожденія киргизскихъ лошадей и о мѣрахъ поддержанія этой породы, 29 May 1894, No: 21, s. 2-4, [Kazak at cinsi ve bunun geliştirilmesi konusunda alınması gereken önlemler hk.]

156. İvan Selitskiy, Atbasar uyazınıñ қай сѣrine қала турғузбақ uçun beyan ayılған cevap – Къ вопросу о томъ, гдѣ быть городу въ Атбасарскомъ уѣздѣ, 29 May 1894, No: 21, s. 4, [(20. sayıdaki yazının devamı.) Atbasar uyezinde şehrin neresinde kurulacağına dair verilen cevap hk.]

157. “Kaspiy” Gazetesi, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, 29 May 1894, No: 21, s. 4, [Lenkeran kadısı Ahun Molla Mamed İsmailzade’nin vefatı hk.]

158. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi – Отдѣлъ Неофициальный, 5 İyun 1894, No: 22, s. 1-2, [Tatarların genelgeleri yanlış yorumlamalarından dolayı Müslümanların okullarda zorla Hıristiyanlaştırılacakları söylentisi hk.]

159. İmzasız, Dahide beyan aytalık égin шаруvalarınıñ қадирli faydalı ékenin – Еще разъ о преимуществахъ земледѣльческаго хозяйства, 5 İyun 1894, No: 22, s. 2-4, [Ziraatın faydaları hk.]

160. G. F. Kovalevskiy, Halkdıñ biylerniñ dav саңcal sotқar cumıslarını téқсарıp késm қılғанınıñ beyanı, éкинçi parası (ahırı) – О народномъ судѣ (Статья вторая), 5 İyun 1894, No: 22, s. 2-3, [(21. sayıdaki yazının devamı.) Kazak halk mahkemeleri ile ilgili bir başka yazı hk.]

161. Petr Çerdansov, Қızılcardan cazılıp ciberilgen habar – Корреспонденція, Изъ г. Петропавловска, 5 İyun 1894, No: 22, s. 3, [Kızılcar (Petropavlovsk) şehrinin tüccarı Bekturған Karacanoğlu’nun vefatı hk.]

162. Asılhoca Kurmanbayef, Çöl bidaydıñ cevvanınıñ beyanı – Къ вопросу о Чульбидаѣ, 5 İyun 1894, No: 22, s. 3-4, [“Çöl-biday” adlı buğday türü ilgili yazı hk.]

163. İmzasız, Añ қuslardıñ faydalı rétin bilip avlamaқdıñ beyanı – О правильной охотѣ, 5 İyun 1894, No: 22, s. 4, [Düzgün, kurallı avcılığın nasıl yapılması gerektiği hk.]

164. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Rusiye memleketine Samarқан...] – [Въ память 25 лѣтія присоединенія Самарканда...], 5 İyun 1894, No:

22, s. 4, [Semerkant şehrinin Rusya'ya dâhil edilmesinin 25. yıldönümünde kadı Nizameddin Hoca tarafından toplanan parayla huzurevinin yapılması hk.], [II] “Pet.[erburgskiy] List.[ok]” Gazetesi, [Barça Rusiyeniñ halkı...] – [Весь расходъ по...], 5 İyun 1894, No: 22, s. 4, [1896 yılında yapılacak bütün Rusyalıların fuarı için yapılacak harcamalar hk.], [III] “Gorno-Zavod.[skoy] Listok” Gazetesi, [Kén cumıslardıñ gazetı...] – [“Горно-Завод. Листокъ” сообщаетъ...], 5 İyun 1894, No: 22, s. 4, [“Sibirsko-metalurgiçeskoje i gornoye obşçestvo” tüzüğünün kabulü hk.]

165. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Dala Vilayatını biylep turğuvçı gèneral gubernator hazeratlarınıñ col cürgeniniñ beyanı – Отдѣль Неоффиціальній, Поѣздка Главнаго Начальника Края, 12 İyun 1894, No: 23, s. 2, [Dala Vilayeti valisinin vilayete yapacağı seyahat hk.]

166. İmzasız, Qırdağı Qazaq atlarınıñ tuqımların kütıp ilgeri bastırmaqdıñ cevabınıñ beyanı – Къ вопросу объ улучшеніи породы киргизской степной лошади, 12 İyun 1894, No: 23, s. 2-3, [Kazakların at cinsinin iyileştirilmesi hk.]

167. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 12 İyun 1894, No: 23, s. 2-3, [Steppe olan hırsızlık, yangın, yangında yarananma haberleri hk.]

168. İmzasız, Halklardıñ kızık tamaçaları – Народныя увеселенія, 12 İyun 1894, No: 23, s. 3, [Omsk şehrinde düzenlenen at yarışı hk.]

169. M. Tatarjinskiy, Qırdağı Qazaqlarğa arzan üy qura – Дешевыя постройки для киргизъ въ степи, 12 İyun 1894, No: 23, s. 3-4, [Stepteki göçebeleri yerleşik hayata geçirmek için yapılması gereken ucuz evler hk.]

170. Düysembay Turanov, Tañğacayıp vasiyat sözler (Künçığıs halkınıñ hikayatı) – Чудесныя слова (Восточная легенда), 12 İyun 1894, No: 23, s. 3-4, [“Çüdesniya Slova” [Harika Sözler] adlı Şark efsanesi hk.]

171. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Uşbu cılı Torğay...] – [Въ Тургайской области...], 12 İyun 1894, No: 23, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinde açılan altı okul hk.], [II] [Ministr vnutrennih dél...] – [Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ...], 12 İyun 1894, No: 23, s. 4, [Türkiye'nin Asya kısmında görülen kolera hk.], [III] [Hitayğa qarağan Gongon Kanton...] – [Въ Гонкъ-Конгъ, Кантонъ...], 12 İyun 1894, No: 23, s. 4, [Çin'de, insanlarda görülen veba hastalığı hk.], [IV] [Farsi

memleketiniñ uluqları...] – [Персидское правительство рѣшило...], 12 İyun 1894, No: 23, s. 4, [İran’da Kuçan şehrinin başka yere taşınması hk.]

172. İmzasız, İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Gazet mahkemesinen – Отдѣлъ Неофициальный, Отъ Редакціи, 19 İyun 1894, No: 24, s. 1-2, [G. N. Potanin’in ricasıyla gazetenin, halktan Kökçetav uyezdindeki göllerin oluşumuyla ilgili efsaneleri istemesi hk.]

173. İmzasız, Témir coldıñ bizge ne üçün kerekti ékeniniñ beyanı – Зачѣмъ намъ нужна желѣзная дорога, 19 İyun 1894, No: 24, s. 1-2, [Demir yolunun önemi ve gerekliliği hk.]

174. M. Tatarjinskiy, Üy caylardıñ kéregesin suvlı balçıqdan cançıp turğızbaqdıñ beyanı – Производство глинобитныхъ построекъ изъ мокрой глины, 19 İyun 1894, No: 24, s. 2-3, [Toprak kerpiçten yapılan evler hk.]

175. İmzasız, [May ayında Aqmola...] – Судебныя дѣла, 19 İyun 1894, No: 24, s. 3-4, [Akmola (Akmolinsk) oblostunun mahkemesinde görülen davalar hk.]

176. İmzasız, Tsagan-Gégendiñ İle tarafına barğanı – Посѣщение Цаганъ-Гэгэномъ Приилійскаго края, 19 İyun 1894, No: 24, s. 3-4, [1893 yılının başında Budist rahip Tsagan-Gegen’in İle (İliysk) krayını ziyaret etmesi hk.]

177. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 19 İyun 1894, No: 24, s. 4, [İç İşleri Bakanlığı, Müslüman okullarını ve basınını denetleyen ve üyeleri de Müslüman olan komisyon kuracağı hk.]

178. İmzasız, İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Témir coldıñ bizge ne üçün kérekty ékeniniñ beyanı – Отдѣлъ Неофициальный, Зачѣмъ намъ нужна желѣзная дорога, 26 İyun 1894, No: 25, s. 1-2, [(24 sayıdaki yazının devamı.) Demir yolunun önemi ve gerekliliği hk.]

179. İmzasız, Qır daladan kelgen habarlar – Вѣсти Изъ Степи, 26 İyun 1894, No: 25, s. 1-2, [Akmola (Akmolinsk) uyezдинin Kızıltoprak volostundan bir Kazağın gazetenin 7. sayısında çıkan Çar’ın şehzadesinin nişanlanması haberi üzerine bir anısı hk.]

180. M. Tatarjinskiy, Üy caylardıñ kéregesin suvlı balçıqdan cançıp turğızbaqdıñ beyanı – Производство глинобитныхъ построекъ изъ мокрой глины, 26 İyun 1894, No: 25, s. 2-3, [(24. sayıdaki yazının devamı.) Ev duvarlarının topraktan yapılması hk.]

- 181.** İmzasız, Ёртеги данышман Кёрим туғрасынан – Сказка о мудреце Керимѣ (Жукавскаго), 26 İyun 1894, No: 25, s. 2-4, [“Bilge Kerim” adlı masal hk.]
- 182.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Осы күнги Қытайдың...] – [Молодой Китайскій Императоръ...], 26 İyun 1894, No: 25, s. 4, [Çin imparatorunun devlet işlerini bizzat takip etmesi hk.], [II] [Parsiniñ padşası...] – [Персидскій шахъ Насеръ-Эддинъ...], 26 İyun 1894, No: 25, s. 4, [İran şahı Nasreddin’in 1889 yılında Avrupa’ya yaptığı seyahati yayımlaması hk.]
- 183.** İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Dala Vilayatını biylep turғuvçı gёneral gubernator hazeratlarınıñ col cürgeniniñ beyanı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Поѣздка Г. Главнвго Начальника Края, 3 İyul 1894, No: 26, s. 1-2, [Dala Vilayeti’nin general gubernatorun bölgede yapmış olduğu seyahatler hk.]
- 184.** İmzasız, Qır daladan kёлgen habarlar – Вѣсти изъ степи, 3 İyul 1894, No: 26, s. 2, [Steppe olan olaylar hk.]
- 185.** A. Kurmanbayef, Qazaqlar қандай адамды сақсы киси дёп айтadı – Кого киргизы считаютъ хорошимъ челоуѣкомъ? 3 İyul 1894, No: 26, s. 2-3, [Kazakların kimleri iyi adam olarak gördükleri hk.]
- 186.** İmzasız, Dalada tağı bolıp cürgen hem қoldaturған atlardıñ tuқымдары – Дикія и домашнія породы лошадей, 3 İyul 1894, No: 26, s. 2-4, [Evcil ve vahşi cins atlar hk.]
- 187.** D. Blagodatskiy, Suralған cevaplar hem қайтарılған cevaplar – Вопросы и ответы, 3 İyul 1894, No: 26, s. 3-4, [Kazakların yargılanmaları ile ilgili üç soru ve cevapları hk.]
- 188.** Bekmetov, Burıngıdan қалған söz Qazaqlardıñ қайдан чıққанı turасынан – Преданіе о происхожденіи киргизъ, (Со словъ Поручика Бекметова), 3 İyul 1894, No: 26, s. 3-4, [Poruçik (teğmen) Bekmetov’un naklettiği Kazakların varoluş efsanesi hk.]
- 189.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Türkistan hem Zakaspiy vilayatlarında...] – [Въ Туркестанскихъ владѣніяхъ...], 3 İyul 1894, No: 26, s. 4, [Türkistan ve Zakaspiyskiy kraylarında arı yetiştiriciliği hk.], [II] [Köçip kёлgen adamlar...] – [Вслѣдствіе наплыва переселенцевъ...], 3 İyul 1894, No: 26, s. 4, [Tomsk şehrine gelen göçmenlerden dolayı at fiyatlarının artması hk.]

- 190.** Asılhoca Kurmanbayef, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Қазақ тили турасınан – Отдѣлъ Неофициальный, О киргизскомъ языкѣ, 10 İyul 1894, No: 27, s. 1-2, [Kazak dili ile ilgili yazı hk.]
- 191.** İmzasız, Қır dalanıñ içinde ne bolıp catқanı – Что Дѣлается Въ Степи, 10 İyul 1894, No: 27, s. 2-3, [Steppe olan yangın, hırsızlık, vb. haberler hk.]
- 192.** М. Tatarjinskiy, Ёу saylardıñ kéregesin suvlı balçıқдан cançıp turғızbaқdıñ beyanı – Производство глинобитныхъ построекъ изъ мокрой глины, 10 İyul 1894, No: 27, s. 2-4, [(25. saydaki yazının devamı ve sonu.) Evin çatı, soba ve soba borularının yapımı hk.]
- 193.** Misafir Colavçioğlu, Atbasardıñ carmenkesinen kelgen habar – Съ Атбасарской ярмарки, 10 İyul 1894, No: 27, s. 3-4, [Atbasar fuarı ile ilgili haber hk.]
- 194.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 10 İyul 1894, No: 27, s. 4, [Nijegorskoy panayır binalarının temel atma töreni hk.]
- 195.** İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Тағıda Қазақlardıñ mal шаруvası турасınан – Отдѣлъ Неофициальный, Еще о киргизскомъ скотоводствѣ, 17 İyul 1894, No: 28, s. 1-3, [Kazakların hayvancılığı ile ilgili bir başka yazı hk.]
- 196.** İmzasız, Қır habarları – Вѣсти Изъ Степи, 17 İyul 1894, No: 28, s. 2-3, [Steppe olan olaylar hk.]
- 197.** İmzasız, Sot mahkemesinde tirkelgen cumıslar – Судебныя дѣла, 17 İyul 1894, No: 28, s. 3-4, [Akmola il mahkemesinde (Akmolinskiy Oblastnoy Sud) görülen Kazakların davaları hk.]
- 198.** St.[epan] A[stapen]-ko, Istıқ-Köl hem munıñ қaydan çıққанın beyan қılatuғın Қалмақlardıñ burınғıdan aytılp қалған sözleri – Озеро Иссыкъ-Куль и калмыцкое преданіе объ его происхожденіи, 17 İyul 1894, No: 28, s. 3-4, [Issık Göl ve onun oluşumuyla ilgili Kalmuk efsanesi hk.]
- 199.** İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi, Dala Vılayatını biylep turғuvçı général gubernator hazeratlarıñın buyruқları – Отдѣлъ Официальный, Приказъ По Степному Генераль-Губернаторству, 24 İyul 1894, No: 29, s. 1, [Omsk öğretmen okulunda kurs bitiren Otunçı Alcanoğlu'nun Vali Taube'nin ofisine alınmasına dair ferman hk.]

- 200.** İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Қazaқlardıñ arasındaғы her түрli oylap ығарған өleñ қıssa ёртегileruniñ adёт заңдарınıñ kerekti bolғanı turasınan – Отдёлъ Неофициальный, О необходимости собиранія произведеній народного творчества у киргизовъ, 24 İyul 1894, No: 29, s. 1-2, [Kazak halk sanat eserlerinin derlenmesinin gerekliliğı hk.]
- 201.** Babay-Berkut, Zaysan uyazındaғы Narun ilinen kёлgen habar – Корреспонденція, 24 İyul 1894, No: 29, s. 2-3, [Zaysan uyezdzinin Narın volostunda sert kış şartlarından dolayı buğdayın ve otların zarar görmesi hk.]
- 202.** İmzasız, İstambul şehrinde cёрdiñ silkingeni – Землетрясение въ Константинополѣ, 24 İyul 1894, No: 29, s. 2-3, [28 İyun' günü İstanbul'da meydana gelen deprem hk.]
- 203.** Otunçı Elcanof, Tolağay hem Böri Tastağan dégen tavlار turasınan burınğıdan aytulıp қалған sözler – Легенды о горахъ Тологаѣ и Боръ-Тастаганѣ, 24 İyul 1894, No: 29, s. 3-4, [Tolağay ve Böri Tastağan dağları hakkındaki efsaneler hk.]
- 204.** İmzasız, Қazaқlardıñ hem Sibirdegi Noğaylardıñ ne nёрsege aytatatuğın ёртегilerin onday mundayға aytatatuğın ёrem adёт рёsim заңдарın bilmek үçün suralıp cazılған bir neçe cevablar – Вопросы по изучению повѣрій, сказаній, суевѣрныхъ обычаевъ и обрядовъ у киргизовъ и сибирскихъ татаръ, 24 İyul 1894, No: 29, s. 3-4, [Kazak ve Sibirya Tatarları'nın inanç, efsane, batıl gelenek ve görenekleri hk.]
- 205.** “Nov. Vr.” Gazetesi, Her түрli habarlar – Разныя Извѣстія, 24 İyul 1894, No: 29, s. 4, [Petersburg'da Müslüman okullarının durumu ile ilgili kurulacak komisyonun sonuçları hk.]
- 206.** İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Padşah-ı aғzam hazeratlarınıñ üy işleriniñ қуванışдарı – Отдёлъ Неофициальный, Торжество въ Царской Семѣ, 31 İyul 1894, No: 30, s. 1-2, [Çar ailesinde yapılan kutlama hk.]
- 207.** İmzasız, Қır dalanıñ içinde ne bolıp catқанı – Что Дѣлается Въ Степи, 31 İyul 1894, No: 30, s. 2-3, [Stepte olan yangın, hırsızlık, vb. haberler hk.]
- 208.** Saduvakas Çomanov, Général gubernatordıñ col cürgeni turasınan – Изъ поѣздки Г. Главнаго Начальника Края, 31 İyul 1894, No: 30, s. 2-3, [Dala Vilayeti'nin general gubernatorun bölgeyi ziyareti hk.]

209. Cağfer Aymanov, Şal Şiyaz (Kazak értigisi) – Старикъ Шіязъ (Киргизская сказка), 31 İyul 1894, No: 30, s. 2-4, [“İhtiyar Şiyaz” adlı Kazak masalı hk.]

210. İmzasız, [Kazaklardıñ hem Sibirdegi Noğaylardıñ ne nêrsege aytatatuğın értigilerin onday mundayğa aytatatuğın érem adet résim zañdarın bilmek üçin suralıp cazılğan bir neçe cevaplar] – Вопросы по изученію повѣрій, сказаній, суевѣрныхъ обычаевъ и обрядовъ у киргизовъ и сибирскихъ татаръ, 31 İyul 1894, No: 30, s. 3-4, [(29. sayıdaki yazının devamı.) Kazak ve Sibirya Tatarları’nın inanç, efsane, batıl gelenek ve görenekleri hk.]

211. İmzasız, Buyruğdar cazılâtın bölegi, Cetisu oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ 1894’nçı cılı 4’nçı iyülde 7541’nçı nomerde nizamsız çığın turasında bolğan mindetli carıye buyruğı – Отдѣлъ Оффиціальній, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской области, Отъ 4 іюля 1894 года № 7541 – 7 Ağusd 1894, No: 31, s. 1, [Seçim sırasında adayların halktan topladıkları haraçların yasaklanması hk.]

212. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılâtın bölegi, Ösimi bar karz aqçalarğa colamasdıñ amalı – Отдѣлъ Неоффиціальній, Какъ избѣжать податныхъ недоимокъ, 7 Ağusd 1894, No: 31, s. 2, [Halktan toplanan vergilerin zamanında ödenmesi hk.]

213. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 7 Ağusd 1894, No: 31, s. 2-3, [Stepte olan cinayet, kaza ve ölümler hk.]

214. Makaş Tülemisoğlu, Kazakdıñ konağasını qorğağan töresinen – Въ защиту гостепріимства киргизъ, 7 Ağusd 1894, No: 31, s. 2-3, [Kazakların misafir ağırlamaları hk.]

215. İmzasız, Kazaklardıñ hem Sibirdegi Noğaylardıñ ne nêrsege aytatatuğın értigilerin onday mundayğa aytatatuğın érem adet résim zañdarın bilmek üçin suralıp cazılğan bir neçe cevaplar – Вопросы по изученію повѣрій, сказаній, суевѣрныхъ обычаевъ и обрядовъ у киргизовъ и сибирскихъ татаръ, 7 Ağusd 1894, No: 31, s. 3-4, [(30. sayıdaki yazıların sonu.) Kazak ve Sibirya Tatarları’nın inanç, efsane, batıl gelenek ve görenekleri hk.]

216. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Cetisu oblosınıñ vayannay...] – [И. Д. Военнаго Губернатора...], 7 Ağusd 1894, No: 31, s. 4, [Cetisuv (Semireç’ye) voyennyi gubernatorunun vergilerin zamanında toplanması emri hk.], [II] “R.[uskaya]

J.[izn']” Gazetesi, [İçki cumısdı biylep...] – [Съ разрѣшенія министерства...], 7 Ağusd 1894, No: 31, s. 4, [İç İşleri Bakanlığı’nın izniyle Hive seferi anısına bir heykelin dikileceği hk.], [III] [Térskiy oblosınıñ gubernatorı...] – [Желая вызвать возможное...], 7 Ağusd 1894, No: 31, s. 4, [Tersk oblostunda yerlilere okul açmak için yapılan düzenleme hk.], [IV] [18’nci agustda Aqmola...] – [На 13-е число Августа...], 7 Ağusd 1894, No: 31, s. 4, [Akmola (Akmolinsk) oblastinin mahkemesinde 18 Avgust günü başlayan duruşma hk.]

217. İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Nizamsız çığındar turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, Незаконные поборы, 14 Ağusd 1894, No: 32, s. 1-2, [Seçimler sırasında yasal olmadan toplanan vergiler hk.]

218. İmzasız, Kırdan kelgen habarlar – Вѣсти Изъ Степи, 14 Ağusd 1894, No: 32, s. 2-3, [Tarbağatay göçmenleri ile Kazaklar arasındaki sorunları çözmek için toplanacak kurultayın yeri ve Cetisu (Semireç’ye) oblastinde toplanan mahsul hk.]

219. İmzasız, Ombuda bolğan bayge – Байга въ Омскѣ, 14 Ağusd 1894, No: 32, s. 2-3, [6 Ağustos günü Omsk’ta yapılan at yarışları hk.]

220. İmzasız, Qarqaralı uyazında bolğan as – Асъ (поминки) въ Каркаралинскомъ уѣздѣ, 14 Ağusd 1894, No: 32, s. 2-3, [Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdinde vefat eden Camanbala Kurmanoğlu adına yapılan aş (mevlit) hk.]

221. Çağfer Aymanov, Bödene hem Tülki – Лиса и Перепель, 14 Ağusd 1894, No: 32, s. 3-4, [“Tilki ile Bildircin” adlı fabl hk.]

222. Asılhoca Kurmanov, Qumırşka mên Çégirtke – Стрекоза и Муравей (Басня Крылова), 14 Ağusd 1894, No: 32, s. 3-4, [“Kırlov’un “Yusufçuk ile Karınca” adlı fabl hk.]

223. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Buharanıñ hanı...] – [Его свѣтлость эмиръ Бухары...], 14 Ağusd 1894, No: 32, s. 4, [Buhara Hanı’nın tedavi için Kafkasya’ya geleceği hk.], [II] [Taşken minen Samarqñğa collardıñ...] – [Въ Ташкентъ и Самаркандъ...], 14 Ağusd 1894, No: 32, s. 4, [Taşkent ve Semerkant şehirlerine demir yolunun etüt araştırması için mühendislerin gelmeleri hk.], [III] [Qıtaydadağı Ğonkong şehrinde...] – [Чума продолжаетъ производить...], 14 Ağusd 1894, No: 32, s. 4, [Çin’de insanlarda görülen veba hastalığı hk.]

- 224.** O. Alcanof, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Osı vaqıttağı Qazaq urğaçılarınıń körgeń küniniń qayǵı qafelikde ékeniniń beyanı – Отдѣль Неофициальный, Печальное положеніе современной киргизской женщины, 21 Ağusd 1894, No: 33, s. 1-3, [Kazak kadının maruz kaldığı üzücü durumu hk.]
- 225.** “Del. Korr.” Gazetesi, Aymanpos carmenkesi – Съ Крестовской ярмарки, 21 Ağusd 1894, No: 33, s. 2-3, [Krestovskiı panayırı hk.]
- 226.** O. Alcanof, Zair Muhammed Hudaybergenoglınıń dúnyadan köçkeni – Заиръ-Мухаммедъ Кудайбергениевъ, Некрологъ, 21 Ağusd 1894, No: 33, s. 2-3, [Kazan üniversitesinin hukuk fakültesinin öğrencisi Zair Muhammed Hudaybergenoglı’nın vefatı hk.]
- 227.** St.[epan] A[stapen]-ko, Bir bolosdıń èmirinde ne bolǵandarınıń beyanı – Исторія одного волостного управителя, 21 Ağusd 1894, No: 33, s. 3-4, [Çin’e yakın bir volostun, Kazınbay adlı volstnoy upraviteli hk.]
- 228.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 21 Ağusd 1894, No: 33, s. 4, [Ufa ve Orenburg’daki devlet ormanlarını idare eden Başkurtların, ormanları kötü idare etmelerinden dolayı görevin ellerinden alınması hk.]
- 229.** İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Padşah-ı ağzam hazeratlarınıń burıńǵı zamannan qalǵan iskilekti nerselerdi alıp caybaǵastap turatuǵın kamisiya mahkemesinen – Отдѣль Неофициальный, Отъ Императорской Археологической Комиссии, 28 Ağusd 1894, No: 34, s. 1-2, [Rus arkeoloji komisyonu hk.]
- 230.** İmzasız, Qır dalanıń içinde ne bolıp catqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 28 Ağusd 1894, No: 34, s. 2, [Steppe olan cinayet, hırsızlık haberleri hk.]
- 231.** Canıbek İmankulov, Qırda col cürip körgeńlerdiń beyanı – Изъ поѣздки в степь, 28 Ağusd 1894, No: 34, s. 2-3, [Canıbek İmankulov’un steppe yaptıǵı seyahat hk.]
- 232.** O. Alcanov, Osı vaqıttağı Qazaq urğaçılarınıń körgeń küniniń qayǵı qafelikde ékeniniń beyanı – Печальное положеніе современной киргизской женщины, 28 Ağusd 1894, No: 34, s. 2-4, [(33. sayıdaki yazının devamı.) Kazak kadının maruz kaldığı üzücü durumu hk.]
- 233.** Caǵfer Aymanov, Éki Érinçek (Qazaqdıń külki érteǵisi) – Разказы о Лѣнтяхъ, 28 Ağusd 1894, No: 34, s. 3-4, [“İki Tembel” adlı Kazak masalı hk.]

- 234.** “Turk. Ve.” Gazetesi, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, 28 Ağusd 1894, No: 34, s. 4, [Taşkent’te halkın eğitimini teşvik etmek amacıyla kurulacak kurum ve yapacakları işler hk.]
- 235.** “Step.[noy] Kray” Gazetesi, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Ombu şehrinde bolğan kuvañç – Отдѣлъ Неофициальный, Торжество въ Омскѣ, 4 Séntabr 1894, No: 35, s. 1-3, [Omsk şehrine ilk trenin gelmesinden dolayı şehirde yapılan kutlama hk.]
- 236.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 4 Sentyabr 1894, No: 35, s. 2-3, [Stepte olan afet, mahkûmun firarı, cinayet vb. haberler hk.]
- 237.** O. Alcanof, Osı vaqıtdağı Qazaq urğaçılarınñ körgen küنینñ qayğı kafelikde ékeniniñ beyanı – Печальное положеніе современной киргизской женщины, 4 Séntabr 1894, No: 35, s. 3-4, [(34. sayıdaki yazının devamı.) Kazak kadının maruz kaldığı üzücü durumu hk.]
- 238.** İmzasız, Aqmaq Sartlar turasınan ayılğan hikayeler, 1’nçi – Разказы о Сартахъ I, 4 Séntabr 1894, No: 35, s. 3-4, [Kazakların, Sartlar hakkında söyledikleri gülünç bir hikâye hk.]
- 239.** İmzasız, Buyruğdar cazılatın bölegi, Cétisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣлъ Официальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 11 Séntabr 1894, No: 36, s. 1, [1895-1897 yılları için yapılan idareci seçimlerinin usulsüzlüklerden dolayı iptal edilip tekrardan yapılacağı hk.]
- 240.** Molla Hüseyin Kakenoğlu, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Qazaqlardıñ ant içip can bérgeñünüñ tolım sözdiğiniñ beyanı – Отдѣлъ Неофициальный, Недостатки киргизской присяги, 11 Séntabr 1894, No: 36, s. 1-2, [Kazakların Rus mahkemelerinde yemin ederken yemindeki Tatarca ve Arapça ifadeleri anlamamalarından dolayı yalan beyanda bulundukları hk.]
- 241.** İmzasız, 1894’nçi cılı Botap-Qoyandı carmenkesinde bolğan savdalardıñ beyanı – Торговые обороты Ботовской ярмарки въ 1894 г., 11 Séntabr 1894, No: 36, s. 2-3, [Botovsk panayırındaki ticaret hacmi hk.]

- 242.** O. A-[Ican]ov, Baksılar Duvanalar – Баксы и Дуаны, 11 Sentyabr 1894, No: 36, s. 3-4, [“Baksılar ve Duvanalar” ile ilgili yazısı hk.]
- 243.** “Nov.[osti] Dn.[ya]” Gazetesi, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, 11 Sentyabr 1894, No: 36, s. 4, [Avusturya’nın Bukovar şehrinde “Semipalatinsk, 14-go aprelya 1894 g.” yazısı boynuna bağlanmış olan kırlangıcın yakalanması hk.]
- 244.** İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Kün batıs Sibir vılayatındağı ot arbaminen adamlardıñ minip cürgeniniñ beyanı – Отдѣль Неоффиціальнй, Пассажирское Движеніе По Западно-Сибирской Железной Дорогѣ, 18 Sentyabr 1894, No: 37, s. 1-2, [Batı Sibiry demir yolunda insan taşımacılığına başlanması hk.]
- 245.** Qorabay Sarpanoğlu, İlim okudıñ hacat ékeniniñ beyanı – Необходимость просвѣщенія, 18 Sentyabr 1894, No: 37, s. 1-3, [Eğitimin ve Rus dilini öğrenmenin önemi hk.]
- 246.** İmzasız, Kırdan kelgen haberlar – Вѣсти Изъ Степи, 18 Sentyabr 1894, No: 37, s. 2-3, [Pavlodarskiy uyezdinde buğdayın toplanması ve ekinlere zarar veren çekirgelerle mücadele ve alınan önlemler hk.]
- 247.** İmzasız, 1894’nçi cılı bolğan Nicegorodskiy Makarye carmenkesi – Нижегородская ярмарка въ 1894 году, 18 Sentyabr 1894, No: 37, s. 2-4, [1894 yılındaki Nijegorodskoy (Mekerce) panayırı hk.]
- 248.** İmzasız, Sartdar turasınan ayılğan hikayeler – Разказы о Сартахъ, II, 18 Sentyabr 1894, No: 37, s. 3-4, [Kazakların, Sartlar hakkında söyledikleri bir başka gülünç hikâye hk.]
- 249.** İmzasız, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] [Buharada turğan Rusiye...] – [Императорскій російскій...], 18 Sentyabr 1894, No: 37, s. 4, [Buhara Emiri’nin Türkistan’daki Rus okulları tarzındaki okul açmak istemesi hk.], [II] [Padşalık mülkini hem cérlerdiñ...] – [Г. Министръ земледѣлія...], 18 Sentyabr 1894, No: 37, s. 4, [Türkistan’da ekilen “Çöl-Biday” buğdayının Güney ve Güney Batı Rusya’da deneneceğı hk.], [III] [1896’nçi cılı...] – [Въ предстоящую въ...], 18 Sentyabr 1894, No: 37, s. 4, [1896 yılında Nijniy Novgorod’da düzenlenecek bütün Rusya panayırına Astırhan’lı Kamlıkların atlarıyla katılma talepleri hk.], [IV] [Don dégen özenniñ...] – [По извѣстіямъ изъ...], 18 Sentyabr 1894, No: 37, s. 4, [Rostov şehrinde develerin tahıl taşımacılığında kullanılmaları hk.]

- 250.** İmzasız, Buyruktan başka sözler cazılatın bölegi, Halkdñ öz aradağı muhtacları üçün ciynalatuğın aqçalar turasınan – Отдѣль Неофициальный, Сборы на общественныя нужды, 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 1, [Muhtaçlar için para toplama hk.]
- 251.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 1-2, [Steppe olan hırsızlık, afet, cinayet, yangın vb. haberler hk.]
- 252.** İmzasız, Kırdan kélgen habarlar – Вѣсти Изъ Степи, 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 2-3, [Zaysan uyezdinden, Bayan-Avıl'dan ve Semey (Semipalatinsk) şehrinden gelen haberler hk.]
- 253.** İmzasız, Sartlar turasınan ayılğan hikayalar – Разказы о Сартахъ, III, 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 2-4, [Kazakların, Sartlar hakkındaki söyledikleri üçüncü gülünç hikâye hk.]
- 254.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Zakafkazskiy uçitilskiy séminariye medrese...] – [Законоучитель закавказской...], 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 3-4, [Zakafkaz öğretmen seminaryinin hocası Ahun Molla Abdusalam Ahunzade'nin şeyhulislam olarak seçilmesi hk.], [II] [Ménhucinof hem Ulanof...] – [Русскіе путешественники...], 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 3-4, [Rus seyyahlar Menhucinov ile Ulanov'un Astırhan'dan Pekin'e kadar yaptıkları seyahat hk.], [III] [Uzun Ade ıalası arklı...] – [Чрезъ Узунъ-Адинскій портъ...], 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 3-4, [Uzun-Adinskiy limanında Rusya'yaа yapılan pamuk nakliyatı hk.], [IV] “N. Vr.” Gazetesi, [Turkistan Vılayatında padşalık...] – [Комиссія по устройсву...], 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 4, [Türkistan vilayetinin devlet mülkleri bakanlığının geliştirdiği program hk.], [V] [İstambul şehrinde...] – [Въ Константинополѣ...], 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 4, [İstanbul'da açılacak ve doğu dilleri eğitimi verecek olan Rus okulu hk.], [VI] [Bařa Rusiye halkına...] – [Постройки для...], 25 Sentyabr 1894, No: 38, s. 4, [Düzenlenecek olan genel Rusya panayırındaki yapıların yapım işlerinin devam edip zamanında yetiştirileceği ve inşaat malzemelerinin sigortalanması hk.]

- 255.** Köçpeli Kazakbayoğlu, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Қазақlardıң қысық сағı – Отдѣлъ Неофициальный, О Косности Киргизъ, 2 Oktabr 1894, No: 39, s. 1-2, [Kazakların geri kalmışlığının nedenleri hk.]
- 256.** İmzasız, Қır dalanıñ içinde ne bolıp catқanı – Что Дѣлается Въ Степи, 2 Oktabr 1894, No: 39, s. 2-3, [Steppe olan cinayet, yangın, vb. haberler hk.]
- 257.** İmzasız, Уçпа hem сауавı çегirtkilerdi қurutудıñ beyanı – О мѣрахъ борьбы съ саранчей и кобылкой, 2 Oktabr 1894, No: 39, s. 2-4, [Çekirge ve haşereyle mücadele yöntemleri hk.]
- 258.** Otunçı Alcanof, Қазақларға faydalı kitaplar – Полезныя книги для киргизъ, 2 Oktabr 1894, No: 39, s. 3-4, [Kazaklara, Rusça öğrenmede yardımcı olabilecek kitaplar ve Altınсарın'ın Kazaklar için Arap harflerin yerine Rus harfleriyle alfabenin daha da faydalı olacağı görüşü hk.]
- 259.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Осі сılı қırдағı...] – [Въ текущемъ году...], 2 Oktabr 1894, No: 39, s. 4, [Sunî sulama yöntemleri hk.], [II] [Қазан шаһарındaғı her...] – [Въ Казенную инородческую...], 2 Oktabr 1894, No: 39, s. 4, [İlk defa iki Kazak öğrencinin sınavla N. İ. İlminskiy'in müdürlüğünü yaptıғı Kazan'daki öğretmen okulunu kazanmaları hk.]
- 260.** İmzasız, [] – Почтовый Ящикъ, 2 Oktabr 1894, No: 39, s. 4, [Atbasar'da Doktor Kuznetsov'da gazetenin ilk dört sayısının gelmemesinden dolayı 29, 30, 34. sayıların tekrar gönderileceғi hk.]
- 261.** İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Қır араındaғı ilim оқудıñ ilgeri başқanıñ beyanı – Отдѣлъ Неофициальный, Успѣхи просвѣщенія въ степи, 9 Oktabr 1894, No: 40, s. 1-2, [Bozkırdaki eğitim alanında alınan başarılar hk.]
- 262.** İmzasız, Қır dalanıñ içinde ne bolıp catқanı – Что Дѣлается Въ Степи, 9 Oktabr 1894, No: 40, s. 2, [Attan düşme ve boғulma sonucu ölüm, cinayet vb. haberler hk.]
- 263.** İmzasız, Üyдеgi mallardı émdevuge барчаға birdey kerekti оңай сѣңіл darı – Общедоступное средство для лѣченія домашнихъ животныхъ, 9 Oktabr 1894, No: 40, s. 2-3, [Evcil hayvanların hastalıklarına iyi gelen ve kolay bulunan ilaç olan naftalin hk.]

- 264.** Asılhoca Kurmanbayef, Bir caña kitap turasınan – Объ одной новой книгѣ, 9 Oktyabr 1894, No: 40, s. 3-4, [Neklyudov'un "Russko-Tatarskiy Samouçitel" kitabı ile ilgili bir yazı hk.]
- 265.** İmzasız, Sartlar turasındağı hikayeler – Разказы о Сартахъ, IV, 9 Oktabr 1894, No: 40, s. 1, [Kazakların, Sartlar hakkındaki söyledikleri dördüncü gülünç hikâye hk.]
- 266.** İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılâtın bölegi, Қазақ сёрлерин caldap арэндиге бёру турасınan – Отдѣлъ Неофициальный, О сдачѣ киргизскихъ земель въ аренду, 16 Oktabr 1894, No: 41, s. 1-2, [Kazaklara, topraklarını Ruslara kiraya verme hakkı hk.]
- 267.** Babay Berkut, Қıрдан кёлген habarlar – Вѣсти Изъ Степи, 16 Oktabr 1894, No: 41, s. 2, [Zaysan'daki idarecilerin haksız yere ek vergi toplamaları ve biyelerin kötü hükmedip rüşvet almaları hk.]
- 268.** İmzasız, Çégirtkini қалай соғaltudıñ hilesi – Къ вопросу къ боръбѣ съ саранчей, 16 Oktabr 1894, No: 41, s. 2-3, [Çekirge ile mücadele yöntemi hk.]
- 269.** İmzasız, Қамқор Хан (Қазақdıñ érteğisi) – Добрый Ханъ (Киргиское преданіе), 16 Oktabr 1894, No: 41, s. 2-4, ["Şefkatli Han" adlı Kazak efsanesi hk.]
- 270.** İmzasız, Sot mahkemesinde tirkelgen cumıslar – Судебныя дѣла, 16 Oktabr 1894, No: 41, s. 3-4, [Cetisuv (Semireç'ye) eyalet mahkemesinde görülen bir dava hk.]
- 271.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Сéksenbi күни 9'нчі oktabrda...] – [Въ воскресенье, 9-го...], 16 Oktabr 1894, No: 41, s. 4, [Omsk mescidinde Çar'ın iyileşmesi için edilen dua hk.], [II] "Okraina" Gazetesi, [Okraina dégen gazetdiñ...] – [По словамъ газеты "Окраина"...], 16 Oktabr 1894, No: 41, s. 4, [Buhara Emiri'nin dönüşüyle Rus-yerli okulunun yarımına başlanacağı hk.], [III] [1870'nçi cılı...] – [Въ Англіи въ 1870 году...], 16 Oktabr 1894, No: 41, s. 4, [İngiltere'de 1870 yılında kabul edilen okul kanunu ve sonuçları hk.], [IV] "Okr." Gazetesi, [Turkistan Vilayatındağı...] – [16 Сентября въ Ташкентѣ...], 16 Oktabr 1894, No: 41, s. 4, [Türkistan Vilayetindeki zanaatları araştırma komisyonun 13 sentyabr günü Taşkent'te yaptıkları toplantı hk.]
- 272.** II. Nikola, Huday Taalanıñ Rahmi Berilen Biz Nikolay Ékinçi Padşah İmpérator Hem Özi Tutқuvçı Kulli Rusiyeni Polskiy Memleketiniñ Padşası Uluğ Knaz Finlandskiy Hem Ayırı Ayırı Ve Ayırılarınıñ – Божією Милостію Мы, Николай

Вторый, Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій, Великій Князь Финляндскій И Прочая, И Прочая, И Прочая, 23 Oktabr 1894, No: 42, s. 1, [Babası III. Aleksandr'ın yaptıkları, ölümü ve kendi yapacakları hk.]

273. İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Оффиціальный, 23 Oktabr 1894, No: 42, s. 2, [Dala Vilayetindeki Kazak, Tarançı ve Dungan idarecilerin yeni Çara bağıllık yeminini edip yemin kâğıtlarını idarecilerine teslim etmeleri gerektiği hk.]

274. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi – Отдѣлъ Неоффиціальный, 23 Oktyabr 1894, No: 42, s. 2, [Çarın, 20 Oktyabr günü öldüğünü bildiren telegraf ve son günleri hk.]

275. İmzasız, Bağzı bir sotқar buzaқı cumıslardıñ biylerdiñ қол astında téksériluge tiyişli bolmaytuғınıñ beyanı – Объ изъятіи дѣлъ по нѣкоторымъ преступленіямъ изъ вѣдѣнія народнаго суда, 23 Oktabr 1894, No: 42, s. 2-4, [Kazak halk mahkemesinde yürütölen birkaç davanın biylerden alınması hk.]

276. İmzasız, Çölbidaynı bayқap ékken sebebinen – Сельско-хозяйственныя свѣдѣнія, 23 Oktabr 1894, No: 42, s. 3-4, [Çöl-Biday tahılının ekim denemesi, değirmenler, Taşkent'te tohumculuk ve ziraât aletlerin paslanmadan nasıl korunacağı hk.]

277. İmzasız, [Ézgü Yosef hem Ézgü İyop dégen...] – Полезныя книги для киргизъ, 23 Oktyabr 1894, No: 42, s. 4, [Katerinskiy'in İncil'de anlatılan iki hikâyeyi Kazakçaya tercüme ederek Arap harflerle ve Kazakçada sesleri tam karşılamayan iki kitap olarak basması hk.]

278. İmzasız, Ant Vadesi - Клятвенное Обѣщаніе, 23 Oktabr 1894, No: 42, s. Ek 1, [Çar'a yapılacak olan andın metni hk.]

279. II. Nikola, Huday Taalanıñ Rahmi Berilen Biz Nikolay Ékinçi Padşah İmpérator Hem Özi Tutқuvçı Kulli Rusiyeni Polskiy Memleketiniñ Padşası Uluğ Knaz Finlandskiy Hem Ayrı Ayrı Ve Ayrılarınıñ – Божією Милостію Мы, Николай Второй, Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій, Великій Князь Финляндскій И Прочая, И Прочая, И Прочая, 30 Oktabr 1894, No: 43, s. 1, [II. Nikola'nın eşine yapılan tören hk.]

280. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Padşah-ı aғzam impérator Aléksandr üçünçiniñ dunyadan sefer çikkamı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Кончина

Императора Александра III, 30 Oktabr 1894, No: 43, s. 2, [Çar III. Aleksandr'ın son anları hk.]

281. İmzasız, Malıkdan navıķastanġan mallardı malum kıluġa kerekbe – Нужно-ли заявлять о болѣзни скота?, 30 Oktabr 1894, No: 43, s. 2-3, [Hayvanlarda görülen veba hastalıġı ile ilgili bilgiler ve hastalıġa karşı alınması gereken önlemler hk.]

282. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catķanı – Что Дѣлается Въ Степи, 30 Oktabr 1894, No: 43, s. 3-4, [Steppe olan cinayet, hırsızlık ve insanlarda ve hayvanlarda görülen hastalıklar hk.]

283. İmzasız, 1894'nçı cılı bolġan Bayan Avıldaġı Pokrav carmenkesi – Баянъ-Аульская Покровская ярмарка въ 1894 году, 30 Oktabr 1894, No: 43, s. 3-4, [1894 yılındaki Bayan-Avıl (Bayan-Aul'sk) Pokrovsk panayı hk.]

284. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [1896'nçı cılı Nice Gorodskiy...] – [Окончательный срокъ...], 30 Oktabr 1894, No: 43, s. 4, [1896 yılında yapılacak panayı için son başvuru tarihi hk.], [II] [Ministr narodnago...] – [23 сентября Высочайше...], 30 Oktabr 1894, No: 43, s. 4, [Yeni açılan real'ny uçılışçedeki (pozitif ve matematik dersleri ağırlıkta olan okul) Kazak öğrencilere verilecek burs hk.]

285. İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılâtın bölegi – Отдѣлъ Неофициальный, 6 Noyabr 1894, No: 44, s. 1, [Dala Vilayeti'nin genel valisi Baron M. A. Taube'nin Çar III. Aleksandr'ın cenaze töreni için Petersburg'a gitmesi hk.]

286. İmzasız, Padşah-ı aġzam İmpérator Aléksandr üçünçiniñ mubarek ten dénesini köterip alıp cürgeni turasınan – Перенесение тѣла Императора Александра III, 6 Noyabr 1894, No: 44, s. 1-3, [III. Aleksandr'ın naşının Petersburg'a nakli hk.]

287. İmzasız, Qazaķ maldarınıñ sanları durıs émes turasınan – Невѣрныя цифры о киргизскомъ скотоводствѣ, 6 Noyabr 1894, No: 44, s. 2-3, [Kazakların, hayvanlarının sayılarını eksik bildirmeleri hk.]

288. Kapal Kazaġı, Qapaldan kélgen habar – Корреспонденція, Изъ Капала, 6 Noyabr 1894, No: 44, s. 3-4, [Catakların (mal varlığı olmayanların başkalarının hizmetine girip karın tokluġuna çalışan Kazak) acınacak durumu hk.]

- 289.** İmzasız, Padşalık bankanîñ aqçalardı saqtaytuğın qaznaları (kassalar) – Сберегательныя Кассы Государственного Банка, 6 Noyabr 1894, No: 44, s. 3-4, [Devlet Bankası'nın tasarruf mevduat hesapları hk.]
- 290.** “Tercüman” Gazetesi, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 6 Noyabr 1894, No: 44, s. 4, [Rus idarenin gelmesiyle Taşkent'te açılan matbaaya yerli halkın rağbet etmeyip elyazma ve Kazan baskılı kitapları tercih etmeleri ve son zamanlarda ise durumun değişmeye başladığı ve matbaada basılan kitaplar hk.]
- 291.** İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Padşah-ı ağzam İmpérator Aléksandr üçünçiniñ mubarek ten dénesini arularp qoyğanı – Отдѣль Неофициальный, Погребеніе тѣла Императора Александра III, 13 Noyabr 1894, No: 45, s. 1-2, [Çar III. Aleksandr'ın cenaze töreni hk.]
- 292.** İmzasız, Suları çok kırlarda qarlardı kütinip saqtamakqa kılğan talaplardıñ beyanı – Попытки обрѣзованія снѣжныхъ запасовъ въ безводныхъ степяхъ, 13 Noyabr 1894, No: 45, s. 2-3, [Steppe karın tutularak yapılabilecek sulama yöntemi hk.]
- 293.** Abdullah Çunayef, Kırdan kélgen hat – Письмо Изъ Степи, 13 Noyabr 1894, No: 45, s. 2-4, [Kazakların hayvancılık dışında meslekleri de yapmaları gerektiği hk.]
- 294.** İmzasız, Susuz qurğaqqa hile kılmakdñ cevabı – Къ вопросу о борьбѣ съ засухами, 13 Noyabr 1894, No: 45, s. 3-4, [Uralda askeri bir köyde karın tutulmasıyla yapılan sulama yöntemi hk.]
- 295.** İmzasız, Padşalık bankanîñ aqçalardı saqtaytuğın qaznaları (kassalar) – Сберегательныя Кассы Государственного Банка, 13 Noyabr 1894, No: 45, s. 3-4, [(44. sayıdaki yazının devamı.) Devlet Bankası'nın tasarruf mevduat hesapları hk.]
- 296.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Huday Taalanıñ kudireti...] – [Въ числѣ множества...], 13 Noyabr 1894, No: 45, s. 4, [Çar III. Aleksandr'ın cenazesi için İran Şahı ve Buhara Emiri'nin çelenk gönderdikleri hk.], [II] [İşki cumıslarını biylep...] – [Министерство Внутреннихъ Дѣлъ...], 13 Noyabr 1894, No: 45, s. 4, [Turgay askeri gubernatorunun malumatıyla İç İşleri Bakanalığı'nın çadırları vergilendirmeye tabi tutacağı hk.]
- 297.** İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, İmpérator padşah- ı ağzam hazeratlarınıñ bolğan mubarek nikahı – Отдѣль Неофициальный, Бракосочетаніе

Государя Императора, 20 Noyabr 1894, No: 46, s. 1-2, [14 noyabr günü yapılan Çarın nikah töreni hk.]

298. Köçpeli Kazakbayoğlu, Қазақ биyeleriniñ cumıslardı tékseretuğanı turasınan – О Киргизскомъ Народномъ Судѣ, 20 Noyabr 1894, No: 46, s. 2-3, [Kazak halk mahkemesi hk.]

299. İmzasız, Қыр даланиñ içinde ne bolıp catқанı – Что Дѣлается Въ Степи, 20 Noyabr 1894, No: 46, s. 3-4, [Stepte olan yangın, cinayet, hırsızlık vb. haberler hk.]

300. Kazak Şiriyaz, Çubar-Ağaç syezenen kélgen hat – Письмо съ Чубарь-агачекаго съѣзда, 20 Noyabr 1894, No: 46, s. 3-4, [Çubar-Ağaç kongresinden gönderilen mektup hk.]

301. İmzasız, Чақсылыққа Camandıқ (Қазақ érteгісі) – Грубая Благодарность (Киргизская басня), 20 Noyabr 1894, No: 46, s. 4, [“Kaba Teşekkür” adlı Kazak fablı hk.]

302. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Buhara halkınıñ turğan...] – [Молодой русскій городъ...], 20 Noyabr 1894, No: 46, s. 4, [Rus Yeni Buhara şehrinin hızla gelişmesi ve açılan Rus okuluna Buhara Emiri’nin verdiği destek hk.], [II] “Turk. Ved.” Gazetesi, [Zakaspiy témir colınan...] – [Желѣзнодорожныя изысканія...], 20 Noyabr 1894, No: 46, s. 4, [Zakaspiy [Hazar ötesi] demir yolunun Fergana ve Taşkent’e kadar uzatma çalışmaları hk.], [III] [Taşkénde 2’nci oktabrda...] – [Въ Ташкентѣ 2-го октябръ...], 20 Noyabr 1894, No: 46, s. 4, [2 oktyabr günü Taşkent’te açılan real’niy uçilişçe (pozitif ve matematik dersleri ağırlıkta olan okul) hk.], [IV] [Fransuzdıñ dünyadı aralap...] – [Аднимистрацією сдѣлано...], 20 Noyabr 1894, No: 46, s. 4, [Türkistan bölgesini ziyaret etmek isteyen Fransız seyyah Bonvalo’ya gereken yardımların yapılması için verilen emir hk.]

303. İmzasız, Huday Taalanıñ kudreti berilen bu dünyadan sefer çıkan ulu uluğ aқsaletli imperator padşah-ı azam hazretleri Aleksandr üçünçi – Его Императорское Величество Въ Бозѣ Почившій Императоръ Александръ III, 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 1, [Çar III. Aleksandr ve portresi hk.]

304. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi – Отдѣлъ Неоффиціальный, 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 1-2, [Çar’ın nikahı için Dala Vilayeti valisinin gönderdiği kutlama telegraf ve teşekkür cevabı hk.]

- 305.** İmzasız, Padşah-ı ağzam Aléksandr üçünçiğa Maskev şehrinde ornatılğan kömbez – Памятникъ Александрк III въ Москвѣ, 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 1-2, [Moskova’da Çar III. Aleksandr için dikilen heykel hk.]
- 306.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 1-2, [Steppe olan hırsızlık, ölüm ve yangın haberleri hk.]
- 307.** İmzasız, Qazaqlardıñ her nêrsege inanbağ cayunan – О Суевѣріяхъ Киргизъ, 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 2-3, [Kazaklardaki batıl inançlar hk.]
- 308.** V. İvanov, Ne sebebden cêrlerdiñ siliñgeni payda boladı – Отъ чего происходятъ землетрясенія, 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 3, [Depremin sebepleri hk.]
- 309.** V. K., [Gospodin Alcanof Qazaqqa faydalı kitablar dép cazğanunda aytıptı...] – По поводу статьи “Полезныя книги для киргизъ”, 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 4, [39. sayıdaki Alcanov’un “Kazaklara faydalı kitaplar” yazısında, Altınsarin’in Rus harfli alfabenin Kazaklara daha faydalı olacağı görüşüne cevap ve Rus harfli Kazak alfabe fikrinin ilk İlminskiy’den geldiği hk.]
- 310.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Ol uluğ faziletli...] – [Въ ознѣменованіе бракосочетанія...], 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 4, [Turgay oblastinin Nikolayevsk uyezd Kazaklarının Nikolayevsk şehrindeki Rus-Kazak kız okulunun imparatoriçe adına değıştirme talebi hk.], [II] “Rus. Ved.” Gazetesi, [Oktabrññ ayak...] – [Въ концѣ октябріа...], 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 4, [Tarbağatay’daki Çin askeri birliğin teftişi hk.], [III] [Qazınanı biylep turğuvçı...] – [Министръ Финансовъ...], 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 4, [Nijegorodskiy panayırında, Türkistan’ın temsil edilmesi için Turkistan’da maliye bakanlığının desteğıyle açılacak temsilcilikler hk.], [IV] [Cétisuv oblosınıñ...] – [Изъ вѣдомости о ходѣ...], 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 4, [Cetisuv (Semireç’ye) oblastinde büyükbaş hayvanlarda veba hastalığının görölmesi hk.]
- 311.** İmzasız, Malunname, Sibirskiy Listok dégen gazét çığadı – Объявленіе, Открыта Подписка на “Сибирскій Листокъ” на 1895 г., 27 Noyabr 1894, No: 47, s. 4, [“Sibirskiy Listok” gazetesinin 1895 yılı için verdiğı abonelik ilanı hk.]
- 312.** İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılattın bölegi, Sibirdegi ot arba – Отдѣлъ Неоффиціальный, Сибирская Желѣзная Дорога, 4 Dekabr 1894, No: 48, s. 2-3, [Demir yolunun Omsk şehrine kadar uzanması ve insan taşımacılığına açılması hk.]

- 313.** “Turkest. Ved.” Gazetesi, Taşkéndegi Qarakul qoyları – Каракульскія овцы въ Ташкентѣ, 4 Dekabr 1894, No: 48, s. 2-4, [Taşkent’te Karakul koyun cinsinin yetiştirme denemesi hk.]
- 314.** İshak bin Çulenbay, Értégi – Сказка, 4 Dekabr 1894, No: 48, s. 3-4, [Bir Kazak masalı hk.]
- 315.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Cuma küni 1’nci noyabrda...] – [Въ пятницу, 11 Ноября...], 4 Dekabr 1894, No: 48, s. 3-4, [Çarın tahta çıkmasından dolayı Taşkent’e Buhara Emiri’nin temsilcilerinin tebrik için gelmeleri hk.], [II] [Turkistan Vilayatinde témekini...] – [Табаководство въ Туркестанскомъ...], 4 Dekabr 1894, No: 48, s. 4, [Türkistan Vilayetindeki tütüncülük ile ilgili çalışmalar hk.], [III] [Bayan Avile istanitsasınan...] – [Въ 40-ка верстахъ отъ...], 4 Dekabr 1894, No: 48, s. 4, [Bayan Aul’a yakın yerde “Auliye” adlı kutsal mekân hk.], [IV] [İlgérgi 1896’nci cılında...] – [На предстоящей выставкѣ...], 4 Dekabr 1894, No: 48, s. 4, [1896 yılında Nijniy Novgorod’da yapılacak panayırda ateşe dayanıklı geçici okulun sergileneceği hk.]
- 316.** A. L., Buyruqdan başka sözler cazılâtın bölegi, Qazaqdıñ cılıksın qalayça tüzetpek turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, Къ вопросу объ улучшеніи киргизской лошади, 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 1-2, [Kazak at cinsini iyileştirme meselesi hk.]
- 317.** Emre Nögerbekoğlu, Méniñ égin şaruvam – Мои занятія хлѣбопашествомъ, 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 2, [Pavlodar zıraat okulundan mezun Emre Nögerbekoğlu’nın tahıl ekim tecrübesi hk.]
- 318.** Ayman Akınoğlu, Qırdan kélgen habarlar, Bayan Avıldan – Вѣсти Изъ Степи, Изъ Баянъ-аула, 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 2-3, [Bir Kazak çocuğun altından sanılan ve normalinden büyük “asık” bulması ve bir Rus’un Kazak misafirleri Kazak adetlerine göre ağırlaması hk.]
- 319.** İmzasız, 1894’nci cılığı Hiva maqtalarınıñ savdası – Торговля хивинскимъ хлопкомъ въ 1894 году, 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 3, [1894 yılındaki Hive pamuğunun ticareti hk.]

320. İmzasız, Қазақлардың her nәrsege inanbaқ сауынан – Нѣсколько словъ о довѣрчивости киргизъ, 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 3-4, [Kazakların tecessüs, merak ve güven özelliği hk.]

321. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Ol eziletli Buharanın hanı...] – [Его свѣтлость эмиръ Бухарскій...], 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 4, [Buhara Emiri’i III. Aleksandr’ın anısına yapılacak hayır kurumların yarımı için yaptığı 3000 rublelik bağış hk.], [II] [Noyabr ayının ayak...] – [Въ концѣ ноября...], 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 4, [İran’dan gelecek heyet hk.], [III] [Zakafkazyadan Müslümanlar Türtsıyağa қарай...] – [Эмиграція мусульманъ въ Турцію изъ Закавказья...], 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 4, [Zakavkaz [Kafkasya ötesi] Müslümanların Hac bahanesiye Türkiye’ye göç etmeleri ve aldatılmaları ve bir Ahıskalının anısı hk.], [IV] [Cér şaruvasınıñ...] – [Департаментъ земледѣлія...], 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 4, [Samara guberniyasında ekim için Türkistan’dan gönderilecek “Çöl-Biday” tahılı hk.], [V] [1’nci dekabrda Ombu carmenkesi...] – [1 декабря закрылась Омская...], 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 4, [Omsk’ta düzenlenen sonbahar panayırı hk.], [VI] [1’nci noyabrda tüsten...] – [1 Ноября, въ началѣ...], 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 4, [Pişpek’te 1 Noyabrda olan deprem hk.], [VII] [Cılkı urlaқдарı...] – [Конокрадство въ Устькаменогорскомъ...], 11 Dekabr 1894, No: 49, s. 4, [Öskemen (Ust’kamenogorsk) uyezindeki at hırsızlığı hk.]

322. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılattın bölegi, Kéndegi cumısger Қазақлар – Отдѣлъ Неофициальный, Киргизы какъ рабочіе на приискахъ, 18 Dekabr 1894, No: 50, s. 1-2, [Madenlerdeki Kazak işçiler hk.]

323. İmzasız, Қыр dalanıñ içinde ne bolıp catқanı – Что Дѣлается Въ Степи, 18 Dekabr 1894, No: 50, s. 2, [Stepte olan yangın, hırsızlık, boğulma, cinayet vb. haberler hk.]

324. “Turg. Obl. Ved.” Gazetesi, 1895’nci cılı Paricde bolatuğın Orıs cılқıларunıñ vıstafka bazarı – Русская конская выставка 1895 года въ Парижѣ, 18 Dekabr 1894, No: 50, s. 2-3, [1895 yılında Paris’te yapılacak olan Rus atlarının panayırı hk.]

325. İmzasız, Şaruva habarları – Сельско-хозяйственныя свѣдѣнія, 18 Dekabr 1894, No: 50, s. 3-4, [Kirpinin faydası, samanın çürümesini önleme yöntemi ve balığın Çin usulüyle saklanması hk.]

- 326.** İmzasız, Üç ağayındı bala – Три Сына, 18 Dekabr 1894, No: 50, s. 3-4, [“Üç Oğul” adlı didaktik hikâye hk.]
- 327.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Orıs ot kemeleriniñ...] – [Изъ Таганрога, черезъ...], 18 Dekabr 1894, No: 50, s. 4, [Taganrog’dan Marsel’e gitmek üzere 6000 koyunun Yunan gemisine yüklenmesi hk.], [II] [Orınbor okruğınıñ...] – [Начальство оренбургскаго учебнаго...], 18 Dekabr 1894, No: 50, s. 4, [Orınbor (Orenburg) eğitim okrugunda Rus-Kazak meslek okulunun açılacağı hk.]
- 328.** Elena Sannikova, Ombu şahtarındağı cétim balalardıñ turatuğın sayuna köçpeli halkdıñ kisilerunen hudaı tüsti – Въ пріють для дѣтей-сиротъ въ городѣ Омскѣ поступили пожертвованія отъ слѣдующихъ лицъ кочевого населенія, 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 1, [Ombu (Omsk) şehrindeki yetimhaneye Kazaklardan bağış yapanların listesi hk.]
- 329.** İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılattın bölegi, Aq padşah-ı ağzamğa baratuğın députatlar – Отдѣль Неоффиціальный, Депутатціи Къ Бѣлому Царю, 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 1-2, [Beyaz Çarı tebrik için gidecek delegeler hk.]
- 330.** İmzasız, Aq padşah-ı ağzam impérator Nikolay ékinçini Aziyadağı padşalardıñ kutıqlağanı – Поздравленія Азіатскихъ Государей Императору Николаю II, 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 2, [II. Nikola’yı tebrik için gelen Asya hükümdarları ve temsilcileri hk.]
- 331.** İmzasız, Qırdan kélgen habarlar – Вѣсти Изъ Степи, 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 2, [Öskemen (Ust’kamenogorsk) uyezdindeki tahıl ekimi, Dulat (Dulatovsk) volostunun ikiye ayrılması ve Atbasar uyzdinde kurtların verdikleri zarar hk.]
- 332.** İmzasız, Qazaqlardıñ coqtavı – Лирическія пѣсни киргизъ, 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 2-3, [Üç tane lirik Kazak şarkısı hk.]
- 333.** Köçpeli Kazakbayoğlu, Noğay hem Sart – Татары и Сарты, 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 3-4, [Tatarlar ile Sartlar hk.]
- 334.** İmzasız, Han minen kédey colavuçı – Ханъ и нищій странникъ (Восточное сказаніе), 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 3-4, [“Han ile Fakir Seyyah” adlı Şark menkıbesi hk.]
- 335.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Atlardıñ colına koldanan...] – [При скачкахъ съ препятствіями...], 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 4, [Engelli yolda

yarısan atlar hk.], [II] [15'nci noyabrda...] – [15 ноября состоялось...], 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 4, [Türkistan bölgesinin sulama sisteminden sorumlu mühendislerin toplantısı hk.], [III] [Samarkan oblosiniñ...] – [Самаркандский областной статистический...], 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 4, [Samarkant oblastinin istatistik kurumunun deneme amaçlı Orta Rusya bölgesinden tahıl türlerini istemesi hk.], [IV] [Urğaçı darirli Müslümadıñ...] – [Женщины-врачи въ мусульманскихъ странахъ...], 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 4, [Müslüman ülkelerdeki bayan doktorların önemi ve bu konuda Bosna-Hersek'ten bir örnek hk.], [V] [Dünyanı aralağan...] – [Путешественникъ, Н. С. Леонтьевъ...], 25 Dekabr 1894, No: 51, s. 4, [Seyyah N. S. Leont'yev'in Orta Afrika'ya yapacağı seyahat hk.]

1895

336. İmzasız, Buyruktan başka sözler cazılatın bölegi, Kazaklar için sahtalatıuğın tuqımlar – Отдѣлъ Неофициальный, О сѣменныхъ складахъ для киргизъ, 8 Ğınvar 1895, No: 1, s. 1-2, [Kazakların tohumları saklayabilecekleri ambarlar hk.]

337. Ahmed Nogirbekoğlu Koçenov (A. H. Koçenov) (Soylu asilzade), Aqmola uyazındağı Kızıltofrağ bolosınan kélgen hat – Корреспонденція, Изъ Кызылтопракской волости Акмолинскаго уѣзда, 8 Ğınvar 1895, No: 1, s. 2, [Çar III. Aleksandr'ın ölümü üzerine Kızıltoprak volostunda duyulan üzüntü ve “Nogerbek Koçenov Camisi”nde düzenlenen dua töreni hk.]

338. Buhara Emiri ve Hive Hanı, Buhara emiriniñ hem Hiva hanınıñ hatları – Письма Эмира Бухарскаго и Хана Хивинскаго по случаю кончины Императора Александра III, 8 Ğınvar 1895, No: 1, s. 2-3, [Çar III. Aleksandr'ın ölümü üzerine Buhara Emiri ve Hive Hanı'nın Türkistan general gubernatoru Baron A. B. Vrevskiy'e gönderdikleri mektuplar hk.]

339. “Sel'skiy Vestnik” Gazetesi, Caña kitap, Sibirdiñ Habarları turasınan 1894'nci cılı çıqqan Sél'skiy Véstnik dégen gazétge qosımça – Библиографія, Свѣдѣнія о Сибири. (Приложение къ Сельскому Вѣст., за 1894 г.), 8 Ğınvar 1895, No: 1, s. 3-4, [“Sel'skiy Vestnik” gazetesinin okurlarına ek olarak gönderdiği “Svedeniya o Sibiri” [Sibirya Hakkındaki Malumatlar] adlı kitap hk.]

340. Kazak Davbay, Caña cıldı qutıқтағанı – Привѣтствіе съ новымъ годомъ, 8 Ğınvar 1895, No: 1, s. 3-4, [Yeni yıl kutlaması hk.]

- 341.** İmzasız, Körinetuğın hem körinbeytuğın (Künçığıs çağınıñ hikayesi) – Видимое и Невидимое (Восточное сказание), 8 Ğınvar 1895, No: 1, s. 3-4, [“Vidimoye i Nevidimoye” [Görünen ve Görünmeyen] adlı Şark menkıbesi hk.]
- 342.** İmzasız, Buyruqdan başqa sözler cazılattın bölegi, Vatskiy gubernasindegi Qazaq atları – Отдѣлъ Неофициальный, Киргизская лошадь въ Вятской губерніи, 15 Ğınvar 1895, No: 2, s. 1-2, [Vyatsk Guberniyasında kullanılmak üzere Kazaklardan satın alınıp getirilen Kazak cins atları hk.]
- 343.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 15 Ğınvar 1895, No: 2, s. 2, [Steppe olan yangın, atın altında kalıp ezilme ve hastalık sonucu vefatlar haberleri hk.]
- 344.** “Sib. Vest.” Gazetesi, Savıda habarları, 1894’nçı cılı 10’nçı dékabrdı bolğan İşim carmenkesiniñ barça savıdası – Итоги Ишимско-Никольской ярмарки 10-го декабря 1894 года, 15 Ğınvar 1895, No: 2, s. 2-3, [10 Dekabr 1894 tarihinde olan İşim panayırının neticesi hk.]
- 345.** İmzasız, Qazaqlardıñ añ avılavı – Охота У Киргизъ, 15 Ğınvar 1895, No: 2, s. 2-4, [Kazaklarda avcılık hk.]
- 346.** İmzasız, Dünyede camandıq ne sebepten boladı – Отчего Зло На Свѣтѣ, 15 Ğınvar 1895, No: 2, s. 3-4, [Dünyadaki kötülüğün sebebini anlatan hikâye hk.]
- 347.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Novosti” Gazetesi, [Novost dégen gazétidiñ...] – [“Новости” передаютъ, что...], 15 Ğınvar 1895, No: 2, s. 4, [Göçmenlerin, insan taşımacılığına açılan demir yolu ile nakledilmeleri hk.], [II] [İlgergi Nicniy-Novagorod şehrinde...] – [На предстоящую всероссійскую...], 15 Ğınvar 1895, No: 2, s. 4, [Nijniy Novgorod’da gerçekleştirilecek panayıra Buhara Emiri’nin Buhara sanayisini tanıtacak malzemeleri göndereceği hk.], [III] [Sibirye témir colınıñ...] – [Управление сибирской дороги...], 15 Ğınvar 1895, No: 2, s. 4, [Demir yolları idaresinin, istasyonlara kadar yük nakliyesi için açtıkları temsilcilikler hk.]
- 348.** İmzasız, Buyruqdan başqa sözler cazılattın bölegi, Mallardı ot arbaminen alıp cürüdiñ beyanı – Отдѣлъ Неофициальный, Перевозка скота по желѣзнымъ дорогамъ, 22 Ğınvar 1895, No: 3, s. 1-3, [Büyükbaş hayvanların tren nakliyesi ve şartları hk.]

- 349.** İmzasız, Қазақлардың аң аулаған турасынан – Охота У Киргизъ, 22 Ёнвар 1895, No: 3, s. 2-3, [(2. sayıdaki yazının devamı) Kazaklarda avcılık hk.]
- 350.** İmzasız, Тикапар asker bası turасынан (Күнчыгыс halkының hikayesi) – Сказание о гордомъ завоевателѣ (Восточное предание), 22 Ёнвар 1895, No: 3, s. 3-4, [“Mağrur asker hakkında menkıbe” adlı Şark menkıbesi hk.]
- 351.** İmzalы, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Stepnoy Kray” Gazetesi, [İstepnoy Kray dégen...] – [“Степной край” передать, что...], 22 Ёнвар 1895, No: 3, s. 3-4, [Kökşetav (Kökşetav) uyezinde birkaç Kazak ailenin yerleşik hayata geçip yerel idareden göçmenlerin faydalандığı muafiyetlere başvurmaları hk.], [II] “Türk. Ved.” Gazetesi, [Türkistan Vılayatının Gazetiniñ...] – [По сообщению турк. Вѣд., школа...], 22 Ёнвар 1895, No: 3, s. 4, [Buhara Emiri’nin Çar’ın nişanı dolayısıyla 6 Dekabr tarihinde açtığı, Rusça, aritmetik ve coğrafya dersleri veren okulda 13 Müslüman ve 17 Yahudi öğrencinin eğitim görmesi ile bu okula Ali Asker Kalinoğlu’nun öğretmen olarak atanması hk.], [III] [Askerdiñ bastığı ol...] – [Графъ Мусинъ Пушкинъ, ѣздившій...], 22 Ёнвар 1895, No: 3, s. 4, [Özel görev için İstanbul’a giden Graf Musin Puşkin’in Osmanlı Padişahı’nın Çar için hediye olarak verdiği safkan Arap atlarıyla dönmesi hk.], [IV] [Orısdıñ kupésdériminen Turtsiya...] – [Для облегченія торговыхъ...], 22 Ёнвар 1895, No: 3, s. 4, [Türkiye, İran, Hive ve Buhara ile ticari ilişkilerin gelişmesi için maliye bakanlığı tarafından büyük şehirlerdeki üniversitelerde yeminli tercüman yetiştirme kurslarının açılması meselesi hk.], [V] [Aқmoladan dékabr ayınıñ...] – [Изъ Акмолинска въ теченіе...], 22 Ёнвар 1895, No: 3, s. 4, [Akmola’dan dekabr ayı bouyunca ihrac edilen ürünler hk.]
- 352.** İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Aқ padşaға barған députatlar – Отдѣлъ Неофициальный, Депутаты У Царя, 29 Ёнвар 1895, No: 4, s. 1-2, [Çar’ın nişanı dolayısıyla Rusya’nın her bölgesinden gelen temsilciler ve Kazak temsilcilerin sundukları hediyeler hk.]
- 353.** İmzasız, Mallardı ot arbaminen alıp cürüdiñ beyanı – Перевозка скота по желѣзнымъ дорогамъ, 29 Ёнвар 1895, No: 4, s. 1-2, [(3. sayıdaki yazının devamı) Büyüкbaş hayvanların tren nakliyesinin kuralları hk.]

- 354.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 2, [Stepte olan cinayet, yangın ve atlarda görülen hastalık haberleri hk.]
- 355.** “Sib. Vestn.” Gazetesi, Nur Zaysan kölündegi balık kėsipderiniñ bazı bir habarları – Нѣкоторыя свѣдѣнія о рыбномъ промыслѣ на озерѣ Норъ-Зайсанъ, 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 2-3, [Nur-Zaysan gölündeki balık işletmeciliği hk.]
- 356.** İmzasız, Qazaqlardıñ coqtavı – Лирическія пѣсни киргизъ, 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 4, [Üç tane daha lirik Kazak şarkısı hk.]
- 357.** İmzasız, Nabéktiñ Atı – Конь Набека, 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 3-4, [Arap “Nabekin Atı” adlı hikâye hk.]
- 358.** İmzasız, Balasın öltürgén kisige Mavırdıñ ne körsétkeni – Какъ оплатилъ мавръ убійцѣ сына, 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 3-4, [İspanya’da Arabın oğlunu öldüren İspanyola, öldürülenin babasının yaptıkları hk.]
- 359.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [Pérevadçik dégen gazét...] – [Газета “переводчикъ”...], 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 4, [İstanbul’da II. Abdülhamid Han tarafından yapılacak ve içerisinde cami, kilise ve sinagog olacak yapı hk.], [II] [Qoy hem cün şaruvalarımınen...] – [Овцеводы и шерстопрмышленники...], 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 4, [Koyun ve yün işleriyle uğraşanların kongre düznleme istekleri hk.], [III] [İşki cumıslardı biylep...] – [Въ министерствѣ внутреннихъ...], 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 4, [Hasta hayvanları gördükleri yerde öldürenlerin İç İşleri Bakanlığı tarafından ödüllendirilmesi hk.], [IV] [Dékabr ayınıñ içinde...] – [Изъ г. Петропавловска въ...], 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 4, [Kızılcar (Petropavlovsk) şehrinden dekabr ayı boyunca ihrac edilen et miktarı hk.], [V] “Okraina” Gazetesi, [Okraina dégen gazétıdıñ...] – [“Окр.” сообщаютъ изъ Петербурга...], 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 4, [Semerkant-Taşkent demir yolu meselesinin halledilmesi ve ayrılan para hk.], [VI] “Nov. Vr.” Gazetesi, [Buyılğı cılı !’nçi ğınvardan...] – [Съ перваго января...], 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 4, [Meşenskiy starostalarının görevlerinin gorodskoy starostalara devredilmesi hk.], [VII] “Stepnoy Kray” Gazetesi, [İstepnoy Kray dégen gazét...] – [Степной Край, указывая...], 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 4, [1894 yılında Akmola (Akmolisnk) oblastinden satın alınan Kazak atlarının sağlam çıkması ve ata olan talebin artması ve Petersburg’dan atları

incelemek üzere gönderilecek heyet hk.], [VIII] “Sib. Vestn.” Gazetesi, [Öskemen şehrinden cazadı...] – [Корреспондентъ изъ Устькаменегорска...], 29 Ğınvar 1895, No: 4, s. 4, [Öskemen (Ust’kamenegorsk) şehrinde artan hırsız ve dolandırıcılar hk.]

360. İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, İlgergi bolatuğın saylaudar – Отдѣлъ Неофициальный, Предстоящіе Выборы, 5 Febral 1895, No: 5, s. 1-2, [Akmola (Akmolinsk) oblastinde üç yılda bir yapılacak olan volostnoy upravitel’ ile halk hakimleri seçimleri, evlerin sayımı ve vergilerin düzenlenmesi hk.]

361. İmzasız, Cılqılardı ot arbaminen alıp cürüdiñ beyanı – Перевозка лошадей по желѣзнымъ дорогамъ, 5 Febral 1895, No: 5, s. 2-3, [Atların trenle nakliyesinin şartları hk.]

362. İmzasız, Ğaraötkil şehrine savıda ornaytuğın cay bolğanı turasınan – Акмолинскъ какъ торговый пунктъ, 5 Febral 1895, No: 5, s. 2-3, [Ticaret merkezi olarak Akmola (Akmolinsk) şehri ve yapılan ticaret hk.]

363. D. İ. Evarnitskiy-Kazak Koldarbay, Eskéndir Zulkarnayın özüniñ duşmanların ne minen céngeni – Чѣмъ побѣждать Александръ Македонскій своихъ враговъ, 5 Febral 1895, No: 5, s. 3-4, [D. İ. Evarnitskiy’in Cizak ile Sır Derya nehri arasındaki bölgede Kazak Koldarbay’dan derlediği [Büyük İskender’in duşmanlarını ne ile yendiği] efsane hk.]

364. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Ğazaq Orıs askeriyesiniñ...] – [Комитетъ казачьихъ войск...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 3-4, [Rus Kakaz komitesi Sibirskiy stanitsalarında olan iki panayırın tarihini değıştirmesi hk.], [II] “Sib. V.” Gazetesi, [Biyskiyden habar béredi...] – [Изъ Бійска сообщ. въ...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 3-4, [Çu büyük yolunun iyileştirlmesi için ayrılan para hk.], [III] “Sib. Vestn.” Gazetesi, [Soñğı vaqıtta Tomskiy...] – [По словамъ...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 3-4, [Tomsk şehrinde at fiyatlarının yükselmesi ve sebebi hk.], [IV] [Kisi navıqasın қарaytuğın...] – [Бывшій медицинскій...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 3-4, [Atbasar uyezdinin Carğayın (Djarkent) volostunun eski sağık memuru Kencebay Tanabayoğlı’nın zehirle 52 kurt öldürmesi hk.], [V] [Üşbu cılı Maskevide...] – [Вопросъ объ устройстве...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 3-4, [Moskova’da “Sibirya Sergisi”nin bu sene de yapılması meselesi hk.], [VI] “Tobol.[‘skiye] Gub.[ernskiy]e Ved.[omosti]” Gazetesi, [Tobol Gubernasınıñ Gazétiniñ...] – [Тобольское управление

государственными...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 3-4, [Tobol mal varlığı idaresinin uygun bölgelerde çiftlikler açma talebi hk.], [VII] “Stepnoy Kray” Gazetesi, [İstepnoy Kray dégen gazétge...] – [Корреспондентъ “Степного края”...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 4, [Taşkent’te kışın yağmursuz gelmesi ve çok soğuk geçmesi hk.], [VIII] “Grajd.[anin]” Gazetesi, [Huday Taalanıñ qudireti...] – [На открытіе памятника...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 4, [III. Aleksandr’ın heykeli için yapılan bağış miktarı hk.], [IX] [Torğay oblosında halkdın...] – [Въ Тургайской области...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 4, [Torğay (Turgay) oblostundaki okul sayılarının artmasından dolayı halk okullar idaresinin açılacağı hk.]

365. İmzasız, Malumname – [Въ первой половине...], 5 Febral 1895, No: 5, s. 4, [1895 yılının ilk yarısında Torğay (Turgay) oblastinin baytarı A. İ. Dobromıslav’un “Skotovodstvo V Turgayskoy Oblasti” adlı kitabının çıkacağı hk.]

366. İmzasız, Buyruğdar cazılatın bölegi, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Семирѣченской Области, 12 Febral 1895, No: 6, s. 1, [Akmola Oblastinin Mahkemesinde yerel diller tercüman olarak çalışan Asılhoca Kurmanbayev’in Cetisu (Semireç’ye) oblastnoy idareye tercüman olarak geçmesi hk.]

367. Temir Ali Nuregenov, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Piterborğa barğan turasınan – Отдѣль Неоффиціальный, Изъ поѣздки въ Петербургъ, 12 Febral 1895, No: 6, s. 1-3, [Peterburg’a Kazakların temsilcisi olarak gönderilen Temir Ali Nuregenov’un gördükleri hk.]

368. “Turg.[ayskiye] [Oblastniye] Ved.[edomosti]” Gazetesi, Torğay hem Orınbor Қазақларınıñ tüyelerminen hem bulardan alınatuğın nerselerminen savıda kılatuğındarı turasınan – Торговля верблюдами и продуктами, получаемыми отъ нихъ, у Тургайскихъ и Оренбургскихъ киргизъ, 12 Febral 1895, No: 6, s. 2-3, [Torğay (Turgay) ve Orınbor (Orenburg) Kazakların deve ve deveden elde ettikleri ürünlerinin ticareti hk.]

369. İmzasız, İbn El Marşdıñ atı – Конь Абонъ-эль-Марша, 12 Febral 1895, No: 6, s. 2-4, [“İbn El Marşa’nın Atı” adlı Arap hikâyesi hk.]

370. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Ol uluğ efziletli...] – [Чрезвычайное посольство...], 12 Febral 1895, No: 6, s. 4, [Çar II. Nikola’nın tahta

çıkartıldığını bildirmek için İran'a gönderilen General Kuropatkin'in Şah tarafından kabul edilip nişan verilmesi hk.], [II] [Ot arbanıñ hem...] – [Удешевление желѣзнодорожнаго и пассажирскаго...], 12 Febral 1895, No: 6, s. 4, [Demir yolu biletlerinin ucuzlamasından dolayı İdil nehrinde yapılan taşımacılığın da ucuzlamasına sebep olması hk.], [III] “Novoye Vremya” Gazetesi, [Novaye Vreme dégen...] – [“Новое Время” сообщаетъ, что...], 12 Febral 1895, No: 6, s. 4, [Eğitim Bakanlığı'nın Başkurt ve Kazaklar arasında Rus dili eğitimi dışında uygulamalı bilimlerin yayılmasına verdiği önem ve alınan tedbirler hk.], [IV] [10'nçiden 17'nçi ğınvarġa...] – [Съ 10-го по 17-е января...], 12 Febral 1895, No: 6, s. 4, [10 ile 17 Yanvar günleri arasında İstanbul'da görülen kolera vakaları ve ölümler hk.]

371. Temir Ali Nuregenov, [Piterborġa barġan turasınan] – Отдѣлъ Неофициальный, Изъ поѣздки въ Петербургъ, 19 Febral 1895, No: 7, s. 1-2, [(6. sayıdaki yazının devamı) Peterburg'a Kazakların temsilcisi olarak gönderilen Temir Ali Nuregenov'un gördükleri hk.]

372. İmzasız, Buyruġdan başka sözler cazılatın bölegi, Mekkege ziyan kılturatuġın sebeblerdi toġtatbaġdın beyanı – Вопросъ объ оздоровленіи Мекки, 19 Febral 1895, No: 9, s. 2, [Kalkuta'da tıp dergisini çıkaran Ernest Gart'ın Hindistan Müslümanlarına kolera ile ilgili yaptığı konferans hk.]

373. V. İvanov, Télégıraf – Телеграфъ, 19 Febral 1895, No: 9, s. 2-4, [Telegrafın ne olduġu, kim tarafından ve ne zaman icat edildiġi hk.]

374. İmzasız, Hayır – Милостыня, 19 Febral 1895, No: 9, s. 3-4, [“Sadaka” adlı hikâye hk.]

375. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Türkistan. Ved.” Gazetesi, [Türkistan Gazéti bulayġa dép habar...] – [8-го января по...], 19 Febral 1895, No: 7, s. 3-4, [Çar II. Nikola'dan Buhara Emiri ve Hive Hanı'na gönderilen mektuplar hk.], [II] [Çın ihlas köñliminen...] – [Въ Петербургъ для...], 19 Febral 1895, No: 7, s. 4, [Zakaspiy oblastinden Çar II. Nikola'ya tebrikleri sunmak için gelen heyet hk.], [III] [Razan Oralđın témir...] – [Обществомъ Рязанской-уральской...], 19 Febral 1895, No: 7, s. 4, [Ryazan-Ural'sk Demir Yolu Topluluġu'nun Urganç'de açılan acentesi hk.], [IV] [Cér şaruvasın biylep...] – [При Московскомъ обществомъ...], 19 Febral

1895, No: 7, s. 4, [Tarım Bakanlığı'nın izniyle Moskova Köy İşletmeleri Topluluğu nezdinde koyunculuk komitesinin açılması ve kurulu hk.]

376. Baron K. Frideriks, Şaruva hem ösek öner – Отъ Тобольскаго Комитета, 19 Febral 1895, No: 7, s. 4, [Kurgan şehrinde yapılacak olan köy işletmeleri ve el sanatları sergisine başvuru koşulları hk.]

377. Baron Taube, Buyruқdar cazılatın bölegi, Dala Vılayatını biylep turғuvçı général gubernator hazretlerinin buyruқları – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 26 Febral 1895, No: 8, s. 1, [Dala Vılayatının Gazetiniñ dizgici görevini iyi ve gayretle yapan Abdurahman Kılıçbayoğlu'nın 3. kategori şeref kaftanıyla ödüllendirilmesi hk.]

378. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Saylavılardı қалайса saylavıdın beyanı – Отдѣль Неоффиціальный, Какъ должны производиться выборы, 26 Febral 1895, No: 8, s. 2-3, [Seçimlerin nasıl yapılması gerektiği hk.]

379. İmzasız, Qıtaydın Elçileri – Китайское Посольство, 26 Febral 1895, No: 8, s. 2-3, [Çar'ın tahta çıkmasını tebrik etmek için Çin'den gelen elçiler hk.]

380. K. Capanof, Qazaqlar özdérüniñ balaların қалайса оқутатуғındарınıñ beyanı – Какъ обучаютъ киргизы своихъ дѣтей, 26 Febral 1895, No: 8, s. 3-4, [Kazakların çocuklarını nasıl yanlış eğittikleri ve eğitimin önemi hk.]

381. İmzasız, Arab men Cılan – Арабъ и Змѣя (Восточное сказание), 26 Febral 1895, No: 8, s. 3-4, [“Arap ile Yılan” adlı Şark menkıbesi hk.]

382. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [21'nci ğınvarda ol uluğ...] – [21 января имѣли счастье...], 26 Febral 1895, No: 8, s. 4, [Orenburg'dan gelen Müslüman bayanlardan Hatice Hanım Debişeva, Şirin Banu, Bibi ve Halime Hüseyinovalar Çar'ı tebrik etmeleri ve Çariçe'ye getirdikleri hediyeler hk.], [II] [Torğaydı vayannay gubernatorı...] – [Тургайскій военный губернаторъ...], 26 Febral 1895, No: 8, s. 4, [Torğay (Turgay) voyenny gubernatoru, subay denginden olan Kazakların çocuklarının da subay çocuklarına verilen aynı haklarla kadet askeri liselerinde okuyup okuyamayacakları meselesinin görüşülmesi hk.]

383. İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ orının biylep turғuvçiniñ carıye aytilgan buyruğı – Отдѣль Оффиціальный, Циркуляръ И д. Военнаго Губернатора Семиръченской области, 5 Mart 1895, No:

9, s. 1-3, [Halkın okuma yazma bilmediğinden dolayı vergileri fazladan toplayan idarecilerin yaptıkları yolsuzluğu yasaklayan genelge hk.]

384. İmzasız, Buyruktan başka sözler cazılatın bölegi, Тён ortak қудік қазбақ hem суди бөгемек turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, О необходимости устройства общественных колодцевъ и запрудъ, 5 Mart 1895, No: 9, s. 2-3, [Su bentlerinin ve kuyuların açılması ve önemi hk.]

385. İmzasız, Général gubernator hazretiniñ kansilariye mahkemesin biylep turğuvçı uprablyayuçıy turatıñ téksérıp қарамақ үшін col cürgeniniñ beyanı – Поѣздка Управляющаго Канцеляріей Генераль-Губернатора для ревизіи, 5 Mart 1895, No: 9, s. 2-3, [Dala Vilayetinin kançelarya idarecisi general gubernator Losevskiy tarafından yerel idareleri teftişe çıkması hk.]

386. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catқанı – Что Дѣлается Въ Степи, 5 Mart 1895, No: 9, s. 3-4, [Steppe olan hırsızlık, yangın, cinayet haberleri hk.]

387. İmzalı, Qırdan kélgen habarlar – Въсти Изъ Степи, [I] Pop Podofkin, [Félşir çok bolğan...] – Корреспонденція изъ Баянь-аула, 5 Mart 1895, No: 9, s. 3-4, [Tomsk üniversitesinden mezun Aytbakioğlu'nun Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdine sağlık memuru olarak atanması hk.], [II] K. Capanof, Pabladar uyazındağı Çaqçan ilinen kélgen habar – Корреспонденція изъ Чакчакской волости Павлодарскаго уѣзда, 5 Mart 1895, No: 9, s. 3-4, [Yanvar ayında vefat eden Karaötkél (Karautkel) volostunun upraviteli Harun Mirza Nögerbekoğlu Kazangapof hk.]

388. İmzasız, Vasiyet saқine – Завѣтное кольцо, 5 Mart 1895, No: 9, s. 3-4, [“Özel Yüzük” adlı didaktik hikâye hk.]

389. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [İşki istérđi téksérıp...] – [Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ...], 5 Mart 1895, No: 9, s. 4, [İç İşleri Bakanlığı tarafından İstanbul'un kolera salgını yüzünden sağlıksız ilan edilmesi hk.], [II] [Samarskiy gubernskiy...] – [Въ самарскомъ губернскомъ...], 5 Mart 1895, No: 9, s. 4, [Samara şehrinden Orta Asya'ya yol yapım meselesi ve Orenburg'dan Taşkent'e kadar demir yolunun projelendirilmesi hk.], [III] [Farsî hem Avğan memleketlerinde...] – [По слухамъ, предположено...], 5 Mart 1895, No: 9, s. 4, [İran ve Afganistan'da Rus mallarının sergisinin organizasyonu hk.], [IV] [Ğınvar ayınıñ içinde...] – [Въ январѣ м-цѣ замѣтенъ...], 5 Mart 1895, No: 9, s. 4, [Kızılcar

(Petrovskiy) şehrinden yapılan hayvansal ürünlerinin ithalatı hk.], [V] “Nov. Vr.” Gazetesi, [Osı vaqıtde Odés...] – [Въ Одессѣ находятся...], 5 Mart 1895, No: 9, s. 4, [Odessa’da bulunan iki Osmanlı subayın ordu için 1000 at alması hk.]

390. İmzasız, Buyrukdar cazılatın bölegi, Dala Vilayatını biylep turğuvçı general gubernator hazretleriniñ buyruğı – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 12 Mart 1895, No: 10, s. 1, [Dala Vilayetinin tercümanı Bakiye Çalimbekof’un Guberniya Sekreteri görevine yükseltilmesi hk.]

391. İmzasız, Buyrukdan başka sözler cazılatın bölegi, Halkdın ilim okuvları turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, О народномъ образованіи, 12 Mart 1895, No: 10, s. 1-2, [Çar’ın halkın eğitim durumuyla ilgilenmesi hk.]

392. İmzalı, Kırdan kélgen habarlar – Вѣсти Изъ Степи, [I] Korabay Capanof, Pabladar uyazındağı Çaqçan ilinen kélgen habar – Корреспонденція изъ Павлодарскаго уѣзда, 12 Mart 1895, No: 10, s. 1-2, [Pablodar (Pavlodar) uyezdindeki Camuşef (Yamışevsk) stanitsası ve orada düzenlenen panayır hk.], [II] [Ombu uyazındağı...] – Голодица и волки, 12 Mart 1895, No: 10, s. 2, [Omsk uyezдинin bazı volostlarında kışın sert geçmesi ve kurt saldırıları hk.], [III] [] – Съ русско-китайской границы, 12 Mart 1895, No: 10, s. 2, [Çin-Rus sınırında İssık-Kul gümrüğünde Çinli Sartta bulunan afyon hk.]

393. “Turk. Ved.” Gazetesi, Buharaniñ hanune barğan orusdın elçileri – Русское посольство у Эмира Бухарскаго, 12 Mart 1895, No: 10, s. 2-4, [Buhara Emirine gönderilen Rus elçiler hk.]

394. İmzasız, Arap mén Türkî (Kün çığıs halkınıñ hikayesi) – Арабъ И Турокъ (Восточное сказаніе), 12 Mart 1895, No: 10, s. 3-4, [“Arap ile Türk” adlı Şark menkıbesi hk.]

395. İmzasız, Buyrukdan başka sözler cazılatın bölegi, Mescidiñ qasınan açılatuğın medrese – Отдѣлъ Неоффиціальный, Школа При Мечети, 19 Mart 1895, No: 11, s. 1, [Omsk şehrinde Kazakların ileri gelenlerinden biri mescidin yanında Müslüman çocuklar için ilkokul açma talepleri hk.]

396. İmzasız, 1895’nci cılı bolğan İrbıt carmenkesi – Ирбитская ярмарка въ 1895 году, 19 Mart 1895, No: 11, s. 1-2, [1895 yılında düzenlenen İrbıt panayırı hk.]

- 397.** Otınçı Alcanof, Qırdağı ramazan aydtı – Руза-гаидъ въ степи, 19 Mart 1895, No: 11, s. 1-3, [Kazakların Ramazan ayını nasıl geçirdikleri hk.]
- 398.** Vladimir Karbışev, Kisilerdiñ aspanğa uçqandarunıñ beyanı – Какъ люди летаютъ по воздуху, 19 Mart 1895, No: 11, s. 2-4, [İnsanoğlunun uçma denemeleri hk.]
- 399.** İmzasız, Ebubekirdiñ Arbası (Mısır Vılayatınıñ hikayesi) – Абу-Бекирова Тачка (Египетская сказка), 19 Mart 1895, No: 11, s. 3-4, [“Ebubekir’in El Arabası” adlı Mısır masalı hk.]
- 400.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Cetisuv oblosınıñ...] – [Военный Губернаторъ...], 19 Mart 1895, No: 11, s. 4, [Cetisu (Semireçye) vayennıy gubernatoru general-mayor İvanov’un dört aylığına yurt dışı iznine çıkacağı hk.], [II] “Del. Korr.” Gazetesi, [Aqmola oblosında...] – [Въ акмолинской области...], 19 Mart 1895, No: 11, s. 4, [Akmola oblastindeki Kurğasın madeninde yapılan çalışmalar hk.], [III] [] – [Обиліе снега, выпавшаго...], 19 Mart 1895, No: 11, s. 4, [Yoğun kar yağışları nedeniyle su sıkıntısı çeken yerler için kar sularının depolanması ile ilgili 1896 yılında yapılması planlanan çalışmalar hk.]
- 401.** İmzasız, Buyrukdan başka sözler cazılâtın bölegi, Ağaç medresesi – Отдѣль Неоффиціальный, Лѣсная Школа, 26 Mart 1895, No: 12, s. 1-2, [Omsk’ta 1 Sentyabr günü açılacak olan ormancılık okulu hk.]
- 402.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 26 Mart 1895, No: 12, s. 1-2, [Stepte olan cinayet, hırsızlık, hastalık haberleri hk.]
- 403.** İmzasız, Qırdan kélgen habarlar, Kökçetav uyazunan cazılğan habar – Вѣсти Изъ Степи, Корреспонденція изъ Кокчетавскаго уѣзда, 26 Mart 1895, No: 12, s. 2, [Kökçetav (Kökçetav) uyezдинin Çalkar volostunda 28 Fevral günü vefat eden Tlembay Tlepoglu’nun cenaze merasimi hk.]
- 404.** Otınçı Alcanof, Qırdağı ramazan ayd – Руза-гаидъ въ степи, 26 Mart 1895, No: 12, s. 2-3, [(11. sayıdaki yazının devamı) Kazakların Ramazan ayını nasıl geçirdikleri hk.]
- 405.** V. Veliçko, Sufi Haladca (Hikaye) – Легенда о суфи Халаджѣ. Стихотв. В. Величко, 26 Mart 1895, No: 12, s. 3-4, [Sufi Hallac ile ilgili efsane hk.]

406. İmzasız, [Tabağ kayu tabağka...] – [Блюдо, на котором...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 3, [18 Yanvar 1895 tarihinde Dala Vilayetinden gelen Kazak temsilcilerin Çar’a ekmek ve tuz sundukları tabağın resmi]

407. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Aqmola oblosınıñ...] – [Военный губернатор...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [Akmola oblastinin vayenniy gubernatoru N. İ. Sannikov’un iki aylığına yurt dışı iznine ayrılması ve yerine geçici olarak D. S. S. Dmitriyev-Mamonov ile yard. G. V. Abaza’nın bakacakları hk.], [II] [19’nci martda...] – [19 марта выѣхалъ...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [19 Mart günü Dala Vilayetinin Kaңelarya idarecisi general gubernator V. S. Losevskiy’in stepe çıkması ve yerine geçici olarak D. İ. Lavrov’uun bakacağı hk.], [III] [Torğay oblasındağı...] – [Городъ Николаевъ...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinin Nikolayevsk şehri Çar’ın emriyle Kustanay olarak adlandırılması hk.], [IV] [Farsî memleketine...] – [Постановленіемъ Медицинскаго Совѣта...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [Hacca gidecek olanlara pasaport verme yasağının, geri dönüşte denizden gelme şartıyla kalkması hk.], [V] [İşki cumıslardı biylep...] – [Министерство Внутреннихъ Дѣлъ...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [İç İşleri Bakanlığı’nın Kazaklara oturdukları volostlarda birden fazla olmamak şartıyla mescid yapma iznini vermesi hk.], [VI] “Okraina” Gazetesi, [Okraina dégen gazétđiñ...] – [Въ недалекомъ будущемъ...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [Semerkant’ta yakın gelecekte kâğıt fabrikasının açılacağı hk.], [VII] “Kaspiy” Gazetesi, [Caқın arada cérđiñ...] – [Недавно министерство...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [Tarım Bakanlığı, Türkistan’dan gelen bir vagon Çöl-Biday tahılını deneme amacıyla gönderdiği şehirler hk.], [VIII] “Yujn.[ıy] Kray” Gazetesi, [Samarқandağı Müslüman halkınan...] – [У проѣзжавшихъ черезъ Харьковъ...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [Semerkant Müslümanları Topluluğu görevlileri demir yoluyla İstanbul’dan gelirken Harkov’dan geçtikleri sırada II. Abdülhamid Han’ın verdiği hediyelerinin çalınması hk.], [IX] [Zakaspiyskiy oblosında...] – [Въ Асхабадѣ Закаспійской...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [Aşhabad şehrinde dört sınıflı erkek progimnaziyanın (gimnaziya olmayan şehirde açılan dört sınıflı okul) açılacağı hk.], [X] [1895’nci cılğa çeyün...] – [Къ 1895 года сѣтъ...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [1895 yılındaki demir yolu ile telegrafın uzunluğu hk.], [XI] [Aqtöbeniñ uyaznay naçalnigi...] – [Актюбинскій уѣздный начальникъ...],

26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [Aktöbe (Aktyubinsk) uyezdnıy naçalnikinin ziraat okulunda okuyacaklar için Kazaklardan toplanan iki bursluk sermayeyi teslim etmesi hk.], [XII] [Çubarskiy iliniñ bolosnay...] – [Чубарскій волостной съѣздъ...], 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [Kostanay (Kustanay) uyezdnin Çubar volost seçmenleri kurultayında Kazak semayesiyle Troitsk erkek gimnaziyası için toplanan dört bursların isminin “III. Aleksandr Bursu” olarak değıştirilmesi hk.],

408. İmzasız, [] – Поправка, 26 Mart 1895, No: 12, s. 4, [İlk sayfadaki “Lestnaya Şkola” yazısının ilk sütunun 6. satırındaki “kanditov” yerine “konduktorov” olarak okunması gerektiğine dair düzeltme hk.]

409. İmzasız, Buyruğdar cazılatın bölegi, Cétisu oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ ornın biylep turğuvçiniñ carıye aytkan buyruqları, Ağaç hem bağça égip ornatpağ turasında – Отдѣль Оффиціальный, Циркуляръ И. д. Военнаго Губернатора Семирѣченской области, О лѣсоразведеніи и садоводстве, 2 Aprel 1895, No: 13, s. 1-2, [Orman ve bahçe ekimi ile ilgili genelge hk.]

410. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Örtderdi toqtatpağ turasında – Отдѣль Неоффиціальный, Запрещеніе Паловъ, 2 Aprel 1895, No: 13, s. 1-2, [Anız yakmanın yasaklanması hk.]

411. İmzasız, Ağaç medresesi turasında қосımча habarlar – Дополнительные свѣдѣнія о лѣсной школѣ, 2 Aprél 1895, No: 13, s. 2, [Ormancılık okulu ile ilgili ek bilgiler hk.]

412. İmzasız, Şaruva habarları – Сельско-хозяйственныя свѣдѣнія, 2 Aprél 1895, No: 13, s. 2-3, [Ekin ekilecek toprakta olması gereken özellikler hk.]

413. O. Alcanof, Cétimdérge cardem kılmadıñ maslihatı – Помощь Сиротамъ, 2 Aprél 1895, No: 13, s. 2-4, [Yetimlere yapılması gereken yardımlar hk.]

414. İmzasız, Cér kün hem culduzlar turasınıñ beyanı – Бесѣды о землѣ и небесныхъ свѣтилахъ, 2 Aprél 1895, No: 13, s. 3-4, [Dünya ve yıldızlar ile ilgili malümat hk.]

415. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Adamnıñ ömirine ne nêrse ziyan – Отдѣль Неоффиціальный, Въ Чемъ Вредъ Для Жизни, 16 Aprél 1895, No: 14, s. 1-2, [İnsan ömrüne zarar veren olaylar hk.]

- 416.** İmzasız, Şaruva habarları – Сельско-хозяйственные свѣдѣнія, 16 Aprél 1895, No: 14, s. 2-3, [(13. sayıdaki yazının devamı) Ekin ekilecek toprakta olması gereken özellikler hk.]
- 417.** İmzasız, Qaladağı catarlar (Qaraötkelden cazılğan habar) – Городскіе Джатаки (Корреспонденція изъ Акмолинска), 16 Aprél 1895, No: 14, s. 3-4, [Şehirdeki cataklar (karın tokluğuna çalışan fakir Kazaklar) hk.]
- 418.** İmzasız, Cér kün hem culduzlar turasınıñ beyanı – Бесѣды о землѣ и небесныхъ свѣтилахъ, 16 Aprél 1895, No: 14, s. 4, [(13. sayıdaki yazının devamı) Dünya ve yıldızlar ile ilgili malümat hk.]
- 419.** İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılattın bölegi, Qazaqlar oquv ilim üyrenüge umtulıñdar. “Oquğan carıq, oqumağan qarañğı” – Отдѣлъ Неофициальный, Киргизы стремитесь къ просвѣщенію. “Ученье-свѣтъ, неученье-тьма”, 23 Aprél 1895, No: 15, s. 1-2, [Japonya’nın, Çin’den yüzölçümü ve nüfusu bakımından az olmasına rağmen eğitilmiş olmasından dolayı savaşta üstün gelmesi ve Kazakların da eğitime önem vermeleri gerektiği ve Torğay (Turgay) oblastindeki eğitim müesseseleri hk.]
- 420.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 23 Aprél 1895, No: 15, s. 2, [Steppe olan hırsızlık, yangın, yanıklar sonucu vefat, cinayet, hastalık ve kar yağışlarının verdiği zarar haberleri hk.]
- 421.** İmzasız, Cér kün hem culduzlar turasınıñ beyanı – Бесѣды о землѣ и небесныхъ свѣтилахъ, 23 Aprél 1895, No: 15, s. 2-4, [(14. sayıdaki yazının devamı) Dünya ve yıldızlar ile ilgili malümat hk.]
- 422.** V. Veliçko, Éki qayır – Двѣ Мил Veliçка, стыни, Стихотвореніе Величко, Творите милостыню изъ лучшихъ вещей. Коранъ, 23 Aprél 1895, No: 15, s. 3-4, [“İki Nayır” adlı manzum hikâye hk.]
- 423.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Turkestanskiye Vedom.” Gazetesi, [Bizniñ Orta Aziyadağı şehirlerdiñ arasına...] – [Предполагается къ сооруженію цѣлый...], 23 Aprél 1895, No: 15, s. 3-4, [Orta Asya’da yapılması planlanan demir yolları hk.], [II] “Okraina” ve “Kaspiy” Gazetesi, [Okraina dégen gazét tağıda...] – [Газета “Окраина” передаетъ...], 23 Aprél 1895, No: 15, s. 3-4, [Sibiry ile Türkistan arsında yapılması planlanan demir yolu hk.], [III]

“Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [Torğay Gazétiniñ habar...] – [По словам “Тург. Газ.”...], 23 Aprél 1895, No: 15, s. 3-4, [Aktöbe (Aktyubinsk) uyezdinin naçalnikin kırdaki otları çekirgeyi yok etmek amacıyla yakmak istemesi hk.], [IV] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [Sol gazétidiñ aytuvinça...] – [Жители г. Кустанай, какъ...], 23 Aprél 1895, No: 15, s. 4, [Kostanay (Kustanay) şehrinin sakinlerinin erzak stoğu yapmaları hk.], [V] [Taşkén şehrindeğı...] – [Въ Ташкентскимъ реальномъ училищѣ...], 23 Aprél 1895, No: 15, s. 4, [Taşkent real’nıy uçlişçenin (pozitif ve matematik dersleri ağırlıkta olan okul) 50 öğrenci alması ve almaya devam etmesi hk.], [VI] [Köp vakıt kıynalıp...] – [20-го марта, послѣ...], 23 Aprél 1895, No: 15, s. 4, [Bahçesaray’daki Zincirli medresesinin müderrisi Hacı Habibullah Efendi’nin vefatı, eğitim ve eğitim sistemindeki reformlar hakkındaki “Tercüman” gazetesindeki 1883, 1884 yılındaki yazıları, kurdurduğu kütüphaneye 800 kitap bağışlaması ve kısa hayat hikâyesi hk.]

424. İmzasız, Buyruğdar cazılatın bölegi, Vakıtça nizam – Отдѣль Оффиціальный, Временныя Правила, 30 Aprél 1895, No: 16, s. 1-3, [Sémeı (Semipalatinsk) oblastinde hayvanlarda görülen veba hastalığını durdurmak için hayvanların doğru telef etme koşulları ve düzeni hk.]

425. İmzalı, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Kırdan kélgen habarlar – Отдѣль Неоффиціальный, Вѣсти Изъ Степи, [I] “Tur.[gayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Tüymeneği yaki camandatқан caranı қалауға émder cazғанı – Излѣчение Сибирской язвы, 30 Aprél 1895, No: 16, s. 3, [“Sibirskaya yazva” hastalığının tedavisi hk.], [II] Tamırdan uvlağanı – Отравление кореньями, 30 Aprél 1895, No: 16, s. 3, [Kostanay (Kustanay) uyezdinin Ubağan (Ubagansk) volostunda Alaköl gölü civarında hayvanların sulandığı yerde oynayan iki Kazak çocuğunun yerden çıkardıkları köklerden zehirlenip ölmeleri hk.]

426. İmzasız, Bayan Avıldan kelgen habar – Корреспонденція, Изъ Баянъ-Аула, 30 Aprél 1895, No: 16, s. 3-4, [Atkuyruğunun kesilmesi ve at hırsızlığı hk.]

427. İmzasız, Cér kün hem culduzlar turasınıñ beyanı – Бесѣды о землѣ и небесныхъ свѣтилахъ, 30 Aprél 1895, No: 16, s. 3-4, [(15. sayıdaki yazının devamı) Dünya ve yıldızlar ile ilgili malümat hk.]

- 428.** “Novosti” Gazetesi, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] [Novast dégen gazétidñ...] – [По сообщенію “Новостей”...], 30 Aprél 1895, No: 16, s. 4, [Buhara Emiri’nin ayaklarının tekrar ağırması ve Şehirsebz’e gönderilen iki Rus doktorun tavsiyesi üzerine Emir’in Kafkasya’ya tedavi için geleceği hk.], [II] [Bul gazétidñ habar...] – [По сообщенію той-же газеты...], 30 Aprél 1895, No: 16, s. 4, [Hayvanları himaye eden topluluk tarafından Buhara Emiri’ne verilen diploma hk.]
- 429.** Neydlinger, Malumname – Объявленія, 30 Aprél 1895, No: 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 27, s. 4, [“Singer” dikiş makinalarının satış ilanı ve satış noktaları hk.]
- 430.** İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Qazaqlardıñ cerni qalayça biylep faydalayıp turğanınıñ beyanı – Отдѣль Неофициальный, Къ вопросу о киргизскомъ землепользованіи, 7 May 1895, No: 17, s. 1-2, [Varlıklı olan Kazakların mal varlıklarıyla birlikte yaz (caylav), kış (kıstav) ve güz (küzdev) göçebe dönemlerini keday yani fakir Kazakların da catak yani yatak olarak karın tokluğuna çalışmaları ve Kazakları askeri toprakları kiralayıp hayat sürmeleri hk.]
- 431.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 7 May 1895, No: 17, s. 2, [Stepte olan yangın ve hırsızlık haberleri hk.]
- 432.** V. İvanov, Künniñ kürkiregeniniñ hem künniñ carkındağanınıñ hem caynı túsirmeytuğın saymannıñ beyanı – Гроза и громоотводы, 7 May 1895, No: 17, s. 2-4, [Fırtına ve paratör hk.]
- 433.** V. İ. Obruçev, Qıtaydıñ tavlı sayları hem bul caylarda turğan halklarınıñ mēni sayları – Горныя Страны Китая И Ихъ Населеніе, 7 May 1895, No: 17, s. 3-4, [Çin’in dağlık ülkeleri ve sakinleri hk.]
- 434.** İmzasız, Anıq çéçe – Настоящая Мать, 7 May 1895, No: 17, s. 3-4, [“Öz Ana” adlı Şark hikâyesi hk.]
- 435.** İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] [Apréldiñ ayak...] – [Въ концѣ апрѣля...], 7 May 1895, No: 17, s. 4, [Aprel ayı sonunda Türkistan general gubernatoru Baron A. V. Vrevskiy’in Petersburg’a Türkistan krayı ile Zakaspiy oblastini “Ruskiye vladeniya v Sredney Aziyi” [Orta Asyada’ki Rus toprakları adıyla bir idare merkezde birleştirme projesiyle geleceği hk.], [II] [Gazétlerdin habar béruvi...] – [По слухамъ, сообщаемымъ...], 7 May 1895, No: 17, s. 4, [Gazete haberlerine göre Kokand’a kadar demir yolunun uzatılmasının onaylanması hk.], [III] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]”

Gazetesi, [24'nci martda cuma küni...] – [Въ пятницу 24 марта, изъ...], 7 May 1895, No: 17, s. 4, [Paris'teki at sergisinde sergilenmek üzere Orenburg'dan özel at üreticisi Şotta'nın atlarının Petersburg'a gönderildiği hk.], [IV] “Sib. List.” Gazetesi, [Padşa-yi ağzamniñ...] – [Въ департаментъ удѣловъ...], 7 May 1895, No: 17, s. 4, [Merv vahasının kolonize edilmesi hk.], [V] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [Torğay oblosınıñ uşkol medresesiniñ...] – [Г. Инспекторомъ Тургайской...], 7 May 1895, No: 17, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinin müfettişi tarafından tutulan Kostanay (Kustanay) şehrinde yeni açılan Rus-Kazak kız progimnaziyasının (gimnaziya olmayan şehirde açılan dört sınıflı okul) maliyet listesi hk.], [VI] “Ross.[iyskoye] Telegr.[afnoye] Agentstvo”, [Rusiye télégrafınıñ habarı...] – [По сообщению “Росс. Тел. Агентства”...], 7 May 1895, No: 17, s. 4, [Buhara Emiri'nin Terskiy Rus Kazak kuvvetlerine general-leytenant olarak kaydedilmesi hk.]

436. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Қазақlardıñ cérni қалайча биілеп faydalanıп turғanınıñ beyanı – Отдѣлъ Неофициальный, Къ вопросу о киргизскомъ землепользованіи, 14 May 1895, No: 18, s. 1-2, [(17. sayıdaki yazının devamı) Bozkır Nizamnamesi'ne göre toprakların nasıl kullanılabileceğini hk.]

437. İmzasız, Қır dalanıñ içinde ne bolıp catқanı – Что Дѣлается Въ Степи, 14 May 1895, No: 18, s. 2, [Steppe olan cinayet, yangın ve at hırsızlığı haberleri hk.]

438. V. İvanov, Künniñ күркiregeniniñ hem künniñ carқındaғанınıñ hem sayını түсirmeуtuғın saymannıñ beyanı – Гроза и громоотводы, 14 May 1895, No: 18, s. 2-3, [(17. sayıdaki yazının devamı) Fırtına ve paratör hk.]

439. İmzasız, Cér күn hem culduzlar turasınıñ beyanı – Бесѣды о землѣ и небесныхъ свѣтилахъ, 14 May 1895, No: 18, s. 2-4, [(16. sayıdaki yazının devamı) Dünya, güneş, gezegen ve yıldızlar ile ilgili malumat hk.]

440. İmzalı, Қıрдан келген habarlar – Вѣсти изъ киргизской степи, [I] Korabay Сараноғlı, [Pavladar uyazının Қазақларınıñ...] – [Многіе изъ киргизъ Павлодарскаго...], 14 May 1895, No: 18, s. 3-4, [Kazaklardan kışın alınan konaklama ücreti hk.], [II] “St. Kray” Gazetesi, [İstepnoy Kray dégen gazét...] – [Изъ Копала пишутъ въ...], 14 May 1895, No: 18, s. 3-4, [14 Aprel günü olan ani hava деğişikliğı hk.]

441. İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] “Ross.[iyskoye] Telegr.[afnoye] Agentstvo”, [Rusiye télégrafınıñ habar...] – [Бухарскому чрезвычайному...], 14 May 1895, No: 18, s. 3-4, [Buhara elçisine Çar tarafından verilen mektup ve III. Aleksandr’ın portresi hk.], [II] “Kaspiy” Gazetesi, [Éki ay burın...] – [Мѣсеца два тому...], 14 May 1895, No: 18, s. 3-4, [İki ay önce Taşkent’te olan deprem hk.], [III] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [Halkdın ilim okuvlarunıñ...] – [Министерствомъ народнаго...], 14 May 1895, No: 18, s. 3-4, [Yatakhaneli Rus-Tuzem [yerel] okulları açma izni verilen şehirler hk.], [IV] “Kaspiy”, [Bağudağı Oris hem Noğay balaları...] – [Смотрителемъ бакинской русско-татарской школы...], 14 May 1895, No: 18, s. 3-4, [Bakû’daki Rus-Tatar okulunun gözetmeni Mecit Ganiyev tarafından “Samouçitel’ Russkago Yazıka” [Kendi kendine Rus Dili Öğreten Kitab] kitabının çıkartılması hk.], [V] “Tercüman” Gazetesi, [Müderriş Hayrullah Efendi Osmanoglınıñ...] – [Г. Гасанъ Гата эфенди...], 14 May 1895, No: 18, s. 3-4, [Hasan Ata Efendi’nin, müderriş Hayrullah Efendi Osmanoglu’nun medresesinde yaptığı yenilikler ve başarılarla şahit olup Zincirli, Barudî ve Ufa’daki medreselerde de yeni tarz eğitim verildiğinden haberdar olup bunları Tercüman’a mektupla bildirmesi hk.], [VI] [Novarosiyiskadağı Türkdin konsulu...] – [Турецкимъ консуломъ въ Новороссійскѣ...], 14 May 1895, No: 18, s. 3-4, [Novorossiysk’de bir Osmanlı tüccarın fesini çıkarmamasından dolayı cezaya çarptırılması ve aradaki Osmanlı konsolosun bunun İslamiyeti’in gereği diye itiraz etmesi hk.], [VII] “Kaspiy” Gazetesi, [Taşkênde Müslümanlarınıñ...] – [Предположено образовать въ Ташкентѣ...], 14 May 1895, No: 18, s. 3-4, [Sulama kanallarından suyu kullanma meselesine bakmak için yerel adet ve İslamî hukukunu bilenlerden bir komisyonun kurulması teklifi hk.], [VIII] [12’nçi aprêlde Buharanıñ çrézvıçaynu...] – [12-го апрѣля бухарское...], 14 May 1895, No: 18, s. 4, [Buhara elçilerinin merkezî karargâha yaptıkları ziyaret ve Çar’a verdikleri nişan ve kütüphanede gördükler eski Kur’an hk.]

442. İmzasız, İstepnoy Kray dégen gazét – Степной Край, 14 May 1895, No: 18, s. 4, [Omsk’ta, perşembe ve pazar günleri çıkan sosyo-edebî “Stepnoy Kray” gazetesinin verdiği abonelik ilanı hk.]

443. İmzasız, Buyrukdan başka sözler cazılatın bölegi, Éginçilerge cêrdemçılık – Отдѣлъ Неофициальный, Помощь хлѣбопашцамъ, 21 May 1895, No: 19, s. 1-2,

[Akmola (Akmolinsk) oblastinin Kızılcar (Petrovsk) uyezdinin ekincilerine yapılan yardım hk.]

444. İmzasız, Kır dalanının içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 21 May 1895, No: 19, s. 1-2, [Stepte doğal afet sonucu ölüm, cinayet, hırsızlık, kayıp, yangın haberleri hk.]

445. A. A. İvanovskiy, Han İytbay – Ханъ Итбай, Киргизская Сказка, 21 May 1895, No: 19, s. 2-4, [A. A. İvanovskiy'in kaydettiği “Han İtbay” adlı Kazak masalı hk.]

446. İmzasız, Kazakların aň avlağanı – Охота У Киргизовъ, 21 May 1895, No: 19, s. 3-4, [Kazaklarda avcılığı hk.]

447. İmzasız, Sot mahkemesinde tirkeletuğın cumıslar – Судебныя Дѣла, 21 May 1895, No: 19, s. 4, [24 ve 26 May 1895 tarihlerinde Akmola İl Mahkemesinde görülen dava duruşmaları hk.]

448. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılattın bölegi, Kazakların érte nikah kıyğan turası – Отдѣлъ Неофициальный, По поводу раннихъ браковъ у киргизъ, 28 May 1895, No: 20, s. 1-2, [Kazaklarda erken yaştaki evlilik meselesi ve bunun zararları hk.]

449. Korabay Capanoğlu, Kırdan kélgen habarlar, Éki partiya bolıp arızdaskanlar – Вѣсти Изъ Степи, По поводу партійныхъ безпорядковъ, 28 May 1895, No: 20, s. 2-3, [Kerekü (Pavlodar) uyezdindeki iki parti arasında çıkan kavga hk.]

450. İmzasız, Öskeménen İstepnoy Kray dégen gazétge cazadı – Возмездіе за убійство, 28 May 1895, No: 20, s. 2-4, [Öskemen’de (Ust’kamenogorsk) Şertobayef ailesi cinayetinin duruşması hk.]

451. İmzasız, Kazakların aň avlağanı – Охота У Киргизовъ, 28 May 1895, No: 20, s. 3-4, [(19. sayıdaki yazının devamı) Kazakların avcılığı hk.]

452. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Maydın bas...] – [Въ первыхъ числахъ...], 28 May 1895, No: 20, s. 4, [Petersburg Nikolayevsk kadet korpusunda okuyan Buhara Emiri’nin şehzadesi Selim Can Töre’nin de tatil için Buaharalı elçilerle birlikte Buhara’ya dönmesi hk.], [II] [Buhara elçileriniň...] – [Членамъ бухарскаго посольства...], 28 May 1895, No: 20, s. 4, [Buhara elçilerine verilen Rus nişanlar hk.], [III] [Buharanın elçileri özdérünüň...] – [Бухарское посольство увезетъ...], 28 May 1895, No: 20, s. 4, [Buhara elçilerine verilen değerli hediyeler hk.], [IV] “Grajdanin” Gazetesi, [Turkistan Vılayatınıň...] – [Туркестанскій генераль-губернаторъ...], 28

May 1895, No: 20, s. 4, [Türkistan Vilayetinin general gubernatoru Baron Vrenskiy'in görevini bırakacağına dair haber hk.], [V] "Kaspiy" Gazetesi, [Cağın arada Çelabiden...] – [Въ скоромъ времени...], 28 May 1895, No: 20, s. 4, [Çelyabinsk'den Taşakent'e kadar demir yolu yapım meselesinin görüşüleceği hk.], [VI] [Almatı şehrinde 24'nçi ...] – [Въ городѣ Вѣрномъ...], 28 May 1895, No: 20, s. 4, [24 aprél günü Almatı (Verny) şehrinde olan hafif deprem hk.], [VII] "Semir.[eçenskiye] Obl.[astniye] V.[edomosti]" Gazetesi, [25'nçi martda tañ...] – [25 марта около...], 28 May 1895, No: 20, s. 4, [25 Mart sabah saat 4'te Prjeval'sk uyezdinin Preobrajensk yerleşim yerinde olan deprem hk.], [VIII] "St. Kr." Gazetesi, [1'nçi iyülден bastap...] – [Съ 1-го іюля текущаго...], 28 May 1895, No: 20, s. 4, [Maliye Bakanlığı tarafından Kökşetav (Kokçetav), Öskemen (Ust'kamenogorsk), Pablodar (Pavlodar) ve Carkent (Djarkent) şehirlerinde varidat ve sarfiyat kasaların açılacağı hk.]

453. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Bir néçe öz söz kuvalıķ bérüv turadan – Отдѣль Неофициальный, Нѣсколько словъ о свидѣтельскихъ показаніяхъ, 4 İyun 1895, No: 21, s. 1-2, [Kazakların tanıklık için yanlış ifade verme huyları hk.]

454. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 4 İyun 1895, No: 21, s. 1-2, [Steppe olan yangın, boğulma, cinayet haberleri hk.]

455. G. İ. Uspenskiy, Kim Baqıtlı (G. İ. Uspenskiy dégenniñ cazıp çığarğanlarınan alıñgan) – Кто Счастливѣе. (Взято изъ соч. Г. И. Успенскаго), 4 İyun 1895, No: 21, s. 2-4, [G. İ. Uspenskiy'in eserlerinden "Kim Daha Mutlu" başlığıyla Kazakçaya tercüme edilen hikâyeler hk.]

456. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Qazaq cılqılarınıñ tuqımların artdıрмақ turası – Отдѣль Неофициальный, Объ улучшеніи породы степныхъ лошадей, 11 İyun 1895, No: 22, s. 1-2, [Kazak at cinsinin iyileştirme meselesi hk.]

457. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 11 İyun 1895, No: 22, s. 2, [Steppe olan yangın, cinayet, hırsızlık haberleri hk.]

458. Akbettav ilinin Kazağı, Qırdan kélgen habarlar, Aqbéttav ilinen – Вѣсти Изъ Степи, Изъ Акпетавской волости, 11 İyun 1895, No: 22, s. 2-3, [Halkı aldatan ve inciten Kazak aksakalın başına gelen olay hk.]

- 459.** G. İ. Uspenskiy, Kim Bağıtlı – Кто Счастливѣе. (Взято изъ соч. Г. И. Успенскаго), 11 İyun 1895, No: 22, s. 2-4, [(21. sayıdaki yazının devamı) G. İ. Uspenskiy'in eserlerinden “Kim Daha Mutlu” başlığıyla Kazakçaya tercüme edilen hikâyeler hk.]
- 460.** İmzasız, Qalay suvdı tazartuv – Какъ очищать грязную воду, 11 İyun 1895, No: 22, s. 3-4, [Kirli suyu temizleme yöntemi hk.]
- 461.** İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] “Kaspiy” Gazetesi, [Qazaq Orıs askeriye...] – [По словамъ “Каспія”...], 11 İyun 1895, No: 22, s. 4, [Tersk oblastinin ve Tersk Rus Kazak askeri birliğinin naçyal'niki general-leutenant Kahanov'un Zakaspiy oblastinin valisi, Kuropatkin'in ise Zakaspiy Kray'ının valisi olarak atanacakları haberi hk.], [II] “St. Kr.” Gazetesi, [Cetisuv oblosında...] – [Въ Семирѣченской области...], 11 İyun 1895, No: 22, s. 4, [Cetisuv (Semireç'ye) oblastinde üç gümrük üçaskoviy görevlisinin alınacağı i hk.], [III] “Kaspiy” Gazetesi, [Kaspiye dégen gazétđiñ...] – [Согласно Высочайше...], 11 İyun 1895, No: 22, s. 4, [Almatı (Verniy) şehrinin polis idaresine tercüman alınacağı hk.]
- 462.** İmzasız, Buyruqdar cazılatuğın bölegi, Cetisu oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ carıye ayılğan buyruğı – Отдѣль Оффиціальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 18 İyun 1895, No: 23, s. 1, [Çin sınırını silahla izinsiz geçmeyi yasaklayan genelge hk.]
- 463.** O. Alcanof, Buyruqdan başqa sözler cazılatın bölegi, Qazaqlarğa bala oquvtquçı ustadnı özderi ustavğa hacat ékeni – Отдѣль Неоффиціальный, О необходимости имѣть киргизамъ своихъ специально подготовленныхъ учителей, 18 İyun 1895, No: 23, s. 1-2, [Kazakların çocuklarını eğitmek için kendi öğretmenlerini yetiştirmeleri gerektiği, Kazakların eğitim-öğretim meselesi ve Orenburg, Kazan, Taşkent, Omsk şehirlerindeki öğretmen okulları hk.]
- 464.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 18 İyun 1895, No: 23, s. 2-3, [Steppe olan yangın haberleri hk.]
- 465.** G. İ. Uspenskiy, Kim Bağıtlı – Кто Счастливѣе. (Взято изъ соч. Г. И. Успенскаго), 18 İyun 1895, No: 23, s. 2-4, [(22. sayıdaki yazının devamı) G. İ. Uspenskiy'in eserlerinden “Kim Daha Mutlu” başlığıyla Kazakçaya tercüme edilen hikâyeler hk.]

- 466.** İmzasız, Avisıldıñ émi – Средство противъ ящура у домашняго скота, 18 İyun 1895, No: 23, s. 3-4, [Hayvanlarda görülen aft humması hastalığının tedavisi hk.]
- 467.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “St. Kr.” Gazetesi, [Ombu қаласында hem...] – [Ураганъ, свирѣпствовавший въ Омскѣ...], 18 İyun 1895, No: 23, s. 4, [Ombu (Osmk) şehrinde 20-21 May arasında olan fırtına ve zararları hk.], [II] “Okraina” Gazetesi, [14’nçi mayda értengi...] – [14 мая, около...], 18 İyun 1895, No: 23, s. 4, [14 may günü Taşkent’te olan deprem hk.], [III] [] – [Высочайше утвержденнымъ...], 18 İyun 1895, No: 23, s. 4, [Demir yolunun Taşkent’e kadar uzatılmasının onayı ve geçeceği şehirler hk.]
- 468.** “Vyat.[skaya] Gaz.[eta]” Gazetesinin 9. sayısından, Buyruқdan başka sözler cazılâtın bölegi, Ne sebeбden halkъ baiydi – Отдѣлъ Неофициальный, Какъ люди живутъ въ Норвегii, 25 İyun 1895, No: 24, s. 1-2, [Rusya’nın komşuları olan İsveç ile Norveç’in zengin olmalarının sebebi ve orada yaşayan insanların yaşayışları hk.]
- 469.** İmzasız, Қыр dalanıñ içinde ne bolıp catқanı – Что Дѣлается Въ Степи, 25 İyun 1895, No: 24, s. 2-3, [Steppe olan yangın, ev yakma, cinayet haberleri hk.]
- 470.** İmzasız, Қувандı carmenkesi – Воспоминанія при видѣ Куяндинской ярмарки, 25 İyun 1895, No: 24, s. 2-3, [Kuvandı (Kuandinsk) panayırtı ve panayırla ilgili hatıralar hk.]
- 471.** İmzasız, Nikolay Grigoryevich Potaninniñ Aқmola oblosındağı Kökşetau uyazına baratuvғını turasınan – О поѣздкѣ Г. Н. Потанина въ Кокчетавскій уѣздъ Акмолинской области, 25 İyun 1895, No: 24, s. 3, [Ünlü seyyah N. G. Potanin’in Akmola (Akmolinsk) oblostinin Kökşetav (Kokşetav) uyezdinde Kazak masal ve efsanelerini derlemek için seyahat düzenleyeceği hk.]
- 472.** Cafer Aymanov, Duvana Hoca Nasır – Дуана Хожа-Насыръ, 25 İyun 1895, No: 24, s. 3-4, [Hoca Nasreddin ve üç hikâyesi hk.]
- 473.** “St. Kr.” Gazetesi, N. H. Bunge – Н. Х. Бунге, 25 İyun 1895, No: 24, s. 4, [Bakanlar komitesinin temsilcisi ve bilim adamı Nikolay Hristianovich Bunge’in yaptıkları ve vefat haberi hk.]
- 474.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Sib. List.” Gazetesi, [Саңа вақит içinde...] – [На дняхъ въ Одессѣ...], 25 İyun 1895, No: 24, s. 4, [Odessa’da satışa çıkan Türkistan tuzu hk.], [II] “Vyat.[skaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [Vatskiy

gubernasınıñ...) – [Вятская губернская земская...], 25 İyun 1895, No: 24, s. 4, [Vyatsk guberniyasının toprak idaresinin Kuvandık (Kuandinsk) panayırında 20000 ruble değerinde atlar almak üzere gönderdikleri iki baytar hk.], [III] “Russk.[iye] Ved.[omosti]” Gazetesi, [Ruskiy Védomost dégen...] – [“Русск. Вѣд.” сообщаютъ, что...], 25 İyun 1895, No: 24, s. 4, [İç İşleri Bakanlığı’nın ev hayvalarındaki bulaşıcı hastalığı önlemek için geliştirdikleri bir takım önlemler hk.]

475. İmzasız, Buyruқdar cazılatuғın bölegi, [Sémey oblosındaғı mal avırар hem öli mallardı...] – Отдѣлъ Оффиціальный, [Правила для передвиженія скота и транспортированія животныхъ продуктовъ...], 2 İyul 1895, No: 25, s. 1-2, [Semey (Semipalatinsk) oblastinden Tomsk guberniyasına hayvan ve hayvansal ürünleri nakletme kuralları hk.]

476. İmzasız, Buyruқdan başка sözler cazılatın bölegi, Тағıda Қазақлардın partiya bolғандарı turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, Еще о партійной враждѣ, 2 İyul 1895, No: 25, s. 2-3, [Zaysan uyezдинin volastlarında çıkan parti arası kavgalar hk.]

477. İmzasız, Қır dalanıñ içinde ne bolıp catқanı – Что Дѣлается Въ Степи, 2 İyul 1895, No: 25, s. 2-3, [Yangın ve yangın sonucu yaralanıp ölenler hk.]

478. Babay Berkut, Zaysan uyazındaғı Narın ilinen kélgen habar – Изъ Нарынской волости Зайсанскаго уѣзда, 2 İyul 1895, No: 25, s. 3-4, [Zaysan uyezдинin Narın volostunda çıkan parti arası kavgalar hk.]

479. “Tob.[ol’skiye] Gub.[ernskiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, [20’nçi hem 21’nçi mayda bolған...] - Вѣсти Изъ Баянъ-Аула, 2 İyul 1895, No: 25, s. 3-4, [20 ile 21 may arası olan şiddetli rüzgâr ve verdiği zarar hk.]

480. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Sib. Vestn.” Gazetesi, [Bıltırғı cılı...] – [Всѣхъ фабрикъ и...], 2 İyul 1895, No: 25, s. 4, [Geçen sene Cetisu (Semireçensk) oblastindeki çalışan fabrika ve işçilerin sayısı hk.], [II] “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [Halife curtınıñ...] – [По словамъ турецкихъ...], 2 İyul 1895, No: 25, s. 4, [Mekke’de koleraya karşı alınan önlemlerden dolayı hastalığın azaldığına dair İstanbul gazetelerinde çıkan haber hk.], [III] [Budağı az tañsıқ...] – [Интересное явленіе въ...], 2 İyul 1895, No: 25, s. 4, [Beyrut şehrinden zengin bir Arabın yedi dil bilen kızı Fatma Named’in Harvard’da okuması ve daha sonra da İngiltere’de doktoraya devam edeceğı hk.], [IV] “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [Sémey

şehriniñ...] – [Изъ отчета Семипалатискаго...], 2 İyul 1895, No: 25, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) şehrindeki okullarda Müslüman öğrencilerin olmaması hk.]

481. İmzasız, Malumname, Gazét mahkemesinen – Объявленія, При Редакціи, 2 İyul 1895, No: 25, 26, 27, 28, 29, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 44, 47, s. 4, [Gazetenin idarehanesinde, 40 kopeke ve ayrı nüshada satılan “Stepnoye Polojenıye”nin [Dala Vilayetinin Tüzüğü] ilanı hk.]

482. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Kün çığıs çağınıñ işi – Отдѣлъ Неофициальный, Восточныя дѣла, 9 İyul 1895, No: 26, s. 1-2, [Türk Ermeni gelişmeleri ve Japonya-Çin savaşı hk.]

483. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 9 İyul 1895, No: 26, s. 1-2, [Steppe olan yangın haberleri hk.]

484. İmzasız, Éğünniñ çığusını turasınan habarlar – Свѣдѣнія о видахъ на урожай хлѣбовъ, 9 İyul 1895, No: 26, s. 2-3, [Stepteki ekinlerin hasadı ile ilgili haberler hk.]

485. İmzasız, Bir èyel adamnıñ tirilgende ilimiñ üçün mihnet çekkeni turasınan – Изъ Жизни Труженницы Науки, 9 İyul 1895, No: 26, s. 2-4, [1893 yılında Çin’de ölen seyyah, araştırmacı, yazar Aleksandra Viktorovna Potanina ve çalışmaları hk.]

486. “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [Péterbor şehrindağı Ahun Ataullah Efendi Bayazidoğlına...] – Капиталь С.-Петербургской Мечети, 9 İyul 1895, No: 26, s. 3-4, [“Tercüman” gazetesinin muhabiri, Ataullah Beyazid’i ziyaret etmesi ve ona gösterilen kitaplar arasında Petersburg’daki cami için yardımda bulunanlar ve toplanan paraların belgeleri hk.]

487. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Müslümanlardıñ ilim turasındağı қағидасын түзеви turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, Обь улучшеніи постановки образованія мусульманъ, 16 İyul 1895, No: 27, s. 1-2, [Müslümanların eğitim düzeninin iyileştirilmesi ve eğitim meselesi ile ilgili görüşler ve “Tercüman” gazetesinin de bu konudaki görüşü hk.]

488. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 16 İyul 1895, No: 27, s. 2-3 [Steppe olan yangın, cinayet, hırsızlık haberleri hk.]

489. İmzasız, Tayınça Köl carmenkesi – Тайнчакульская ярмарка, 16 İyul 1895, No: 27, s. 2-3, [Tayınça Köl (Taynçakul’) panayırı hk.]

- 490.** Korabay Capanoğlu, Danışman hatunniñ hikayesi – Умная Женщина, 16 İyul 1895, No: 27, s. 2-4, [“Akıllı Kadın” adlı hikâye hk.]
- 491.** İmzasız, Ёñ kımbat bağıalı hayvanlar – Самыя дорогія по цѣнѣ животныя, 16 İyul 1895, No: 27, s. 3-4, [En pahalı hayvanlar hk.]
- 492.** “Sel’skiy Vestn.[ik]” Gazetesi, Kédeylikdiñ ras sebebleriniñ biri – Одна изъ дѣйствительныхъ причинъ бѣдности, 16 İyul 1895, No: 27, s. 3-4, [Fakirliğin sebeblerinden bir neden hk.]
- 493.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Padişah ordası ministiri Voronsof-Daşkofdiñ...] – [При министрѣ Императорскаго...], 16 İyul 1895, No: 27, s. 3-4, [Çar’ın bakanlarından Graf İ. İ. Vorotsov-Daşkov tarafından “Koronatsiyonnaya Komisiya” adı altında düzenlenen toplantı hk.], [II] [Cağın arada Kiyef şehrinen...] – [Въ Кіевѣ на-дняхъ...], 16 İyul 1895, No: 27, s. 4, [İki at binicisinin Kazak atlarıyla Kiyev’den Berlin’e kadar gidecekleri hk.], [III] “Kaspiy” Gazetesi, [Kaspiy dégen gazétidiñ...] – [По слухамъ полученнымъ...], 16 İyul 1895, No: 27, s. 4, [Oral’dan (Ural’sk) Buhara’ya kadar yapılacak demir yolun ihalesini almak isteyenler hk.], [IV] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [1896’nçı cılı Nicegorod şehrinde...] – [На всероссійскую выставку...], 16 İyul 1895, No: 27, s. 4, [1896 yılında Nijniy Novgorod’da düzenlenecek olan umumî Rusya panayırına Buhara Emiri’nin altı, Hive Hanı’nın da dört at göndereceği hk.], [V] “Turk. Ved.” Gazetesi, [Osı cılı cazğı...] – [Уловъ рыбы у села...], 16 İyul 1895, No: 27, s. 4, [Şinaz (Çinaz) kasabası civarındaki gölden avlanan balık miktarı hk.]
- 494.** İmzasız, Buyruğdar cazılatuğın bölegi, Memleketdiñ casap çığarğan buyruğı – Отдѣлъ Оффиціальный, Правительственныя постановленіе и распоряженія, 23 İyul 1895, No: 28, s. 1, [Çelyabinsk-Omsk demir yolu vasıtasıyla posta taşımacılığıyla ilgili kararname hk.]
- 495.** İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Қыр dalanıñ içinde ne bolıp satқанı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Что Дѣлается Въ Степи, 23 İyul 1895, No: 28, s. 1-2, [Stepte olan cinayet, hırsızlık haberleri hk.]
- 496.** V. İvanov, Cuğımtal navıķas turasınan – О Заразныхъ Болѣзняхъ, 23 İyul 1895, No: 28, s. 2-3, [Bulaşıcı hastalıklar hk.]

- 497.** İmzasız, Caratılmıſda bulayça bolğan bala (Èñgime) – Дитя Природы, (Разсказъ), 23 İyul 1895, No: 28, s. 3-4, [Fakir bir Başkurt'un hayatını anlatan “Ditya Prirodi” [Tabiatın Çocuğu] adlı hikâye hk.]
- 498.** İmzasız, Buyrukdar cazılatuğın bölegi, Semeydiñ érkek balalar okıptuğın progimnaziye uřkolınıñ okuvınıñ üstünen қарап turęuvçi bastığınan – Отдѣль Оффиціальнй, Отъ Г. Инспектора Семипалатинской Мужской прогимназіи, 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 1-2, [Semey (Semipalatinsk) progimnaziyanın (gimnaziya olmayan şehirde açılan dört sınıflı okul) 1895-96 eğitim yılı için yapacağı sınavlar hk.]
- 499.** İmzasız, Buyrukdan başka sözler cazılatın bölegi, Malın navıkasın toqtatuv turada – Отдѣль Неоффиціальнй, О борьбѣ съ эпизоотією, 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 1-2, [Hayvanlarda görülen yaygın hastalıkları önleme yöntemleri hk.]
- 500.** İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp satқанı – Что Дѣлается Въ Степи, 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 2-3, [Steppe olan ölüm, yangın, insan kaçırma, vb. haberler hk.]
- 501.** İmzasız, Aluvdegi bir èyel – Рѣдкая Женщина, 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 2-3, [Daęistan oblastinin Zyazik köyünden Karavela Udinkızı'nın ilginç hayatı hk.]
- 502.** İmzasız, Caratılmıſda bulayça añқav bolğan adam (Èñgime) – Дитя Природы, Разсказъ, 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 2-4, [(28. sayıdaki yazının devamı) Fakir bir Başkurt'un hayatını anlatan “Ditya Prirodi” [Tabiatın Çocuğu] adlı hikâye hk.]
- 503.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Turkest. Ved.” Gazetesi, [Türkistan gazétiniñ...] – [Учебное начальство Туркестанскаго...], 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 3-4, [Taşkent'in real'nyı uçilişçenin müdüriyeti, eğitim programlarına İngilizce ve Türkî (Sart) dillerinin dâhil edilmesi için Eğitim Bakanlığı'na başvuru bulunması hk.], [II] “Turk. Ved.” Gazetesi, [Türkistan gazétiniñ aytuvinça...] – [«Турк. Вѣд.» сообщаютъ, что...], 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 3-4, [Rus Taşkent'te görülen ölümcül hastalık hk.], [III] [İstanbul şehri ministr vnutrinnih...] – [Городъ Константинопль...], 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 4, [İç İşleri İstanbul'u kolera hastalığı açısından sağlıklı bulması hk.], [IV] [Toręay oblosınıñ vayannay...] – [Вслѣдствие представленія военнаго...], 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 4, [Orınbor (Orenburg) öğretmen okulunda okuyan Kazak çocukların Krasnoufa real'nyı uçilişçesinde okuyacak olanların masraflarını Toręay (Turgay) Eğitim Bakanlığı'nın karşılayacağı hk.], [V] [Halkdıñ okuv ilminiñ...] – [Г. министръ народнаго...], 6 Ağusd 1895, No:

29, s. 4, [Teknik kursların açılması için yerel idareye yapılan başvuru hk.], [VI] [Rum curtınıñ hanım padşası...] – [Румынская Королева...], 6 Ağusd 1895, No: 29, s. 4, [Romanya kraliçesinin 1880 yılında aldığı kırmızı tedavisinin faydalı olmasından dolayı tedavi için Rusya'ya tekrar gelip Samara guberniyasında bir ay kalacağı hk.]

504. İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Padşah-ı ağzamğa memleketge éllüv cıl hizmet kılğan turadan – Отдѣль Неофициальный, Полвѣка службы Царю и Отечеству, 13 Ağusd 1895, No: 30, s. 1, [10 Avgust günü, Baron M. A. Taube'nin Çar'a hizmet etmesine 50. yıl olmasından dolayı Çar'dan teşekkür mektubu alması hk.]

505. İmzasız, Qaşkırlar minen aynalusuv – Борьба Съ Волками, 13 Ağusd 1895, No: 30, s. 1-2, [Kurtların verdiği zararlar ve onlarla yapılan mücadele hk.]

506. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp satqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 13 Ağusd 1895, No: 30, s. 2-3, [Steppe olan hırsızlık, cinayet, kavga haberleri hk.]

507. İmzasız, Qırdan kélgen habarlar, (Torğay uyazındağı Qara Quğa ilinen) – Вѣсти Изъ Степи, Каракугинская волость Тургайского уѣзда, 13 Ağusd 1895, No: 30, s. 2-3, [Torğay (Turgay) uyezdinin Kara Kuğa (Karakuginsk) volostunda ortaya çıkan çekirge ve yapılan mücadele hk.]

508. İmzasız, Savıda habarları – Торговля Извѣстія, [I] Aviliye Ata carmenkesiniñ kılğan saudası – Обороты Аулиеатинской ярмарки, 13 Ağusd 1895, No: 30, s. 3, [Aviliye Ata (Auliyeatinsk) panayırında yapılan ticaretin hacmi hk.], [II] Qostanay carmenkesindegi mal savıdası – Торговля скотомъ на Кустанайской ярмаркѣ, 13 Ağusd 1895, No: 30, s. 3-4, [Kostanay (Kustanay) panayırında yapılan hayvan ticareti hk.]

509. İmzasız, Caratılmılda bulayça añkav bolğan adam (Eñgime) – Дитя Природы, Разсказъ, 13 Ağusd 1895, No: 30, s. 3-4, [(29. sayıdaki yazının devamı) Fakir bir Başkurt'un hayatını anlatan "Ditya Priroda" [Tabiatın Çocuğu] adlı hikâye hk.]

510. II. Nikola, Buyruqdar cazılatuğın bölegi, Riskrip – Отдѣль Официальный, Высочайшій Рескриптъ, 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 1, [Baron Taube'nin 50 yıl hizmet etmesinden dolayı Çar'ın gönderdiği teşekkür ve takdir mektubu hk.]

511. İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Piterbordağı meyrām – Отдѣль Неофициальный, Празднество въ Петербургѣ, 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 1-2, [22 İyul' günü Petersburg'da yapılan Çar annesinin doğum günü kutlamaları hk.]

- 512.** Korabay Capanoğlu, Kerekuden kélgen hat – Кочевья Стойбища, 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 2-3, [Kérekü'deki (Pavlodar) toprakların tasnifi ve göçebelerin obaları hk.]
- 513.** İmzasız, Kıır dalanıñ içinde ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 2-3, [Steppe olan cinayet haberleri hk.]
- 514.** İmzasız, Kırdan kélgen habarlar, Fransuz curtınıñ kıır iline çıkkın colavıçıları – Вѣсти Изъ Степи, Путешественники французы въ киргизской степи, 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 2-4, [Kazak steplerini gezen Fransız seyyahlar hk.]
- 515.** Rahimcan Düysenbayoğlu, Értégi – Сказка, 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 3-4, [Bir kralın gaddarlığını anlatan masal hk.]
- 516.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [17'nci iyülde Tobol...] – [Въ г. Тобольскѣ...], 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 3-4, [Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdinin eski naçal'niki D. A. Varaksin'in zehirlenerek ölmesi hk.], [II] [Bizdiñ Pékindağı...] – [Въ силу состоявшагося...], 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 3-4, [Çin ile imzalanan telegraf sözleşmesi hk.], [III] [Torğay oblosınıñ...] – [Старшій сверхштатный...] ,20 Ağusd 1895, No: 31, s. 3-4, [Torğay (Turgay) voyennıy gubernatorun yanında görevli kadrosuz bayraktar Berkimbayoğlu'nun Mondıbayevsk okuluna ek bina yaptırıp Eğitim Bakalığı'na teslim edeceği hk.], [IV] [Қоқанниñ burınğı...] – [Внукъ бывшаго...], 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 3-4, [Eski Hokand Hanı'nın dokuz yaşındaki torunu kadet korpusunun giriş sınavını başarıyla verip Orınbora (Orenburg) gitmesi hk.], [V] [23] iyülde Baқçesaray арқılı...] – [23-го іюля проѣхаль...], 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 3-4, [Buhara Emiri ve maiyetinin Yalta'ya giderken Baқçesaray'da mola verip Gaspıralı'nın verdiği kahvaltıya iştirak etmeleri hk.], [VI] [Cér şaruasınıñ...] – [Изъ министества...], 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 3-4, [Tarım Bakanlığı'nın, kendi imkânlarıyla bataklık kurutanlara ve ormanlık alanı geliştirenlere verdiği madalyalar hk.], [VII] [Torğaydıñ oblosnay...] – [Тургайское областное...], 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 3-4, [Torğay (Turgay) oblastnoy naçal'stvanın mahkümlara verilen yol düzeltme cezasının paraya çevrilmesi için İç İşleri'ne başvurması hk.], [VIII] “Kaspiy” Gazetesi, [Taşkêntde çığıp turatuğın Kaspiye dégen...] – [Ташкентскій корр. «Каспія»...], 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 4, [“Kaspiy” gazetesinin Taşkent muhabirinin verdiği bikgiye göre susuz stepten geçecek olan Taşkent ile Semerkant arasındaki demir yolunun

tamamlanmasıyla susuz stepin gelişip yeşereceği hk.], [IX] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [Тѣмирскій уязунѣ...] – [Въ Петербургъ...], 20 Ağusd 1895, No: 31, s. 4, [Petersburg’a Temirsk uyezdinin temsilcisiyle birlikte gelen saygın bir Kazak Türkünün ve Çar’a hediye olarak getirdiği at hk.]

517. V. B-ov, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Medrese hem ömür – Отдѣлъ Неоффиціальный, Школа И Жизнь, 27 Ağusd 1895, No: 32, s. 1-2, [Kazakların eğitim durumu, Rus okullarının önemi ve Kazakların bu okullarla ilgili çekinceleri hk.]

518. İmzalı, Kırdan kélgen habarlar – Вѣсти Изъ Степи, [I] R.[ahimcan] D. [üysenbayoğlu], [İyün ayının içinde...] – Поимка конокрада в степи, 27 Ağusd 1895, No: 32, s. 2-3, [Steppe yakalanan at hırsız hk.], [II] Korabay Capanoğlu, Kéreku uyazınan – Корреспонденціи изъ Павлодарскаго уѣзда I, 27 Ağusd 1895, No: 32, s. 2-3, [Kazakların ziraatla daha fazla uğraşmaya başladıkları hk.], Emre Nögerbekoğlu, II, 27 Ağusd 1895, No: 32, s. 2-3, [Gazetenin 1894 yılının 49. sayısında tarımla uğraşmaya başladığını söyleyen Nögerbekoğlu, bu sayıda ise elde ettiği sonuçlar ve bölgede değirmen eksikliğinin giderilmesinin talebi hk.]

519. “Tercüman” Gazetesi, Angliya minen kün çığıs halkı – Англія И Востокъ, 27 Ağusd 1895, No: 32, s. 2-4, [İngiltere’nin Müslüman topraklardaki faaliyetleri ile ilgili Müslümanların ileri gelenlerinden ve Tercüman, Gayret, Kıbrıs gazetelerinden alınan bilgiler hk.]

520. İmzasız, Keremetli şamdall – Чудесный Подсвѣчникъ, 27 Ağusd 1895, No: 32, s. 3-4, [“Harika Şamdan” adlı hikâye hk.]

521. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Padşah-ı ağzam hazretleri...] – [Высочайше утверждено...], 27 Ağusd 1895, No: 32, s. 4, [Yeni altın ve gümüş rubleler hk.], [II] [Éstüvimizçe osı...] – [По слухамъ, въ...], 27 Ağusd 1895, No: 32, s. 4, [Petersburg darphanesinin altın paralar bastığı söylentisi hk.]

522. İmzasız, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, Bolosnaylarğa üy salmaқdıñ hacet ékendigi – Отдѣлъ Неоффиціальный, О необходимости устройства волостныхъ домовъ, 3 Sintabr 1895, No: 33, s. 1-2, [Semey (Semipalatinsk) oblastinin bazı Kazak volostlarında Kazakların volostnoy upravitel ile kaңçelarya memuru için yaptırdıkları kışlık lojmanların ve bunların diğer bölgelere de yayılması gerektiği hk.]

- 523.** İmzasız, 1895'nci cılgı Botoр carmenkesi – Ботовская Ярмарка въ 1895 году, 3 Sintabr 1895, No: 33, s. 1-2, [1895 yılında düzenlenen Botovsk panayırı hk.]
- 524.** İmzasız, Kırdagi sothorlar – Степные Ростовщики, 3 Sintabr 1895, No: 33, s. 2-3, [Stepteki tefeciler ve verdikleri zararlar hk.]
- 525.** İmzasız, Keremetli şamdal – Чудесный Подсвѣчникъ, 3 Sintabr 1895, No: 33, s. 3-4, [(32. sayıdaki yazının devamı) “Harika Şamdan” adlı hikâye hk.]
- 526.** İmzasız, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] [28'nci ağustda Çilabiden...] – [28-го августа, съ экстреннымъ...], 3 Sintabr 1895, No: 33, s. 4, [28 Ağust günü Omsk'a Ulaştırma Bakanı Knyaz M. İ Hilov'un gelmesi hk.], [II] [1'nci iyülden béri...] – [Съ перваго іюля открыты...], 3 Sintabr 1895, No: 33, s. 4, [Batı Sibirya demir yolu istasyonlarında açılan posta merkezleri hk.]
- 527.** İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılâtın bölegi, Qazaqlar malğa saқ bolıñlar – Отдѣлъ Неофициальный, Киргизы, Берегите Свой Скотъ! 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 1, [Hayvanlarda görülen veba ve salgın hastalıkları önleme yöntemleri ve bu konularda gazetede yayımlanan haberler hk.]
- 528.** İmzasız, Kırdan ne bolıp catқanı – Что Дѣлается Въ Степи, 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 1-2, [Stepte olan cinayet, hırsızlık, kavga, Çin'den gelen hasta at, vb. haberler hk.]
- 529.** İmzasız, Şaruva habarları (Küzdikni dalada қurt қумырşқаларға қılatın ğamal) – Сельско-хозяйственныя свѣдѣнія, Осенія мѣры борьбы съ вредными насѣкомыми, 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 2-3, [Sonbaharda haşerelerle mücadele yöntemleri hk.]
- 530.** “Turkistanskiya Vedomosti” Gazetesi, Döngenlerdiñ ğavığa ыğarğanları – Возстаніе Дунганъ, 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 2-3, [Çin'deki Döngenlerin ayaklanması hk.]
- 531.** İmzasız, 1895'nci cılgı Makarye carmenkesi – Нижегородская Ярмарка Въ 1895 Году, 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 2-3, [1895 yılında Nijniy Novgorod'da düzenlenen Mekerce panayırı hk.]
- 532.** V. İvanov, İstambuldağı Aya Sofya mescidi – Софійская мечеть въ Константинополѣ, 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 3-4, [İstanbul'daki Aya Sofya Camisi hk.]

533. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Sintabrđiñ 5 sine qarağan...] – [Въ ночь на...], 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 3-4, [Tarım ve Tapu Bakanı tayını sovetnik A. S. Yermolev'in Omsk'a gelmesi hk.], [II] [Türkistandağı Müslümanlardıñ...] – [Въ виду усиленія...], 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 4, [Rusçayı daha iyi öğretilmesi için Türkistan Vilayeti'nin bazı şehirlerinde Eğitim Bakanlığı tarafından açılacak olan Rus-Tuzem [yerel] yatılı ilkokulları hk.], [III] [Padşah-ı ağzam hazretleri...] – [Съ Высочайшаго соизволенія...], 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 4, [1894 yılında Taşkent'te Buhara Emiri Muzaffereddin tarafından açılan real'ny uçilişçenin hamiliğinin Emir'in oğlu yeni Emir Seyid Abdülahad Han'a verilmesi hk.], [IV] [Maskevidegi savıdagerlerdiñ...] – [Среди московскихъ...], 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 4, [Asya bankasının kurulması meselesinin Moskovalı tüccarlar tarafından dile getirilmesi hk.], [V] [Қув Çék dégen cérde...] – [На урочищѣ Куу-чекъ, недалеко...], 10 Sintabr 1895, No: 34, s. 4, [Akmola ile Kereku (Pavlodar) uyezdlerinin sınırındaki Kuv Çek deresinde bulunan zengin kömür madenleri hk.]

534. Sultan Abbasov, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Bilimniñ hacatlığı turada – Отдѣлъ Неофициальный, О необходимости образованія для киргизъ, 17 Sintabr 1895, No: 35, s. 1-3, [Eğitimsizliğin Kazaklara verdiği zarar ve Kazak Türkünün Rus Kazakı, Sartla, Tatarla mukayesesi hk.]

535. Esenbay Davletoğlu, Sothorlar hem halkdıñ biyliği – Ростовщичество и народный судъ, 17 Sintabr 1895, No: 35, s. 2-3, [Tefecilik ve halk mahkemesi hk.]

536. İmzasız, Bağdad Paşasının ahrında ne körgeni – Приключенія Багдадскаго Паши, 17 Sintabr 1895, No: 35, s. 3-4, [Bir Bağdatlı paşanın maceraları hk.]

537. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Nıcnay şehrine...] – [Въ Нижній командированъ...], 17 Sintabr 1895, No: 35, s. 4, [Nijniy'deki panayırdı Hive standının kurulması için gönderilen Hive Hanı'nın temsilcisi hk.], [II] “Mosk.[ovskiy]e Ved.[omosti]” Gazetesi, [Maskev gazétiniñ aytuvinça...] – [По сообщенію...], 17 Sentyabr 1895, No: 35, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinde madenleri araştırmak üzere kurulan anonim şirket hk.]

538. İmzasız, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Dèriger cèrdemi – Отдѣлъ Неофициальный, Врачебная Помощь, 24 Sintabr 1895, No: 36, s. 1-2, [Gazetenin

daha önceki sayılarında, tabibler, baksılar ve duvanalarla ilgili yayımlanmış yazılar, modern sağlık memurların yetersizliği ve Omsk'taki sağlık okuluna yapılan teşvik hk.]

539. “Turkistanskiya Ved.” Gazetesi, Kıтай arasındağı ğavığa – Волненія Въ Китаѣ, 17 Sintabr 1895, No: 35, s. 1-2, [Çin'deki Döngenlerin ayaklanması hk.]

540. İmzasız, Savıda habarları – Торговья Свѣдѣнія, [I] 1895'nçi cılığı Makariye carmenkesi – Нижегородская Ярмарка въ 1985 году, 17 Sintabr 1895, No: 35, s. 2, [1895 yılında düzenlenen Mekerse panayıırı hk.], [II] Narinsko-Sérgiyopoldağı carmenkeden – Съ Нарынско-Сергіополькой ярмарки, 17 Sintabr 1895, No: 35, s. 2-3, [Narinsko-Sergiopol'skiy panayıırı hk.]

541. İmzasız, Bağdad Paşasınıñ ahırında ne körgeni – Приключенія Багдадскаго Паши, 24 Sintabr 1895, No: 36, s. 2-4, [(35. sayıdaki yazının devamı) Bir Bağdatlı paşanın maceraları hk.]

542. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Nov. Vr.” Gazetesi, [Rostovı Donan Buhara...] – [Въ Петербургъ...], 24 Sintabr 1895, No: 36, s. 3-4, [Petersburg'da ticari acente açmak için Rostov'dan gelen iki Buharalı tüccar hk.], [II] “Novoye Obozreniye” Gazetesi, [Novoye Obozreniye dégen...] – [Въ Персіи, въ...], 24 Sintabr 1895, No: 36, s. 4, [İran'ın Ahat şehrinde çıkan olaylar hk.], [III] “Nov.” Gazetesi, [Bir azdan beri...] – [Въ Асхабадѣ въ...], 24 Sintabr 1895, No: 36, s. 4, [Aşhabad şehrine Babistlar ile İran'dan gelen göçmenlerin çocuklarını Rus okuluna kaydettirmeleri hk.], [IV] [Ébropadağı halklardıñ...] – [Военныя силы разныхъ...], 24 Sintabr 1895, No: 36, s. 4, [Avrupa devletlerinin asker sayısı hk.], [V] “Okr.” Gazetesi, [Buyıl küzge...] – [Нынѣшней осенью...], 24 Sintabr 1895, No: 36, s. 4, [Poltava'dan Buhara'ya Karakul koyunlarını almak için gidecek heyet hk.]

543. Ombu (Omsk) Kazağı, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Қазақ halkına talim aluv turadağı cevabқа söz – Отдѣлъ Неоффіціальній, Къ вопросу о киргизскомъ народномъ образованіи, 1 Oktabr 1895, No: 37, s. 1-3, [Gazetenin önceki sayılarında çıkan eğitimle ilgili yazılardaki Kazak Türklerinin eğitime ilgisiz kaldıklarından ziyade, eğitim vermenin zorluklarına ve şartların ağırlığına değinen Ombu (Omsk) Kazak Türkünün eleştiri yazısı hk.]

- 544.** İmzasız, Kırdan ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 1 Oktabr 1895, No: 37, s. 2-3, [Steppe olan cinayet, yangın, hapisten kaçış boğulma, şimşekten ölüm haberleri hk.]
- 545.** İmzasız, Çay savıdası – Торговля чаемъ, 1 Oktabr 1895, No: 37, s. 2-4, [Rusya'daki çay ticareti hk.]
- 546.** İmzasız, Bağdad Paşasının ne körgeci – Приключенія Багдадскаго Паши (Продолженіе), 1 Oktabr 1895, No: 37, s. 2-4, [(36. sayıdaki yazının devamı) Bir Bağdatlı paşanın maceraları hk.]
- 547.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [Ufıdan kélgen...] – [Изъ Уфы...], 1 Oktabr 1895, No: 37, s. 4, [Hasan Efendi'nin Moğol, Tatar, Bulgar ve Kıpçakların tarihiyle ilgili çalışmasını tamamlamak üzere olduğu hk.], [II] [Burıñıdan qalğan...] – [Императорскою Археологическою...], 1 Oktabr 1895, No: 37, s. 4, [Semerkand'da eski yapıları araştırmak üzere İmperatorluk Arkeoloji Komisyonu tarafından A. A. Bobrinskiy başkanlığında gönderilecek heyet hk.], [III] [Mısırdıñ padşası...] – [Египетскій хедивъ...], 1 Oktabr 1895, No: 37, s. 4, [Mısır Hidivi'nin Moskova ve Petersburg'da eğitim kurumlarına hediye olarak verdiği lahit ve mumyalar hk.]
- 548.** St. Artemenko, Buyruqdan başka sözler cazılattın bölegi, Qazaq halqına atadan balağa miras qalğan cér mén faydalanuv turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальній, О наслѣдственномъ землепользованіи у киргизовъ, 8 Oktabr 1895, No: 38, s. 1-2, [Kazaklar arasındaki toprak meseleleri, atadan kalan miras toprak ve toprakla ilgili çıkan Rus kanunları hk.]
- 549.** “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, Buhara Ėmiriniñ Aq padşah-ı ağzam hazretde bolğandağısı – Эмиръ Бухарскій у Бѣлаго Царя, 8 Oktabr 1895, No: 38, s. 2-3, [“Tercüman “gazetesinde basılan, Buhara Emiri'nin 1892-93 yıllarında Petersburg'a yaptığı seyahat ile ilgili günlüğü hk.]
- 550.** Vladimir Karbışev, Burıñı zamanda adamlar qalayça cazıvdu üyrendi – Какъ люди научились писать, 8 Oktabr 1895, No: 38, s. 3-4, [İnsanların yazmayı nasıl öğrendikleri hk.]
- 551.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Oquv iliminiñ ministerstvaı...] – [Министерствомъ народнаго...], 8 Oktabr 1895, No: 38, s. 4,

[Çar'ın evlilik töreni dolayısıyla Bökey Hanlığı'nda Eğitim Bakanlığı tarafından açılan 19 okul hk.], [II] "Mosk.[ovskiye] Ved.[omosti]" Gazetesi, [Maskev gazétini...] – [«Моск. Вѣд.» передають...], 8 Oktabr 1895, No: 38, s. 4, [II. Aleksandır için yapılacak heykel hk.], [III] "Nov." Gazetesi, [Cuvırda Férğananiñ...] – [Недавно вышла въ...], 8 Oktabr 1895, No: 38, s. 4, [Namanganlı Cihanşir Töre tarafından Fergana oblastnoy idaresinin basımevinde Sart dilinde "Sokraşçönnaya İstoriya Rossiyi" (Rusya'nın Kısa Tarihi) adlı kitap ve bu kitabın yerel Sart okullarında okutulma izni hk.], [IV] "Nov. Vr." Gazetesi, [Novaye Vreme dégen...] – [По словамъ Нов. Вр., въ...], 8 Oktabr 1895, No: 38, s. 4, [Rus askeri sistemi öğrenmek için Çin'den gelecek olan heyet hk.], [V] [Sémey şehrinde...] – [Въ Семипалатинскѣ...], 8 Oktabr 1895, No: 38, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) şehrinde at yarışları topluluğunun kurulması hk.]

552. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, [Buyıl cazğiturum biz aytıp cazıp edik...] – Отдѣлъ Неофициальный, Петропавловскій складъ сельско-хозяйственныхъ орудій, 15 Oktabr 1895, No: 39, s. 2-3, [Kızılcar'da (Petropavlovsk) açılan zıraî aletler deposu ve aletlerin satış kuralları hk.]

553. İmzasız, Öskemen uyazınan kélgen hat – Корреспонденція, Изъ Кызыль-Тала, Устькаменогорскаго уѣзда, 15 Oktabr 1895, No: 39, s. 2-4, [Öskemen (Ust'kamenegorsk) uyezdinin Kızıltal bölgesinde Kazakların ekin tecrübeleri hk.]

554. St. Artemenko, Қазақ халқына atadan balaға miras қалған сёр мён faydalanuv turasınan – О наслѣдственномъ землепользованіи у киргизъ, 15 Oktabr 1895, No: 39, s. 3-4, [(38. sayıdaki yazının devamı) Kazaklar arasındaki toprak meseleleri, atadan kalan miras toprak ve toprakla ilgili Rus kanunları hk.]

555. İmzasız, Bağdad Paşasınıñ ne körgeni – Приключенія Багдадскаго Паши, 15 Oktabr 1895, No: 39, s. 3-4, [(37. sayıdaki yazının devamı) Bir Bağdatlı paşanın maceraları hk.]

556. St. Artemenko, Қазақ халқына atadan balaға miras қалған сёр мён faydalanuv turasınan – О наслѣдственномъ землепользованіи у киргизъ, 22 Oktabr 1895, No: 40, s. 1-2, [(39. sayıdaki yazının devamı) Kazaklar arasındaki toprak meseleleri, atadan kalan miras toprak ve toprakla ilgili Rus kanunları hk.]

- 557.** R. Düysembayev, Savıdagerlerdiñ qalayça Qazaqdı céytüni – Способы и приемы торгашей къ обиранию киргизовъ, 22 Oktabr 1895, No: 40, s. 2-3, [Kazakları dolandıran tüccarlar hk.]
- 558.** İmzasız, Cündi tazalav turada – Очистка И Окраска Шерсти, 22 Oktabr 1895, No: 40, s. 2-3, [Yün temizleme ve boyama yöntemi hk.]
- 559.** “Pravit.[el’stvenniy] Vestn.[ik]” Gazetesi, Qıtay danışmanı Şe-Tzeniñ oyı – Мысли китайского мудреца Ши-Тзе, 22 Oktabr 1895, No: 40, s. 3-4, [Çinli bilge Şi-Tse’ye göre iyi insanda olması gereken özellikler hk.]
- 560.** İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [Torğay oblosında...] – [Объ успѣхѣ русско-киргизскихъ женскихъ школь...], 22 Oktabr 1895, No: 40, s. 4, [İlki 1888 yılında İrgiz’de, 1890 yılında Torğay’da, 1893 yılında Kostanay’da ve Aktöbe ve Karabutak’da açılan Rus-Kazak kız okullarının başarıları hk.], [II] [Döngenler kötergen ğavığa...] – [Дунганское возстаніе...], 22 Oktabr 1895, No: 40, s. 4, [Çin’deki Döngenlerin An-si-çjou’daki ayaklanması hk.], [III] [Knaz Uhtomskiy ğınvardan...] – [Съ января кн. Э. Э. Ухтомскій...], 22 Oktyabr 1895, No: 40, s. 4, [Knyaz Uhtomskiy’in yanvar ayından itibaren yayımlayacağı siyasî-edebî gazete hk.], [IV] [Paricdağı Rusya vıstabka at...] – [На русской конской...], 22 Oktabr 1895, No: 40, s. 4, [Paris’teki at fuarında Rusların aldıkları ödüller hk.], [V] [Torğay oblosındağı Aktöbe...] – [Въ Актюбинскѣ Тургайской...], 22 Oktabr 1895, No: 40, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinin Aktöbe (Aktyubinsk) şehrinde açılan Rus-Kazak kız okulu ve Kazakların kız çocuklarını vermek için yaptıkları 20 başvuru hk.]
- 561.** İmzalı, Malumname – Объявленія, [I] 1896’nçı cılğa Sibirskiy Véstnik (yağni Sibiryeniñ habarı) dégen gazétni qol koyıp aluvğa mümkündür – Открыта Подписка На Ежедневную Газету “Сибирскій Вѣстникъ”, 22 Oktabr 1895, No: 40, 42, 47, s. 4, [Günlük siyasî, edebî, içtimaî “Sibirskiy Vestnik” gazetesinin 1896 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [II] Komarov, [İmpératritsa Mariya Aleksandrovnanıñ...] – [Уполномоченный по Западной...], 22 Oktabr 1895, No: 40, s. 4, [Omsk hastanesinde açılan göz bölümü ve çalışma saatleri hk.]
- 562.** Baron Taube, Buyırqdar cazılatuğın bölegi, Dala Vılayatınıñ ğeneral gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣлъ Официальный, Приказы По Степному

Генераль-Губернаторству, 29 Oktabr 1895, No: 41, s. 1, [Kerekü (Pavlodar) uyezdinin Altıbay (Altıbayevsk) ve Terenköl (Terengul'sk) volostlarının Kazak upravitellerinin hizmetlerinden dolayı gümüş nişanla ödüllendirilmeleri hk.]

563. Stepan Artemenko, Buyırkıdan başka sözler cazılatın bölegi, Padşalık toğaydın Қазақlardıñ pulsız ağaç aluvnıñ cöni – Отдѣль Неофициальный, О правѣ киргизовъ на бесплатное пользованіе казенными лѣсами, 29 Oktabr 1895, No: 41, s. 2-3, [Kazakların devlet ormanlarını parasız kullanma hakkı hk.]

564. İmzasız, Kırdı ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 29 Oktabr 1895, No: 41, s. 3, [Stepte olan doğal afet, hırsızlık, kavga, boğulma, yangın, vb. haberler hk.]

565. М. Т., Тüñ maydan şam astavıdıñ cöni – Производство Сальныхъ Свѣчь, 29 Oktabr 1895, No: 41, s. 3-4, [Yağdan mum yapma yöntemi hk.]

566. Meyram Canaydaroglu, Mıñ bir түnniñ hikayesi (Şahirazaddıñ aytқанларınan) (Öleñ bolıp çıққан) – Изъ разсказовъ Шахеразеды, 29 Oktyabr 1895, No: 41, s. 3-4, [Kazakça kısmı manzum olan “Bin Bir Gece Masalları”ndan hikâyeler hk.]

567. İmzasız, Buyruқdar cazılatuğın bölegi, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ carıye étip çıғарған buyruğı, Şékirtgeni қurutuv amalın beyan étip – Отдѣль Официальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, Отъ 10 октября 1895 года № 3312, о мѣрахъ къ уничтоженію саранчи, 5 Noyabr 1895, No: 42, s. 1-2, [Çekirgeyi yok etmek için alınması gereken önlemleri beyan eden askeri valinin genelgesi hk.]

568. İmzasız, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Қазақ içindegi ilim bilimniñ cevabı turadan – Отдѣль Неофициальный, По вопросу объ образоваіи киргизовъ, 5 Noyabr 1895, No: 42, s. 2-3, [Akmola, Torğay ve Cetisu oblastlerinde 1860 yıllarından günümüze kadar verilen eğitimin ve Rus-Kazak okullarının durumu hk.]

569. İmzasız, Kırdı ne bolıp catқанı – Что Дѣлается Въ Степи, 5 Noyabr 1895, No: 42, s. 2-3, [Akmola (Akmolinsk) oblastinde sonbaharda çıkan yangınlar ve zararı hk.]

570. М. Т., Arzan otın – Дешевое Топливо, 5 Noyabr 1895, No: 42, s. 2-3, [Ucuz yakıt olan turba hk.]

571. Meyram Canaydaroglu, Mıñ bir түnniñ hikayesi (Şahirazadanıñ aytқанларınan) (Öleñ bolıp çıққан) – Изъ разсказовъ Шахеразеды, 5 Noyabr 1895, No: 42, s. 3-5,

[(41. sayıdaki yazının devamı) Kazakça kısmı manzum olan “Bin Bir Gece Masalları”ndan hikâyeler hk.]

572. İmzasız, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] [Vnutrinnih Déldiñ ministiri...] – [Министръ Внутреннихъ Дѣлъ...], 5 Noyabr 1895, No: 42, s. 4-5, [İç İşleri Bakanı Durnov’un Bakanlar Komitesi Başkanı olarak, İç İşleri Başkanı olarak da Goremin’in atanması hk.], [II] [Tomskiy arklı Orta Sibiryeniñ témir colınıñ...] – [Черезъ Томскъ прослѣдовало нѣсколько сотъ киргизъ...], 5 Noyabr 1895, No: 42, s. 4-5, [Orta Sibirya demir yolu inşaatında çalışan birkaç yüz Kazağın evlerine Tomsk üzerinden dönmeleri hk.]

573. Baron Taube, Buyıqdar cazılatuğın bölegi, Dala Vılayatınıñ général gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣлъ Оффиціальнѣй, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 12 Noyabr 1895, No: 43, s. 1, [Omsk uyezdinin idaresinde Kazak dili tercümanı olarak çalışan Kazak Cuman Cabıkoğlu’nun “gayretlerinden” ötürü gümüş madalyayla ödüllendirilmesi hk.]

574. II. Nikola, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неоффиціальнѣй, 12 Noyabr 1895, No: 43, s. 1, [Çar II. Nikola’nın 3 Noyabr günü Olga adında kızının doğması hk.]

575. A. Selivanov (Devlet Mallarının İdarecisi), Arteminkoniñ cazıp çığarganı turasında 1895’nci cılı Dala Vılayatınıñ Gazétiniñ 41’nci nomerinde cazılğan édi – По поводу статьи г. Артеменко, 12 Noyabr 1895, No: 43, s. 1-3, [41. sayıdaki Artemenko’nun “Kazakların devlet ormanlarını bedava kullanma hakkı” ile ilgili yazıdaki bazı yerlerin yanlış olduğuna dair yazı ve ormanları kullanma kuralları hk.]

576. İmzasız, Dala Vılayetinde қандай medrese faydalı – Какія школы полезнѣе въ Степномъ краѣ? 12 Noyabr 1895, No: 43, s. 2-4, [Dala Vılayetinde hangi okulların daha faydalı olacağı hk.]

577. M. T., Қазақ ішінде құлді azad қылған turadan – Освобожденіе рабовъ въ киргизской степи, 12 Noyabr 1895, No: 43, s. 3-4, [Arşiv materyallerine göre Kazak bozkırında köleliğin kaldırılması hk.]

578. Meyram Canaydaroğlu, Mıñ bir түnniñ hikayesi (Şahirazadanıñ aytқанларınan) (Öleñ bolıp çıkқан) – Изъ разсказовъ Шахеразеды, 12 Noyabr 1895, No: 43, s. 3-4,

[(42. sayıdaki yazının devamı) Kazakça kısmı manzum olan “Bin Bir Gece Masalları”ndan hikâyeler hk.]

579. İmzasız, Buyırqdar cazılatuğın bölegi – Отдѣль Официальный, 19 Noyabr 1895, No: 44, s. 1-3, [Rusya’ya giren çayların bandrollenmesine dair Devlet Senatosu’nda alınan karar hk.]

580. R. Düysembayev, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, [] – Отдѣль Неофициальный, Предпріимчивость киргизовъ Атбасарскаго уѣзда, 19 Noyabr 1895, No: 44, s. 2-3, [Atbasar (Atbasar) uyezdi Kazaklarının ekincilik ve balıkçılıktaki girişkenliği hk.]

581. M. T., Arzan otın – Дешевое Топливо, 19 Noyabr 1895, No: 44, s. 3, [(42. sayıdaki yazının devamı) Ucuz yakıt olan turba hk.]

582. Meyram Canaydaroğlu, Mıñ bir tünniñ hikayesi (Şahirazadanıñ aytқанларınan) (Öleñ bolıp çıққан) – Изъ разсказовъ Шахеразеды, 19 Noyabr 1895, No: 44, s. 3-4, [(43. sayıdaki yazının devamı) Kazakça kısmı manzum olan “Bin Bir Gece Masalları”ndan hikâyeler hk.]

583. Baron Taube, Buyırqdar cazılatuğın bölegi, Dala Vilayatınıñ général gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣль Официальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 26 Noyabr 1895, No: 45, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) oblastinin Kazağı Rahimcan Düysenbayoğlu’nun Taube’nin kançelaryasına 3. dereceli kançelarya görevlisi olarak devlet görevine alınması hk.]

584. İmzasız, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ carıye ayılğan buyruğı – Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 26 Noyabr 1895, No: 45, s. 2-3, [Volostnoy upravitel’lerin ve uyezdnıy upravleniyelerin cigitlerin keyfi olarak göçebe Kazaklardan atları almalarını yasaklayan genelge hk.]

585. R. Düysenbayev, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Bolosnaylardıñ hem uyaznay mahkemelerdiñ poçtabaylarına lav minuvdi қоуғызғанı turasınan – Отдѣль Неофициальный, О запрещеніи самовольной перемѣны почтарями лошадей у кочующихъ киргизовъ, 26 Noyabr 1895, No: 45, s. 2-3, [Postacıların atlarını keyfi olarak göçebe Kazakların atlarıyla değıştirmelerinin yasaklanması hk.]

586. İmzasız, Qır dalanıñ içinde ne bolıp catқанı – Что Дѣлается Въ Степи, 26 Noyabr 1895, No: 45, s. 2-3, [Steppe olan yangın ve kavga haberleri hk.]

- 587.** Sultan Abulğéys Abbasof, Qazaqbaydıñ urıvları – Корреспонденція, 26 Noyabr 1895, No: 45, s. 2-4, [Hayvan ve eşya hırsızlığı ve sebepleri hk.]
- 588.** Meyram Canaydaroglu, Mıñ bir tünniñ hikayesi (Şahizadaniñ aytқанларınan) (Öleñ bolıp çıққан) – Изъ разсказовъ Шахеразеды, 26 Noyabr 1895, No: 45, s. 3-4, [(44. sayıdaki yazının devamı) Kazakça kısmı manzum olan “Bin Bir Gece Masalları”ndan hikâyeler hk.]
- 589.** Otunçı Alcanof, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Qazaqlardıñ medrese açқанları – Отдѣлъ Неофициальный, Учреждение Киргизскихъ Школъ, 3 Dikabr 1895, No: 46, s. 2, [Ombu (Omsk) uyezdinin beş volostunda yaşayan Kazakların her volostta birer okul açma istekleri ve açılacak okulların özellikleri hk.]
- 590.** N. M., Dala Vilayatındağı obloslardıñ tirgevi turasınan – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 3 Dikabr 1895, No: 46, s. 2-3, [Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]
- 591.** M. Tatarjinskiy, Qıtaydağı égin şaruvası – Земледѣліе Въ Китаѣ, 3 Dikabr 1895, No: 46, s. 3-4, [Çin’deki ekinçilik hk.]
- 592.** Meyram Canaydaroglu, Mıñ bir tünniñ hikayesi (Şahizadaniñ aytқанларınan) (Öleñ bolıp çıққан) – Изъ разсказовъ Шахеразеды, 3 Dikabr 1895, No: 46, s. 3-4, , [(45. sayıdaki yazının devamı) Kazakça kısmı manzum olan “Bin Bir Gece Masalları”ndan hikâyeler hk.]
- 593.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 3 Dikabr 1895, No: 46, s. 4, [Türkistan’da sulama için ayrılan kredi hk.]
- 594.** İmzasız, [] – Объявление, 3 Dikabr 1895, No: 46, s. 4, [Orta Asya’da Taşkent’te basılan ilk özel ve sosyo-edebî gazete “Okraina”nın 1896 yılının abonelik ilanı hk.]
- 595.** H. Bekhocin, Buyruқdan başka sözler cazılatın bölegi, Qırdağı qazaqlardıñ Rossiya ğılımnı cane diliñ üyrenbekteri üçün cêrdem boluduñ husısında – Отдѣлъ Неофициальный, Къ вопросу объ учрежденіи школъ въ степи, 10 Dikabr 1895, No: 47, s. 1-2, [Rus dilinin önemi, bozkırda okul açma meselesi ve açılan ilk okullar hk.]
- 596.** N. M., Dala Vilayatındağı obloslardıñ tirgevi turasınan – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 10 Dikabr 1895, No: 47, s. 2-3, [(46. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

597. Korabay Capanoğlu, [Osı cılı noyabr ayında...] – Корреспонденція, Изъ Семипалатинскаго уѣзда, 10 Dikabr 1895, No: 47, s. 2-3, [Semey (Semipalatinsk) uyezдинin Semiyarskiy stanitsasının Kopalı Kamıstı bölgesinde görülen büyük yaban domuzu hk.]

598. İmzasız, Rusiyede okuvğa ruhsat bérilgen kitablar – Разныя Извѣстія. Списокъ, 10 Dikabr 1895, No: 47, s. 3-4, [Rusya'da Müslüman okul ve medreselerde okunmasına izin verilen Rusya dışında basılan kitapların listesi hk.]

599. Meyram Canaydaroğlu, Mıñ bir tünniñ hikayesi (Şahizadaniñ aytқанларınan) (Öleñ bolıp çıққан) – Изъ разсказовъ Шахеразеды, 10 Dikabr 1895, No: 47, s. 3-4, , [(46. sayıdaki yazının devamı) Kazakça kısmı manzum olan “Bin Bir Gece Masalları”ndan hikâyeler hk.]

600. İmzasız, Mağlümname – Объявленія, 10 Dikabr 1895, No: 47, s. 4, [Petropavlovsk uyezдинin Bogolyubovsk kasabasında 800 desyatinalı toprağın kiralık ilanı hk.]

601. Otunçı Alcanof, Buyruқdan başka sözler cazılattın bölegi, Mal dértiniñ vaқtinde Қазақlardıñ nanğıсdıғı – Отдѣлъ Неоффиціальный, О суевѣрныхъ обрядахъ у киргизовъ во время эпизоотіи, 17 Dikabr 1895, No: 48, s. 2, [Bulaşıcı hastalıklar sırasında Kazakların sergiledikleri batıl törenler hk.]

602. İmzasız, Bayan Avıldan kélgen habar – Вѣсти изъ Баянь-аула, 17 Dikabr 1895, No: 48, s. 2-3, [Bayan Avıl ve civarında ekin hasadı hk.]

603. “Russkiya Ved.” Gazetesi, Dunğanlardıñ Қıtay Қöl astunan çıғamız деп соғис қалıp catқанları turasınan – Дунганское возстаніе въ Западномъ Китаѣ, 17 Dikabr 1895, No: 48, s. 3-4, [Batı Çin'deki Döngenlerin ayaklanması hk.]

604. Meyram Canaydaroğlu, Mıñ bir tünniñ hikayesi (Şahizadaniñ aytқанларınan) (Öleñ bolıp çıққан) – [Изъ разсказовъ Шахеразеды], 17 Dikabr 1895, No: 48, s. 3-4, [(47. sayıdaki yazının devamı) Kazakça kısmı manzum olan “Bin Bir Gece Masalları”ndan hikâyeler hk.]

605. N. M., Buyruқdan başka sözler cazılattın bölegi, Dala Vilayatındaғı oblosdardıñ тіrkevi turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 24 Dikabr 1895, No: 49, s. 3-4, [(47. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

1896

- 606.** N. M., Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Dala Vilayatındağı oblosdardıñ tırkevi turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 7 Ğınvar 1896, No: 1, s. 1-3, [(1895 yılının 49. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]
- 607.** Hayırhah, Zaysannan kélgen hat – Корреспонденція изъ Зайсана, 7 Ğınvar 1896, No: 1, s. 2-3, [Zaysan’a seyahat dönüşü uğrayan ünlü asker ve seyyahlar Vsevolod İvanoviç Roborovski ve Pyötr Kuzmiç Kozlov ve verilen ziyafetler hk.]
- 608.** K. T., Orıs balalarınıñ qalay turatın hem qalay oqıytın turasınan – О томъ, какъ учатся и живутъ русскія дѣти, 7 Ğınvar 1896, No: 1, s. 2-4, [Rus çocukların nasıl yaşadıkları ve okudukları hk.]
- 609.** “Ural’skiy Listok” Gazetesi, Müslüman medresesindegi Orıs oquvı – Русскій классъ при мусульманскихъ медресе, 7 Ğınvar 1896, No: 1, s. 3-4, [1878 yılında Eğitim Bakanlığı tarafından Oral (Ural’sk) medresesinde açılan Rus sınıfı hk.]
- 610.** İmzasız, Geyogorafya qavımınen (cér cihannıñ men cayın tékséretin qavımlardan) – Отъ западно-сибирскаго отдѣла Императорскаго русскаго географическаго общества, 7 Ğınvar 1896, No: 1, s. 4, [İmparatorluk Rus Coğrafya Topluluğunun Batı-Sibirya şubesine Kazakların değerli tarihi eşyalar vermeleri hk.]
- 611.** İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] V. N. Alekseyev, [I] – Принимается подписка На ежедневную (350 №№ въ годъ) Торгово-Промышленную Газету Зауралья “Дѣловой Корреспондентъ”, 7 Ğınvar 1896, No: 1, s. 4, 5, 7, [Günlük, ticarî ve sanayi “Delovoy Korrespondent” adlı gazetenin abonelik ilanı hk.], [II] [I] – Открыта Подписка На 1896 Г. На Издающуюся Въ Ташкентѣ Общественно-Литерат. Газету “Окраина”, 7 Ğınvar 1896, No: 1, s. 4, 5, 7, [Orta Asya’da, Taşkent’te basılan ilk özel ve sosyo-edebî gazete “Okraina”nın 1896 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.]
- 612.** Rahimcan Düysenbayoğlu, Buyruqdan başka sözler cazılatın bölegi, Qazaqdıñ nanğışdığı – Отдѣлъ Неофициальный, Сувѣрїя у нашихъ киргизовъ, 14 Ğınvar 1896, No: 2, s. 2-4, [Kazakların batıl inançları hk.]
- 613.** İmzasız, Qırda ne bolıp catqanı – Что Дѣлается Въ Степи, 14 Ğınvar 1896, No: 2, s. 3-4, [Steppe olan yangınlar ve verdikleri zararlar hk.]

- 614.** N. M., Dala Vilayatinıdaki oblosdardıñ tirkevi turasınan – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 14 Ğınvar 1896, No: 2, s. 3-4, [(1. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]
- 615.** Otunçı Alcanoğlı, Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, İlimge қарай таğı bir қadam – Отдѣлъ Неофициальный, Еще шагъ къ просвѣщенію, 21 Ğınvar 1896, No: 3, s. 2, [1895 yılının Dekabr ayında Semey'in (Semipalatinsk) Akköl-Kızılköl (Akkul'-Kızılagaç) köyünde Kazaklarla Tatarların açtıkları Türkçe ve Rusça dersleri veren okul, öğretmen ihtiyacı ve halkın okul açma teşebbüsleri hk.]
- 616.** N. M., Dala Vilayatinıdaki oblosdardıñ tirkevi turasınan – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 21 Ğınvar 1896, No: 3, s. 2-4, [2. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]
- 617.** İmzasız, [Küzdigüni cibérilgén ört...] – Напольные Пожары, 21 Ğınvar 1896, No: 3, s. 3-4, [Sonbaharda çıkan yangınlar ve zararları hk.]
- 618.** İmzasız, [12'nçi Ğınvarda Aқmolinskiy oblastnoy sudda...] – Изъ залы суда, 21 Ğınvar 1896, No: 3, s. 4, [12 Yanvar günü Akmola (Akmolinsk) il mahkemesinde görülen dava hk.]
- 619.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 21 Ğınvar 1896, No: 3, s. 4, [Petersburg Müslümanların Petersburg'da mescid açmak için para topladıkları hk.]
- 620.** N. M., Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, [Dala Vilayatinıdaki oblosdardıñ tirgeui turasınan] – Отдѣлъ Неофициальный, О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 28 Ğınvar 1896, No: 4, s. 1-3, [(3. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]
- 621.** Asan Kayğı, Balanı sündétke otırğızğan toyı – Корреспонденція изъ Вѣрнаго, 28 Ğınvar 1896, No: 4, s. 2-3 [1895 yılının Oktyabr ayında Almatı (Verniy) şehrinde Mümin, Halık, Samandır Ciyenbaybalaları tarafından oğulları için düzenledikleri ve yedi gün süren sünnet toy hk.]
- 622.** N. M., Marқа көл – Рыболовство на оз. Маркакуль, 28 Ğınvar 1896, No: 4, s. 3-4, [Markagöl gölündeki balıkçılık hk.]
- 623.** Asan Kayğı, Menaqıp (Ataqtı adamlardıñ bu dünyadan köşkeni) – Некрологъ, 28 Ğınvar 1896, No: 4, s. 3-4, [Verniy uyezdinin Kişi Almatı (Malo-Almatinsk)

volostunun upraviteli olan ve Çar'ın evlilik törenine Cetisuv (Semireçensk) oblastinin Kazaklarını temsilen giden Tlepbergen Koşumbayoğlunun vefatı hk.]

624. “Tob.[ol'skiye] Gub.[ernskiy] Ved.[omosti]” Gazetesi, İşim şehrindegi yarmarka – Ишимская ярмарка, 28 Ğınvar 1896, No: 4, s. 4, [İşim panayırı hk.]

625. İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] [Şiitlerdiñ hem Sunitlerdiñ...] – [Главы шиитскаго и сунитскаго...], 28 Ğınvar 1896, No: 4, s. 4, [Müftü ve şeyhülislamın Çar'ın taç giyme törenine katılacakları hk.], [II] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [1896'nçı cıldıñ cazına...] – [Лѣтомъ настоящаго 1896 года...], 28 Ğınvar 1896, No: 4, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinin köy okullarının öğretmenleri için açılacak kısa süreli kurslar hk.]

626. N. M., Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, [Dala Vilayatındağı oblosdardıñ tirkevi turasınan] – Отдѣлъ Неофициальный, О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 4 Fébral 1896, No: 5, s. 1-3, [(4. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

627. Sultan A. Abbasof, Sotqorlıq – О Ростовщикахъ, 4 Fébral 1896, No: 5, s. 2-4, [Stepteki tefeciler hk.]

628. A. [İ.] Dobrosmislov, Siyirdiñ ala ökbesi – Повальное воспаление легкихъ рогаго скота, 4 Fébral 1896, No: 5, s. 3-4, [Büyükbaş hayvanlarında görülen zatürree hastalığı hk.]

629. N. M., Marqaköl – Рыболовство на оз. Маркакуль, 4 Fébral 1896, No: 5, s. 3-4, [(4. sayıdaki yazının devamı) Markagöl gölündeki balıkçılık hk.]

630. N. M. Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, [Dala Vilayatındağı oblosdardıñ tirgeui turasınan] – Отдѣлъ Неофициальный, О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 11 Fébral 1896, No: 6, s. 1-3, [(5. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

631. A. [İ.] Dobrosmislov, Siyirdiñ ala ökbe dégen dérti – Повальное воспаление легкихъ рогаго скота, 11 Fébral 1896, No: 6, s. 2-3, [(5. sayıdaki yazının devamı) Büyükbaş hayvanlarında görülen zatürree hastalığı ve alınması gereken önlemler hk.]

632. Babay-Berkut, Sartlardıñ toyındağı məcilis – На пиру у сартовъ, 11 Fébral 1896, No: 6, s. 3-4, [4. sayıdaki Asan Kayğı'nın yazısındaki kutlamalarda Sartları betçebazlık gibi kötü alışkanlığı sergiledikleri hk.]

633. İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] [Nicegoroddağı vıstabke bazarına...] – [Пріемъ экспонатовъ...], 11 Fébral 1896, No: 6, s. 3-4, [Nijniy Novgorod'daki sergininSibirya bölümü için gönderilen eşyalar hk.], [II] [Torğay oblosındağı...] – [Инспекторомъ школь Тургайской...], 11 Fébral 1896, No: 6, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinin okullarının müfettişi Alektorov tarafından halk eğitiminin gelişimiyle ilgili tamamladığı çalışması hk.], [III] “Prav.[itel'stvenniy] V.[estnik]” Gazetesi, [Soñğı vaqıtlarda Varşaf...] – [Въ послѣдніе годы...], 11 Fébral 1896, No: 6, s. 4, [Varşova, Lodz'yu ve Asya pazarlarıyla yapılan ticaret hk.], [IV] “Kaspiy” Gazetesi, [Taşkéntde 5'nci ğınvarda...] – [5-го января, въ...], 11 Fébral 1896, No: 6, s. 4, [5 Yanvar gecesi Taşkent'te olan deprem hk.]

634. General-Mayor İvanov, Buyruğdar cazılatın bölegi, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ carıye ayılmış buyruğı – Отдѣль Оффиціальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 18 Fébral 1896, No: 7, s. 1-2, [Çin sınırındaki Kazakların, Kaşgar şehri arasında yaptıkları nakliye işini daha sağlıklı ve dürüst yapmaları için çıkan genelge hk.]

635. N. M., Buyruğdan başka sözler cazılatın bölegi, [Dala Vılayatındağı oblosdardıñ tirkevi turasınan] – Отдѣль Неоффиціальный, О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 18 Fébral 1896, No: 7, s. 1-3, [(6. sayıdaki yazının devamı) Dala Vılayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

636. İmzasız, Kırdı ne bolıp catkanı – Что Дѣлается Въ Степи, 18 Fébral 1896, No: 7, s. 2-4, [Stepte olan cinayet, yangın, hırsızlık haberleri hk.]

637. İmzasız, Biylerin bitimleri – О бійскихъ рѣшеніяхъ, 18 Fébral 1896, No: 7, s. 3-4, [Biylerin (halk hâkimlerin) verdikleri yanlış kararlar hk.]

638. İmzasız, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, 18 Fébral 1896, No: 7-8, s. 4, [1893-1896 yılları arasında Kun Lun' ve Sarı nehirlerin havuzunu araştıran heyet hk.]

639. Mihayil (Devlet Meclisinin Başkanı), Buyruğdar cazılatın bölegi, Rusyağa қараған halkddardıñ èvelgi barçağa birdey sanaқdarınıñ polacéniyesi (nizamı) – Отдѣль Оффиціальный, Положеніе о первой всеобщей переписи населенія Россійской Имперіи, 25 Fébral 1896, No: 8, s. 1, [Rusya'da yapılacak olan nüfus sayımı ile ilgili tüzük hk.]

- 640.** İmzasız, Buyruqdan başqa sözler cazılatın bölegi, Halkdñ bërine birdey evvelgi bolatın tégis sanaq – Отдѣль Неофициальный, Предстоящая первая всеобщая перепись населенія, 25 Fébral 1896, No: 8, s. 1-2, [Rusya’da yapılacak olan nüfus sayımı hk.]
- 641.** N. M., [Dala Vilayatındağı oblosdardñ tirkevi turasınan] – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 25 Fébral 1896, No: 8, s. 2-5, [(7. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]
- 642.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 25 Fébral 1896, No: 8-9, s. 3-4, [İran’da 2 ve 5 Yanvar günleri olan deprem hk.]
- 643.** Mihayil (Devlet Meclisinin Başkanı), Buyruqdar cazılatın bölegi, Rusyağa qarağan halkddarıñ èvelgi barçağa birdey sanaqdarınıñ polacénıyesi (nızamı) – Отдѣль Официальный, Положеніе о первой всеобщей переписи населенія Россійской Имперіи, 3 Mart 1896, No: 9, s. 1-3, [(8. sayıdaki yazının devamı) Rusya’da yapılacak olan nüfus sayımının tüzüğü hk.]
- 644.** İmzasız, Buyruqdan başqa söz cazılatın bölegi, Halkdñ bërine birdey evvelgi bolatın tégis sanaq – Отдѣль Неофициальный, Предстоящая первая всеобщая перепись населенія, 3 Mart 1896, No: 9, s. 2-4, [(8. sayıdaki yazının devamı) Rusya’da yapılacak olan nüfus sayımı hk.]
- 645.** İmzasız, Oblosnay sudda tirlengen cumısdar – Судебныя Дѣла, 3 Mart 1896, No: 9-10, s. 4, [Akmola il mahkemesinde 27 ve 28 Fevral günleri görülen davalar hk.]
- 646.** Mihayil (Devlet Meclisinin Başkanı), Buyruqdar cazılatın bölegi, Rusyağa qarağan halkdardñ èvelgi barçağa birdey sanaqdarınıñ polacénıyası (nızamı) – Отдѣль Официальный, Положеніе о первой всеобщей переписи населенія Россійской Имперіи, 10 Mart 1896, No: 10, s. 1-3, [(9. sayıdaki yazının devamı) Rusya’da yapılacak olan nüfus sayımının tüzüğü hk.]
- 647.** Dala Balası, Buyruqdan başqa sözdér cazılatın bölegi, İlimniñ auelgi carıǵı – Отдѣль Неофициальный, Первый лучъ просвѣщенія, 10 Mart 1896, No: 10, s. 3-4, [1895 yılının Dekabr ayında Semey’in (Semipalatinsk) Akköl Kızılköl (Akkul’-Kızılağaç) köyünde açılan okulun, Tatarların düşmanca yaklaşımlarından dolayı başka yere taşınması ve okul, eğitim, öğretmen meseleleri hk.]

- 648.** “Step. Kr.” Gazetesi, Kır vıstabkası – Степная Выставка, 10 Mart 1896, No: 10, s. 3-4, [10 Mart günü Ombu’da (Omsk) açılank kır panayırı hk.]
- 649.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Padşah-ı ağzam...] – [Ko времени Св. Коронованія...], 10 Mart 1896, No: 10, s. 4, [Çar’ın taç giyme törenine Buhara Emiri ve Hive Hanı’nın maiyetleriyle birlikte katılacakları hk.], [II] “Nov. Vr.” Gazetesi, [Nobaye Vreme gazétiniñ...] – [По словамъ...], 10 Mart 1896, No: 10, s. 4, [Son dört ayda Çelyabinsk ile Omsk arasında demir yolu ile yapılan insan ve yük taşımacılığı hk.]
- 650.** İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi, Sémey oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruқları – Отдѣлъ Оффиціальнѣй, Приказы. По Семипалатинской Области, 17 Mart 1896, No: 11, s. 1, [Karkaralı (Karkaralinsk) uyezd upravleniyesinin sözlü tercümanı Tugulukof’un yazılı tercüman olarak, onun yerine de aynı uyezdin baytarı olan Kurmanoğlu’nun atanması hk.]
- 651.** İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Қазақдardıñ cér faydalanuvı turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальнѣй, Къ вопросу о киргизскомъ землепользованіи, 17 Mart 1896, No: 11, s. 1-2, [Toprak sahipleri arasındaki anlaşmazlıklar ve bunu gidermek için çıkarılmış kanun hk.]
- 652.** D. S. S. A. İ. Dmitriyev-Mamonov, Vali Töreniñ Orta Aziyağa handıққа bekilip Rossiyağa қарағанда болған toydıñ resmi – Обрядъ торжества по случаю приведенія Султана Вали къ присягѣ, 17 Mart 1896, No: 11, s. 2, [1 Noyabr 1782 yılında Kızılcar (Petrovavlovsk) şehrinde Çar tarafından Orta Cüz’ün hanı olarak tasdik edilen Sultan Veli Töre’nin yemin töreni hk.]
- 653.** Dala Balası, Hacı Salaman, Dala Vilayatında turıp savıda қılıғuvçı Noғaydardıñ curis turasınan – Хажы Саламанъ, Разсказъ изъ жизни татарскихъ дѣльцовъ Степного края, 17 Mart 1896, No: 11, s. 2-4, [Molla kılıғında Dala Vilayetinde dolaşan Tatar tüccar Hacı Salaman’ın yaptıkları hk.]
- 654.** Korabay Capanof, Kéreku uyazındaғı uşbu cılıғı şaruva habardarı hem bazar baғası – Корреспонденція изъ Павлодарскаго уѣзда, 17 Mart 1896, No: 11, s. 4, [Kéreku (Pavlodar) uyezdindeki hayvancılık ve hayvanların fiyatları hk.]
- 655.** D. S. S. A. İ. Dmitriyev-Mamonov, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, (Vali Töreniñ Orta Cüzge handıққа бекіліп Rusyağa қарағанда болған toydıñ resmi –

Отдѣль Неофициальный, Обрядъ торжества по случаю приведенія Султана Вали къ присягѣ въ 1782 году, 24 Mart 1896, No: 12, s. 1-2, [(11. sayıdaki yazının devamı) 1 Noyabr 1782 yılında Kızılcar (Petropavlovsk) şehrinde Çar tarafından Orta Cüz'ün hanı olarak tasdik edilen Sultan Veli Töre'nin yemin töreni hk.]

656. N. M., [Dala Vilayatındağı oblosdardıñ tirkevi turasınan] – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 24 Mart 1896, No: 12, s. 2-3, [(8. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

657. Dala Balası, Dala Vilayatında turıp savıda kılğuvçı Noğaydardıñ curisi turasınan ёñgime – Хажы Саламанъ, Разсказь изъ жизни татарскихъ дѣльцовъ Степного края, 24 Mart 1896, No: 12, s. 3-4, [(11. sayıdaki yazının devamı) Molla kılığında Dala Vilayetinde dolaşan Tatar tüccar Hacı Salaman'ın yaptıkları hk.]

658. General-Mayor İvanov, Buyruқdar cazılatın bölegi – Отдѣль Официальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 31 Mart 1896, No: 13, s. 1, [Çin ve Rus sınırındaki İli (İliysk) bölgesinin göçmenleri arasındaki sorunları gidermek için düzenlenecek olan kurultayın genelgesi hk.]

659. İmzasız, Buyruқdan başка sözdér cazılatın bölegi, Rusyağa қараған halkdardıñ barçaға birdey ёvelgi sanaқdarı – Отдѣль Неофициальный, Первая Всеобщая Перепись Населенія Россійской Имперіи, 31 Mart 1896, No: 13, s. 2-3, [Rusya'da yapılacak olan ilk nüfus sayımı hk.]

660. Korabay Capanoғlı, Kérekuden hat – Корреспонденція изъ Павлодара, 31 Mart 1896, No: 13, s. 2-3, [Kazaklar arasında emeksiz kazanç sağlayanlar hk.]

661. N. M., Қır oblosdarındağı sud tirgevi – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 31 Mart 1896, No: 13, s. 2-4, [(12. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

662. Dala Balası, Dala Vilayatında turıp savıda kılğuvçı Noğaydardıñ curisi turasınan ёñgime – Хажы Саламанъ, Разсказь изъ жизни татарскихъ дѣльцовъ Степного края, 31 Mart 1896, No: 13, s. 3-4, [(12. sayıdaki yazının devamı) Molla kılığında Dala Vilayetinde dolaşan Tatar tüccar Hacı Salaman'ın yaptıkları hk.]

663. P. Podşivalov, [] – Объявленія, 31 Mart 1896, No: 13, s. 4, [“Sibirskiy Torgoviy Bank”ın açılan yeni şubeleri hk.]

664. İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Èvelgi Rusyağa қараған halkdardıñ barçaға birdeу санақдарı – Отдѣлъ Неофициальный, Первая Всеобщая Перепись Населенія Россійской Имперіи, 7 Aprél 1896, No: 14, s. 1-3, [(13. sayıdaki yazının devamı) Rusya’da yapılacak olan ilk nüfus sayımı ve Rusya’daki halklar hk.]

665. D. S. S. A. İ. Dmitriyev-Mamonov, Vali Töreniñ Orta Cüzge handıққа бекіліп Rusyağa қарағандағы toydıñ resmi – Обрядъ торжества по случаю приведенія Султана Вали къ присягѣ въ 1782 году, 7 Aprél 1896, No: 14, s. 2-4, [(12. sayıdaki yazının devamı) 1 Noyabr 1782 yılında Kızılcar (Petropavlovsk) шеһrinde Çar tarafından Orta Cüz’ün hanı olarak tasdik edilen Sultan Veli Töre’nin yemin töreni hk.]

666. Dala Balası, Dala Vilayatında turıp savıda қılғувçı Noғaydardıñ curisi turasınan èñgime – Хажы Саламанъ, Разсказь изъ жизни татарскихъ дѣльцовъ Степного края, 7 Aprél 1896, No: 14, s. 3-4, [(13. sayıdaki yazının devamı) Molla kılığında Dala Vilayetinde dolaşan Tatar tüccar Hacı Salaman’ın yaptıkları hk.]

667. İmzasız, Maғlumname – Объявленія, 7 Aprél 1896, No: 14, s. 4, [Omsk At Yarışseverleri Topluluғı tarafından 17 May 1896 tarihinde düzenlenecek olan at yarışları hk.]

668. İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Официальный, 14 Aprél 1896, No: 15, s. 1-2, [Çar’ın таç giyme merasim programı hk.]

669. N. M., Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Birevdiñ üstinen Қазақdardıñ ötirik arız beruvi turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, Ложные доносы у киргизовъ, 14 Aprél 1896, No: 15, s. 2-3, [Kazakların verdikleri yalan yanlış ihbarları hk.]

670. Turğoca Kebekoғlu, Tarбағатay Tavınan kélgen hat – Корреспонденция изъ Тарбогатайскихъ горъ, 14 Aprél 1896, No: 15, s. 2-4, [Tarбағатay Daғlarında yaşayan Kazaklarının ekinçiliği hk.]

671. İmzasız, Kökşetavıdan duvan açқанда bolған toydıñ areti – Открытіе Кокчетавскаго Окружнаго Приказа въ 1824 г., 14 Aprél 1896, No: 15, s. 3-4, [1824 yılındaki Kökşetav (Kökşetav) Bölge Divanı’nın açılış merasimi hk.]

672. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Aқmola oblosınıñ...] – [12-ro апреля...], 14 Aprél 1896, No: 15, s. 4, [12 Aprel günü Akmola askeri valisi general-

mayor N. İ. Sannikov'un izinden dönmesi hk.], [II] "Akm. Obl. Ved." Gazetesi, [Aqmola uyazınıñ...] – [Въ Акмолинскомъ уѣздѣ...], 14 Aprél 1896, No: 15, s. 4, [Akmola oblostindeki Nura nehrinin taşması hk.], [III] [Қапалдın uyaznay...] – [По предложенію...], 14 Aprél 1896, No: 15, s. 4, [Kapal (Kapal'sk) uyzdinin naçal'niki Turisbék Mamanoğlu tarafından kendi imkânlarıyla yedek ekmek mağazası yaptırması hk.]

673. General-Mayor İvanov, Buyruқdar cazılatın bölegi, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ 1894'nçı cılı 12'nçı martda 516'nçı nomer арқılı ағас hem бағ ёғу turadan carіye аytıp ығарған buyruғı – Отдѣлъ Оффиціальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 21 Aprél 1896, No: 16, s. 1-2, [Ағас ve bahче ekimi ile ilgili genelge ve fidanların fiyatları hk.]

674. N. M., Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Birevdiñ üstinen Қазақдardıñ ötirik arız beruvi turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, Ложные доносы у киргизовъ, 21 Aprél 1896, No: 16, s. 2-3, [(15. sayıdaki yazının devamı) Kazakların verdikleri yalan yanlış ihbarları hk.]

675. İmzasız, Қıtay ёлşisiniñ Péterbor şehrine kélgeni – Приѣздъ Китайскаго чрезвычайнаго посольства въ Петербургъ, 21 Aprél 1896, No: 16, s. 3-4, [18 Aprél günü Petersburg'a gelen olağanüstü Çin heyeti hk.]

676. Tairbérgeñ, Pişpék uyazınan hat – Корреспонденція изъ Пишпека, 21 Aprél 1896, No: 16, s. 3-4, [Pişpek uyezdinde Kırғız aşiretlerinin Rus-Kırғız okulları açma talebi hk.]

677. N. Ya. Konşin, Rédaksiyaға hat – Письмо въ Редакцію, 21 Aprél 1896, No: 16, s. 4, [Kazak Türklerinden yaşam tarzları, örf-adetleri, dinî görüş ve törenleri ile ilgili 16 madde altında materyaller istenmesi hk.]

678. İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неоффиціальный, 28 Aprél 1896, No: 17, s. 1, [Dala Vilayetinden Çar'ın таç giyme merasimine gidecek olan Kazakların listesi hk.]

679. İmzasız, Général ot infantériy Gérasim Alékseyiç Kalpakobskiy – Генераль-отъ-инфантеріи Г. А. Колпаковскій, 28 Aprél 1896, No: 17, s. 1-2, [23 Aprél günü ölen General G. A. Kolpakovskiy hk.]

680. “Russk.[iye] Ved.[omosti]” Gazetesinden, Mèskevde Aķ padşah-ı ağzam hazretleriniñ tac kiyetin toyuna dayarlanğanı – Приготовленія къ коронаціоннымъ торжествамъ въ Москвѣ, 28 Aprél 1896, No: 17, s. 2-4, [Moskova’da yapılacak olan Çar’ın taç giyme merasiminin hazırlıklar hk.]

681. İmzasız, Atbasardan hat – Корреспонденція изъ Атбасара, 28 Aprél 1896, No: 17, s. 3-4, [Atbasar uyezдинin kışı nasıl geçirdiği hk.]

682. Abduselam Abdurahimov, İmpérator Nikolay birinçiniñ tac kiygeninde Orınbor müftî Ebuselam Abdurahimoğlınıñ halkқа айтқан sözi – Рѣчь и молитва Оренбургскаго муфтія Абдусалляма Абдрахимова по случаю коронованія Императора Николая I, 28 Aprél 1896, No: 17, s. 3-4, [22 Avgust 1826 günü yapılan I. Nikola’nın taç giyme merasimi dolayısıyla Orenburg müftüsü Abduselam Abdurrahman’ın yaptığı ve bozkırdaki Kazaklara da gönderilen konuşma ve duası hk.]

683. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [Baķşasaray gazéti] – [“Переводчикъ” сообщаетъ, что...], 28 Aprél 1896, No: 17-18, s. 4, [Çar’ın taç giyme merasimi dolayısıyla Hacı Zeynelabidin Tagiyev’in açılacak olan ilk Müslüman kız enstitüsü için yaptığı 150000 rublelik bağışı hk.], [II] [20’nçi aprélde...] – [Отъ 20-го апрѣля...], 28 Aprél 1896, No: 17, s. 4, [20 Aprel günü İran Şahı’nın Tahran civarındaki bir mescidde uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetmesi ve Tebriz vali görevini yürüten Muzaffereddin’in şah ilan edilmesi hk.]

684. İmzasız, Mağlumname – Объявленія, 28 Aprél 1896, No: 17, s. 4, [Omsk At Yarışseverleri Topluluğu tarafından 26 May 1896 tarihinde düzenlenecek olan at yarışları hk.]

685. Vitse-Gubernator Ostaşkin, Buyrukdar cazılatın bölegi, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ 1894’nçi cılı 11’nçi aprélde uyaznay hem uçastkovay naçalnikdérge cariya аутыр ңıғарған бууығı – Отдѣлъ Оффиціальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 5 May 1896, No: 18, s. 1-2, [Hayvanlar ve hayvansal ürünler için veterinerden izin alınmayı gerektiren genelge hk.]

686. “Russk.[iye] Ved.[omosti]” Gazetesinden, Buyrukdan başka sözdér cazılatın bölegi, Mèskevde padşah-ı ağzam hazretleriniñ tac kiyetin toyuna dayarlanğanı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Приготовленіе къ коронаціоннымъ торжествамъ въ

Москвѣ, 5 May 1896, No: 18, s. 2-3, [(17. sayıdaki yazının devamı) Moskova’da yapılacak olan Çar’ın tac giyme merasiminin hazırlıkları hk.]

687. N. M., Qır oblosdarındağı suddiñ tirkevi – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 5 May 1896, No: 18, s. 2-4, [(13. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

688. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [4’nci mayda Hiva...] – [4-go мая, прибыль...], 5 May 1896, No: 18, s. 4, [Çar’ın tac giyme merasimi için 4 May günü Moskova’ya gelen Hive Hanı ve maiyeti hk.], [II] [Vıstafkeniñ Orta Aziya...] – [Эмиръ Бухарскій пожелаль...], 5 May 1896, No: 18, s. 4, [Niyniy Novgorod’da yapılacak olan umum Rusya panayırı için Buhara Emiri’nin gönderdiği sergi malzemeleri hk.]

689. “Pravit.[el’svenniy] Vestnik” Gazetesinden, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Ülken saltanat binen padşah-ı ağzam hazretleriniñ Mèskevgе kélgeni – Отдѣлъ Неофициальный, Торжественный вѣздъ Ихъ Императорскихъ Величествъ въ Москву, 12 May 1896, No: 19, s. 1-4, [Çar’ın Moskova’ya törenle girişi ve günlerce düzenlenen merasimler hk.]

690. II. Nikola, Buyruqdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Официальный, 19 May 1896, No: 20, s. 1, [Çar’ın tac giyme merasimi ile ilgili tebasına yaptığı yazılı konuşması hk.]

691. İmzasız, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi – Отдѣлъ Неофициальный, 19 May 1896, No: 20, s. 1, [Tac giyme merasimine gelen Dala Vilayeti yöneticilerine verilen madalya ve rutbeler hk.]

692. İmzasız, Aқ padşahniñ tac kiygeni – Священное Коронованіе Ихъ Императорскихъ Величествъ, 19 May 1896, No: 20, s. 1-3, [14 May günü yapılan Çar’ın tac giyme töreni hk.]

693. A. P-v, Qırdan kélgen habar – Вѣсти Изъ Степи, Какъ лѣчатъ баксы, 19 May 1896, No: 20, s. 3-4, [Zaysan uyezdinin V-koy volostunda ilkin “baksı”nın ve daha sonra da sağık memurunun hastalanan bir kızı nasıl tedavi ettikleri ve aralarındaki farklar hk.]

694. Kara-Kırgız (Kırgız Türkü), Pişpékden hat – Открытіе школь, 19 May 1896, No: 20, s. 4, [Pişpek uyezdinin volostlarında yaşayan Kazak ve Kırgız Türklerinin

Çar'ın tac giymesinden dolayı okullar açma başvuruları ve bu konuda yaptıkları görev paylaşımı hk.]

695. “Russk.[iye] Ved.[omosti]” Gazetesi, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Députatdardıñ padşa-уı ağzamıñ tac kiygen toyında kıutdı bolsın aytkandarı – Отдѣль Неофициальный, Принесение поздравлений Ихъ Императорскимъ Величествамъ сословными представителями, 26 May 1896, No: 21, s. 1-2, [Çar'ın tac giyme törenine gelen Rusya'nın çeşitli bölgelerinin idarecileri, asilzadeleri ve temsilcilerin Çar'a 15 May günü sundukları tebrikleri hk.]

696. “Akmol. Obl. Ved.” Gazetesinden, Aқ padşanıñ tac kiygeninde Ombuda bolğan toy – Празднование Св. Корованія Ихъ Императорскихъ Величествъ въ г. Омскѣ, 26 May 1896, No: 21, s. 2-3, [Çar'ın tac giyme töreni dolayısıyla Ombu (Omsk) şehrinde yapılan kutlamalar hk.]

697. N. M., Қыр oblosdarındaғı tirkev turasınan – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 26 May 1896, No: 21, s. 3-4, [(18. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

698. Köşenoğlu, Қырдан келген habarlar, Medrese aşamın dép aşıлмаған turadan – Вѣсти Изъ Степи, Неудавшаяся попытка открыть школу, 26 May 1896, No: 21, s. 4, [Kazakların için açılan ilk yerel okul ve eğitim faaliyetleri ve zorla Hıristiyanlaştırılacaklar söylentilerinden dolayı Kökşetav (Kökçetav) uyezdinde açılmayan Rus-Kazak okulu hk.]

699. İmzasız, Қапал uyazınan hat – Изъ Капальскаго уѣзда, 26 May 1896, No: 21, s. 4, [Капал uyezdindeki Kazakların av avlamaları hk.]

700. “Sibir. Vestn.” Gazetesi, [«Sibirskiy Vestnik» dégen...] – Примѣръ предприимчивости, 26 May 1896, No: 21, s. 4, [1875 yılında Tarbağatay'a yerleşen Murza Artık adlı Sartın girişkenciliği hk.]

701. II. Nikola, Buyruğdar cazılatın bölegi – Отдѣль Официальный, 2 İyün 1896, No: 22, s. 1, [Çar'ın manifestosu hk.]

702. İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Makarcadaғı Rusyanıñ satuv nêrseleriniñ vıstafkesi – Отдѣль Неофициальный, Открытие Всероссийской торгово-промышленной выставки въ Нижнемъ-Новгородѣ, 2 İyün 1896, No: 22, s. 2-3, [Nijniy Novgorod'daki umumî Rusya ticari-sınâî sergisinin açılışı hk.]

703. N. K., Dorcı Banzaroğlu – Дорджи Банзаровъ, 2 İyün 1896, No: 22, s. 3-4, [Kazan Üniversitesi'nde şark dilleri okuyup Petersburg'da eski kitap ve elyazıları incelemiş olan Buryat alim Dorcı Banzaroğlu'nun vefatının 40. yıldönümü müsebetiyle hayatını anlatan makale ve P. S. Savel'yev'in onun hakkındaki anıları hk.]

704. İmzasız, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] [Çar kırağan tac toyı...] – [Блистательное теченіе...], 2 İyün 1896, No: 22, s. 4, [Çar'ın tac giyme merasimi dolayısıyla yapılan kutlamalarda çıkan izdiham sonucu ölen ve yaralananlar ve Çar'ın onlara yaptığı yardımlar hk.], [II] [Türkistan Vılayatındağı...] – [Населеніе Туркестанскаго...], 2 İyün 1896, No: 22-(Kazakça kısım 23. sayıdadır), s. 4, [Çar'ın tac giymesi dolayısıyla Türkistan bölgesinin uyezdlerinde halkın yaptığı bağış ve hayır işleri hk.], [III] [Padşah-ı ağzam...] – [Государь Императоръ...], 2 İyün 1896, No: 22-21, s. 4, [Çar'ın Buhara Emiri'ne Vısoçestvo, Hive Hanı'na da Svetlost' ünvanını vermesi hk.]

705. İmzasız, Gazét okuvçılarğa – [], 2 İyün 1896, No: 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, s. 1-4, [İstanbul, Mısır ve Bahçesaray gazetelerindeki gibi Kazak gazetesinde de yayımlanacak olan yeni bölümler ve bunun için halktan gazeteye yazmaları istenen yazıların konuları hk.]

706. İmzasız, Buyrukdan başka sözdér cazılâtın bölegi, Gerasim Alékseyiç Kalpakobskiy – Отдѣлъ Неофициальный, Г. А. Колпаковский, 9 İyün 1896, No: 23, s. 1-3, [Ölen eski Dala Vilayeti'nin general gubernatoru G. A. Kolpakovskiy'in hayat hikâyesi hk.]

707. T., Ne sebebdi şeşek égü kérek – Почему непременно слѣдуетъ прививать оспу, 9 İyün 1896, No: 23, s. 3-4, [Çiçek hastalığı ve aşısının faydası hk.]

708. “Kur'yer T. i Pr.”, Mèskevdegi Hoden dégen cazañda padşah-ı ağzam tac kiygen toyına Қазақ Орындарының ойнағаны – Джигитовка казаковъ на Ходынскомъ полѣ, 9 İyün 1896, No: 23, s. 3-4, [Rus Kazaklarının, Çar'ın tac giyme merasimi dolayısıyla at üzerinde sergilerdikleri gösteri hk.]

709. İmzasız, Buyrukdar cazılâtın bölegi – Отдѣлъ Официальный, Циркуляры [I] Sémeı oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ cariye ayıp çığarğan buyruğı – по Семипалатинской области, 16 İyün 1896, No: 24, s. 2, [Anlaşmazlıkların oluşmaması

için Rus askerlerin Kazaklardan aldıkları hayvanların fiyatlandırılmasını emreden genelge hk.], [II] [Özge bir sosloviyağa...] – по Семирѣченской области, 16 İyün 1896, No: 24, s. 2, [Kazak idarecilere verilen sınıf ve izinleri konusundaki genelge hk.]

710. N. M., [Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi], Қыр vılayatındaғı tirgev turasınan – Отдѣль Неофициальный, О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 16 İyün 1896, No: 24, s. 2-3, [(21. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

711. İmzasız, İlim bilim colında bolğan érlik – Подвигъ для науки, 16 İyün 1896, No: 24, s. 3-4, [Kuzey Buz Denizi'nde yapılan bilimsel çalışmalar hk.]

712. İmzasız, 1896'nçı cılı kün tutuluvı – Солнечное затмѣніе въ 1896 г., 16 İyün 1896, No: 24, s. 3-4, [28 İyül' 1896 yılında olacak olan güneş tutulmasını incelemek üzere Kuzey Buz Denizine gönderilecek olan araştırma heyeti hk.]

713. “Turkest. Vedom.” Gazetesi, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 16 İyün 1896, No: 24, s. 4, [Türkistan şehrine 120 verst uzaklıktaki Sartlarla meskûn Şölek Kurğan (Çulak-Kurgan) kasabasında bir Kazak idarecinin evini Rus-Tuzem okul olarak açma talebi hk.]

714. K. P. Mihaylov, 1896'nçı cılğı 1'nçı Oktabrden arı қарай Ombu şehrinde padşalık sayınan hem halk sayınan hem cazuv sayınan söyleytin «Sibir» dégen gazét şıǵadı – Съ 1-го октября 1896 года Будеть Издаваться Въ Г. Омскѣ Политическо-Общественная и Литературная Газета “Сибирь”, 16 İyün 1896, No: 24, 26, s. 4, [1 Oktyabr 1896 tarihinden itibaren Omsk'ta çıkacak olan siyasî-sosyal ve edebî “Sibir” gazetesi ve programı hk.]

715. İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Makarca vıstafkesi – Отдѣль Неофициальный, Нижегородская выставка, 23 İyün 1896, No: 25, s. 1-2, [Nijnii Novgorod'da düzenlenen Mekerce panayırı hk.]

716. İmzasız, Mekerceadağı vıstafka – Отдѣль издѣлій изъ волокнистыхъ веществъ на Нижегородской выставкѣ, 23 İyün 1896, No: 25, s. 2-3, [Mekerce panayırındaki elyaflı maddeler bölümü hk.]

717. M. Tatarjinskiy, İsa Düysenoğlu – Иса Дюсенева (Быль изъ недавняго прошлаго), 23 İyün 1896, No: 25, s. 3-4, [Sevastopol' gazisinin 19. yüzyılda, posta istasyonlarından birinde başından geçen olay hk.]

- 718.** Vitse-Gubernator Ostaşkin, Buyruқdar cazılatın bölegi, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ cariye aytıp çıғarğan buyruғı – Отдѣль Оффиціальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 30 İyün 1896, No: 26, s. 1-2, [Telef olan hayvan cesetlerini gömülmesi konusunda çıkan genelge hk.]
- 719.** İmzasız, Buyruқdan başқа sözdér cazılatın bölegi, Makarcadağı vıstafke, 25’nci nomerdiñ ahıı – Отдѣль Неоффиціальный, Отдѣль издѣлій изъ волокнистыхъ веществъ на Нижегородской выставкѣ, 30 İyün 1896, No: 26, s. 2, [(25. sayıdaki yazının devamı) Mekerse panayırındaki elyaflı maddeler bölümü hk.]
- 720.** İmzasız, Qafqaz Vilayatında Orısça Noğayşa oқıtatın Noğay kızdarına medrese salğan turadan – Первая женская русско-татарская школа на Кавказѣ, 30 İyün 1896, No: 26, s. 2-3, [Bakû’de Hacı Zeynelabidin Tagiyev’in yardımıyla açılacak olan Rus-Tatar kız okulu hk.]
- 721.** M. Tatarjinskiy, İsa Düysenoğlu – Иса Дюсенева (Быль изъ недавняго прошлаго), 30 İyün 1896, No: 26, s. 3-4, [(25. sayıdaki yazının devamı) Sevastopol’ gazisinin 19. yüzyılda, posta istasyonlarından birinde başından geçen olay hk.]
- 722.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Perevodç.[ik]” [Tercüman] Gazetesi, [Тае toyına barған...] – [Бывшіе въ Москвѣ...], 30 İyün 1896, No: 26, s. 3-4, [Çar’ın taç giyme törenine Rusya’nın çeşitli bölgelerinden gelen Müslüman temsilciler hk.], [II] “Pr.[avitel’stvenniy] V.[estnik]” Gazetesi, [Aqmola oblosında...] – [Въ Акмолинской...], 30 İyün 1896, No: 26-27, s. 4, [Akmola (Akmolinsk) oblastindeki son 25 yıl içinde yaşanan nüfus artışı hk.]
- 723.** İmzasız, Mağlumname – Объявленія, 30 İyün 1896, No: 26, 27, 28, s. 4, [Carkent (Djarkent) uyezдинin volostlarında açılan okullarda ders vermek üzere Rus okullarından mezun Kazak öğretmen alımının ilanı hk.]
- 724.** İmzasız, Buyruқdan başқа sözdér cazılatın bölegi, Gérasim Alékseyiç Kalpakobskiı – Отдѣль Неоффиціальный, Г. А. Колпаковский, 7 İyül 1896, No: 27, s. 1-3, [(23. sayıdaki yazının devamı) Ölen eski Dala Vilayetinin general gubernatoru G. A. Kolpakovskiy’in hayat hikâyesi hk.]
- 725.** İmzasız, Külli Rusyağa bolğan Makarca vıstafkesi – Всероссийская Нижегородская выставка, Выставочныя новости, 7 İyül 1896, No: 27, s. 2-3,

[Nijniy Novgorod'da düzenlenen umumî Rusya Mekerce panayırındaki sergiler, konuşmalar, katılımcılar, vs. ile ilgili haberler hk.]

726. Aktaran: S. F. Godlevskiy, Tercüme eden: Nurcanov, Ёңгime – Волшебный Камень, (Киргизская народная сказка), 7 İyül 1896, No: 27, s. 3-4, [“Sihirli Taş” adlı Kazak masalı hk.]

727. Ye. Kabekeyev (Kabekeyoğlu), Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Dèrigerlikdiñ bizge kérekdiligi – Отдѣль Неофициальный, Наши нужды въ медицинской помощи, 14 İyül 1896, No: 28, s. 2-3, [Kazakların tıbbî yardıma olan ihtiyacı ve Kazaklarda yaşam tarzından kaynaklanan hastalıklar hk.]

728. İmzasız, Külli Rusyağa bolğan Makarca vıstafkesi – Всероссийская Нижегородская выставка, Выставочныя новости, 14 İyül 1896, No: 28, s. 2-3, [Nijniy Novgorod'da düzenlenen umumî Rusya Mekerce panayırındaki sergiler, konuşmalar, katılımcılar, vs. ile ilgili haberler hk.]

729. İmzasız, Gérasim Alékseyeviç Kalpakobskiydiñ bir ҡалған esi – Случай изъ жизни Г. А. Колпаковского, 14 İyül 1896, No: 28, s. 3-4, [G. A. Kolpakovskiy'in hayatından bir anı hk.]

730. Aktaran: S. F. Godlevskiy, Tercüme eden: Nurcanov, Ёңгime – Волшебный Камень, (Киргизская народная сказка), 14 İyül 1896, No: 28, s. 3-4, [(27. sayıdaki yazının devamı) “Sihirli Taş” adlı Kazak masalı hk.]

731. İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Makarca – Отдѣль Неофициальный, Посѣщеніе Ихъ Императорскими Величествами Всероссийской выставки, 21 İyül 1896, No: 29, s. 1-2, [Çar ve Çariçe'nin Mekerce panayırını ziyaret etmeleri hk.]

732. Alatav Balası, Җазақ халқınıñ hazırғи hem ilgérge küni turadan bir niçe oyға кélgen zan – Несколько мыслей о настоящемъ и будущемъ киргизовъ. (Корреспонденція изъ Семирѣченской обл.), 21 İyül 1896, No: 29, s. 2-3, [Kazak Türklerinin bugünü ile yarını ile ilgili birkaç düşünce hk.]

733. Ye. Kabekeyev (Kabekeyoğlu), Җазақдар arasında көбнесе қандай авыру болатını – Наши нужды въ медицинской помощи, 21 İyül 1896, No: 29, s. 2-4, [(28. sayıdaki yazının devamı) Kazak Türkleri arasında en çok görülen hastalıklar hk.]

- 734.** “N.[ijegorodskiy] L.[istok]” Gazetesi, Torğay oblosındağı avıl medreseleri – Аульная школа на выставкѣ, 21 İyül 1896, No: 29, s. 4, [Sergide tanıtılan Torğay köy okulu hk.]
- 735.** Stepan Artemenko, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Rusya işinen mucıkwardıñ kır vılayatına kelgen turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, По поводу переселенія крестьянъ изъ внутреннихъ губерній Имперіи въ Степныя области, 28 İyül 1896, No: 30, s. 1-2, [Rusya’nın iç bölgelerindeki Rus köylülerin Kazak topraklarına yerleştirilmesi meselesi ve göçmen yerleşmecilerin tarihçesi hk.]
- 736.** İmzasız, Makarca vıstabkesi – Всероссийская Нижегородская выставка, Фабрично-заводскій и ремесленный отдѣлы, 28 İyül 1896, No: 30, s. 2-3, [Mekerce panayırındaki fabrika-zanaat bölümü ve sergilenen eserler hk.]
- 737.** Ye. Kabekeyev (Kabekeyoğlu), Dèrigerlerdiñ yardım étüviniñ bizderge kérekdiligi – Наши нужды въ медицинской помощи, 28 İyül 1896, No: 30, s. 3-4, [(29. sayıdaki yazının devamı) Kazaklar arasında ebelik hizmetinin eksikliği hk.]
- 738.** A. Ye. Alektorov, Torğay gazétiniñ bir nomerinde biz oqıdık munday malumnamanı – Библиографія, 28 İyül 1896, No: 30, s. 4, [A. V. Vasil’yev’in çıkacak olan “İstoriçeskiy oçerk russkago obrazovaniya v Turgayskoy oblasti i sovremennoye yego sostoyaniye” adlı kitabı hk.]
- 739.** Sultan Gazin, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Qazaq tilinçe cazuv turadan – Отдѣлъ Неофициальный, О транскрипціи киргизскаго языка, 4 Avğust 1896, No: 31, s. 1-3, [Kazak dilinin transkripsiyon meselesi hk.]
- 740.** İmzasız, Makarcadağı vıstafke – Всероссийская Нижегородская выставка, Фабрично-заводскій и ремесленный отдѣлы, 4 Avğust 1896, No: 31, s. 3-4, [(30. sayıdaki yazının devamı) Mekerce panayırındaki fabrika-zanaat bölümü ve sergilenen eserler hk.]
- 741.** İmzasız, [] – Нижегородская выставка, въ 1896 г., 4 Avğust 1896, No: 31, s. 4, [1896 yılında düzenlenen Mekerce panayırındaki ürünler ve fiyatları hk.]
- 742.** Sultan Gazin, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Qazaq tilinçe cazuv turadan – Отдѣлъ Неофициальный, О транскрипціи киргизскаго языка, 11 Ağust 1896, No: 32, s. 1-3, [(31. sayıdaki yazının devamı) Kazak dilinin transkripsiyon meselesi hk.]

- 743.** İmzasız, Makarca yarmarkası – Всероссийская Нижегородская выставка, Выставочныя новости, 11 Ağust 1896, No: 32, s. 2-4, [Nijniy Novgorod’da düzenlenen umumî Rusya Mekerce panayırındaki sergiler, konuşmalar, katılımcılar, vs. ile ilgili haberler hk.]
- 744.** İmzasız, Aleksey Yakobleviç Fride – А. Я. Фриде (Некрологъ), 11 Ağust 1896, No: 32, s. 2-4, [Eski Cetisuv (Semireç’ye) askeri valisi general-leutenant A. Ya. Fride’nin ölümü ve icraatları hk.]
- 745.** N. M., Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Қır vılayatındaғı tirgev turasınan – Отдѣль Неофициальный, О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 18 Ağust 1896, No: 33, s. 1-2, [(24. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]
- 746.** İmzasız, Nicniy Novagorodd (yaғni Makarca) şehrindegi vıstafkedegi cañ nersedér, 18 Ağust 1896, No: 33, s. 2-3, [Mekerce panayırında sergilenen yeni şeyler hk.]
- 747.** İmzasız, [Nicniy Novagorodda...] – Киргизскія былины, 18 Ağust 1896, No: 33, s. 2-3, [Mekerce panayırının Orta Asya bölümünde Kazak destanları hakkında Ya. Ya. Palferov’un yaptıғı konuşma hk.]
- 748.** İmzasız, Narık Batır – Батырь Нарыкъ и его сынъ (Киргизская народная сказка), 18 Ağust 1896, No: 33, s. 2-4, [“Narık Batır” adlı Kazak halk masalı hk.]
- 749.** İmzasız, [] – Поправка, 18 Ağust 1896, No: 33, s. 4, [32. sayıdaki resmî bölümde yapılan yazım hatası hk.]
- 750.** II. Nikola, Buyruқdar cazılatın bölegi – Отдѣль Официальный, 25 Ağust 1896, No: 34, s. 1, [Kazaklara ve göçebelere ait eşyaların cezaî durumda satılmaması hususundaki kanun hk.]
- 751.** İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Padşah-ı ağzam hazretleriniñ botan padşalı curtdı aralaғanı – Отдѣль Неофициальный, Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 25 Ağust 1896, No: 34, s. 1-4, [Çar ve Çariçe’nin Avrupa’ya yaptıkları seyahat hk.]
- 752.** N. M., Қır vılayatındaғı tirgev turası – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 25 Ağust 1896, No: 34, s. 3-4, [(33. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

753. İmzasız, Nicegorodde külli Rusyağa bolğan vıstafkedegi Sibirdiñ hem Orta Aziyanıñ bölmesi – Всероссийская Нижегородская выставка, Отдѣлы Средней Азии и Сибири, 25 Ağust 1896, No: 34, s. 3-4, [Mekerce panayırındaki Sibirya ve Orta Asya bölümleri hk.]

754. İmzasız, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Padşah-ı ağzam hazretleriniñ botan padşalı curtdı aralağanı – Отдѣль Неофициальный, Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 1 Séntabr 1896, No: 35, s. 1-2, [(34. sayıdaki yazının devamı) Çar ve Çariçe'nin Avrupa'ya yaptıkları seyahat hk.]

755. İmzasız, Cılkı urlıǵı öniñ artı (Tükeleden kélgen hat) – Конокрады Въ Тюрмѣ (Корреспонденція изъ г. Тюкалинска), 1 Séntabr 1896, No: 35, s. 2-3, [Kazaklar arasındaki at hırsızlığı ve hapiste olan at hırsızları hk.]

756. N. M., Qır vilayatındaǵı tirgev turası – О судопроизводствѣ въ степныхъ областяхъ, 1 Séntabr 1896, No: 35, s. 2-3, [(34. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki mahkemelerin yargılama usulü ve yargı işlemleri hk.]

757. İmzasız, Nicegorod şehrinde külli Rusyağa bolğan vıstafkedegi Sibirdiñ hem Orta Aziyanıñ bölmesi (34'nçı nomerdıñ ahır) – Всероссийская Нижегородская выставка, Отдѣлы Средней Азии и Сибири, 1 Séntabr 1896, No: 35, s. 2-4, [(34. sayıdaki yazının devamı) Mekerce panayırındaki Sibirya ve Orta Asya bölümleri hk.]

758. İmzasız, Buyruqdar cazılatın bölegi, Aq padşa hazretlerini rahmeti – Отдѣль Официальный, Высочайшая Благодарность, 8 Séntabr 1896, No: 36, s. 1, [Çar'ın, tac giyme merasimini özel kararlarla kutlayan Omsk Şehir Duması, Kökşetav şehir topluluǵı ve Kökşetav uyezdnin sekiz Kazak volostlarına yaptıǵı teşekkür hk.]

759. İmzasız, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Padşah hazretleriniñ botan padşalarlı curtdı aralağanı – Отдѣль Неофициальный, Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 8 Séntabr 1896, No: 36, s. 1-2, [(34. sayıdaki yazının devamı) Çar ve Çariçe'nin Avrupa'ya yaptıkları seyahat hk.]

760. N. M. (Maksimov), Qazaqdardıñ rèsim adetlerin üyrenüv turasınan – Изучение киргизскаго обычнаго права, 8 Séntabr 1896, No: 36, s. 2-3, [Kazak genel hukuku hk.]

761. İsmail [Gaspıralı], Makarca vıstafkası Nicegorodaǵı vıstafkeni İsmail dégen Müslüman qörıp ne körgenin onıñ qanday ékenin Baqşasarayda basılıp turatın

«Tercüman» dégen gazétde cızıpdı – Всероссийская Нижегородская выставка, Впечатленія мусульманина на выставкѣ, 8 Séntabr 1896, No: 36-(Kazakça kısmının devamı 37. sayıdadır), s. 3-4, [Mekerce panayırını ziyaret eden İsmail Gaspıralı'nın panayır ve panayıra katılan Müslümanlarla ilgili izlenimleri hk.]

762. İmzasız, Buyruqdan başka sözdér cızılattın bölegi, – Отдѣлъ Неоффиціальный, 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 1-2, [Dala Vilayeti'nden Mekerce panayırına katılan ve çeşitli ödülleriyle ödüllendirilen Kazak ekspozanların listesi hk.]

763. İmzasız, Aq padşa hazretleriniñ botan padşalı curtdı aralağanı – Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 1-3, [(36. sayıdaki yazının devamı) Çar ve Çariçe'nin Avrupa'ya yaptıkları seyahat hk.]

764. Korabay Capanoğlu, Kéréku uyazınan kélgen habarlar – Корреспонденція изъ Павлодарскаго уѣзда, 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 2-3, [Kereku (Pavlodar) uyezdindeki ekincilik ve hayvancılık hk.]

765. A. Ye. Alektorov, Èñgime – Сказка (Сообщ. А. Е. Alektorovымъ), 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 3-4, [Kazakların zeki bir han ve iki yardımcısını anlatan masal hk.]

766. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Rusyadağı égin...] – [Министерство земледѣлія...], 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 3-4, [Tarım ve Taru Bakanlığı tarafından kurulmak istenen hayvan çiftlikleri hk.], [II] “Pet.[erburgskiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, [Bladibostok şehrindağı...] – [Среди китайцевъ...], 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 3-4, [Vladivostok şehrinde yaşayan Çinlilerin Çar'ın taç giymesinden dolayı okul açmak istemeleri hk.], [III] “A. V.” Gazetesi, [Farsi curtı...] – [Товарищество для...], 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 3-4, [İran ve Orta Asya'da sanayi ve ticaret yapmak üzere 1889 yılında kurulan ve Astırhan'da da şubesi bulunan şirketin günden güne büyümesi hk.], [IV] [12'nçi iyüllde Samarқandde...] – [Въ Самарқандѣ...], 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 3-4, [Semerkant'ta açılan il müzesi hk.], [V] “Turkest. Ved.” Gazetesi, [Aqlınan adaşқан adamdardı...] – [18 іюня состоялось...], 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 4, [Türkistan'da 12 İyün' günü ruh hastaları için açılan müessese hk.], [VI] “Vlad.[ivostok]” Gazetesi, Londondan kélgen téléggram – [Телеграмма изъ Лондона...], 15 Séntabr 1896, No: 37-(Kazakça kısım 38. sayıdadır), s. 4, [Londra'dan gelen telegrafa göre Salisburi'de veba hastalığına karşı

bulunan şifalı çare hk.], [VII] [] – [На Нижегородской...], 15 Séntabr 1896, No: 37, s. 4, [Mekerce panayırındaki pamuk fiyatları hk.]

767. İmzasız, Cariya – Объявленія, 15 Séntabr 1896, No: 37, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, s. 4, [Hazinein ödemeleri kabul etmesi ve kredi vermesi hk.]

768. İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Aқ padşa hazretleriniñ botan padşalı curtdı aralağanı – Отдѣль Неофициальный, Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 22 Séntabr 1896, No: 38, s. 1-3, [(37. sayıdaki yazının devamı) Çar ve Çariçe'nin Avrupa'ya yaptıkları seyahat hk.]

769. İmzasız, Nicegorod vıstafkesi – Всероссийская Нижегородская выставка, Кустарный отдѣль, 22 Séntabr 1896, No: 38-(Kazakça kısım 40. sayıdadır), s. 2-4, [Mekerce panayırındaki el işi-zanaat sergileri hk.]

770. A. Ye. Alektorov, Èngime – Сказка, 22 Séntabr 1896, No: 38, s. 3-4, [(37. sayıdaki yazının devamı) Kazakların zeki bir han ve iki yardımcısını anlatan masal hk.]

771. İmzasız, Ülken ağaçdı égü cöni – Пересадка деревьевъ, 22 Séntabr 1896, No: 38, s. 3-4, [Ağaçların başka yere dikilmesi için yapılması gerekenler ve ekilecek ağaçların özellikleri hk.]

772. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 22 Séntabr 1896, No: 38, s. 4, [Dağ ve altın madencilerin çalışma kuralları hk.]

773. İmzasız, Mağlumname – Объявленія, 22 Séntabr 1896, No: 38, s. 4, [1 Yanvar 1897 tarihinden itibaren Petersburg'da yayımlanacak olan siyasî-sosyal ve edebî "Sibir" gazetesinin abonelik ilanı ve programı hk.]

774. İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Aқ padşa-yı ağzam hazretleriniñ başka memleket curtlardı aralağanı – Отдѣль Неофициальный, Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 29 Séntabr 1896, No: 39, s. 1-4, [(38. sayıdaki yazının devamı) Çar ve Çariçe'nin Avrupa'ya yaptıkları seyahat hk.]

775. N. M., Қазақ arasında nikahlanuv – О Бракѣ Среди Киргизъ, 29 Séntabr 1896, No: 39, s. 3-4, [Kazak kızlarının erken yaşta (11, 12, 13 yaş) evlendirilmeleri meselesi ve erken yaşta evlendirmenin zararları hk.]

776. İmzasız, [Makarca yarmarkası] – Всероссийская Нижегородская выставка, 29 Séntabr 1896, No: 39-(Kazakça kısım 40. sayıdadır), s. 3-4, [Nijniy Novgorod'daki

umumî Rusya Mekerce panayırındaki sergiler, konuşmalar, katılımcılar, vs. ile ilgili haberler hk.]

777. İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Aq padşa-yı ağzam hazretleriniñ başka memleket curtlardı aralağanı – Отдѣлъ Неофициальный, Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 6 Oktabr 1896, No: 40, s. 1-4, [(39. sayıdaki yazının devamı) Çar ve Çariçe'nin Avrupa'ya uaptıkları seyahat hk.]

778. A. Ye Alektorov, Èñgime Qaratay – Каратай (Киргизская Народная Сказка), 6 Oktabr 1896, No: 40, s. 2-4, [“Karatay” adlı Kazak halk masalı hk.]

779. “Russ.[kiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, Makarcadağı vıstafke – Всероссийская Нижегородская выставка, Объявление наградъ, 6 Oktabr 1896, No: 40-(Kazakça kısım 41. sayıdadır), s. 3-4, [Mekerce panayırından sonra katılımcılara verilen ödüller hk.]

780. İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Aq padşa-yı ağzam hazretleriniñ başka memleket curtlardı aralağanı – Отдѣлъ Неофициальный, Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 13 Oktabr 1896, No: 41, s. 1-2, [(40. sayıdaki yazının devamı) Çar ve Çariçe'nin Avrupa'ya uaptıkları seyahat hk.]

781. N. M. Marşakölden balıq avlavı turasınan – О рыбалкѣ на оз. Маркакулѣ, 13 Oktabr 1896, No: 41, s. 2, [Marka Göl'de planlanan balıkçılığın iptal edilmesi hk.]

782. A. Ye Alektorov, Èñgime Qaratay – Каратай (Киргизская Народная Сказка), 13 Oktabr 1896, No: 41, s. 2-4, [(40. sayıdaki yazının devamı) “Karatay” adlı Kazak halk masalı hk.]

783. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Sırderya oblosındağı...] – [По случаю годовыхъ...], 13 Oktabr 1896, No: 41, s. 3-4, [Çimkent'li zengin Kazıbek'in vefatının 1. yıldönümünde 15000 kişi civarında ve her taraftan gelenlerin iştirakıyla yapılan mevlit ve mevlitte yapılan eğlence ve yarışların yerine yetimlere, fakirlere ve eğitime harcanma yapılması daha iyi olacağını diyen “Tercüman” gazetesin görüşü hk.], [II] “Peterb.[urgskiy] Ved.[omosti]” Gazetesi, [Zakaspiy oblosındağı...] – [Въ Закаспійской...], 13 Oktabr 1896, No: 41-(Kazakça kısım 43. sayıdadır), s. 3-4, [Zakaspiy oblastinin bazı şehrilerinde açılacak ve Rusçanın yanında yerel ağızları da

öğretecek olan Rus-Tuzem okulları hk.], [III] “Zakaspiysk. Obozr.” Gazetesi, [«Zakaspiyskiye Obozreniye» dégen...] – [Въ “Закаспійск. Обозр.”...], 13 Oktabr 1896, No: 41-(Kazakça kısım 43. sayıdadır), s. 3-4, [Son iki ayda Merv’de nöbet hastalığından ölenler hk.]

784. İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Aқ padша-уı ағзам hazretleriniñ başka memleket curtlardı aralaғanı – Отдѣль Неофициальный, Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 20 Oktabr 1896, No: 42, s. 1-3, [(41. sayıdaki yazının devamı) Çar ve Çariçe’nin Avrupa’ya yaptıkları seyahat hk.]

785. Rahimcan Düysenbayoғlu, Қазақ arasındaғı cılıқı urlavdı қалай қойғızuv turasınan – Какъ уничтожить среди киргизовъ конокрадство, 20 Oktabr 1896, No: 42, s. 2-4, [Kazaklar arasındaki at hırsızlığı ve bundan tamamen kurtulmanın yolları hk.]

786. P. Makuşin, Maғlumname – Открыта Подписка На Общедоступную Сибирскую Газету “Томскій Листокъ” на 1897 годъ (4-й годъ изданія), 20 Oktabr 1896, No: 42, 44, 46, 50, s. 4, [“Tomskiy Listok” adlı Sibirya’da günlük çıkan gazetenin 1897 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

787. İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Aқ padша-уı ағзам hazretleriniñ başka memleket curtlardı aralaғanı – Отдѣль Неофициальный, Путешествіе Ихъ Императорскихъ Величествъ за границую, 27 Oktabr 1896, No: 43, s. 1-3, [(42. sayıdaki yazının devamı) Çar ve Çariçe’nin Avrupa’ya yaptıkları seyahat hk.]

788. N. M., Қазақdıñ tавир adamdarınıñ қılar isi – Задачи киргизской интеллигенции, 27 Oktyabr 1896, No: 43, s. 2-3, [Potanin’in Sultan Velihanovların köyünü ziyaret ettiғi sırada Kazak aydınlarla (Öskenbayev ile ilgili bilgi de var.) ilgili yaptıғı tespiti ve önerileri hk.]

789. R. Düysenbayoғlu, Ёңgime, Түye, түlki, қасқır hem colbars – Верблюды, Лиса, Волк И Тигрь. Киргизская Сказка, 27 Oktabr 1896, No: 43, s. 3-4, [“Deve, Tilki, Kurt ve Kaplan” adlı Kazak masalı hk.]

- 790.** “Prav.[itel’stvenny] V.[estnik]” Gazetesi, (Саһа kitap) – Библиографія, 27 Oktabr 1896, No: 43, s. 3-4, [Ya. M. Şmuleviç’in evcil hayvanlarla ilgili yeni çıkan kitabı hk.]
- 791.** G. V. Preysman, [] – Объявленія, Открыта Подписка На “Сибирскій Вѣстникъ” На 1897 годъ, 27 Oktabr 1896, No: 43, 45, 51, s. 3-4, [Günlük siyasî, edebî ve toplumsal yaşamın günlük gazetesi olan “Sibirskiy Vestnik”in 1897 yılının abonelik ilanı ve programı hk.]
- 792.** İmzasız, [Şecere bolıp cazılğan...] – Вышла Въ Свѣтъ, 27 Oktabr 1896, No: 43, 45, 47, 48, 49, 52, s. 4, [A. Vasl’yev’in yeni çıkan “İstoriçeskiy oçerk russkago obrazovaniya v Turgayskoy oblasti i sovremennoye yego sostoyaniye” adlı kitabı hk.]
- 793.** Ya. Nesterov, Buyruқdan başқа sözdér cazılatın bölegi, Susız cérden suv çıғarıp aluvğa bolatuvǵını (Қар tosbasını ornatuvı) – Отдѣлъ Неофициальный, Какъ можно добывать воду въ безводныхъ степяхъ. (устройство снѣжниковъ), 3 Noyabr 1896, No: 44, s. 1-4, [Steppe karların depolanma yöntemi ve sulamada kullanılması hk.]
- 794.** Babay Berkut, Tarbağatay Tavınan kélgen hat – Корреспонденція изъ Тарбагатайскихъ горъ, 3 Noyabr 1896, No: 44, s. 2-4, [Zaysan, Semey ve Öskemen’deki yıllık ürün düşüklüğünün sebepleri ve hayvanların fiyatları hk.]
- 795.** Rahimcan Düysenbayoǵlu, Қırда билét бérgende қılatın қısım – О злоупотребленіяхъ при выдачѣ паспортовъ киргизамъ, 3 Noyabr 1896, No: 44, s. 3-4, [Kazakların pasaport alma sırasında yaşadıkları suistimaller hk.]
- 796.** K. P. Mihaylov, 1897’nçi cıldıñ 1’nçi Ğınvarından bastap gazétge cazatın sözder ne tsénzurdan uluқsat suramay basatın Péterburgъ şehrinde badşalık sayınan halk sayınan hem şaruva sayınan söyleytin «Sibir» dégen gazét çıǵadı – Съ 1-го Января 1897 года Будетъ Издаваться Въ С.-Петербургѣ Безъ Предварительной Цензуры Политическо-Общественная И Литературная Газета “Сибирь”, 3 Noyabr 1896, No: 44, 45, 46, 49, s. 4, [1 Yanvar 1897 yılından itibaren Petersburg’da sansürsüz çıkacak olan siyasî-sosyal ve edebî “Sibir” adlı gazetenin abonelik ilanı ve programı hk.]
- 797.** İmzasız, Buyruқdan başқа sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неофициальный, 10 Noyabr 1896, No: 45, s. 1-2, [Gazetede yamımlanmaya başlayan Ya. Nesterov’un “kar sularını depolama yöntemleri” yazısı hk.]

798. Ya. Nesterov, Susuz céerden suv ıǵarıp aluvǵa bolatuvǵını (Qar tosbasını ornativı) – Какъ можно добывать воду въ безводныхъ степяхъ. (устройство снѣжниковъ), 10 Noyabr 1896, No: 45, s. 2-4, [(44. sayıdaki yazının devamı) Stepte karları depolama yöntemi, sulamada kullanılması ve konuile ilgili resimler hk.]

799. V-v, Zaysan uyazınan hat – Корреспонденція изъ Зайсанск. у., 10 Noyabr 1896, No: 45, s. 3-4, [Zaysan uyezindeki Kazakların tahıl ekinciliǵı ve tahılın iyi korunmasının önemi hk.]

800. Baron Taube, Buyruqdar cazılatın bölegi – Отдѣль Оффиціальный, 17 Noyabr 1896, No: 46, s. 1, [Kurultayda Karkaralı ve Akmola uyezdleri Kazakları arasındaki toprak anlaşmazlıkları gideren Rus ve Kazak yetkililer ve bunlara verilen nişanlar, ödüller, takdirnameler hk.]

801. İmzasız, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Qırdan işkol açatın turadan – Отдѣль Неоффиціальный, Къ открытію школъ въ степи, 17 Noyabr 1896, No: 46, s. 2-3, [Kazak köylerinde açılan okullar hk.]

802. M. A. H., Bayan Avıldaǵı yarmenke – Корреспонденція изъ Баянъ-аула, 17 Noyabr 1896, No: 46, s. 2-4, [1-14 Oktyabr arasında düzenlenecek olan Bayan Avıl panayırı hk.]

803. “Sib. V.” Gazetesi, Qır Vılayatındaǵı ataqtı carmenkelerdiñ birine bul vaqıtta Cétisuv oblosındaǵı Qarqara carmenkesinde qosuv kerek – Каркаринская ярмарка, 17 Noyabr 1896, No: 46, s. 2-4, [Cetisuv (Semireç’ye) oblastinde yapılan Karkara panayırı hk.]

804. İmzalı, Maǵlumname – Объявленія, [I] Gazét ıǵarǵuvılardan – Отъ Редакціи, 17 Noyabr 1896, No: 46, 47, 48, 50, 51, 52, s. 3-4, [Gazetenin 44. ve 45. sayılarında yayımlanan Ya. Nesterov’un yazısına göre suyu depolamak isteyenlere ve bu sayıları olmayanlara gazete idaresinin bu sayıları ya da yazıyı ayrı nüshada gönderebileceǵi hk.], [II] İ. İ. Popov, [] – Открыта подписка на 1897 г. на “Восточное Обозрѣніе”, 17 Noyabr 1896, No: 46, 48, 50, 52, s. 3, [Haftada 3 kez çıkan bilimsel-edebî ve siyasî “Vostoçnoye Obozreniye” gazetesinin 1897 yılının abonelik ilanı ve programı hk.], [III] [] – Открыта подписка 1897 годъ на газету Каспій (XVII годъ изданія), 17 Noyabr 1896, No: 46, 48, 49, 50, 51, s. 3-4, [Günlük edebî, sosyal ve siyasî ve geniş petrol bölümüyle Bakû’da çıkan “Kaspiy” gazetesinin 1897 yılının abonelik ilanı hk.]

- 805.** İmzasız, Buyruğdar cazılatın bölegi, Omskaya Kazennaya Palata mahkemesinen – Отдѣль Официальный, Отъ Омской Казенной Палаты, 24 Noyabr 1896, No: 47, s. 1, [Omsk Devlet Hazinesi’nde yapılan işlemler hk.]
- 806.** N. M., Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Қазақ isin tékséruge kimge tiyüsti bolatını – Отдѣль Неофициальный, Подсудность киргизскихъ дѣлъ, 24 Noyabr 1896, No: 47, s. 1-3, [Kazak ve Rus mahkemeleri ve bunların baktıkları dava ve dava hükümleri hk.]
- 807.** “Jizn’ na Vost.[ostoçnoy] Okr.[aine]” Gazetesi, Künçığıs Sibirindegi arıq minen égin suvarğan turasınan – Опыты искусственного орошенія въ Восточной Сибири, 24 Noyabr 1896, No: 47, s. 2-4, [Batı Sibirya’da sunî sulama denemeleri hk.]
- 808.** İmzasız, Cér silkingeni – Землетрясение, 24 Noyabr 1896, No: 47, s. 2-4, [20-21 Oktyabr günleri Cetisu (Semireç’ye) oblastinin güney-doğusunda ve Prjeval’sk uyezinde olan şiddetli depremler hk.]
- 809.** “Prav.[itel’stvennyy] Vest.[ik]” Gazetesi, Caña çıққан kitabdar – Библиографія, 24 Noyabr 1896, No: 47, s. 3-4, [Yeni çıkan İ. S. Şteyngauyer’in “Pervıye uroki geografiyi, primenenniye k potrebnostyam şkol s inorodçeskim elementom” ve Al. Rudzskiy’in “Nastol’naya kniga po lesovodstvu. S 450 risunkami v tekste i dvumya fototipiçeskimi tablitsami” adlı kitaplar hk.]
- 810.** İmzasız, [I] [] – Открыта подписка на 1897 годъ Общественно-Литературную Газету “Степной Край”, 24 Noyabr 1896, No: 47, 48, 49, 50, s. 3-4, [Omsk şehrinde haftada iki kez çıkan sosyo-edebî “Stepnoy Kray” gazetesinin 1897 yılının abonelik ilanı ve programı hk.], [II] [1897’nci cılı Torğay...] – Открыта подписка на 1897 г. на “Тургайскую Газету” (неофици. ч. “Тург. областн. вѣдомостей”), 24 Noyabr 1896, No: 47, 49, 50, 51, 52, s. 4, [“Turg. Oblastn. Vedomosti” gazetesinin gayrı resmi kısmı olan ve 1897 yılından itibaren haftada 3 defa çıkacak olan “Turgayskaya Gazeta”nın programı ve abonelik ilanları hk.]
- 811.** N. M., Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, [Қазақ isin tékséruge kimge tiyüsti bolatını] – Отдѣль Неофициальный, Подсудность киргизскихъ дѣлъ, 1 Dékabr 1896, No: 48, s. 1-2, [(47. sayıdaki yazının devamı) Kazak ve Rus mahkemeleri ve bunların baktıkları dava ve dava hükümleri hk.]

- 812.** İmzasız, Ombu carmenkesi – Омская Ярмарка, 1 D kabr 1896, No: 48, s. 1-3, [15 Noyabr günü başlayan Omsk panayırını ve ürünlerin fiyatları hk.]
- 813.** O. Alcanov, Biylerdi  bitimleri – « реже» одного чрезвычайнаго съ зда народныхъ судей, 1 D kabr 1896, No: 48, s. 2-4, [1896 yılında Kurban Kayık bölgesinde Öskemen ile Zaysan Kazakları arasında çıkan sorunların  z m  için biylerin düzenledikleri kurultay ve kurultayda aile, kadın hakları ve evlilik meseleleri ile ilgili aldıkları kararlar hk.]
- 814.** L. Lugovskiy, Ma lumname, [] – Объявленія, Открыта подписка на Тобольскія Губерскія В домости (часть неофициальная) на 1897 годъ, 1 D kabr 1896, No: 48, 49, 52, s. 3-4, [“Tobol’skiye Gubernskiya Vedomosti” gazetesini gayr-ı resmî kısmının 1897 yılının abonelik ilanı ve içeriği hk.]
- 815.** O. Alcanov, Buyrukdan başka sözüer cazılatın bölegi, [Biylerdi  bitimleri] 14’nci – Отд ль Неофициальный, « реже» одного чрезвычайнаго съ зда народныхъ судей, 8 D kabr 1896, No: 49, s. 1-2, [(48. sayıdaki yazının devamı) 1896 yılında Kurban Kayık bölgesinde Öskemen ile Zaysan Kazakları arasında çıkan sorunların  z m  için biylerin düzenledikleri kurultay ve kurultayda aile, kadın hakları ve evlilik meseleleri ile ilgili aldıkları kararlar hk.]
- 816.** Ha iye Hacı K btero lı, Ombu uyazınan hat – Корреспонденція изъ Омскаго у зда, 8 Dekabr 1896, No: 49, s. 1-2, [Kazakların  ocuk  alma vakaları hk.]
- 817.** İmzasız, [Oka d gen  zenni ...] – Легкая нажива, 8 D kabr 1896, No: 49, s. 2-3, [Oka nehri yanındaki şehirde yaşayan Timofeyi  adlı Rus’un hayat hikâyesi hk.]
- 818.** İmzasız, Her t rli habarlar – Разныя изв стія, [I] [Samar ant Andican t mir colını ...] – [Сооруженіе самаркантъ-андижанской...], 8 D kabr 1896, No: 49, s. 2-3, [Taşkent’ten geçecek olan Semerkant-Andican demir yolu çalışmaları hk.], [II] [C r şaruvasin hem padşanın m lkin...] – [В  министерств  землед лія...], 8 D kabr 1896, No: 49, s. 2-3, [Toprak ve Tapu Bakanlığı’nda görüşülecek olan Türkistan bölgesinin sulama meselesi hk.], [III] [ azınanı hem c r şaruvasin...] – [В  министерствахъ финансовъ...], 8 D kabr 1896, No: 49, s. 2-3, [Türkistan ziraat ve İmparatorluk Rus teknik toplulukları tarafından Taşkent’t  düzenlenecek olan panayır hk.], [IV] [Maskev gaz tini  aytuvın a...] – [Сов тъ московскаго...], 8 D kabr 1896, No: 49, s. 3-4, [Moskova Ziraat Enstitüsü’nün kurulunda, Kazakların verecekleri

bursun görüşülmesi hk.], [V] [Zakaspiy oblosinde hem Türkistan...] – [Для развитія туркменской...], 8 Dékabr 1896, No: 49, s. 3-4, [Türkmen ve yerel at cinslerin gelişimi için Zakaspiy oblastinde ve Türkistan bölgesinde açılacak olan at çiftlikleri hk.]

819. İmzasız, Mağlumname, [] – Объявленія, Открыта Подписка на 1897 г. на газету “Окраина”, 8 Dékabr 1896, No: 49, 52, s. 3, [Haftada üç defa çıkan “Okraina” gazetesinin 1897 yılının abonelik ilanı ve içeriği hk.]

820. O. Alcanov, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Bir syezde éreceniñ ayтқан sözi – Отдѣль Неофициальный, «Эреже» одного чрезвычайнаго съѣзда народныхъ судей, 15 Dékabr 1896, No: 50, s. 1-2, [(49. sayıdaki yazının devamı) 1896 yılında Kurban Kayık bölgesinde Öskemen ile Zaysan Kazakları arasında çıkan sorunların çözümü için biylerin düzenledikleri kurultay ve kurultayda aile, kadın hakları ve evlilik meseleleri ile ilgili aldıkları kararlar hk.]

821. “Turgayskaya Gazeta” Gazetesi, Torğay oblosındağı Қазакdardıñ égin шаруvası – Киргизы-земледѣльцы Тургайской области, 15 Dékabr 1896, No: 50, s. 1-2, [Torğay (Turgay) oblastindeki Kazakların ekinciliği hk.]

822. A. Dobrosmıslıov, Aléktorofке қайтарılған cevap – Отвѣтъ А. Е. Alektorovu, 15 Dékabr 1896, No: 50, s. 2-3, [30. sayıdaki A. Ye. Alektorov’un yazısına yazılan cevap hk.]

823. İmzasız, Arap curtınıñ atdarı – Арабская лошадь, 15 Dékabr 1896, No: 50, s. 2-4, [Arap atı hk.]

824. İshak Caksılıkoğlu, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Көp hatun almaқlık kisiniñ küşin kétiredi hem kisini buzadı – Отдѣль Неофициальный, Вредъ многоженства въ бытовомъ отношеніи, 22 Dékabr 1896, No: 51, s. 1-3, [Çok evliliğin verdiği zararlar hk.]

825. İmzasız, Bayan Avıldan hat – Корреспонденція изъ Баянъ-аула, 22 Dékabr 1896, No: 51, s. 2-3, [Bayan Avıl ve civardaki sekiz Kazak volostindeki at hırsızları hk.]

826. “Okraina” Gazetesi, Bir Қазақ balası mén colbarıs – Киргизскій мальчикъ и тигръ, 22 Dékabr 1896, No: 51, s. 2-4, [Taşkent uyezдинin Maydental’ volostinden bir Kazak çocuğun balık tutarken kaplanla karşılaşması hk.]

827. “Kasp.” Gazetesi, Cihandağı uluğ zéyildi keremtdér turasınan èñgime – Библиография, 22 Dékabr 1896, No: 51, s. 2-4, [N. A. Rubakin’in “Razskazı o velikih i groznh yavleniyah prirodi” adlı kitabı hk.]

828. İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] 1897’nci cılğa «Pérevodçik-Terciman» gazétin aluvğa boladı – Открыта подписка на газету “Переводчикъ-Терджиманъ” на 1897 годъ, 22 Dékabr 1896, No: 51, 52, s. 3-4, [“Tercüman” gazetesinin 1897 yılının abonelik ilanı ve içeriği hk.], [II] Ye. A. Panova, 1897’nci cılğa «Dalny Vostok» gazétin qol qoyıp alıp turuğa boladı – Подписка Принимается На 1897 годъ На Газету “Дальный Востокъ”, 22 Dékabr 1896, No: 51, s. 3-4, [“Dal’ny Vostok” gazetesinin 1897 yılının abonelik ilanı ve içeriği hk.]

829. N. M., Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Qırdıñ ösimqorları hem onı qalay çoğaltuvı – Отдѣлъ Неофициальный, Ростовщичество въ степи и средства борьбы съ нимъ, 29 Dékabr 1896, No: 52, s. 1-2, [Bozkırdaki tefecilik ve ondan kurtulma yöntemleri hk.]

830. İmzasız, Asdıkdı qalayça çoğarmay köp vaqıt saqtav – Способъ дешевого и долгосрочнаго хранения зерна, 29 Dékabr 1896, No: 52, s. 2-3, [Tahılın ucuz ve uzun süre saklama yöntemi hk.]

831. “Tom.[skiy] L.[istok]” Gazetesi, Saña çıqqan kalindar – Библиография, 29 Dékabr 1896, No: 52, s. 3, [F. İ. Romanov’un yeni çıkan “Sibirskiy Torgovo-Promıshlenniy kalendar” adlı takvimi hk.]

1897

832. İmzasız, Mağlumname, [Mısır hem İstambul gazétdérinde cène Baqçasaray gazétdérinde tömengi...] – [], 5 Ğınvar 1897, No: 1, 6, 8, 9, 11, 13, 15, 16, 21, 27, 32, 37, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, s. 1-4, [İstanbul, Mısır ve Bahçesaray gazetelerindeki gibi Kazak gazetesinde de yayımlanacak olan yeni bölümler ve bunun için halktan gazeteye yazmaları istenen yazıların konuları hk.]

833. Baron Taube, Buyruqdar cazılatın bölegi, Qır Vilayatınıñ general gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣлъ Официальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 5 Ğınvar 1897, No: 1, s. 1, [Dala Vilayetinin kançılıyasında görevli Rahimcan Düysenbayoğlu’na yardımcı tercüman rütbesinin verilmesi hk.]

- 834.** İmzasız, Buyruqdañ başqa sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неофициальный, 5 Ğınvar 1897, No: 1, s. 1-2, [“Dala Vılayatınıñ Gazet”nin onuncu yayın dönemi girmesi ve şimdiye dek yazılanların değerdendirilmesi, gazete içeriği, eğitimli Kazakların azlığından dolayı gazeteye az yazı gelmesi, Kazaklardan beklenen ve gelen haberler ve gazetenin yeni yayın döneminde Kazak Türklerinden beklentileri hk.]
- 835.** İmzasız, D. F. Mamontof, Menakıp, (yağni dünyadan kaytқан caqsı adam turasınan – Некрологъ, Д. Ф. Мамонтовъ, 5 Ğınvar 1897, No: 1, s. 2-3, [22 Dekabrda ölen Kızılcar (Petropavlovsk) uyezdniy naçal’niki Statskiy Sovetnik Dmitriy Fyodoroviç Mamontov hk.]
- 836.** S. Bolosının Kazağı, Öskemen uyazınan hat – Корреспонденція изъ Устькаменогорскаго уѣзда, 5 Ğınvar 1897, No: 1, s. 2-3, [At hırsızlığın azalması hk.]
- 837.** N. M., Çöbdiñ ağaçdıñ ösüüne qoydıñ caqın turğanı sebep bolatını – Любопытное вліяніе близости овецъ на растенія, 5 Ğınvar 1897, No: 1, s. 2-3, [Ağaç ve bitkilerin gelişmesinde koyunların ilginç etkisi hk.]
- 838.** E. Nögerbekov, Èñgime – Джамшидъ, 5 Ğınvar 1897, No: 1, s. 2-4, [E. Nögerbekov tarafından bir Rus masalından yeniden düzenlenen “Cemşid” adlı masal hk.]
- 839.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Pravitel’svenniy Vestnik” Gazetesi, [«Pravitel’svenniy Véstnik» dégen gazétde...] – [Въ «Прав. Вѣст.» опубликовано...], 5 Ğınvar 1897, No: 1, s. 3-4, [Çin’de Rus-Çin Bankası tarafından yapılacak olan demir yolu hk.], [II] “J. Na V. Ok.” Gazetesi, [Oralğa qaraytın kırdığı Tungus dégen bir halk...] – [Нерчинскій корр. газеты «Ж. на В. Ок.»...], 5 Ğınvar 1897, No: 1, s. 4, [Çar’ın tahta çıkmasından dolayı Oral (Ural’sk) Tungusların on yılda 100000 ruble toplayıp bankaya koyacakları ve elde edilecek gelirle Tungusların eğitiminde ve okul yapımında kullanacakları hk.]
- 840.** İmzasız, Mağlumnama – Объявленія, [I] [Uluğdardıñ zakon kılıp...] – [На основаніи Высочайшаго...], 5 Ğınvar 1897, No: 1-(Kazakça kısım 2. sayıdadır), 5, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, s. 4, [Hazinein ödemeleri kabul etmesi ve kredi vermesi hk.], [II] Gazét çığarğuvçılardan – Отъ Редакціи, 5 Ğınvar 1897, No: 1-(Kazakça kısım 2. sayıdadır), 5, 8, 9, 10, 11, 12, s. 4, [Gazetenin 1896 yılının 44. ve 45. sayılarında yayımlanan Ya. Nesterov’un yazısına göre suyu depolamak isteyenlere ve bu sayıları

olmayanlara gazete idaresinin bu sayıları ya da yazıyı ayrı nüshada gönderebileceği hk.]

841. G. Abaza, Kır Vilayatının Kazakçe gazétin 1897'nci cılge qol qoyıp alıp turuvge boladı. Bul gazétniñ çıqqanına onunçı cıl – Принимается подписка на 1897 годъ На Киргизскую Степную Газету (годъ изданія 10-й.), 12 Ğınvar 1897, No: 2, 3, 7, 10, 11, s. 1, [“Dala Vilayatının Gazeti”nin 10. yılın abonelik ilanı, gazetenin plan ve programı ve yazar kadrosu hk.]

842. İmzasız, Gazét çıqarğuvçılardan – Отъ Редакціи, 12 Ğınvar 1897, No: 2, s. 1-2, [Bu sayıya ek olarak basılan yazı hk.]

843. İmzasız, Buyruqdañ başqa sözdér cazılatın bölegi – Отдѣлъ Неоффиціальный, 12 Ğınvar 1897, No: 2, s. 1-2, [Gazetenin ve Rus okullarından mezun aydın Kazakların kendi toplumuna faydası ve okuyucu azlığı, idarenin bozkırlı ve ziyalı Kazaklardan gazeteye katkıda bulunma çağrısı hk.]

844. Korabay Capanoğlu, Kéreku uyazınan hat – Корреспонденція изъ Павлодарскаго уѣзда, 12 Ğınvar 1897, No: 2, s. 2-3, [Oktyabr ayında Bayan Avıl'da Pavlodar uyezдинin 13 volostinin halk hâkimlerinin katılımıyla olan kurultay hk.]

845. E. Nögerbekov, Èñgime – Джемшидъ, 12 Ğınvar 1897, No: 2, s. 2-4, [(1. sayıdaki yazının devamı) E. Nögerbekov tarafından bir Rus masalından yeniden düzenlenen “Cemşid” adlı masal hk.]

846. “Prav.[itel'stvennyy] Vest.[ik]” Gazetesi, Cañadan basılıp çıqqan kitap turasınan – Библіографія, 12 Ğınvar 1897, No: 2-(Kazakça kısmının devamı 5. sayıdadır), s. 3-4, [Yeni çıkan İ. Korostovets'in “Kitaytsı i ih tsivilizatsiya” ile A. Pozdnev'in “Mongoliya i Mongolı” adlı kitaplar hk.]

847. İmzasız, Arip qasarqe yardımşı bolatın qavımlardıñ (İstépnoy okrucnoy mahkemasınan) – Отъ Степнаго Окружнаго Управленія Россійскаго Общества Краснаго Креста, 12 Ğınvar 1897, No: 2-(Kazakça kısım 5. sayıdadır), s. 4, [Rus Kızıl Haç Kurumu'nun Dala Vilayeti bölgesi idaresine yardımda bulunanlara teşekkür ve yardımda bulunan Rus ve Kazakların listesi hk.]

848. Baron Taube, Mağlumname – Объявление, 12 Ğınvar 1897, No: 2, s. Ek 1-4, [1896 yılında Bombay'de görülen veba hastalığının bütün Hindistan'a yayılması

sonucu insan, hayvan ölümleri ve Rusya'nın sınırlarda aldıkları önlemler ve Насса gidecek Müslümanların almaları gereken önlemler hk.]

849. İmzasız, Buyrukdañ başka sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣль Неофициальный, 19 Ğınvar 1897, No: 3, s. 1-2, [2. sayının ekinde geçen yazı dolayısıyla Dala Vilayeti sakinleri tarafından Hindistan'da veba hastaları için toplanan ve toplanacak yardımlar, hk.]

850. “Sel'skiy Vestnik” Gazetesi, Sırğımtal қумdı қалай тоқтатув – Засадка Сыпучихъ Песковъ, 19 Ğınvar 1897, No: 3, s. 2-4, [Kayrak kumlara karşı yapılan mücadeleler hk.]

851. Aktaran: S. F. Godlevskiy, Kazakçaya tercüme eden: Cumanov, Bay balası baybatşanıñ ёңgimesi – Байбатча (сынъ богача), 19 Ğınvar 1897, No: 3, s. 3-4, [“Baybatça (zenginin oğlu)” adlı ve Kazakça kısmı manzum olan hikâye hk.]

852. İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, [I] “Pravitel'stvenniy Vestnik” Gazetesi, [Pravitel'stvenniy Véstnik dégen...] – [Правительственный Вѣстникъ сообщаетъ, что...], 19 Ğınvar 1897, No: 3, s. 4, [Bombey şehrinde veba hastalığına yakalananlar, ölenler ve göç etmek zorunda kalanların sayısı hk.], [II] [Mısırdı şuvma dértinen...] – [Для предупрежденія заноса...], 19 Ğınvar 1897, No: 3, s. 4, [Mısır'ın, Насса giden vatandaşlarına, Ничаз'da veba hastalığının görölmesi durumunda geriye dönme izni vermemesi hk.]

853. İmzasız, Buyrukdañ başka sözdér cazılatın bölegi, Padşa-yı ağzam hazretleriniñ Таñr carlıғасын айтқанı – Отдѣль Неофициальный, Высочайшая благодарность, 26 Ğınvar 1897, No: 4, s. 2, [Çar'ın таç giyme törenine katılan Kazaklara Çar'ın teşekkür olarak Rus-Kazak okulları açma izni vermesi hk.]

854. “Sel'skiy Vestnik” Gazetesi, Sırğımtal қумdı қалай тоқтау – Засадка Сыпучихъ Песковъ, 26 Ğınvar 1897, No: 4, s. 2-3, [(3. sayıdaki yazının devamı) Kayrak kumlara karşı yapılan mücadeleler hk.]

855. İmzasız, Bombaydağı şuvma avıruvı – Чума въ Бомбеѣ, 26 Ğınvar 1897, No: 4, s. 2-3, [Bombey şehrinde görülen veba hastalığı hk.]

856. Aktaran: S. F. Godlevskiy, Kazakçaya tercüme eden: Cumanov, Bay balası baybatça – Байбатча (сынъ богача), 26 Ğınvar 1897, No: 4, s. 3-4, [(3. sayıdaki

yazının devamı) “Baybatça (zenginin oğlu)” adlı ve Kazakça kısmı manzum olan hikâye hk.]

857. İmzasız, Buyruğdañ başka sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неофициальный, 2 Febral 1897, No: 5, s. 1, [Hindistan’da yayılan veba hastalığının kutsal yerlerde de görülme ihtimaline karşı Rusya Müslümanlarının kutsal topraklara yapacakları ziyaretleri durdurmaları hk.]

858. N. M., Almatıdağı gimnaziyede okıyın Qazaq balalarınıñ kbartirin pansiyon kılğan turadan – Преобразование ученической квартиры для киргизских дѣтей въ г. Вѣрномѣ, 2 Febral 1897, No: 5, s. 1-2, [Almatı (Vernıy) şehrinde Kazak öğrencilerin kaldığı dairenin Almatı (Vernıy) erkek gimnaziyasının bünyesinde pansiyona çevrilmesi ve pansiyonun özellikleri hk.]

859. “Novoye Vremya” Gazetesi, Çuvma dégen dért çıkkın turadan – Извѣстія О Чумѣ, 2 Febral 1897, No: 5, s. 2, [Rusya’da veba hastalığıyla ilgili alınan önlemler hk.]

860. A. Ye. Alektorov, Ёñ soñğı ayıluv. Dobrasmilofke kaytarğan cevap – Послѣднее Сказанье. Въ отвѣтъ г. Добросмыслову, 2 Febral 1897, No: 5, s. 2-4, [1896 yılının 50. sayısındaki Dobrosmislov’un cevabına Alektorov’un cevabı, İlminskiy’in Altınсарin hakkında yazmış olduğu eseri ve İlminskiy ile Vasil’yev’in çalışmalarının karşılaştırılması ve benzerlikleri hk.]

861. “Peterb.[urgskiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, 2 Febral 1897, No: 5, s. 3-4, [Çin’deki ayaklanmanın bastırılması hk.]

862. İmzasız, Объявленія, [] – Открыта подписка на газету на 1897 годъ, 2 Febral 1897, No: 5, 8, s. 4, [Kazan’da çıkan günlük, sosyo, edebî, siyasî ve ticarî-endüstriyel “Kamsko-Voljskiy Kray” gazetesinin 1897 yılının abonelik ilanı ve programı hk.]

863. İmzasız, Rédaksiyadan – Отъ Редакціи, 9 Febral 1897, No: 6, s. 1, [Sayının sonunda ek olarak yayımlanacak olan valinin ilanı hk.]

864. İmzasız, Тауınname – Журналъ Распорядительнаго Засѣданія Семипалатинскаго Областного Суда, 9 Febral 1897, No: 6, s. 2, [17 Yanvar günü Semey (Semipalatinsk) il mahkemesinde görülen dava hk.]

865. İmzasız, Buyruğdañ başka sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неофициальный, 9 Febral 1897, No: 6, s. 2-3, [Sibirya’daki eğitim kurumları hk.]

- 866.** “Pravitel’svenny Vestnik” Gazetesi, Çuvma turasınan habar – Извѣстія о чумѣ, 9 Febral 1897, No: 6, s. 3, [Veba hastalığına karşı Orta Asya sınırlarında alınan önlemler hk.]
- 867.** Muhamedcan S., Şişek éktiriñizler – Прививайте Оспу, 9 Febral 1897, No: 6, s. 3-4, [Çiçek hastalığı ve ona karşı aşısının yapılmasına davet hk.]
- 868.** “Har’k.[ovskiye] Gub.[ernskiye] Vedom.[osti]” Gazetesi, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 9 Febral 1897, No: 6, s. 4, [Harkov’a Profesör Girşman’a tedavi olmak maksadıyla gelen Temir Han Şura’lı (1922’den beri Buynaksk) İranlı Molla Abdul Rahim Talibov, el yazmaları koleksiyonu ve eserleri hk.]
- 869.** İmzasız, Mağlumname – Объявление, 9 Febral 1897, No: 6, s. Ek, [Dala Vilayetinde yapılacak olan nüfus sayımı ve askerlik hizmeti ile ilgili açıklama hk.]
- 870.** İmzasız, Buyruқтаñ başka sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неофициальный, 16 Febral 1897, No: 7, s. 1-2, [6. sayıda bahsedilen çiçek hastalığı ve çiçek aşısı ile ilgili yorumlar hk.]
- 871.** İmzasız, Urnlardıñ aydalğan turasınan. Tükalinskiy okrugdan kélgen hat – Ссылка Конокрадовъ. (Корреспонденція изъ г. Тюкалинска), 16 Febral 1897, No: 7, s. 2, [Tükalinsk’te yakalanan Kazak at hırsızlarının Doğu Sibirya’ya sürgüne gönderilmeleri hk.]
- 872.** “Prav.[itel’svenny] Vest.[ik]” Gazetesi, Çuvma dérti – Чума, или “Черная Смерть”, 16 Febral 1897, No: 7, s. 2-4, [Veba hastalığının tarihçesi hk.]
- 873.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Tobol guberniyası üçün...] – [Утверждены новые штаты...], 16 Febral 1897, No: 7, s. 3-4, [Tobol (Tobol’sk) guberniyasına atanan sağlık memurları ve Torğay (Turgay) oblastindeki sağlık çalışanları hk.], [II] “Sib.[ir’]” Gazetesi, [Çilabi şehrinan 13’nçi...] – [Изъ Челябинска...], 16 Febral 1897, No: 7, s. 3-4, [Hindistan’da açlık çekenler için Çelyabinsk şehrinde toplanan tahılın Odessaya trenle gönderildiği hk.], [III] “Sib.[ir’]” Gazetesi, [Torğay oblosınıñ istatiçéskiy...] – [Тургайскимъ областнымъ...], 16 Febral 1897, No: 7, 11, s. 4, [Torğay (Turgay) istatistik komitesi tarafından Kazaklar için Kazakça bir ajanda çıkaracakları hk.], [IV] [1895’nçi cıldan béri қарай...] [Въ Кустанаѣ съ 1895...], 16 Febral 1897, No: 7, s. 4, [1895 yılında Kostanay (Kustanay) şehrinde halk ve Kazaklar için açılan kız progimnaziya hk.], [V] [İmpératorskiy

Tomskiy univérsitétdé...] – [При Императорскомъ Томскомъ университете...], 16 Febral 1897, No: 7, s. 4, [Tomsk üniversitesinde geçen sene ölen Kolpakovskiy adına açılan burs hk.], [VI] [Gazétlerdiñ aytuvınçe bir...] – [По словамъ газетъ...], 16 Febral 1897, No: 7, s. 4, [Rusça öğrenmek ve Rusya'daki demir yolu inşaat işini araştırmak için Petersburg'a gelecek Çin aristokrat bilim adamı heyeti hk.]

874. İmzasız, Mağlumname, Cañade basılıp satuvğе түsti Sémeу oblosınıñ İstatistiçéskiy kamitétiñiñ Sémeу oblosı turasınan 1897'ñci cılğе çıғarğaн yadname kitabı – Объявление, Памятная Книжка Семипалатинской Области На 1897 Годъ, 16 Febral 1897, No: 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, s. 4, [Semey (Semiplatinsk) istatistik kurumu tarafından yayımlanan 1897 yılının ajandasının satış ilanı hk.]

875. İmzasız, Buyruқdañ başқа söздér cazılataн bölegi, – Отдѣлъ Неофициальный, 23 Febral 1897, No: 8, s. 1-2, [Veba hastalığı ile ilgili Astırhan gazetesinde yayımlanan Astırhan mollarının ve Tavrida dinî işlerinin hitapları hk.]

876. B. G., Östkamından kélgen hat – Корреспонденція изъ г. Устькаменогорска, 23 Febral 1897, No: 8, s. 2, [Müslümanlar arasında dinî taassubun azalmasının ve bununla ilgili iki örnek hk.]

877. “İr.[bitskiy] Yar.[maroçniy] L.[istok]” Gazetesi, İrbitdan kélgen habar – Съ Ирбитской ярмарки, 23 Febral 1897, No: 8, s. 2-3, [İrbit panayırı hk.]

878. “Sarat.[ovskiye] Gub.[ernskiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, Faydalı resim – Полезный обычай, 23 Febral 1897, No: 8, s. 3-4, [Amerikalı Kızılderililerin yeni doğan çocuk için ağaç ekme adetleri hk.]

879. “Prav.[itel'stvenniy] V.[estnik]” Gazetesi, Her türlü haberlar – Разныя Извѣстія, 23 Febral 1897, No: 8, s. 3-4, [Rusya'da veba hastalığına karşı bölgelerine göre yapılan önlemler ve sonuçları hk.]

880. Baron Taube, Buyruқdar cazılataн bölegi, Қыр Vılayatınıñ general gubernatorınıñ buyruқları – Отдѣлъ Официальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 2 Mart 1897, No: 9, s. 1, [1897-1899 yılları arasında Kazaklar'dan vergi alınmayacak mal varlığının listesini bildiren ferman hk.]

881. General-Leytenant İvanov, Cétisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ 1896'ñci cılğı 8'ñci febralde 518'ñci nomer boyınçe uyaznaylarğе cazılğaн buyruқları – Циркуляръ Военнаго Губернатора Семиръченской Области, 2 Mart 1897, No: 9, s.

1-2, [Stepteki uyezdlerde görülen çekirge yumurtalarına karşı ilkbahar aylarında alınması gereken önlemleri bildiren genelge hk.]

882. İmzasız, Buyruqdañ başqa sözdér cazılatın bölegi, Orınbordağı müfti hazretleriniñ özine qarağan imamlarğa ahunlarğa carıye kılğanı – Отдѣль Неофициальный, Объявление Оренбургскаго Муфтія Султанова Подвѣдомственнымъ Ему Ахунамъ И Имамамъ, 2 Mart 1897, No: 9, s. 2-3, [Orenburg Müftüsü Sultanov’un idaresi altındaki imam ve ahunlara Hac konusundaki cariyesi hk.]

883. “Del. Korr.” Gazetesi, İrbit carmenkasınan – Съ ирбитской ярмарки, 2 Mart 1897, No: 9, s. 2-3, [İrbit panayırına getirilen hayvansal ürünleri hk.]

884. İmzasız, Çuvma dérti – Извѣстія о чумѣ, 2 Mart 1897, No: 9, s. 3-4, [Vebe hastalığının Hindistan’dan Afganistan’a sıçraması ve Buhara sınırında alınan önlemler hk.]

885. İmzasız, Hayvanlardıñ cér kozğalatının sézatını – Животныя, какъ предвѣстники землятресеній, 2 Mart 1897, No: 9, s. 3-4, [Hayvanların depremleri önceden sezmeleri hk.]

886. Rahimcan Düysenbayoğlu, Buyruqdañ başqa sözdér cazılatın bölegi, Harf turasınıñ sözi – Отдѣль Неофициальный, Къ вопросу о киргизскомъ алфавитѣ, 9 Mart 1897, No: 10, s. 2-3, [Kazak Türkleri’nin kullandığı Arap alfabesi ve onunla ilgili meseleler hk.]

887. Aman Kulcabayoğlu, Sémeyden kélgen hat – Корреспонденція изъ Семипалатинскаго уѣзда, 9 Mart 1897, No: 10, s. 3-4, [Halk mahkemesi tarafından verilen yanlış karar ve gazete idaresinin, mahkûm olana konuyla ilgili başvurabileceği makamları bildirmesi hk.]

888. “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Qır vılayatındağı añ kèsibi – Пушной промыселъ въ киргизскихъ степяхъ, 9 Mart 1897, No: 10, s. 3-4, [Dala Vilayetindeki kürk ticareti hk.]

889. S. K. Artemenko, Buyruqdañ başqa sözdér cazılatın bölegi, Qazaqdıñ faydasında turğan Qır vılayatındağı cérlerde kén qaravıdıñ cöni hem onı cumıstap aluv – Отдѣль Неофициальный, О порядкѣ развѣдокъ и разработки ископаемыхъ на казенныхъ

земляхъ Степныхъ областей, 16 Mart 1897, No: 11, s. 2-3, [Dala Vilayetindeki madenlerin araştırma ve işletme düzeni hk.]

890. İmzasız, Ustkaminden kélgen hat – Корреспонденція изъ Устькаменогорскаго уѣзда, 16 Mart 1897, No: 11, s. 2-3, [Ustkamin (Ust’kamenogorsk) uyezdinin Kazaklarında ekincilik hk.]

891. Yu. Şmidt, Қазақ газетін чығаратынлар – Письмо Въ Редацію, 16 Mart 1897, No: 11, s. 3-4, [Nijniy Novgorod’daki panayırda sergilenen Kazak Türklerine ait eşyaların sahiplerine gönderildiğine dair mektup hk.]

892. İmzasız, Unnıñ caqsı camanın қалайşe билүв – Какъ выбирать муку, 16 Mart 1897, No: 11-(Rusça kısmı 15. sayıdadır), s. 4, [Unun bozulup bozulmadığını ayırt etme yöntemleri hk.]

893. “Vраç” Gazetesi, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, 16 Mart 1897, No: 11, s. 3-4, [Akağaç yapraklarından yapılan ilaç hk.]

894. İmzasız, [] – Объявление, Открыта Подписка на 1897 г. на политическо-общественную и литературную газету “Енисей”, 16 Mart 1897, No: 11, 12, 13, s. 4, [Krasnoyarsk şehrinde haftada üç kez yayımlanan siyasî-sosyal ve edebî “Yenisey” gazetesinin 1897 yılının abonelik ilanı ve planı hk.]

895. S. K. Artemenko, Buyruқдаñ başqa sözdér cazılatın bölegi, Қазақdıñ faydasında turğan Қыр vilayatındaғı cérlerde кén қаравидіñ cöni hem onı cumıstap aluv – Отдѣль Неофициальный, О порядкѣ развѣдокъ и разработки ископаемыхъ на казенныхъ земляхъ Степныхъ областей, 23 Mart 1897, No: 12, s. 2-3, [(11. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki madenlerin araştırma ve işletme düzeni hk.]

896. A. Aymanov, Bayan Avıldan kélgen hat – Корреспонденція изъ Баянъ-аула, 23 Mart 1897, No: 12, s. 3, [Bayan Avıl stanitsası civarındaki sekiz volostta oturan Suyunduk soyu Kazak Türkleri’nin geçirmekte oldukları sıkıntılı günler hk.]

897. Al. Altayev, Böten caқларде astıқ ornıne yaki nan ornına ne ceytini – Что замѣняетъ въ разныхъ странахъ хлѣбъ (Изъ “Вят. Газ.”), 23 Mart 1897, No: 12, s. 3-4, [Diğer ülkelerde ekmek yerine kullanılan alternatif yiyecekler hk.]

898. S. K. Artemenko, Buyruқдаñ başqa sözdér cazılatın bölegi, Қазақdıñ faydasında turğan Қыр vilayatındaғı cérlerde кén қаравидіñ cöni hem onı cumıstap aluv – Отдѣль Неофициальный, О порядкѣ развѣдокъ и разработки ископаемыхъ на казенныхъ

земляхъ Степныхъ областей, 30 Mart 1897, No: 13, s. 2, [(12. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki madenlerin araştırma ve işletme düzeni hk.]

899. Doçent İvan Popov, Maldıñ her türlü dértine ém bolatın naftalin dégen dèriniñ sayınan – Нафталинъ, какъ лечебно-ветеринарное средство (Изъ жур. “Сел. Хоз.”), 30 Mart 1897, No: 13, s. 2-3, [Naftalinin faydası ve hayvan hastalıklarında kullanılması hk.]

900. O. Alcanov, Alaşa Han hem onıñ balası Coşı Han turasınan Qazaq arasinde bar söz – Преданія объ Алаша-ханъ и объ его сынъ Джачи-ханъ, 30 Mart 1897, No: 13, s. 3-4, [Atbasar uyezдинin “Baganalı” soyundan gelen Kazak Türklerinden nakledilen “Alaşa Han ve ve oğlu Coşı Han ile ilgili efsaneler hk.]

901. İmzasız, [] – Поправка, 30 Mart 1897, No: 13, s. 4, [Gazetenin 12. sayısının 2. sayfasının 2. sütununun 5. satırındaki hatanın düzeltilmesi hk.]

902. İmzasız, Mağlumname, [Ombıda turatın advakat...] – Объявленія, [Частный повѣренный...], 30 Mart 1897, No: 13, 15, 16, s. 4, [Omsk'ta yaşayan Statskiy Sovetnik N. F. Portnyagin'in avukatlık hizmeti verdiğiine dair ilan hk.]

903. General-Leytenant İvanov, Buyruqdar cazılatın bölegi, Cetisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣль Официальный, Приказы по Семирѣченской Области, [I] [Méniñ 1895'nçi cılğı...] – [Таранчинець Абдуль-Басить...], 6 Aprél 1897, No: 14, s. 1, [Carkent (Djarkent) uyezдинin sözlü tercümanı Tarançı (18. asrın ikinci yarısının başlarında Doğu Türkistan'dan Rusya İmparatorluğuna göç eden Uygur halkları.) Abdulbasit Yusufoglu'nun işten çıkartılması hk.], [II] [Pişpék uyazına қараған Çuy iliniñ Qazağı...] – [Киргизъ Чуйской волости...], 6 Aprél 1897, No: 14, s. 1-2, [Pişpek uyezдинin Çuy volostunun ve Almatı (Vernıy) erkek gimnaziyasının VIII sınıfını bitirdiğine dair belgesi olan Tavıbek İsensuloğlu'nın Prjeval'sk uyezдинin Mariyinsk Döngen okuluna öğretmen olarak atanması hk.]

904. S. K. Artemenko, Buyruqdañ başka sözdér cazılatın bölegi, Qazaqdıñ faydasinde turğan Qır vilayatındağı cérlerde kén қаравıdıñ cöni hem onı cumıstap aluv – Отдѣль Неофициальный, О порядкѣ развѣдокъ и разработки ископаемыхъ на казенныхъ земляхъ Степныхъ областей, 6 Aprél 1897, No: 14, s. 1-3, [(13. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayetindeki madenlerin araştırma ve işletme düzeni hk.]

- 905.** P. Altuhov, Қотырды cazatın arzan dèri – Дешевый способъ лѣченія чесотки у животныхъ (Изъ жур. “Ветерин. Фельдшеръ”), 6 Aprél 1897, No: 14, s. 3, [Hayvanlardaki uyuz hastalığının ucuz tedavi yöntemi hk.]
- 906.** O. Alcanov, [Алаша Хан hem onıñ balası Соşı Хан turasınan Қазақ arasında bar söz] 13’nci nomerdiñ ahır – Преданія объ Алаша-ханѣ и объ его сынѣ Джачи-ханѣ, 6 Aprél 1897, No: 14, s. 3-4, [(13. sayıdaki yazının devamı) Atbasar uyezдинin “Baganalı” soyundan gelen Kazak Türklerinden nakledilen “Алаша Хан ve oğlu Соşı Хан” ile ilgili efsaneler hk.]
- 907.** İmzasız, [Gazétniñ osı nomerinde...] – [Въ настоящемъ номерѣ...], 20 Aprél 1897, No: 15, s. 1, [Bölge valisinin teklifi üzerine Omsk Tıp Cemiyeti tarafından Kazaklar için “Veba hastalığı ve ondan korunma yöntemleri” hakkında Kazakça yazı yazılacağı hk.]
- 908.** N. Maksimov, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Қазақ арасындағы би́йлер тірге́вге ти́йі́лі́ cumı́sdár turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, Подсудность дѣлъ, подлежащихъ рѣшенію киргизскаго народнаго суда, 20 Aprél 1897, No: 15, s. 1-2, [Biylerin (halk mahkemelerinin hakimleri) davaları cezaî ve medenî hukuka göre ayırmamaları ve buna göre yapılan yeni düzenlemeler hk.]
- 909.** Omsk Tıp Cemiyeti, Çuvmanıñ ne dért ékeni hem onan қалау́ча сақта́нуv turası, 20 Aprél 1897, No: 15, s. 2-4, [(Bu yazının sadece Kazakçası var) Veba hastalığı ve ondan korunma yöntemleri hk.]
- 910.** V-ov, Қырда чи́çакди қалау́ égetini – Какъ прививаютъ оспу въ степи (Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣзда), 20 Aprél 1897, No: 15, s. 2-5, [Çiçek aşısı ve onun stepте nasıl yapıldığı hk.]
- 911.** General-Leytenant İvanov, Buyruқdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Официальный, Приказы по Семирѣченской Области, [I] [] – [Согласно приговора выборныхъ...], 27 Aprél 1897, No: 16, s. 1, [Vernıy uyezдинin Zapadno-Kasteksk volostunda molla olarak seçilen Ahmet Serikpayev’in görevine atanması hk.], [II] [] – [Исключается изъ списковъ...], 27 Aprél 1897, No: 16, s. 1, [Zaysan Uyezd İdaresinin sözlü tercümanı Mirsalim İlyazov’un ölümünden dolayı listeden çıkartılması hk.]

- 912.** İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Afstriya curtınıñ padşasınıñ Pétérborğa kélgeni – Отдѣль Неофициальный, Приѣздъ австрийскаго императора въ Петербургъ, 27 Aprél 1897, No: 16, s. 1-3, [Avusturya İmparatoru'nun Petersburg'a gelişi hk.]
- 913.** Bilal Baysımakoglı, Sémeyden hat – Корреспонденція, Изъ Семипалатинска, 27 Aprél 1897, No: 16, s. 3, [Kazaklar arasındaki kötü alışkanlıkları giderme konusunda gazetenin faydası ve önemi hk.]
- 914.** “Turgayskaya Gazeta” Gazetesi, Orısşa Kazak balaların okıtatın işkol – Русско-Киргизская школа, 27 Aprél 1897, No: 16, s. 3, [1896 yılında Béstebe (Bistyubinsk) volostunda açılan Rus-Kazak okulu, okulda öğretmen olan Bastıgiray Omaroglu Canturin'in başarısı ve okulda okutulan kitaplar ve öğrenciler ve başka köylerde yeni okul açma talepleri hk.]
- 915.** İmzasız, Çitdi oñdırmay cuvatin ayla – Способъ мыть ситецъ, 27 Aprél 1897, No: 16, s. 3-4, [Çiti (basma kumaş) yıkama yöntemleri hk.]
- 916.** İmzasız, Mağlumname, Sémey oblasınıñ her bir şaruvasınıñ sayınan söyleytin kitap – Объявленія, Объ Изданіи Памятной Книжки Семипалатинской Области На 1898 Годъ (второй годъ изданія), 27 Aprél 1897, No: 16, s. 4, [1898 yılı için basılacak olan Semey (Semipalatinsk) oblastinin ajandası ve içeriği hk.]
- 917.** İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi, Aқmola oblasınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruқları – Отдѣль Официальный, Приказы по Акмолинской Области, 4 May 1897, No: 17, s. 1, [Kuandı (Kuyandinsko-Botovsk) panayırına giden güzergahın yetrsizliğinden dolayı panayır bitene kadar iki güzergahın daha açılmasına dair emir hk.]
- 918.** General-Leytenant İvanov, Cétisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ uyaznay naçalniklerge cariye аутır çıғарған buyruғı – Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской области, 4 May 1897, No: 17, s. 1, [Kazak Türklerin hayvanlarının yaz aylarındaki göçü sırasında ormanlara zarar vermemesi için yeni yolların belirlenmesi ve bu yolların halka bildirilmesi için çıkartılan genelge hk.]
- 919.** “Turgayskaya Gazeta” Gazetesi, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Kazaқdardıñ bilimge umılғанı – Отдѣль Неофициальный, Стремление къ

образованію, 4 May 1897, No: 17, s. 1-2, [Torğay (Turgay) oblastinin Kazakların eğitime olan ilgileri ve bölgede açılan okullar ve faaliyetleri hk.]

920. İmzasız, Zaysannan kélgen hat – Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣзда, 4 May 1897, No: 17, s. 2, [zaysan'daki ağır kış şartlarının zararları hk.]

921. İmzasız, İterisi caqsı koy – Смушковые породы овецъ, 4 May 1897, No: 17, s. 2-3, [Derisi en değerli olan kuzu cinsleri hk.]

922. S. K. Artemenko, Қой теріsinдегі қасқыр. Ёңгime – Волкъ въ овечьей шкурѣ. Разсказъ, 4 May 1897, No: 17, s. 2-4, [Bay Cigit (Baydjigitovsk) köyünde geçen “Волкъ въ овечьей шкурѣ” [Kuzu postundaki kurt] adlı hikâye hk.]

923. General-Mayor Karpov, Buyruқdar cazılatın bölegi, Sémey oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruқları – Отдѣлъ Официальный, Приказы По Семипалатинской Области, 11 May 1897, No: 18, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) şehrinin 4. mescidinin mollası Ahun Muhammed Halim Emiroğlu'nun Rusya'nın Avrupa taraflarına yarасаğı seyahat nedeniyle iki aylığına aldığı izin hk.]

924. “Prav.[itel'stvennyy] Vest.[nik]” Gazetesi, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Osı 1897'nçi cılğı 28'nçi ğınvarda bolğan sanақdan – Отдѣлъ Неофициальный, Итоги всеобщей переписи населенія, 11 May 1897, No: 18, s. 1-2, [1897 yılında Rusya'da yapılan nüfus sayımının neticesi hk.]

925. İmzasız, Zaysan uyazınan kélgen hat – Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣзда, 11 May 1897, No: 18, s. 2, [Ramazan ayının 24. günü ikindiden sonra Narın volostunda yaşayan Kazakların havada gördükleri olağanüstü büyük yıldız ve yıldızın kayması ve bununla ilgili ileride yazının yayımlanacağına dair gazete idaresinin notu hk.]

926. O. Alcanov, [Alaşa Han hem onıñ balası Coşı Han turasınan Қazaқ arasında bar söz] – Преданія объ Алаша-ханѣ и объ его сынѣ Джачи-ханѣ, 11 May 1897, No: 18, s. 3-4, [(14. sayıdaki yazının devamı) Atbasar uyezдинin “Baganalı” soyundan gelen Kazak Türklerinden nakledilen “Alaşa Han ve oğlu Coşı Han” ile ilgili efsaneler hk.]

927. S. K. Artemenko, Қой теріsinдегі қасқыр. Ёңгime – Волкъ въ овечьей шкурѣ. Разсказъ, 11 May 1897, No: 18, s. 2-4, [(17. sayıdaki yazının devamı) Bay Cigit

(Baydjigitovsk) köyünde geçen “Волкъ въ овечьей шкурѣ” [Kuzu postundaki kurt] adlı hikâye hk.]

928. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Turk. Vedom.” Gazetesi, [Avғанистаниñ hanı...] – [Афғанскимъ эмиромъ...], 11 May 1897, No: 18-(Kazakça kısım 21. sayıdadır), s. 3-4, [Afganistan Hanı veba hastalığından dolayı hacıların ve Hindistan’dan gelen tüccarların da Afganistan’dan geçmelerini yasaklaması hk.], [II] [] – [Въ Петербургъ прибыли...], 11 May 1897, No: 18, s. 4, [Petersburg’a, maliye kanunlarını öğrenmek için Çin’den gelen 12 kişilik heyet ve demiryolu işini de öğrenmek amacıyla yakında bir heyetin daha geleceği hk.], [III] “Zakaspiyskoye Obozreniye” Gazetesi, [] – [Въ Закаспійскомъ Обозрѣніи...], 11 May 1897, No: 18, s. 4, [Zakaspiyskoye Obozreniye” gazetesinde Buhara’da üç haydutun cezaları verilmeden işkence ile öldürüldükleri haberi ve “Turkistanskiye Vedomosti” gazetesinde buna yazılan cevap hk.], [IV] “Mir.[ovıye] Otg.[oloski]” Gazetesi, [Cuvırde Ékatérinoslabde bir...] – [Недавно въ Екатеринбургѣ вышелъ...], 11 May 1897, No: 18-(Kazakça kısım 21. sayıdadır), s. 3-4, [Yekaterinoslav’daki askeri bölükte yaşanan ilginç hırsızlık olayı hk.]

929. İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi – Отдѣлъ Неофициальный, 18 May 1897, No: 19, s. 1, [Lepsi (Lepsinsk) uyezdinin Biyen Aksu volostunda tedbirsizlikten ve yemin azlığından dolayı hayvanların soğukta topluca telef olmaları ve alınması gereken tedbirler hk.]

930. S. S-kov, Lepsi uyazınan hat – Корреспонденція изъ Лепсинскаго уѣзда, 18 May 1897, No: 19, s. 1-2, [Biyen ile Aksu nehirleri yanında kışlayan Kazakların hayvanlarının yemin azlığından ve soğuktan dolayı hayvanlarının topluca telef olması hk.]

931. İmzasız, Kün körkirep cay tuskenniñ ne ékeni – Необходимыя предосторожности во время грозы, 18 May 1897, No: 19, s. 2-3, [Fırtına sırasında alınması gereken önlemler hk.]

932. Stepan K. Artemenko, Қой тѣрисиндегі қасқыр. Ёңгime – Волкъ въ овечьей шкурѣ. Разсказъ, 18 May 1897, No: 19, s. 2-4, [(18. sayıdaki yazının devamı) Bay Cigit (Baydjigitovsk) köyünde geçen “Волкъ въ овечьей шкурѣ” [Kuzu postundaki kurt] adlı hikâye hk.]

- 933.** İmzasız, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Alısuvğa tapqan aylanıñ caqsı émes ékenligi (Kérekuvden kélgen hat) – Отдѣль Неофициальный, Неблаговидные приемы партійной борьбы. (Корреспонденція изъ Павлодарскаго у.), 25 May 1897, No: 20, s. 1-2, [Seçimlerde partililerin ayıplanacak yöntemleri kullanmaları hk.]
- 934.** İmzalı, Barçeğe faydalı habarlar – Общепользныя извѣстія, [I] Kéne minen biyinge dava – Средство противъ паразитовъ, 25 May 1897, No: 20, s. 2, [Parazitlere karşı çare hk.], [II] “Zemledel.[‘çeskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Témekiniñ faydası – Полезное примѣненіе махорки, 25 May 1897, No: 20, s. 2, [Tütünün faydalı olarak kullanılabilceği yer hk.], [III] Şirigen şöbbén maldı asırav – Скармливаніе попорченнаго сѣна, 25 May 1897, No: 20, s. 2, [Bozulmuş samanı tekrar kullanma yöntemi hk.]
- 935.** İmzasız, Qıtay curtinde suddıñ qanday ékeni – Китайское правосудіе, 25 May 1897, No: 20, s. 2-3, [Çin adaletinden bir örnek hk.]
- 936.** İmzasız, Ombude bolğan bayge – Народное гулянье и байга въ Омскѣ, 25 May 1897, No: 20, s. 2-3, [22 May günü Ombu (Omsk) şehrinde düzenlenen halk şenlikleri, öğrenciler yararına düzenlenen at yarışları ve Kazak Türkleri arasında ilk defa yapılan bisiklet yarışması hk.]
- 937.** Stepan K. Artemenko, Qoy térisindeki qaskır. Èñgime – Волкъ въ овечьей шкурѣ. Разсказъ, 25 May 1897, No: 20, s. 2-4, [(19. sayıdaki yazının devamı) Bay Cigit (Baydjigitovsk) köyünde geçen “Волкъ въ овечьей шкурѣ” [Kuzu postundaki kurt] adlı hikâye hk.]
- 938.** K. P. Mihaylov, [] – Продолжается Подписка На Политическо-Общественную И Литературную Газету “Сибирь”, 25 May 1897, No: 20, 21, s. 4, [Petersburg’da sansürsüz yayımlanan siyasî-sosyal ve edebî gazate Sibir’in abonelik ilanı ve yazar kadrosu hk.]
- 939.** II. Nikola, Buyruqdar cazılatın bölegi, – Отдѣль Официальный, 1 İyün 1897, No: 21, s. 1, [Çar II. Nikola’nın kızının doğumu hk.]
- 940.** N. M., Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Umutılğan istatya – Отдѣль Неофициальный, Забытая статья, 1 İyün 1897, No: 21, s. 1-2, [Kazak halk mahkemelerini ilgilendiren ve unutulmuş kanun maddesi hk.]

- 941.** S. M. Çormanoglu, Bayan Avıladan hat – Корреспонденція изъ Баянъ-аула, 1 İyün 1897, No: 21, s. 2-3, [Bayan Avıl'da cutun (hayvanların soğuktan topluca telef olmaları), hırsızlar ve kurt saldırılarının verdiği zararlar hk.]
- 942.** Stepan K. Artemenko, Қой теріsinдегі қасқыр. Ёңгime – Волкъ въ овечьей шкурѣ. Разсказъ, 1 İyün 1897, No: 21-(Kazakça kısmı 22. 23. ve 24. sayılardadır), s. 2-4, [(20. sayıdaki yazının devamı) Bay Cigit (Baydjigitovsk) köyünde geçen “Волкъ въ овечьей шкурѣ” [Kuzu postundaki kurt] adlı hikâye hk.]
- 943.** П. Nikola, Buyruқdar cazılatın bölegi, Padşah-ı ağzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣлъ Официальный, Высочайшее повелѣніе, Объ отмѣнѣ сборовъ взимаемыхъ въ пользу казны съ видовъ на жительство, 8 İyün 1897, No: 22, s. 1, [Rusya'da ikamet yerine göre hazine yararına alınan vergilerin kaldırılmasına dair Çar'ın fermanı hk.]
- 944.** İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неофициальный, 8 İyun 1897, No: 22, s. 2-3, [Fermanda bahsi geçen pasaportla ilgili maddeye göre pasaportların da ücretsiz verilmesi ve bununla ilgili istismarın önlenmesi hk.]
- 945.** Sultan Abbasov, Bazarda colıққан – Встреча на базарѣ (Изъ дорожныхъ наблюденій), 8 İyün 1897, No: 22-(Kazakça kısmının sonu 24. sayıdadır), s. 2-3, [Sultan Abbasov'un pazardaki gözlemleri hk.]
- 946.** İmzasız, Қуыруқdı culduz hem ağatın culduz – Кометы и падающія звѣзды, 8 İyün 1897, No: 22-(Kazakça kısmı 27. sayıdadır), s. 3-5, [Kuyruklu ve düşen yıldızlar hk.]
- 947.** N. M., Қазақdıñ рèsim cön colın ciyip bir kitap қılıр bastırıр şıғарув турасınан – Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неофициальный, Составление сборника киргизскаго обычнаго права, 15 İyün 1897, No: 23-(Kazakça kısmı 24. sayıdadır), s. 2-3, [Kazak Türkleri'nin hukuğunun bir kitapta derlenip toplanması hk.]
- 948.** “Turk.[estanskaya] Tuz.[emnaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Mollalardıñ aқılға siymaytın şariғatı – Изувѣрство фанатика (Изъ “Турк. Туз. Газ.”), 15 İyün 1897, No: 23, s. 2-3, [Tahran'da bayan hamamlarının duvarlarının yıkılması sonucu 100 kadar bayanın duvarların altında kalması ve yerel müçtehidin duvarları ancak otuz yıl sonra kaldırılabilineceğine dair fetva vermesi ve bununla ilgili gazetenin yorumu hk.]

- 949.** L., Apiyon hem naşa – Опиумъ и Гашишъ, 15 İyün 1897, No: 23, s. 3-4, [Çin halkının afyon ve esrara müptela olması, afyon ve esrarın yetiştirilmesi, zararları ve kullanan birisinin ilk defa kullanırken yaşadıkları hk.]
- 950.** İmzasız, Buyrukdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Оффиціальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семипалатинской области, 22 İyün 1897, No: 24, s. 1, [Hazine arazilerinde yetişen çalı türlerinin artık halkın da kullanabileceğine dair genelge hk.]
- 951.** K. T., Buyruktan başka sözdér cazılatın bölegi, Balalar cıldam hat tanuğa қалауша оқıтса кerek – Отдѣлъ Неоффиціальный, Къ Вопросу О Лучшемъ Способѣ Обученія Грамотъ Киргизскихъ Дѣтей, I. Букварно-слагательный способъ обученія, употребляемый муллами; его недостатки, 22 İyün 1897, No: 24-(Kazakça kısmı 25. sayıdadır), s. 1-2, [Kazak Türkleri'nin çocuklarını en iyi şekilde eğitme meselesi ve mollalar tarafından kullanılan harf heceleme metodu hk.]
- 952.** İmzasız, Pişandi Filandiya vilayetinde қалау képtiruv – Сушка сѣна въ Финляндіи, 22 İyün 1897, No: 24, s. 2-4, [Rusya'nın Finlyandiya vilayetinde otların kurutulması hk.]
- 953.** L., Apiyon hem naşa – Опиумъ и Гашишъ, 22 İyün 1897, No: 24-(Kazakça kısmı 26. sayıdadır), s. 3-4, [(23. sayıdaki yazının devamı) Çin halkının afyon ve esrara müptela olması, afyon ve esrarın yetiştirilmesi, zararları ve kullanan birisinin ilk defa kullanırken yaşadıkları hk.]
- 954.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Қуыандı yarmañғасынан Қазакъ газетине hat cibergen...] – [], 22 İyün 1897, No: 24, s. 4, [Ş. R. F. Adlı Kazak Türkün gazeteye gönderdiği mektubunun basılamıyacağı hk.], [II] “Sibir” Gazetesi, [Biyılğı cılı Vatskiy guberniyasınan...] – [Въ нынѣшнемъ году въ омскомъ...], 22 İyün 1897, No: 24, s. 3, [Vitebsk guberniyasından Omsk göçmen bürosuna gelen 1000 kadar Beyaz Rus'un sadece elli sekizinin verileceği toprakları görüp kalma kararı vermeleri ve geriye gidenlerin gidiş sebepleri hk.], [III] [] – [Въ министерствѣ земледѣлія въ...], 22 İyün 1897, No: 24, s. 3, [Sibiryа tayga ormanlarını araştırmak için Bayındırlık Bakanlığı tarafından hazırlanan program hk.], [IV] “Razvedçik” Gazetesi, [] – [Военно-топографическія работы...], 22 İyün 1897, No: 24, s. 3, [Mançurya'daki askerî-topografik çalışmalarının başarıyla tamamlanması hk.], [V] [Қытай газетінің

aytuvinça...) – [По словамъ китайскихъ газетъ...], 22 İyün 1897, No: 24-(Kazakça kısım 29. sayıdadır), s. 3-5, [Çin gazetelerine göre Sıçuan' eyaletinin Guy-fu ve U-şan şehirlerinde insanları yamyamlığa kadar sürükleyen açlığın sürdüğü haberi ve bu felâketin sebepleri hk.]

955. İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Siyam curtınıñ padşasınıñ Rusyağa kélgeni – Отдѣль Неофициальный, Посѣщение Россіи Сіамскимъ королемъ, 29 İyün 1897, No: 25, s. 1-3, [İyün ayının ikinci yarısında Siam (Tayland'ın 1939 yılına kadar ve 1945-1948 yılları arasındaki resmî adı) kralı Çulalongkorn'un Rusya'ya yaptığı seyahat hk.]

956. K. T., Balalar cıldam hat tanuvğa qalayşa oqıtsa kerek – Къ Вopocy O Лучшемъ Способѣ Обученія Грамотъ Киргизскихъ Дѣтей, II. Звуковой методъ обученія чтенію и его преимущества, 29 İyün 1897, No: 25, s. 2-5, [(24. sayıdaki yazının devamı) Kazak Türkleri'nin çocuklarını en iyi şekilde eğitme meselesi ve usul-i savtî metoduyla okutma ve bunun avantajları hk.]

957. İmzasız, [] – Кометы и падающія звѣзды, 29 İyün 1897, No: 25-(Kazakça kısım 27. sayıdadır), s. 3-4, [(22. sayıdaki yazının devamı) Kuyruklu ve düşen yıldızlar hk.]

958. İmzasız, Ombudağı lésnoy işkoldıñ bastığı uşbu birlen mağlum aytadı – [], 29 İyün 1897, No: 25, s. 5, [Ombu (Omsk) şehrindeki Lesnoy [ormancılık] okulu müdürünün okul hakkındaki verdiği bilgiler hk.]

959. A. Kırlov, [] – Сибирская Торговая Газета, 29 İyün 1897, No: 25, s. 3, [Tümen şehrinde İyül' ayından itibaren bayram ve pazar günleri hariç çıkacak günlük "Sibirskaya Torgovaya Gazeta"sının yayımlanacağı ve programı hk.]

960. İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Sibirga çıqqan caña zakon – Отдѣль Неофициальный, Судебная реформа въ Сибири, 6 İyül 1897, No: 26, s. 1, [Sibirya'da yapılan yargı reformu hk.]

961. K. T., Balalar cıldam hat tanuğa qalayşa oqıtsa kerek, 25'nci nomerdiñ ahırı – Къ Вopocy O Лучшемъ Способѣ Обученія Грамотъ Киргизскихъ Дѣтей, III. Букво-слагательный способъ обученія, употребляемый муллами; его недостатки, 6 İyül 1897, No: 26, s. 1-2, [(25. sayıdaki yazının devamı) Kazak Türkleri'nin çocuklarını en iyi şekilde eğitme meselesi ve mollalar tarafından kullanılan harf heceleme metodu ve onun eksiklikleri hk.]

- 962.** L., Apiyon hem naşa, 24'nçi nomerdeginiñ ayağı – Опиумъ и Гашишъ, 6 İyül 1897, No: 26-(Kazakça kısmının sonu 29. sayıdadır), s. 2-4, [(24. sayıdaki yazının devamı) Çin halkının afyon ve esrara müptela olması, afyon ve esrarın yetiştirilmesi, zararları ve kullanan birisinin ilk defa kullanırken yaşadıkları hk.]
- 963.** M. Tatarjinskiy, Ötirik ölgen – Мнимо-Умерший (Быль), 6 İyül 1897, No: 26, s. 3-4, [Kazak Türkleri'nin avcılığını anlatan “Yapmacık Ölü” adlı yaşanmış hikâye hk.]
- 964.** General-Mayor Karpov, Buyruğdar cazılatın bölegi, Sémey oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Семипалатинской Области, [I] [Kökpektidegi sabornay mesciddiñ...] – [Увольняется въ двухмѣсячный...], 13 İyül 1897, No: 27, s. 1, [Kökpekti (Kokpektinsk) sobornıy mescidinin mollası Davud Abdullahoğlu'nun iki aylık izne ayrılacağı hk.], [II] [Kökpekti mescidiniñ mollası...] – [За увольненіемъ въ 2-хъ...], 13 İyül 1897, No: 27, s. 1, [İzne ayrılacak olan Kökpekti (Kokpektinsk) mescidi imamının yerine öğretmen Yusuf İbrahimoglu'nun vekâlet edeceği hk.]
- 965.** İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Қасқırdı қıрув турасınан – Отдѣль Неоффиціальный, Истребленіе волковъ, 13 İyül 1897, No: 27, s. 2-3, [Kurtların verdiği zarar ve kurtların imhası hk.]
- 966.** M. T., Aspan minen colavçı cürген – Новый подви́гъ для науки, 13 İyül 1897, No: 27, s. 2-4, [Dünyanın şekli, Magelan'ın seyahatı ve kuzey kutbuna hava balonuyla yapılan seyahat hk.]
- 967.** A. A. Silant'yeva, [] – Крупный сибирскій олень, 13 İyül 1897, No: 27, s. 3, [İri Sibirya geyiği hk.]
- 968.** M. Tatarjinskiy, Ötirik ölgen – Мнимо-Умерший (Быль), 13 İyül 1897, No: 27-(Kazakça kısmı 28. sayıdadır), s. 3, [(26. sayıdaki yazının devamı) Kazak Türkleri'nin avcılığını anlatan “Yapmacık Ölü” adlı yaşanmış hikâye hk.]
- 969.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, 13 İyül 1897, No: 27-(Kazakça kısım 25. sayıdadır, s. 3, [Vyatsk guberniyası için at alımı için Akmola (Akmolinsk) oblastine gönderilen iki baytar ve şimdiye kadar alınan atların miktarı hk.]
- 970.** İmzasız, Buyruğdan başka sözdér cazılatın bölegi, Ақ padşamızdıñ Қытай padşasına adeylep cibergen елçиси – Отдѣль Неоффиціальный, Чрезвычайное русское посольство въ Китаѣ, 20 İyül 1897, No: 28, s. 2-3, [Çin'e Knyaz Uhtomskiy

başkanlığında Çin hükümdarına Çar'ın hediyelerini ve Çariçe'nin mektubunu ve çeşitli nişanları vermek için gönderilen olağanüstü sefaret hk.]

971. İmzasız, Torğay oblosındağı éginçi Қазақдар – Киргизы–земледѣльцы Тургайской области, 20 İyül 1897, No: 28, s. 2-3, [Torğay (Turgay) oblastindeki Kazakların ekinciliğı hk.]

972. İmzasız, Kırdadı ört – Степной пожаръ, 20 İyül 1897, No: 28, s. 3-4, [Oral (Ural'sk) oblastinin steplerindeki yangınlar hk.]

973. M. Tatarjinskiy, Ötirik ölgen – Мнимо-Умершій (Быль), 20 İyül 1897, No: 28, s. 3-4, [(27. sayıdaki yazının devamı) Kazak Türkleri'nin avcılığını anlatan “Yapmacık Ölü” adlı yaşanmış hikâye hk.]

974. “İstoriçeskiy Vestnik” Dergisi, Her türlü haberlar – Разныя извѣстія, 20 İyül 1897, No: 28-(Kazakça kısmı 29. sayıdadır), s. 4-5, [Deli Petro'nun elması ile ilgili efsane hk.]

975. “Delovoy Korresp.” Gazetesi, Buyrukdan başka sözdér cazılâtın bölegi, Nicegorod carmenkası – Отдѣлъ Неофициальный, Нижегородская ярмарка, 27 İyül 1897, No: 29, s. 1-2, [Nijniy Novgorod'da düzenlenen Mekerce panayırı hk.]

976. V. Ladigin, Kıtay curtındağı égin şaruvası hem Kıtaylardıñ қара cumısқа қалай қарайтını – Земледѣліе въ Китаѣ. Какъ смотрять китайцы на трудъ вообще, а на земледѣльческій въ особенности, 27 İyül 1897, No: 29, s. 2-3, [Çin'deki ekincilik, Çinlilerin çalışmaya ve özellikle ekincilik işine olan bakışları hk.]

977. M. Tatarjinskiy, Ötirik ölgen – Мнимо-Умершій (Быль), 27 İyül 1897, No: 29, s. 3-5, [(28. sayıdaki yazının devamı) Kazak Türkleri'nin avcılığını anlatan “Yapmacık Ölü” adlı yaşanmış hikâye hk.]

978. İmzasız, Buyrukdan başka sözdér cazılâtın bölegi, Gérmanıyanıñ padsası Vilgém ékinçiniñ Rusyağa kélgeni – Отдѣлъ Неофициальный, Посѣщеніе Россіи Германскимъ Императоромъ Вильгельмомъ II., 3 Ağust 1897, No: 30, s. 1-2, [Prusya İmparatoru II. Wilhelm'in İyül' ayının sonunda Rusya'ya yaptığı seyahat hk.]

979. V. Ladigin, Kıtaylardıñ cér şaruvası, Ёскирген cérди қалай саңğıртув – Земледѣліе въ Китаѣ. Какъ удобряють китайцы свои поля, 3 Ağust 1897, No: 30, s. 2-4, [(29. sayıdaki yazının devamı) Çin'deki ekincilik ve Çinlilerin toprakları nasıl gübreledikleri hk.]

- 980.** M. Tatarjinskiy, Ötirik ölgen – Мнимо-Умерший (Быль), 3 Ağust 1897, No: 30, s. 3-4, [(29. sayıdaki yazının devamı) Kazak Türkleri'nin avcılığını anlatan “Yarmacık Ölü” adlı yaşanmış hikâye hk.]
- 981.** İmzasız, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Toğaydı kütip usta – Отдѣль Неофициальный, О сбереженіи лѣсовъ, 10 Ağust 1897, No: 31, s. 1-2, [Ormanların önemi ve korunması için alınan ve alınması gereken önlemler hk.]
- 982.** İmzasız, Ёбропе Rusyasındağı élin mén çöpdіñ çıғumı turasınan – Урожай хлѣбовъ и сѣна въ Европейской Россіи (По свѣдѣніямъ министерства земледѣлія и государственныхъ имуществъ), 10 Ağust 1897, No: 31, s. 1-2, [Bayırlık ve Tarım Bakanlığı'nın verilerine göre Avrupa Rusyası'ndaki tahıl ve saman rekoltesi hk.]
- 983.** Mihayil Tatarjinskiy, Ötirik ölgen – Мнимо-Умерший (Быль), 10 Ağust 1897, No: 31, s. 2-4, [(30. sayıdaki yazının devamı) Kazak Türkleri'nin avcılığını anlatan “Yarmacık Ölü” adlı yaşanmış hikâye hk.]
- 984.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Kamsko-Voljskiy Kray” Gazetesi, [Bizdiñ Қазақ arasında her türlü...] – [Первая выставка молочного скота въ...], 10 Ağust 1897, No: 31, s. 4, [Rusya'da 10. kez ve Kazan (Kazanskiy) guberniyasının Layşev şehrinde bu sene ilk kez düzenlenen süt veren hayvanlar sergisi hk.], [II] [Müslüman medreselerinde burın Orısçe оқув...] – [Русскій классъ при магометанскомъ медресе...], 10 Ağust 1897, No: 31, s. 4, [Ufa'daki bir medresede açılan Rus sınıfı ve Kazan'daki Tatar Öğretmen Okulu mezunu Knyaz Salim Giray Devletkildeyev'in sınıfın öğretmeni olacağı hk.], [III] [Taşként uyazında osı küni bir Coldasof dégen...] – [Частная русская школа для...], 10 Ağust 1897, No: 31, s. 4, [Daha önce Buhara'da yaşayıp Buhara Emiri'nin izniyle yerel halka Rusça öğretmek amacıyla okul açan Coldasov adlı Kazak Türkü yazın Gış-Küprük köyüne yerleşerek Taşkent uyezinde Semerkant yolu üzerinde şehre 15 verst uzaklıkta ve yerel halkın Rusça öğrenmek talebi üzerine açtığı özel okul hk.], [IV] “Turkest. Ved.” Gazetesi, [Orıs işkolında оқыр cürген Müslüman balalarına...] – [Въ «Туркест. Вѣд.» Описанъ экзамень...], 10 Ağust 1897, No: 31, s. 4, [Taşkent'teki Rus-Tuzem okulunun dört senelik eğitimi tamamlayan öğrencilerin sınav olmaları hk.]
- 985.** General-Leytenant İvanov, [] – Отдѣль Официальный, Приказы по Семиръченской Области, 17 Ağust 1897, No: 32, s. 1, [Taşkent'e giden Almatı

(Verniy) şehrindeki Tatar mescidinin imamı Abdullah Abdulkahharoğlu, dönene kadar yerine Tilyajetdin Negmattullabayoğlu'nun imamlık yapacağı hk.]

986. İmzasız, Buyruktan başka sözdér cazılatın bölegi, Rusyağa Fransuzıñ prezidénti (saylanmış padsası) Féliks Fordıñ kélgeni – Отдѣлъ Неофициальный, Посѣщение Россіи Г. Феликсомъ Форомъ, Президентомъ Франціи, 17 Ağust 1897, No: 32, s. 1-2, [Fransa cumhurbaşkanı Feliks For'un Avgust ayında Rusya'ya yaptığı seyahat hk.]

987. “Sib. Torg. Gaz.” Gazetesi, Krestobskiy carmenka – Крестовская ярмарка, 17 Ağust 1897, No: 32, s. 2-3, [1897 senesinde düzenlenen Krestovsk panayırı hk.]

988. A. Plahov, Küresuv hem küş – Борьба и сила, 17 Ağust 1897, No: 32, s. 2-4, [Güreş sporunun tarihçesi, ülkelerdeki önemi ve Kazaklar arasında da geniş yaygınlığı hk.]

989. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Tobol gubernasında sarı may şaruvası...] – [Маслодѣліе въ Тобольской губерніи...], 17 Ağust 1897, No: 32, s. 4, [Tobol (Tobol'sk) guberniyasındaki tereyağ üretimi hk.], [II] [] – [Главное управление государственнаго...], 17 Ağust 1897, No: 32, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinin Aktöbe (Aktübinsk) şehrinde Sentyabr ayında devlet at çiftliği ana idaresi tarafından düzenlenecek olan at yarışları hk.], [III] [Biyılğı cılı 25'nçi İyülde Қостанай...] – [Въ Кустанайскомъ уѣздѣ, 25-го іюля...], 17 Ağust 1897, No: 32, s. 4, [Kostanay (Kustanay) uyezdinin Karabalık volostunda Karcanköl gölü civarında çıkan büyük yangın ve verdiği zarar hk.], [IV] [Biyılğı cılı köçpeli Téke curtınan...] – [], 17 Ağust 1897, No: 32, s. 4, [1897 yılında Rusların göçebe Tekeler için açtıkları okul hk.]

990. İmzasız, Buyruktan başka sözdér cazılatın bölegi, Prezidént Fordıñ Rusyağa kélgeni – Отдѣлъ Неофициальный, Посѣщение Россіи Г. Феликсомъ Форомъ, Президентомъ Франціи, 24 Ağust 1897, No: 33, s. 1-2, [(32. sayıdaki yazının devamı) Fransa cumhurbaşkanı Feliks For'un Avgust ayında Rusya'ya yaptığı seyahat hk.]

991. “Sib Torg. Gaz.” Gazetesi, Mekerce carmenkesi – Нижегородская ярмарка, 24 Ağust 1897, No: 33, s. 2-3, [Nijniy Novgorod'da düzenlenen Mekerce panayırındaki ürünler ve fiyatları hk.]

992. A. Plahov, Küresuv hem küş – Борьба и сила, 24 Ağust 1897, No: 33, s. 2-4, [(32. sayıdaki yazının devamı) Güreş sporunun tarihçesi, ülkelerdeki önemi, Kazak Türkleri arasında da geniş yaygınlığı ve Rusya'daki atletizm sporu hk.]

- 993.** V. Ladigin, Kıtayıdaki égin şaruvası, (Cérdi kalay cumsataytını) – Земледѣліе въ Китаѣ Способы обработки земли, 24 Ağust 1897, No: 33, s. 1, [(30. sayıdaki yazının devamı) Çin'deki ekincilik ve Çinlilerin toprağı nasıl işledikleri hk.]
- 994.** İmzasız, Torğay oblosında bala okıytın uvçitel dayarlağanı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Подготовка учителей для народныхъ школь Тургайской области, 1 Séntabr 1897, No: 34, s. 1-2, [Torğay (Turgay) oblastindeki halk okullarına öğretmenlerin yetiştirilmesi hk.]
- 995.** İmzasız, [Gazét okuvçılarğa avmes çığar, Orısdıñ kaydan çıққанın bilüv...] – Празднество въ Саардамѣ, 1 Séntabr 1897, No: 34, s. 2-3, [Rusların nereden gelip nasıl güçlendikleri, Kazak Türklerin nereden geldikleri, Türk topraklarının Ruslar tarafından işgali ve Finlyandiya'da Deli Petro tarafından kurulan Saardam şehrinin 200 yıllı dolayısıyla yapılan kutlamalar, şehrin tarihçesi ve Petro'nun Hollanda seyahati hk.]
- 996.** V. Ladigin, Kıtayıdaki égin şaruvası – Земледѣліе въ Китаѣ Способы обработки земли, 1 Séntabr 1897, No: 34, s. 1, [(33. sayıdaki yazının devamı) Çin'deki ekincilik ve Çinlilerin toprağı nasıl işledikleri hk.]
- 997.** İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Sib. Torg. G.” Gazetesi, [Biyılğı cılı Rusyada astıқ...] – [Въ Омскѣ происходитъ...], 1 Séntabr 1897, No: 34- (Kazakça kısmı 35. sayıdadır), s. 4, [Orlovsk guberniyası için Omsk şehrinde yapılan tahıl alımı hk.], [II] [Calovanyı alatın hizmetdegi Қазақдарға...] – [По вопросу о времени...], 1 Séntabr 1897, No: 34-(Kazakça kısmı 32. sayıdadır), s. 4, [İç İşleri Bakanlığı'nın bayındırlık şübelerinde çalışan Kazak Türklerine verilen ücretin işten çıkmalarıyla kesilmesi hk.], [III] [] – [Проведенію телеграфа въ Китаѣ...], 1 Séntabr 1897, No: 34, s. 4, [Çin'de telegraf hatlarının döşenmesi hk.]
- 998.** A. Plahov, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Burınnan қалған ёski nёrseni kerek қılғанı – Отдѣлъ Неоффиціальный, О древностяхъ степного края, 7 Séntabr 1897, No: 35, s. 2-3, [Rusların Dala Vilayeti'ndeki arkeolojik çalışmaları hk.]
- 999.** Pestrov (veya Pistrov), Partiyanıñ ayağı (yaki tiyınğa bes tiyın ösim) – Къ чему иногда ведетъ партійная борьба, 7 Séntabr 1897, No: 35, s. 3-4, [Volostnoy upravitel' olmak isteyen Baymolla'nın bütün mal varlığını nasıl saçıp savurduğunu anlatan yazı hk.]

1000.İmzasız, Türkistanda c r silkingeni – Землетрясение въ Туркестанѣ, 7 S ntabr 1897, No: 35, s. 4, [5 Sentyabr akşamı Türkistan’da olan deprem hk.]

1001.İmzasız, Gaz t  ı ar uv ılardan – [], 7 S ntabr 1897, No: 35, s. 4, [Nurali Bo ıtay’ın gönderdiği mektubunun basılamıyaca ı hk.]

1002.General-Leytenant İvanov, C tisuv oblosını  vayanay gubernatorını  carıya ayılmı  buyru ı – Отд лъ Оффиціальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семир ченской области, 14 S ntabr 1897, No: 36, s. 2, [İstatistik amacıyla hayvanlarla ilgili bilgiyi veterinerlerle paylaşmak istemeyenlere polis yardımıyla alınabilece ine dair genelge hk.]

1003.Pestrov (veya Pistrov), Buyru dan baska s z  r cazılatın bölegi, Partıyanı  ayağı (yaki tiyın a bes tiyın  sim) – Отд лъ Неоффиціальный, К  чему иногда ведетъ партійная борьба, 14 S ntabr 1897, No: 36, s. 2-3, [(35. sayıdaki yazının devamı) Volostnoy upravitel’ olmak isteyen Baymolla’nın bütün mal varlığını nasıl sa ır savurdu unu anlatan yazı hk.]

1004.Sehin Abselamo lu, S mey oblosınan hat – Корреспонденція изъ Семипалатинск-го у зда, 14 S ntabr 1897, No: 36, s. 3, [Semey (Semipalatinsk) ve Pavlodar uyezdlilerindeki Kazakların sorunlarını çözmek için düzenlenen kurultay hk.]

1005.A. Plahov, Alıs hem k    – Борьба и сила, 14 S ntabr 1897, No: 36, s. 3-4, [(33. sayıdaki yazının devamı) G re  sporunun tarihçesi, ülkelerdeki önemi ve Kazak Türkleri arasında da geniş yaygınlığı ve atletizmde başarılı olanlar hk.]

1006.İmzalı, Her t rli habarlar – Разныя изв стія, [I] [] – [Императорскимъ Институтомъ экспериментальной медицины...], 14 S ntabr 1897, No: 36, s. 4, [Salgın hastalıklar uzmanı M. T. Tartakovskiy’in develerde görülen veba hastalığını incelemek üzere Dala Vilayeti’ne gelmesi hk.], [II] [] – [В  текущемъ году въ...], 14 S ntabr 1897, No: 36, s. 4, [1898 yılında Zakaspiy oblastinde açılacak olan 25 halk okulu hk.], [III] “Turkestanskiya Vedomosti” Gazetesi, [Türkistan Gaz tinde...] – [«Туркестанскія В домости» сообщаютъ...], 14 S ntabr 1897, No: 36-(Kazakça kısmı 37. sayıdadır), s. 4, [Taşkent’te görülen sıtma hastalığı hk.], [IV] “Baykal” Gazetesi, [ ıtay curtına  ara an Mo  ol...] – [В  Монголіи, говорятъ, пало...], 14 S ntyabr 1897, No: 36, s. 4, [Mo  olistan’da telef olan at sürüleri hk.]

1007.İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi, Aқ padşamızdıñ buyruғı – Отдѣль Оффиціальный, Высочайшее Повелѣніе, 21 Сѣнタブ 1897, No: 37, s. 1, [Akmola (Akmolinsk), Semey (Semipalatinsk), Cetisuv (Semireç’ye) oblastlerinde açılacak olan sağılık ocakları hk.]

1008.Baron Taube, Қыр Vılayatınıñ general gubernatorınıñ buyruғı – Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 21 Сѣнタブ 1897, No: 37, s. 1, [Carkent Döngen-Taraңci okulunun öғretmeni Döngen Lüliza Matinioғlu’nun okuldaki başarılarından dolayı ödüllendirilmesi hk.]

1009.İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Қазақdardıñ қала салıp тура бастағanı – Отдѣль Неоффиціальный, Образование киргизских осѣдлыхъ поселеній въ Семирѣченской области, 21 Сѣнタブ 1897, No: 37, s. 3-4, [Kazakların Cetisuv (Semireç’ye) ve Pışpek uyezd idaresine yerleşik hayata geçmek için verilen dilekçeler hk.]

1010.K. C., Kérekudan hat – Корреспонденція изъ Павлодарскаго уѣзда, 21 Сѣнタブ 1897, No: 37, s. 3-4, [Kereku (Pavlodar) uyezdinde düzenlenen üç kurultaya başkan olarak atanan Tatanov’un Kazak Türkleri arasındaki sorunları başarılı bir şekilde çözmesi ve kurultayda görüşülen meseleler hk.]

1011.İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [] – [Недавно чрезъ Омскъ...], 21 Сѣнタブ 1897, No: 37, s. 3-4 [Pavlodar’daki A. İ. Derov’a ait kömür, gümüş ve bakır madenlerini araştırarak Paris’e geri dönen Fransız şirketinin temsilcisi ve bölgedeki madenler hk.], [II] [] – [Въ Туркестанской области...], 21 Сѣнタブ 1897, No: 37, s. 4, [Türkistan oblastinde zıraî-eğitim amacıyla kurulacak olan araştırma alanı hk.]

1012.İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Қırдағı dèrigerlikdi саña cöңge salғanı – Отдѣль Неоффиціальный, По поводу преобразованія врачебной части въ степныхъ областяхъ, 28 Сѣнタブ 1897, No: 38, s. 1-2, [Önceki sayıda açılacağından bahsedilen sağılık ocaklarının her uyezdde olmak üzere yaygınlaştırılacağı hk.]

1013.Kara Kırғız Ğaküncok, Pışpékdan hat – Корреспонденція изъ Пишпекскаго уѣзда, 28 Сѣнタブ 1897, No: 38, s. 2-3, [Pışpek uyezdindeki tarım ve bahçecilik faaliyetleri hk.]

- 1014.** V. Ladigin, Qıtay hem Qıtay qol astına qaraytın kirme halk – Китай и подвластные ему племена, 28 Séntabr 1897, No: 38, s. 2-4, [Çin ve idaresi altındaki milletler hk.]
- 1015.** General-Leytenant İvanov, Buyırqdar cazılatın bölegi, Cétisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ cariye ayılmış buyırğı – Отдѣль Оффиціальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской области, 5 Oktabr 1897, No: 39, s. 2, [Göçebe volostlar arasındaki sınırların belirtilmesine dair genelge hk.]
- 1016.** İmzasız, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Malinge qarsı kılğan ayla – Отдѣль Неоффиціальный, Мѣры противъ эпизоотій, 5 Oktabr 1897, No: 39, s. 2-3, [Veba ve salgın hastalılarına karşı alınan önlemler hk.]
- 1017.** Babay Berkut, Zaysan uyazınan hat – Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣзда, 5 Oktabr 1897, No: 39, s. 3, [Zaysan uyezdindeki ekinlerin yüksek rekoltesi hk.]
- 1018.** İmzasız, Ayırbas savdası – Мѣновой торгъ, 5 Oktabr 1897, No: 39-(Kazakça kısmı 37. ve 39. sayılardadır), s. 3-4, [Dünyada değış-tokuş ticareti yapan ülkeler hk.]
- 1019.** İmzasız, Paqtavay yaşık – [], 5 Oktabr 1897, No: 39, s. 3, [İshak Çülenbayoğlu'nun gazete idaresine yazdığı mektup hk.]
- 1020.** İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] [Аkrucnay ıcanar...] – [Окружный Инженеръ...] 5 Oktabr 1897, No: 39, 40, s. 4, [Kökşetav (Kökçetav) altın madencilerinin 30 Oktyabr günü düzenleyecekleri altın madencileri kurultayı ve kurultayın programı hk.], [II] V. N. Alekseyev, [] – Принимется подписка 1898 г. (двѣнадцатый годъ изданія) на ежедневную торгово-промышленную газету “Дѣловой Корреспондентъ”, 5 Oktabr 1897, No: 39, 47, s. 4, [Günlük, ticarî-sanayi “Delovoy Korrespondent” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve içeriğı hk.]
- 1021.** İmzasız, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, İndustandağı çuvma – Отдѣль Неоффиціальный, Чума въ Индіи, 12 Oktabr 1897, No: 40, s. 2, [Hindistan'da görülen veba hastalığı hk.]
- 1022.** M., Qazaqdargâ bilét bérmede bolıs tilmaçdardıñ qılatın zalımdıqdarı – Злоупотребленія при выдачѣ паспортовъ киргизамъ, 12 Oktabr 1897, No: 40, s. 2-3, [Kazaklara pasaport velişi sırasında tercümanların ve diğér görevlilerin suiistimalleri hk.]

1023. O. Alcanov, Tanabay hem Babır – Танабай и Бабыръ. Разсказъ изъ киргизскаго быта, 12 Oktabr 1897, No: 40, s. 3-4, [Kazak Türkleri'nin günlük yaşantısını anlatan “Tanabay ve Babır” adlı bir hikâye hk.]

1024. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] Muzey – [Омский музей западно-сибирскаго отдѣла Императорскаго русскаго географическаго общества...], 12 Oktabr 1897, No: 40, s. 4, [Ombu (Omsk) şehrindeki müze hk.], [II] [Türkistan Vilayatınıñ...] – [Г. Туркестанскимъ генерал-губернаторомъ...], 12 Oktabr 1897, No: 40, s. 4, [1891 yılında Türkistan Vilayeti'nin askeri valisinin Rusçayı bilen yerli halka sosyal görevler verilmesine dair çıkardığı genelge hk.]

1025. “Sel'skoye Hozyaystvo i Lesovodstvo” Dergisi, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Тémir col çağасınан hem Ақмолa oblosına қарayтın susız сérден қудіқ азıғанı – Отдѣлъ Неофициальный, Земельно-гидротехническія улучшения въ Акмолинской области и въ раіонѣ Сибирской желѣзной дороги, 19 Oktabr 1897, No: 41, s. 1-2, [Sibirya demir yolu, Akmola (Akmolinsk) oblastinin, Tobol (Tobol'sk) guberniyasının ve Barabin (Barabinsk) stepinin bölgelerinde yapılan arazî ve hidroteknik çalışmalar hk.]

1026. S. Puvdobekov, Tuvkala aймағınан hat – Жизнь киргизовъ въ Тюкалинскомъ округѣ (Корреспонденція изъ г. Тюкалинска, Тобольской губ.), 19 Oktabr 1897, No: 41, s. 2-3, [Tobol (Tobol'sk) guberniyasının Tükali (Tükalinsk) yerleşim yerine gelen göçmenlerle Kazak Türkleri'nin hayat şartlarının kötüleşmesi hk.]

1027. V. Ladıgin, Qıtay hem Qıtayға қарayтın kırme halkдар – Китай и подвластные ему племена, 19 Oktabr 1897, No: 41, s. 3-4, [(38. sayıdaki yazının devamı) Çin ve idaresi altındaki halklar hk.]

1028. Baron M. A. Taube, Buyruқdar cazılatın bölegi, Қыр Vilayatınıñ general gubernatorınıñ buyruғı – Отдѣлъ Официальный, Приказъ По Степному Генераль-Губернаторству, 26 Oktabr 1897, No: 42, s. 1, [Dala Vilayeti'nin general gubernatoru Baron Taube'nin Petersburg'a gitmesi ve yerine bakacak olan Abaza, Sannikov ve diğerlerinin görevleri hk.]

1029. İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, Роқта арқılı altın күміс мас ақчаларdı сiberу – Отдѣлъ Неофициальный, Новыя правила о пересылкѣ звонкой

монеты по почтѣ, 26 Oktabr 1897, No: 42, s. 1-2, [Altın gümüş paraları posta ile göndermenin yeni kuralları hk.]

1030. İmzasız, Zaysan uyazınan hat – Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣзда, 26 Oktabr 1897, No: 42, s. 1-2, [Zaysan uyezdinde volostnoy upravitel’ler [idareci] için yapılan evler hk.]

1031. V. Ladigin, Kıtay hem Kıtayğa қарaytın kirme halkdar – Китай и подвластные ему племена, 26 Oktabr 1897, No: 42, s. 1-4, [(41. sayıdaki yazının devamı) Çin ve idaresi altındaki milletler hk.]

1032. İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя извѣстія, [I] [İmamlık hizmetke kiretin...] – [Для духовныхъ лицъ магометанскаго...], 26 Oktabr 1897, No: 42, s. 3-4, [Köylerde görevlendirilecek olan imamlardan, Rus dilini konuşabildiğine dair belge isteneceği hk.], [II] Ömer Seferoğlu, [Sémey oblosına қараған Кéreku...] – [Киргизъ Павлодарскаго уѣзда...], 26 Oktabr 1897, No: 42, s. 3-4, [Sémey (Semipalatinsk) oblastinin Kéreku (Pavlodar) uyezdinden Kazak Türkü Ömer Seferoğlu’nun “Tercüman” gazetesine, Kazak Türklerin yerleşik hayata geçmeleri ve Semey uyezdinde volost idarecisi Demir Ali Nurekenoğlu’nun imkânlarıyla kurulan ve mollası Abdulvahit olan medresenin de büyük ilgi gördüğüne dair mektubu hk.], [III] [Bizge bildirdi, biyılğı cılı...] – [Намъ сообщаютъ, что...], 26 Oktabr 1897, No: 42-(Kazakça kısmı 41. sayıdadır), s. 3-4, [Döngenlerin ikamet ettiği Karakunuz köyünde tarım saulaması için suyun yetersizliği ve alınacak olan önlemler hk.], [IV] [Cétisuv oblosında Almatı...] – [Въ селеніи Карабулакъ, Семирѣченской...], 26 Oktabr 1897, No: 42-(Kazakça kısmı 41. sayıdadır), s. 3-4, [Cetsisuv (Semireç’ye) oblastinde Karabulak yerleşim yerinde Almatı (Vernıy) ile Kopal arasındaki büyük yolda açılan posta ve telegraf şubesi hk.]

1033. İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] Orısça Müslümança pérevatlı gazét “Tercüman” 1898’ñci cılı çıǵıp turadı – [], 26 Oktabr 1897, No: 42, s. 4, [Tercüman gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [II] P. Makuşin, [] – Съ разрѣшенія Главнаго Управленія по дѣламъ печати, “Томский Листок” съ 1-го Ноября 1897 года будетъ издаваться подъ названіемъ: “Сибирская Жизнь”, 26 Oktabr 1897, No: 42, 43, 44, s. 3-4, [Günlük yayımlanan “Tomskiy Listok” adlı gazetenin 1 Noyabr 1897 yılından itibaren “Sibirskaya Jizn” adıyla yayımlanacağı ve

gazetenin programı hk.], [III] A. Krılov, [] – Открыта подписка на 1898 г. На “Сибирскую Торговую Газету”, 26 Oktabr 1897, No: 42, 43, s. 4, [Bayram ve pazartesi günleri hariç günlük Tümen’de yayımlanan “Sibirskaya Torgovaya Gazeta”nın 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı gazetenin programı hk.], [IV] Ye. Kudryavtsev, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на политическо-общественную и литературную газету “Енисей”, 26 Oktabr 1897, No: 42, 44, s. 4, [Krasnoyarsk şehrinde haftada üç kez yayımlanan siyasî-toplumsal ve edebî gazete “Yenisey”in 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve gazetenin programı hk.]

1034. İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi, Ministr vnutrennih déldiñ çıғarғan buyruғı – Отдѣлъ Оффиціальный, Распоряженіе Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, 2 Noyabr 1897, No: 43, s. 1, [İç İşleri Bakanlığı tarafından Mekke ve Medine’ye ziyaret yasağını bildiren emirin devam ettiği hk.]

1035. “Pravitel’svenny Vestnik” Gazetesi, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, İndustandağı çuvma dèrti – Отдѣлъ Неоффиціальный, О чумѣ въ Индіи, 2 Noyabr 1897, No: 43, s. 2, [Hindistan’daki veba hastalığının daha da yayıldığı ve ölen insanların çoğaldığı hk.]

1036. K. Capanof, Çaruva habarları – Корреспонденція изъ Павлодарскаго уѣзда, 2 Noyabr 1897, No: 43, s. 2-3, [İrtiş nehrindeki su seviyesinin düşük olmasından dolayı otların fazla yetişmeyip ot fiyatlarının artması hk.]

1037. O. Alcanov, Tanabay Babır – Танабай и Бабыръ. Разсказъ изъ киргизскаго быта, 2 Noyabr 1897, No: 43, s. 2-4, [(40. sayıdaki yazının devamı) Kazak Türkleri’nin günlük yaşantısını anlatan “Tanabay ve Babır” adlı bir hikâye hk.]

1038. İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi, Қыр Vılayatınıñ general gubernatorınıñ buyruғı – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 9 Noyabr 1897, No: 44, s. 1, [Akmola (Akmolinsk) uyezдинin Kızıltoprak (Kızıl-Toprak) volostunda yaşayan Kazak Türkü Hur Muhammed Saғapayоғlu’na Çar’ın gümüş madalya ihsan etmesi hk.]

1039. G. Abaza, Maғlum қılamın – Объявленіе, 9 Noyabr 1897, No: 44, s. 2, [Akmola (Akmolinsk) uyezдинin Ulentav (Ulenta) sınırındaki baytar ve polis geçiş noktasının kapatılması hk.]

1040. Baron Taube, Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi – Отдѣль Неофициальный, 9 Noyabr 1897, No: 44, s. 2, [Baron Taube'nin 3 Noyabr günü Çar ve Çariçe'nin huzurlarına çıkması hk.]

1041. İmzasız, 1895'nçi cılğı koy şaruvasınıñ kamitétı aysanı turasınan – Комитетъ овцеводства, 9 Noyabr 1897, No: 44, s. 2-3, [1894 yılında kurulan “koyun yetiştiriciliği komitesi” ve koyun yetiştiriciliği hk.]

1042. İsmâğul Gasprinskiy (اسماعول كاسبرنسكى), Qalay dém alıp, işip cürrip uyıqtav kerek – Какъ нужно дышать, пить, ходить и спать, 9 Noyabr 1897, No: 44, s. 3-4, [Sağlıklı uyma, yürüme, içme ve nefes almanın yöntemlerini anlatan İsmail Gaspıralı'nın yazısı hk.]

1043. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [Bizdiñ oñtusdık sağıımızda...] – [Изъ г. Катта-Кургана, на границѣ Бухары...], 9 Noyabr 1897, No: 44, s. 3-4, [Buhara sınırındaki Katta-Kurgan şehrinde 5 Sentyabr günü olan şiddetli fırtına ve zararları hk.], [II] “Turk. Ved.” Gazetesi, [] – [Возставшее противъ англичанъ индійское..., 9 Noyabr 1897, No: 44, s. 4, [İngilizlere karşı Hindistan'da ayaklanan Müslüman Afridiyev kabilesinin Afganistan Emiri Abdurahman Han'dan yardım istemesi hk.]

1044. General Leytenant İvanov, Buyruqdar cazılatın bölegi, Cetisu oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣль Официальный, Приказы По Семирѣченской Области, [I] [] – [Окончившій курсъ въ Оренбургскоу...], 16 Noyabr 1897, No: 45, s. 1, [Orenburg Tatar öğretmen okulu mezunu asilzade Muhammed Biglov'un Carkent (Djarkent) uyezdinin Tarançi okuluna öğretmen olarak atanması hk.], [II] [] – [Въ должности муллы...], 16 Noyabr 1897, No: 45, s. 1, [Almatı (Vernıy) uyezdinin Saritukım (Saritokumovsk) volostunun imamı görevine aynı volostun 3 no'lu köy imamı Abdullah Cortanoğlu'nun atanması hk.]

1045. V. D., Buyruqdan başka sözdér cazılatın bölegi, Qazaq çaruvası turasınan baykatuv hem körsetüv – Отдѣль Неофициальный, Наблюдения и замѣтки о киргизскомъ хозяйствѣ, 16 Noyabr 1897, No: 45, s. 1-3, [Kazak Türkleri'nin zıraatı ile ilgili gözlemler ve notlar hk.]

1046. İmzasız, Çaruva habarları – Торговья извѣстія, [I] [5'nçi noyabrde Mèskevgе...] – Цѣны на скоть и продукты скотоводства въ Европейской Россіи,

16 Noyabr 1897, No: 45, s. 2-3, [Avrupa Rusya'sındaki hayvan ve hayvan ürünlerinin fiyatları hk.], [II] [Carmıka Rusyada cıldan cılğa azayğan...] – Ярморочная торговля въ Россіи, 16 Noyabr 1897, No: 45-(Kazakça kısmı 44 sayıdadır), s. 3-4, [Avrupa Rusya'sındaki panayır ticaretinin Asya Rusya'sında düzenlenenlerin aksine azalması hk.]

1047.“Turg. Gaz.” Gazetesinden, Tışkan ve hem cılan (Mesele) – Мышь и змѣя. Киргизская басня, 16 Noyabr 1897, No: 45, s. 3, [“Fare ile Yılan” adlı Kazak fablı hk.]

1048.İsmağul Gasprinskiy (اسماغول كاسپرinski), Қалай дѣм алув, уықтау турасын – Какъ нужно дышать, пить, ходить и спать, 16 Noyabr 1897, No: 45, s. 3-4, [(44. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Sağlıklı uyma, yürüme, içme ve nefes almanın yöntemlerini anlatan İsmail Gaspıralının yazısı hk.]

1049.İmzalı, Мағлұмname – Объявленія, [I] İsmağul Gasprinskiy, «Tercüman-Bérevadçık» dégen bir cağı Orısça bir cağı Müslümança Baқçasaray шеһrinde газет чығыр турады – [], 16 Noyabr 1897, No: 45, 46, 47, 48, s. 4, [“Tercüman” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [II] İ. İ. Yevfimovskiy-Mirovitskiy, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на общественную и литературную газету “Оренбургскій Листокъ”, 16 Noyabr 1897, No: 45, s. 3, [Sosyal ve edebî “Orenburgskiy Listok” adlı gazetenin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [III] İ. İ. Porov, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на “Восточное Обозрѣніе”, 16 Noyabr 1897, No: 45, s. 3, [İrkutsk'ta yayımlanan bilimsel, siyasî ve edebî “Vostochnoye Obozreniye” adlı gazetenin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [IV] K. P. Mihaylov, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на “Сибирь”, 16 Noyabr 1897, No: 45, 50, 51, s. 4, [Petersburg'da haftada üç kez yayımlanan siyasî, sosyal ve edebî “Sibir” adlı gazetenin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [V] Preysman, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на газету политики, литературы и общественной жизни “Сибирскій Вѣстникъ”, 16 Noyabr 1897, No: 45, 50, s. 4, [Günlük siyasî, edebî, toplumsal yaşam ve günlük “Sibirskiy Vestnik” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [VI] V. Sadoven, [] – Продолжается подписка на “Вятскую газету”, 16 Noyabr 1897, No: 45, 50, s. 4, [Vyatskiy Gubernskiy Zemstvo'nun günlük yayımladığı “Vyatskaya

Gazeta”nın 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [VII] [] – Открыта подписка на 1898 годъ “Саратовскія Губернскія Вѣдомости”, 16 Noyabr 1897, No: 45, s. 4, [Perşembe ve Pazar günleri yayımlanan “Saratovskiya Gubernskiya Vedomosti” gazetesinin gayr-ı resmi kısmının 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1050.Baron M. A. Taube, Buyruқdar cazılatın bölegi, Қır Vılayatınıñ general gubernatorınıñ buyruғı, – Отдѣлъ Официальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 1, [Dala Vilayeti’nin general gubernatoru Baron Taube’nin Petersburg’a gitmesi ve yerine bakacak olan Abaza, Sannikov ve diğerlerinin görevleri hk.]

1051.General Leytenant İvanov, Cétisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruқları – По Семирѣченской Области, [I], [] – [Киргизъ Шаркратминской...], 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 1, [Prjeval’sk uyezdinin Şarkratminsk volostunun Kazak Türkü İbray Çekiroғlu’nun yaralıları kurtardığı için gümüş madalyayla ödüllendirilmesi hk.], [II] [] – [Согласно отношенія г. военнаго...], 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 1, [Cetisuv (Semireç’ye) oblastinden Akmola (Akmolinsk) oblastine hayvanların geçişleri için baytar ve polis kontrol noktasında istenen geçiş belgesinin hayvan ticareti yapanlardan istenmemesi için çıkartılan emir hk.]

1052.İmzasız, Buyruқdan başka sözdér cazılatın bölegi, – Отдѣлъ Неофициальный, 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 1, [Baron M. A. Taube’nin Petersburg’dan Omsk’a 23 Noyabr günü dönmesi hk.]

1053.İmzasız, Cétisuv oblosındağı cürip turғan nizamnıñ қуватınça Қазақdarға mucıқdarға тоғaydağı қалаған ағашtardan botaқtardan otingа aluvға mümkün – О правѣ киргизовъ пользоваться бесплатно валежникомъ изъ казенныхъ лѣсовъ, 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 2-3, [Kazak Türklerine ve Rus mujıklarına [köylülerine] kamuya ait ormanlardaki kurumuş ağaçları kullanma izninin verilmesi hk.]

1054.İmzasız, Çaruva habarları (Cutda muzdı қалай buzup мағла tébteretin ayla) – Простой способъ борьбы съ джутомъ, 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 2-4, [Akmola (Akmolinsk) uyezdinin İşim volostunun Kazak Türkleri’nin buzlanma sırasında hayvanların topluca telefını önlemek için buldukları basit bir yöntem hk.]

1055. “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesinden, Danişman Ayaz (Eñgime) – Мудрый Аязъ. (Не все то золото, что блеститъ.) (Киргизская сказка), 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 2-3, [“Bilge Ayaz” adlı Kazak masalı hk.]

1056. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Müslümanlar bas kiyimin...] – [Правителствующій сенатъ...], 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 3-4, [Müslüman bayanların resmî odalarda başörtülerini açmanın zorunlu olmadığı hk.], [II] [] – [Главное управление государственнаго...], 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 3, [Torğay (Turgay) oblastinin Aktöbe (Aktyübinsk) şehrinde düzenlenecek olan at sergisi ve yarışı hk.]

1057. İmzasız, Mağlumname – Объявленія, [I] [] – [Открыта подписка на III-й годъ...], 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 4, [Resimli tarım dergisi “Derevnya”nın 1898 yılı için verdiği abonelik ilan ve programı hk.], [II] [] – [Громадный выборъ...], 23 Noyabr 1897, No: 46, s. 4, [Tarım, zanaat ve ev yönetimi ile ilgili ucuz ve en iyi muazzam seçenekli dergilerin tam katalogunun isteyenlere bedava gönderileceğine dair “Derevnya” dergisinin verdiği ilan hk.]

1058. General Leytenant İvanov, Buyruқdar cazılatın bölegi, Cétısuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruqları – Отдѣль Официальный, Приказы По Семирѣченской Области, 30 Noyabr 1897, No: 47, s. 1, [Pişpek uyezдинin veterinerliğinde veteriner sağlık memuru Bisembay Berdinoğlu’nun ölümünden dolayı listeden çıkartılması hk.]

1059. İmzasız, Buyruқdan başka sözder cazılatın bölegi, Böten bolosқа kirüv turasınan – Отдѣль Неофициальный, О перечисленіи киргизовъ, 30 Noyabr 1897, No: 47, s. 1-2, [Bir volosttan başka volosta naklolmanın ancak üç yılda bir yapılan çadır sayımları sırasında mümkün olduğu hk.]

1060. İmzasız, Bayan Avıladan hat – Торговя извѣстія, Рыночныя цѣны въ Баянъ-Аулъ, 30 Noyabr 1897, No: 47, s. 2-3, [Bayan Avıl’daki ürünlerin fiyatları hk.]

1061. İmzasız, [Rasba, çokba, bilmeymiz...] – Новое средство противъ чумы rogатаго скота, 30 Noyabr 1897, No: 47, s. 2-4, [Büyük baş hayvanlardaki veba hastalığına karşı bulunan yeni çare hk.]

1062. İmzasız, Asan Қайғы – Асанкайгы. (Киргизская легенда), 30 Noyabr 1897, No: 47, s. 3-4, [“Asan Kayğı” adlı Kazak efsanesi hk.]

1063.İmzasız, Mağlumname – Объявленія, [I] [] – “Биржевыя Вѣдомости”, 30 Noyabr 1897, No: 47, s. 3, [Günlük ve sansürlü çıkan “Birjeviya Vedomosti” gazetesinin verdiği abonelik ilanı ve gazeteye pazar günleri romanların yer alacağı dergi şeklinde bir ekin yayımlanacağı hk.], [II] [] – Открыта подписка на “Туркестанскія Вѣдомости”, 30 Noyabr 1897, No: 47, 48, 50, s. 4, [Taşkent’te çıkan “Turkistanskiya Vedomosti” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [III] [] – Открыта подписка на “Сибирскій Листокъ”, 30 Noyabr 1897, No: 47, s. 4, [Tobolsk’de haftada iki kez çıkan “Sibirskiy Listok” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [IV] [] – Открыта подписка на общественную и литературную газету “Окраина”, 30 Noyabr 1897, No: 47, s. 4, [Sosyo-edebî gazete “Okraina”nın 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.]

1064.General Leytenant Sannikov, Buyruğdar cazılatın bölegi, Qır Vilayatınıñ general gubernatorınıñ buyruğı – Отдѣль Официальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 7 Dékabr 1897, No: 48, s. 1, [Kızılcı (Petrovsk), Akmola (Akmolinsk) ve Pişpek tarım okullarına vasilerin atanması hk.]

1065.Babay Berkut, Buyruğdan başka sözder cazılatın bölegi, Zaysan uyazınan hat – Отдѣль Неофициальный, Передъ судебною реформою. (Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣз.), 7 Dékabr 1897, No: 48, s. 1-2, [Gazetenin önceki sayısında bahsedilen, steppe yeni açılacak mahkemeler ile ilgili halkın düşünceleri ve biy (halk) mahkemeleri hk.]

1066.V. Ladigin, Qıtay hem oğan қарaytın girme halkdar – Китай и подвластные ему племена. Салары, 7 Dékabr 1897, No: 48, s. 2-4, [(41. sayıdaki yazının devamı) Çin ve idaresi altındaki halklardan Salarlar hk.]

1067.İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Sib. Ved.” Gazetesi, [Peterburgskiy Bedomost dégen gazétde...] – [Сиб. Вѣд. сообщаютъ...], 7 Dékabr 1897, No: 48, s. 3-4, [Eğitim Bakanlığı’nın Kazak ve Başkirler arasında Rusça eğitimin yanında uygulamalı bilimlerin de verilmesine verdiği önem hk.], [II] “Mosk.[ovskiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, [Gamburg dégen қалada Germanyа...] – [Моск. Вѣд. передаютъ...], 7 Dékabr 1897, No: 48, s. 3-4, [Alman sermayedar ve fabrikatörlerin Rusya’da kurduğu “Nemetsko-Sibirskoye Obşchestvo parahodstva i trgovli” ismli şirket hk.]

1068.İmzasız, Mağlumname, Zingérđiň kampanyası kiyim tigetın maşına satılátın mağazin aşқан Ombı şehrinde – Объявленія, Швейныя Машины Зингеръ, 7 Dékabr 1897, No: 48, 49, 50, 51, s. 4, [“Singer” dikiş makinalarının satış ilanı hk.]

1069.Alatav Balası, Buyruқdan başka sözder cazılátın bölegi, Partiya hem nizamsız ciynağan alım – Отдѣлъ Неофициальный, Незаконные поборы и партійная борьба, 14 Dékabr 1897, No: 49, s. 1-2, [Gazetenin 40. sayısındaki Türkistan vilayetinde Rusçayı bilen yerli halka sosyal görevler verilmesine dair haber üzerine duyulan memnuniyet ve Kazaklar arasındaki parti kavgaları, yasadışı para toplamaları hk.]

1070.“Sib. Torg. Gaz.” Gazetesi, İşim yarmarkası – Ишимская ярмарка, 14 Dékabr 1897, No: 49, s. 2-3, [İşim panayırı hk.]

1071.V. Ladıgin, Qıtay hem oğan қарaytın girme halkдар – Китай и подвластные ему племена. Салары, 14 Dékabr 1897, No: 49, s. 3-4, [(48. sayıdaki yazının devamı) Çin ve idaresi altındaki halklardan Salarlar hk.]

1072.V. Katarinskiy, Mağlumname – Объявленія, [I] [] – [Въ г. Оренбургѣ у инспектора...], 14 Dékabr 1897, No: 49, s. 4, [Orenburg şehrinde Rus olmayan halk okullarının müfettişi V. Katarinskiy’in, Kazakların Rusça öğrenebilecekleri kitapları satması hk.]

1073.Alatav Balası, Buyruқdan başka sözder cazılátın bölegi, Partiya hem nizamsız ciynağan alım – Отдѣлъ Неофициальный, Незаконные поборы и партійная борьба, 21 Dékabr 1897, No: 50, s. 1-3, [(49. sayıdaki yazının devamı) Kazaklar arasındaki parti kavgaları ve yasadışı para toplamaları hk.]

1074.V. Ladıgin, Basılıp çıққан kitap tuvrası – Библиографія. Киргизско-русскій словарь. Оренбургъ, 1897 г., 21 Dékabr 1897, No: 50, s. 2-4, [V. V. Katarinskiy’in, N. İ. İl’minskiy’in materyallerine dayanarak ve Kazak öğretmenler, Sultan Baktıgireyoğlu, Balçınbayoğlu, Beysenoğlu, Sarıbatıroğlu, Cumalıoğlu tarafından önemli ölçüde düzeltilip eksikleri tamamlanıp 1897 yılında Orenburg’da basılan “Kirgizsko-russkiy slovar” [Kazakça-Rusça Sözlük] hk.]

1075.İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Novoye Vremya” Gazetesi, Col ministiri – [Новое время сообщает, что...], 21 Dékabr 1897, No: 50, s. 2-4, [1898 yılının Yanvar’ ayında açılacak olan Vladivostok ile Moskova arasında yük

taşıma ulaşım yolu hk.], [II] [Kırım'dağı hanım Zaynap dégen...] – [Уроженка Крыма мусульманка...], 21 Dékabr 1897, No: 50, s. 3-4, [Kırımlı Zeynep Bulgakova'nın bayan tıp enstitüsüne kaydolduğu hk.]

1076.İmzasız, Mağlumname – Объявленія, [I] [] – Открыта подписка на 1898 годъ на “Тобольскія Губерскія Вѣдомости” и приложение къ нимъ “Отдѣлъ Сельскаго Хозяйства И Кустарной Промышленности”, 21 Dékabr 1897, No: 50, 51, s. 3, [“Tobol'skiya Gubernskiya Vedomosti” gazetesinin gayr-ı resmî kısmının ve gazeteye ek olarak basılacak kısmının 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve içeriği hk.], [II] [] – Открыта подписка на газету Переводчикъ-Терджиманъ на 1898 годъ, 21 Dékabr 1897, No: 50, 51, s. 3-4, [“Tercüman” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve içeriği hk.]

1077.İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi, Ministr bnutrenih déldiñ buyruğı – Отдѣлъ Оффиціальнѣй, Циркуляръ Министра Внутреннихъ Дѣлъ гг. губернаторамъ, 28 Dékabr 1897, No: 51, s. 1-2, [İç İşleri Bakanlığı'nın gubernatorlara et ürünleriyle ilgili gönderdiği genelge hk.]

1078.K., Buyruқdan başka sözder cazılatın bölegi, Zaysan uyazınan hat – Отдѣлъ Неоффиціальнѣй, Общественныя киргизскія постройки въ степи. (Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣз.), 28 Dékabr 1897, No: 51, s. 2-3, [Stepteki Kazak Türkleri'nin sosyal yapıları hk.]

1079.L. D. [Lihanov Dmitriy], Ёртеgi, Bar onda êkél munda – “Иди туда – принеси сюда.” (Киргизская сказка), 28 Dékabr 1897, No: 51, s. 2-4, [Bayan Avıl (Bayan-Aul) volostundan Rahmet Dalabayoğlu'nun bildirdiği “Oraya git, buraya getir” adlı Kazak masalı hk.]

1080.İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Tercüman” Gazetesi, [Kéngi vaқıtда...] – [Въ послѣднее время...], 28 Dékabr 1897, No: 51, s. 3-4, [Okumayı kolaylaştıran elifba ve kitaplardan Bakû'da Mecit Bey Ganiyev tarafından yayımlanan “Podvijnaya Tatarskaya Azbuka” adlı kitabı hk.], [II] “Tercüman” [Kırım'dağı Bakçasaray şehrinde...] – [Переводчикъ сообщаетъ, что въ Бахчисараѣ...], 28 Dékabr 1897, No: 51, s. 3-4, [Lemanov'un yakında Tatarlar için akşam Rusça kursunu açacağı hk.], [III] [Peterborğa Orıs...] – [Петербургскія газеты...], 28 Dékabr 1897, No: 51, s. 3-4, [Peterburg'daki Rusça öğretmen öğretmen enstitüsüne biri bakanın oğlu,

dört Çinlinin kaydolduğu hk.], [IV] [Keler cılı...] – [Въ будущемъ году...], 28 Dékabr 1897, No: 51, s. 3-4, [1898 yılında Berdyansk ve Semerkant-Andican demir yolunun tamamlanacağı hk.]

1898

1081.G. Abaza, Qır Vılayatınıñ Qazaqça gazétin 1898'nci cılğa alıp turuvğa boladı. Bul gazétiniñ çıqqanına on bir cıl – Принимается подписка на 1898 г. на “Киргизскую Степную Газету” (годъ изданія 11-й.), 4 Ğınvar 1898, No: 1, 2, 3, 4, 5, s. 1, [Dala Vılayatınıñ Gazeti'nin 11. yılının abonelik ilanı, gazetenin plan ve programı ve yazar kadrosu hk.]

1082.Baron Taube, Buyruqdar cazılâtın bölegi, Qır Vılayatınıñ general gubernatorınıñ buyruğı – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 4 Ğınvar 1898, No: 1, s. 1-2, [Almatı (Vernıy) erkek gimnaziyasının öğretmenі Statskiy Sovetnik Gurde'nin Almatı uyezdnin naçal'niki olarak atanması hk.]

1083.İmzasız, Buyruqdan başka sözder cazılâtın bölegi, Biylerdiñ bir ataklı qılğan kesimi – Отдѣлъ Неоффиціальный, Замѣчательное рѣшеніе съѣзда народныхъ судей о конокрадахъ (Корреспонденція изъ Баянъ-аула.), 4 Ğınvar 1898, No: 1, s. 1-2, [Kazak biyleri (halk hakimi)nin kurultayında at hırsızlarıyla ilgili verdikleri mükemmel bir karar hk.]

1084.İmzasız, Künniñ cılı suvıq boluvına toğaydıñ sebebi bar – Взаимодѣйствіе климата и лѣса, 4 Ğınvar 1898, No: 1, s. 2-3, [Ormanların iklim etkileşimi hk.]

1085.L. D. [Lihanov Dmitriy], Értégi, Bar onda èkél munda – “Иди туда – принеси сюда.” (Киргизская сказка), 4 Ğınvar 1898, No: 1, s. 2-4, [(1897 yılının 51. sayısındaki yazının devamı) Bayan Avıl (Bayan-Aul) volostundan Rahmet Dalabayoğlu'nun bildirdiği “Oraya git, buraya getir” adlı Kazak masalı hk.]

1086.İmzasız, Mağlumname – Объявленія, [I] [Mısır hem İstanbul gazétderinde cène Baqçasaray gazétderinde tömengi...] – [], 4 Ğınvar 1898, No: 1, 2, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 19, 20, 21, 22, 24, 42, 23, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, s. 4, [İstanbul, Mısır ve Bahçesaray gazetelerindeki gibi Kazak gazetesinde de yayımlanacak bölüm ve bunun için halktan gazeteye yazmaları istenen yazıların konuları hk.], [II] Zingérdiñ kampanyası kiyim tigetin maşına satılâtın mağazin aşqan Ombı şehrinde – Швейныя

Машины Зингеръ, 4 Ğınvar 1898, No: 1, 2, 3, 4, 5, 6, s. 3, [“Singer” dikiş makinalarının ilanı hk.], [III] [] – Открыта подписка на VIII выпускъ и продолжается подписка на I-VII выпуски Ежегодника Тобольскаго Губернскаго Музея, 4 Ğınvar 1898, No: 1, 2, s. 1, [Tobol guberniyası müzesinin yayımladığı yıllıkın abonelik ilanı ve içeriği hk.]

1087.İmzasız, Buyruқdar cazılatın bölegi, Қазақ ішіндегі тınıсsız adamdardı 5-сılға сёр avdaruvға Қır Vılayatınıñ general-gubernatorına ayırık берген – Отдѣль Оффиціальный, Высочайшее Повелѣніе, О предоставленіи степному генераль-губернатору удалять въ избранную имъ мѣстность инородцевъ, вредныхъ для общественнаго порядка и спокойствія, 11 Ğınvar 1898, No: 2, s. 1-2, [General gubernatora, toplumsal düzen ve sükunete zarar veren inorodetsleri [Rus olmayanlar] istedikleri yerlere gönderme izninin verilmesi hk.]

1088.İmzasız, [Çuvma dertin toқtatuвға...] – [Высочайше учрежденная...], 11 Ğınvar 1898, No: 2, s. 1-2, [Hindistan’da görülen veba hastalığının daha da yaygınlaşmasından dolayı Hacca gitme yasağının devam ettiği hk.]

1089.İmzasız, Buyruқdan başka sözder cazılatın bölegi, Қırда nége санақ alıp cür hem ol nége kerek – Отдѣль Неоффиціальный, О значеніи и цѣли производящаго нынѣ статистическаго изслѣдованія киргизской степи, 11 Ğınvar 1898, No: 2, s. 2-3, [Kazak stepinde yapılan istatistik araştırmanın önemi ve amacı hk.]

1090.İmzasız, Kiyingi vaқıtда Rusyada égin hem özge cumısқа tüye ustaytın bolған – Верблюды какъ сельско-хозяйственное животное, 11 Ğınvar 1898, No: 2, s. 2-3, [Rusya’da, develerin tarım işlerinde kullanılması hk.]

1091.L. D. [Lihanov Dmitriy], [Értégi, Bar onda èkél munda] – “Иди туда – принеси сюда.” (Киргизская сказка), 11 Ğınvar 1898, No: 2, s. 2-3, [(1. sayısındaki yazının devamı) Bayan Avıl (Bayan-Aul) volostundan Rahmet Dalabayoğlu’nun bildirdiği “Oraya git, buraya getir” adlı Kazak masalı hk.]

1092.İmzalı, Мағlumname – Объявленія, [I] К. А. Kaznaçeyev, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на “Ремесленную Газету”, 11 Ğınvar 1898, No: 2, 7, 8, s. 4, [Haftalık resimli “Remeslennaya Gazeta”nın 1898 yılı için verdiği ilan ve programı hk.], [II] P. Golyahovski, [] – Иллюстрированный журналъ для дѣтей школьнаго

возраста Выходы, 11 Ğınvar 1898, No: 2, s. 4, [Okul yaşındaki çocuklar için ve resimli “Vshodi” dergisinin 1898 yılı için verdiği ilan ve içeriği hk.]

1093. İmzasız, Buyruğdan başka sözder cazılatın bölegi, Kırdı nege sanağ alıp cür hem ol nege kerek – Отдѣлъ Неофициальный, О значеніи и цѣли производящаго нынѣ статистическаго изслѣдованія киргизской степи, 18 Ğınvar 1898, No: 3, s. 1-3, [(2. sayıdaki yazının devamı) Kazak stepinde yapılan istatistikî araştırmanın önemi ve amacı hk.]

1094. İmzasız, Astıkdı tışkannan saqtav – Предохраненіе хлѣбнаго зерна отъ крысъ, 18 Ğınvar 1898, No: 3, s. 2-4, [Tahılı farelerden koruma yöntemi hk.]

1095. İmzasız, Eñ baqıtlı adam kim – Кто самый счастливый человекъ? (Историческій разсказъ), 18 Ğınvar 1898, No: 3, s. 2-4, [“En bahtlı insan kim?” isimli tarihî hikâye hk.]

1096. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Sibirden қаймақ майы бөтен паdşalı...] – [Выяснившееся въ послѣднее...], 18 Ğınvar 1898, No: 3-(Kazakça kısmı 2. sayıdadır), s. 3, [Tarım ve Bayındırlık Bakanlığı’nın Sibirya’da üretilen tereyağın yurtdışına ithal edilmesi için muafiyet meselesini gündeme getirmesi hk.], [II] [] – [Въ министерствѣ земледѣлія и...], 18 Ğınvar 1898, No: 3, s. 3, [Tarım ve Bayındırlık Bakanlığı’nda, madenleri Tomsk guberniyası ve Semey (Semipalatinsk) oblastinde rastlanan altın tutan kuvarsları işlemek için Tomsk şehrinde fabrika kurma meselesinin gündeme gelmesi hk.], [III] [Şaruvanıñ hem éginniñ cönin biylep...] – [Управление земледѣлія...], 18 Ğınvar 1898, No: 3-(Kazakça kısmı 2. sayıdadır), s. 3, [Tarım ve Bayındırlık Bakanlığı’nın Taşkent şehrinde tarım ve hidroteknik okul açmak istemesi hk.]

1097. İmzalı, [] – Объявленія, [I] P. İ. Pevin, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на ежедневную (за исключеніемъ дней послѣ праздничныхъ) политическую, общественную и литературную газету “Ураль”, 18 Ğınvar 1898, No: 3, s. 3, [İçtimaî ve edebî “Ural” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilan ve programı hk.], [II] [] – 1898 годъ. “Волжскій Вѣстникъ” (16-й годъ изданія), 18 Ğınvar 1898, No: 3, 4, s. 3, [“Voljskiy Vestnik” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve içeriği hk.], [III] [] – “Биржевыя Вѣдомости”, 18 Ğınvar 1898, No: 3, 6, 8, s. 4, [Günlük ve sansürsüz çıkan “Birjeviya Vedomosti” gazetesinin verdiği abonelik ilanı

ve gazeteye pazar günleri romanların yer alacağı dergi şeklinde bir ekin basılacağı hk.], [V] K. P. Mihaylov, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на “Сибирь”, 18 Ğınvar 1898, No: 3, 6, 9, s. 4, [Petersburg’da sansürsüz yayımlanan siyasî-sosyal ve edebî gazate Sibir’in abonelik ilanı hk.]

1098.İmzasız, Buyruqdan başka sözder İndustandağı çuvma, – Отдѣлъ Неофициальный, Чума въ Индіи, 25 Ğınvar 1898, No: 4, s. 2, [Hindistan’da görülen veba hastalığı ve ölenlerin sayısı hk.]

1099.İmzasız, Avaniñ éginge sebebi bolatın üyrenüv turası – Изученіе зависимости урожаевъ метеорологическихъ условій, 25 Ğınvar 1898, No: 4, s. 2, [Ürünlerin metereolojik şartlara bağımlı olup olmadığı konusunda yapılan inceleme hk.]

1100.Adas, Bèti – Бати (Разсказъ изъ киргизскаго быта), 25 Ğınvar 1898, No: 4, s. 2-4, [Kazak günlük yaşamını anlatan “Bèti” adlı hikâye hk.]

1101.İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Sibirdeki témir coldiñ otarbaları...] – [Съ весны будетъ...], 25 Ğınvar 1898, No: 4, s. 3-4, [Sibiryа demir yolunda yaz aylarından itibaren silo ve depolu demir katarların artırılacağı hk.], [II] [] – [Столичные газеты...], 25 Ğınvar 1898, No: 4, s. 3, [Üç ruble değerindeki altın paraların yakında tedavüle gireceği hk.]

1102.İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] Preysman, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на газету политики, литературы и общественной жизни “Сибирскій Вѣстникъ”, 25 Ğınvar 1898, No: 4, s. 4, [Günlük siyasî, edebî ve toplumsal yaşamın günlük gazetesi olan “Sibirskiy Vestnik”in 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [II] V. Sadoven, [] – Продолжается подписка на “Вятскую газету”, 25 Ğınvar 1898, No: 4, s. 4, [Vyatskiy Gubernskiy Zemstvo’nun günlük yayımladığı “Vyatskaya Gazeta”nın 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [III] İ. İ. Yevfimovskiy-Mirovitskiy, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на общественную и литературную газету “Оренбургскій Листокъ”, 25 Ğınvar 1898, No: 4, s. 4, [Sosyal ve edebî “Orenburgskiy Listok” adlı gazetenin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1103.İmzasız, Buyruqdar cazılâtın bölegi, Çuvma bolğan üçün Mékkege cibermeytin turası – Отдѣлъ Официальный, Отъ высочайше учрежденной комиссіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумной заразою, 1 Fébral 1898, No: 5, s. 1-2, [Veba

hastalığından dolayı Hacca gitmeyi yasaklayan fermanın uzatılması ve Rusya'dan transit geçmek isteyen hacılara geçiş izninin verilmemesi hk.]

1104. İmzasız, Kırdı örtev turasınan buyruk – Правила о мѣрахъ предосторожности при опаливаніи полей въ областяхъ Акмолинской, Семипалатинской и Семирѣченской, 1 Fébral 1898, No: 5, s. 1-2, [Akmola (Akmolinsk), Semey (Semipalatinsk) ve Cetisu (Semireç'ye) oblastlerindeki tarlaları yakmanın kuralları ve ihtiyat kuralları hk.]

1105. Н. N., Buyruktan başka sözder, Sémey uyazınan hat – Отдѣль Неофициальный, Несколько словъ о должностныхъ лицахъ туземной администрации, 1 Fébral 1898, No: 5, s. 2-3, [Tuzem (yerel) idare memurlarının görevleri hk.]

1106. İmzasız, Çaruvağa zalaldı maqluvkқа kırğın – Изученіе болѣзней насѣкомыхъ, 1 Fébral 1898, No: 5, s. 2-3, [Böcek hastalıkları üzerine yapılan araştırmalar hk.]

1107. Adas, Bèti – Бати (Разсказъ изъ киргизскаго быта), 1 Fébral 1898, No: 5, s. 2-4, [(4. sayıdaki yazının devamı) Kazak yaşam tarzını anlatan “Bèti” adlı hikâye hk.]

1108. “Nov.” Gazetesi, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, 1 Fébral 1898, No: 5- (Kazakça kısmı 4. sayıdadır), s. 3-4, [1897 yılının manifaktür sektörü için olumsuz geçmesi hk.]

1109. A. Kırlov, Mağlumname, [] – Объявленія, “Сибирская Торговая Газета”, 1 Fébral 1898, No: 5, s. 3-4, [Tyümen şehrinde İyul’ ayından itibaren bayram ve pazar günleri hariç günlük “Sibirskaya Torgovaya Gazeta”sının 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve gazetenin programı hk.]

1110. İmzasız, Buyruktan başka sözder, Çuvma dèrtiniñ habarı – Отдѣль Неофициальный, Вѣсти о чумѣ, 8 Fébral 1898, No: 6, s. 1-2, [Hindistan'daki veba hastalığı ve ölenlerin sayısı hk.]

1111. İmzasız, Kırdı toğaydı köbeytöv – Облѣсеніе степей, 8 Fébral 1898, No: 6, s. 1-2, [Rusya'da ağaçlandırılan stepler hk.]

1112. Baronessa M. P. Frederiks, Nikolay 1'nci – Изъ воспоминаній объ Императорѣ Николаѣ I, 8 Fébral 1898, No: 6, s. 2-3, [“İstoriçeskiy Vestnik” dergisinde yayımlanan Baronessa M. P. Frederiks'in Çar I. Nikola ile ilgili “Anıları” hk.]

1113.“Pravitel’svennyy Vestnik” Gazetesinden, Қазақ cılıқısınıñ қақсы туқımı – Лучшія Породы Киргизской Лошади Аргмакъ, 8 Fébral 1898, No: 6, s. 2-3, [Kazakların en iyi at cinsilerinden biri olan “Arğımak” cinsinin tarihteki yeri ve yetiştirilimesi ile ilgili bilgiler hk. hk.]

1114.İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Soñğı sanaқdan көринip...] – [По послѣднимъ...], 8 Fébral 1898, No: 6, s. 3-4, [Rusya’da bir doktora, ebeye ve hastaneye kaç киші дүштүğü hk.], [II] [Paricde 1900’nçi cılı...] – [Ha расходы по...], 8 Fébral 1898, No: 6, s. 3-4, [Paris’te 1900 yılında дүzenlenecek olan uluslararası панайыр için Maliye Bakanlığı’nın 4000 ruble kredi istemesi hk.], [III] [Oris улукдары Қытаумен...] – [Ha основаниі состоявшагося между...], 8 Fébral 1898, No: 6, s. 3-4, [Çinlilerin Pekin ile Kyahta arasındaki telegraf baғlantısına tekrar yarmaya başlaması hk.]

1115.İmzasız, Мағлумname, [] – Объявленія, – [Открыта подписка на III-й годъ изданія (съ Ноября 1897 года по Ноябрь 1898 года) на иллюстрированный сельско-хозяйственный журналъ, 8 Fébral 1898, No: 6, 7, 8, s. 4, [Resimli tarım dergisi “Derevnnya”nın 1898 yılı için verdiğı abonelik ilan ve programı hk.], [IV] [] – [Громадный выборъ...], 8 Fébral 1898, No: 6, 7, 8, s. 4, [Tarım, zanaat ve ev yönetimi ile ilgili ucuz ve en iyi muazzam seçenekli dergilerin tam katalogunun isteyenlere bedava gönderildiğıне dair “Derevnnya” dergisinin verdiğı ilan hk.]

1116.İmzasız, Buyırıқdan басқа сөздер, Қытайда Ёбропа ғилым оқу бастағаны – Отдѣлъ Неофициальный, Движеніе въ пользу европейскаго образованія въ Китаѣ, 15 Fébral 1898, No: 7, s. 1-2, [Çin’de Avrupa tarzı eğitim hk.]

1117.Alihan Bökeyhanov, Қазақ газетініñ редаксіyasına hat – Письмо въ Редакцію “Киргизской Степной Газеты”, 15 Fébral 1898, No: 7, s. 1-2, [1898 yılının 3. sayısındaki “Kazak stepinde yapılan istatistikі araştıрманın önemi ve amacı” adlı yazıdaki Kazakça tercümede yapılan yanlışlarla ilgili gazete idaresine gönderilen düzeltme mektubu hk.]

1118.İmzasız, Rédaksiyadan – Отъ Редакціи, 15 Fébral 1898, No: 7, s. 1-2, [Yazıda yapılan tercüme hatasıyla ilgili A. Bökeyhanov’un gönderdiğı mektuba gazete idaresinin verdiğı cevap hk.]

1119.“Pravitel’svennyy Vestnik” Gazetesinden, Қазақ cılıқısınıñ caқsı tuқımı – Лучшія Породы Киргизской Лошади Аргмакъ, 15 Fébral 1898, No: 7, s. 2-3, [(6. sayıdaki yazının devamı) Kazakların en iyi at cinsilerinden biri olan “Arğımak” cinsinin tarihteki yeri ve yetiştirilimesi ile ilgili bilgiler hk. hk.]

1120.İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Uluğdaz gazétinde mağlum...] – [Въ Правительственномъ Вѣстникѣ...], 15 Fébral 1898, No: 7, s. 3-4, [1897 yılında Rusya’nın hangi bölgesinde hayvan hastalıklarının görülüp görülmediğine dair hükümetin yayımladığı haber hk.], [II] [Ministr butey soobşeniya (col sayın biyleytin ministr) knyaz...] – [Министромъ путей сообщенія...], 15 Fébral 1898, No: 7-(Kazakça kısmı 6. sayıdadır.), s. 3-4, [Ulaştırma bakanı Knyaz Hilkov’un, Sibirya demir yolunda haftada bir defa olmak üzere kurye treninin faaliyete geçebileceğine dair verdiği haber hk.]

1121.İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] V. N. Alekseyev, [] – Принимется подписка 1898 г. (двѣнадцатый годъ изданія) на ежедневную торгово-промышленную газету “Дѣловой Корреспондентъ”, 15 Fébral 1898, No: 7, 9, s. 3, [Günlük, ticarî-endustriyel “Delovoy Korrespondent” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve içeriği hk.], [II] [] – Открыта подписка на Туркестанскія Вѣдомости, 15 Fébral 1898, No: 7, 8, s. 3, [Taşkent’te çıkan “Turkistanskiya Vedomosti” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [III] İ. İ. Popov, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на “Восточное Обозрѣніе”, 15 Fébral 1898, No: 7, 8, s. 4, [İrkutsk’ta yayımlanan bilimsel, siyasî ve edebî “Vostochnoye Obozreniye” adlı gazetenin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1122.N. M., Buуықдан başka sözder, Саға суд – Отдѣлъ Неофициальный, Новый судъ, 22 Fébral 1898, No: 8, s. 1-2, [1897 yılının 48. sayısındaki “yeni mahkemelerle” ilgili gelen mektuba cevap ve açılacak olan yeni mahkemelerin biy mahkemeleriyle ilgisinin olmadığı ve bu mahkemelerin özellikleri ve açılma sebepleri hk.]

1123.“Ural” Gazetesi, İrbit habarı – Съ Ирбитской ярмарки, 22 Fébral 1898, No: 8, s. 2, [İrbit panayırındaki ürünlerin fiyatları hk.]

1124.İmzasız, Bétbaқ dala hem onıñ turasınan burunğıdan қалған söz – Голодная степь и ея преданія, 22 Fébral 1898, No: 8, s. 2-4, [Tarım ve Bayındırlık Bakanlığı’nın Betpak Dala’nın (Maveraunnehir bölgesinin doğusundaki step bölge)

sulamasını görüşmesi ve onunla ilgili Herodot'un verdiği ve diğer tarihi bilgiler, hikâyeler ve efsaneler hk.]

1125. İmzasız, Her türlü haberlar – Разныя извѣстія, [I] [Péterburg'dağı ağaç kavımı...] – [С.-петербургское лѣсное...], 22 Fébral 1898, No: 8-(Kazakça kısmı 9. sayıdadır.), s. 3-4, [Samara'da 1898 yılının Avgust ayında düzenlenecek olan umumî Rusya ormancılarının IX. kurultayı hk.], [II] [Biyılğı ötken cazda İrtışdıñ...] – [По свѣдѣніямъ лѣсного...], 22 Fébral 1898, No: 8-(Kazakça kısmı 6. sayıdadır.), s. 3-4, [Tayga ormanlarında yapılan çalışmalar neticesinde İrtış nehrinin yukarı havzasında insanların yaşayabileceği 100000 desyatina toprağın bulunması hk.], [III] [Senat mağlum kıldı Korey...] – [Правительствующимъ сенатомъ...], 22 Fébral 1898, No: 8-(Kazakça kısmı 9. sayıdadır.), s. 3-4, [5 Dekabr 1897 yılında Senato tarafından onaylanmış “Rus-Kore Bankası”nın tüzüğünün yayımlanması hk.]

1126. İmzasız, [] – Объявленія, [I] [] – Открыта подписка на “Сибирскій Листок” на 1898 годъ, 22 Fébral 1898, No: 8, 9, s. 3, [Tobol'sk'ta haftada iki kez çıkan “Sibirskiy Listok” gazetesinin 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [II] [] – Открыта подписка на общественную и литературную газету “Окраина”, 22 Fébral 1898, No: 8, 9, 14, s. 3, [Taşkent'te çıkan sosyo-edebî gazete “Okraina”nın 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.]

1127. “Tercüman” Gazetesi, Buyrıqdan başka sözder, Tozuv turuv – Нравственная Жизнь, 1 Mart 1898, No: 9, s. 1-2, [Kasimov uyezdinin usul-i cedid kız mektebinin öğretmeni Bektemirova'nın çıkan kitabı ve ilk kitabının konusu olan kızların eğitilmesiyle ilgili bilgi hk.]

1128. İmzasız, Çuvma dertiniñ habarı – Отдѣлъ Неофициальный, Вѣсти о чумѣ въ Индіи, 1 Mart 1898, No: 9, s. 1-2, [Hindistan'daki veba hastalığıyla ilgili Berlin gazete muharrirlerinin verdiği bilgi hk.]

1129. İmzasız, Bétbağ dala hem onıñ turasınan burunğıdan қалған söz – Голодная степь и ея преданія, 1 Mart 1898, No: 9, s. 2-4, [(8. sayıdaki yazının devamı) Tarım ve Bayındırlık Bakanlığı'nın Betpak Dala'nın (Maveraunnehir bölgesinin doğusundaki step bölge) sulamasını görüşmesi ve onunla ilgili tarihi bilgiler, hikâyeler, efsaneler ve “Ferhat ile Şirin” efsanesi hk.]

1130.İmzasız, Her türlü haberlar – Разныя извѣстія, [I] “Sibir. Jizn”, [I] – [Министерство путей...], 1 Mart 1898, No: 9, s. 3, [Uyezdları demir yolu ulaşımına yaklaştırmak için İrtiş nehrinin zorlu bölgelerinde yapılacak temizlik hk.], [II] [Béterbor gazétderiniñ aytuınça...] – [По сообщенію столичныхъ...], 1 Mart 1898, No: 9-(Kazakça kısmı 6. sayıdadır.), s. 3-4, [Ulaştırma Bakanlığı’nın 1899 yılında Fergana oblasti ve Andijan uyezinde yapacağı sulama çalışmaları hk.]

1131.İmzasız, Buyırkıdan başka sözder, Cılıkınıñ tuqımın caqsı kıluv turası – Отдѣль Неофициальный, Къ вопросу объ улучшеніи породы киргизскихъ лошадей, 8 Mart 1898, No: 10, s. 1-2, [Kazak at cinsini iyileştirme meselesi hk.]

1132.İmzasız, İrbıt yarmarkasınıñ turası – Ирбитская ярмарка 1898 г., 8 Mart 1898, No: 10, s. 2-4, [1898 yılındaki İrbıt panayırı hk.]

1133.İmzasız, Bétbağ dala hem onıñ turasınan burunğıdan qalğan söz – Голодная степь и ея преданія, 8 Mart 1898, No: 10, s. 3-4, [(9. sayıdaki yazının devamı) Tarım ve Bayındırlık Bakanlığı’nın Betpak Dala’nın (Maveraunnehir bölgesinin doğusundaki step bölge) sulamasını görüşmesi ve onunla ilgili tarihi bilgiler, hikâyeler ve efsaneler hk.]

1134.İmzasız, Mağlumname, [Satuğa çıkdı Sémey...] – Объявленія, [Поступила въ продажу...], 8 Mart 1898, No: 10, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) Oblastinin İstatistik Kurumu tarafından 1898 yılı için yayımladığı ajandanın satışa çıktığına dair ilan hk.]

1135.II. Nikola, Buyrukdar cazılâtın bölege, Aq padşa-yı ağzam hazretleriniñ emiri pravitelstviçiy sénatka çığarğan – Отдѣль Официальный, Именной Высочайшій Указъ, Правительствующему сенату, 15 Mart 1898, No: 11, s. 1, [Sibir Voyennıy Okrug’un kurulması ve Cetisuv (Semireç’ye) oblastinin Turkistan Voyennıy Okrug’a eklenmesi hk.]

1136.N. M., Buyırkıdan başka sözder, Caña sud – Отдѣль Неофициальный, Новые суды, 15 Mart 1898, No: 11, s. 2, [Açılacak olan yeni mahkemelerin açılış tarihi ve açılacak olan bölgeler hk.]

1137.İmzasız, Rusyanıñ 1909’nçı cılı bütün dünya bolatın Paric şehrindegi bıstapkada kirisetin turası – Объ участіи Россіи на всемірной выставкѣ 1900 года въ Парижѣ, 15 Mart 1898, No: 11, s. 2-4, [1900 yılında Paris’te düzenlenecek olan uluslararası serginin katılım şartları, Rusya’nın resmî olarak katılacağı ve yapılan hazırlıklar hk.]

1138.V. Dosekin, Қайсы бір дёртди сазатн саға дава – Новые способы лѣченія нѣкоторыхъ болѣзней, По поводу учрежденія бактериологической лабораторіи въ гор. Омскѣ, 15 Mart 1898, No: 11, s. 3-4, [Bazı hastalıkların yeni tedavi yöntemleri ve Omsk şehrinde açılan bakteriyolojik laboratuvar hk.]

1139.İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Minskiy қаланың қавиминиң...] – [По инициативѣ минскаго...], 15 Mart 1898, No: 11, s. 3-4, [Minsk zıraat topluluğun inisiyatifıyle 1899 yılında hayvanların sigortalanması meselesini görüşmek üzere genel Rusya çarında düzenlenecek olan kurultay hk.], [II] [Kénçelerde söz bolıp tur...] – [Въ правительственныхъ учрежденіяхъ...], 15 Mart 1898, No: 11, s. 3-4, [Yurt dışına giden koyunlardan alınacak olan düşük tarifeli vergi meselesinin devlet kurumlarında konuşulması hk.], [III] “Rus.[skiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, [Caķında ministr...] – [“Рус. Вѣд.” сообщаютъ, что...], 15 Mart 1898, No: 11, s. 3-4, [Yakında Sibirya guberniyalarında jüri üyeli mahkemlerin kurulmaya başlanacağı hk.]

1140.İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] İsmāğul Gasprinskiy (اسماغول كاسپرinskiy), “Tercüman-Pérevadçik” dégen bir cağı Orısça bir cağı Müslümança Baқçasaay şehrinde gazét çıғarıp turadı – [], 15 Mart 1898, No: 11, 12, s. 4, [“Tercüman” gazetesinin 1898 yılı için İsmail Gasprinskiy imzasıyla verdiğı abonelik ilanı ve içeriğı hk.], [II] Ye. Kudryavtsev, [] – Открыта подписка на 1898 годъ на политическо-общественную и литературную газету “Енисей”, 15 Mart 1898, No: 11, s. 4, [Krasnoyarsk şehrinde haftada üç kez yayımlanan siyasî-toplumsal ve edebî gazete “Yenisey”in 1898 yılı için verdiğı abonelik ilanı ve gazetenin programı hk.]

1141.İmzasız, Buyırıkdan başka sözder, Cazğıturiminiñ kеш bastalған turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, По поводу поздней весны, 22 Mart 1898, No: 12, s. 2-3, [Akmola (Akmolinsk) ve Cetisuv (Semireç’ye) oblastlerindeki zıraat işleri ve cuttan hayvanları koruma yöntemleri hk.]

1142.İmzasız, Çuvma habarı – Мѣры противъ распространенія чумы, 22 Mart 1898, No: 12, s. 3, [Taşkent’te veba hastalığını önlemek için alınan önlemler hk.]

1143.V. Dosekin, Қазақ малınıñ сүйегин түзетүв – Къ вопросу объ улучшеніи киргизскаго скотоводческаго хозяйства, 22 Mart 1898, No: 12, s. 3-4, [Kazak Türkleri’nin hayvancılığını iyileştirme meselesi hk.]

1144.İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя извѣстія, [I] [Cazdiküni Atbasarda hem Kökçetavda...] – [Осенью текущаго года...], 22 Mart 1898, No: 12, s. 4, [Akmola (Akmolinsk) oblastinin Atbasar ve Kökçetav şehirlerinde sonbaharda zıraat okulların açılacağına dair haber hk.], [II] [Camandat dértiniñ ne...] – [Въ видахъ распространения...], 22 Mart 1898, No: 12, s. 4, [Sibisya ülseriyle ilgili “Krestyanskoje razoreniye” adıyla dağıtılan broşürler hk.], [III] “Sın. Ot.[eçestva]” Gazetesi, [Sibirde kén qazdıratın baylarğa...] – [Въ интересахъ успѣшнаго...], 22 Mart 1898, No: 12, s. 4, [Sibirya’daki dağ madenciliğinin gelişmesinden dolayı Maliye Bakanlığı’nın madencilikle uğraşanlara vereceği kredi hk.], [IV] [Férgan oblosınan cılda...] – [Въ минувшемъ году Фергана...], 22 Mart 1898, No: 12, s. 4, [Fergana oblastinin 1897 yılında 3 milyon pud temizlenmiş pamuğun yerine 1 milyon pud vermesi hk.], [V] [Orenburgdağı Qazaq Orısdardıñ cılkısınıñ...] – [Для поднятiя коневодства...], 22 Mart 1898, No: 12, s. 4, [Orenburg Rus Kazakları askeri birliğinde at yetiştiriciliğini geliştirmek için alınan önlemler hk.], [VI] [Finso-ugorskaye kavım Péterburg...] – [Фино-угорское общество, по...], 22 Mart 1898, No: 12, s. 4, [Fin-Ugur Topluluğu tarafından Gelsingfors’tan Fin-Ugur kavimlerinin geçmişine ışık tutabilecek yazıtları araştırmak üzere Orta Asya’ya H. Heykel, O. Donner ve Baron K. Munk’tan oluşan kafilenin göndereceği hk.], [VII] [Buhara Hanı Türkistandağı...] – [Эмиръ Бухарскій пожертвоваль...], 22 Mart 1898, No: 12-(Kazakça kısmı 11. sayıdadır), s. 4, [Buhara Emiri’nin Türkistan müzesinin Arkeoloji Severler Topluluğu için bağışladığı zarif bakır eşyalar ve para koleksiyonu hk.]

1145.Zal’munin, Mağlumname, Sémeydegi Tanbay қалada navқасқана ашılған on kisige navқасdardı қарaydı – Объявления, [Симъ доводится до...], 22 Mart 1898, No: 12, 14, s. 4, [Semey’in Tanbay şehrinde (Semipalatinsk Zareçnaya Slobodka’da) açılan on yataklı hastanenin ilanı hk.]

1146.V. A. Vladimirskiy, Buyırqdan başka sözder, Osı küngi Qazaqdıñ çaruvası turasınan – Отдѣль Неофициальный, О современномъ положеніи киргизскаго хозяйства, 29 Mart 1898, No: 13, s. 1-3, [İmperatorskiy Geografiçeskiy Obçsestvo’nun Batı-Sibirya Şubesi’nde, Kazak Türkleri’nin yerleşik hayata geçmeye başladıkları ve onların çağdaş zıraatının durumu hakkında verilen bildiri hk.]

- 1147.**İmzasız, Bèyge Sémeyde – Скачки въ Семипалатинскѣ, 29 Mart 1898, No: 13, s. 3, [1898 yılının yaz aylarında Semey (Semipalatinsk) At Yarışları Severler Topluluğu tarafından düzenlenecek olan at yarışları hk.]
- 1148.**O. Alcanov, Қазақ балаларын тәрбиелемек турасINAN vasiyat èñguméder, èñgime bası – Бесѣды о воспитаніи киргизскихъ дѣтей, 29 Mart 1898, No: 13, s. 3-4, [Kazak çocukların terbiyesi konusundaki nasihatler hk.]
- 1149.**Polkovnik K. F. Holostov, Ёгини чıķbay қалғандарға болосдıķ – Въ Пользу Пострадавшихъ Отъ Неурожая, 5 Aprél 1898, No: 14, s. 1, [Rusya’da 1897 yılında iyi ekin hasadı alamıyanların yararına yardımların toplanacağı hk.]
- 1150.**İmzasız, Buyruқdar cazılattın bölęi, Mal dèrigerlerinin bèrgen қағаздарındağı marka қоланбайтандарının санı – Отдѣлъ ОффиціальнЫй, Списокъ ветеринарно-санитарныхъ документовъ, изъятыхъ отъ гербоваго сбора, 5 Aprél 1898, No: 14, s. 1-2, [Damga vergisinden alınan veterinerlik-sağlık evrakların listesi hk.]
- 1151.**İmzasız, Buyruқdan başka sözder, Rusyanıñ özine қараған бөтен calıқдарға ğılım öyretgen cöni – Отдѣлъ НеоффиціальнЫй, Культурное вліяніе Россіи на азіаткомъ востокѣ, 5 Aprél 1898, No: 14, s. 2-3, [Doĝu Asya’daki Rusya’nın kültürel etkisi hk.]
- 1152.**İmzasız, Faydalı kitap, Қır Vılayatının Nizamı. Чıĝарған Торĝай oblosının кенçesindegi savetnigi Kraft – Полезная книга, Положеніе объ управленіи въ степныхъ областяхъ. Изданіе неоффиціальное. Составитель Старшій Совѣтникъ Тургайскаго Обласнаго Правленія И. И. Крафтъ. Оренбургъ. 1898 г., 5 Aprél 1898, No: 14, s. 3, [Torĝay (Turgay) oblastinin Starşiy Sovetniki İ. İ. Kraft tarafından 1898 yılında Orenburg şehrinde gayr-ı resmi olarak yayımlanan “Dala Vilayeti Yönetiminin Tüzüğü” adlı kitabı hk.]
- 1153.**İmzasız, Cılқının köz avıruvı – Лунная слѣпота – болѣзнь у лошадей, 5 Aprél 1898, No: 14, s. 3-4, [Atlarda görülen “ay körlüğü” hastalığı hk.]
- 1154.**İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, 5 Aprél 1898, No: 14, s. 4, [Türkistan general gubernatoru Baron Vrevskiy’in askeri konseye üye seçilmesi ve yerine Priamurskiy general guberanatoru Duhovniy’in atanması hk.]
- 1155.**İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I], V. Katarinskiy, [] – [Въ г. Оренбургъ у инспектора...], 5 Aprél 1898, No: 14, 20, 21, s. 4, [Orenburg şehrinde Rus olmayan

halkların okullarının müfettişi V. Katarinskiy'in, Kazakların Rusça öğrenebilecekleri kitapları satması hk.], [II] [] – Открыта подписка на 1898 годъ “Саратовскія Губернскія Вѣдомости”, 5 Aprél 1898, No: 14, s. 4, [Perşembe ve Pazar günleri yayımlanan “Saratovskiya Gubernskiya Vedomosti” gazetesinin gayr-ı resmi kısmının 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1156.İmzalı, Buyırıkdar cazılatın bölegi – Отдѣль Оффиціальный, Приказы, [I] General-Mayor Karpov, Sémey oblasınıñ vayannay gubernatorınıñ buyırıkları – По Семипалатинской Области, [I] [Dertli bolğan Sémey...] – [Увольняется согласно прошенію, по...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 1, [Kéreku (Pavlodar) uyezdinin Karkaralı (Karkaralinsk) volostunun imamı Curınbat Çégoloğlu'nun rahatsızlığından dolayı istifa etmesi hk.], [II] [Dertli bolğan Sémey...] – [Утверждается согласно выбора общества Муллою...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 1, [İstifa eden imamın yerine halkın seçtiği Kéreku (Pavlodar) uyezdinin Karamolla (Karamolinsk) volostunun 8. nolu köyün imamı İbrahim Taytekioğlu'nun atanması hk.], [III] [Sémey uyazına қарайтын Çingis iliniñ...] – [Приказомъ по облости, отъ...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 1, [İshak Kunanbayoğlu'nun tekrar hâkim görevine atanması edilmesi hk.] [II] General-Leytenant İvanov, Cétisuv oblosına çıққан buyruklar – По Семирѣченской Области, [Киргизъ Біень-Куандинской волости...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 1, [Kopal uyezdinin Biyen-Kuyandı (Biyen-Kuyandinsk) volostundan Kazak Türkü Esmeke Kabekeyoğlu'nun İç İşleri tarafından Pişpek uyezdinin idaresine sözlü tercüman olarak atanması hk.]

1157.İmzasız, Buyruқdan başka sözder, Қазақ halkınıñ öner okuvın bola bastaғanı – Отдѣль Неоффиціальный, Нужды народнаго образованія въ киргизской степи, 12 Aprél 1898, No: 15, s. 2-3, [Orenburglu ve Türkistanlı Kazakların eğitim için topladıkları paralar, açılan Rus-Tuzem okullar ve eğitim faaliyetleri hk.]

1158.İmzasız, Kerekudan kélgen hat – Корреспонденція изъ Павлодарскаго уѣзда, 12 Aprél 1898, No: 15, s. 2-3, [Kereku (Pavlodardar) uyezdindeki Kazakların geçirdikleri ağır kış şartları, hayvanların yemsiz kalması ve yedi kardeş olan cuta sekizincisi olarak Rus Kazakların eklenmesi hk.]

1159.A. Ye. Alektorov, Èyel ħali – Женская Доля (Киргизская пѣсня), 12 Aprél 1898, No: 15, s. 3-4, [Kazak kadınının hayatını ve halini resmeden Kazak şiiri hk.]

1160.İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя извѣстія, [I] [] – [Въ верховьяхъ Иртыша...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 3, [İrtiş nehrinin yukarı kısımlarının taşması sonucunda Semey (Semipalatinsk) şehrinin zarar görmesi hk.], [II] [Bıyıl caz Buğaranıñ hanı...] – [Въ половинѣ этого...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 3-4, [Buhara Hanı Mir Seyyid Abdulahad Bahadır Han'ın bu ayın ortasında Petersburg'a heyetiyle geleceği ve ölen Çar III. Aleksandr için hazırladığı nişanı getireceği hk.], [III] “Birj. Ved.” Gazetesi, [Bıltırğıdan béri қарай осі...] – [Къ станціямъ западно-сибирской...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 3-4, [Batı Sibirya demiryolu istasyonlarında vagonların yetersizliğinden dolayı tahılın açıkta saklandığından dolayı istasyonlarda ambar ve silo yapmak için yapılan başvurular hk.], [IV] “S. O.” Gazetesi, [Péterborğda aқça casaytın üyelerde...] – [На петербургскомъ монетномъ дворѣ....], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 3-4, [Petersburg darphanesinde basılmakta olan yeni on rublelik altın para hk.], [V] [Қаskır hem sonday halkdıñ қаруvasına zalal...] – [Въ видахъ організації...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 4, [Mevcut av kanununu yeniden görüşecek olan komisyonun guberniya ve oblastlardan kurt ve diğer yabani hayvanların verdiği zararlarla ilgili malumat istemesi hk.], [VI] “S. T. G.” Gazetesi, [Torğay oblosınan avğan mucıkdarğa қала...] – [Вмѣстѣ съ образованіемъ...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinde göçmenler için kurulan bölgelerde yapılacak olan ekonomik ve statistik araştırma hk.], [VII] [Biyılğı cılı қөр guberniyada...] – [Въ текущемъ году...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 4, [1898 yılında guberniyalar ve uyezdlerde ziraî aletlerin satışını yapacak ve kredi olarak tohum verecek olan yeni toprak ve ziraat depoların açılacağı hk.], [VIII] “Jiz.[n'] i İs.” Gazetesi, [Қазına мүлkin hem éğін cayın biyleytin...] – [Министерствомъ Государственныхъ...], 12 Aprél 1898, No: 15, s. 4, [Tarım ve Bayındırlık Bakanlığı'nın Kafkasya'da çay plantasyonların kurulmasına ve üretimine verdiği önem ve yapılan çalışmalar hk.]

1161.İmzalı, Buyruқdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы, [I] Baron M. A. Taube, Қыр Vilayatına çıkқан buyrıқ – По Степному Генераль-Губернаторству, 19 Aprél 1898, No: 16, s. 1, [Dala Vilayeti'nin general gubernatoru Baron Taube'nin iki buçuk aylık yurtdışı iznine ayrılacağı ve yerine bakacak olan Abaza, Sannikov ve diğerlerinin görevleri hk.], [II] General Leytenant İvanov, Cétısuv oblosına çıkқан buyruқlar – По Семирѣченской Области, 19 Aprél 1898, No: 16, s.

2, [Cumadil Hocağuloğlu'nun Carkent uyzdinin idaresine sözlü tercüman olarak tayin edilmesi hk.]

1162. İmzasız, Buyıqdan başka sözder, – Отдѣль Неофициальный, 19 Aprél 1898, No: 16, s. 1, [Baron M. A. Taube'nin 18 April günü yurtdışı iznine ayrılması hk.]

1163. K. Capanov, Қазаққа өсимге ақша бѣретін касса – О Киргизскихъ Ссудныхъ Кассахъ (Корреспонденція изъ Павлодарскаго у.), 19 Aprél 1898, No: 16, s. 2-3, [N. M.'nin gazetede ki 1896 yılının 52. sayısındaki stepteki tefecilikle ilgili yazısına cevap ve il idarelerinde borç veren vezneler ve bu veznelerden para almanın zorluklarından dolayı Kazakların tefecilere başvurmak zorunda kalmaları hk.]

1164. “Sib. Vest.” Gazetesi, Sémeıde suv taşıғанı – Наводнение въ Семипалатинскѣ, 19 Aprél 1898, No: 16, s. 3-4, [Semey (Semipalatinsk) şehrinde selden zarar gören şirketler hk.]

1165. İmzasız, Künçığs çağına ciberiletin ğaskeriyalar – Отправка войскъ на востокъ, 19 Aprél 1898, No: 16, s. 3-4, [4 April günü Odessa'dan Doğuya gönderilen ordu hk.]

1166. İmzasız, Soқır adamlarınıñ oқıyalmaytını – Могут-ли слѣпые читать? 19 Aprél 1898, No: 16, s. 3-4, [Gözleri görmeyenler için Braille alfabeyle eğitim verilmesi, Fransa, Almanya ve Rusya'da körler için yayımlanan dergiler ve Petersburg'da körler için açılan okul hk.]

1167. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Badşah-ı ağzam hazretlerine tabiğiy Rusya halkınıñ sér sayını bayқavçi...] – [Западно-Сибирскій отдѣль...], 19 Aprél 1898, No: 16, s. 4, [Yazın Omsk'un güneyindeki göl ve civarının fiziko-coğrafi şartları ve ağaç yetersizliğini araştırmak için ekibin ekleneceği hk.], [II] [Adés қалasında turған...] – [Изъ состава стрѣлковыхъ...], 19 Aprél 1898, No: 16, s. 4, [Odessa'daki avcı alayında Maңcurya'da inşa edilen demir yolunu korumak için özel müfrezenenin kurulmakta olduğu hk.], [III] “Nov.” Gazetesi, [Az vaқıt işunda Taşkent Almatı Sémeı...] – [На непродолжительномъ времени...], 19 Aprél 1898, No: 16, s. 4, [Mühendis Mihaylovskiy'in Taşkent-Almatı (Vernıy)-Semey (Semipalatinsk) arasında demir yolu inşaатı için yakında araştırma yapması için görevlendirileceği hk.], [28'nçi martda Andican қалasındağı...] – [28 марта жители гор. Андижана...], 19

Aprél 1898, No: 16, s. 4, [28 Mart günü Andicanlı tüccar ve ticarethane temsilcilerinin Andican'a gelen ilk treni törenle karşılamaları hk.]

1168. General-Leytenant Sannikov, Buyruğdar cazılatın bölegi, Qır Vilayatına çıķkan buyrıķ – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы, По Степному Генераль-Губернаторству, 26 Aprél 1898, No: 17, s. 1, [Pişpek uyezдинin Temirbulat, Abildin (Abel'dinsk) ve Koşkar (Коşkar) volostlarındaki Kazakların Çar'ın taç giyme merasimi dolayısıyla açtıkları Rusça okuma-yazma dersi veren okul için Çar'ın memnun kalıp teşekkür etmesi hk.]

1169. İmzasız, Buyrıķdan başka sözder, Padşah-ı ağzam hazretleriniñ tañr carlığasını – Отдѣлъ Неоффиціальный, Высочайшая Благодарность, 26 Aprél 1898, No: 17, s. 1-2, [Açılan okulun en azından her volostta da birer düzgün okul açılmasına sebep olmasını ve parti kavgalarına verilen paraların okul açmak için verilmesinin daha faydalı olacağı temennisi ve eğitim meseleleri hk.]

1170. Dmitriy Lihanov, Cétisuvda kıs – Какая была зима въ Семирѣчьѣ (Корреспонденція изъ Нарына), 26 Aprél 1898, No: 17, s. 2-3, [Cetisuv'da (Semireç'ye) yaşayan göçebe Kazak Ablan soyunun, çiftçiliğı, yaşam tarzı ve kışın sert geçmesi hk.]

1171. İmzasız, 1897'nçi cılğı bizdérдин Qıtay cağı ilen kılmıs savda mağnadarı bilegiyle bahtı sayundağı ornunан çığarulıp turğan baruvında vaқaytunda – Изъ Тарбагатайского края, 26 Aprél 1898, No: 17, s. 2-4, [1897 yılının Tarbağatay kray sakinleri için ağır geçmesi hk.]

1172. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Miğnistr putéy-saorçéyniya...] – [Г. Министръ Путей...], 26 Aprél 1898, No: 17, s. 3-4, [Ulaştırma Bakanı'nın yapması planlanan demir yolu için Tomsk'tan Taşkent'e kadar seyahata çıkacağı ve Semey'e (Semipalatinsk) de uğrayacağı hk.], [II] [Biyılğı cılı Sibirye sayunan parahot ilen...] – [Выходъ пшеницы изъ Сибири...], 26 Aprél 1898, No: 17, s. 3-4, [Nehir yoluyla 1898 yılında Semey (Semipalatinsk), Kéreku (Pavlodar) ve Barnaul'dan taşınması planlanan tahıl miktarı hk.], [III] [Çét caқtarda èsirese Amerike...] – [За границей, преимущественно...], 26 Aprél 1898, No: 17, s. 3-4, [Amerika'da keçіye artan ihtiyacdан dolayı Amerikalıların Sibirya'dan keçі satın alması hk.], [IV] [Tomskiy İrkutskiy guberniyasımınen Sémeу...] – [Въ Томской и

Иркутской губерніяхъ...], 26 Aprél 1898, No: 17, s. 3-4, [Tomsk ve İrkutsk guberniyalardan ve Semey (Semipalatinsk) oblastlerinden Moskova'daki hayvanat bahçesine götürülmek üzere temin edilen hayvan ve kuşlar hk.], [V] [Taşkent çağınan kélgen habarlarda...] – [По свѣдѣніямъ, полученнымъ...], 26 Aprél 1898, No: 17, s. 3-4, [Taşkent'te ekilen kışlık tahılın durumu hk.], [VI] [18-(Rusça kısımda 19.) martda Sémeý kálasındağı méşyan upravstda...] – [19 марта состоялось въ...], 26 Aprél 1898, No: 17, s. 3-4, [Semey (Semipalatinsk) meşan upravasında Rus-Tatar ilkokulunun açılması konusunda yapılan toplantı ve toplantıya katılanlar hk.]

1173.М. Ye. Vinogradov, [] – Объявленія, О подпискѣ на общественно-педагогическую литературную еженедѣльную газету “Жизнь и Школа” съ прилож. “Школьное Обозрѣніе” (г. X), 26 Aprél 1898, No: 17, 19, 20, 21, s. 4, [Haftalık sosyo-pedagojik ve edebî “Jizn' i Şkola” gazetesinin ve ona ek olarak çıkan “Şkol'noye Obozreniye”nin abonelik ilan ve içeriği hk.]

1174.General-Leytenant İvanov, Buyruğdar cazılâtın bölegi, Cétisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ carıya ayılmış buyruğı – Отдѣль Оффиціальный, Циркуляръ, Военнаго Губернатора Семирѣченской области, 3 May 1898, No: 18, s. 1, [12-13 yaş kızlarla evlenmeyi yasaklayan genelge hk.]

1175.V. Dosekin, Buyrığdan başka sözder, Aqmola oblosındağı Қазақтарға medrese aşır ilim üyretüv cönünen – Отдѣль Неоффиціальный, Къ вопросу о школьномъ образованіи киргизовъ Акмолинской области, 3 May 1898, No: 18, s. 1-2, [Akmola (Akmolinsk) oblastindeki okullar, eğitim meselesi, Rus dilinin önemi, okul açmak isteyenler ve bu konuda maddi yardımda bulunan Kazaklar hk.]

1176.Murun soyundan gelen Kazak, Zaysan uyazınan kélgen hat – Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣзда, 3 May 1898, No: 18-(Kazakça kısmı 19. sayıdadır), s. 2-4, [Ağır kış şartlarından dolayı Kazakların hayatlarının ve zıraatlerinin kötüleşmesi hk.]

1177.İmzasız, Salar mînen Dunganlardıñ soğıs salıp köterülgeni – Въ Западно-Сибирскомъ отдѣлѣ Императорскаго русскаго географическаго общества, 3 May 1898, No: 18, s. 2-3, [1894-97 yılları arasında Çin'de yaşayan Salarlarla Döngenlerin ayaklanması hk.]

1178.“Rus.[skiy] İnv.[alid]” Gazetesi, Buyruğdan başka sözder, Cigirme bés cıl bolğan Hife Vılayatını қаратıp алғанına – Отдѣль Неоффиціальный, Двадцатипятилѣтняя

годовщина покоренія Хивы, 10 May 1898, No: 19, s. 1-2, [1873 yılındaki Hive seferi, Vamberi'nin seferle ilgili yorumu, Orta Asya'nın Rusların hakimiyetine geçmesi hk.]

1179.Er Sayak, Pişpek uyazınan kélgen hat – Корреспонденція изъ Пишпекскаго уѣзда, 10 May 1898, No: 19, s. 2-3, [Kurgak-Manapların Karakirgizlerinin kanunsuz bir şekilde vergi ve para alması hk.]

1180.O. Alcanov, Қазақлардың кедей болып баратқан себебі – Причини обѣднѣнія киргизовъ, 10 May 1898, No: 19, s. 2-4, [Kazakların fakirleşme sebeplerinden olan yaz aylarında önlem almamaları ve tembelliklerinden dolayı hayvancılığın azalması meselesi ve bu konuda Ruslarla yapılan mukayese hk.]

1181.İmzasız, Her türlü haberlar – Разныя извѣстія, 10 May 1898, No: 19, s. 3-4, [Eski Priamur general gubernatoru Duhovskiy'in Çin'deki devlet okullarındaki Rus dili öğretmenlerine devlet görevlisi statüsünün ve Rus rutbesinin verilme talebi hk.]

1182.Voyennyi Gubernator General-Leytenant Sannikov, Mağlumname, Barça mal aydaŭçıdarğa... – Объявленія, [Довожу до свѣдѣнія всѣхъ...], 10 May 1898, No: 19, 20, 21, s. 3-4, [29 Oktyabr 1897 yılında kapatılan veteriner-polis geçiş noktası Ulentı'nın 20 Aprel tarihinden itibaren tekrar açılacağı hk.]

1183.Vitse Gubernator Yergol'skiy, Buyruğdar cazılatın bölegi, Aqmola oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruğı – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Акмолинской Области, 17 May 1898, No: 20, s. 1, [Atbasar uyezдинin Kéñ-Tubék (Ken-Tyubeksk) volostunun imamı olarak Kazak İslamhoca Baytursınoğlu'nın atanması hk.]

1184.İmzasız, Buyrıqdan başka sözder, Sibirye témir colınıñ kamitétininiñ keñesinde bolmış hésabı 1893-1897'nçi cıldağı – Отдѣль Неоффиціальный, Изъ Отчета Комитета Сибирской Желѣзной Дороги, Хозяйственно-статистическое изслѣдованіе киргизской степи, 17 May 1898, No: 20, s. 1, [Sibirya demiryolu komitesinin Kazak stepinin zıraî-istatistiki araştırma raporu hk.]

1185.“Pravitel'stv.[enniy] Vestnik” Gazetesi, Éki cüz mın teñgelik at – Лошадь въ 200.000 руб., 17 May 1898, No: 20, s. 1-2, [Çar için İngiltere'den alınan 200.000 rublelik “Gal'ti-Mor isimli at hk.]

1186.O. Alcanov, Қазақлардың кедей болып келеатқан себептері – Причины обѣднѣнія киргизовъ, 17 May 1898, No: 20, s. 2-4, [(19.sayıdaki yazının devamı) Kazakların fakirleşmesinin bir diğer sebebi olan “Allah’a tevekkül edip çalışmama” ve hayvanlarda görülen salgın hastalıklar meselesi hk.]

1187.İmzalı, Her türlü haberlar – Разныя извѣстія, [I] “Sib. T. G.” Gazetesi, [Péterburg қаласында...] – [Въ Петербургѣ...], 17 May 1898, No: 20, s. 3-4, [Güney Sibirya’daki zengin maden yatakları ve madenlerin sahipleriyle görüşmek için kurulan büyük bir şirket hk.], [II] “Sib. T. G.” Gazetesi, [Razumofskiy dégenniñ Naslédnik isimli paraşotu...] – [Параходъ “Наслѣдникъ” г. Разумовскаго...], 17 May 1898, No: 20, s. 3-4, [Razumovski’ın “Naslednik” adlı gemiyi Siyah İrtiş nehrine indireceği hk.]

1188.General-Mayor Karpov, Buyruқdar cızılattın bölegi, Sémey oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyrıqları – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Семипалатинской Области, [I] [Sémey қаласының 4’нчі mescidiniñ...] – [Увольняется въ мѣсячный отпускъ...], 24 May 1898, No: 21, s. 1, [Semey’in (Semipalatinsk) 4. mescidinin imamı Ahun Emiroğlu’nun Botovsk panayırına gitmek için bir aylık izne çıkması hk.], [II] [Sémey қаласының 9’нчі mescidiniñ...] – [Увольняется въ 2-хъ мѣсячный отпускъ...], 24 May 1898, No: 21, s. 1, [Semey’in (Semipalatinsk) 9. mescidinin imamı Kemaleddin Muhammedahimov’un Rusya’nın Avrupası taraflarına gitmek için iki aylık izne ayrılması hk.]

1189.II. Nikola, Buyrıқdan başka sözder, Padşah-ı ağzam hazretleriniñ hitap Buhara Emiriniñ ismine bérmiş hattı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Высочайшій рескриптъ на имя Эмира Бухары, 24 May 1898, No: 21, s. 1, [Çar’ın Buhara Emiri Seyyid Abdulehad Han’a 20 yıllık bağılılığından ve hizmetlerinden ötürü yazdığı teşekkür mektubu ve kendi portresi olan nişan göndermesi hk.]

1190.A. Turlubayev (Petersburg şehrinden yazdı), Huday hayır turasınan bérilgén haracat – Пожертвованія На Дѣла Благотворенія И Народнаго Образованія, 24 May 1898, No: 21, s. 1-2, [Rusya Müslümanlarının hayır cemiyetleri kurmaları ve bunların vasıtasıyla yaptıkları hayır ve Mirovoy Sud’ya Hacı Zeynelabidin Tagiyev’in hayır cemiyeti kurucusu Sultan Veli Han’a para göndermesi, Bakû’de kız enstitüsünün kurulması için para bağışında bulunması ve “Tercüman”da da 1897 yılında Kafkasya’daki Müslüman okullarının sayısı ve Semey’de yedi hayır cemiyetinin

kurulması ile ilgili çıkan haberi ve Kazaklar arasında da kız progimnaziya kuruması ve eğitim için yaptıkları bağışlar ile ilgili diğer gazetelerde çıkan haberler hk.]

1191. Ya. Ya. Polferov, Mucık dardıñ ıgıtın ziyandarı – Крестьянское Разоренье. [Бесѣда о сибирской язвѣ на скотѣ]. Я. Я. Полферова, 24 May 1898, No: 21, s. 2-4, [Gazetenin 20. sayısındaki O. Alcanov'un "Kazakların fakirleşmesinin sebepleri" yazısında sebeplerden biri olarak gösterilen salgın hastalıklara yazısına gazete idaresinin cevabı ve hayvanlarda görülen Sibiry şarbon hastalığıyla ilgili "Krestyanskoye Razoreniye (Köy Yıkımı)" adlı sohbet hk.]

1192. İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, 24 May 1898, No: 21, s. 3-4, [Rusya at yetiştiricilik idaresi tarafından İngiltere'den 200000 rubleye satın alınan Galti-Mor atı hk.]

1193. İmzasız, Buyıqdan başqa sözder, Férğan Vılayatındağı retsiz bolğanı – Отдѣль Неофициальный, Беспорядки въ Ферганѣ, 31 May 1898, No: 22, s. 1, [17 May akşamı Fergana oblastinin Margelan uyezdinde İshan Muhammed Ali Halif'in cihad ilân edip etrafındakilerle Ruslarla çatışması ve yakalanması hk.]

1194. O. Alcanov, Қазақlardıñ kédey bolıp baracatқан себебі – Причины обѣднѣнія киргизовъ, 31 May 1898, No: 22, s. 1-2, [(20.sayıdaki yazının devamı) Kazakların fakirleşmesinin bir diğer sebebi, Kazakları kandırıp dolandıran ve kendilerini seyid, hoca ve molla olarak tanıtanlar hk.]

1195. Ya. Ya. Polferov, Mucık dardıñ ıgıtın ziyandarı – Крестьянское Разоренье. [Бесѣда о сибирской язвѣ на скотѣ]. Я. Я. Полферова, 31 May 1898, No: 22, s. 2-4, [(21. sayıdaki yazının devamı) Hayvanlarda görülen Sibiry şarbon hastalığıyla ilgili "Krestyanskoye Razoreniye (Köy Yıkımı)" adlı sohbet hk.]

1196. İmzasız, Buyruqdar cazılattın bölegi, Qır Vılayatına çıqqan buyırık – Отдѣль Официальный, Приказы, По Степному Генераль-Губернаторству, 7 İyün 1898, No: 23, s. 1, [Akmola (Akmolinsk) oblastinden Sultan Hasan Veli Han'a Çin'in 4. dereceli "Çift Ejderha" nişanının verilmesi hk.]

1197. İmzasız, Buyruqdan başqa sözder, Férğan Vılayatındağı retsiz bolğanı – Отдѣль Неофициальный, Нѣкоторыя подробности о печальномъ событіи въ Андижанѣ, 7 İyün 1898, No: 23, s. 1, [18 May günü Andican'da çıkan isyanla ilgili ayrıntılar hk.]

- 1198.** О. Alcanov, Қазақлардың кедей болып баратқан себебі – Причины обѣднѣнія киргизовъ, 7 Іюнь 1898, No: 23, s. 1-3, [(22. sayıdaki yazının devamı) Kazakların fakirleşmesinin bir diğer sebebi olan Kazakları kandırıp dolandıran tefeci tüccarlar hk.]
- 1199.** Я. Я. Polferov, Мучіқдardıñ ығатın зıяандарı – Крестьянское Разоренье. [Бесѣда о сибирской язвѣ на скотѣ]. Я. Я. Нолферова, 7 Іюнь 1898, No: 23, s. 3-4, [(22. sayıdaki yazının devamı) Hayvanlarda görülen Sibirya şarbon hastalığıyla ilgili “Krestyanskoye Razoreniye (Köy Yıkımı)” adlı sohbet hk.]
- 1200.** General-Leytenant İvanov, Buyruқdar cazılattın bölegi, Сѣтисув обლოსına ыққан buyruқlar – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Семирѣченской Области, 15 Іюль 1898, No: 24, s. 1-2, [Carkent (Djarkent) uyezдинin Kurman (Kurmanovsk) volostunun mollası olarak seçilen Abuş Cumaғuloғlu’nun atanması hk.]
- 1201.** İmzasız, Buyrıқdan başka sözder, Рѣдаксіядан – Отдѣлъ Неоффиціальный, От Редакціи, 15 Іюль 1898, No: 24, s. 1-2, [Gazetenin 15 Іюль tarihinde normalde 27. sayısı ыкмасы gerekirken bazı sebeplerden dolayı ancak 24. sayının ыкмасы ve sene sonuna dek gazetenin eskisi gibi 52 sayının ыкмағы hk.]
- 1202.** İmzasız, Бүлікшiлердiң дараға асылманı – Судъ Надъ Мятежниками, 15 Іюль 1898, No: 24, s. 2-3, [Andican’da isyan ықаран altı elebaşın yakalanıp дарағасында асыларак idam edilmеси hk.]
- 1203.** İmzasız, Түркiстан Вiлайатына саға general-gubernatordıñ кѣлiп, halkdıñ onıñ aldına ыққанı – Прибытіе Въ Туркестанскій Край Новаго Генераль-Губернатора И Встрѣча Его Туземнымъ Населеніемъ, 15 Іюль 1898, No: 24, s. 2-4, [Түркiстан general gubernatoru olarak атанан general-leutenant Duhovskiy’in gelmesi ve yerel halk tarafından карşıланması hk.]
- 1204.** İmzasız, Arzan boyav – Общепользныя свѣдѣнія, Дешевыя краски, 15 Іюль 1898, No: 24, s. 3-4, [Ucuz boya elde etme yöntemi hk.]
- 1205.** Я. Я. Polferov, [Мучіқдardıñ ықатın зıяандарı] – Крестьянское Разоренье. [Бесѣда о сибирской язвѣ на скотѣ]. Я. Я. Полферова, 15 Іюль 1898, No: 24, s. 3-4, [(23. sayıdaki yazının devamı) Hayvanlarda görülen Sibirya şarbon hastalığıyla ilgili “Krestyanskoye Razoreniye (Köy Yıkımı)” adlı sohbet hk.]
- 1206.** “Sib. Torg. Gaz.” Gazetesi, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, 15 Іюль 1898, No: 24, s. 4, [Sibirya’da demir yolunun yapılmasıyla Sibirya’da Çin ile ticaret yapan

şirketlerin artması ve Çin ile ticareti geliştirmeyi görüşmek üzere komisyonun kurulması hk.]

1207. General-Mayor Karpov, Buyruğdar cazılatın bölegi – Отдѣль Оффиціальный, Приказы [I] Sémeı oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyrıqları – По Семипалатинской Области, 19 İyül 1898, No: 25, s. 1, [Kereku (Pavlodar) uyezdinin 3. bölgesinin doktoru Aybakin’in görev yerine dönmesi hk.], [II] Cétisuv oblosına çıķķan buyrıqlar – По Семирѣченской Области, [ı] [Sarkın istanistsiyasındağı Müslümandardıñ...] – [Согласно избранію проживающих...], 19 İyül 1898, No: 25, s. 1, [Sarkan stanitsasındaki mescide Permskiy guberniyasının Şadrinskiy uyezdinin Kızılbay (Kızılbayevsk) volostundan Başkırt Abdulla Abdulbayođlu’nun seçilip atanması hk.], [ıı] [Carkent uyazına қараған ohotniçiy...] – [Согласно избранію общества мусульманинъ...], 19 İyül 1898, No: 25, s. 1, [Carkent (Djarkent) uyezdinin mescidine seçilen Tarañçılı Haydar Kari Tudıbalası’nın atanması hk.]

1208. İmzasız, Buyrıkdan başka sözder – Отдѣль Неоффиціальный, 19 İyül 1898, No: 25, s. 2, [Baron M. A. Taube’nin Akmola (Akmolinsk) oblastinin Kökşetav (Kökşetav) ve Atbasar uyezdlerine ziyarete çıktığı hk.]

1209. İmzasız, Taşkentdeği Müslümanlardıñ qala bastığına bérgen arzı – Адресъ представителей туземныхъ жителей г. Ташкента, поданный начальнику города, 19 İyül 1898, No: 25, s. 2, [Taşkentli Müslümanların Fergana’daki isyanlardan dolayı duydukları üzüntü hk.]

1210. İmzasız, Quyandı yarmarkası – Съ Куяндинской Ярмарки, 19 İyül 1898, No: 25, s. 2, [Kuyandı panayındaki ürünlerin fiyatları hk.]

1211. İmzasız, Türkistan Vılayatına saña general-gubernator kélip, halkdıñ aldına çıķķanı – Прибытіе Въ Туркестанскій Край Новаго Генераль-Губернатора И Встрѣча Его Туземнымъ Населеніемъ, 19 İyül 1898, No: 25, s. 2-4, [(24. sayıdaki yazının devamı) Türkistan general gubernatoru olarak atanan general-leutenant Duhovskiy’in gelmesi ve yerel halk tarafından karşılanması hk.]

1212. İmzasız, Mal bizdiñ baylığımız – Скотъ-Наше Богатство, 19 İyül 1898, No: 25, s. 3-4, [Önceki sayılardaki “Krestyanskoye Razoreniye” adlı yazının tarzıyla aynı yazının ve hayvanlarda görülen hastalıklarla mücedelede veterinerlik hizmetlerin önemini anlatan yazı hk.]

- 1213.**İmzalı, Buyrukdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы [I] Baron Taube, Qır Vilayatına çıqқан buyırq – По Степному Генераль-Губернаторству, 26 İyül 1898, No: 26, s. 1, [Dala Vilayeti'nin baş tercümanı Nadvornıy Sovetnik İşmuhammed Sükoğlu Ablayhanov'un yirmi sekiz günlük izne ayrılması hk.] [II] General-Leytenant İvanov, Cétisuv oblosına çıqқан buyruqlar – По Семирѣченской Области, 26 İyül 1898, No: 26, s. 1, [Almatı (Vernıy) şehrinin Taş mescidinin imamı Abdullah Ğabdulkahharoğlu'nun vazunasihatte bulunduğundan dolayı görevinden alınması ve imamlık yapmasının da yasaklanması hk.]
- 1214.**İmzasız, Buyrıqdan başka sözder, Soğıs çığarğandardı tirgegeni – Отдѣлъ Неоффиціальный, Судъ Надъ Мятежниками, 26 İyül 1898, No: 26, s. 1-2, [Andican'da isyan çıkaranların mahkemesi hk.]
- 1215.**İmzasız, Qazaqdıñ şehirli halk bolabastağanı – Оседлыя поселенія киргизовъ, 26 İyül 1898, No: 26, s. 2, [Cetisuv'daki (Semireç'ye) Kazaklar arasında tarımın ve yerleşik hayata geçişin artması hk.]
- 1216.**İmzasız, Türkistan Vilayatına caña gubernator kélip, halkdıñ aldına çıqқанı – Прибытіе Въ Туркестанскій Край Новаго Генераль-Губернатора И Встрѣча Его Туземнымъ Населеніемъ, 19 İyül 1898, No: 26, s. 2-3, [(24. sayıdaki yazının devamı) Türkistan general gubernatoru olarak atanan general-leutenant Duhovskiy'in gelmesi ve yerel halk tarafından karşılanması hk.]
- 1217.**İmzasız, Tüzetüv – [], 19 İyül 1898, No: 26, s. 2-3, [25. sayıdaki 3. sayfadaki hatanın düzeltilmesi hk.]
- 1218.**İmzasız, Mal bizdiñ baylığımız – Скоть-Наше Богатство, 19 İyül 1898, No: 26, s. 3-4, [(25. sayıdaki yazının devamı) Hayvanlarda görülen hastalıklarla mücedelede veterinerlik hizmetlerin önemini hk.]
- 1219.**İmzasız, Buyrıqdan başka sözder, Osı küñi Aq badşa hazretleriniñ babası Aleksandr ékinçiye yadnama turğızğanı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Предстоящее открытіе въ Москвѣ памятника императору Александру II., 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 1-2, [Moskova'da Çar II. Aleksandr anısına heykelinin dikilmesi ve açılışa Dala Vilayeti'nden gelen Kazaklar hk.]

1220.İmzasız, Uluğ Aq padşa-yi ağzam hazretleriniñ bérgeñ nagratı – Высочайшія Награды, 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 2, [Andican'daki isyanı bastıranlara Çar'ın nişanlar vermesi hk.]

1221.İmzasız, Mal bizdiñ baylığımız – Скоть-Наше Богатство, 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 2-4, [(26. sayıdaki yazının devamı) Hayvanlarda görülen hastalıklarla mücedelede veterinerlik hizmetlerin önemini hk.]

1222.İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Sib. V.” Gazetesi, [I] – [Извѣстный изслѣдователь Монголіи, профессор...], 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 4, [Ünlü Moğolistan araştırmacısı A. M. Pozdneyev'in Tibet tıbbını ve edebiyatını araştırmak üzere seyahate çıkacağı hk.], [II] “Turk. Ved.” Gazetesi, [Samarqant oblosınıñ vayannay...] – [Военный Губернаторъ Самаркандской...], 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 4, [Andican'da isyan sırasında öldürülen asker ailelerin yararına Semerkantlı Müslümanlar ve Yahudilerin para bağışında bulunmaları hk.], [III] “Sib. Torg. Gaz.” Gazetesi, [Tureksike ayırbas kılatın yarmarkage...] – [Съ Троицкой мѣновой ярмарки...], 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 4, [Troitsk'teki değış tokuş panayırına ağır hava şartlarından dolayı stepten kervanın 10 İyül gününe kadar gelememesi hk.], [IV] [(30) 30'nçı iyuldiñ kéşinde Ombığa...] – [30-го іюля вечеромъ прибыль...], 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 4, [30 İyül günü Ombı (Omsk) şehrine Tarım ve Bayındırlık Bakanı'nın gelmesi hk.], [V] [Ministerstbvada osı küni söz bolıp tur...] – [Въ министерствѣ земледѣлія возбуждень...], 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 4, [Ayrı uyezdlerde büyükbaş hayvanlar için çiftleşme noktalarının açılması meselesinin Tarım Bakanlığı'ndan görüşülmesi hk.], [VI] “Sib. J.” Gazetesi, [Ğılım cayın ministirdiñ қандай şkol kerek...] – [На запросъ Министра...], 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 4, [Eğitim Bakanlığı'nın ne tür okul istedikleri sorusuna, Semey (Semipalatinsk) yerel dumasının klasik gimnaziya olarak verdiği cevap hk.], [VII] [Gazétidiñ aytuvinça çıғandar yarmarkadan...] – [Газеты передають, что...], 2 Ağusd 1898, No: 27, s. 4, [Atlarda görülen hastalıkların bulaşmasını önlemek amacıyla Çingenelerin panayırlara gelmelerini ve at satmalarını yasaklama meselesinin görüşülmesi hk.]

1223.Baron Taube, Buyruқdar cazılatın bölegi, Qır Vılayatına çıққан buyırqı – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 9 Ağusd 1898,

No: 28, s. 1, [Çar II. Aleksandr heykelinin açılışına gidecek olan Dala Vilayeti'nin valisi M. Taube'nin yerine ve diğer görevlere geçici süreyle atananlar hk.]

1224. İmzasız, Buyırıktan başka sözder – Отдѣлъ Неофициальный, 9 Ağusd 1898, No: 28, s. 1, [Dala Vilayeti'nin valisi M. Taube'nin Moskova'ya gitmek üzere yola çıkması hk.]

1225. İmzasız, Cavlardı tirgegeni – Судъ надъ разбойниками, 9 Ağusd 1898, No: 28, s. 1-2, [Fergana oblastinin Andican uyezdi sakinlerini soymak maksadıyla bir araya gelip çete kuran otuz iki yerli haydutun 24 İyün günü yapılan mahkemesi hk.]

1226. İmzasız, Ombı uyazınan hat – Корреспонденція изъ Омскаго уѣзда, 9 Ağusd 1898, No: 28, s. 2-3, [Ombı (Omsk) volostunda bir Kazağın kız kaçırma olayı hk.]

1227. İmzasız, Témeki şaruası – Табаководство въ Семипалатинской области, 9 Ağusd 1898, No: 28, s. 3-4, [Semey (Semipalatinsk) oblastindeki tütün ekimi hk.]

1228. B. Navrızbayoğlu ("Turgayskaya Gazeta"dan), Қазаққа дèригерликдiñ kerekdigi – О Медицинской Помощи Киргизамъ Въ Степи, 9 Ağusd 1898, No: 28, s. 3-4, [Kazakların sağık, hekimlik ve baytarlık meseleleri hk.]

1229. İmzasız, Örtde siyirdı ıalay ıoradan ıığaruv – Общепользныя свѣдѣнія, 9 Ağusd 1898, No: 28, s. 4, [Yanan ahırdan büyükbaş hayvanı kurtarma yöntemi hk.]

1230. İmzasız, Mal bizdiñ baylığımız – [Скотъ-Наше Богатство], 9 Ağusd 1898, No: 28, s. 4, [(27. sayıdaki yazının devamı) Hayvanlarda görülen hastalıklarla mücedelede veterinerlik hizmetlerin önemini hk.]

1231. İmzalı, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Sibirden salğın témir col...] – [Укладка рельсовъ на Сибирской...], 9 Ağusd 1898, No: 28-(Kazakça kısmı 29. sayıdadır), s. 4, [Sibiryâ demir yolunda ray döşeme çalışmalarının İrkutsk'a kadar devam ettiğı hk.], [II] "Vost. Obozr." Gazetesi, [1899'nçi cıldağı birinçi...] – [По словамъ "Вост. Обозр.", съ...], 9 Ağusd 1898, No: 28-(Kazakça kısmı 29. sayıdadır), s. 4, [Vladivostok'ta 1 İyul 1899 yılından itibaren devlet kadrolarına ticari görevli yetiştirmek maksadıyla dört yıllık Uzak Doğı kurslarının açılacağı hk.], [III] [Osı aydıñ ahırında...] – [Въ концѣ текущаго...], 9 Ağusd 1898, No: 28-(Kazakça kısmı 29. sayıdadır), s. 4, [Sibiryâ'dan Petersburg'a tereyağı nakletmek için önümüzdeki aydan itibaren özel derin donduruculu vagonların imal edileceğı hk.]

- 1232.**İmzasız, Buyırıqdan başka sözder, Aléksandr ékinçi onıñ badşa bolıp turğanı – Отдѣль Неофициальный, Императоръ Александръ II И Его Царствованіе, 16 Ağusd 1898, No: 29, s. 1-2, [Çar II. Aleksandr ve onun dönemi hk.]
- 1233.**İmzasız, Bölekşilerdi tirgegeni – Судъ Надъ Мятежниками, 16 Ağusd 1898, No: 29, s. 2-3, [Andican'daki isyancıların mahkemesi hk.]
- 1234.**Kabekeyev, Qırdağı usaq savdagerler – Степные коробейники, 16 Ağusd 1898, No: 29, s. 3-4, [Steppe tuhafiye, küçük ev aletleri, ilaç vb. eşyalar satan seyyar satıcılar hk.]
- 1235.**İmzasız, Buyruqdar cazılatın bölegi, Aq padşa-yi ağzam hazretleriniñ buyruğı – Отдѣль Официальный, Высочайшее повелѣніе, 23 Ağusd 1898, No: 30, s. 1, [Halk mahkemelerinde görülen davalarda taviz vermeyi yasaklayan Çar'ın buyruğı hk.]
- 1236.**İmzasız, Buyırıqdan başka sözder, Aléksandr ékinçiniñ tamın aşkanı – Отдѣль Неофициальный, Открытіе памятника Императору Александръ II., 23 Ağusd 1898, No: 30, s. 1-3, [15 Avgust günü Moskova'da Çar II. Aleksandr heykelinin açılış töreni hk.]
- 1237.**İmzasız, Atbasarda hem Qızılcarda égin çaruvasınıñ çöp çabatın saymanın satatın lafka aşılatını – Обь открытій складовъ земледѣльческихъ орудій въ Петропавловскѣ и Атбасарѣ, 23 Ağusd 1898, No: 30, s. 3, [Atbasar ve Kızılcar'da (Petropavlovsk) ziraat aletler satan depoların açılması hk.]
- 1238.**Kabekeyev, Qırdağı usaq savdagerler – Степные коробейники, 23 Ağusd 1898, No: 30, s. 3-4, [(29. sayıdaki yazının devamı) Steppe tuhafiye, küçük ev aletleri, ilaç vb. eşyalar satan seyyar satıcılar hk.]
- 1239.**İmzasız, Bölekşilerdi tirgegeni – [Судъ Надъ Мятежниками], 23 Ağusd 1898, No: 30, s. 4, [(29. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Andican'daki isyancıların mahkemesi hk.]
- 1240.**V. D, Buyırıqdan başka sözder, Aléksandr ékinçiniñ tusındağı Qazaqdar – Отдѣль Неофициальный, Киргизы въ царствованіе Императора Александра II., 30 Ağusd 1898, No: 31, s. 1-3, [Kazakların XVII. Yüzyıldan itibaren kısa tarihi, Kazak cüzleri, Kazak toprakların Ruslar tarafından istilâ edilip idarî bölgelere bölünmesi, Çar II. Aleksandr dönemi ve Rusların Kazaklara sağladıkları faydalar hk.]

- 1241.** Babay-Berkut, Zaysan uyazınan hat – Корреспонденція изъ Зайсанскаго уѣзда, 30 Ağusd 1898, No: 31, s. 3-4, [Çekirgelerin mahsullere verdiği zarar ve alınan önlemler, partililer arası kavgalar ve un fiyatlarının yükselmesi hk.]
- 1242.** İmzasız, General leytenant M. Ğ. Çernayef – Генераль-Лейтенантъ М. Г. Черняевъ. (Некрологъ), 30 Ağusd 1898, No: 31, s. 3, [4 Avgust günü ölen Türkistan Vilayeti'nin eski valisi M. G. Çernyayev'in hayatı hk.]
- 1243.** A. Smorguner, [] – Объявление, Открыта подписка на разрѣшенную къ изданію въ гор. Ташкентѣ новую Общественно-Экономическую И Литературную Газету “Русский Туркестанъ”, 30 Ağusd 1898, No: 31, 32, 33, 34, s. 4, [İ. Geyyer redaktörlüğünde A. Smorguner'in yayımcılığında Taşkent'te haftada üç kez yayımlayacağı sosyo-ekonomik ve edebî gazete “Russkiy Turkistan”ın programı ve abonelik ilanı hk.]
- 1244.** İmzasız, Aléksandr ékinçiniñ tamın aşkanı – [Открытіе памятника Императору Александръ II.], 30 Ağusd 1898, No: 31, s. 4, [(30. sayıdaki yazının Kazakça kısmının sonu) 15 Avgust günü Moskova'da Çar II. Aleksandr adına heykelin açılış töreni hk.]
- 1245.** Kabekeyev, Kırdagı usak savdagerler – [Степные коробейники], 30 Ağusd 1898, No: 31, s. 4, [(30. sayıdaki yazının Kazakça kısmının sonu) Stepte tuhafiye, küçük ev aletleri, ilaç vb. eşyalar satan seyyar satıcılar hk.]
- 1246.** İmzasız, Buyıkdan başka sözder, Bölekşilerdi tirgegeni – Отдѣль Неоффиціальный, Судъ Надъ Мятежниками, 6 Séntabr 1898, No: 32, s. 1-2, [Fergana'da isyan çıkaranların mahkemesi hk.]
- 1247.** Babay-Berkut, Saylavdağı talas vaqtıda Қазақdıñ қılıғи – Изъ нравовъ киргизовъ во время партійныхъ раздоровъ, 6 Séntabr 1898, No: 32, s. 2-3, [Partililer arası çekişmeler sırasında Kazakların töreleri hk.]
- 1248.** İmzasız, Èñgime Amalşıl Békcan – Хитрый Бекжанъ, 6 Séntabr 1898, No: 32, s. 3-4, [“Kurnaz Bekcan” adlı Kazak masalı hk.]
- 1249.** İmzasız, Her türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Lépsi uyazınan çekirtke çıkқан...] – [Саранча въ большомъ...], 6 Séntabr 1898, No: 32, s. 3-4, [Lepsi (Lepsinsk) uyezdinde çekirgelerin ortaya çıkması, verdiği zarar ve diğer uyezdlerdeki durum hk.], [II] [Badşalık zavatınıñ bas...] – [Главное управление государственнаго]

коннозаводства...], 6 Séntabr 1898, No: 32, s. 3-4, [Devlet at çiftlikleri merkez idaresinin at yarışsever topluluklarına yardım etme kararı alması hk.], [III] [Badşalık kéñesdegi general-adyutant...] – [Членъ Государственного Совѣта, генералъ...], 6 Séntabr 1898, No: 32, s. 3-4, [Devlet Konseyi’nin üyesi general-adyutant Milyütün’e general-fel’dmarşal rutbesinin verilmesi hk.], [IV] [] – [Чемъ чище воздухъ, которымъ...], 6 Séntabr 1898, No: 32, s. 3-4, [Temiz havanın önemi ve kapalı alanların havalandırılması hk.], [V] [Bir micbal uyazında...] – [], 6 Séntabr 1898, No: 32, s. 4, [Çıkan yangında bir kişinin ölmesi diğerinin sağ kalması hk.], [VI] [Narınsko Sergiyopolskiy yarmarka Kızılcar...] – [], 6 Séntabr 1898, No: 32, s. 4, [Kuanışoğlu adlı zenginin Kızılcar’daki panayırdan büyük miktarda harcama yapması hk.]

1250. “Yujnyy Kray” Gazetesi, Buyırıktan başka sözder, Dağdardıñ cazası – Отдѣль Неофициальный, Наказание Судьбы, 13 Séntabr 1898, No: 33, s. 1-2, [Odessa’da mahpus Anton Ç-ze’nin karısı ve iki çocuğunu nasıl öldürdüğünü anlatan yazı hk.]

1251. Babay-Berkut, Saylavdağı talas vaktıda Қазақdıñ қılıғы – Изъ нравовъ киргизовъ во время партійныхъ раздоровъ, 13 Séntabr 1898, No: 33, s. 2-3, [(32. sayıdaki yazının devamı) Partililer arası çekişmeler sırasında Kazakların töreleri hk.]

1252. İmzasız, Cazasın tartқан amalğér – Наказанный Хитрецъ, 13 Séntabr 1898, No: 33, s. 3-4, [“Cesarı Bulmuş Kurnaz” adlı Kazak fablı hk.]

1253. İmzasız, Ttürli habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Harkof gubérniyasındağı...] – [Въ Харьковской губерніи...], 13 Séntabr 1898, No: 33, s. 3-4, [Har’kov guberniyasının Starobel’sk uyezdinde 138 yaşında ölen köylü Kobrova hk.], [II] İndustağı cılan – Змѣи въ Индіи-ужаснѣйшій бичъ туземцевъ, 13 Séntabr 1898, No: 33, s. 3-4, [Hindistan’da yıllara göre yılan ısırmasından ölenlerin sayısı hk.]

1254. General-Leytenant İvanov, Buyrukdar cazılattın bölegi, Cétisuv oblosına çıkқан buyırıqlar – Отдѣль Официальный, Приказы По Семирѣченской Области, 20 Séntabr 1898, No: 34, s. 1, [Lepsi (Lepsinsk) uyezdinin Balhaş (Balhaş-Lepsinsk) volostunda imam olarak seçilen Abdurahman Çelibayoğlu’nun atanması hk.]

1255. İmzasız, Buyrukdan başka sözder, Aléksandr ikinçiniñ yadına bıstabka – Отдѣль Неофициальный, Открытіе выставки въ память Императора Александра II., 20 Séntabr 1898, No: 34, s. 1-2, [Çar II. Aleksandr anısına açılan sergi ve onun kendi döneminde sırasında yaptıkları hk.]

1256. О. Алканов, Ёреце. 1896'нчи cılı 17'нчи ағусда Семеуменін Өскемен уязында syez bolğan ёкен – Эреже (Постановление) Чрезвычайнаго създа народныхъ судей Устькаменогорскаго и Семипалатинскаго уёздовъ. Дъла брачныя и семейныя, 20 Сэнтабр 1898, No: 34, s. 1, [17 Avgust 1896 yılında Semey (Semipalatinsk) ve Өskemen (Ust'kamenogorsk) uyezdleri biylerinin düzenledikleri kurultay ve kurultayda aile, kadın meseleleri ve evlilikle ilgili aldıkları kararlar hk.]

1257. Көшпели Kazak. (K-v), Rédaksiyağa hat – Письмо Въ Редакцію, 20 Сэнтабр 1898, No: 34, s. 2-3, [Kazakların eksikleriyle ilgili gazetede çıkan yazıların doğruluğu ve bunların yanında kendileriyle mukayese edip kendilerine örnek alabilecekleri başka kültürleri tanıtan ve bilimsel yazıların da yayımlanmasını isteyen bir Kazağın mektubu hk.]

1258. İmzasız, Ğaribdiñ bağı – Счастье несчастныхъ, 20 Сэнтабр 1898, No: 34, s. 3-4, [Kamburдан kurtulmak için yapılan ameliyat hk.]

1259. İmzasız, Түрлі habarlar – Разныя извёстія, [I] [Қусдиñ қанча casaytı...] – [Вопросъ о долговёчности птицъ...], 20 Сэнтабр 1898, No: 34, s. 3-4, [Hangi kuşun daha uzun ömürlü olduğuna dair yapılan araştırmalar hk.], [II] [Ѓılım biliminem қалıp dalada...] – [Дикари Австраліи вымирають...], 20 Сэнтабр 1898, No: 34-(Kazakça kısmı 35. sayıdadır), s. 3-4, [Avustralya ve Yeni Zelanda yerlileri ve onların hızlı ölümlerinin sebepleri hk.], [III] [Fransuz curtınıñ bas қаласы Paricde...] – [Парижскою обсерваторією 5 сентябры...], 20 Сэнтабр 1898, No: 34-(Kazakça kısmı 35. sayıdadır), s. 4, [Berlin gözlemevinin astronomu G. Vitte'nin 24 Avgust günü yeni gezegen keşfetmesi hk.]

1260. İmzasız, Buyırıқдан başka sözder, Abstriya curtınıñ badşasınıñ hanımın öltirgeni – Отдѣль Неофициальный, Убійство Австрійской Императрицы, 27 Сэнтабр 1898, No: 35, s. 1-3, [Avusturya İmparatoriçesi Yelizaveta'nın öldürölmesi hk.]

1261. О. Алканов, Ёреце. – Эреже (Постановление) Чрезвычайнаго създа народныхъ судей Устькаменогорскаго и Семипалатинскаго уёздовъ, 27 Сэнтабр 1898, No: 35, s. 1, [(34. sayıdaki yazının devamı) 17 Avgust 1896 yılında Semey (Semipalatinsk) ve Өskemen (Ust'kamenogorsk) uyezdleri biylerinin düzenledikleri kurultay ve kurultayda aile, kadın meseleleri ve evlilikle ilgili aldıkları kararlar hk.]

1262.İmzasız, Ğaribdin bağı – Счастье несчастныхъ, 27 Séntabr 1898, No: 35- (Kazakça kısmı 36. sayıdadır), s. 3-4, [Doktor Deytşman'ın körler için bulduğu yeni tedavi yöntemi hk.]

1263.İmzalı, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [31'nçi Ağusta dibanbégi Arstanaköl...] – [31-го минувшаго августа...], 27 Séntabr 1898, No: 35, s. 4, [Buhara Emiri'nin Andican'daki isyanda ölen Rus asker yakınları ve Çardcuı Rus okul binasının yapımı için para bağışlaması hk.], [II] [Türkistan Vılayatınıñ general-gubernatorı sol...] – [Туркестанскимъ генерал-губернаторомъ...], 27 Séntabr 1898, No: 35, s. 4, [General gubernatorların volostnoy upravitelleri atamalarına izin veren kararname hk.], [III] “S.-Pet.[erburgskiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, [] – [Нѣкоторыя изъ русскихъ страховыхъ...], 27 Séntabr 1898, No: 35, s. 4, [Bazı Rus sigorta şirketlerinin evcil hayvanları sigortalama hizmetlerini sunmaları hk.], [V] [] – [Въ Китаѣ былъ обнародованъ...], 27 Séntabr 1898, No: 35, s. 4, [Çin'de ölen prensinin üvey oğlunun annesine ve imparatoriçeye saygısızlık yaptığından dolayı ömür boyu hapis cezasına çarptırılması hk.], [VI] [] – [Если кормить домашнихъ животныхъ...], 27 Séntabr 1898, No: 35, s. 4, [Yağmurda ıslanıp bozulmuş ve donmuş otların hayvanlara yedirildiğinde hayvanların az süt vermeleri, güçten kesilmeleri ve genç olanların da kısa kalmaları hk.]

1264.İmzasız, Buyruğdar cazılatın bölegi, Rusyağa kirme halkdardıñ bilét aluı turasınan Aq badşanıñ hükmi – Отдѣлъ Оффиціальный, Высочайшее повелѣніе. О видахъ на жительство для инородцевъ, 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 1-2, [Rusya'daki yabancılara verilen ikamet izni ve kuralları hk.]

1265.İmzasız, Buyrıqdan başka sözder, Abstriya curtınıñ badşasınıñ hanımın öltirgeni – Отдѣлъ Неоффиціальный, Убіѣство Австрійской Императрицы, 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 2-3, [(35. sayıdaki yazının devamı) Avusturya İmparatoriçesi Yelizaveta'nın öldürülmesi hk.]

1266.O. Alcanov, Éreсе – Эреже (Постановленіе) Чрезвычайнаго съѣзда народныхъ судей Устькаменогорскаго и Семипалатинскаго уѣздовъ, 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 2-3, [(35. sayıdaki yazının devamı) 17 Avgust 1896 yılında Semey (Semipalatinsk) ve Öskemen (Ust'kamenogorsk) uyezdleri biyelerinin düzenledikleri kurultay ve kurultayda aile, kadın meseleleri ve evlilikle ilgili aldıkları kararlar hk.]

1267.İmzasız, Maldı strahobaytdav – Страхование Скота, 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 3-4, [Hayvanların hastalıklara karşı sigortalanması hk.]

1268.İmzalı, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] Çaydın falşisi – Фальсификація чая, 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 3-4, [Rusya'daki çayların tahrif edilerek başka nesnelerin karıştırılması ve yapılan denetimler hk.], [II] [Sibirdan temir col salınğan...] – [Проведение желѣзной дороги...], 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 4, [Sibirya'da yapılan yeni demir yollarının ticareti de geliştirmesi ve A. İ. Şçerbakov adlı Tatar tüccarın İrkutsk'a tuz satması hk.], [III] [Atbaşinskiy yarmarkağa 15 savdager...] – [На Атбашинскую ярмарку...], 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 4, [Atbaşinsk panayırına Margelan, Andican, Namangan, Vernıy, Narın ve Tokmak şehirlerinden 15 tüccarın gelmesi hk.], [IV] [Tomskiy okrugdın colınıñ...] – [Начальникъ Иртышскаго участка...], 4 Oktabr 1898, No: 36-(Kazakça kısmı 40. sayıdadır), s. 4, [Tomsk bölgesinin İrtiş bölümünün ulaşım başkanı Aleksandroviç'in "Zaysan" vapuruyla İrtiş nehrinin yukarı kesimlerini araştırmaya çıkması hk.], [V] [Égin hem kazna şaruvasin...] – [Министерствомъ земледѣлія...], 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 4, [Sibirya'da Tarım Bakanlığı tarafından açılması planlanan büyükbaş ve at çiftlikleri hk.], [VI] [Kafkaz Vılayatınıñ soltısdık...] – Звѣрское убійство, 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 4, [Kuzey Kafkasya'da 60 yaşındaki Anton Ç-hov'un yeğenini öldürüp atın midesine koyarak gömmesi hk.], [VII] "Sın na Oteç.[estve]" Gazetesi, [] – [По иниціативѣ одного изъ петербургскихъ...], 4 Oktabr 1898, No: 36, s. 4, [Petersburg'da bir psikiyatrist tarafından körler için okul açacağı hk.]

1269.İmzasız, Buyırık cazılatın bölegi, Aқ padşa buyırık қılған – Отдѣль Официальный, Высочайшее повелѣніе, 11 Oktabr 1898, No: 37, s. 1, [Cetisi (Semireç'ye) oblastinin Carkent'te panayır kurulması için çıkan emirname hk.]

1270.İmzasız, Buyırıldan başka sözder, İmpérator Aléksandr ékinçiğe tam – Отдѣль Неофициальный, Памятникъ Императору Александру II., 11 Oktabr 1898, No: 37, s. 2, [16 Avgust günü Çar II. Aleksandr için açılan heykel hk.]

1271.O. Alcanov, Ёресе – Эреже (Постановленіе) Чрезвычайнаго съѣзда народныхъ судей Устькаменогорскаго и Семипалатинскаго уѣздовъ, 11 Oktabr 1898, No: 37, s. 2-3, [(36. sayıdaki yazının devamı) 17 Avgust 1896 yılında Semey

(Semipalatinsk) ve Öskemen (Ust’kamenogorsk) uyezdleri biyelerinin düzenledikleri kurultay ve kurultayda aile, kadın meseleleri ve evlilikle ilgili aldıkları kararlar hk.]

1272. İmzasız, Orıs médresesinde ne okıtatını – Чему Учатъ Въ Русскихъ Школахъ, 11 Oktabr 1898, No: 37, s. 3-4, [Müslümanların, Rus okullarında Hıristiyanlık eğitimin yapıldığını düşünerek çocuklarını vermemeleri; bunun öyle olmadığı, Rus okullarında verilen eğitim, insanların emek harcamadan ve sadece dua ederek bir şey elde edemeyeceğini Rus okulunda okumuş Müslüman birisinin ağzından anlatılan yazı hk.]

1273. İmzalı, Türli habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Osı küni қағаз аққанı...] – [Въ экспедиціи заготовленія...], 11 Oktabr 1898, No: 37, s. 4, [50 ve Çar II Aleksandr portreli 500 rublelik paraların basılması hk.], [II] [Kurskiy guberniyadağı қайсы bir...] – [Нѣкоторыми изъ уѣздныхъ земствъ...], 11 Oktabr 1898, No: 37, s. 4, [Kursk guberniyasındaki uyezd zemstvalar tarafından satılmak üzere stepten at satın alma çalışmaları hk.], [III] “Sib. Vest.” Gazetesi, Bayқalda bolatın bıstabke – [Какъ мы уже сообщали, съ...], 11 Oktabr 1898, No: 37-(Kazakça kısmı 40. sayıdadır), s. 4, [Çita sehrinde açılacak olan sergi hk.]

1274. İmzasız, Buyırқдан başka sözder, İmpérator Aléksandr ékinçige tam – Отдѣлъ Неоффиціальный, Памятникъ Императору Александру II., 15 Oktabr 1898, No: 38, s. 2, [(37. sayıdaki yazının devamı) 16 Avgust günün Çar II. Aleksandr için açılan heykel hk.]

1275. V. M-ov, Toғay turasınan èñgime – Бесѣда О Лѣсѣ, 15 Oktabr 1898, No: 38, s. 2-3, [Ormanlarla ilgili sohbet hk.]

1276. İmzasız, Ontüstikdegi Slaban halkınıñ cüris-turıs minezderi – Нѣкоторыя черты изъ бытовой жизни южныхъ славянъ, 15 Oktabr 1898, No: 38, s. 3-4, [Güney Slavların yaşam tarzlarının özellikleri hk.]

1277. İmzasız, Orıs médresesinde ne okıtatını – [Чему Учатъ Въ Русскихъ Школахъ], 15 Oktabr 1898, No: 38, s. 4, [(37. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Müslümanların, Rus okullarında Hıristiyanlık eğitimin yapıldığını düşünerek çocuklarını vermemeleri; bunun öyle olmadığı, Rus okullarında verilen eğitim, insanların emek harcamadan ve sadece dua ederek bir şey elde edemeyeceğini Rus okulunda okumuş Müslüman birisinin ağzından anlatılan yazı hk.]

1278.İmzasız, Siyirdiñ sütdi ékenin bilüv – Признаки молочности коровъ, 15 Oktabr 1898, No: 38, s. 4, [İneklerin süt verimliliğinin belirtileri hk.]

1279.İmzasız, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Ministr bnutréniñ del...] – [Министерствомъ Внутреннихъ Дѣлъ...], 15 Oktabr 1898, No: 38, s. 4, [İç İşleri Bakanlığı'nın yünü nakletmeden önce veterinerlik-polislik kurumu memurlarına sıkı denetlemeleri gerektiğine dair verdiği emir hk.], [II] [Égin hem badşalık mülkdi biyleytin...] – [Министерствомъ Государственныхъ Имуществъ и Земледѣлія...], 15 Oktabr 1898, No: 38, s. 4, [Tapu ve Mülk Bakanlığı'nda, ev ve ocak yapımı ve ateşe dayanıklı malzemeleri yapmayı öğreten okulun açılması meselesinin görüşülmesi hk.]

1280.V. M-ov, Buyırqdan başka sözder, Тоғай turasınan ёñgime – Отдѣлъ Неофициальный, Бесѣда О Лѣсѣ, 18 Oktabr 1898, No: 39, s. 2, [(38. sayıdaki yazının devamı) Ormanlarla ilgili sohbet hk.]

1281.İmzasız, Ontüstikdegi Slaban halkınıñ cüris-turıs minezderi – Нѣкоторыя черты изъ бытовой жизни южныхъ славянъ, 18 Oktabr 1898, No: 39, s. 2-4, [(38. sayıdaki yazının devamı) Güney Slavların yaşam tarzlarının özellikleri hk.]

1282.İmzasız, Қотırға arzan ёm – Дешевый способъ лѣчнія чесотки у животныхъ, 18 Oktabr 1898, No: 39, s. 3-4, [Hayvanlarda görülen uyuz hastalığının ucuz tedavi yöntemi hk.]

1283.V. D., Dértidiñ bèrin cazatın dèri – Эфедра, 18 Oktabr 1898, No: 39, s. 4, [“Efedra veya Kuzmiç’in otu” ismiyle bilinen şifalı bitki hk.]

1284.İmzalı, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Osı küni malıñ töbege...] – [Въ институтѣ экспериментальной медицины...], 18 Oktabr 1898, No: 39, s. 4, [Devenin veba hastalığına karşı bağışıklığını artırmak için tıp enstitüsünde yapılan çalışmalar hk.], [II] “Sib. V.” Gazetesi, [İrkutda teñiztin 4'nci...] – [Въ Иркутскѣ, утромъ 4 сентября...], 18 Oktabr 1898, No: 39, s. 4, [4 Sentyabr günü İrkutsk şehrinde olan şiddetli deprem hk.]

1285.General-Mayor Karpov, Buyırqdar cazılatın bölegi, Sémey oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyırqları – Отдѣлъ Официальный, Приказы По Семипалатинской Области, 25 Oktabr 1898, No: 40, s. 1-2, [Kereku (Pavlodar) uyezдинin Bayan-Avıl volostunda imam olarak seçilen Abdurahman Şamsutdinoğlu'nun atanması hk.]

1286. V. M-ov, Buyırqdan başka sözder, Toğay turasınan eñgime – Отдѣль Неофициальный, Бесѣда О Лѣсѣ, 25 Oktabr 1898, No: 40, s. 2-3, [(39. sayıdaki yazının devamı) Ormanlarla ilgili sohbet hk.]

1287. “Russkiy Turkestan” Gazetesi, Qazaq balalarına Orısça oqıtatın şkol – Русско-Киргизскія Школы, 25 Oktabr 1898, No: 40, s. 2-3, [Kazakların Rus öğretmenli Rus-Tuzem okullarının açılmasını istemeleri, Sartlara nazaran Rus okulunda okuyan Kazak çocuklarının çokluğu ve bu alandaki başarılar hk.]

1288. İmzasız, İşi ötken balalardı émdev – Способъ лѣченія разстройства желудка у детей, 25 Oktabr 1898, No: 40, s. 3-4, [Mide rahatsızlığı olan çocukları tedavi etme yöntemi hk.]

1289. İmzasız, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Sibirdiñ ülken savgerleriniñ...] – [Среди рупныхъ промышленныхъ...], 25 Oktabr 1898, No: 40, s. 3-4, [Sibirya’daki büyük şirketlerin Sibirya ürünlerini sergilemek için zıraî ve ticari-sanaî sergi düzenleme meselesini görüşmeleri hk.], [II] [Qıtaymınen Rusyanı caķındastırıp bir...] – [Въ виду нашего сближенія...], 25 Oktabr 1898, No: 40, s. 3-4, [Çin ile Rusya arasındaki ilişkileri geliştirmek amacıyla Petersburg’da Rusça ve Çince gazetenin çıkacağı hk.], [III] [Ğılım ministerstvasında söz...] – [Въ министерствѣ народнаго просвѣщенія...], 25 Oktabr 1898, No: 40, s. 3-4, [Eğitim Bakanlığı’nda her okulda müfettişin temsilciliğinde bir doktor ile iki öğretmenden oluşan terbiye komisyonunun kurulması meselesinin görüşülmesi hk.], [IV] [Caķıñda mılķav-sañravlardı oqıtıp...] – [Недавно возникшимъ попечительствомъ...], 25 Oktabr 1898, No: 40, s. 3-4, [Sağırdilsizler için atölye ve okulun yapılmaya başlanması ve sağırdilsizlere eğitim verecek öğretmen yetiştirme kurslarının açılması için çalışmalara başlanması hk.], [V] [Rusyanıñ oñtüsдик сағında çay ağaş...] – [Успѣхъ разведенія чайнаго дерева на Кавказѣ...], 25 Oktabr 1898, No: 40-(Kazakça kısım 41. sayıdadır), s. 4, [Kafkasya’da çay ekiminin başarılı sonuç vermesi üzerine Zakaspiy ve Zakavkaz’da başarılı olan kahve ekimine Kafkasya’da da başlanacağı hk.], [VI] [Türkistandağı bölikdi basçı bolğan...] – [Туземець Ферганской области...], 25 Oktabr 1898, No: 40-(Kazakça kısım 41. sayıdadır), s. 4, [Mayısta asılarak idam edilen Dükçi İşan veya İşan Madalı’nın ortağı Fergana oblastinin Margelan uyezdzinden İnayet Han İskander Han Töreoğlu’nun 24 Sentyabr günü Andican’da idam edilmesi hk.]

1290. İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] G. V. Preysman, [] – Открыта подписка на 1899 г. на “Сибирский Вѣстникъ”, 25 Oktabr 1898, No: 40, 41, 42, 43, 51, s. 4, [Günlük siyasî, edebî ve toplumsal yaşamın günlük gazetesi olan “Sibirskiy Vestnik”in 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [II] İ. İ. Popov, [] – Открыта подписка на 1899 г. на “Восточное Обозрѣніе”, 25 Oktabr 1898, No: 40, 41, 42, 43, 46, 47, s. 4, [Haftada 3 defa çıkan bilimsel-edebî ve siyasî “Vostochnoye Obozreniye” gazetesinin 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [III] [Fabrikant Obsannikof minen Ganşn dégenler Ombıda..] – Высочайше утвержденное Фабрично-Торговое Товарищество Бр. Овсянниковы и А. Ганшинъ съ С-ми, 25 Oktabr 1898, No: 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, s. 4, [Br. Ovsyannikov ve A. Ganşin ticari şirketinin Noyabr ayında Ombı (Omsk) şehrinin pazar yerinde Linatnikov’un evinde toptan ve perakende çeşitli mallar satacakları hk]

1291. Bogdanoviç, Buyırıldan başka sözder, Azad kılğan padşa – Отдѣль Неофициальный, Царь-Освободитель, 1 Noyabr 1898, No: 41, s. 2-3, [Bogdanoviç’in “Kurtarıcı Çar” adlı broşüründen alınan ve Çar II. Aleksandr’ın doğumundan itibaren hayat hikâyesini anlatan yazı hk.]

1292. İmzasız, [Ontüstikdegi Slaban halkınıñ cüris-turıs minezderi] – Нѣкоторыя черты изъ бытовой жизни южныхъ славянъ, 1 Noyabr 1898, No: 41, s. 2-3, [(39. sayıdaki yazının Rusça kısmının devamı) Güney Slavların yaşam tarzlarının özellikleri hk.]

1293. “Tercüman” Gazetesi, Orta Aziyadağı fêle – Средне-азиатское зло, 1 Noyabr 1898, No: 41, s. 3-4, [Türkistan’daki problemlerden biri olan tefecilik ve Kazaklar arasındaki tefecilik meselesi hakkında “Tercüman”ın notu hk.]

1294. İmzasız, Türli habarlar – [Разныя извѣстія], [I] [Қазақдағы Тифлис dégen қаладан...] – [], 3 Noyabr 1898, No: 41, s. 4, [Tiflis’te açılan ticari okul hk.]

1295. Bogdanoviç, Buyırıldan başka sözder, Azad kılğan padşa – Отдѣль Неофициальный, Царь-Освободитель, 3 Noyabr 1898, No: 42, s. 2-3, [(41. sayıdaki yazının devamı) Bogdanoviç’in “Kurtarıcı Çar” adlı broşüründen alınan ve Çar II. Aleksandr’ın doğumundan itibaren hayat hikâyesini anlatan yazı hk.]

1296. İmzasız, [Ontüstikdegi Slaban halkınıñ cüris-turıs minezderi] – Нѣкоторыя черты изъ бытовой жизни южныхъ славянъ, 3 Noyabr 1898, No: 42, s. 2-3, [(41.

sayıdaki yazının Rusça kısmının devamı) Güney Slavların yaşam tarzlarının özellikleri hk.]

1297.İmzasız, Kazakdın hizmet adamının kılığı – Степные Заправилы, 3 Noyabr 1898, No: 42, s. 3-4, [Eğitilmiş ve çağdaş kıyafetli Kazakla iki Kazağın pazarda karşılaşp konuşmaları hk.]

1298.General-Mayor Karpov, Buyırkdar cazılâtın bölegi, Sémey oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyırıkları – Отдѣлъ Оффиціальнѣй, Приказы По Семипалатинской Области, 8 Noyabr 1898, No: 43, s. 1-2, [Semey (Semipalatinsk) uyezдинin Akköl (Akkul'sk) volostunun mollası Cemaletdin Serazetdinoğlu'nun soruşturma süresince görevinden uzaklaştırılması hk.]

1299.Bogdanoviç, Buyırkdan başka sözder, Azad kılğan padşa – Отдѣлъ Неоффиціальнѣй, Царь-Освободитель, 8 Noyabr 1898, No: 43, s. 1-2, [(42. sayıdaki yazının devamı) Bogdanoviç'in "Kurtarıcı Çar" adlı broşüründen alınan ve Çar II. Aleksandr'ın doğumundan itibaren hayat hikâyesini anlatan yazı hk.]

1300.S. A., Alım hem onı ciynap salatın retі – Подати И Порядокъ Ихъ Взноса, 8 Noyabr 1898, No: 43, s. 2-3, [Kazaklardan alınan vergiler hk.]

1301.V. M-v, Çöbdi kör çavap samancılık cılğa ciynap koyuv – Сѣнныя Запасы, 8 Noyabr 1898, No: 43, s. 3-4, [Hayvanların kışın yemsiz kalmamaları için otların kurutulup saklanması ve bunların için gerekli binaların yapılması gerektiği hk.]

1302.Bogdanoviç, Buyırkdan başka sözder, Azad kılğan padşa – Отдѣлъ Неоффиціальнѣй, Царь-Освободитель, 12 Noyabr 1898, No: 44, s. 2, [(43. sayıdaki yazının devamı) Bogdanoviç'in "Kurtarıcı Çar" adlı broşüründen alınan ve Çar II. Aleksandr'ın doğumundan itibaren hayat hikâyesini anlatan yazı hk.]

1303.S. A., Kazakdın baylığı sanaқça hem ras barlığı – Благосостояніе киргизъ по посемейнымъ спискамъ и въ дѣйствительности, 12 Noyabr 1898, No: 44, s. 2-3, [Üç yılda bir yapılan aile ve mal varlığının sayım verileri ve bunların doğru yapılmaması ve Kazakların gerçek durumu hk.]

1304.V. D., Dünya cüzinde soğısıdı koyğızuv – Проекты всемірнаго разоруженія, 12 Noyabr 1898, No: 44, s. 3-4, [Çar II. Aleksandır heykelinin açılış töreninde Dış İşleri Bakanı Murav'yov tarafında Avrupalı temsilcilerine silahsızlanma ile ilgili verdiği nota hk.]

1305.İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] [] – Открыта Подписка На Общественную И Литературную Газету “Окраина” на 1899 годъ. Въ Г. Ташкентѣ, 12 Noyabr 1898, No: 44, 45, 46, 47, s. 4, [Taşkent’te haftada iki kez çıkan sosyal ve edebi “Okraina” gazetesinin 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [II] P. Makuşin, [] – Ежедневная Общедоступная Газета “Сибирская Жизнь” Издающаяся въ г. Томскѣ, 12 Noyabr 1898, No: 44, 45, 46, 47, 49, s. 4, [Tomsk’ta günlük ve önemli ve etnografik yazıları resmi yayımlanan “Sibirskaya Jizn” gazetesinin 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1306.Bogdanoviç, Buyırıldan başka sözder, Azad kılğan padşa – Отдѣль Неофициальный, Царь-Освободитель, 15 Noyabr 1898, No: 45, s. 2, [(44. sayıdaki yazının devamı) Bogdanoviç’in “Kurtarıcı Çar” adlı broşüründen alınan ve Çar II. Aleksandr’ın doğumundan itibaren hayat hikâyesini anlatan yazı hk.]

1307.S. A., Қазақдiñ байлығынiñ санақча hem барлығы – Благосостояніе киргизъ по посемейнымъ спискамъ и въ дѣйствительности, 15 Noyabr 1898, No: 45, s. 2-3, [(44. sayıdaki yazının devamı) Üç yılda bir yapılan aile ve mal varlığının sayım verileri ve bunların doğru yapılmaması ve Kazakların gerçek durumu hk.]

1308.V. D., Dünya cüzinde soğısdı қоуғızuv – Проекты всемірнаго разоруженія, 12 Noyabr 1898, No: 45, s. 3-4, [(44. sayıdaki yazının devamı) Çar II. Aleksandır heykelinin açılış töreninde Dış İşleri Bakanı Murav’yov tarafından Avrupalı temsilcilerine silahsızlanma ile ilgili verdiği nota hk.]

1309.İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] P. N. Yelagina, [] – Иллюстрированный сельско-хозяйственный журналъ “Деревня”, IV-й (1899) годъ изданія, 15 Noyabr 1898, No: 45, 46, 47, 48, 49, s. 3-4, [Resimli tarım dergisi “Derevnya”nın 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [II] P. N. Yelagina, [] – “Крестьянское Хозяйство” Новый, ежемѣсячный Иллюстрированный Сельско-хозяйственный Журналъ, 15 Noyabr 1898, No: 45, 46, 47, 48, 49, s. 4, [Yeni çıkan aylık ve resimli “Krestyanskoye Hozyaystvo” dergisinin 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1310.İmzasız, Buyırıldar cazılatın bölegi, Aqmola oblısınıñ candaralınıñ buyruğı uyaznaylarğa çıғарған – Отдѣль Официальный, Циркуляръ Акмолинскаго Военнаго Губернатора Гг. Уѣзднымъ Начальникамъ, 22 Noyabr 1898, No: 46, s. 1-

2, [Bazı dilekçe veren ve Rusça bilmeyen Kazakların imzalarının sahte çıkmasından dolayı her dilekçe ve diğer belgelerde imza atılmamasını bildiren genelge hk.]

1311.İmzasız, Buyırıqdan başqa sözder, Gornay incinérden Tobol Aqmola oblısınıñ gornay okrugindegi – Отдѣль Неофициальный, Отъ Горнаго Инженера Тобольско-Акмолинскаго Горнаго Округа, 22 Noyabr 1898, No: 46, s. 2-3, [Tobol-Akmola (Tobol'sko-Akmolinsk) dağlık bölgesinin mühendisi kolejskiy sovetnik Sborovskiy başkanlığında düzenlenecek olan 2. altın madencileri kurultayı hk.]

1312.İmzasız, Саға ыққан кітап (Çişék hem dèriger céneir) – Библиографія. Оспа и докторъ Дженнеръ “Чит. Нар. Школы” Цѣна 5 коп., 22 Noyabr 1898, No: 46, s. 2-3, [“Ospa i Doktor Djenner” adlı çiçek hastalığıyla ilgili çıkan kitap hk]

1313.Bogdanoviç, Azad kılğan padşa – [Царь-Освободитель], 22 Noyabr 1898, No: 46, s. 2, [(45. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Bogdanoviç'in “Kurtarıcı Çar” adlı broşüründen alınan ve Çar II. Aleksandr'ın doğumundan itibaren hayat hikâyesini anlatan yazı hk.]

1314.İmzasız, [] – Разныя Извѣстія, 22 Noyabr 1898, No: 46, s. 4, [Öskemen (Ust'kamenogorsk) devlet idaresi Öskemen'de (Ust'kamenogorsk) dağcılık okulunun ve kız progimnazyasının açılması için verdiği dilekçe ve Batı Sibirya demir yolunun Omsk istasyonunda çalışanların inisiyatifile kütüphanenin açılacağı hk]

1315.A. G. Demin, [] – Объявленія, Открыта Подписка 1899 годъ VII г. изданія На Общественно-Литературную Газету “Степной Край”, 22 Noyabr 1898, No: 46, 47, 48, 49, s. 3, [Omsk'ta haftada üç kez çıkan “Stepnoy Kray” gazetesinin 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1316.İmzasız, Buyırıqdar cazılattın bölegi, Ministr bnutrenih déldiñ buyruğı – Отдѣль Официальный, Циркуляръ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, 26 Noyabr 1898, No: 47, s. 1, [İşlenmemiş derinin nakliye ve kesilen hayvanların veteriner-polis memurları tarafından kontrol edilmesi konusunda İç İşleri Bakanlığı'nın genelgesi hk.]

1317.İmzasız, Buyırıqdan başqa sözder, Қувралардї tavısıp baratın turasınan – Отдѣль Неофициальный, По поводу истребленія тетеревей и куропатокъ киргизами Омскаго уѣзда, 26 Noyabr 1898, No: 47, s. 1-2, [Ombı (Omsk) uyezdinin Kazakların kayıntavuğı ile kekliklerin avladıklarından dolayı bunların yok olma eşiğine gelmesi hk.]

1318. “Okraina” Gazetesi, Hıba curtının Hanka dégen ҡалası – Гор. Ханка Хивинскаго ханства, 26 Noyabr 1898, No: 47, s. 2-3, [Hive Hanlığı’nın Hanka şəhri ve orada yaşanmış ilginç olaylar hk.]

1319. “S. J.” Gazetesi, Türlı habarlar – Разныя Извѣстія, 26 Noyabr 1898, No: 47, s. 3, [Altay misyonunun Ursul’sk otdeleniyesinde Kalmıkların 1897 yılında iki okul açmaları hk.]

1320. S. A., Buyırqdan başqa sözder, Cabayı adamnıñ töreliginiñ ҡuvatı – Отдѣль Неоффиціальный, Компетенція Третейскаго Суда У Кочевниковъ, 29 Noyabr 1898, No: 48, s. 1-2, [Kazaklar arasındaki mahkeme işleri hk.]

1321. “Okraina” Gazetesi, Hıba curtının Hanka dégen ҡалası – Гор. Ханка Хивинскаго ханства, 29 Noyabr 1898, No: 48, s. 2-3, [(47. sayıdaki yazının devamı) Hive Hanlığı’nın Hanka şəhri ve orada yaşanmış ilginç olaylar hk.]

1322. İmzasız, Ҡоуҫı Bala – Пастухъ Мальчикъ (сказка), 29 Noyabr 1898, No: 48, s. 3-4, [“Çoban Çocuk” adlı Kazak masalı hk.]

1323. Vitse Gubernator Ostaşkin, Buyırqdar cazılattın bölegi, Cétisuv oblosına çıққан buyırqlar – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Семирѣченской Области, 5 Dékabr 1898, No: 49, s. 1-2, [Lepsili meşanın Hayrullah Minibayoğlu’nun Lepsi (Lepsinsk) uyezдинin Sergiopol (Sergiopol’sk) stanitsasının mesicidinin imamı olarak atanması hk.]

1324. S. A., Buyırqdan başqa sözder, Cabayı adamnıñ töreliginiñ ҡuvatı – Отдѣль Неоффиціальный, Компетенція Третейскаго Суда У Кочевниковъ, 5 Dékabr 1898, No: 49, s. 2, [(48. sayıdaki yazının devamı) Kazaklar arasındaki mahkeme işleri hk.]

1325. İmzasız, Ҡоуҫı Bala – Пастухъ Мальчикъ (сказка), 5 Dikabr 1898, No: 49, s. 2-4, [(48. sayıdaki yazının devamı) “Çoban Çocuk” adlı Kazak masalı hk.]

1326. İmzasız, [Minsk dégen ҡaladan gazétge...] – Разныя Извѣстія, 5 Dékabr 1898, No: 49-(Kazalça kısmı 41. sayıdadır), s. 3-4, [Saltanovkiy köylülerin ormanda gördükleri ilginç yaratık hk.]

1327. G. Abaza, Ҡыр Vılayatınıñ Ҡазақча gazétin 1899’nçı cılға alıp turuvğa boladı. Bul gazétдиң çıққанına onbir cıl – Принимается подписка на 1899 годъ На Киргизскую Степную Газету (годъ изданія XI-й.), 13 Dékabr 1898, No: 50, 51, 52,

s. 1, [Dala Vilayatının Gazeti'nin 1899 ve 11. yılının abonelik ilanı, gazetenin plan ve programı ve yazar kadrosu hk.]

1328. İmzasız, Buyırıqdan başka sözder, Aşarçılık – Отдѣль Неофициальный, 13 Dékabr 1898, No: 50, s. 2, [Rusya'da ürün kıtlığından zarar görenlerin yararına toplanan yardımlar hk.]

1329. S. A., Қазақдың cer davı hem onıñ bitimi – Поземельные Споры Киргизовъ, 13 Dékabr 1898, No: 50, s. 2-3, [Kazakların hayvancılık için ayrılan topraklar yüzünden çıkan anlaşmazlıklar hk.]

1330. İmzasız, Ombı yarmarkası – Омская Ярмарка, 13 Dékabr 1898, No: 50, s. 3, [Ombı'da (Omsk) 15-30 Noyabr günleri arasında olan panayır ve ürünlerin fiyatları hk.]

1331. İmzalı, Türlı habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [] – [Августѣйшая Покровительница общества...], 13 Dékabr 1898, No: 50, s. 3, [Ürün kıtlığı yaşayanların yararına Çariçe'nin de Kızıl Haç kurumu vasıtasıyla yardımda bulunması hk.], [II] “Pravitel'stvennyy Vestnik” Gazetesi, [«Brabitelstbinnyy Béstnik» dégen gazétidñ...] – [Въ № 222 “Прав. Вѣстн.” опубликовано...], 13 Dékabr 1898, No: 50, s. 3-4, [Yapılacak olan para değışikliliğı hk.]

1332. İmzalı, Mağlumname – Объявленія, [I] [] – Открыта Подписка На “Сибирский Листокъ” на 1899 годъ, 13 Dékabr 1898, No: 50, 51, 52, s. 4, [Tobol'sk'ta haftada iki kez çıkan “Sibirskiy Listok” gazetesinin 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.], [II] İv. İv. Yevfimovskiy-Mirovitskiy, [] – Открыта Подписка На 1899 годъ на Общественную И Литературную Газету “Оренбургский Листокъ”, 13 Dékabr 1898, No: 50, 51, 52, s. 4, [Sosyo-edebî “Orenburgskiy Listok” adlı gazetenin 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı, gazetenin içeriğı, ekleri ve programı hk.]

1333. İmzasız, Buyırıqdan başka sözder, Cèrdem – Отдѣль Неофициальный, Возваніе, 20 Dékabr 1898, No: 51, s. 2, [Kız okulunda yemekli eğitimin verildiğini duyanların açıktan dolayı okula kayıt yapmak istemeleri ve okulun sınırlı sayıda öğrenci aldığından dolayı açıkta kalanlar için yağılan yardım çağırısı hk.]

1334. S. A., [Қазақдың cer davı hem onıñ bitimi] – Поземельные Споры Киргизовъ, 20 Dékabr 1898, No: 51, s. 2, [(50. sayıdaki yazının Rusça kısmının devamı) Kazakların hayvancılık için ayrılan topraklar yüzünden çıkan anlaşmazlıklar hk.]

1335. İmzasız, Kıтай Badşası – Китайскій Императоръ, 20 Dékabr 1898, No: 51, s. 2-3, [Çin imparatoru, sarayı ve ülkesiyle ilgili bilgiler hk.]

1336. İmzalı, [] – Практическіе Советы, [I] P. İ., Қойдың сүні майда өзін болıp өсү турасы – Росту и тонинѣ шерсти у овецъ, 20 Dékabr 1898, No: 51, s. 3-4, [Koyunları kırktıktan sonra koyunları temizlemek için denenmiş bir yöntem hk.], [II] A. S., Atдың түеғі carılғанı – Трещины на лошадиныхъ копытахъ, 20 Dékabr 1898, No: 51, s. 3-4, [At toynaklarındaki çatlakları tedavi etme yöntemi hk.]

1337. “V. V.”, Gazetesi, Түрлі habarlar – Разныя Извѣстія, 20 Dékabr 1898, No: 51- (Kazakça kısmı 50. sayıdadır), s. 4, [Primorsk oblastinde Tifontay adlı Çinlinin Rus uyruғuna geçmesi ve bundan cesaret alıp geçmek isteyen Çinlilerin artması hk.]

1338. Baron Taube, Buyırқdar cazılattın bölegi, Қыр Vılayatına çıkқан buyırқ – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 27 Dékabr 1898, No: 52, s. 1, [Şarkratmin volostunun starşinası Çormak Baybuloғlu’nun hizmetlerinden dolayı ödüllendirilmesi hk.]

1339. “S.-P. Vedomosti” Gazetesi, Buyırқdan başka sözder, Aşarçılık bolıp catқан gubernalardan habar – Отдѣлъ Неоффиціальный, Вѣсти о бѣдствіяхъ отъ неурожая, 27 Dékabr 1898, No: 52, s. 2-3, [Ürün kıtlığıyla ilgili haberler hk.]

1340. İmzasız, Kıтай Badşası – Китайскій Императоръ, 27 Dikabr 1898, No: 52, s. 2-3, [(51. sayıdaki yazının devamı) Çin imparatoru, sarayı ve ülkesiyle ilgili bilgiler hk.]

1341. İmzalı, [Түрлі habarlar] – Разныя Извѣстія, [I] [] – [Близъ г. Павлодара...], 27 Dékabr 1898, No: 52, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) oblastinin Pavlodar şehrinde Sibiryalı girişimci Dereva’nın topraklarında kurulacak olan kaliteli ve muazzam kömür madenleri hk.], [II] “Pet. Ved.” Gazetesi, [] – [Министерствомъ земледелія...], 27 Dékabr 1898, No: 52, s. 4, [Sırderya nehri ile Semerkant-Andican demir yolu arasında kalan “Betpak Dala” [Aç Bozkır] toprakların Tarım Bakanlığı tarafından gelecek sene ağaçlandırılmaya başlanacağı hk.]

1899

1342. G. Abaza, Қыр Vılayatının Қазакча gazétin 1899’nçi cılға alıp turuvға boladı. Bul gazétдың çıkқанına onbir cıl – Принимается подписка на 1899 г. На Киргизскую Степную Газету (годъ изданія XI-й.), 3 Ынвар 1899, No: 1, 2, 3, 4, 5, s. 1, [Dala

Vilayatinin Gazeti'nin verdiği abonelik ilanı, gazetenin plan ve programı ve yazar kadrosu hk.]

1343. İmzasız, Buyırıktan başka sözder, Aşarçılık bolıp catқан vilayatlardan habar – Отдѣлъ Неофициальный, Вѣсти о бѣдствіяхъ отъ неурожая, 3 Ğınvar 1899, No: 1, s. 1-2, [Vilayetlerdeki ürün kıtlığıyla ilgili haberler hk.]

1344. V. M., Èyel – Женщина, 3 Ğınvar 1899, No: 1, s. 1-3, [Kazak kadınının toplumdaki yeri, kadına değer vermeme sebepleri ve kadın hakları hk.]

1345. A. K., Mal çaruvası, Қазақ Қırı – О Состояніе Скотоводства, 3 Ğınvar 1899, No: 1, s. 2-4, [Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgiler ve Kazak stepindeki hayvancılık hk.]

1346. F. Ş., Çarua ёñgimesi, Çabındı hem onı õñdevi – Сельскохозяйственные Бесѣды. (Улучшеніе луговъ и уходъ за ними), 3 Ğınvar 1899, No: 1, s. 3-4, [Kazak çayırları ve onları geliştirme meselesi hk.]

1347. A. Smorguner, [] – Объявленія, Общественно-Экономическая И Литературная Газета “Русскій Туркестанъ”, 3 Ğınvar 1899, No: 1, s. 4, [İ. Geuyer redaktörlüğünde A. Smorguner'in yayımcılığında Taşkent'te haftada üç kez yayımlayacak olan sosyo-ekonomik ve edebî gazete “Russkiy Turkistan”ın programı ve verdiği abonelik ilanı hk.]

1348. Baron Taube, buyırıkdar cazılattın bölegi, Қır Vilayatına çıkқан buyırık – Отдѣлъ Официальный, Приказъ По Степному Генераль-Губернаторству, 10 Ğınvar 1899, No: 2, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) oblastinin Öskemen (Ust'kamenogorsk) uyezdinin Çar (Çarsk) volostunun upraviteli Üseyin Kalıbayoğlu'nun gümüş madalyayla ödüllendirilmesi hk.]

1349. S. A., Buyırıktan başka sözder, Bolosdın bölingeni hem onıñ fayda-zalalı – Отдѣлъ Неофициальный, Раздѣленіе киргизскихъ волостей и его послѣдствія, 10 Ğınvar 1899, No: 2, s. 1-3, [Volostların bölünmesi ve onun neticeleri hk.]

1350. A. K., Aqmola oblasındağı mal çaruvası – О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 10 Ğınvar 1899, No: 2, s. 3-4, [(1. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgiler hk.]

1351.F. Ş., Çaruva ɛñgimesi (Caman çabındındı semirtuge kombost caqsı) – Сельскохозяйственныя Бесѣды. Компостъ, какъ вещество для удобренія, 10 Ğınvar 1899, No: 2, s. 4, [Çayırlarda kompostonun gubre olarak kullanılması hk.]

1352.Student Turlıbayev (Orta-Cüz), Péterborğdan hat – Письмо изъ С.-Петербурга, 10 Ğınvar 1899, No: 2, s. 4, [Petersburg'dan gönderilen mektupta öğrenci olan Turlıbayev, 1898 yılının 50 sayısındaki ilanda gazetenin Kazak kadrosunun çok olmasından dolayı duyduğu sevinç ve memnuniyet ve daha fazla kişinin yazı yazmasını dilemesi hk.]

1353.İmzasız, Poştabay yaşık – Почтовый Ящикъ. г. Сія Саутову изъ Устькаменогорска, 10 Ğınvar 1899, No: 2, s. 4, [Halk hâkimleri kurultayında iki uyezdniy naçal'nikin yanlış hareket ettiğini Siya Sautov mahlaslı yazarın gazete idaresine gönderdiği mektubu, gerçek ismi olmadığından dolayı yayımlanmayacağı hk.]

1354.İmzasız, Mağlumname, [Mısır hem İstanbul gazétderinde cène Baķçasaray gazétderinde tömengi...] – Объявленія, [], 10 Ğınvar 1899, No: 2, s. 4, [İstanbul, Mısır ve Bahçesaray gazetelerindeki gibi Kazak gazetesinde de yayımlanacak bölüm ve bunun için halktan gazeteye yazmaları istenen yazıların konuları hk.]

1355.A. K., Buyıqdan başka sözder, Aqmola oblasındağı mal çaruvası – Отдѣлъ Неоффиціальный, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 1-4, [(2. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgiler hk.hk.]

1356.İmzalı, Türli habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Sib. Lis.” Gazetesi, [Biyılğı 1899'nçı cılğa ğılım sayın...] – Министерскія преміи, 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 3-4, [Eğitim Bakanlığı'nın halk ve ders kitapları için ayırdığı ödenek hk.], [II] “Sib. Lis.” Gazetesi, [Égin hem badşalık mülkdi...] – Къ переселенченскому вопросу, 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 2-4, [Bayındırlık ve Tapu Bakanlığı tarafından Sibirya'yadaki göçmenlere ağaçlandırmanın nasıl yapılacağını öğretilceği hk.], [III] “Sib. Lis.” Gazetesi, [] – Переселенческіе поѣзда, 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 2-4, [Ulaştırma Bakanlığı tarafından her göçmen treni için bir sağlık vagonunun ekleneceği hk.], [IV] “Sib. V.” Gazetesi, [Padşalık mülkdi hem égin...] – Изслѣдованіе сибирскихъ лѣсовъ, 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 2-4, [Bayındırlık ve Tapu Bakanlığı tarafından

Sibirya ormanlarının incelenmesi hk.], [V] “Sib. V.” Gazetesi, Şkol syezi – Училищный съѣздъ, 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 2-4, [Moskova’da 1-9 Yanvar tarihlerinde düzenlenecek olan umumî Rusya ilk ve orta ziraat okul öğretmenleri kurultayı hk.], [VI] “Sib. V.” Gazetesi, [Kelir cıldıñ basında ğılım...] – Школы на окраинахъ, 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 2-4, [Eğitim Bakanlığı’nın Rusya’nın ucra köşelerinde Tuzemler için okullar açacağı hk.], [VII] “S.-Peterburgsiya Vedomosti”, [Rostof-na-Donu dégen қалada...] – С.-Петербургскія Вѣдомости пишутъ, 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 2-4, [Rostov-na-Donu şehrinde çok fazla Tatar işçilerin toplanması ve onların acınacak durumu hk.]

1357.R. D., Mal çaruvası osı boyinde turğanda Қазаққа faydalıма – Выгодно ли для киргизовъ скотоводство въ томъ видѣ, въ которомъ оно находится въ настоящее время, 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 3-4, [Kazaklardaki hayvancılığının bulunduğu durumun karlı olup olmadığı hk.]

1358.İmzalı, [] – Объявленія, [I] [] – Открыта подписка на 1899 годъ на газету “Вятская Газета”, 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. s. 4, [Vyatskiy Gubernskiy Zemstvo’nun günlük yayımladığı “Vyatskaya Gazeta”nın 1898 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [II] М. Ye. Vinogradov, [] – О подпискѣ на общественно-педагогическую литературную еженедѣльную газету “Жизнь и Школа” съ прилож. “Школьное Обзорѣніе” (г. XI), 17 Ğınvar 1899, No: 3, s. 4, [Haftalık sosyo-pedagogik ve edebî “Jizn’ i Şkola” gazetesinin ve ona ek olarak çıkan “Şkol’noye Obozreniye” için verilen abonelik ilan ve içeriği hk.]

1359.A. K., Buyıqdan başka sözder, Aqmola oblasındağı mal çaruvası – Отдѣлъ Неофициальный, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 24 Ğınvar 1899, No: 4, s. 1-3, [(3. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri hk.]

1360.“Sib. Vest.” Gazetesi, Sibir 1900’nci cılı bolatın Paric bıstabkasinde – Сибирь на предстоящей парижской выставкѣ 1900 года, 24 Ğınvar 1899, No: 4, s. 3, [1900 yılında Paris’te düzenlenecek olan sergiye Türkistan, Cetisuv, Zakaspiy oblastlerinin yaptığı hazırlıklar hk.]

1361.İmzasız, Nikolayevskiy istanitsiyadağı yarmarka – Ярмарка Въ Ст. Николаевской, 24 Ğınvar 1899, No: 4, s. 3-4, [25 Dekabr 1898 yılında Nikolayevskaya Stanitsasında açılan Hristorojdestvensk panayırı hk.]

1362.İmzalı, [Türli habarlar] – Разныя извѣстія, [I] “Vostočnoye Obozreniye” Gazetesi, [] – [«Восточное Обозрение» сообщает...], 24 Ğınvar 1899, No: 4, s. 4, [Pavlodar uyezdinde kurtların verdiği zarar hk.], [II] “S. O.” Gazetesi, [] – [По словамъ “С. О”, при...], 24 Ğınvar 1899, No: 4, s. 4, [Maden mühendisi S. K. Balaşov’un da katılmasıyla Sibirya’da yeni madenler bulmak ve çıkarmak için kurulan kurum hk.], [III] [] – [Въ видахъ развитія...], 24 Ğınvar 1899, No: 4, s. 4, [Tomsk guberniyasında el işi zanaatın gelişmesi için yapılan çalışmalar hk.]

1363.İmzasız, Buyırqdar cazılatın bölegi, Ministr finansofdan – Отдѣль Оффиціальный, Отъ Министерства Финансовъ, 31 Ğınvar 1899, No: 5, 6, 7, s. 1-2, [5, 10 ve 25 rublelik paraların değıştirileceğı hk.]

1364.A. K., Buyırqdan başka sözder, Aqmola oblasındağı mal çaruvası – Отдѣль Неоффиціальный, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 31 Ğınvar 1899, No: 5, s. 2-3, [(4. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri hk.]

1365.F. Ş., Biyılğı cılı ğınvar ayında Mèskevede bolğan çaruva cayın közdégen adamlardıñ syezi turasınan az söz – Нѣсколько словъ о бывшемъ въ январѣ мѣсяцѣ с. г., въ г. Москвѣ, съѣздѣ дѣятелей по сельскохозяйственному образованію, 31 Ğınvar 1899, No: 5, s. 3, [Moskova’da Yanvar ayında ziraat okulları öğretmenlerinin düzenlenmiş oldukları kurultay hk.]

1366.R. D., Düniyedegi eñ caqsısı – Самое Лучшее Въ Мірѣ, 31 Ğınvar 1899, No: 5, s. 3-4, [Dünyada en iyi şeyin özgürlük olduğunu anlatan hikâye hk.]

1367.R. D., Mal çaruvası osı boyında turğanda Қазаққа faydalıма – Выгодно ли для киргизовъ скотоводство въ томъ видѣ, въ которомъ оно находится въ настоящее время, 31 Ğınvar 1899, No: 5, s. 4, [(3. sayıdaki yazının devamı) Kazaklardaki hayvancılığının bulunduğı durumun kârlı olup olmadığı hk.]

1368.A. K., Buyırqdan başka sözder, Aqmola oblasındağı mal çaruvası – Отдѣль Неоффиціальный, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 7 Fébral

1899, No: 6, 1-2, [(5. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri hk.]

1369.R. Marsekov, Èyel dégen istatya turasınan – По поводу статьи женщина (Письмо въ редакцію), 7 Fébral 1899, No: 6, s. 2, [1899 yılının ilk sayısında çıkan V. M.'nin “Kadın” adlı yazı ile ilgili R. Marsekov’un yazısı hk.]

1370.V. M...ov, Marsékof mırzağa cavap – Отвѣтъ Г. Марсекову, 7 Fébral 1899, No: 6, s. 3-4, [V. M[aksimov]’un Marsekov’un yazısına verdiği cevap hk.]

1371.İmzasız, 1898’nçi cılğı égin hem bişanınıñ çıǵımı hem munıñ halkdıñ şaruasına қалай болғанı – Урожай въ степи хлѣба и травъ въ 1898 году и его вліяніе на благосостояніе мѣстнаго населенія, 7 Fébral 1899, No: 6, s. 4, [Dala Vilayeti’nin oblastlerindeki ekin ve otların 1898 yılının rekoltesi ve bunun halkın refahına nasıl yansıdığı hk.]

1372.İmzalı, Türlı habar – Разныя извѣстія, [I] “S.-P.[eterburgskiye] Vedomosti” Gazetesi, [Coğarǵı ulıqda bul künde...] – [«С.-П. Вѣдомости» пишутъ, что...], 7 Fébral 1899, No: 6, s. 4, [Sağlık memuru ve baytar yetiştiren okulların açılması meselesi hk.], [II] “S.-P. V.” Gazetesi, [Caķında Beterburğda «bilim bilgizetin kavım»...] – [Въ учебномъ отдѣлѣ министерства финансовъ...], 7 Fébral 1899, No: 6, s. 4, [Maliye Bakanlığı’nın eğitim dairesinde eğitim ve öğretim seviyesini yükseltmek amacıyla öğrencilere yerli ve yabancı fabrikalara gezi düzenleyeceyeğı hk.], [III] “S.-P. Ved.” Gazetesi, [Mèskev Beterburğdağı Bolğarı fabrikası...] – [Крупные кожевные фабриканы...], 7 Fébral 1899, No: 6, s. 4, [Moskova ve Petersburglu deri fabrikatörlerin umumî Rusya deri ürünleri ve üreticileri sergisinin düzenlenmesi için dilekçe vermeleri hk.], [IV] “S.-P. Ved.” Gazetesi, [Қant zavatdarı bar baylar...] – [Крупные сахарозаводчики возбудили...], 7 Fébral 1899, No: 6, s. 4, [Büyük şeker üreticilerin orta ve yüksek okullarda şeker sanayisiyle ilgili kürsünün kurulması için verdikleri dilekçe hk.], [V] “Sib. Vest.” Gazetesi, [Osak қалалардағı cumısgerlerdi cumısқа...] – [Министерство земледѣлія рѣшило...], 7 Fébral 1899, No: 6, s. 4, [Tarım Bakanlığı’nın köylü işçileri eğitecek uygulamalı okullar için 10000 ruble ayırması hk.]

1373.A. K., Buyıqdan başka sözder, Aқmola oblasındağı mal çaruvası – Отдѣлъ Неоффіціальній, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 17

Fébral 1899, No: 7, s. 1-3, [(6. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri ve Akmola oblastinde 1897 yılında kesilen büyük ve küçük baş hayvanların listesi ve Avrupa Rusyası'na 1897 yılında gönderilen sürülerin listesi hk.]

1374.S. A., Қазақдың бриговары оның hem ne ékeni – Киргизские приговора и ихъ значеніе, 17 Fébral 1899, No: 7, s. 3-4, [Kazak mahkemelerinin hüküm verme meselesi hk.]

1375.V. B., Bibliografiya (Caña çığarğan çıққан kitabdı sanağan) – Библиографія, 17 Fébral 1899, No: 7, s. 4, [Tomsk'ta F. P. Romanov tarafından çıkartılan “Sibirskiy Torgovo-Promıshlenny Kalendar” [Sibirya'nın Ticari ve Sanayi Takvimi] hk.]

1376.S. A., Буырықдан басқа сөздер, Қазақдardıң prigavarı hem оның ne ékeni – Отдѣлъ Неоффициальный, Киргизские приговора и ихъ значеніе, 21 Fébral 1899, No: 8, s. 1-2, [(7. sayıdaki yazının devamı) Kazak mahkemelerinin hüküm verme meselesi hk.]

1377.A. K., Aқmola oblasındaғı mal қаруvası – О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 21 Fébral 1899, No: 8, 1-3, [(7. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri ve 1897 yılında etin ihrac edildiği bölgeler ve miktarı hk.]

1378.İmzasız, Sémey oblasındaғı Kérékuke қарaytın Aқkelin bolosınan hat 2'nci Fibralda – Аккелинъ, Павлодар. У., Семипал. обл. 2 Февраля, 21 Fébral 1899, No: 8, s. 2-4, [Semey(Semipalatinsk) oblastinin Kereku (Pavlodarsk) uyezдинin Akkelin volostundan 2 Fevral günü gönderilen ve köylülerin kurtlara karşı aldıkları tedbirleri anlatan özel mektubun toplumun yararına olacağından dolayı sahibinin izniyle gazetede yayımlanması hk.]

1379.Babay-Berkut, Tarбағatay Tavınan hat – Корреспонденція Изъ Тарбогатайскихъ Горъ, 21 Fébral 1899, No: 8, s. 2-4, [Tarбағatay Dağlarında yaşayan Kazakların yakalandıkları hastalıklar ve alınan tedbirler hk.]

1380.P. Koşkarov (Lepsi (Lepsinsk) şehrinin pristavı), Lépsi қалasınan hat – Городъ Лепсинскъ 12 Февраля 1899 года, 21 Fébral 1899, No: 8, s. 2-4, [Gazetenin 4. sayısındaki “Akmola oblostindeki hayvancılık” yazısında kurtların verdiği büyük zararı

üzerine Kazakların kurtlarla mücadele etmek için bildikleri iki yöntemi paylaşmaları hk.]

1381.İmzasız, Türli habarlar – [], [I] [Sibirdiñ temir colınıñ savda...] – [], 21 Fébral 1899, No: 8, s. 3, [Sibiry demir yolu yük ticaretini artırmak için Semey ve Omsk'ta büroların açılacağı ve yük taşımacılığın fiyatları hk.], [II] [İrbit yarmankasınan] – [], 21 Fébral 1899, No: 8, s. 4, [İrbit panayırındaki mallar hk.], [III] Artisniñ ayazcılarının tiriñdetken – [], 21 Fébral 1899, No: 8, s. 4, [Semey'de düzenlenen kurultay hk.], [IV] [Evliyatadağı Qazaqdar arasında...] – [], 21 Fébral 1899, No: 8, s. 4, [Evliya Atalı Kazakların şehirleşme talebi için başvurmaları hk.]

1382.General Leytenant İvanov, Müşavir Maksimov, Kañçelarya memuru Kir'yanov, Buyıqdar cazılatın bölegi, Aqmola oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyıǵı – Отдѣль Оффиціальный, Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 28 Fıbral 1899, No: 9, s. 1, [Cetisuv (Semireç'ye) oblastinin uyezdlerinde yerleşik ve göçebelerden alınan vergilerin ölçüsünü tayın eden genelge hk.]

1383.A. K., Buyıqdan başka sözdér, Aqmola oblasındaǵı mal çaruvası – Отдѣль Неоффиціальный, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 28 Fébral 1899, No: 9, s. 1-3, [(8. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri ve hayvanların ihrac edildiǵı panayırlar hk.]

1384.N. P.[antusov], Bayan Suluv menen Qozı Körbeşdiñ molası turasınan Qazaq arasındaǵı söz – Киргизское народное преданіе о могилѣ Козу-Курпечь и Баянь-Слу, 28 Fébral 1899, No: 9, s. 3-4, [Karkaralı ve Bayan Avıl'ın isimlerini aldıkları “Qozı Körpeş ve Bayan Suluv” efsanesinin mensur örneǵi hk.]

1385.İmzalı, Türli habar – Разныя извѣстія, [I] “S. J.” Gazetesi, İrbit yarmarkasınan – Съ Ирбитской ярмарки, 28 Fébral 1899, No: 9, s. 4, [İrbit panayırındaki at satışıları hk.], [II] “S. V.” Gazetesi, [Rusdiñ savdaskasın ulı nêrselerdi böten...] – Къ вопросу объ экспортѣ русскаго сырья, 28 Fébral 1899, No: 9, s. 4, [Rus hammdelelerinin ithalatı için yapılan çalışma hk.], [III] “Pet. Ved.” Gazetesi, Studénderdiñ Paricge baruvı – Поѣздка студентовъ, 28 Fébral 1899, No: 9, s. 4, [Teknik okulunun Rus öǵrencilerinin yazın uluslar arası sergi çalışmaları yerinde görmek için Paris'e gidecekleri hk.], [IV] “Nov.” Gazetesi, [Padşalık hem...] – Льготы для учащихся, 28

Fébral 1899, No: 9, s. 4, [Özel ve devlet demir yol işletmeleri 1890 senensinden itibaren öğrenciler için yapacakları muafiyetler hk.], [V] “S. J.” Gazetesi, [Padşalık mülkdi hem égin sayın...] – Запрещение истребления полезныхъ птицъ, 28 Fébral 1899, No: 9, s. 4, [Tarım ve Tapu Bakanlığı tarafından tarım için faydalı olan kuşların avlanmasını yasaklaması hk.], [VI] [Mèskevde curnalı şığarıp turatın...] – [], 28 Fébral 1899, No: 9, s. 4, [Moskova’da çıkan bir dergideki haber hk.]

1386. İmzasız, Sudda tirkev – Судебная Хроника, 28 Fébral 1899, No: 9, s. 4, [23 Yanvar günü Akmola il mahkemesinde görülen dava hk.]

1387. A. K., Buyırıkdan başka sözdér, Aqmola oblasındağı mal çaruvası – Отдѣль Неофициальный, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 7 Mart 1899, No: 10, s. 1-3, [(9. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri ve Akmola ilinde düzenlenen panayılar ve veteriner kayıtlarına göre panayırla getirilen hayvanların adedi hk.]

1388. N. P.[antusov], Қозı Көрпешменен Байан Сuluв – Киргизское народное преданіе о могилѣ Козу-Курпечъ и Баянь-Слу, 7 Mart 1899, No: 10, s. 3-4, [(9. sayıdaki yazının devamı) Karkaralı ve Байан Аvıl’ın isimlerini aldıkları “Kozı Көрпеш ve Байан Сulu” efsanesinin mensur örneğı hk.]

1389. A. Tasқа salınған suretder hem cazuvlar – Фигурныя письма на скалахъ, 7 Mart 1899, No: 10, s. 3-4, [Semey (Semipalatinsk) ve Cetisu (Semireç’ye) oblastlerinin dağlarında, Altay dağının sırtlarında, Abakan ve Yenisey nehirleri boyunca taşlardaki resimler hk.]

1390. “S. V.” Gazetesi, Sibirdiñ malın ötkizüv turasının – Объ Экспортѣ Сибирскаго Скота, 7 Mart 1899, No: 10, s. 4, [Sibirya hayvanının ihracatı hk.]

1391. “R.[usskiye] V.[edomosti]” Gazetesi, Türlü habar – Разныя извѣстія, [I] [Şaruva sayın üyretetin...] – [Въ министерствѣ земледѣлія...], 7 Mart 1899, No: 10, s. 4, [Tarım Bakanlığı’nda tarım uzman ve öğretmenler vasıtasıyla halka meşhur tarım içerikli kitap satışı meselesinin görüşülmesi hk.], [II] [Ferğan oblasınan Саña Мағұланменен...] – [Министерство путей сообщенія...], 7 Mart 1899, No: 10, s. 4, [Ulaştırma Bakanlığı’nın Fergana oblastinde özel tren ve Yeni Margelan ile Namangan arasını da raylı bağlantı yollarını projelendirmesi hk.]

1392. İmzalı, Buyırıkdar cazılâtın bölegi – Отдѣль Оффиціальный, Приказы [I] Baron Taube, Qır Vılayatına çıqqan buyruqlar – По Степному Генераль-Губернаторству, 14 Mart 1899, No: 11, s. 1, [İyi hizmetlerinden dolayı ödüllendirilen Kazaklar hk.], [II] Cetisuv oblısına çıqqan buyırık – По Семирѣченской Области, 14 Mart 1899, No: 11, s. 2, [Lepsi (Lepsinsk) uyezдинin Kıska Sadır (Kıskaç-Sadırovsk) volostunun imamı olarak seçilen Kaliy Alpeşoğlu’nun görevine atanması hk.]

1393. General-Leytenant İvanov, 1899’nçı cılı 24’nçı Fıbralde 173’nçı arkalı çıqqan Cetisu oblısınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruğı – Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской Области, 14 Mart 1899, No: 11, s. 2, [Cetisuv (Semireç’ye) oblastindeki Kazakların arkeolojik ve tarihi eserleri tahrip etmelerini yasaklayan genelge hk.]

1394. A. K., Buyırıqdan başqa sözdér, Aqmola oblasındağı mal çarusası – Отдѣль Неоффиціальный, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 14 Mart 1899, No: 11, s. 2-3 [(10. sayıdaki yazının devamı) Aqmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri ve panayırlara getirilen hayvanların sayısı hk.]

1395. A., Taşka cazılğan suretler – Фигурныя письма на скалахъ, 14 Mart 1899, No: 11, s. 3-4, [(10. sayıdaki yazının devamı) Semey (Semipalatinsk) ve Cetisuv (Semireç’ye) oblastlerinin dağlarında, Altay dağının sırtlarında, Abakan ve Yenisey nehirleri boyunca ve Amerika’daki taşlardaki resimler ve bu konuda Humboldt’un çalışması ve gazetenin böyle resimler görenleri haber vermelerini istemesi hk.]

1396. “Turkest. Vedom.” Gazetesi, Taşkentde Sartdarğa ғılım cayınan söylengenі – Лекція для сартовъ въ Ташкентѣ, 14 Mart 1899, No: 11, s. 4, [14 Fevral günü Taşkent’te yerlilerin önde gelenlerine verilen Avrupa tarzı ve pozitif ilimler içerikli konferans hk.]

1397. İmzalı, Türlі habar – Разныя извѣстія, [I] “R.[usskiye] V.[edomosti]” Gazetesi, [Pağalıqdağı égin sayın...] – [Министерство земледѣлія постановило...,] 14 Mart 1899, No: 11, s. 4, [Tarım Bakanlığı’nın Mart ayında Sibiryа ormanlarını araştırmak üzere araştırmacı göndereceğı hk.], [II] [Aқша sayın biyleytin...] – [Министерство финансовъ и путей...], 14 Mart 1899, No: 11, s. 4, [Maliye ve Ulaştırma Bakanlığı’nın

Batı Sibirya ve Orta Sibirya demir yolu istasyonlarında tahılla borçlanma işlemlerine başlayacağı hk.]

1398. Baron Taube, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Qır Vılayatına çıqqan buyruqlar – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 21 Mart 1899, No: 12, s. 1, [İyi hizmetlerinden dolayı görevli Kazakların ödüllendirilmesi hk.]

1399. N. (Metinde Latin harfli N ile yazılmış), Buyırıkdan başka sözdér, Ölgen, tuvğan, nikahlağandarın defterge cazuv turası – Отдѣлъ Неоффиціальный, Метрическія Записи, 21 Mart 1899, No: 12, s. 1-2, [Kazakların doğum, ölüm ve nikah kayıtlarını deftere tutma meselesi hk.]

1400. A. K., Aqmola oblasındağı mal çaruvası – О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 21 Mart 1899, No: 12, s. 2-4 [(11. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri ve panayırlara getirilen canlı hayvan adedi hk.]

1401. A., Buringıdan qalğan nêrselerdi saqtavı turası – О сохраненіи предметовъ древности, 21 Mart 1899, No: 12, s. 3-4, [Dala Vilayeti’nde bulunan tarihi ve arkeolojik eserlerin önemi ve halkın bunlara karşı nasıl davranması gerektiği hk.]

1402. İmzalı, Türlü habar – Разныя извѣстія, [I] “S. V.” Gazetesi, [Almatıda şaruva kasıp sauyıñ...] – [Недавно Вѣрнеская дума...], 21 Mart 1899, No: 12, s. 4, [Almatı’daki ziraat okul müdürünün ziraat sergisinde başarılı olanlara yüzer rublelik ödül verme başvurusunu Almatı (Verniy) Duma’sı tarafından kabul edilmesi hk.], [II] “S. V.” Gazetesi, [Péterburgdan «Ashaba» dégen gazétge...] – [“Асхабаду” пишутъ изъ Петербурга...], 21 Mart 1899, No: 12, s. 4, [Petersburg’dan Ashabad’a yazılanlara göre oradaki yerel mahkemeleri düzenleme meselesi üzerine çalışmaların başlandığı hk.], [III] “Vestn.[ik] Sel’sk.[ogo] Hoz.[yazstva]” Gazetesi, [Gazétđiñ aytuvinça Pérm uyazında bir...] – [По словамъ «Вѣстн. Сельск. Хоз.»...], 21 Mart 1899, No: 12, s. 4, [Perm yerel idaresi Ohan uyezdli bir zanaatçıden aldığı el dikiş makinası alması hk.], [IV] “Pet. Ved.” Gazetesi, [I] – [Императорская археологическая комисія...], 21 Mart 1899, No: 12, s. 4, [İmparatorluk Arkeoloji Kurumu’nun N. İ. Veselovskiy’in Semerkand camilerini tasvir eden kitabının basımı için hazineден 13000 ruble alması hk.]

1403. General-Leytenant İvanov, Buyrukdar cazılatın bölegi, Cetisuv oblısına çıķķan buyruk – Приказы По Семирѣченской Области, 28 Mart 1899, No: 13, s. 1-2, [Molla olarak seçilen Pişpek uyezдинin Temirbolat (Temirbulatovsk) volostundan Esenali Baybakoğlu’nun, Carkent (Djarkent) uyezдинin Baytıgey (Baytıgeyevsk) volostundan Tautay Caksılıkoğlu’nun, Carkent (Djarkenst) uyezдинin Çilikti (Çilik) volostundan Hüseyin Niyazbayoğlu’nun, Prceval (Prjeval’sk) uyezдинin Kesu (Kensuysk) volostundan Sadıbek Saydanbekoğlu’nun ve Almatı (Vernıy) uyezдинin Nobo İliiski (Novo İliysk) volostundan Bazarbay Kutumbayınoğlu’nun atanmaları hk.]

1404. A. K., Buyrukdan başka sözdér, Akmola oblasındağı mal çaruvası – Отдѣль Неофициальный, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 28 Mart 1899, No: 13, s. 2, [(12. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri ve panayırlarla ilgili bilgiler hk.]

1405. N. P.[antusov], Kıtay hem onıñ halkı – Китай и его народъ, 28 Mart 1899, No: 13, s. 2-3, [Çin halkı hk.]

1406. Babay-Berkut, Kağǵa balasın abbağım dér, kirbik şıçan balasın cumsağım dér – Ворона называетъ своихъ дѣтенышей голосистыми, а ежъ-мягкими (Киргизская сказка), 28 Mart 1899, No: 13, s. 3-4, [“Karga kendi yavrularını sesli, kirpi de yumuşak olarak sanıyor” adlı Kazak masalı hk.]

1407. İmzalı, Türli habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Russkiy Turkistan” Gazetesi, [«Ruskiy Turkistan» dégen gazétge...] – [«Русскому Турк.» пишутъ изъ Чалдовара, что...], 28 Mart 1899, No: 13, s. 4, [Çaldavarlı tefeci bir Sartın gördüğü rüya sonrası tefeciliğı bırakması ve tefecilikten elde ettiğı parayı sahiplerine geri iade etmesi hk.], [II] [] – [Въ Кашгарѣ кромѣ телеграфа...], 28 Mart 1899, No: 13, s. 4, [Kaşgar’da telegrafın dışında posta yolu yapımının da planlanması hk.], [III] “Rud.” Gazetesi, [] – [Акціонерное общество, приобрѣвшее...], 28 Mart 1899, No: 13, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) oblastindeki bir şirketin geçen sene satın aldığı kömür madeninden İrtiş nehrinin Voskresenskiy limanına kadar demir yolu yapılacağı ve bununla ilgili yapılan çalışmalar hk.], [IV] “S.-P.[eterburgskiy] V.[edomosti] “ Gazetesi, [Técen dégen Türkmen қаласында...] – [“Закасп. Обзор.” сообщаетъ изъ Теджена...], 28 Mart 1899, No: 13, s. 4, [Türkmenlerin, eski vali Kuropatkin’nin idare yıllarının anısını

yaşatmak amacıyla Rus-Türkmen okul açmak istemeleri ve bunun için 10000 ruble üzerinde para toplamaları hk.], [V] [Hazırde padşalıқтағы ғılım сауын...] – [Въ настоящее время въ министерство народнаго...], 28 Mart 1899, No: 13, s. 4, [Eğitim Bakanlığı tarafından Rus olmayanlar için açılacak olan yeni okulların Akmola (Akmolinsk) ve Semey (Semipalatinsk) illerinde de Kazaklar için de açılacağı hk.], [VI] [Rusyanıñ balıqdı köp ustaytın...] – [Въ Россіи во многихъ...], 28 Mart 1899, No: 13, s. 4, [1900 yılından itibaren Zaysan gölündeki balık avını kontrol etme amacıyla iki memurun atanacağı hk.], [VII] [Сақında padşалық кёнесге...] – [Недавно поступилъ въ Государственный Совётъ...], 28 Mart 1899, No: 13, s. 4, [Devlet Kurulu'nun kanunuyla arşın yerine metre (22,5 verşok) ölçüm biriminin kullanılmaya başlanması hk.]

1408. General-Leytenant Sannikov, Buyırqdar cazılatın bölegi, Aqmola oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ buyruğı – Приказы Военнаго Губернатора Акмолинской Области, 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 1, [], По Семирѣченской Области, 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) April 1899, No: 14, s. 1, [Kazaklardan alınan vergiler vaktinde ve eksiksiz tahsil edilmesi konusunda çıkan genelge hk.]

1409. A. K., Buyırqdan başka sözdér, Aqmola oblasındaғы mal çaruvası – Отдѣль Неофициальный, О Состояніи Скотоводства (въ Акмолинской области), 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 2-3, [(13. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu ve istatistiki bilgileri ve panayırlar hk.]

1410. Karacigit Süyünbayoğlu, Bağanalı ilinen hat – Вѣсти изъ Атбасарскаго уѣзда, 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 3-4, [Atbasar uyezdinin geçirdiği ağır kış hk.]

1411. İmzasız, Ustkamınnan hat – Изъ Устькаменогорскаго уѣзда, 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 3-4, [Öskemen (Ust'kamenogorsk) uyezdine hekim olarak Kazak Aytbakin'in atanması ve bu durumun verdiği iyi neticeleri hk.]

1412. N. P.[antusov], Qıtay hem onıñ halkı – [Китай и его народъ], 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 4, [(13. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Çin halkı hk.]

1413. İmzalı, Türlı habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Caķında gazétge cazğan...] – [Нѣскольکو времени тому...], 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 3-4, [Yenisey guberniyasının Spaso-Priobrajensk madeninde iki Başkirt tarafından bulunan büyük altın keseği hk.], [II] “Rus.[kiy] T.[urkistan]” Gazetesi, [] – Замѣчательный Русскій Богачъ, 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) April 1899, No: 14, s. 4, [Tüccar ve bilim ve sanat koruyucusu P. M. Tret’yakov’un vasiyeti ve onun gibi mal varlığını bilim ve ihtiyaç sahişplerine bırakanlar hk.], [III] “V. O.” Gazetesi, [] – [Высочайше утверждена слѣдующая...], 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 4, [Sibirya yoluyla giden hayvan sürülerinde veba hastalığına yakalanmış hayvanları öldürenler için verilen para ödülü hk.], [IV] “S.-P.[eterburgskiye] V.[edomosti]” Gazetesi, [Qafkazda mağlum kılğan témir colda...] – [По Закавказской ж. дорогѣ...], 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 4, [Zakafkasya demir yolunda çalışan ve Rusça bilmeyen yerlilerin 1 Yanvar 1900 tarihinden itibaren bilenlerle değiştirileceğine dair çıkan genelge hk.], [V] S.-P. V.” Gazetesi, [Künbatıs Sibirinde késkennen қалған тоғайlardı...] – [Съ цѣлью сбереженія...], 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 4, [Batı Sibirya’da kalan ormanları koruma ve ağaçlandırmak maksadıyla Omsk yakınlarında İrtiş nehri üzerindeki bir adada söğüt yetiştiriciliğine başlanması hk.], [VI] “P.[ravitel’stvenniy] V.[estnik]” Gazetesi, [] – [Нѣкоторые киргизы-коневоды Уральской...], 4 (Rusça metinde) – 5 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 14, s. 4, [Ural’sk oblastinin at yetiştirici Kazaklarının Saratov oblastinde mahsulleri zarar gören köylüler için at bağışlamaları hk.]

1414. II. Nikola, Buyırqdar cazılattın bölegi, Aқ padşanıñ buyruğı – Отдѣль Оффиціальній, Высочайшее Повелѣніе, 11 (Rusça metinde) – 12 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 15, s. 1, [Dala Vilayeti’nin illerinde halk için erzak temin etme kararının alınması hk.]

1415. Baron Taube, Qır Vilayatına çıkқан buyırq – Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 11 (Rusça metinde) – 12 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 15, s.

1-2, [Semey (Semipalatinsk) oblastinin uyezdlерinde iyi hizmetlerinden dolayı ödüllendirilen Kazaklar hk.]

1416.A. Stepnoy, Buyıqdan başka sözdér, Ötébdіñ ölgeni – Отдѣль Неофициальный, Смерть Утыпа (Очеркъ), 11 (Rusça metinde) – 12 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 15, s. 2-4, [“Naçalo” dergisinden alınan ve Kazak hayatından bir kesit sunan “Smert’ Utıpa” [Ötep’in Ölümü] adlı oçerk-deneme yazısı hk.]

1417.İmzasız, Қарқаралыдан hat – Корреспонденція изъ Каркаралинскаго уѣзда, 11 (Rusça metinde) – 12 (Kazakça metinde) Aprél 1899, No: 15, s. 3-4, [Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdinde askeri valinin at hırsızlığına karşı aldığı önlemler hk.]

1418.Kèri cılıқışı (İhtiyar seyis), Cılıқını қалай оңdev – О способахъ улучшить качества киргизской лошади, 11 (Rusça metinde) – 12 (Kazakça metinde) April 1899, No: 15, s. 4, [Kazak at cinsini iyileştirme yöntemleri hk.]

1419.A. K., Buyıqdan başka sözdér, Aқmola oblasındağı mal çaruvası – Отдѣль Неофициальный, О Состоянии Скотоводства (въ Акмолинской области), 18 Aprél 1899, No: 16, s. 1-2, [(14. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblastindeki 1897 yılındaki hayvancılığın durumu, istatistiki bilgiler ve panayırlar hk.]

1420.A. Stepnoy, Buyıqdan başka sözdér, Ötébdіñ ölgeni – Отдѣль Неофициальный, Смерть Утыпа (Очеркъ), 18 Aprél 1899, No: 16, s. 2-4, [(15. sayıdaki yazının devamı) “Naçalo” dergisinden alınan ve Kazak hayatından bir kesit sunan “Smert’ Utıpa” [Ötep’in Ölümü] adlı deneme yazısı hk.]

1421.Kèri cılıқışı (İhtiyar seyis), Cılıқını қалай оңdev – О способахъ улучшить качества киргизской лошади, 18 Aprél 1899, No: 16, s. 3-4, [(15. sayıdaki yazının devamı) Kazak at cinsini iyileştirme yöntemleri hk.]

1422.Dökey Baycumıroğlu, Қарқаралыдан hat – Корреспонденція изъ Каркаралинскаго уѣзда, 18 Aprél 1899, No: 16-(Kazakça kısmı 17. sayıdadır), s. 4, [Kazakların kamu ve askeri ormanlardan faydalanmaları meselesi hk.]

1423.İmzalı, [Türli habarlar] – Разныя извѣстiя, [I] “R.[usskiy] T.[urkistan]” Gazetesi, [] – [По свѣдѣніямъ газеты «Р. Т.» въ...], 18 Aprél 1899, No: 16, s. 4, [Mayıs ayında Omsk’ta, stepteki il valilerin, İç Kazak Orda ve diğер idare temsilciler ve İç İşleri Bakanı ve Turgay gazetesinin eski redaktörü Kraft’ın katılımıyla Kazakların geleceğı ile göçebe hayatını konu alacak kurultayın yapılacağı hk.], [II] [] – Борьба съ

сифилисомъ, 18 April 1899, No: 16, s. 4, [Kostanay (Kustanay) uyezdine frengi hastalığıyla mücadele etme amacıyla yazın sağlık ekibinin gönderileceği hk.]

1424. II. Nikola, Buyırqdar cazılatın bölegi, Aq padşanıñ buyruğı – Отдѣль Официальный, Высочайшее Повелѣніе, 25 Aprél 1899, No: 17, s. 1, [1 Yanvar 1899 tarihinden itibaren ve üç yıl geçerli olacak olan hayvan sürülerinden alınacak olan vergi ve sürülerde öldürülen hasta hayvanlar için verilecek olan ödül miktarı hk.]

1425. General-Leytenant Sannikov, Qır Vılayatına çıqqan buyırq – Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 25 Aprél 1899, No: 17, s. 1, [Moskova’da Çar II. Aleksandr için yapılan anıtın açılış törenine Akmola (Akmlolinsk) ve Semey (Semipalatinsk) oblastlerinin uyezdlerinden katılan Kazaklara verilen nişanlar hk.]

1426. A. Stepnoy, Buyırqdan başka sözdér, Ötébdıñ ölgeni – Отдѣль Неофициальный, Смерть Утыпа (Очеркъ), 25 Aprél 1899, No: 17, s. 1-3, [(16. sayıdaki yazının devamı) “Naçalo” dergisinden alınan ve Kazak hayatından bir kesit sunan “Smert’ Utıpa” [Ötep’in Ölümü] adlı deneme yazısı hk.]

1427. Kèri cılıqısı (İhtiyar seyis), Qazaq cılıqısın qalay öñdev – О способахъ улучшить качества киргизской лошади, 25 Aprél 1899, No: 17, s. 3-4, [(16. sayıdaki yazının devamı) Kazak at cinsini iyileştirme yöntemleri hk.]

1428. Korabay Capanoğlu, Kerekudan hat – Корреспонденція изъ Павлодара, 25 Aprél 1899, No: 17, s. 4, [1 Mayıs günü Kereku (Pavlodar) şehrinde Kereku (Pavlodar) uyezdinin on altı volostun her birinden üç biyin katılımıyla, seçim, mahkeme ve idare işlerini görüşmek üzere düzenlenecek olan kurultay hk.]

1429. Kèri cılıqısı (İhtiyar seyis), Buyırqdan başka sözdér, Qazaq cılıqısın qalay öñdeu – Отдѣль Неофициальный, О способахъ улучшить качества киргизской лошади, 2 May 1899, No: 18, s. 1-3, [(17. sayıdaki yazının devamı) Kazak at cinsini iyileştirme yöntemleri hk.]

1430. O. A. [Icanov], Éreçe (Mal davı hem bas kététiñ as) – Эреже (Постановление) II Гражданскія и уголовныя дѣла, 2 May 1899, No: 18, s. 2-3, [(1898 yılının 37. sayıdaki yazının devamı) 17 Avgust 1896 yılında Semey (Semipalatinsk) ve Öskemen (Ust’kamenogorsk) uyezdleri biyelerinin düzenledikleri kurultay ve kurultayda medenî ve cezaî kararlar ile ilgili alınan kararlar hk.]

- 1431.**R. D., Mal şaruvası osı boyında Qazaqqa faydalı ma – Выгодно-ли для киргизовъ скотоводство въ томъ видѣ, въ которомъ оно находится въ настоящее время, 2 May 1899, No: 18, s. 3-4, [(5. sayıdaki yazının devamı) Kazaklardaki hayvancılığın durumu ve o günkü hayvancılık yöntemlerinin faydalı olup olmadığı hk.]
- 1432.**“R.[usskiy] T.[urkistan].” Gazetesi, Türlı habarlar – Разныя извѣстія, 2 May 1899, No: 18, s. 4, [Siam krallığına Orta Asya’dan giden Budist heyet (Kazak, Buryat ve diğerleri) ve Bankok’ta prens Çakrobbon tarafından kabul edilmeleri hk.]
- 1433.**V. İvanov, Buyırıldan başka sözdér, Qazaqdıñ qala salıp turuv sayı – Отдѣль Неофициальный, О киргизской осѣдлости, 9 May 1899, No: 19, s. 1-2, [Yerleşik, şehirleşmiş hayatın önemi ve Kazakların yerleşik hayatı ve ekinciliğın faydaları hk.]
- 1434.**İ. İ. Kraft, Savagey Qazaq Maral Qurmanoğlu – Вдохновенный киргизъ Мараль Курмановъ, 9 May 1899, No: 19, s. 2-3, [1820 yıllarında yaşamış olan Kazak Maral Kurmanov hakkında General İ. Kraft’ın İmparatorluk arşivinde bulduğı belge hk.]
- 1435.**İmzasız, Türkistan Vilayatına hem Kır Vilayatına şıkkın saña sud – Судебная реформа въ Туркестанѣ и Степныхъ Областяхъ, 9 May 1899, No: 19, s. 3, [Türkistan ve Dala Vilayetinin oblastlerinde yapılan yargı reformu hk.]
- 1436.**İmzalı, Türlı habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Martdıñ basında Namanğın u yazınıñ...] – [Военнымъ губернаторомъ Ферганской...], 9 May 1899, No: 19, s. 3-4, [Fergana oblastinin Namangan uyezдинin hekimi Koltanovskiy’in çiçek hastalığına karşı yaptığı başarılı çalışmaları hk], [II] “Russkiy Turkistan” Gazetesi, [«Russkiy Turkistan dégen gazétde bir tilmaş...»] – [Въ “Р. Т.” неизвѣстный авторъ...], 9 May 1899, No: 19, s. 4, [Eski bir volost yazıcısının görevli olduğı sırada Kazak hayatına ait müşahedesı hk.]
- 1437.**İmzasız, Mağlumnama – Въ редакціи Киргизской Степной Газеты продаются следующие книги, 16 May 1899, No: 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, s. 1, [Gazete idarehanesinde Kazakça çıkan “Stepnoye Polojeniye” [Dala Vilayeti’nin Nizamı] ve Nesterov’un [Susuz steplerde su bulma yöntemi] adlı kitapların satılması hk.]
- 1438.**General-Leytenant İvanov, Buyırıldar cazılattın bölegi, Cétisuv oblasına çıkkın buyırık – Отдѣль Официальный, Приказы По Семирѣченской Области, 16 May 1899, No: 20, s. 1, [Almatı (Vernıy) uyezдинin Karğalı (Kargalinsk) volostunda imam olarak seçilen Kuatbek Kunğaraoğlu’nun atanması hk.]

1439. V. İvanov, Buyırıqdan başqa sözdér, Qazaqdıñ qala salıp turuv sayı – Отдѣль Неофициальный, О киргизской осѣдлости, 16 May 1899, No: 20, s. 1-2, [(19. sayıdaki yazının devamı) Yerleşik, şehirleşmiş hayatın önemi ve Kazakların yerleşik hayatı ve ekinciliğin faydaları ve göçebe hayatı hk.]

1440. A. Fedorov, Sıbızğış – Курайщикъ, 16 May 1899, No: 20, s. 2-3, [“Nov. Sl.” Gazetesinin 1897 yılının 12. sayısından alınmış ve Başkurtların hayatından bir kesit sunan “Kurayşçık” [Tatar ve Başkurt çalgı aleti ve kaval grubuna ait olan “Kuray”ı çalan kişi adlı hikâye hk.]

1441. İmzasız, Türkistan Vilayatına hem Qır Vilayatına şıkkın saña sud – Судебная реформа въ Туркестанѣ и Степныхъ Областяхъ, 16 May 1899, No: 20, s. 3-4, [(19. sayıdaki yazının devamı) Türkistan ve Dala Vilayeti’nin oblastlerinde yapılan yargı reformu hk.]

1442. İmzasız, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, 16 May 1899, No: 20, s. 4, [Eğitim Bakanlığı, Zakaspiy oblastini Ruslaştırma amacıyla Türkistandaki okullar gibi Rus ile yerel dialektlerin okutulacağı Rus-Tuzem okulları açmayı planlaması ve okulların açılacağı şehirler hk.]

1443. A. Fedorov, Buyırıqdan başqa sözdér, Sıbızğış – Отдѣль Неофициальный, Курайщикъ, 23 May 1899, No: 21, s. 1-3, [(20. sayıdaki yazının devamı) “Nov. Sl.” Gazetesinin 1897 yılının 12. sayısından alınmış ve Başkurtların hayatından bir kesit sunan “Kurayşçık” [Tatar ve Başkurt çalgı aleti ve kaval grubuna ait olan “Kuray”ı çalan kişi] adlı hikâye hk.]

1444. İmzasız, Türkistan Vilayatına hem Qır Vilayatına şıkkın saña sud – Судебная реформа въ Туркестанѣ и Степныхъ Областяхъ, 23 May 1899, No: 21, s. 3, [(20. sayıdaki yazının devamı) Türkistan ve Dala Vilayeti’nin oblastlerinde yapılan yargı reformu hk.]

1445. İmzasız, Aqmola oblasındağı maldıñ samandatqanı – Сибирская язва въ Акмолинской области, 23 May 1899, No: 21, s. 3-4, [Aqmola ilinde hayvanlarda görülen “Sibirya Ülseri” hastalığı ve alınan önlemler hk.]

1446. “Russkiy Turkestan” Gazetesi, Türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 23 May 1899, No: 21, s. 4, [19. sayıdaki eski bir volost yazıcısının müşahede yazısını ispatlayan

nitelikte ve stepteki hayatın ne kadar kötü bir durumda olduğuna dair başka bir yazı hk.]

1447.A. Fedorov, Buyırıkdan başka sözdér, Sıbizğışı – Отдѣлъ Неофициальный, Курайщикъ, 30 May 1899, No: 22, s. 1-2, [(21. sayıdaki yazının devamı) “Nov. Sl.” Gazetesinin 1897 yılının 12. sayısından alınmış ve Başkurtların hayatından bir kesit sunan “Kurayşçik” [Tatar ve Başkurt çalgı aleti ve kaval grubuna ait olan “Kuray”ı çalan kişi] adlı hikâye hk.]

1448.Sultan Ğazin, Qazaq sözın qalayça cazuv turası – Къ Вoпpocy O Тpанскpипціи Киргизскаго Языка, 30 May 1899, No: 22, s. 2-3, [Arap harfli alfabenin ıslahı, Latince alfabenin kullanılması, Arap harfli alfabenin her ne kadar birkaç eksikliği olmasına rağmen Kazaklar için daha kullanışlı olması ve İlminskiy’in Kazaklar için teklif ettiği Kiril ve Latin karşık harfli alfabe ve onun kullanılışsızlığı, Grigoryev’in Kazaklar için önerdiği Kiril harfli alfabenin ve onun uygunluğu ve Yakutlar ile Osetler arasındaki Kiril harfli alfabenin denenmesi ve yaygınlaşması meseleleri ve Alfabe örnekleri hk.]

1449.İmzasız, Aqmola oblasındağı maldıñ camandatqanı – Сибирская язва въ Акмолинской области, 30 May 1899, No: 22, s. 3-4, [(21. sayıdaki yazının devamı) Akmola ilinde hayvanlarda görülen “Sibiryä Ülseri” hastalığı ve alınan önlemler hk.]

1450.İ. İ. Kraft, Savagey Qazaq Maral Qurmanoğlu – [Вдохновенный киргизъ Мараль Курмановъ], 30 May 1899, No: 22, s. 3-4, [(19. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) 1820 yıllarında yaşamış olan Kazak Maral Kurmanov hakkında General İ. Kraft’ın İmparatorluk arşivinde bulunduğu belge hk.]

1451.İmzasız, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, 30 May 1899, No: 22, s. 4, [26 May günü tutuklular vagonundan 6 Andicanlı tutuklunun kaçması ve akıbetleri hk.]

1452.İmzasız, [Uluğı badşanıñ naslédnigi...] – [Его Императорское Высочество...], 11 İyul (Rusça metinde) – 6 İyun (Kazakça metinde) 1899, No: 23, s. 1, [28 İyün günü Çar’ın varisi Knyaz Georgiy Aleksandroviç’in ölümü hk.]

1453.A. Fedorov, Buyırıkdan başka sözdér, Sıbizğışı – Курайщикъ, 11 11 İyul (Rusça metinde) – 6 İyun (Kazakça metinde) 1899, No: 23, s. 1-3, [(22. sayıdaki yazının devamı) “Nov. Sl.” Gazetesinin 1897 yılının 12. sayısından alınmış ve Başkurtların

hayatından bir kesit sunan “Kurayşçık” [Tatar ve Başkurt çalgı aleti ve kaval grubuna ait olan “Kuray”ı çalan kişi] adlı hikâye hk.]

1454. Sultan Ğazin, Qazaq sözün qalayça cazuv turası – Къ Вoпpocy O Тpанскpипции Киргизскаго Языка, 11 İyul (Rusça metinde) – 6 İyun (Kazakça metinde) 1899, No: 23, s. 2-4, [(22. sayıdaki yazının devamı) Arap harfli alfabenin ıslahı, Latince alfabenin kullanılması, Arap harfli alfabenin her ne kadar birkaç eksiklik olmasına rağmen Kazaklar için daha kullanışlı olması ve İlminskiy’in Kazaklar için teklif ettiği Kiril ve Latin karşık harfli alfabe ve onun kullanılışsızlığı, Grigoryev’in Kazaklar için önerdiği Kiril harfli alfabenin ve onun uygunluğu ve Yakutlar ile Osetler arasındaki Kiril harfli alfabenin denenmesi ve yaygınlaşması meseleleri ve alfabe örnekleri hk.]

1455. A. K., Aвіsıl – Ящуръ, 11 İyul (Rusça metinde) – 6 İyun (Kazakça metinde) 1899, No: 23, s. 2-4, [Aft humması ve tedavi yöntemleri hk.]

1456. İmzasız, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] [Qırda hem Orta Aziyadağı...] – [26-го мая особое совѣщаніе...], 11 İyul (Rusça metinde) – 6 İyun (Kazakça metinde) 1899, No: 23, s. 4, [İç İşleri Bakanlığı nezdinde Baytarlar İdaresinin Rusya’da hayvanların dolaşım meselesini görüşmesi ve alınan kararlar hk.], [II] [] – [Высочайше утвержденнымъ 10 мая...], 11 İyul (Rusça metinde) – 6 İyun (Kazakça metinde) 1899, No: 23, s. 4, [Devlet Kurulu tarafından onaylanan göçebelerden alınacak olan toprak vergisi hk.]

1457. II. Nikola, Aq padşanıñ fermanı – Петербургъ, 18 İyul 1899, No: 24, s. 1, [Knyaz Mihail Aleksandroviç’in ölümü üzerine doğacak çocuğun Çar’ın varisi olacağına dair Çer’in fermanı hk.]

1458. II. Nikola, Buyırqdar cazılattın bölegi, Senatdan Qır Vılayatın general gubernatorına şıkkın aq padşanıñ fermanı – Отдѣлъ Оффиціальній, Указъ Его Императорскаго Величества Самодержавца Всероссійскаго изъ Правительствующаго Сената Г. Степному Генераль-Губернатору, 18 İyul 1899, No: 24, s. 1-3, [Dala Vilayetinde Tuzemlere (yerli Müslümanlar) ve Yahudilere Kızılcar (Petrovsk)ta toprak almalarına izin veren kanun ve bununla ilgili çıkan kanunlar hk.]

1459. A. Fedorov, Buyırqdan başka sözdér, Sıbızğışı – [Курайщикъ], 18 İyul 1899, No: 24, s. 3-4, [(23. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) “Nov. Sl.” Gazetesinin

1897 yılının 12. sayısından alınmış ve Başkırtların hayatından bir kesit sunan “Kurayşçık” [Tatar ve Başkırt çalgı aleti ve kaval grubuna ait olan “Kuray”ı çalan kişi] adlı hikâye hk.]

1460.A. K., Aısı – [Ящуръ], 18 İyul 1899, No: 24, s. 4, [(23. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Aft humması ve tedavi yöntemleri hk.]

1461.A. S., [Buyırkıdan başka sözdér, Ahmed] – Отдѣлъ Неоффіціальній, Ахметка, 18 İyul 1899, No: 24, s. 3-4, [(Kazakça kısmı 25. sayıda başlıyor) Fakir hayatı anlatan “Ahmed” adlı hikâye hk.]

1462.İmzalı, Türli habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Turkestanskiya Vedomosti” Gazetesi, [«Turkistanskiy Bedomost» dégen gazét Қазақ...] – [«Туркестанскія вѣдомости» затрогивають...], 18 İyul 1899, No: 24, s. 4, [Göçebe halk için sağlık hizmetlerin verilmesi için yapılan çalışmalar ve eski tedavi yöntemlerin faydasızlığına dair bir örnek hk.], [II] [] – [Въ Степяхъ и пустыняхъ Средней Азіи...], 18 İyul 1899, No: 24, s. 4, [Orta Asya steplerinde görülen “Kara-kurt” adlı zehirli örümcek ve “Allah-çulük” böceğin verdiği zarar ve bunları araştırmak için zoolog K. N. Rossikov ile toksik maddeleri araştıran Moskova üniversitesinin tıp öğrencisi A. M. Şçerbin’in gönderilmesi hk.]

1463.General-Leytenant İvanov, Buyırkıdar cazılâtın bölegi, Cétisuv oblısına çıkkan buyırık – Отдѣлъ Оффіціальній, Приказы По Семирѣченской Области, [I] [Almatı uyazındağı Tarançı...] – [Согласно избранію волостныхъ...], 25 İyul 1899, No: 25, s. 1, [Almatı (Vernenıy) uyezdinin Karam (Karamsk) volostunda imam olarak seçilen Èmire Zülfikaroğlu’nun atanması hk.], [II] [Pişpék uyazındağı Susamır...] – [Согласно избранію волостныхъ...], 25 İyul 1899, No: 25, s. 1, [Pişpek uyezdinin Susamır (Susamırsk) volostunda imam olarak seçilen Baktiyar Aytekeoğlu’nun atanması hk.]

1464.General-Leytenant İvanov, Cétisu oblasınıñ vayannay gubernatorınıñ uyaznaylarğa hem uçastkovay naçalnikderge çığarğan buyırığı – Циркуляръ Военнаго Губернатора Семирѣченской области, 25 İyul 1899, No: 25, s. 1-2, [Yapılan sayımların yanında vergi toplayanların hilelere başvurarak vergi kaçırmalarını yasaklayan ve vergileri düzenleyen genelge hk.]

1465. A. S., Buyırqdan başka sözdér, Ahmed – Отдѣль Неофициальный, Ахметка, 25 İyul 1899, No: 25, s. 2-3, [(24. sayıdaki yazının devamı) Fakir hayatı anlatan “Ahmed” adlı hikâye hk.]

1466. “Russ.[kiy] Turk.[istan]” Gazetesi, Cibek kırtınıñ şaruvası – Шелководство въ Туркестанѣ, 25 İyul 1899, No: 25, s. 3-4, [1898 yılında Fergana ilindeki ipekböcekçilik ve ipek ticareti hk.]

1467. İmzalı, türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Zakasp. Obozr.” Gazetesi, [«Zakasbiyskiy Obazreniya» dégen gazétde...] – [По административно-полицейскому...], 25 İyul 1899, No: 25, s. 4, [12 Yanvar günü Fergana ilinde kumar oynayanların volostnoy upravitelin adamları tarafından tutuklanması üzerine çıkan düzensizlik hk.], [II] “Turkestanskiya Vedomosti” Gazetesi, [«Turkistan Bédomost dégen gazét...»] – [Туркестанскія вѣдомости сообщаютъ...], 25 İyul 1899, No: 25, s. 4, [Betpak Dala’nın Murzarabad stantsiyasına 12 verst mesafede Sır Derya nehrinin bir koluyla 5000 desyatin toprağı kaplayan bir gölün oluşması ve çevresine Kazakların yerleşip ekin ekmeleri hk.]

1468. D. N. Mamin-Sibiryak, [Buyırqdan başka sözdér, Akbozat] – Отдѣль Неофициальный, Акъ-Бозатъ, 1 Avğusd 1899, No: 26, s. 2-3, [(Kazakça kısım 27. sayıda başlıyor) Buharbay ile Akbozat hakkındaki “Akbozat” adlı efsane-hikâye hk.]

1469. İmzasız, Buyırqdan başka sözdér, Atbasar uyazınan rédaksiyağa hat – Корреспонденція изъ Павлодарскаго уѣзда, 1 Avğusd 1899, No: 26, s. 2-3, [Atbasar uyezdinin Kızıl Köl volostunuda kurtların verdiği zarar ve alınan önlemler hk.]

1470. Omsklu olmayan, Rédaksiyağa hat – Письмо въ Редакцію, 1 Avğusd 1899, No: 26, s. 3, [Şeriata göre hasta hayvanların ve hangi hayvanların yenip yenmeyeceğı hk.]

1471. “S. V.” Gazetesi, Avmalı şegirtke – Библиографія, 1 Avğusd 1899, No: 26, s. 3-4, [Tarım Bakanlığı tarafından yayımlanan K. N. Rossikov’un uçan veya Orta Asya çekirgesi hakkında yazdığı kitap ve çekirge hk.]

1472. A. S., Ahmed – [Ахметка], 1 Avğusd 1899, No: 26, s. 3-4, [(25. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Fakir hayatı anlatan “Ahmed” adlı hikâye hk.]

1473. İmzalı, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] Ötken 1898’nci cılı Torğay oblasınan kaçça maldıñ qasqırdan ölgeni – Гибель скота отъ волковъ по области за 1898 годъ, 1 Avğusd 1899, No: 26, s. 4, [1898 yılında Torğay (Turgay) uyezdinde

kurtların öldürdüğü hayvanların sayısı hk.], [II] “Kuryer” Gazetesi, [Caķında ğılım sayın...] – [Въ непродолжительномъ времени...], 1 Avğusd 1899, No: 26, s. 4, [Eğitim Bakanlığı’nda kenar mahallelerde yaşıyan Tuzem halkın ihtiyaçı için gelecekte gezici okullar açma meselesinin görüşülmesi hk.], [III] “Rod.[ina]” Dergisi, [] – [Ha Туркестанскій край...], 1 Avğusd 1899, No: 26, s. 4, [Maliye ve Tarım Bakanlıklarının karşılıklı anlaşmaları üzerine Türkistan bölgesinde ıslah kredi sürelerinin uzatılması hk.]

1474.D. N. Mamin-Sibiryak, Buyırķdan başka sözdér, Aķbozat – Отдѣль Неоффиціальный, Акъ-Бозать, 8 Avğusd 1899, No: 27, s. 1-3, [(26. sayıdaki yazının devamı) “Buharbay ile Akbozat hakkındaki “Akbozat” adlı efsane-hikâye hk.]

1475.V. İvanov, Қалауҫа адам санавдї үйрегені – Какъ люди научились считать, 8 Avğusd 1899, No: 27, s. 2-3, [İnsanların saymayı nasıl öğrendikleri hk.]

1476.“R.[usskiy] T.[urkistan]” Gazetesi, [] – Наши окраины на Парижской выставкѣ 1900 г., 8 Avğusd 1899, No: 27, s. 3-4, [1900 yılında Paris’te düzenlenecek olan sergiye Rusya’dan katılacak bölgeler, bölgelerin sergileyeceği numuneler ve sergi alanların tezyini hk.]

1477.“T. V.” Gazetesi, Қытай ҫэceresinde Muhammed béyğambardı қалай söyleytini – Мухамедъ въ Китайской исторіи, 8 Avğusd 1899, No: 27, s. 3-4, [Çin’in tarihi kaynaklarında Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (SAV) hk.]

1478.A. S., Ahmed – [Ахметка], 8 Avğusd 1899, No: 27, s. 3-4, [(26. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Fakir hayatı anlatan “Ahmed” adlı hikâye hk.]

1479.D. N. Mamin-Sibiryak, Buyırķdan başka sözdér, Aķbozat – Отдѣль Неоффиціальный, Акъ-Бозать, 15 Avğusd 1899, No: 28, s. 1-3, [(27. sayıdaki yazının devamı) “Buharbay ile Akbozat hakkındaki “Akbozat” adlı efsane-hikâye hk.]

1480.V. İvanov, Adam қалауҫа санавдї үйрегені – Какъ люди научились считать, 15 Avğusd 1899, No: 28, s. 2-3, [(27. sayıdaki yazının devamı) İnsanların saymayı nasıl öğrendikleri hk.]

1481.Rahimcan [Düysenbayev], Урылар турасынан таğı bir néçe söz – Еще нѣсколько словъ о конокрадствѣ среди киргизовъ, 15 Avğusd 1899, No: 28, s. 3-4, [Kazakların kötü adetlerin biri olan at hırsızlığı ve buna karşı alınan önlemler hk.]

1482. II. Nikola, Buyırkdar cazılatın bölegi, Aq padşanın fermanı, Senatdan Qır Vilayatına şıqqan – Отдѣль Оффиціальный, Указъ Его Императорскаго Величества, Самодержца Всеросійскаго, Изъ Правительствующаго Сената Степному Генераль-Губернатору, 22 Avğusd 1899, No: 29, s. 1-2, [Dala Vilayeti sakinlerinin Çar’a yaptıkları ve yapacakları bağıllık yeminin karaname ile değiştirilmesi ve yeni bağıllık yemin metni hk.]

1483. A. Mel’şin, [Buyırkdan başka sözdér, Aydavdağılar turadan] – Отдѣль Неоффиціальный, Изъ міра отверженныхъ, Магометане-Усанбай Маразгали, 22 Avğusd 1899, No: 29-(Kazakça kısım 30. sayıda başlıyor), s. 2-3, [Müstear adı L. Mel’şin olan P. F. Yakuboviç’in “V Mire Otverjennih” [Reddedilmişlerin Dünyasında] adlı esirinden Şelayskiy hapishanesinde tutulan Müslüman mahkûmların anlatan iki bölümlük örnek hk.]

1484. D. N. Mamin-Sibiryak, Buyırkdan başka sözdér, Akbozat – [Отдѣль Неоффиціальный, Акъ-Бозатъ], 22 Avğusd 1899, No: 29, s. 2-4, [(28. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Buharbay ile Akbozat hakkındaki “Akbozat” adlı efsane-hikâye hk.]

1485. V. İvanov, Adam қалауға санавді үйренген – Какъ люди научились считать, 22 Avğusd 1899, No: 29, s. 3-4, [(28. sayıdaki yazının devamı) İnsanların saymayı nasıl öğrendikleri hk.]

1486. İmzalı, Türlü habarlar – Разныя извѣстія, [I] “Turk. Ved.” Gazetesi, [] – [“Турк. Вѣд.” передають...], 22 Avğusd 1899, No: 29, s. 4, [Betpak Stepte sulama kanalları açma ile ilgili yapılan çalışmalar hk.], [II] [Kiyingi cılı Aziya halkımınen savdasatuv...] – [Въ виду усилившихся за...], 22 Avğusd 1899, No: 29-(Kazakça kısım 28. sayıdadır), s. 4, [Petersburg’da, Asya ile artan ticarî ilişkiler üzerine D. R. Markov tarafından 1 Oktyabr günü bir ticarî büronun açılacağı hk.], [III] “R.[usskiy] T.[urkistan]” Gazetesi, [] – [По послѣднимъ свѣдѣніямъ...], 22 Avğusd 1899, No: 29, s. 4, [Taşkent uyezinde, 1898 yılına göre iki kat pamuk ekiminin yapıldığı hk.], [IV] “Turk. Vedom.” Gazetesi, [] – Къ Парижской выставкѣ, 22 Avğusd 1899, No: 29, s. 4, [Paris’te düzenlenecek olan sergiye, Türkistanlıların arasında da ilginin artması ve katılmak isteyenlerin sergi eşyaları hk.], [V] “Ash.[abad]” Gazetesi, [] – [“Асх.” сообщаетъ: Инженеръ Юговичъ...], 22 Avğusd 1899, No: 29, s. 4, [Cetisu

(Semireçye) ile Semey (Semipalatinsk) üzerinden yapılacak olan demir yolun ilk sıraya konulduğuna dair mühendis Yugoviç'in Osmk'a gönderdiği telegramı hk.], [VI] [] – [Министру внутреннихъ дѣлъ, по...], 22 Avğusd 1899, No: 29, s. 4, [İç İşleri Bakanlığı'nın Akmola (Akmolinsk), Semey (Semipalatinsk), Oral (Ural'sk) ve Torğay (Turgaysk) illerinde Kazaklar için borç para verecek veznelerin tüzüğünün onaylaması hk.]

1487. General-Leytenant İvanov, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Cétisuv oblasına çıққан buyırıklar – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Семирѣченской Области, [I] [Carkent uyazındağı Mérki iline mollalıққа...] – [Согласно избранію волостныхъ...], 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 1, [Carkent (Djarkent) uyezdinin Merke (Merki) volostunda imam olarak seçilen Ağrın Akımbayoğlu'nun atanması hk.], [II] [Prceval uyazındağı On-Arça iline...] – [Согласно избранію волостныхъ...], 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 1, [Prceval (Prjeval'sk) uyezdinin On-Arça (On-Arçinsk) volostunda imam olarak seçilen Kabılmolda Muratoğlu'nun atanması hk.], [III] [Prceval uyazındağı Şarkratma iline...] – [Согласно избранію волостныхъ...], 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 1, [Prceval (Prjeval'sk) uyezdinin Şarkratma (Şarkratinsk) volostunda imam olarak seçilen Dosbay Satıbaldıoğlu'nun atanması hk.], [IV] [Prceval uyazındağı Acı iline...] – [Согласно избранію волостныхъ...], 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 1, [Prceval (Prjeval'sk) uyezdinin Acı (Adjinsk) volostunda imam olarak seçilen Tülekбай Sasıkbayoğlu'nun atanması hk.]

1488. A. Mel'sin, Buyırıqdan başka sözdér, Aydavdağılar turadan – Отдѣлъ Неоффиціальный, Изъ міра отверженныхъ, Магометане-Усанбай Маразгали, 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 1-3, [(29. sayıdaki yazının devamı) Müstear adı L. Mel'sin olan P. F. Yakuboviç'in "V Mire Otverjennih" [Reddedilmişlerin Dünyasında] adlı esirinden Şelayskiy hapishanesinde tutulan Müslüman mahkûmları anlatan iki bölümlük örnek hk.]

1489. "T. O. V." Gazetesi, K. A. Belovskiy, Halkdın savlığına cèrdem kılatın orıs қавиминіń Torğay oblasındağı Қостанай деген қалаға қосдап дèrigerler cibergeniniń қысқа beyanı – Краткій отчетъ о дѣятельности врачебнаго отряда, командированного Русскимъ обществомъ охраненія народнаго здравія, въ кустанайскомъ уѣздѣ, Тургайской области, 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 2-4, [Rus

“Halk Sağlığını Koruma Cemiyeti” tarafından Torğay (Turgay) oblastinin Kostanay (Kustanay) uyezdine görevle gönderilen doktor grubunun faaliyetlerinin kısa raporu hk.]

1490.D. N. Mamin-Sibiryak, Aқbozat – [Акъ-Бозатъ], 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 3-4, [(29. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Buharbay ile Akbozat hakkındaki “Akbozat” adlı efsane-hikâye hk.]

1491.İmzalı, [Türli haberlar] – Разныя извѣстія, [I] [] – [Для духовныхъ лицъ магометанскаго...], 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 4, [Molla adaylarından Rusça bildiğine dair belgeninin isteneceği hk.], [II] [] – Тургайская ярмарка, 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 4, [Turgay panayırı hk.], [III] [] – [Военнымъ министромъ разработанъ...], 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 4, [Türkistan bölgesinde halk mahkemesinin kurulması için Askeri Bakanlık tarafından hazırlanan ve Adalet Bakanlığı’na gönderilen proje hk.], [IV] [] – Земскій сборъ въ Степи, 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 4, [Devlet Kurulu tasarısıyla onaylanan Dala Vilayeti’nde göçebelerden alınacak vergi miktarı hk.], [V] [] – Заявки на нефть, 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 4, [Fergana oblastinin Kokand uyezdinde petrol arama çalışmaları için yapılan başvurular hk.], [VI] [] – [Въ одномъ изъ приказовъ...], 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 4, [Oş Rus-Tuzem okulunu ziyaret eden Fergana ilinin askeri valisinin ziyaret hakkındaki görüşü hk.], [VII] “R.[usskiy] T.[urkistan]” Gazetesi, [] – Въ киргизскихъ волостяхъ...], 29 Avğusd 1899, No: 30, s. 4, [Cetisuv (Semireç’ye) ilinin Kazak volostlarında Kazakların yerine Rus kâtipleri atama teklifi ve bunun üzerine Kazaklar arasında Rus okullarında okuyan Kazak çocukların işsiz kalacağı ve artık Rus okullarında okumaya gerek olmadığı düşüncesi hk.]

1492.II. Nikola, Buyırқdar cazılatın bölegi, [Aқ padşah hazretleri ministr...] – [Государь Императоръ по положенію...], 5 Séntabr 1899, No: 31, s. 1, [1-15 Oktyabr günleri arasında Cetisuv (Semireç’ye) oblastinin Prjeval’sk şehrinde panayır düzenleme ve ilk üç gün vergi almama izni hk.]

1493.General-Mayor Karpov, Sémey oblasına çıққан buyırқ – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Семипалатинской Области, 5 Séntyabr 1899, No: 31, s. 1, [Zaysan uyezdinin Mañrak (Manrask) volostunun imamı Makuş Alihanoglu’nun ölümünden dolayı listeden çıkartılması hk.]

1494.A. Mel’şin, Buyırıkdan başka sözdér, Қавым ortasınan çıқmışтар halunen, Müslüman-yaғni Üsénbay Mirza Ali – Отдѣль Неофициальный, Изъ міра отверженныхъ, Магометане-Усанбай Маразгали, 5 Сéntabr 1899, No: 31, s. 1-4, [(30. sayıdaki yazının devamı) Müstear adı L. Mel’şin olan P. F. Yakuboviç’in “V Mire Otverjennih” [Reddedilmişlerin Dünyasında] adlı esirinden Şelayskiy hapishanesinde tutulan Müslüman mahkûmları anlatan iki bölümlük örnek hk.]

1495.“R.[usskiy] T.[urkistan]” Gazetesi, Саѣа izbor – Новый сборникъ, 5 Сéntabr 1899, No: 31, s. 3-4, [Түркistan Genel Valiliği tarafından “Sbornik Materialov Po Musul’manstvu” [Müslümanların Materyallerin Mecmuası] yayımlamak istemesi ve mecmuanın programı ve içeriği ve ilgililerin bununla ilgili materyaller gönderme isteği hk.]

1496.General-Leytenant İvanov, Buyırıkdar cazılâtın bölegi, Сétisuv oblısına çıққан buyırık – Отдѣль Официальный, Приказы По Семирѣченской Области, 12 (Rusça metinde) 13 (Kazakça metinde) Сéntabr 1899, No: 32, s. 1, [23 May günü kaçан mahkûmları yakalamada yardımcı olan Kazaklara teşekkür hk.]

1497.A. Mel’şin, Buyırıkdan başka sözdér, Қавым ortasınan çıқmışтар halunen, Müslüman-yaғni Üsénbay Mirza Ali – Отдѣль Неофициальный, Изъ міра отверженныхъ, Успокоение, 12 (Rusça metinde) 13 (Kazakça metinde) Сéntabr 1899, No: 32, s. 1-4, [(31. sayıdaki yazının devamı) Müstear adı L. Mel’şin olan P. F. Yakuboviç’in “V Mire Otverjennih” [Reddedilmişlerin Dünyasında] adlı esirinden Şelayskiy hapishanesinde tutulan Müslüman mahkûmların anlatan iki bölümlük örnek hk.]

1498.K., Sıғır minen koy satılғанı Konstantino-Éléniskay carmenka 1899’nçi cılғı Aқmola қалasındaғı – Цифровыя Свѣдѣнія О Константино-Еленинской Ярмаркѣ Въ Гор. Акмолинскѣ За 1899 Годъ, 12 (Rusça metinde) 13 (Kazakça metinde) Сéntabr 1899, No: 32, s. 3-4, [1899 yılında Akmola (Akmolinsk) şehrinde düzenlenen Konstantino-Yeleniysk panayırının sayısal verileri hk.]

1499.М. İşmuhametov, [Қазақ Мақалы, Yazuvçıdan bir éki söz] – Киргизскія Пословицы, Предисловіе, 12 (Rusça metinde) 13 (Kazakça metinde) Сéntabr 1899, No: 32, s. 3-4, [М. İşmuhametov’un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar

arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazakların atasözleri hk.]

1500. “R.[usskiy] T.[urkistan]” Gazetesi, Caña izbor – [Новый сборникъ], 12 (Rusça metinde) 13 (Kazakça metinde) Séntabr 1899, No: 32, s. 3-4, [(31. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Türkistan Genel Valiliği tarafından “Sbornik Materialov Po Musul’manstvu” [Müslümanların Materyallerin Mecmuası] yayımlamak istemesi ve mecmuanın programı ve içeriği ve ilgililerin bununla ilgili materyaller gönderme isteği hk.]

1501. A. Mel’şin, Buyırkıdan başka sözdér, Qavım ortasınan çıkmıştar halunan, Müslüman-yağni Üsénbay Mirza Ali – Отдѣль Неофициальный, Изъ міра отверженныхъ, Успокоение, 19 Séntabr 1899, No: 33, s. 1-3, [(32. sayıdaki yazının devamı) Müstear adı L. Mel’şin olan P. F. Yakuboviç’in “V Mire Otverjennih” [Reddedilmişlerin Dünyasında] adlı esirinden Şelayskiy hapishanesinde tutulan Müslüman mahkûmları anlatan iki bölümlük örnek hk.]

1502. G. A. Berg, Baksı – Баксы, 19 Séntabr 1899, No: 33, s. 3-4, [G. A. Berg’in Kazak “Baksı”larla görüşüp ve “Taşkent”te çıkan “Russkiy Turkistan” gazetesinin “İz Sonnago Goroda” [Uykulu şehirden] adıyla yayımlanan hatıra yazısı hk.]

1503. “R.[usskiy] T.[urkistan]” Gazetesi, Caña izbor – [Новый сборникъ], 19 Séntabr 1899, No: 33, s. 4, [(32. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Türkistan Genel Valiliği tarafından “Sbornik Materialov Po Musul’manstvu” [Müslümanların Materyallerin Mecmuası] yayımlamak istemesi ve mecmuanın programı ve içeriği ve ilgililerin bununla ilgili materyaller gönderme isteği hk.]

1504. M. İşmuhametov, Qazaq Maqalı, Yazuvçıdan bir éki söz – Киргизскія Пословицы, 19 Séntabr 1899, No: 33 (Kazakça kısmının başlangıcı bu sayıdadır), s. 3-4, [(32. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov’un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1505. İmzalı, Buyırkıdar cazılâtın bölegi – Отдѣль Официальный, Приказы, [I] General-Mayor Karpov, Sémey oblasına çıkkan buyırık – По Семипалатинской Области, [I] [1899’nçi cılı zémanskiy izborların...] – [Изъ поступившаго донесенія...], 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 1, [Karkaralı (Karkaralinsk) uyezinde zemski vergilerin

tmamının toplanmasından duyulan memnuniyet ve bundan dolayı uyezd naçal'nikine teşekkür edilmesi hk.], [I] [Kır Vilayatinin nizamının 98'nci istatyası...] – [Согласно 98 ст. Степного Положенія...], 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 1, [Dala Vilayeti'nin Nizamnamesinin 98 maddesi uyarınca Semey (Semipalatinsk) şehrinin "Sart" adlı mescidine Ahmedcan Muslicanoğlu'nun atanması hk.], [II] General-Leytenant İvanov, Cétisuv oblısına çıkkın buyırık – По Семирѣченской Области, [I] [Bişpék uyazının Saltanay iliniñ] – [Согласно избранію волостныхъ...], 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 1, [Pişpek uyezdinin Saltan (Sultanovsk) volostunda imam olarak seçilen Toktoğul Sabataroğlu'nun atanması hk.], [II] [Pirceval uyazının Ceti Ökiz iliniñ...] – [Согласно избранію волостныхъ...], 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 1, [Prceval (Prjeval'sk) uyezdinin Zapadno-Detuguzovsk) volostunda imam olarak seçilen Moldabek İstambekoğlu'nun atanması hk.], [III] [Almatı uyazının Malıbay bolosınıñ...] – [Согласно избранію волостныхъ...], 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 1, [Almatı (Verniy) uyezdinin Malıbay (Malıbayevsk) volostunda imam olarak seçilen Nurullah Ahun Abdul Abcinoğlu'nun atanması hk.]

1506.A. Mel'shin, Buyırıldan başka sözdér, Qavım ortasınan çıkmıştar halunen, Müslüman-yağni Üsénbay Mirza Ali – Отдѣль Неофициальный, Изъ міра отверженныхъ, Успокоеніе, 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 1-3, [(33. sayıdaki yazının devamı) Müstear adı L. Mel'shin olan P. F. Yakuboviç'in "V Mire Otverjennih" [Reddedilmişlerin Dünyasında] adlı esirinden Şelayskiy hapishanesinde tutulan Müslüman mahkûmları anlatan iki bölümlük örnek hk.]

1507.Babay Berkut, Zaysan uyazunan kélgen habar – Корреспонденція Изъ Зайсанскаго уѣзда, 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 2-4, [Zaysan uyezinde çekirgelerin verdiği zarar ve alınan önlemler hk.]

1508.M. İşmuhametov, Qazaq Maqalı – Киргизскія Пословицы, 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 3-4, [(33. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov'un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1509.İmzalı, [Türli habarlar] – Разныя извѣстія, [I] "Oesterreichische Monatsschrift für den Orient" Gazetesi, [I] – [Въ № 6 Oesterreichische Monatsschrift für den Orient мы...], 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 4, [Orta Asya'da 1898 yılında pamuk ekimi ve rekoltesi ile

ilgili Tiflis'teki Avusturyalı konsolun "Osterreichische Monatsschrift fur den Orient" gazetesinde çıkan raporu hk.], [II] [] – [Степнымъ Генераль-Губернаторомъ...], 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 4, [At hırsızları yüzünden resmi idarelere Dala Vilayeti valisinin Kazak cemiyetlerine zararın nisbetinde para cezası verme meselesini görüşmesi hk.], [III] [] – [Въ г. Иргизъ, Тургайской области...], 26 Séntabr 1899, No: 34, s. 4, [Torğay (Turgay) oblastinin İrgiz şehrinde 30000 rubleye mal olan ve iki sınıflı Rus-Kazak uçilişçe bina inşasının yapılması hk.]

1510. Baron Taube, Buyırkdar cazılatın bölegi, Qır Vilayatına çıqқан buyırk – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 2 Oktabr 1899, No: 35, s. 1, [Yaptıkları hizmetlerden dolayı Kazakların ve Rus memurların ödüllendirilmesi hk.]

1511. A. Mel'sin, Buyırkdan başka sözdér, Qavım ortasınan çıkmıştar halunan, Müslüman-yağni Üsénbay Mirza Ali – Отдѣль Неоффиціальный, Изъ міра отверженныхъ, Успокоение, 2 Oktabr 1899, No: 35, s. 1-3, [(34. sayıdaki yazının devamı) Müstear adı L. Mel'sin olan P. F. Yakuboviç'in "V Mire Otverjennih" [Reddedilmişlerin Dünyasında] adlı esirinden Şelayskiy hapishanesinde tutulan Müslüman mahkûmları anlatan iki bölümlük örnek hk.]

1512. İmzasız, Quruğan suv – Сухая Рѣка, 2 Oktabr 1899, No: 35, s. 3-4, [Sulama, ağaçlandırma, nehirlerin kurumasının kötü neticeleri ve dünyada kuruyan nehirlerden örnekler ve Orta Asya'daki nehirler hk.]

1513. A. K., 1898'nçi cılğı Atbasardıñ Qazaq-Orıs istanisasında bolğan Pétrof carminkasına kélgen mal – Свѣдѣнія о Петровской ярмаркѣ въ казачьей станицѣ Атбасарской въ 1899 году, 2 Oktabr 1899, No: 35, s. 3-4, [Atbasar'ın Rus Kazaklarının stanitsasında 1899 yılında düzenlenen Petrovsk panayırı hk.]

1514. İmzalı, [Türli habarlar] – Разныя Извѣстія, [I] Qazaq oyunçusu – Артисты-киргизы, 2 Oktabr 1899, No: 35-(Kazakça kısım 36. sayıdadır), s. 4-5, [Akmola (Akmolinsk) oblastinden birkaç Kazak erkek ve bayan artistin Avrupa'da Kazakları tanıtmaya amacıyla milli giyimli ve milli çalgıları "dombıra" eşliğinde Kazakça ve Rusça şarkılar söyleyen bir grup kurup turneye çıkmaları ve Moskova, Petersburg ve Paris'teki sergiye de gidecekleri hk.], [II] "Turk.[estanskiy] Vestnik" Gazetesi, [Türkistan Féstnik dégen gazétiniñ...] – [По сообщенію "Турк. Вѣстника" въ

Ташкентъ...], 2 Oktabr 1899, No: 35-(Kazakça kısım 36. sayıdadır), s. 4-5, [Amu-Derya civarında kaplanların çoğalıp zarar vermesi ve onlara karşı alınan önlemler hk.], [III] “Sb. Vestnik” Gazetesi, [Taşkent kalesine Sibirskiy Féstnik...] – [Въ Ташкентъ, по словамъ...], 2 Oktabr 1899, No: 35-(Kazakça kısım 36. sayıdadır), s. 4-5, [Taşkent’te bulunan ve Betpak Dala’yı (Aç Step) Sır-Derya nehrinde kanallar açarak sulandırmayı amaçlayan ve bu iş için 150 milyon ruble yatıran Amerikalı mühendis hk.]

1515.General-Leytenant İvanov, Buyırıkdar cazılâtın bölegi, Cétisuv oblısına çıkkan buyırık – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Семирѣченской Области, 9 Oktabr 1899, No: 36, s. 1, [Prceval (Prjeval’sk) oblastinin Ton (Tonsk) volostunda imam olarak seçilen Soyrabay Almatioğlu’nun atanması hk.]

1516.A. Mel’şin, Buyırıkdan başka sözdér, Qavım ortasınan çıkmıştar halunan, Müslüman-yağni Üsénbay Mirza Ali – [Отдѣлъ Неоффиціальный, Изъ міра отверженныхъ, Успокоение], 9 Oktabr 1899, No: 36, s. 1-3, [(35. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Müstear adı L. Mel’şin olan P. F. Yakuboviç’in “V Mire Otverjennih” [Reddedilmişlerin Dünyasında] adlı esirinden Şelayskiy hapishanesinde tutulan Müslüman mahkûmları anlatan iki bölümlük örnek hk.]

1517.“Russkiy Turkistan” Gazetesinin Muhabiri, Qoşkaratanıñ köşbeli medresesi – Отдѣлъ Неоффиціальный, Кочкаратинская кочевая школа. (Корр. “Русск. Турк.”), 9 Oktabr 1899, No: 36, s. 1-4, [Çimkent uyezdinin Qoşkarata geçici ve taşınabilir okulun 28 İyün’ günü açılması ve eğitim faaliyetlerine başlaması, Kazakların gösterdikleri ilgi, Kazakların eğitim ve kültürel faaliyetleri hk.]

1518.M. İşmuhametov, Qazaq Maqalı – Киргизскія Пословицы, 9 Oktabr 1899, No: 36, s. 2-5, [(34. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov’un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1519.Ye. Kudryavtsev, [Mağlumname] – Объявленія, Открыта подписка на 1900 годъ на политическо-общественную и литературную газету “Енисей”, 9 Oktabr 1899, No: 36, 37, 38, 39, 40, s. 3-4, [Krasnoyarsk şehrinde yayımcı-redaktör Ye. Kudryavtsev tarafından haftada üç kez yayımlanan siyasî-içtimaî ve edebî gazete “Yenisey”in 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı ve gazetenin programı hk.]

- 1520.**G. Abaza, Qır Vilayatınıñ Qazaqça gazétin 1900'nçi cılğa alıp turuvğa boladı. Bul gazétin çıqqanına onuçinçi cıl – Принимается подписка на 1900 годъ На “Киргизскую Степную Газету” (годъ изданія XIII-й.), 17 Oktabr 1899, No: 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, s. 1, [Dala Vilayatınıñ Gazeti'nin 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı, gazetenin plan ve programı ve yazar kadrosu hk.]
- 1521.**İmzasız, [] – Отдѣлъ Оффиціальный, Отъ Министерства Финансовъ, 17 Oktabr 1899, No: 37, s. 2, [Yeni çıkan 5, 10 ve 25 rublelik para küpürleri hk.]
- 1522.**İmzasız, Buyırqdar cazılatın bölegi, Cariye buyırqname – Циркуляръ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ Господину Губернатору № 29. 13 Сентября 1899 г., 17 Oktabr 1899, No: 37, s. 2, [İç İşleri Bakanlığı'nın 5, 10 ve 25 rublelik eski paraların değışimi ve değışim yapılabilecek yerlerle ilgili genelgesi hk]
- 1523.**Orta Cüz, Buyırqdan başqa sözdér, Qus kéñesi – Отдѣлъ Неоффиціальный, Басня. Человѣкъ И Птичка, 17 Oktabr 1899, No: 37, s. 2, [“Çelovek i Ptıçka” [İnsan ile Kuş] adlı fabl hk.]
- 1524.**N. P. [Pantusov], Çirçik suvındağı Müslümandardıñ mazardarı turasınan – О мусульманскихъ святыняхъ на рѣкѣ Чирчикъ, 17 Oktabr 1899, No: 37, s. 2-3, [Taşkent yakınlarından akan Çirçik nehri ve Hz. Ali (R.A.) ve nehir kenarındaki mezarlarla ilgili dinî hikâyeler hk]
- 1525.**M. İşmuhametov, Qazaq Maqalı – Киргизскія Пословицы, 17 Oktabr 1899, No: 37, s. 3-4, [(36. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov'un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]
- 1526.**“Zak. Oboz.” Gazetesinin Taşkent muhabiri, Türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 17 Oktabr 1899, No: 37, s. 3-4, [Taşkent idaresinin çekirgeye karşı aldığı önlem ve mücadelesi hk.]
- 1527.**Baron Taube, Buyırqdar cazılatın bölegi, Qır Vilayatına çıqqan buyruq – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 24 Oktabr 1899, No: 38, s. 2, [Dala Vilayeti'nde vergileri zamanında ve eksiksiz toplayan memurlara teşekkür hk.]
- 1528.**N. P.[antusov], Buyırqdan başqa sözdér, Çirçik suvındağı Müslümandardıñ mazardarı turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, О мусульманскихъ святыняхъ на

рѣкъ Чирчикъ, 24 Oktabr 1899, No: 38, s. 2-3, [(37. sayıdaki yazının devamı) Taşkent yakınlarından akan Çirçik nehri ve Hz. Ali (R.A.) ve nehir kenarındaki mezarlarla ilgili dinî hikâyeler hk]

1529. M. İşmuhametov, Қазақ Мақалы – Киргизскія Пословицы, 24 Oktabr 1899, No: 38, s. 3-4, [(37. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov'un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1530. İmzalı, Түрлі habarlar – Разныя Извѣстія, [I] Саманнн сѣри – Неутѣшительныя вѣсти, 24 Oktabr 1899, No: 38, s. 3-4, [Aktöbe (Aktyübinsk), İrgiz ve Kostanay (Kustanay) uyezdlerinde yağmurun yağmaması hk.], [II] [38'nci Afguste Almatı қаласынн...] – [30 августа въ Вѣрненской...], 24 Oktabr 1899, No: 38, s. 4, [Almatı (Verniy) şehir idaresinde tüccarların panayır düzenleme meselesi ile ilgili yaptıkları toplantı hk.], [III] [Ört Kiñ Aral iluniñ birinçi avıluniñ...] – [Пожары Въ предѣлахъ № 1 аула...], 24 Oktabr 1899, No: 38, s. 4, [Kin Aral (Kin-Aral'sk) volostunun 1 No'lu köyünde 16 Avgust günü çıkan yangın ve verdiği zararlar hk.], [IV] “St. Kr.” Gazetesi, [Kérekudan «İstébnoy Kray» dégen gazétga...] – [Изъ Павлодара въ “Ст. Кр.” сообщаютъ...], 24 Oktabr 1899, No: 38, s. 4, [Kereku'de (Pavlodar) 4 Avgust günü çıkan yangın ve zararı hk.]

1531. İmzalı, [Mağlumname] – Объявленія, [I] [] – Открыта подписка на 1900 г. на ежедневное изданіе газеты “Восточное Обозрѣніе”, 24 Oktabr 1899, No: 38, 39, 40, 41, 42, 45, s. 4, [İrkutsk'ta günlük yayımlanan “Vostoçnoye Obozreniye” gazetesinin 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [II] G. V. Preysman, [] – Открыта подписка на “Сибирский Вѣстникъ” на 1900 г., 24 Oktabr 1899, No: 38, 39, 40, 41, 42, 49, s. 4, [Redaktör-yayımcı G. V. Preysman tarafından yayımlanan günlük siyasî, edebî ve toplumsal yaşamın günlük gazetesi olan “Sibirskiy Vestnik”in 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1532. General-Leytenant İvanov, Buyırқdar cazılatın bölegi, Cétisuv oblısına çıққан buyırқ – Отдѣлъ Оффиціальннй, Приказы По Семирѣченской Области, [I] [Prceval uyazına қараған Turgen iline...] – [Согласно избранію волостныхъ выборныхъ Тургенской...], 31 Oktabr 1899, No: 39, s. 2, [Prceval (Prjeval'sk) uyezdinin Turgen volostunda imam olarak seçilen Şaydullah Kédinoğlu'nun atanması

hk.], [II] [Bişpek uyazine qarağan Abayılda iline...] – [Согласно избранію волостныхъ выборныхъ Абайльдинской...], 31 Oktabr 1899, No: 39, s. 2, [Pişpek uyezдинin Abayılda (Abail'dinsk) volostunda imam olarak seçilen Abtabaşı Muratalioğlu'nun atanması hk.]

1533.Orta Cüz, Buyırqdan başqa sözdér, Bayğuz – Отдѣль Неофициальный, Байгызъ (Киргизская легенда), 31 Oktabr 1899, No: 39, s. 2-3, [Süleyman Paşa ile ilgili “Baygız” adlı Kazak efsanesi hk.]

1534.N. P.[antusov], Çirçik suvındağı Müslümandardıñ mazardarı turasınan – О мусульманскихъ святыняхъ на рѣкѣ Чирчикъ, 31 Oktabr 1899, No: 39, s. 3-4, [(38. sayıdaki yazının devamı) Taşkent yakınlarından akan Çirçik nehri ve Hz. Ali (R.A.) ve nehir kenarındaki mezarlarla ilgili dinî hikâyeler hk.]

1535.“Peterb.[urgskiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, Buyırqdan başqa sözdér, Dura soğuv turasınan – Отдѣль Неофициальный, Къ вопросу о тѣлесномъ наказаніи, 7 Noyabr 1899, No: 40, s. 2-3, [Mahkumlara bedensel/cismanî cezaların kaldırılması hk.]

1536.Orta Cüz, Buyırqdan başqa sözdér, Bayğuz – Байгызъ (Киргизская легенда), 7 Noyabr 1899, No: 40, s. 3-4, [(39. sayıdaki yazının devamı) Süleyman Paşa ile ilgili “Baygız” adlı Kazak efsanesi hk.]

1537.İmzasız, Türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 7 Noyabr 1899, No: 40, s. 3-4, [Dala Vilayeti'nin oblastleri için açılacak olan borç-tasarruf veznelerinin tüzüğünün onaylanması hk.]

1538.İmzasız, Buyırqdar cazılatın bölegi – Отдѣль Официальный, 9 Noyabr 1899, No: 41, s. 2, [Maliye Bakanlığı'nın Orta Asya'da gümrük kontrol noktaları açma talebi ve açılacak noktalar hk.]

1539.Dökey Baycumırov (Gazetenin muhabiri), Buyırqdan başqa sözdér, Köp Köl syezi – Отдѣль Неофициальный, Съѣздъ На Озерѣ Кубъ-Куль (Корр. “Кир. Степ. Газ.”), 9 Noyabr 1899, No: 41, s. 2-3, [25 Avgust günü Bayan Avıl civarındaki 8 volostun Köp Köl gölü civarında at hırsızlığı, başlık parası, mahkeme ve hukukî işlemlerle ilgili düzenledikleri olağanüstü kurultay ve alınan kararlar hk.]

1540.M. İşmuhametov, Қазақ Мақалы – Киргизскія Пословицы, 9 Noyabr 1899, No: 41, s. 3, [(38. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov'un kitaplardan alıntı

yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1541.“Turk. Ved.” Gazetesi, Türli habarlar – Разныя Извѣстія, 9 Noyabr 1899, No: 41, s. 3-4, [Karmakçı'deki Kazakların sağlık, eğitim durumu ve Karmakçı'ye gelen Buharalı ve Tatar muhacirlerin durumu hk.]

1542.P. Makuşin (Yayımcı), [] – Объявленія, VII Годъ Изданія. Открыта подписка на 1900 г. На Ежедневную Газету “Сибирская Жизнь”, 9 Noyabr 1899, No: 41, 42, 43, s. 4, [Sibirya'da günlük çıkan harc-ı âlem ve redaktörleri P. Makuşin ile A. Makuşin olan “Sibirskaya Jizn” gazetesinin 1900 yılı için verdiği ilan ve programı hk.]

1543.Dökey Baycumırov (Gazetenin muhabiri), Buyırıldan başka sözdér, Köp Köl syezi – Отдѣлъ Неофициальный, Съѣздъ На Озерѣ Кубъ-Куль (Корр. “Кир. Степ. Газ.”), 14 Noyabr 1899, No: 42, s. 2-3, [(41. sayıdaki yazının devamı) 25 Avgust günü Bayan Avıl civarındaki 8 volostun Köp Köl gölü civarında at hırsızlığıyla, başlık parası, mahkeme ve hukukî işlemlerle ilgili düzenledikleri olağanüstü kurultay ve alınan kararlar hk.]

1544.K. Capanov, Menakıp – Некрологъ, 14 Noyabr 1899, No: 42, s. 3-4, [Kereku (Pavlodar) uyezдинin Altıbay (Altıbayevsk) volostunun idarecisi İsa Berdalioglu'nun vefatı ilgili nekrolog, hayatı ve onun hakkındaki olumlu görüşü hk.]

1545.M. İşmuhametov, Қазақ Мақалы – Киргизскія Пословицы, 14 Noyabr 1899, No: 42, s. 3-4, [(41. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov'un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1546.İmzasız, Türli habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Қру-Келекси́й деген сувға сақын...] – [Въ мѣстности, прилегающей...], 14 Noyabr 1899, No: 42-(Kazakça kısmı 41. sayıdadır), s. 3-4, [Taşkent yakınlarındaki Kru-Keles nehri civarındaki ekinlere çekirgelerin verdiği zarar hk.], [II] [Prafitelstbuyuçiy Sénat fermanında 30'nçı Séntabrda...] – [Указомъ правительствующаго сената...], 14 Noyabr 1899, No: 42, s. 4, [Devlet Senatosu'nun 30 Sentyabr günü, yangın veya afette zarar görenlerden mal varlık vergisinin alınmayacağına dair aldığı karar hk.]

1547.Kabulov, Buyırıldan başka sözdér, Қазақ ёyeldarunıñ halدارunan (Torğay Oblosnoy Fédomos Gazétunan) – Отдѣлъ Неофициальный, О судьбѣ киргизской

женщины. (Изъ “Тург. Обл. Вѣд.”), 17 Noyabr 1899, No: 43, s. 2-3, [“Turgayskiye Oblastniye Vedomosti” gazetesinde çıkan Kazak kadının kaderi ile ilgili yazı hk.]

1548.[Korabay] Сапанов, Тѣмир кол cumısı – Павлодаръ. Работы На Желѣзной Дорогѣ. (Корр. “Кир. Степ. Газ.”), 17 Noyabr 1899, No: 43, s. 3-4, [Kereku (Pavlodar) tüccarlarında A. İ. Derov tarafından kömür madeninden fabrikaya kadar yaptırdığı “Voskresenskiy” demir yolu ve inşaat sırasında ve sonrasında yaşanan olaylar hk.]

1549.M. İşmuhametov, Қазақ Мақалы – Киргизскія Пословицы, 17 Noyabr 1899, No: 43, s. 3-4, [(42. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov’un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1550.M. Ye. Vinogradov, [] – Объявленія, О подпискѣ на общественно-педагогическую литературную еженедѣльную газету “Жизнь и Школа” съ прилож. “Школьное Обозрѣніе” (г. XII), 17 Noyabr 1899, No: 43, 45, 48, 51, s. 4, [Haftalık sosyo-pedagojik ve edebî “Jizn’ i Şkola” gazetesinin ve ona ek olarak çıkan “Şkol’noye Obozreniye”nin abonelik ilan ve içeriği hk.]

1551.R. Marsekov (İstudent), Буырықдан басқа сөздѣр, Saylav hem onıñ ahırğı zalalı – Отдѣлъ Неофициальный, Сайлау и его вредныя послѣдствія, 20 Noyabr 1899, No: 44, s. 2-4, [“Seçimlerin” Kazak medeni hayatına, ziraatına ve adli işlerine verdiği zarar ve bunun örnekleri hk.]

1552.Sahip Abselamoğlu, Sémey uyazınay hat – Корреспонденція (Изъ Семипалатинскаго уѣзда), 20 Noyabr 1899, No: 44, s. 3-4, [Semey (Semipalatinsk) uyezdindeki ziraatla ilgili haberler hk.]

1553.M. İşmuhametov, Қазақ Мақалы – Киргизскія Пословицы, 20 Noyabr 1899, No: 44, s. 3-4, [(43. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov’un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1554.P. N. Yelagina, [] – Объявленія, [I] [] – Открыта Подписка на 1900 годъ Иллюстрированный сельско-хозяйственный журналъ “Деревня”, 20 Noyabr 1899, No: 44, 45, 46, s. 3-4, [Resimli tarım dergisi “Derevnya”nın 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [II] [] – “Крестьянское Хозяйство” Новый,

ежемѣсячный Иллюстрированный Сельско-хозяйственный Журналъ, 20 Noyabr 1899, No: 44, 45, 46, s. 4, [Yeni çıkan aylık ve resimli “Krestyanskoye Hozyaystvo” dergisinin 1899 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1555.General-Mayor İvanov, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Cétisuv oblısına çıққан buyırık – Отдѣлъ Оффиціальный, По Семирѣченской Области, 25 Noyabr 1899, No: 45, s. 2, [Carkent (Djarkent) uyezдинin Budeti (Budetinsk) volostunun 3 No’lu auluna Caksılık Caksınoğlu’nun atanması hk.]

1556.R. Marsekov (İstudent), Buyırıkdan başқа sözdér, Saylav hem onıñ ahırğı zalalı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Сайлау и его вредныя послѣдствія, 25 Noyabr 1899, No: 45, s. 2-3, [(44. sayıdaki yazının devamı) “Seçimlerin” Kazak medeni hayatına, ziraatına ve adli işlerine verdiği zarar ve bunun örnekleri hk.]

1557.Bilal Baysımakoğlu, Kéreku uyazınay hat – Корреспонденція (Изъ Павлодарскаго уѣзда), 25 Noyabr 1899, No: 45, s. 3-4, [Kazaklarda beşik kertmesi âdeti, ölen kardeşin eşini küçük kardeşe evlendirme, başlık parası yüzünden genç kızların zengin ihtiyarlarla evlendirme âdeti ve bunların doğurduğu sorunlar hk.]

1558.R. Marsekov (İstudent), Buyırıkdan başқа sözdér, Saylav hem onıñ ahırğı zalalı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Сайлау и его вредныя послѣдствія, 28 Noyabr 1899, No: 46, s. 2-3, [(45. sayıdaki yazının devamı) “Seçimlerin” Kazak medeni hayatına, ziraatına ve adli işlerine verdiği zarar ve bunun örnekleri hk.]

1559.İmzasız, Susız daladan қалайсе көр суv ығаруp aluv turası – Какъ добыть воду въ безводной степи, 28 Noyabr 1899, No: 46, s. 2-4, [Susuz steplerde karları tutarak su elde etme yöntemi ve bununla ilgili Dala Vilayeti kançelaryası tarafından bastırılan ve gazetenin de 1896 yılının 44 ve 45. sayılarında yayımlanan kitap hk.]

1560.M. İşmuhametov, Қазақ Мақалы – Киргизскія Пословицы, 28 Noyabr 1899, No: 46, s. 4, [(44. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov’un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1561.General-Mayor İvanov, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Cariye buyırıkname Cétisuv oblosınıñ vayannay gubernatorınıñ ornını eda kılıp turğuvçiniñ ығарғаны – Отдѣлъ Оффиціальный, Циркуляръ И. д. Военнаго Губернатора Семирѣченской Области

Отъ 9 ноябръ 1899 г. №14899, 2 Dékabr 1899, No: 47, s. 2, [Kazak topraklarını kiraya verme ile ilgili çıkan genelge hk.]

1562. Kökçetavılık, Buyırıqdan başka sözdér, Kökçetavda bolğan okrucnoy sud – Отдѣль Неофициальный, Окружный Судъ (Корр. изъ Кокчетав. уѣзда), 2 Dékabr 1899, No: 47, s. 2-3, [Avgust ayının sonunda Kökçetav uyezdine gelen Omsk Bölge Mahkemesi ve baktığı davalar ve halk üzerinde bıraktığı etki hk.]

1563. N. P.[antusov], Sartdardıñ kız beruv minen ölgenderdi kömüv rèsimleri – Свадебные и похоронные обряды у сартовъ, 2 Dékabr 1899, No: 47, s. 3-4, [Sartların evlilik ve cenaze törenleri/merasimleri hk.]

1564. M. İşmuhametov, Қазақ Мақалы – Киргизскія Пословицы, 2 Dékabr 1899, No: 47, s. 3-4, [(46. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov'un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1565. N. P.[antusov], Buyırıqdan başka sözdér, Sartdardıñ kız beruv minen ölgenderdi kömüv rèsimleri Отдѣль Неофициальный, Свадебные и похоронные обряды у сартовъ, 5 Dékabr 1899, No: 48, s. 2-3, [(47. sayıdaki yazının devamı) Sartların evlilik ve cenaze törenleri/merasimleri hk.]

1566. M. İşmuhametov, Қазақ Мақалы – Киргизскія Пословицы, 5 Dékabr 1899, No: 48, s. 2-3, [(47. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov'un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1567. İmzalı, Türli habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Sib. Jizn” Gazetesi, [Sibirskiy Cizni dégen gazétda cer aytır...] – [Корресп. «Сиб. Жизнь» сообщает..., 5 Dékabr 1899, No: 48, s. 3-4, [Semey (Semipalatinsk) oblastinin naçalniklerinin, İç İşleri Bakanlığı tarafından düzenlenen yeni Dala Vilayeti Nizamnamesini görüşmek üzere kurultayda bir araya gelmeleri hk.], [II] Sémey oblosında balık ustav turasınan – Рыболовство въ Семипалат. обл., 5 Dékabr 1899, No: 48, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) oblastindeki balık avlama yerleri ve avlanan balık miktarı hk.], [III] Maқта égip bayқаутуğın saydar – Опытныя хлопковыя поля, 5 Dékabr 1899, No: 48, s. 4, [Tarım Bakanlığı, pamuğun kalitesini artırmak, doğru ve faydalı ekim

yöntemlerini geliştirmek amacıyla Semerkant ve Fergana oblastlerinde deneysel/kaliteli pamuk ekim yapmaya başlaması hk.]

1568.İmzasız, [Mağlumname] – Объявления, Открыта Подписка На “Сибирский Листокъ” на 1900 годъ, 5 Dékabr 1899, No: 48, 49, 51, s. 4, [Tobol’sk’ta haftada iki kez çıkan “Sibirskiy Listok” gazetesinin 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1569.İmzasız, Gélecek 1900’nçi cılı Қazaқ gazéti...] – [Съ будущаго 1900 г. Киргизская Степная Газета...], 8 Dékabr 1899, No: 49, 50, 51, 52 s. 1, [1900 senesinden itibaren Dala Vilayetiniñ Gazeti’nin Cetisuv (Semireç’ye) oblasti volostlarının memurlarına ücretsiz gönderilmeyeceği ve isteyenlerin 3 rubleye abone olabilecekleri hk.]

1570.Orta-cüz, Buyırıldan başka sözdér, Töreçiden қалмайдı, aytuçiden қаладı – Отдѣлъ Неофициальный, Легенда, 8 Dékabr 1899, No: 49, s. 2-3, [“Töreşiden kalmaydı, aytuvşiden kaladı” adlı efsane hk.]

1571.İ. İ. Kraft, Қazaқ құldarı турасınан – Рабство въ киргизскихъ степяхъ, 8 Dékabr 1899, No: 49, s. 2-4, [28 Oktyabr günü İ. İ. Kraft’ın Arkeoloji Cemiyeti’ne “Kazak Steplerindeki Kölelik” tarihiyle ilgili sunduğu bildirisi hk.]

1572.M. İşmuhametov, Қazaқ Мақалı – Киргизскія Пословицы, 8 Dékabr 1899, No: 49, s. 3-4, [(48. sayıdaki yazının devamı) M. İşmuhametov’un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1573.İmzalı, [Mağlumname] – Объявления, [I] İsmail Gasprinskiy, [] – Открыта Подписка На 1900 годъ На Литературную И Политическую Еженедѣльную Газету “Переводчик-Терджиманъ”, 8 Dékabr 1899, No: 49, 51, s. 3, [İlk günlerinden itibaren kendisine, Rusya Müslümanların “Eğitimini” ve “Üretkenliği” artırma ve Ruslarla yakın “İletişimi” sağlama gibi üç kelime ile ifade eden haftalık edebî ve siyasî “Tercüman-Perevodçik” gazetesinin 1900 yılı için verdiği ilan ve programı hk.], [II] A. G. Demin (Redaktör), [] – Открыта Подписка На Общественно-литературную газету “Степной Край”, 8 Dékabr 1899, No: 49, 50, 51, 52, s. 4, [Omsk’ta haftada üç defa çıkan sosyo-edebî “Stepnoy Kray” gazetesinin 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1574. Ğarip Navkaslar (Garip hastalar), Buyırqdan başqa sözdér, Bir az söz dèrigerlik turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, Корреспонденція Изъ Баянъ-аула, 12 Дѣкабр 1899, No: 50, s. 2-3, [Bayan Avıl çevresindeki sekiz avılda verilen sağık hizmetleri hk.]

1575. D. N. Cetpisbayev (“T. V.” Gazetesi), Temirlanıñ orı – Ровъ Тамерлана (Преданіе), 12 Дѣкабр 1899, No: 50, s. 3-4, [Balhas gölü ile İli nehri arasında Timur’un kazdırdığı hendekle ilgili menkıbe ve Kazaklardaki bu menkıbenin “Aksak Kulan, Çuçi-Han, curakum saman çöçiğan”ın varyantı (bu varyant gazetenin 1897 yılının 13, 14 ve 18 sayılarında yayımlanmıştır) olduğu bilgisi hk.]

1576. M. İşmuhametov, Қазақ Мақалы – [Киргизскія Пословицы], 12 Дѣкабр 1899, No: 50, s. 3-4, [(49. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) M. İşmuhametov’un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1577. İmzalı, [] – Объявленія, [I] İ. İ. Evfimovskiy-Mirovitskiy, [] – Продолжается Подписка На 1900 Годъ (XXV Годъ Изданія) На Общественно и Литературную Газету “Оренбургскій Листокъ”, 12 Дѣкабр 1899, No: 50, 51, 52, s. 3, [Sosyo-edebî “Orenburgskiy Listok” adlı gaztesinin 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı, gazetenin içeriği ve programı hk.], [II] [] – “Тургайскія Областныя Вѣдомости” будутъ выходить въ 1900 году одинъ разъ въ неделю: по субботамъ, 12 Дѣкабр 1899, No: 50, 51, 52, s. 4, [“Turgayskiya Oblastniya Vedomsti” gazetesinin 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1578. General-Mayor Karpov, Buyırqdar cazılatın bölegi, Sémey oblosine çıkқан buyruk – Отдѣлъ Официальный, Приказы По Семипалатинской Области, 19 Дѣкабр 1899, No: 51, s. 2, [Kereku (Pavlodar) uyezdinde vergilerin eksiksiz toplanmasından dolayı Podpolkovnik Yantseviç’e teşekkür hk.]

1579. “Prav.[itel’stvenniy] Vestn.[ik]” Gazetesi, Buyırqdan başqa sözdér, Orta Aziya saylarını kòrüge çıkқан ékspéditsiya yağni ğılım faydasını izdev üçün adamdar – Отдѣлъ Неофициальный, Среднеазиатская Экспедиція, 19 Дѣкабр 1899, No: 51, s. 2-3, [1899 yılının yaz aylarında Rus İmparatorluk Coğrafya Cemiyeti tarafından Orta

Asya'ya N. M. Prjeval'skiy ve M. V. Pevtsov'un eski seyahat arkadaşı olan poruçik P. Kozlov başkanlığında gönderilen seyahat ekibi ve araştıracakları yerler hk.]

1580.M. İşmuhametov, [Қазақ Мақалы] – Киргизскія Пословицы, 19 Dékabr 1899, No: 51, s. 2-3, [(49. sayıdaki yazının Rusça kısmının devamı) M. İşmuhametov'un kitaplardan alıntı yapmadan ve sadece Kazaklar arasında derlediği ve Kazakça telaffuzuyla Arap harflerle yazdığı ve Rusçaya genelde mana olarak tercüme ettiği Kazak atasözleri hk.]

1581.G. A. Turkin, Türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 19 Dékabr 1899, No: 51, s. 3, [G. A. Turkin'in "Ural'sk. Jizn'" Gazetesine "Çeyabinsk uyezindeki Başkurtların yok olması" ile ilgili aktardığı uzun hikâye (povest') hk.]

1582."Prav.[itel'stvenniy] Vestn.[ik]" Gazetesi, Buyırıldan başka sözdér, Orta Aziya caylarını қаравға ыққан էкспéditsiya yaғni ğılım faydasını izdev үçün adamdar – Отдѣлъ Неоффиціальный, Среднеазіатская Экспедиція, 26 Dékabr 1899, No: 52, s. 2-3, [(51. sayıdaki yazının devamı) 1899 yılının yaz aylarında Rus İmparatorluk Coğrafiya Cemiyeti tarafından Orta Asya'ya N. M. Prjeval'skiy ve M. V. Pevtsov'un eski seyahat arkadaşı olan poruçik P. Kozlov başkanlığında gönderilen seyahat ekibi ve araştıracakları yerler hk.]

1583."T.[urgayskaya] G.[azeta]" Gazetesi, Саһа col – Новая Дорога, 26 Dékabr 1899, No: 52, s. 2-4, [Avrupa Rusyası ile Taşkent'i birleştiren demir yol ve güzergâhı hk.]

1584.A. Turlubayev, [] – Письмо въ Редакцію, 26 Dékabr 1899, No: 52, s. 3, [Gazetinin 1899 yılında yayımlanan Kazak atasözlerinin kimi Rusça tercümelerinde yapılan hatalar ve bunların doğru tercümesi hk.]

1900

1585.G. Abaza, Қыр Vılayatınıñ Қазақча газетін 1900'нчі сılға алып турувға болadı. Bul газетиниñ ыққанına онүчинчі сıl – Принимается подписка на 1900 годъ На "Киргизскую Степную Газету" (годъ изданія XIII-й.), 2 Ёınvar 1900, No: 1, 2, 3, 4, s. 1, [Dala Vılayatınıñ Gazeti'nin verdiği abonelik ilanı, gazetenin plan ve programı ve yazar kadrosu hk.]

1586.R. Marsekov, Buyırıldan başka sözdér, Қазақ biyderiniñ tékşeruvderi – Отдѣлъ Неоффиціальный, Киргизскій Народный Судъ, 2 Ёınvar 1900, No: 1, s. 2-3, [Kazak "biy" halk mahkemesi hk.]

1587. Aytbakin, Tağun-Çume – Чума, 2 Ğınvar 1900, No: 1, s. 2-3, [Veba hastalığı ve tedavi yöntemleri hk.]

1588. Ğalihan Bökeyhan [Alihan Bökeyhanov], Açık hat Caban balasına – Открытое Письмо Г. Джапанову, 2 Ğınvar 1900, No: 1, s. 3-4, [1899 yılının 42. sayısındaki İsa Berdali ile ilgili yazılan nekrologda ve hayatı ile ilgili olumlu görüşün Capanov'un yazdığı kadar olumlu olmadığı ve Bökeyhanov'un İsa Berdalinle ilgili karşıt görüşü hk.]

1589. İmzalı, Turlı habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Tur. Ved.” Gazetesi, [] – Открытіе пріюта, 2 Ğınvar 1900, No: 1, s. 3-4, [Margelan'da düşkün ve ihtiyar yerlile için açılan sığınma/barınma evi hk.], [II] [] – [Министерствомъ внутреннихъ дѣлъ...], 2 Ğınvar 1900, No: 1, s. 4, [İç İşleri Bakanlığı'nın Akmola (Akmolinsk), Torğay (Turgay), Oral (Ural'sk) ve Semey (Semipalatinsk) oblastler için nizamname hazırladığı hk.], [III] G. S. Batirev (“Turk. Ved.” Gazetesi), [] – Археологическая Находка, 2 Ğınvar 1900, No: 1, s. 4, [N. P. Ostroumov'a G. S. Batirev'in, Kokan uyezdinin Soh kışlak sakini yerliler tarafından iki taşdan yapılmış yılan bulduklarına dair gönderdiği mektup hk.]

1590. V. Şillegodskiy, [] – Объявление, Принимается подписка на 1900 годъ на “Вятскую газету”, 2 Ğınvar 1900, No: 1, s. 4, [Vyatskiy Gubernskiy Zemstvo'nun haftalık “Vyatskaya Gazeta”nın 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1591. R. Marsekov, Buynıqdan başqa sözdér, Қазақ biyderiniñ tékşeruvderi – Отдѣлъ Неофициальный, Киргизскій Народный Судъ, 9 Ğınvar 1900, No: 2, s. 2-3, [(1. sayıdaki yazının devamı) Kazak “biy” mahkemesi hk.]

1592. Aytbakin, Tağun-Çume – Чума, 9 Ğınvar 1900, No: 2, s. 3, [(1. sayıdaki yazının devamı) Veba hastalığı, alınan önlemler ve tedavi yöntemleri hk.]

1593. S. Yenikeyev (“T. V.” Gazetesi), Orıs Müslüman baladarı üçün açılğan medrese (Hat Andican uyezinen Türkistan Fédomost gazétine cibermiş) – Открытіе русско-туземной школы, 9 Ğınvar 1900, No: 2, s. 3-4, [Andican uyezdinin Sultan Abad uçastkasına yerlilerin isteği ve imkânı üzerine açılan Rus-Tuzem okulu hk.]

1594. A. Nurcanov, Turlı habarlar – Разныя Извѣстія, 9 Ğınvar 1900, No: 2-(Kazakça kısım 3. sayıdadır), s. 4, [Kazakların ölü için düzenledikleri bir yıllık aş/mevrit töreni ve bu törenlerin halkın fakirleşmesine sebep olduğu görüşü hk.]

1595. А. Крѣлов, [] – Объявление, “Сибирская Торговая Газета”, 9 Ѓнвар 1900, No: 2, 3, 6, s. 4, [Tyumen şehrinde гўnlўk чыкан “Sibirskaya Torgovaya Gazeta”sının 1900 yılı için verdiği abonelik ilanı gazetenin programı hk.]

1596. Baron Taube, Buyırıkdar cazılatın bўlegi, Qır Vılayatine ıkkан buyruk – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 23 Ѓнвар 1900, No: 3, s. 2, [Hizmetlerinden dolayı Kazak idarecilerine ar tarafından verilen madalyalar hk.]

1597. Aytbakin, Buyırıkdan başka sözdér, Tağun-ume – Отдѣль Неоффиціальный, Чума, 23 Ѓнвар 1900, No: 3, s. 3, [(2. sayıdaki yazının devamı) Veba hastalığı, alınan önlemler ve tedavi yöntemleri hk.]

1598. İ. İ. Kraft, Qazağ arasında ҡuldıqtı coğaltuv turasınan – Уничтожение Рабства Въ Киргизской Степи, 23 Ѓнвар 1900, No: 3, s. 2-4, [28 Oktyabr 1899 yılında Petersburg Arkeoloji Enstitüsünde İ. İ. Kraft’ın Kazaklar arasındaki kölelikle ilgili verdiği bildiri ve bununla ilgili arşiv belgeler ve alınan önlemlerle köleliğin 1875 yılından itibaren kaldırıldığı, 1755 yılındaki Başkurt isyanı ve Tatar ile Başkurtlarla soyu karışmış Kazaklar hk.]

1599. İmzasız, Qazaė hikâyeleri hem uvvağ értégider – Киргизскія Басни И Мелкія Сказки, 23 Ѓнвар 1900, No: 3, s. 3-4, [“řalmén Bala”, “Tüye boyune senip boske kalıptı” ve “Caksı tüstir” adlı Kazak fabl ve kısa masalları hk.]

1600. İ. İ. Kraft, Buyırıkdan başka sözdér, Qazaė arasında ҡuldıqtı coğaltuv turasınan – Отдѣль Неоффиціальный, Уничтожение Рабства Въ Киргизской Степи, 30 Ѓнвар 1900, No: 4, s. 2-4, [(3. sayıdaki yazının devamı) 28 Oktyabr 1899 yılında Petersburg Arkeoloji Enstitüsünde İ. İ. Kraft’ın Kazaklar arasındaki kölelikle ilgili verdiği bildiri ve bununla ilgili arşiv belgeler ve alınan önlemlerle köleliğin 1875 yılından itibaren kaldırıldığı, 1755 yılındaki Başkurt isyanı ve Tatar ile Başkurtlarla soyu karışmış Kazaklar hk.]

1601. Aytbakin, Tağun-ume – Чума, 30 Ѓнвар 1900, No: 4, s. 3-4, [(3. sayıdaki yazının devamı) Veba hastalığı, alınan önlemler ve tedavi yöntemleri hk.]

1602. Makaş Tölemisov, Avılnoylardıñ Qazaė aralarında ҡalaya alum çığın ciyўvleri – Какимъ образомъ взыскивають аульные старшины подати съ киргизовъ (Корр.

изъ Омскаго уѣзда), 30 Ğınvar 1900, No: 4, s. 4, [Kazak aul'nıy staşınalarının vergileri nasıl topladıkları ve bu konuda Kazakların çektikleri sıkıntılar hk.]

1603.[G. Abaza], Ğır Vılayatınıñ gazétini 1900'nçi cılğe alıp turuvğe boladı – Продолжается подписка на 1900 г. на Киргизскую Степную Газету, 6 Febral 1900, No: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, s. 1, [“Dala Vilayeti Gazetesi'nin 1900 yılı için abone kayıtların devam ettiğİ hk.]

1604.İ. İ. Kraft, Buyırıqdan başka sözdér, Ğazağ arasında ğuldıqtı çoğaltuv turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, Уничтоженіе Рабства Въ Киргизской Степи, 6 Febral 1900, No: 5, s. 1-2, [(4. sayıdaki yazının devamı) 28 Oktyabr 1899 yılında Petersburg Arkeoloji Enstitüsünde İ. İ. Kraft'ın Kazaklar arasındaki kölelikle ilgili verdiğİ bildiri ve bununla ilgili arşiv belgeler ve alınan önlemlerle köleliğın 1875 yılından itibaren kaldırıldığİ, 1755 yılındaki Başkurt isyanı ve Tatar ile Başkurtlarla soyu karışmış Kazaklar hk.]

1605.Aytakin, Tağun-Çume – Чума, 6 Febral 1900, No: 5, s. 2-3, [(4. sayıdaki yazının devamı) Veba hastalığİ, alınan önlemler ve tedavi yöntemleri hk.]

1606.Orta Cüz, Tağ Süleyman – Такъ Сулейманъ. Легенда, 6 Febral 1900, No: 5, s. 3-4, [Hz. Süleyman (AS) ile ilgili efsane hk.]

1607.İmzasız, Ğır Habarı – Вѣсти Изъ Степи, 6 Febral 1900, No: 5, s. 3-4, [Stepte çıkan yangınlar, kazalar ve bunlardan dolayı ölenler hk.]

1608.İmzasız, Ğazağ çaruvasına ğatdı kerek hem faydalıdur biçen çiynatuğın maşına ilen tırnavıştarını almaqtıq – О Важности Заведенія Въ Киргизскихъ Хозяйствахъ Сѣнокосилокъ И Конныхъ Грабель, 6 Febral 1900, No: 5-(Kazakça kısım 6. sayıdadır), s. 4, [Otbiçer ve tırmıkların Kazak zıraatinde işletmenin önemi hk.]

1609.İ. İ. Kraft, “T.[urgayskaya] G.[azeta]” Gazetesi, Buyırıqdan başka sözdér, Ğazağ arasında ğuldıqtı çoğaltuv turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, Уничтоженіе Рабства Въ Киргизской Степи, 13 Febral 1900, No: 6, s. 1-2, [(5. sayıdaki yazının devamı) 28 Oktyabr 1899 yılında Petersburg Arkeoloji Enstitüsünde İ. İ. Kraft'ın Kazaklar arasındaki kölelikle ilgili verdiğİ bildiri ve bununla ilgili arşiv belgeler ve alınan önlemlerle köleliğın 1875 yılından itibaren kaldırıldığİ, 1755 yılındaki Başkurt isyanı ve Tatar ile Başkurtlarla soyu karışmış Kazaklar hk.]

- 1610.** Nayman, Bir avıldan bir avılğa çıkmak turasınan – Переходъ изъ одного аульнаго общества въ другое, 13 Febral 1900, No: 6, s. 2-3, [Dala Vilayeti Nizamnamesi'nin “bir köyden başka köye geçme” ile ilgili izin veren maddesi hk.]
- 1611.** Orta Cüz, Taq Süleyman – Таккъ Сулейманъ. Легенда, 13 Febral 1900, No: 6, s. 2-4, [(5. sayıdaki yazının devamı) Hz. Süleyman (AS) ile ilgili efsane hk.]
- 1612.** K. Capanov, Qazaq men Orusdın caqındaskanı – Корреспонденція (Изъ Павлодара), 13 Febral 1900, No: 6, s. 3-4, [Birkaç sene önce Kazakların Ruslardan kaçınıp onları “kâfir” olarak addetmeleri ve zamanla artık Ruslara ve mahkemelerine güvenlerinin artıp Rus mahkemelerinde Kazak davalarının görülmesi hk.]
- 1613.** Aytbakin, Tağun-Çume – [Чума], 13 Febral 1900, No: 6, s. 4, [(5. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Veba hastalığı, alınan önlemler ve tedavi yöntemleri hk.]
- 1614.** İmzalı, [Türli habarlar] – Разныя Извѣстія, [I] [Ülken qala cayunan yağni padiah şehrinen...] – [По словамъ столичныхъ газетъ...], 13 Febral 1900, No: 6-(Kazakça kısım 7. sayıdadır), s. 3-4, [Maliye Bakanlığı'nın, Devlet Kurulu'na Dala ve Türkistan vilayetlerinde devlet vergileri ile ilgili yeni bir düzenleme getireceği hk.], [II] “Zak. Ob.” Gazetesi, [Zakaspiyskiy...] – [Зак. Об. сообщаетъ, что...], 13 Febral 1900, No: 6-(Kazakça kısım 7. sayıdadır), s. 4, [Buhara Emiri'nin birkaç senen önce medreselerde Rusça eğitime başlanması için verdiği karar ve Rusçaya olan ilgi ve öğrencilerin çokluğu ve bunun neticesinde Buhara ile Rusya arasındaki ticaretin artması hk.]
- 1615.** Baron Taube, Buyırqdar cazılâtın bölegi, Dala Vilayatına çıkkan buyruq – Отдѣлъ Оффиціальній, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 20 Febral 1900, No: 7, s. 1, [Ataması yapılan Kazak görevlilerin mülkü ile ilgili düzenleme hk.]
- 1616.** Alihan Bökeyhanof, Añqav élge aramza molla – Отдѣлъ Неоффиціальній, О киргизскихъ поминкахъ, 20 Febral 1900, No: 7, s. 1-2, [A. Nurcanov'un 2. sayıdaki “as” törenlerin Kazakların sebep olduğuna dair görüşünün aksine bu törenlerin Kazakların bir arada olmalarını sağladığı ve Kazakların fakirleşmesine ise Rusların topladıkları vergilerin sebep olduğu görüşü hk.]
- 1617.** A., 1899'nci cılda Çubar Ağaç cayında halk arasında bolğan çirizviçaynı syez – Между-народный чрезвычайный Чубарь-Агачскій съѣздъ 1899 года, 20 Febral

1900, No: 7, s. 2-3, [1899 yılında Çin ile Rusya arasında anlaşmazlıkları, sınır problemleri ve sınırdaki Kazakların problemlerini gidermek amacıyla Çubar Ağaç’da düzenlenen olağanüstü kongre hk.]

1618.K. Capanov, Hürmetli Dala Vılayatınıñ rédaksiye gazetesiniñ mahkemesine mağlum étip köp faydasına cazamın – Корреспонденція (Изъ Павлодара), 20 Febral 1900, No: 7, s. 3, [Kereku (Pavlodar) uyezdinde Kazaklar arasında görülen çiçek hastalığı, alınan önlemler ve hayvanlarda görülen hastalıklar hk.]

1619.Nayman, Қазақ қыздары – Киргизскія Дѣвушки, 20 Febral 1900, No: 7, s. 3-4, [Kazak kızlarının küçük yaşta görücü usulü ile evlendirmeleri, küçük birisiyle ve rızaları dışında evlendirilmeleri gibi meseleler hk.]

1620.“Tercüman” Gazetesi, [Türli habarlar] – Разныя Извѣстія, 20 Febral 1900, No: 7, s. 4, [Pariste düzenlenecek olan uluslararası segiye gitmek isteyen Rusya Müslümanların “Tercüman” gazetesinin grup şeklinde ve tercüman ayarlayarak gönderebileceği hk.]

1621.Alihan Bökeyhanof, Аңқав ёлге арамза мolla – Отдѣлъ Неофициальный, О киргизскихъ поминкахъ, 27 Febral 1900, No: 8, s. 1-2, [(7. sayıdaki yazının devamı) A. Nurcanov’un 2. sayıdaki “as” törenlerin Kazakların sebep olduğuna dair görüşünün aksine bu törenlerin Kazakların bir arada olmalarını sağladığı ve Kazakların fakirleşmesine ise Rusların topladıkları vergilerin sebep olduğu görüşü hk.]

1622.Nayman, Қазақ қыздары – Киргизскія Дѣвушки, 27 Febral 1900, No: 8, s. 2-3, [(7. sayıdaki yazının devamı) Kazak kızlarının küçük yaşta görücü usulü ile evlendirmeleri, küçük birisiyle ve rızaları dışında evlendirilmeleri gibi meseleler hk.]

1623.Taksır, Türkistan Vılayatına қараған қақтарге ilim üyretüv turasınan bolmış ğavğemız keldarunda Andican сағunda 1898’нсі cıldağı – Народное образование въ Туркестанскомъ краѣ, въ связи съ Андинжанской вспышкой, въ 1898 году, 27 Febral 1900, No: 8, s. 1-2, [1898 yılındaki Andican ayaklanması sırasında Türkistan’daki eğitim faaliyetlerinin durumu ve Hindistan’daki eğitimin durumuyla yapılan mukayese hk.]

1624.Taksır, Buyırқдан басқа sözdér, (8’нсі nomerdiñ ahırı) – Отдѣлъ Неофициальный, Народное образование, 12 Marit 1900, No: 9, s. 3-4, [(8. Sayıdaki

yazının devamı) 1898 yılındaki Andican ayaklanması sırasında Türkistan'daki eğitim faaliyetlerinin durumu ve Hindistan'daki eğitimin durumuyla yapılan mukayese hk.]

1625. İmzasız, 1899'nci cılı Qarkaralı uyazında Quyandı-Potof carminkasında bolğan savda cönderi – Обороты Куандинско-Ботовской ярмарки Каркаралинского уѣзда 1899 года, 12 Marıt 1900, No: 9, s. 2-4, [1899 yılında Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdinde düzenlenen Kuandinsko-Botovsk panayırında yapılan ticaretin hacmi hk.]

1626. A., 1899'nci cılda Çubar Ağaç sayında halk arasında bolğan çirizviçaynı syez – Между-народный чрезвычайный Чубарь-Агачскій съѣздъ 1899 года, 12 Marıt 1900, No: 9, s. 3-4, [(7. sayıdaki yazının devamı) 1899 yılında Çin ile Rusya arasında anlaşmazlıkları, sınır problemleri ve sınırdaki Kazakların problemlerini gidermek amacıyla Çubar Ağaç'da düzenlenen olağanüstü kongre hk.]

1627. İmzalı, [] – Корреспонденции, [I] Ğabdullah Ğabdurahman, Ombı uyazınan hat – Въ минувшемъ 1899 году 15-го сентября въ Омскомъ уѣздѣ, 12 Marıt 1900, No: 9, s. 3-4, [15 Sentyabr 1899 yılında Ombı (Omsk) uyezdinin Nikolayevsk volostunun 2 nolu köyde yaşayan İnkâr İskaroğlu'nun ölümü üzerine mal varlığına aynı köyün Kazak idarecilerin el koyması ve yetim kalan çocukların sahipsiz kalmaları ve bundan dolayı gazete idaresinden yardım talebi hk.], [II] Kır Balası, Qızılcardan hat – Петропавловскъ, 12 Marıt 1900, No: 9, s. 4, [Presnegor'kovsk volostunun 4 nolu köyün zenginleri "tereyağ üretim kooperatifi" kurmaları hk.]

1628. Yel. Af. Tihonravova, [] – Объявление, 19 Marıt 1900, No: 10, 11, 12, 13, 14, 15, s. 1, [İki yıldır kayıp olan A. G. Tihonravov için verilen kayıp ilanı hk.]

1629. II. Nikola, Buyırqdar cazılatın bölegi, Aq padşanıñ fermanı – Отдѣль Официальный, Высочайшее Повелѣніе, 19 Marıt 1900, No: 10, s. 1, [Değişecek olan 5, 10, 25 ve 100 rublelik banknotların son değişim süresi ile ilgili ferman hk.]

1630. L. N. Tolstoy, Buyırqdan başka sözdér, Surat kofeynesi – Отдѣль Неофициальный, Суратская Кофейная, 19 Marıt 1900, No: 10, s. 1-3, [L. N. Tolstoy'un "Suratskaya Kofeynaya" [Surat Kahvehanesi] adlı hikâyesi hk.]

1631. A., 1899'nci cılda Çubar Ağaç sayında halk arasında bolğan çirizviçaynı syez – Между-народный чрезвычайный Чубарь-Агачскій съѣздъ 1899 года, 19 Marıt 1900, No: 10, s. 3-4, [(9. sayıdaki yazının devamı) 1899 yılında Çin ile Rusya arasında

anlaşmazlıkları, sınır problemleri ve sınırdaki Kazakların problemlerini gidermek amacıyla Çubar Ağaç’da düzenlenen olağanüstü kongre hk.]

1632.Hasan Bekhocin, Atbasardan hat – Корреспонденція, (Из Атбасара), 19 Mart 1900, No: 10, s. 3-4, [Atbasar uyezd sakinlerinin kışı nasıl geçirdikleri hk.]

1633.Nayman, Bir neçe avız söz bolos mollaları turasınan – Нѣскольکو словъ о волостныхъ муллахъ, 19 Mart 1900, No: 10, s. 4, [Öskemen (Ust’kamenogorsk) uyezdinden birkaç molların görevlerinin ne olduğuna dair açıklamaları için Nayman’a yaptıkları başvuru hk.]

1634.L. N. Tolstoy, Buyırkıdan başka sözdér, Surat kofeynesi – Отдѣлъ Неофициальный, Суратская Кофейная, 26 Mart 1900, No: 11, s. 1-3, [(10. sayıdaki yazının devamı) L. N. Tolstoy’un “Suratskaya Kofeynaya” [Surat Kahvehanesi] adlı hikâyesi hk.]

1635.“T.[urgayskaya] G.[azeta]” Gazetesi, Қазақдiң қонақ кiтiу турасiнaн – Гостепрiимство киргизъ, 26 Mart 1900, No: 11, s. 3-4, [Kazakların misafirperverliği ve Hızır ile İlyas ile ilgili menkıbe hk.]

1636.İmzalı, Türlі habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Zakaspiyskoye Obozreniye” Gazetesi, [Kasbiye Obozirėniye dėgen gazėtde...] – [О приключенiяхъ 5 киргизовъ...], 26 Mart 1900, No: 11, s. 4, [Koran buzul iзerinde mahsur kalan 5 Kazak çocuğın macerası hk.], [II] [] – Высочайшая награда, 26 Mart 1900, No: 11, s. 4, [Aktöbe (Aktyubinsk) uyezdinin Aktöbe (Aktyubinsk) volostundan Layıkcаn Berkimbayoğlu’na İmparatorluk İlimler Akademisi bünyesinde olan antropoloji ve etnografya müzesine yaptığı değerli etnografik koleksiyon bağışından dolayı gümüş madalya ile ödüllendirilmesi hk.]

1637.“T.[urgayskaya] G.[azeta]” Gazetesi, Buyırkıdan başka sözdér, Қазақдiң қонақ кiтiу турасiнaн Отдѣлъ Неофициальный, Гостепрiимство киргизъ, 2 Afrıl 1900, No: 12, s. 1, [(11. sayıdaki yazının devamı) Kazakların misafirperverliği, misafirperver geterizm ve “Naurızbay ile Kenesarı” şarkısından buna örnek hk.]

1638.İ., Noğaydardıñ kır cayında турmış, Қазақ halkдарı caқдарına ne tiymiş cönderi – Роль татаръ въ жизни киргизскихъ степей, 2 Afrıl 1900, No: 12, s. 2-3, [Tatarlar ile Kazaklar arasındaki ilişki ve Tatar tüccarların Kazak halkına verdiği zararlar hk.]

- 1639.**Urılardı cek körüvçi, Aqmola uyazınan hat – Корреспонденція изъ Акмолинскаго уѣзда, 2 Afrél 1900, No: 12, s. 3-4, [Akmola (Akmolinsk) uyezdindeki at hırsızlığı hk.]
- 1640.**“Stepnoy Kray” Gazetesi, [Türli habarlar] İstepnoy Kray dégen gazétga Atbasardan cazası – Разныя Извѣстія, Въ «Степной Край» пишутъ изъ Атбасара, 2 Afrél 1900, No: 12, s. 3-4, [Atbasar uyezdinin güneydeki sakinleri ile Sır Derya (Sır-Darya) oblastinin Kazakları arasında Ceti-Konır bölgesi için aralarında olan tartışma hk.]
- 1641.**General-Leytenant Sannikov, A. Polubinskiy, Mağlumnama – Объявление, 2 Afrél 1900, No: 12, 13, 15, s. 4, [20 Aprel ile 20 İyun’ arasında Omsk’taki askeri hastanede 60 yatak kapasiteli göz doktorları ekibinin yatılı ve ayakta tedavi hizmeti vereceğine dair ilan hk.]
- 1642.**Baron Taube, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Qır Vılayatına çıqqan buyırık – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 9 Afrél 1900, No: 13, s. 1-2, [Dala Vilayeti’nde görevli Kazakların hizmetlerinden dolayı çeşitli hediyelerle ödüllendirilemeleri hk.]
- 1643.**İ., Buyırıkdan başka sözdér, Noğaydardıñ qır sayında turmış, Qazaq halktarıne timiş cönderi – Отдѣль Неоффиціальный, Роль татаръ въ жизни киргизскихъ степей, 9 Afrél 1900, No: 13, s. 2, [(12. Sayıdaki yazının devamı) Tatarlar ile Kazaklar arasındaki ilişki ve Tatar tüccarların Kazak halkına verdiği zararlar hk.]
- 1644.**Nayman, Bizdiñ Qazaq şaruvasına faydalı nêrse – Орошение луговъ у бурятъ, 9 Afrél 1900, No: 13, s. 2-4, [“S. Peterburgskiye Vedomosti” gazetesinde Buryatların çayırları sulama yöntemi ile ilgili yayımlanan yazının Kazaklara da faydalı olabileceği amacıyla Kazakça yayımlanması hk.]
- 1645.**N. P.[antusov] (“Hoz. İ Dom” Gazetesi), Sabanğe ézülgen balçık kıuyıp turğızğan cabdıq turasınan – Соломенно-глинолитныя постройки, 9 Afrél 1900, No: 13, s. 2-4, [Samanlı topraktan yapılmış kerpiç yapıların faydaları ve bu yapıları yapma yöntemi hk.]
- 1646.**“Uralets” Gazetesinin 11. sayısından, Buyırıkdan başka sözdér, Ögüziñ térisi – Отдѣль Неоффиціальный, Воловья Шкура (Киргизская легенда), 16 Afrél 1900,

No: 14, s. 1-2, [Rusların Oral (Ural'sk) civarındaki Kazak topraklarını nasıl sinsice ele geçirip Kazakları oralardan çıkardıklarını anlatan “Öküz Derisi” adlı efsane hk.]

1647.N. P.[antusov] (“Hoz. İ Dom” Gazetesi), Sabanğa ézülgen balçık kıuyıp turğızğan cabdıķ turasınan – Соломенно-глинолитные постройки, (Окончание), 16 Afrél 1900, No: 14, s. 2-3, [(13. sayıdaki yazının devamı) Samanlı topraktan yapılmış kerpiç yapıların faydaları ve bu yapıları yapma yöntemi hk.]

1648.Rahimcan Düysenbayev, Қızılcardan деп Қазақ газетиниң тоғızынçı номерине басқан hatқа cavar – Опровержение Господинъ Редакторъ, 16 Afrél 1900, No: 14, s. 3-4, [9. sayıdaki “Kır Balası”nın yazısına tekzip yazısı hk.]

1649.Baron Taube, Буыңқар cазылатın bölegi, Қыр Vılayatına çıkқан buyрық – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, 23 Afrél 1900, No: 15, s. 1, [Dala Vilayeti’nde görevli Kazakların iyi hizmetlerinden dolayı ödüllendirilmeleri hk.]

1650.“Uralets” Gazetesinin 11. sayısından, Buыңқар baska sözdér, Ögüziñ térisi – Отдѣль Неоффиціальный, Воловья Шкура (Киргизская легенда), 23 Afrél 1900, No: 15, s. 1-3, [(14. sayıdaki yazının devamı) Rusların Oral (Ural'sk) civarındaki Kazak topraklarını nasıl sinsice ele geçirip Kazakları oralardan çıkardıklarını anlatan “Öküz Dersi” adlı efsane hk.]

1651.[Kır Balası-A. Bökeyhanov], Қızılcardan hat – Корреспонденція, 23 Afrél 1900, No: 15, s. 2-3, [9. sayıdaki “Kır Balası”nın yazısının tekzip yazısına cevap ve tereyağ üretimi ve halka olan etkisi hk.]

1652.İ. K. S-v, (Stepnoy Kray gazetesinin 41. sayısından), Қырдағы Қазақнıñ dèrigerligi – Степная киргизская медицина, 23 Afrél 1900, No: 15, s. 3-4, [Bilimsel tıpa başvurmayan Kazakların “baksı”lara başvurmaları ve onların verdiği zararlar hk.]

1653.II. Nikola, Allahnıñ rahimi ilen biz Nikolay ékinşı – Божією Милостію Мы Николай Второй, 30 Afrél 1900, No: 16, 17, s. 1, [II. Nikola’nın ninesi Knyaginya Aleksandra Petrovna’nın ölümü hk.]

1654.İmzasız, Buыңқар cазылатın bölegi, Ministerstfo finasof – Отдѣль Оффиціальный, Министерство Финансовъ, 30 Afrél 1900, No: 16, 18, 19, 21, 22, s. 2, [Değişecek olan 5, 10, 25 ve 100 rublelik banknotların son değişim süresi ve yeni çıkan paralar hk.]

1655.İ. K. S-v, (Stepnoy Kray gazetesinin 41. sayısından), Buyırqdan başqa sözdér, Qırdağı Qazaqnıñ dèrigerligi – Отдѣль Неофициальный, Степная киргизская медицина, 30 Afrél 1900, No: 16, s. 2, [(15. sayıdaki yazının devamı) Bilimsel tıpa başvurmayan Kazakların “baksı”lara başvurmaları ve onların verdiği zararlar hk.]

1656.Kır Balası, Qaymaqsız süt Qazaq halkın ölümnen saqtaytın – Снятое молоко, какъ средство противъ вымиранія киргизовъ, 30 Afrél 1900, No: 16, s. 3-4, [14. sayıdaki Kır Balası’nın 9. sayıdaki yazısına yazılan tekzip yazısına cevap ve kaymaksız sütün Kazakları yok olmaktan kurtardığı hk.]

1657.Orta Cüz, Hudaydıñ naq süyükli qulı – Первый любимецъ Бога (Легенда), 30 Afrél 1900, No: 16-(Kazakça kısım 17. sayıdadır), s. 2-4, [Hz. Musa ile Allah’ın en sevdiği kul arasındaki olayı anlatan efsane hk.]

1658.İmzasız, Buyırqdan başqa sözdér, Bék faydalı is – Отдѣль Неофициальный, Очень Полезное Дѣло, 7 May (Rusça metinde May yerine yanlışlıkla Aprel yazılmış) 1900, No: 17, s. 2-3, [Müslüman kadınların el işlemeleri ve yeni çıkan “Singer” dikiş makinasının işleme özellikleri ve örnek resimler hk.]

1659.Kırkı (Korçık), Biylik hikayeti – Матеріаль характеристикъ Бійскихъ рѣшеній, 7 May 1900, No: 17, s. 2-4, [Biylerin mahkemede verdikleri hükümden bir örnek hk.]

1660.Orta Cüz, Hudaydıñ naq süyükli qulı – Первый любимецъ Бога (Легенда), 7 May 1900, No: 17, s. 2-4, [(16. sayıdaki yazının devamı) Hz. Musa ile Allah’ın en sevdiği kul arasındaki olayı anlatan efsane hk.]

1661.“Pravit.[el’stvenny] Vestn.[ik]” Gazetesi, Türlü habarlar – Разныя Извѣстія, 7 May 1900, No: 17, s. 3-4, [Bulaşıcı veba hastalığını önleme amacıyla İç İşleri Bakanlığı tarafından alınan önlemler hk.]

1662.Aleksandr Andreyev, Doferenosti соуıp tastav – Объявление, Уничтожение доверенности, 7 May 1900, No: 17, 18, 19, s. 4, [Meşanın Vasiliy İvanoviç Mel’nikov’a verilen vekâletnamenin geçersiz olduğu hk.]

1663.İmzasız, Buyırqdan başqa sözdér, Nizamname – Отдѣль Неофициальный, Правила, 14 May 1900, No: 18, s. 2-3, [Rusya’nın Avrupa ve Asya’nın bazı kısımlarında büyük ve küçükbaş hayvanları nakletme kuralları hk.]

- 1664.** K., Qarqaralıdan hat – Корреспонденція, Каркаралы, 14 May 1900, No: 18, s. 3-4, [Karkaralı’da ziraat, sağık, kış şartları gibi meseleler hk.]
- 1665.** N. P. (“Spravoç.[nıy] List.[ok]” Gazetesi) [N. Pantusov], Baraba dalası – Барабинская степь, 14 May 1900, No: 18, s. 4, [Baraba stepi hk.]
- 1666.** “Sın Oteçestva” Gazetesi, [] – Разныя Извѣстія, 14 May 1900, No: 18, s. 4, [Eğitim Bakanlığı tarafından Sibirya’nın uzak bölgelerinde özellikle yerliler arasında Rusçanın yayılması amacıyla açılacak okulların sayısını tespit için görevliler göndermesi hk.]
- 1667.** İmzasız, [] – Оговорка, 14 May 1900, No: 18, s. 4, [Gazetenin 14. sayısında 14 May yerine 14 Aprel yazıldığına dair ihtiraz kaydı hk.]
- 1668.** İmzasız, Buyırqdan başka sözdér, Nizamname – Отдѣлъ Неофициальный, Правила, 21 May 1900, No: 19, s. 1-3, [(18. sayıdaki yazının devamı) Türkistan General Gubernatorstvo ve Zakaspiy oblastinde büyük ve küçükbaş hayvanları nakletme kuralları hk.]
- 1669.** K., Qarqaralıdan hat – Корреспонденція, Каркаралы, 21 May 1900, No: 19, s. 2-4, [(Tercüme eden A. Bökeyhan) Karkaralı’da ticaret, at hırsızlığı, tüccar ve imam meseleleri hk.]
- 1670.** İmzalı Türli habarlar – Полезныя Свѣденія, [I] “Narodnoye Zdraviye” Dergisinin 1899 yılının 3. sayısından, Cılkıniñ aqbas avruv boluvı sayınan – Ящуръ у животныхъ, 21 May 1900, No: 19, s. 3-4, [Hayvanlarda görülen aft humması hastalığı ve tedavi yöntemleri hk.], [II] “Narodnoye Zdraviye” Dergisinin 1899 yılının 7. sayısından, Sır malınıñ ta bımlav tuğrasinde – Уходъ за рогатыми животными, 21 May 1900, No: 19, s. 3-4, [Boynuzlu hayvanların bakımı hk.], [III] “Derevnya” Dergisi, [] – О лѣченіи мокреца (воспаленія кожи), 21 May 1900, No: 19, s. 3-4, [Atlarda bir çeşit deri hastalığı olan “mokrets” hastalığının tedavi yöntemi hk.]
- 1671.** İmzasız, Buyırqdan başka sözdér, Cuğumtal malın avırı ilen ğayri navqastardan saqtıq kılmak üçün her bir caydarġe mal dèrigerderi qarap turuvdarına cay bėlgilep qoymak turasınan – Отдѣлъ Неофициальный, Обь образованіи ветеринарныхъ участковъ съ цѣлію огражденія отъ заноса чумной эпизоотіи, 28 May 1900, No: 20, s. 1-2, [Veba hastalığının girmesini önlemek amacıyla sınırlarda veteriner kontrol noktalarının açılacağı hk.]

1672. Kır Balası, Açık hat hacılarğa – Открытое письмо къ хаджамъ, 28 May 1900, No: 20, s. 2-3, [Akmola (Akmolinsk) ve Semey (Semipalatinsk) oblastlerinden her sene ortalama 100-120 kişi Hacca gidiyor ve hazırlıksız olduklarından dolayı veba hastalığına yakalanıyorlar ve bunların çektikleri sıkıntılar ve gazetede ki veba ile ilgili çıkacak yazıları takip edenlerin bu hastalıktan korunabilecekleri hk.]

1673. N. P.[antusov] (“Sever” Dergisinden), Kıtaydñ çék arasında – На границѣ Китая, 28 May 1900, No: 20, s. 2-4, [Rusya ile Çin arasındaki Hun-Çun sınır noktası, iklimi, tabiatı ve Çinlilerin yaşayışı hk.]

1674. A. V. [Vasil’yev] (“Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” gazetesinin 21. sayısından), Cumbağpın cigit kızğa aytқанı – Киргизскія загадки въ видѣ состязанія джигита съ дѣвушкой, 28 May 1900, No: 20, s. 3-4, [Erkeğin bilmeceler sorması, kızın bunları cevaplaması hk.]

1675. İmzalı, [] – Разныя Известія, [I] “R.[usskiye] V.[edomosti]” Gazetesi, [] – [Въ Московскомъ Зоологическомъ саду...], 28 May 1900, No: 20, s. 4, [Paris’teki uluslararası sergiye giden Kazak ekibi hk.], [II] [] – [Высочайше учрежденная комиссія...], 28 May 1900, No: 20, s. 4, [Hindistan, Çin, Arabistan ve Mısır’da veba hastalığının son durumu hk.]

1676. Baron Taube, Buynıkdar cazılatın bölegi, Kır Vılayatine çıққан buyırık – Отдѣль Оффиціальнѣй, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, [I] [Padşah-ı ağzam hazretleri ménim...] – [Государь Императоръ Высочайше...], 4 İyun 1900, No: 21, s. 1, [Bozkır Valisi Taube’nin II. Nikola’nın yanına gideceği ve yerine Sannikov’un bakacağı hk.], [II] [Atbasar uyazıne қараған...] – [Издавна происходившіе между киргизами...], 4 İyun 1900, No: 21, s. 1-2, [Atbasar uyezdidin Terisakkan (Terisakansk) ve Kızıl Köl (Kızıl-Kul’sk) volostlarının Kazakları arasında toprak ihtilaflarını gidermek için düzenlenen kurultay ve bu kurultayda sorunların çözümünde yardımcı olanlara teşekkür hk.]

1677. İmzasız, Buynıkdan başka sözdér – Отдѣль Неоффиціальнѣй, 4 İyun 1900, No: 21, s. 2-3, [Bozkır Valisi Taube’nin Petersburg’a gittiği ve yerine bakacak görevliler hk.]

1678. “P.[ravitel’svennyy] V.[estnik]” Gazetesi, Télégaf – Враги Телеграфа, 4 İyun 1900, No: 21, s. 2-4, [Telegraf tarihi, dünyadaki telegraf hatları ve telegrafın düşmanları hk.]

1679. A. V. [Vasil’yev] (“Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” gazetesinin 21. sayısından), Cumbaқpén cigit kıızǵe aytқanı – Киргизскія загадки въ видѣ состязанія джигита съ дѣвушкой, 4 İyun 1900, No: 21, s. 3-4, [(20. sayıdaki yazının devamı) Erkeğin bilmece sorması, kızın bunları cevaplaması hk.]

1680. “V. Obozr.” Gazetesi, Türlı habarlar – Разныя Известія, 4 İyun 1900, No: 21, s. 4, [Tomsk ve Barnaul şehirlerinde sergi açan at yetiştiricilerine ödöl, nişan ve takdirname verilmesi hk.]

1681. K., Buyıqdan başka sözdér, Cémқor bolıs éki biymen – Отдѣль Неоффиціальный, Къ Характеристкѣ нравов киргизскихъ должностныхъ лицъ. Охотникъ управитель съ двумя біями, 11 İyun 1900, No: 22, s. 2, [At hırsızlarından ucuz at ve başkalarından para alan volost Kazak idarecileri hk.]

1682. Titkeviç (“Dr. Ji.” Dergisinin 1894 yılının 1. sayısından), Cumus atdarını қалай kıp saқtav minen baǵuv turası – Коневодство. Обѣ обращеніи съ рабочими лошадьми, 11 İyun 1900, No: 22, s. 2-4, [At yetiştiriciliği ve çalıştırılan atların gerekli bakımı hk.]

1683. A. V. [Vasil’yev] (“Turg. Ob. Ved.” gazetesinin 22. sayısından), Қоcаhmét mollanıñ Avbakirge aytқan cumbaқтары – Загадки, предложенныя Абубакиру муллою Ходжа-Ахмедомъ, 11 İyun 1900, No: 22, s. 3-4, [Molla Hoca Ahmed’in Ebubekir’e sorduğu bilmece soruları hk.]

1684. İmzalı, Türlı habarlar – Разныя Известія, [I] “Yenisey” Gazetesi, [] – Судъ надъ китайцами, 11 İyun 1900, No: 22, s. 4, [Vladivostok’ta iki Çinlinin mahkemesi hk.], [II] “Kaspiy” Gazetesi, [] – [Экспедиція заготовленія государственныхъ...], 11 İyun 1900, No: 22, s. 4, [50 rublelik paraların basımının tamamlanması ve haziran ayından itibaren tedavüle gireceği hk.], [III] “Vlad.[ivostok]” Gazetesi, [Baron Palén télegram arқılı...] – [Баронъ Палень телеграммой...], 11 İyun 1900, No: 22-(Kazakça kısım 21. sayıdadır), s. 4, [Japonya’nın Osaka limanında ve Çin’in Hong Kong şehrinde veba hastalığının görüldüğü hk.], [IV] “S. J.” Gazetesi, [] – Семипалатинская обл. (Засуха), 11 İyun 1900, No: 22, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) oblastindeki kuraklık

hk.], [V] [] – [Разрѣшенъ вопросъ объ...], 11 İyun 1900, No: 22, s. 4, [Doğu ve Batı Sibiryа ile Ural’daki altın işletmelerinde polis koruma teşkilatının kurulma meselesinin çözüлmesi hk.],

1685.Sın Stepey, Buyıqdan başka sözdér Saylauğa ıġarġan bir öleniñ – Отдѣль Неоффиціальный, Сатира на производство выборовъ. (Переводъ стиховъ въ прозѣ), 18 İyun 1900, No: 23, s. 1, [Seçim çalışmalarını anlatan ve Kazakçası nazım, Rusçası ise mensur olan bir hiciv hk.]

1686.Belyayev (“Dr. Ji.” Dergisinin 1894 yılının 3. sayısından), Maġla daruv kıluv turasınan mañķe émi – Лѣченіе животныхъ. О лечѣніи сапа, 18 İyun 1900, No: 23, s. 1-3, [Hayvanlarda görülen ruam hastalığı ve tedavisi hk.]

1687.“Tercüman” Gazetesi (1900 yılının 20. sayısından), Saban toyı – Сабанъ Той или праздникъ земледѣлья, 18 İyun 1900, No: 23, s. 2-3, [Rusya’nın kuzey-batı Müslümanlarının Saban Toy kutlamaları hk.]

1688.A. V. [Vasil’yev], Ebubekirdiñ şeqşeni – Загадки, Разгадки Абубакира, 18 İyun 1900, No: 23, s. 3-4, [(22. sayıdaki yazının devamı) Molla Hoca Ahmed’in Ebubekir’e sorduġu bilmecelelere Ebubekir’in verdiġi cevaplar hk.]

1689.İmzasız, Poşt sanduġı – Почтовый Ящикъ, 18 İyun 1900, No: 23, s. 4, [Kereku’nun (Pavlodar) muhabiri Capanoġlu’nun 1 May günü on dört volost Kazakları tarafından düzenlenen olaġanüstü kongre ile ilgili gönderdiġi haberin eksik bilgi yüzünden yayımlanmayacaġı hk.]

1690.İmzasız, Maġlumnama – Объявление, 18 İyun 1900, No: 23, s. 4, [Zıraat ve hayvancılıkla ilgili çıkan sekiz yeni kitabın satış ilanı hk.]

1691.“Grajdanin” Gazetesi, Buyıqdan başka sözdér, Badşah-ı aġzam hazeratlarınınñ emiri boyunca saylanmış kamisiyadarınınñ körsetmiş amal ilen dèri saķtanmaķ üçün çume yaġni taġun dértunan hem oġan kılatuġın ayla dèri cuġımtal taġun dértunan saķtıķ étmek cönderi ilen – Отдѣль Неоффиціальный, Отъ Высочайше учрежденной комиссіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 25 İyun 1900, No: 24, s. 1-2, [Veba hastalığı ile mücadele için kurulan komisyon, çalışmaları, hastalığın görüldüġü yerler ve alınan neticeler hk.]

1692.N. P.[antusov], Karavan-bolıp ötmіř (hikaye) – Караванъ-призракъ. (Легенда), 25 İyun 1900, No: 24, s. 2-4, [“Hayalet Kervan” adlı efsane hk.]

1693.İmzasız, Orazе hem ğayt – Ураза-мусульманскій постъ и праздникъ рамазанъ, 25 İyun 1900, No: 24, s. 3-4, [Kazakların Ramazan orucunu tutmaları ve Ramazan Bayramı kutlamaları hk.]

1694.İmzalı, Türlі habarlar – Разныя Извесія, [I] “Zab.[aykal’skiye] Obl.[astniye] Ved.[edomosti]” Gazetesi, Evelki éġip bayқағандары Sibіrye yazfennih dégen cuġımtal dériti – (Первые опыты сибиреязвенныхъ прививокъ), 25 İyun 1900, No: 24, s. 4, [Hayvanlarda görülen Sibіrya ülseri hastalığına karşı yapılan ilk aşı denemeleri hk.], [II] “Sib. List.” Gazetesi, [] – Изслѣдованіе степныхъ областей, 25 İyun 1900, No: 24, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) oblastinde Kazak zıraatı ile ilgili yapılacak olan istatistikî araştırma ve araştırma ekibi hk.], [III] “Sib. List.” Gazetesi, [] – [Верхне-Иртышское общество пароходства...], 25 İyun 1900, No: 24, s. 4, [İrtiş nehrinde açılacak olan yeni rıhtımlar hk.], [IV] “Grajd.” Gazetesi, [] – [При обсужденіи въ государственномъ...], 25 İyun 1900, No: 24, s. 4, [Mahkûmların Sibіryaya’ya sürgüne gönderme yerine cezalarını hapse çevirme meselesinin görüşülmesi ve bunun için yeni hapishanelerin yapılacağı hk.], [V] “Sem.[ireçenskiye] Ob.[lastniye] V.[edomosti]” Gazetesi, [] – О назначеніи чрезвычайнаго съѣзда, 25 İyun 1900, No: 24, s. 4, [Akmola ve Pavlodar Kazakları arasında ihtilafları çözmek için 1-20 Sentyabr arasında Uç-Tagan’da olağanüstü halk hâkimlerin kurultayının düzenleneceği hk.]

1695.İmzasız, Kalindar sinaġo kriste – Объявление, Календарь, Синяго Креста, 25 İyun 1900, No: 24, s. 4, [Fakir ve hasta çocukların velayet topluluġu “Siniy Krest”in takviminin satış ilanı ve içeriği hk.]

1696.“Grajdanin” Gazetesi, Badşah-ı aġzam hazeratlarının ħmiri boyunca saylanmış kamisiyadarının körsetmiş amal ilen dèri saġtanmak üçün çume yaġni taġun dértunan hem oġan kılatuġın ayla dèri cuġımtal taġun dértunan saġtıġ étmek cönderi ilen – Отдѣлъ Неофициальный, Отъ Высочайше учрежденной коммиссіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 2 İyul 1900, No: 25, s. 1-3, [(24. sayıdaki yazının devamı) Veba hastalığı ile mücadele için kurulan komisyon, çalışmaları ve hastalığın görüldüğü uluslar arası yerler ve neticeleri hk.]

1697.Dökey Baycumır balası, Buyırqıdan başқа sözdér, Қızıl Кéнеş ordası – Кызыль-Кенчскій дворецъ, 2 İyul 1900, No: 25, s. 1-3, [Karkaralı (Karkaralinsk) uyezдинin

Ken (Kensk) volostunun Kızıl-Keneş (Kızıl-Kenç) pınarı civarında bulunan ve halkın söylentisine göre Kent sarayın kalıntıları olan yıkık yapı hk.]

1698. Ulu Cüz, Noğaylardıñ üylenüv rësimi – Свадебный обычай у татаръ, 2 İyul 1900, No: 25, s. 3-4, [Tatarların düğün merasimi hk.]

1699. İmzalı, [Türli habarlar] – Разныя Известія, [I] “Nov. Vg.” Gazetesi, [] – Самый доргой въ конь въ мірѣ, 2 İyul 1900, No: 25, s. 4, [Londra’da satılan ve dünyada en pahalı at ünvanını alan Flying Fox adlı at hk.], [II] “S. V.” Gazetesi, [] – Киргизы на парижской выставкѣ, 2 İyul 1900, No: 25, s. 4, [Paris’teki uluslar arası sergiye katılan Kazaklar hk.], [III] “S. V.” Gazetesi, [] – [Однимъ изъ жителей...], 2 İyul 1900, No: 25, s. 4, [Herson guberniyasının Elisavetgrad uyezinde F. Balaşov tarafından yapılan gocuk hk.], [IV] [] – [Главный отрядъ при Омскомъ...], 2 İyul 1900, No: 25, s. 4, [Omsk’taki askeri hastane sağlık ekibinin çalışmalarını durdurması hk.]

1700. Nitskeviç, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Sémey oblosına çıķkan buyruk – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Семипалатинской области, 9 İyul 1900, No: 26, s. 1, [Semey Zareşnyı Slabodka mescidinin imamı Ahmetcan Altabayoğlu’nun Bozkır Nizamnamesinin 98. maddesi uyarınca görevinden alınması hk.]

1701. N. P. [Pantusov], Buyırıkdan başka sözdér, Karavan-bolıp ötmış (hikayası) – Отдѣль Неоффиціальный, Караванъ-призракъ. (Легенда), 9 İyul 1900, No: 26, s. 1-3, [(24. sayıdaki yazının devamı) “Hayalet Kervan” adlı efsane hk.]

1702. A. V. [Vasil’yev] (“T.[urgayskaya] G.[azeta]” Gazetesi), Boz Cigit (Kazak hikâyesi) – Бозжигить. (Киргизская повѣсть), 9 İyul 1900, No: 26, s. 3-4, [Kazaklar arasında çok yaygın ve türünde en iyisi olan ve Kazakça kısmı Tatarca’nın etkisinden arındırılarak Tatarca baskıdan tercüme edilen “Boz Cigit” adlı Kazak (povesti) uzun hikâyesi hk.]

1703. İmzasız, Sémeydan hat – Корреспонденція, 9 İyul 1900, No: 26, s. 3-4, [Semey’in (Semipalatinsk) Rus Kazaklarının yerleşim yerinde çıkan yangın ve verdiği zarar hk.]

1704. “Prav.[itel’stvennyı] Vestn.[ik]” Gazetesi, Türli Habarlar – Разныя Извѣстія, 9 İyul 1900, No: 26-(Kazakça kısmı 27. sayıdadır), s. 4, [Veba hastalığını önleme ve haber verme amacıyla kurulan komisyonun verdiği bilgiye göre Brazilya’nın Rio Janeyro liman ve kentte hastalığın görüldüğü ve sağlıklı olmadığı hk.]

1705. II. Nikola, Buyırıkdar cazılatın bölegi – Отдѣль Официальный, 16 İyul 1900, No: 27, s. 1, [Baron Taube'nin Devlet Kurulu üyesi olarak seçilmesi hk.]

1706. Nitskeviç, Sémey oblasına çıķkan buyruk – Приказы По Семипалатинской области, 16 İyul 1900, No: 27, s. 1, [Öskemen (Ust'kamenogorsk) şehir mescidinin imamı Yusuf Tanabayoğlu'nun Avrupa Rusya'sına gitmek üzere üç aylığına izin alması hk.]

1707. Nedelya" Dergisinden, Buyırıkdan başka sözdér, Taşkéntdan hat – Отдѣль Неофициальный, Корреспонденція, 16 İyul 1900, No: 27, s. 1-2, [Türkistan yerlilerinin "bayga" adlı yarışı hk.]

1708. A. V. [Vasil'yev] ("T.[urgayskaya] G.[azeta]" Gazetesi), Boz Cigit (Қазақ hikayası) – Бозжигитъ. (Киргизская повѣсть), 16 İyul 1900, No: 27, s. 2-3, [(26. sayıdaki yazının devamı) "Boz Cigit" adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]

1709. Titkeviç ("Dr. Ji." Dergisinin 1894 yılının 1. sayısından), Cumusker atdardı қалай ustap saқtav turasınan – Коневодство. Обь обращеніи съ рабочими лошадыми, 16 İyul 1900, No: 27, s. 2-4, [(22. sayıdaki yazının devamı) At yetiştiriciliği ve çalıştırılan atların gerekli bakımı hk.]

1710. A. Rihter, [] – О кормленіи лошадей, 16 İyul 1900, No: 27, s. 3, [Atların beslenmesi hk.]

1711. İmzalı, Türli habarlar – Разныя Извѣстія, [I] "S. L." Gazetesi, [] – Тюкалинскій округъ, 16 İyul 1900, No: 27, s. 3-4, [Tyukalinsk bölgesindeki kuraklık hk.], [II] "S. L." Gazetesi, [] – Омскъ, 16 İyul 1900, No: 27, s. 4, [İrtiş nehrindeki suyun düşük seviyede olmasından dolayı vapurların gezmemesi ve bundan dolayı Omsk'ta yaşanan odun sıkıntısı hk.], [III] "S. L." Gazetesi, Sémey – Семипалатинскъ, 16 İyul 1900, No: 27, s. 4, [Semey'deki (Semipalatinsk) Rus Kazaklarının semtinde çıkan yangının Kazak ve Tatarlar arasında endişeye sebep olması hk.], [IV] "Turgayskaya Gazeta" Gazetesi, [] – [Тургайская газета между прочимъ...], 16 İyul 1900, No: 27, s. 4, [Orta Asya ve Bozkır illerinin sergilenen eserleri hk.], [V] Тағун дѣрти İndistandağı– Чума въ индіи, 16 İyul 1900, No: 27, s. 4, [Hindistan'da veba hastalığının daha da yayıldığı hk.]

1712. Baron Taube, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Buyırıkname – Отдѣль Официальный, Приказы Степному Генераль-Губернаторству, по войскамъ

Сибирскаго военного округа и по Сибирскому казачьему войску. № 55, 23 İyul 1900, No: 28, s. 1, [Devlet Kuruluna üye seçilen Taube'nin çeşitli görevlerde bulunduğu on bir yıllık sürede birlikte çalışanlara teşekkür etmesi hk.]

1713.“Pravitel'stvenniy Vestnik” Gazetesi, Buyırıktan başka sözdér – Отдѣль Неофициальный, 23 İyul 1900, No: 28, s. 1-2, [Çin'in Rusya ile ilişkilerini artırma talebi hk.]

1714.“Т. Ye. V.” Gazetesinden, Қазақ curtunıñ çabuv turasınıñ vaқıǵası – Изъ исторіи киргизскихъ набѣговъ, 23 İyul 1900, No: 28, s. 2-4, [Kazak Hanlıkları'nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlar hk.]

1715.A. V. [Vasil'yev] (“T.[urgayskaya] G.[azeta]” Gazetesi), Boz Cigit (Қазақ hikayası) – Бозжигитъ. (Киргизская повѣсть), 23 İyul 1900, No: 28, s. 3-4, [(27. sayıdaki yazının devamı) “Boz Cigit” adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]

1716.A. Svorovskiy, [] – Объявление, 23 İyul 1900, No: 28, s. 4, [Tobol-Akmola daǵlık bölgesi altın madencilerinin 24 Avgust günü düzenleyecekleri 3. yerel kongresinin ilanı hk.]

1717.Nitskeviç, Buyırıldar cazılatın bölegi, Sémey oblasine çıққан buyruқ – Отдѣль Официальный, Приказы По Семипалатинской области, 30 İyul 1900, No: 29, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) uyezдинin Aleksandrovsk volostunun Başkul (Başkul'sk) köy mescidinin imamı Muhammed Zarif Musaoǵlu'nun Rusya içi bir aylık izne çıkması hk.]

1718.“Т. Ye. V.” Gazetesinden, Buyırıktan başka sözdér, Қазақ curtunıñ çabuv turasınıñ vaқıǵası Отдѣль Неофициальный, Изъ исторіи киргизскихъ набѣговъ II, 30 İyul 1900, No: 29, s. 1-3, [(28. sayıdaki yazının devamı) Kazak Hanlıkları'nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlar hk.]

1719.İmzasız, Қарқаралıдан hat – Корреспонденція, 30 İyul 1900, No: 29, s. 3, [4 İyun' günü Karkaralı'da çıkan yangının zararları hk.]

1720.A. V. [Vasil'yev] (“T.[urgayskaya] G.[azeta] Gazetesi), Boz Cigit – Бозжигитъ. (Киргизская повѣсть), 30 İyul 1900, No: 29, s. 3-4, [(28. sayıdaki yazının devamı) “Boz Cigit” adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]

- 1721.** “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [] – Разныя Извѣстія, 30 İyul 1900, No: 29, s. 4, [Adalet Bakanlığı’nda, at hırsızlarını Sibirya’ya sürgüne gönderme yerine çalıştırarak elde edilen ücreti mağdur olanlara verme meselesinin görüşülmesi hk.]
- 1722.** A. V. [Vasil’yev] (“T.[urgayskaya] G.[azeta]” Gazetesi), Buyırıldan başka sözdér, Boz Cigit – Отдѣль Неофициальный, Бозжигитъ. (Киргизская повѣсть), 6 Avgisd 1900, No: 30, s. 1-3, [(29. sayıdaki yazının devamı) “Boz Cigit” adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]
- 1723.** “S. J.” Gazetesi, [] – Корреспонденція, [I] Potof carmenkası – Ботовская ярмарка, 6 Avgisd 1900, No: 30, s. 2-4, [Botovsk panayırı hk.], [II] Öskaminnen hat – Г. Устькаменогорскъ, 6 Avgisd 1900, No: 30, s. 3-4, [Kuraklığın verdiği zararlar hk.]
- 1724.** N. P.[antusov], [] – Книгопечатаніе, 6 Avgisd 1900, No: 30, s. 4, [Matbaacılığın ve kağıdın tarihçesi hk.]
- 1725.** “Sel.[‘skiy] V.[estnik]” Gazetesi, [] – Лѣченіе у лошадей [...], 6 Avgisd 1900, No: 30, s. 4, [Atlarda görülen bir hastalığın tedavisi hk.]
- 1726.** “St. Kr.” Gazetesi, Türli Habarlar – Разныя Извѣстія, 6 Avgisd 1900, No: 30, s. 4, [Semey’de (Semipalatinsk) çıkan yangının verdiği zarar ve Omsk’ta havaların sıcak olması hk.]
- 1727.** İmzasız, Buyırıldar cazılatın bölegi, Aқ badşanıñ férmanları – Отдѣль Официальный, Высочайшее Повелѣніе. Объ утвержденіи устава о гербовомъ сборѣ, 13 Avgisd 1900, No: 31, s. 1-2, [Damga vergisi tüzüğünün onaylanması hk.]
- 1728.** “Sib. J.” Gazetesinin 160. sayısından, Buyırıldan başka sözdér, Barıcdagı her curtnıñ fıstafkası – Отдѣль Неофициальный, Международная выставка въ Парижѣ I, 13 Avgisd 1900, No: 31, s. 2-4, [Paris’te düzenlenen uluslararası sergi ve sergiye Rusya’dan katılanlar hk.]
- 1729.** İmzalı, [] – Разныя Извѣстія, [I] “Turk. Ved.” Gazetesi, [] – Ростъ инородческаго просвѣщенія, 13 Avgisd 1900, No: 31, s. 4, [Taşkent’teki Rus-Tuzem okulunun yerel öğrenci sayısının artması ve okulda yapılan sınav hk.], [II] “Sib. J.” Gazetesi, [] – Киргизы-матросы, 13 Avgisd 1900, No: 31, s. 4, [Bazı vapurcuların Akmola ve Semey oblastlarından Kazakları deniz eri olarak isdihtam etmeleri hk.]
- 1730.** II. Nikola, Buyırıldar cazılatın bölegi, Aқ badşanıñ fermanı – Отдѣль Официальный, Именной Высочайшій Указъ Правительствующему Сенату, 20

Avgisd 1900, No: 32, s. 1, [Sibirya ve Kafkasya'ya sürgün cezaların kaldırılıp değiştirilmesi hk.]

1731.Nitskeviç, Sémey oblosine çıkkın buyruk – Приказы По Семипалатинской области, 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 2, [Zaysan uyezdinin Manrak volostunda imam olarak seçilen Muhammed Rauman Muhammed Amireoğlu'nun atanması hk.]

1732.“Sib. J.” Gazetesinin 160. sayısından, Buyrıdan başka sözdér, Baricdağı her curtnıñ fıstafkası – Отдѣлъ Неофициальный, Международная выставка въ Парижѣ I, 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 2-4, [(31. sayıdaki yazının devamı) Paris'te düzenlenen uluslararası sergi ve sergiye Rusya'dan katılanlar hk.]

1733.“Turgayskaya Gazeta” Gazetesi, Carmenke kıızıq bayge – Ярмарка. Веселая байга. (Корреспонденція изъ Тургая), 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 3-4, [Atbasar panayırında düzenlenen at yarışları ve çıkan olaylar hk.]

1734.İmzalı, Türli habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “S. J.” Gazetesi, [] – [Въ Устькаменогорскомъ уѣздѣ...], 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 4, [Kuru havanın ekinciliği kötü etkilemesi hk.], [II] [] – Съ Иртыша приходятъ неутѣшительныя вѣсти, 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 4, [İrtiş nehrindeki su seviyesinin ulaşımı durduracak kadar düşük olması hk.], [III] “Pr.[avitel'stvenniy] Vest.[nik]” Gazetesi, [Badşa-yı ağzam hazretleriniñ emiri...] – [Согласно полученнымъ Высочайше...], 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 4, [25 İyun' ile 5 Avgust günleri arasında Hok-Kong'da veremden ölenlerin sayısı hk.], [IV] “Kazbek” Gazetesi, [Kazbék dégen gazét cazğan...] – [«Казб.» передаетъ объ одномъ...], 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 4, [İhtiyar yerlilerin, gençlere örnek olmak amacıyla Uzak Doğuya asker olarak gitmek için başvuruda bulumaları hk.], [V] “S. V.” Gazetesi, [] – [Т-во Западно-Сибирскаго пароходства...], 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 4, [Semey (Semipalatinsk) ile Omsk arasında nehir ulaşımını sağlamak amacıyla alınan iki vapur ve İrtiş nehrinde açılacak olan yeni rıhtımlar hk.], [VI] “Yenisey” Gazetesi, [] – [У киргизовъ...], 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 4, [Paris'teki uluslararası sergiye gidecek olan 20 kişilik Kazak ekibinin 28 May günü Moskova'ya varması ve ekip hk.], [VII] “Turk. Ved.” Gazetesi, [] – «Турк. Вѣд.» сообщаютъ, 20 Avgisd 1900, No: 32, s. 4, [1898 yılındaki Andican'daki ayaklanmanın aranan yedi elebaşlarından Kazak kökenli Bartı Molla Muhammed İbrahim Kadırbayoğlu'nun yakalanması ve mahkemeye gönderilmesi hk.]

1735. “Prav.[itesl’stvenny] Vest.[nik]” Gazetesi, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Badşalık hazine hanalarğa altın gümüş hem bakır akça aluvtuğızasınan biyilki tabılmış tertiip – Отдѣль Официальный, Распоряжение объявленное правительствующему сенату министромъ финансовъ: Объ утверждениі правилъ для приѣма монеты правительственными кассами, 27 Avgisd 1900, No: 33, s. 1-2, [Altın paraların değışim kuralları hk.]

1736. N. P.[antusov], Buyırıkdan başka sözdér, Baron M. A. Taube – Отдѣль Неофициальный, Баронъ М. А. Таубе, 27 Avgisd 1900, No: 33, s. 2, [Baron Maksim Antonoviç Taube’nin bütün görevlerinden alınıp Devlet Kurulu’na atanması ve hayat hikâyesi hk.]

1737. “Sib. L.” Gazetesi, Ondaı mundaı Kıtaı tuğrasınan – Кой-что о китайцахъ, 27 Avgisd 1900, No: 33, s. 2-4, [Çin halkı, medeniyeti, yaşayışı ve zıraatı hk.]

1738. İmzalı, [] – Разныя Извѣстія, [I] “Prav.[itesl’stvenny] Vest.[nik]” Gazetesi, [Çume yağni tağun avıruvnan...] – [Отъ Высочайше утвержденной...], 27 Avgisd 1900, No: 33-(Kazakça kısım 34. sayıdadır), s. 4, [Trabzon’un veba hastalığı açısından güvenli olduğı hk.], [II] “S. J.” Gazetesi, [] – Каркаралы (Семип. Обл.), 27 Avgisd 1900, No: 33, s. 4, [Karkaralı ve ahalisinin yangından sonraki durumu hk.]

1739. II. Nikola, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Badşah-ı ağzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣль Официальный, Высочайшее Повелѣніе. Объ отмѣнѣ ссылки и утверждениі временныхъ правилъ о замѣнѣ ссылки на поселение и житье другими наказаніями, 3 Séntabr 1900, No: 34, s. 1-3, [(32. sayıdaki yazının devamı) Sibirya ve Kafkasya’ya sürgün cezaların kaldırılıp değıştirilmesi hk.]

1740. “Pr.[avitesl’stvenny] V.[estnik]” Gazetesi, Prafitelstviçe sénatke ministr finansofniñ istértken ferman buyuruğı – Распоряжение объявленное правительствующему сенату министромъ финансовъ: Объ утверждениі правилъ для приѣма монеты правительственными кассами, 3 Séntabr 1900, No: 34, s. 2-3, [(31. sayıdaki yazının devamı) Banknotlardaki imzaların değıştirilmesi hk.]

1741. Nitskeviç, Sémey oblosine çıkkın buyruk – Приказы По Семипалатинской области, 3 Séntabr 1900, No: 34, s. 2-3, [Semey (Semipalatinsk) şehrinin 4. Nolu mescidinin imamı Ahun Amirov’un üç aylık izne ayrılması hk.]

- 1742.** “S.-Peterb.[urgskiye] V.[edomosti]” Gazetesi, [] – Отдѣль Неофициальный, Корреспонденція, Астрахань, 3 Сѣнѣбр 1900, No: 34, s. 3, [Astrahanlı Kazak halk hekimleri hk.]
- 1743.** “Kaspiy” Gazetesi, Buyırıkdan başka sözdér, Qıtaylardıñ coqke ilanuv – Суевѣрія китайцевъ, 3 Сѣнѣбр 1900, No: 34, s. 3-4, [Çinlilerin batıl inançları hk.]
- 1744.** İmzalı, Türlü habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “R.[usskiye] V.[edomosti]” Gazetesi, [] – [Въ виду прискорбныхъ событій въ Китаѣ...], 3 Сѣнѣбр 1900, No: 34, s. 4, [Maңçurya’da yaralanan Rus askerleri için Buhara Emiri’nin 100000 ruble bağışlaması hk.], [II] [] – Именнымъ Высочайшимъ указомъ, 3 Сѣнѣбр 1900, No: 34, s. 4, [Yurt dışı pasaportların harclarına Kızıl Hac vergisinin konması hk.]
- 1745.** II. Nikola, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Badşa-yı aғzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣль Официальный, Именной Высочайшій Указъ, 10 Сѣнѣбр 1900, No: 35, s. 1, [Çin’e her türlü askeri malzeme satışlarını yasaklayan Çar’ın fermanı hk.]
- 1746.** “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Buyırıkdan başka sözdér, Torğay Qazağının témir col ministiri Knaz Hilkof hazeratlarına aytқан sözleri Torğay oblısı arқılı cürgen mir keldanda – Отдѣль Неофициальный, Рѣчь тургайскаго киргиза, обращенная къ Министру Путей Сообщенія Князю Хилкову въ проѣздъ Его Сѣятельства по Тургайской Области, 10 Сѣнѣбр 1900, No: 35, s. 1-2, [Torğay (Turgay) oblastine uğrayan Ulaştırma Bakanı Knyaz Hilkov’a bir Turğaylı Kazağın konuşması hk.]
- 1747.** “Pr.[avitesl’stvenny] V.[estnik]” Gazetesi, Badşa-yı aғzam hazretiniñ çume yaғni taғun avırudan saқtanbaқ hem émdev tuғrasına casalğan komissiyedan sol komissiyeniñ her sérden alğan habarı – Отъ Высочайше учрежденной коммиссіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 10 Сѣнѣбр 1900, No: 35, s. 2, [Dünyada görülen veba hastalığının son durumu hk.]
- 1748.** A. S-nov, Müslümanıñ turuv sayı – Изъ жизни инородцевъ, 10 Сѣнѣбр 1900, No: 35, s. 2-4, [Tiltis (Teletsk) cıvarındaki Ayel Kosı (Ail’-Kasiya) yerleşim yrindeki Müslümanların yaşayışından bir kesit hk.]
- 1749.** “S. J.” Gazetesi, [] – Разныя Извѣстія, 10 Сѣнѣбр 1900, No: 35, s. 4, [Büyükbaş hayvanın demir yolu ile nakliyesinin yeni tarifesi hk.]
- 1750.** II. Nikola, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Badşah-ı aғzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣль Официальный, Высочайшее Повелѣніе, 17 Сѣнѣбр 1900, No: 36, s. 1-3,

[(34. sayıdaki yazının devamı) Köylü toplulukların haklarının kısıtlanması meselesi hk.]

1751. “Sib. J.” Gazetesi, Buyırqıdan başka sözdér, Dünyaǵe bolmış Parıcdadı vıstabka – Отдѣлъ Неофициальный, Всемирная выставка въ Парижѣ, 17 Séntabr 1900, No: 36, s. 2-4, [Paris’teki uluslararası sergiye katılan ülkeler hk.]

1752. “Kaspiy” Gazetesi, Qıtaydaǵı vaǵıǵe – Событія въ Китаѣ, 17 Séntabr 1900, No: 36, s. 4, [Çin’deki olaylar ve Çin’in diğér ülkeler ile ilişkileri hk.]

1753. “S. L.” Gazetesi, Türlı habarlar – Разныя Извѣстія, 17 Séntabr 1900, No: 36, s. 4, [II. Abdülhamid Han’ın 25. hükümdarlık yıldönümü için yapılacak kutlamalar, açılışlar ve bunun için yapılan hazırlıklar hk.]

1754. A. V. [Vasil’yev] (“T.[urgayskaya] G.[azeta]” Gazetesi), Buyırqıdan başka sözdér, Boz Cigit. Qazaq hikayası – Отдѣлъ Неофициальный, Бозжигитъ. (Киргизская повѣсть), 24 Séntabr 1900, No: 37, s. 1, [(30. sayıdaki yazının devamı) “Boz Cigit” adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]

1755. N. P[antusov], Çitadan Haylargäçe cavgerçilik turasınan bolmış vaqıǵadar – На театрѣ военныхъ дѣйствій. (отъ Читы до Хайлара.), 24 Séntabr 1900, No: 37, s. 1-3, [Çita’dan Haylar’a düzenlenen askeri sefere katılan istihkâm taburundan bir subayın seferle ilgili mektubu hk.]

1756. “Pr.[avitesl’stvennyy] V.[estnik]” Gazetesi, Badşah-ı aǵzam hazeratlarınıñ fermanı boyunçe saylanmış kamisiya cuǵımtal taǵun dértine amal ayla qıp cayılmasına toqtav étmek turasınan – Отъ Высочайше учрежденной комиссіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 24 Séntabr 1900, No: 37, s. 3, [Çar tarafından veba hastalığını önlemek ve bilgilendirmek amacıyla kurulan komisyonun veba hastalığı ile ilgili verdiği malûmat hk.]

1757. “Nov.[ıy] Kr.[ay]” Gazetesi, Orus Qazaq Orustarı – Русскіе казаки, 24 Séntabr 1900, No: 37, s. 3-4, [Tyan-Tsin savaşı sırasında Rus Kazaklarının sergiledikleri kahramanlık ve başarıları hk.]

1758. İmzalı, Türlı habarlar – Разныя Извѣстія, [I] “Tercüman-ı Hakikat” Gazetesi, Haqıqat dégen gazét maǵlum étedi – Газета Т. Накикать сообщаетъ, 24 Séntabr 1900, No: 37, s. 4, [İstanbul civarındaki Bodra köyünde 120 yaşındaki adamın evlenmesi hk.], [II] Kadét yaǵni oquvdaǵı bala érlık kılǵanǵe beruletuǵın krésén aǵlan

– Кадетъ георгиевскій кавалеръ, 24 Séntabr 1900, No: 37, s. 4, [Moskova kadet askeri okul öğrencisi Georgiy Matsiyevskiy’in Aygun ve Haylar muhaberelerinde gösterdiği başarılarından dolayı ödellendirilmesi hk.], [III] “Kaspiy” Gazetesi, Kıtay tamağı – Китайскій обѣдъ, 24 Séntabr 1900, No: 37, s. 4, [Resmi törenlerde verilen Çin yemeği hk.], [IV] “Kaspiy” Gazetesi, [Tiflis khalasındağı vayannay gospitalda...] – [На излѣченіи въ тифлискомъ военномъ госпиталѣ...], 24 Séntabr 1900, No: 37, s. 4, [Şeyh Şamil ve Osmanlı ile yapılan savaşlarda Rusların yanında katılan 109 yaşındaki Kvaliyev’in Tiflis askeri hastanede tedavi görmesi ve savaşlarla ilgili anıları hk.]

1759. II. Nikola, Buyırıldar cazılatın bölegi, Vakitça bolmış tertip – Отдѣлъ Оффиціальный, Временныя правила о замѣнѣ ссылки на поселение и на житье другими наказаніями, 1 Oktabr 1900, No: 38, s. 1-3, [(36. sayıdaki yazının devamı) Sibiry’a sürgün cezasının başka cezalarla değiştirilmesi kanununun geçici kuralları hk.]

1760. “N.[ovoye] V.[remya]” Gazetesi, [Hıtay padşasını asmalını oğlu dép...] – Отдѣлъ Неоффиціальный, Богдыханъ и его дворъ, 1 Oktabr 1900, No: 38, s. 2-4, [Çin İmparatoru ve maiyeti hk.]

1761. K. P., Buyırıldan başka sözdér, Li-Hun-Çannıñ aske çaқırғanı – Обѣдъ у Ли-Хунъ-Чанга, 1 Oktabr 1900, No: 38, s. 3-4, [Journal des Débats’ta yayımlanan, Kanton’da 13 Mart günü Fransız deniz askerinin Li-Hun-Çang tarafından kabul töreni hk.]

1762. İmzasız, Türli habarlar, Başka curtdardıñ cürgenderi – Разныя Извѣстія, Поѣздка инородцевъ, 1 Oktabr 1900, No: 38, s. 4, [Paris’teki sergiye katılan Yakut ilinden Yakutlar G. İ. Tereşkin ve D. D. Sivtsev’in giderken ve gelirken uğradıkları şehirler hk.]

1763. II. Nikola, Buyırıldar cazılatın bölegi, Padşah-ı ağzam hazeratlarınıñ berkitkeni 10’nçi İyunda 1900’nçi cılda – Отдѣлъ Оффиціальный, Высочайше утвержденное 10 Іюня 1900 г., 7 Oktabr 1900, No: 39, s. 1, [Veteriner kontrollerin artırılması için yapılan düzenleme ve çalışmalar hk.]

1764. D. Turanov, Buyırıldan başka sözdér, Қазақ рѣсимдери – Отдѣлъ Неоффиціальный, Обычное право киргизовъ, 7 Oktabr 1900, No: 39, s. 2-3, [Kazak hukuku ve mahkemeleri hk.]

- 1765.** “Sib. Vest.” Gazetesinden, Aydaş halkları – Айдашинские инородцы, 7 Oktabr 1900, No: 39, s. 3-4, [Yenisey guberniyasının Açinsk yakınlarında Çulıma nehri yakınlarında yaşayan Aydaş ulusu hk.]
- 1766.** “Sib. Vest.” Gazetesi, Türli habarlar – Разныя Извѣстія, 7 Oktabr 1900, No: 39, s. 4, [Kökçetav (Kokçetav) uyezdindeki zıraatın iç açıcı olmayan son durumu hk.]
- 1767.** II. Nikola, Buyırkdar cazılatın bölegi, Badşa-yı ağzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣль Оффиціальный, Высочайшее повелѣніе, 14 Oktabr 1900, No: 40, s. 1-2, [Sibirya ve Orta Asya’da satılan sürü hayvanların fiyatlandırılması ile ilgili ferman hk.]
- 1768.** N. P.[antusov], Buyırkdan başka sözdér – Отдѣль Неоффиціальный, 14 Oktabr 1900, No: 40, s. 2, [Bir mağaza bekçisinin fare ve sıçanlarla mücadele için buzluğa kedi koyması ve kedinin soğuğa karşı sağladığı uyum hk.]
- 1769.** “Prav.[itel’svennyy] Vest.[nik]” Gazetesi, Kıtay memleketini payitahtı Pékin şehri – Запрещенный городъ, 14 Oktabr 1900, No: 40, s. 2-3, [Çin’deki “Yasak Şehir” hk.]
- 1770.** “Kaspiy” Gazetesi, Taşkéndan hat – Корреспонденція, 14 Oktabr 1900, No: 40, s. 2-3, [18 İyul’ günü yazlıktan dönen Uzgenç volost Kazaklarının hayvanlarıyla konakladığı geçitte uykuda iken kimseyi uyandırmayan nöbetçi ve üç yaşındaki oğlu dışında herkesin şiddetli tipi, fırtınaya yakalanıp ölmesi hk.]
- 1771.** D. Turanov, Қазақ рәсімдері – [Обычное право киргизовъ], 14 Oktabr 1900, No: 40, s. 3-4, [(39. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Kazakların hukuku ve mahkemeleri hk.]
- 1772.** İmzalı, Türli habarlar – Разныя Извѣстія, [I] [Badşalık akça çavatumıñ nizamıñ...] – [Согласно ст. 30 дѣйствующаго монетнаго устава...], 14 Oktabr 1900, No: 40, s. 3-4 [Ayarı bozuk gümüş paraların geçici olarak değiştirileceği hk.], [II] “Svet” Gazetesi, Hat Çita kalesinin – Изъ г. Читы еще, 14 Oktabr 1900, No: 40, s. 3-4, [Çita’daki Çinliler hk.],
- 1773.** İmzasız, [] – Объявленія, [I] [] – XX Годъ Изданія. Открыта подписка на 1901 г. “Восточное Обозрѣніе”. На изданіе литературной и политической газеты, 14 Oktabr 1900, No: 40, 42, 43, s. 4, [İrkutsk’ta günlük yayımlanan “Vostochnoye Obozreniye” gazetesinin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [II] [] – Открыта подписка на 1901 годъ на общественно-экономическую и литературную

газету “Русскій Туркестанъ”, 14 Oktabr 1900, No: 40, 41, 42, s. 4, [Taşkent’te haftada üç kez yayımlanan sosyo-iktisadî ve edebî “Russkiy Turkestan” gazetesinin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1774. “Pr.[avitesl’stvennyy] V.[estnik]” Gazetesi, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Badşah-ı ağzam hazretleriniñ saylap çığarmış kamisiyası cuğımtal tağun dértine amal ayla kır toktatuvı ilen sayılmas cönderini istemek turasınan – Отдѣль Официальный, Отъ Высочайше учрежденной коммисіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 21 Oktabr 1900, No: 41, s. 1-2, [Çar tarafından veba hastalığını önlemek ve bilgilendirmek amacıyla kurulan komisyonun veba hastalığı ile ilgili verdiği malûmat hk.]

1775. N. P.[antusov], “Vsemirnyy Puteşestvennik” Dergisinden, Ğumır yağni tûs. Kıtay értigisi – Жизнь-это сонъ. (Китайская сказка), 21 Oktabr 1900, No: 41, s. 1-4, [“Jizn’-eto son” [Hayat bir rüyadır] adlı Çin masalı hk.]

1776. “S. L.” Gazetesi, Ağaç butaytarın қалай қыуıp сэгузuv turasınan – Способъ кормленія скота древесными вѣтвями, 21 Oktabr 1900, No: 41, s. 3-4, [Hayvanlara ağaçların dallarını yedirme yöntemi hk.]

1777. P. Makuşin (Үауімсi), [] – Объявленія, VIII Годъ Изданія. Открыта подписка на 1901 г. На Ежедневную Газету “Сибирская Жизнь” Издающуюся Въ Томскѣ, 21 Oktabr 1900, No: 41, 42, 43, 44, s. 4, [Sibirya’nınTomsk şehrinde günlük çıkan harc-ı âlem ve redaktörleri P. Makuşin ile A. Makuşin olan “Sibirskaya Jizn” gazetesinin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1778. II. Nikola, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Badşa-yı ağzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣль Официальный, Высочайшее повелѣніе, 28 Oktabr 1900, No: 42, s. 1, [Asya’da, hayvanlarda veba hastalığını haber vermek ve önlemek amacıyla alınması gereken önlemler hk.]

1779. “Priroda i Lyudi” Dergisinden, Buyırıkdan başka sözdér, Қазақ турмısı – Отдѣль Неофициальный, Бытъ киргизовъ Туркестана и сопредѣльныхъ съ нимъ областей, 28 Oktabr 1900, No: 42, s. 1-4, [Türkistan ve çevresinde yaşayan Kazakların yaşayışları ve Kirgiz kelimesinin manası hk.]

- 1780.**“S. L.” Gazetesi, Ağaç butağtarın қалай қып сэгузув турасынан – [Способъ кормленія скота древесными вѣтвями], 28 Oktabr 1900, No: 42, s. 4, [(41. sayıdaki yazının Kazakça yazının devamı) Hayvanlara ağaçların dallarını yedirme yöntemi hk.]
- 1781.**“N. Zdr.” Dergisi, Türlü habarlar – Полезныя Свѣдѣнія, 28 Oktabr 1900, No: 42, s. 3-4, [Hayvanın zehirlenmesi ve o sırada alınması gereken önlemler hk.]
- 1782.**Ye. F. Kudryavtsev, [] – Объявленія, Открыта подписка на 1901 годъ на политическо-общественную и литературную газету “Енисей”, 28 Oktabr 1900, No: 42, 43, s. 3-4, [Krasnoyarsk şehrinde yayımcı-redaktör Ye. Kudryavtsev tarafından haftada üç kez yayımlanan siyasî-toplumsal ve edebî gazete “Yenisey”in 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı ve gazetenin programı hk.]
- 1783.**Düysembay Turanov, Buyırqdan başqa sözdér, Қазақ рèsimderi – Отдѣлъ Неоффиціальный, Обычное право киргизовъ, 5 Noyabr 1900, No: 43, s. 1-2, [(39. sayıdaki yazının devamı) Kazaklarda cinayetler, şahıslara karşı işlenen cinayetler, toplumun düzenini bozmak, hırsızlık ve soygun ve bunlara verilen cezalar hk.]
- 1784.**İmzasız, General Lénéfiç tuğрасındağı habar – Биография, 5 Noyabr 1900, No: 43, s. 2-3, [Pekin’i işgal eden Rus ve İttifak kuvvetlerinin komutanı Nikolay Petroviç Leneviç’in biyografisi hk.]
- 1785.**Çernyayev, “Vestnik Sel’skogo Hozyaystva” Gazetesinden, Faydalı habarlar – Полезныя Свѣдѣнія, 5 Noyabr 1900, No: 43, s. 2-3, [İnekleri doğru otlatma yöntemleri hk.]
- 1786.**“Kaspiy” Gazetesi, Sibiriñ Қазақ Orusları – Сибирскіе казаки, 5 Noyabr 1900, No: 43, s. 3-4, [Sibiryа Rus Kazakları hk.]
- 1787.**İvan Selitskiy [(1902 yılının 6. sayısının 3. sayfadaki dipnotta bu yazının İvan Selitskiy tarafından yayımlandığı yazıyor)], Èvelgi bastalmış ğılım Қазақтарға Қостанай ууазındağı Торғай oblosınıñ – Отдѣлъ Неоффиціальный, Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 12 Noyabr 1900, No: 44, s. 1-2, [Torğay (Turgay) oblastinin Kostonay (Kustanay) uyezsindeki Kazak ilköğretiminin durumu, bölgedeki okul, öğretmen ve öğrencilerin sayısı hk.]
- 1788.**“S. J.” Gazetesi, Sibiryadağı çutçılık – Бѣдствіе въ Сибири, 12 Noyabr 1900, No: 44, s. 2-4, [Sibiryа’daki ekinlerin verimsizliğı hk.]

1789. N. P.[antusov], “Svet” Gazetesinden, Orus baluvandarı – Русские силачи, 19 Noyabr 1900, No: 45, s. 2-4, [Deniz subayı Kapitan-leytenant Lukin adlı pehlivan hk.]

1790. İvan Selitskiy, Èvelgi bastalmış ğılım Қазақтарға Қостанай уязындағы Торғай oblosınıñ – Отдѣлъ Неофициальный, Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 19 Noyabr 1900, No: 45, s. 1-2, [(44. sayıdaki yazının devamı) Торғай (Turgay) oblastinin Kostonay (Kustanay) uyezdindeki Kazak ilköğretiminin durumu, açılacak okul yerinin tedbitinin nasıl yapıldığı, öğrencilerin yaşı, Kazak eğitiminin tarihçesi hk.]

1791. “Rus.[skiye] Ved.[omosti]” Gazetesinden, Қазақ турmış haldarınан – Очеркъ изъ киргизской жизни, 19 Noyabr 1900, No: 45, s. 2-4, [Kazakların çocuk terbiyesi ve baksıların yaşayış tarzlarını anlatan bir oçerk-deneme yazısı hk.]

1792. İsmail Gasprinskiy, [] – Объявление. Открыта подписка 1901. Девятнадцатый годъ нашего изданія, 19 Noyabr 1900, No: 45, 46, 47, 48, 50, s. 4, [“Tercüman” gazetesinin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı ve gazetenin programı ile içerĝi hk.]

1793. Kebekov, “Priroda i Lyudi” Dergisinden, Buyırqдан başka sözdér, Қазақ turasınан hikayiye – Отдѣлъ Неофициальный, Легенда про былое киргизовъ, 26 Noyabr 1900, No: 46, s. 1-3, [Kazakların geçmişi ile ilgili ve konusu “Yenlik Kebek”e benzeyen efsane hk.]

1794. “Vostoçnoye Obozreniye” Gazetesi, Maçuriydan bir saldatdın cazĝan hatı 21’nçi Avguste – Письмо солдата изъ Манчжуріи отъ 21 Августа, 26 Noyabr 1900, No: 46, s. 2-4, [Hingan muhaberelelerini ve son durumu anlatan Maңçurya’dan bir askerin gönderdiği mektup hk.]

1795. “Rus.[skiye] Ved.[omosti].” Gazetesinden, Қазақ турmış haldarınан – [Очеркъ изъ киргизской жизни], 26 Noyabr 1900, No: 46, s. 3-4, [(45. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Kazakların çocuk terbiyesi ve baksıların yaşayış tarzlarını anlatan bir oçerk-deneme yazısı hk.]

1796. İmzasız, [] – Введенская ярмарка въ г. Омскѣ, 26 Noyabr 1900, No: 46, s. 3, [15 Noyabr günü Omsk’ta açılan Vvdensk panayırı hk.]

1797. İmzalı, Türlі habarlar – Разныя Извѣстія, [I] Қазақ candaralı – Киргизскій генералъ, 26 Noyabr 1900, No: 46, s. 3-4, [Kazak general-mayor Baymuhamedov hk.],

[II] “Svet” Gazetesi, [] – [Въ виду появившихся въ...], 26 Noyabr 1900, No: 46, s. 3, [5 ile 10 rublelik altın paraları sahtelerinden ayırma yöntemi hk.]

1798. İmzalı, [] – Объявленія, [I] G. V. Preysman, [] – Открыта подписка на 1901 г. на “Сибирский Вѣстникъ”, 26 Noyabr 1900, No: 46, 47, 48, 50, 51, 52, s. 4, [Redaktör-yayımcı G. V. Preysman tarafından Tomsk’ta günlük yayımlanan siyasî, edebî ve toplumsal yaşamın günlük “Sibirskiy Vestnik” gazetesinin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.], [II] [] – Открыта Подписка 1901 г. на газету “Каспій” XX-й годъ изданія, 26 Noyabr 1900, No: 46, 47, 48, 50, 51, 52, s. 4, [Bakû’da günlük çıkan edebî, sosyal ve siyasî ve geniş petrol bölümüyle “Kaspiy” gazetesinin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı hk.]

1799. Baron Frederiks, Télégram Gaspadine ministra impératoriskağo dfora yağni badşah hazeratlarının ordasının vèziri Lifadiye şehrinan 30’nçı Noyabrde 1900’nçı cılda – Отдѣль Официальный, Телеграмма Господина Министра Императорскаго Двора изъ Ливадіи отъ 30-го Ноября 1900 года, 1 Dékabr 1900, No: 47, 48, s. 1-2, [Çar’ın rahatsızlığından dolayı iyi dileklerde bulunan herkese teşekkür telegramı hk.]

1800. Orta Cüz, Buyırkıdan başka sözdér, Édigeniñ töresi. Értégi – Отдѣль Неоофициальный, Судъ Эдыге. (Сказка), 1 Dékabr 1900, No: 47, s. 1-2, [“Edigenin Mahkemesi” adlı masal hk.]

1801. “Astr. L.” Gazetesi, Badşah-ı ağzam hazeratlarının Таñr carlığasın aytқанı Қазақтарге – Объявление Высочайшей благодарности киргизамъ въ Ханской Ставкѣ, 1 Dékabr 1900, No: 47, s. 2-3, [Astrahan guberniyasının Hanskiy Stavka Kazaklarının Çar’a geçmiş olsun dileklerinden dolayı Çar’ın memnuniyetini bildirmesi ve teşekkürü hk.]

1802. İmzasız, Hayvanniñ tañsıq körgeni – Любопытство животныхъ, 1 Dékabr 1900, No: 47, s. 3, [Hayvanlardaki merak duygusuna bir örnek hk.]

1803. “Jiz.[n’] i Şk.[ola]” Gazetesi, Faydalı habarlar – Полѣзныя Свѣдѣнія, 1 Dékabr 1900, No: 47, s. 3-4, [Örümcek ağının zararları hk.]

1804. İmzalı, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, [I] “S. V.” Gazetesi, [Tom қаласынñ auru hanasında...] – [Въ Томской больницѣ...], 1 Dékabr 1900, No: 47, s. 3-4, [Tomsk şehir hastanesinde yatan 140 yaşındaki adam hk.], [II] “Russkiy İnvaid” Gazetesi, [Séntabr ayunda Urga қаласында...] – [По свѣдѣніямъ, полученнымъ...], 1

Dékabr 1900, No: 47, s. 3-4, [Kozlov başkanlığında ve Kaznakov ile Dala Vilayatının Gazeti'nin eski sekreteri Ladigin'in katılımıyla Orta Asya'ya düzenlenen sefer hk.]

1805.G. Abaza, Qır Vilayatının Qazaqça gazétin 1901'nçi cılğa alıp turuvğa boladı. Bul gazétin çıqqanına on törtinçi cıl – Принимается подписка на 1901 годъ На “Киргизскую Степную Газету” (годъ изданія XIV-й.), 3 Dékabr 1900, No: 48, 49, 50, 51, 52, s. 1, [Dala Vilayatının Gazeti'nin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı, gazetenin plan ve programı ve yazar kadrosu hk.]

1806.Orta Cüz, Buyırqdan başka sözdér, Édigeniñ töresi. Értégi – Отдѣль Неофициальный, Судъ Эдыге. (Сказка), 3 Dékabr 1900, No: 48, s. 2, [“Edigenin Mahkemesi” adlı masal hk.]

1807.Orta Cüz, Tülki minen turna hikayası – Лисица и Журавль. (Басня), 3 Dékabr 1900, No: 48, s. 2-3, [“Tilki ile Turna” adlı fabl hk.]

1808.İmzasız, Mancurdan – Изъ Манджуріи, 3 Dékabr 1900, No: 48, s. 3-4, [Uzak Doğu'da Çinlilerle yapılan muhabereleleri anlatan bir askerin mektubu hk.]

1809.G. P. Nedler, [] – Объявленія, Слѣпецъ, 3 Dékabr 1900, No: 48, 52, s. 3, [Körler yararına ve Çariçe Mariya Aleksandrovna'nın vasiliğinde aylık yayımlanan “Slepets” dergisinin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1810.İvan Selitskiy, Buyırqdan başka sözdér, Èvelgi bastalmış ğılım Qazaqtarğa Qostanay uyazındağı Torğay oblosınıñ – Отдѣль Неофициальный, Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 10 Dékabr 1900, No: 49, s. 2-3, [(45. sayıdaki yazının devamı) Torğay (Turgay) oblastinin Kustanay (Kustanay) uyezindeki Kazak ilköğretiminin durumu, öğretmenler, okullar, öğrenciler, araç-gereçler, bir köy okulunun masrafları hk.]

1811.“Niva” Dergisinden, Şahi Zinda. Hikaye Semerkant bası turasınan – Шахи-Зиндэ (Легенда о патронѣ города Самарканда), 10 Dékabr 1900, No: 49, s. 3-4, [Semerkand'ın muhafız komutanı ve Timur sülalesinin yattığı türbeye ismini veren “Şah-ı Zinde” hakkındaki efsane/hikâye hk.]

1812.“Rus.[skiy] Vest.[nik]” Gazetesi, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, 10 Dékabr 1900, No: 49, s. 3-4, [Kozlov başkanlığında ve Dala Vilayatının Gazeti'nin eski sekreteri ve Dala Vilayeti kaçıllarya memuru Ladigin'in katılımıyla Orta Asya'ya düzenlenen sefer ve sefer ile ilgili bilgiler hk.]

- 1813.** A., Buyırqdan başka sözdér, Adamdardıñ turatuğın üyderiniñ turasınan – Отдѣль Неофициальный, Исторія челоѣческаго жилища, 17 Дѣкабр 1900, No: 50, s. 2, [İnsanoğlunun barınak tarihi hk.]
- 1814.** Kebekov, “Priroda i Lyudi” Dergisinden, Hikayiye Qazaqtar turasınan – Легенда про былое киргизовъ, 17 Дѣкабр 1900, No: 50, s. 2-4, [(46. sayıdaki yazının devamı) Kazakların geçmişi ile ilgili ve konusu “Yenlik Kebek”e benzeyen efsane hk.]
- 1815.** “Novoye Vremya” Gazetesi, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, 17 Дѣкабр 1900, No: 50, s. 3-4, [Çinlilerin Rusların Çin topraklarından geri çekilmelerinden duydukları memnuniyet hk.]
- 1816.** İmzasız, [] – Почтовый Ящикъ, 17 Дѣкабр 1900, No: 50, s. 3, [R. Marsekov’un gönderdiği haberin özel kişinin haklarını ilgilendirdiğinden dolayı yayımlanmayacağı hk.]
- 1817.** İv. Kozlov, Buyırqdan başka sözdér, Qazaq rësimderi turasınan. Qazaqtardıñ cër bölüvderi – Отдѣль Неофициальный, Обычное право киргизовъ. Земледѣліе киргизовъ, 24 Дѣкабр 1900, No: 51, s. 2, [(43. sayıdaki D. Turanov’un yazısını İvan Kozlov devam ettirdi) Kazaklarda ekincilik ve toprak meselesi hk.]
- 1818.** İvan Selitskiy, Èvelgi bastalmış ğılım Qazaqtarğa Qostanay uyazındağı Torğay oblosınıñ – Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 24 Дѣкабр 1900, No: 51, s. 2-3, [(49. sayıdaki yazının devamı) Torğay (Turgay) oblastinin Kostonay (Kustanay) uyezindeki Kazak ilköğretiminin durumu, öğrenci, masraflar, volost okulları hk.]
- 1819.** “Niva” Dergisinden, Şahi Zinda. Hikaye Semerkant bası turasınan – Шахи-Зиндэ, 24 Дѣкабр 1900, No: 51, s. 2-4, [(49. sayıdaki yazının devamı) Semerkand’ın muhafız komutanı ve Timur sülalesinin yattığı türbeye ismini veren “Şah-ı Zinde” hakkındaki efsane/hikâye hk.]
- 1820.** İmzalı, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, [I] “Sib. V.” Gazetesi, [Badşalık qaznahane mahkeması...] – [Министерствомъ финансовъ...], 24 Дѣкабр 1900, No: 51, s. 3-4, [Maliye Bakanlığı tarafından banka yatırım mevduatlarında yaptığı değişiklik hk.], [II] “Sev.[erniy] Kur.[yer]” Gazetesi, [Pravitelstifuyuçiy sénat canadan...] – [Указомъ правительствующаго сената...], 24 Дѣкабр 1900, No: 51, s. 3-4, [Senatonun değerli evrakları posta ile göndermeye izin veren karanamesi hk.]

1821.М. İ. Kostyurin, [] – Объявления, Открыта Подписка На 1901 г. “Сибирский Листокъ” (XI годъ изданія), 24 Dékabr 1900, No: 51, 52, s. 4, [Tobol’sk’ta haftada iki kez çıkan “Sibirskiy Listok” gazetesinin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı ve programı hk.]

1822.Prav.[itesl’stvenniy] Vest.[nik]” Gazetesi, Buyırıldan başka sözdér – Отдѣлъ Неофициальный, 31 Dékabr 1900, No: 52, s. 2, [21 Oktyabr 1900 yılında Knyaz Konstantin Konstantinoviç’in Torğay (Turgay) volostuna gelmesi ve Kazaklarla görüşmesi ve Kazakların karşılama töreni hk.]

1823.İv. Kozlov, Қазақ рèsim cönderi. Қыздарға hыанet қылған турасınan – Обычное право киргизовъ. Преступленія противъ брака, 31 Dékabr 1900, No: 52, s. 2-3, [(51. sayıdaki yazının devamı) Tecavüzcülere verilen ceza hk.]

1824.İvan Selitskiy, Èvelgi bastalmış ğılım Қазақтарға Қостанай уязындағы Торğay oblosınıñ – Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 31 Dékabr 1900, No: 52, s. 2-3, [(51. sayıdaki yazının devamı) Торğay (Turgay) oblastinin Kostanay (Kustanay) uyezdindeki Kazak ilköğretiminin durumu, yatılı okullar, öğrenciler, araç-gereçler, okul masrafları hk.]

1825.“Pr.[avitel’stvenniy] Vest.[nik]” Gazetesi, Қытай èyelderi турасınan – Разныя Извѣстія, 31 Dékabr 1900, No: 52, s. 3-4, [Çin’deki kadın meselesi hk.]

1901

1826.G. Abaza, Қыр Vılayatınıñ Қазақча газétін 1901’нсі cılға alıp turuvğa boladı. Bul gazétdniñ çıkқанına ontörtinçi cıl – Принимается подписка на 1901 годъ. На “Киргизскую Степную Газету” (годъ изданія XIV-й.), 7 Ğınvar 1901, No: 1, 2, s. 1, [Dala Vılayatınıñ Gazeti’nin 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı, gazetenin plan ve programı ve yazar kadrosu hk.]

1827.İmzasız, Buyırıldar cazılatın bölegi, Cenap vezir-i maliye – Отдѣлъ Официальный, Министерство Финансовъ, 7 Ğınvar 1901, No: 1, s. 2, [Değişecek olan 5, 10, 25 ve 100 rublelik banknotların son değişim süresi ve yeni çıkan paralar hk.]

1828.İmzasız, Buyırıldan başka sözdér – Отдѣлъ Неофициальный, 7 Ğınvar 1901, No: 1, s. 2-3, [Yeni yüzyıldaki beklentiler ve temenniler hk.]

1829. A., Adamdardıñ turmış üy caydarı turasınan – Исторія человѣческаго жилища, 7 Ğınvar 1901, No: 1, s. 3-4, [(1900 yılının 51. sayıdaki yazının devamı) İnsanoğlunun barınak tarihi hk.]

1830. İvan Selitskiy, Èvelgi bastalmış ğılım Қазақта Қостанай уязындағы Торғай обласының – Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 7 Ğınvar 1901, No: 1, s. 4, [(1900 yılının 52. sayıdaki yazının devamı) Торғай (Turgay) oblastinin Kostanay (Kustanay) uyezindeki Kazak ilköğretiminin durumu, yatılı okullar, öğretmenler ve okul masrafları hk.]

1831. İmzasız, Buyırqdan başka sözdér – Отдѣль Неофициальный, 14 Ğınvar 1901, No: 2, s. 2, [22 Noyabr 1900 yılında Omsk Hayırsever Göçmen Komite tarafından Akmola (Akmolinsk) oblastindeki göçmenlerin yararına düzenlenen hayır gecesinde bağışta bulunan Kazakların listesi ve bağış miktarları hk.]

1832. Orta Cüz, Mısırdaki étikçi – Египетскій сапожникъ, 14 Ğınvar 1901, No: 2, s. 2-3, [Hacca gitmek için para biriktirip de son anda parasını fakir komşusuna veren ve Hacca gitmediği halde gitmiş sayılan Mısırlı kunduracının hikâyesi hk.]

1833. E. Divayev, (“Turk. Ved.” Gazetesinden), Hikâye Қара Қырғыздардың қайдан шыққандары турасınan (Қазақ қазақдарының пәреват қылуған Ташкент уязынан табылған) – Легенда о происхождении кара-киргизовъ, (Переводъ съ киргизской рукописи, добытой въ Ташкентскомъ уѣздѣ) 14 Ğınvar 1901, No: 2, s. 2-4, [Kara Қырғызların [Günümüzdeki Қырғыз Түрклери] көкениyle ilgili Ташкент uyezinde bulunmuş Kazakça elyazma efsanesinin tercümesi hk.]

1834. A. V. [Vasil'yev] (“Turg. G.” Gazetesi), Boz Cigit – Бозжигитъ. Киргизская повѣсть, 14 Ğınvar 1901, No: 2, s. 4, [(1900 yılının 37. sayıdaki yazının devamı) “Boz Cigit” adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]

1835. Gazete idaresi, [] – Почтовый Ящикъ, 14 Ğınvar 1901, No: 2, s. 4, [R. Düysenbayev’in Sin Stepey’e cevap yazısının sansürden dolayı yayımlanmayacağı hk.]

1836. İvan Selitskiy, Buyırqdan başka sözdér, Èvelgi bastalmış ğılım Қазақтарға Қостанай уязындағы Торғай обласының – Отдѣль Неофициальный, Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 21 Ğınvar 1901, No: 3, s. 1-2, [(1. sayıdaki yazının devamı) Торғай (Turgay) oblastinin Kostanay

(Kustanay) uyezdindeki Kazak ilköğretiminin durumu, kız ve erkek uçilişçeler ve masrafları hk.]

1837.“Niva” Dergisinden, Èvelgi Mañçuriyadağı Orus medresesi – Первая русская школа въ Манчжуріи, 21 Ğınvar 1901, No: 3, s. 2-4, [Mañçurya orada açılan ilk Rus okulu hk.]

1838.İmzasız, Han hem naçar cihangéz kэш (Müslüman hikayası) – Ханъ и нищій-странникъ. (Восточное сказаніе), 21 Ğınvar 1901, No: 3, s. 3-4, [1894 yılının 51. sayısında yayımlanan “Han ile Fakir Seyyah” adlı şark menkıbesinin bir başka nüshası hk.]

1839.Münch. Neu. Nachr., [] – Разныя Извѣстія, 21 Ğınvar 1901, No: 3, s. 4, [Tehlikeli seyahate çıkan Andre’nin, 1900 yılında okunmasını istediğı vasiyetnamesi hk.]

1840.Gazete idaresi, [] – Почтовый ящикъ, [I] [] – А. Алекторову, 21 Ğınvar 1901, No: 3, s. 4, [A. Alektorov’un “Tatar Nurum ile Kazak Ebubekir’in Yarışması” adlı yazısının sansürden dolayı yayımlanmayacağı hk.], [II] [] – Бадаубеку Раимбекову, 21 Ğınvar 1901, No: 3, s. 4, [Badaubek Raimbekov’un gönderdiği “Faydalı Haberler” yazısının yayımlanmayacağı hk.]

1841.М. Ye. Vinogradov, [] – Объявление, Общественно-педагогическая литературная еженедѣльная газета “Жизнь и Школа” съ приложеніемъ “Школьное Обозрѣніе” (г. XIII), 21 Ğınvar 1901, No: 3, 4, 5, s. 4, [Haftalık sosyo-pedagogik ve edebî “Jizn’ i Şkola” gazetesinin ve ona ek olarak çıkan “Şkol’noye Obozreniye”nin verdiği abonelik ilanı ve içeriğı hk.]

1842.İmzasız, Buyırqdar cazılatın bölegi, Hükümet emri – Отдѣлъ Оффиціальный, Отъ Высочайше учрежденной комиссіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 28 Ğınvar 1901, No: 4, s. 1, [Hacca gitmek isteyenlere, veba hastalığından dolayı sadece deniz yoluyla gitme izni verilmesi hk.]

1843.“Pam. Kn. Semp. Obl.” Hatıra kitabından, Buyırqdan başka sözdér, Қазақ Ористardıñ kız бérüv rèsim turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, Свадебные обряды и обычаи среди казачьяго населенія, 28 Ğınvar 1901, No: 4, s. 1-3, [Rus Kazaklarının düğün merasimleri hk.]

1844.İmzasız, Öz érki minen ğaskeriye hizmetine tůskendin aytķanı – Разсказъ вольноопредѣляющагося русской арміи, 28 Ğınvar 1901, No: 4, s. 3-4, [Bir sözleşmeli askerin anlattıĝı hikâye hk.]

1845.İmzalı, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, [I] “Tuzem. Gaz.” Gazetesi, Taşkén – Ташкентъ, 28 Ğınvar 1901, No: 4, s. 4, [Paris sergisine katılan Таѝ Muhammed İsmuhammed’in anıları hk.], [II] [] – [16 іюля м. г. Высочайше утверждены...], 28 Ğınvar 1901, No: 4, s. 4, [Umumî yerlerde sarhoş olan ve dolaşanlara verilen cezalar hk.], [III] “Sev.[erniy] Kur.[yer]” Gazetesi, [Ministir finansof yaĝni kazınaĝane vëziri...] – [Министерство финансовъ рѣшило...], 28 Ğınvar 1901, No: 4, s. 4, [Maliye Bakanlıĝı’nın 5 kapik bakır paranın büyük ve kullanışsız olduĝundan dolayı tedavülden kaldırması hk.]

1846.“Prav.[itel’svenniy] Vest.[nik]” Gazetesi, Buyırķdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Оффиціальный, 4 Fébral 1901, No: 5, s. 1, [Damga vergisi tüzüĝünün onaylanması ve 1 Mart 1901 yılından itibaren yürürlüĝe gireceĝi hk.]

1847.İvan Selitskiy, Buyırķdan başka sözdér, Èvelgi bastalmış ĝılım Қазақта Қостанай ууазындаĝı Торĝай oblosınıñ – Отдѣлъ Неоффиціальный, Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 4 Fébral 1901, No: 5, s. 1-2, [(3. sayıdaki yazının devamı) Торĝай (Turgay) oblastinin Kostanay (Kustanay) uyezdindeki Kazak ilköĝretiminin durumu, köy okulları, verilen kurslar, pedagoji sınıfları ve masrafları hk.]

1848.K. Сапанов, Кéрекуден hat – Корреспонденція, 4 Fébral 1901, No: 5, s. 2, [Kereku’de (Pavlodar) düşük hasaddan dolayı saman, tahıl, un, vs. fiyatlarının artması hk.]

1849.İmzasız, Arap minen Түрик (Мүслүман аytuvдары) – Арабъ и Турокъ. (Восточное сказаніе), 4 Fébral 1901, No: 5, s. 2-4, [“Arap ile Türk” adlı şark menkıbesi hk.]

1850.Bodavbek Kayumbekoĝlu, Tursiye curtunıñ hikayası oba turasınan – Турецкая легенда о холерѣ, 4 Fébral 1901, No: 5, s. 3-4, [Kolera ile ilgili Türk efsanesi hk.]

1851.İmzalı, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, [I] “Natur” Gazetesi, [] – Вредъ пишущихъ машинъ, 4 Fébral 1901, No: 5, s. 4, [Daktilonun zararları hk.], [II] “Kaspiy” Gazetesi, Kubadan habar – Из Кубы «Каспию» сообщаютъ объ ужасномъ

случаѣ, 4 Fébral 1901, No: 5, s. 4, [Azerbaycan'ın Kuba şəhrindəki zəngin Hacı Baba Mamedov'un evində olan üzücü və korkunç cinayət hk.]

1852. Gazete İdaresi, Poçtovay yaçık – Почтовый Ящикъ. Павлодаръ. Джопанову, 4 Fébral 1901, No: 5, s. 4, [Gazetede Sultan Tatenev ile Musa İsin'i ünlendirmeye ihtiyac olmayıp Capaanov'un İsa Berdalın ile ilgili nekrologu unutmaması gerektiğine dair hatırlatma hk.]

1853. “Pr.[avitesl'stvenny] V.[estnik]” Gazetesi, Buyırıkdar cazılâtın bölegi, Badşah-ı ağzam hazeratlarınıñ fermanı boyunçe saylanmış kamisiye cuğımtal navķas tağun dértini toqtatuv ilen cayülmasnay amal aylasını istevi turasınan – Отдѣлъ Оффиціальный, Отъ Высочайше учрежденной коммисіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 11 Fébral 1901, No: 6, s. 1-2, [Çar tarafından kurdurulan veba hastalığı ile mücadele ve önleme komisyonunun dünyadaki hastalıkla ilgili verdiği malûmat hk.]

1854. “Pam. Kn. Semp. Obl.” Hatıra kitabından, Buyırıkdan başka sözdér, Қазақ Орıstardıñ kız bérüv rèsim toydarı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Свадебные обряды и обычаи среди казачьяго населенія, 11 Fébral 1901, No: 6, s. 2-3, [(4. sayıdaki yazının devamı) Rus Kazaklarının düğün merasimleri hk.]

1855. “Svet” Gazetesinden, Türkmen curtınıñ istarşınaları ilen başçılarınıñ mèni saydarı – Типы туркменскихъ старшинъ и предводителей. (изъ записокъ черноморскаго офицера), 11 Fébral 1901, No: 6, s. 3-4, [Karadeniz Rus bahriye subayının Türkmen starşına ve elebaşları ile ilgili raporu hk.]

1856. İmzasız, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, 11 Fébral 1901, No: 6, s. 4, [Kaçan mahkûmların hükümlülük süresi ile ilgili yapılan yeni düzenlemeler hk.]

1857. İvan Selitskiy, Buyırıkdan başka sözdér, Èvelgi bastalmış ğılım Қазақта Қостанай ууызındağı Торғай oblosınıñ – Отдѣлъ Неоффиціальный, Начальное образованіе киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 18 Fébral 1901, No: 7, s. 1-2, [(5. sayıdaki yazının devamı) Торғай (Turgay) oblastinin Kostonay (Kustanay) uyezdindeki Kazak ilköğretiminin durumu, köy okulları, öğrenciler, mezunlar, okulların önemi ve müfettişi Alektorov hk.]

1858. İmzasız, Adam hem tüye – Человѣкъ и верблюдъ (Аллегорія), 18 Fibril 1901, No: 7, s. 2, [“İnsan ile Deve” adlı allegori hk.]

1859. “Pam. Kn. Semp. Obl.” Hatıra kitabından, Қазақ Орıstardıñ kız bérüv toydarı – Отдѣлъ Неоффиціальный, Свадебные обряды и обычаи среди казачьяго населенія, 18 Fébral 1901, No: 7, s. 2-4, [(6. sayıdaki yazının devamı) Rus Kazaklarının düğün merasimleri hk.]

1860. İmzalı, Her türlü haber – Разныя Извѣстія, [I] “Dalniy Vostok” Gazetesi, [«Dalniy Fostok» dégen gazétine...] – [«Дальный Вост.» передаетъ о глубоко...], 18 Fıbrıl 1901, No: 7, s. 4, [Uzak Doğudaki bir Rus askerinin savaşta annesi ölen Çinli çocuğı yanına alması hk.], [II] [19’nçi Fébralda dal kırık cıl toladı...] – [19 cero февраля исполнится...], 18 Fébral 1901, No: 7, s. 4, [19 Fevral günü Rusya’da toprak serfliğinin kaldırılmasına 40 yıl olacağı hk.]

1861. İmzasız, Boçta sandığı – Почтовый Ящикъ. Акмолинскъ, 18 Fébral 1901, No: 7, s. 4, [Tercümanları öven ve aldıkları maaşları ile ilgili yazının yayımlanamıyacağı hk.]

1862. İmzasız, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Badşah-ı ağzam hazeratlarınıñ fermanı boyunçe saylanmış kamisiye cuğımtal tağun dértüne ém amal aylasını tavıp sayulmastın ilacın kıluv turasınan – Отдѣлъ Оффиціальный, Отъ Высочайше учрежденной коммисіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 25 Fébral 1901, No: 8, s. 1, [Karakum sınırında bulaşıcı hastalıkların görölmemesi hk.]

1863. İvan Selitskiy, Buyırıkdan başka sözdér, Èvelgi bastalmış ğılım Қазақта Қостанай uязındağı Торғай oblosınıñ – Отдѣлъ Неоффиціальный, Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 25 Fébral 1901, No: 8, s. 1-3, [(7. sayıdaki yazının devamı) Торғай (Turgay) oblastinin Kostonay (Kustanay) uyezdindeki Kazak ilköğretiminin durumu, köy okullarının gizli Müslüman okullarının varlığını yok etmesi, Rus eğitimi ve Buhara eğitimi almış öğretmenlerin mukayesesi ve Rus okullarının diğer faydaları hk.]

1864. “Svet” Gazetesinden, Türkmen curtınıñ istarşınaları ilen başçılarınıñ mèni saydarı – Типы тукменскихъ старшинъ и предводителей. (Продолжение), 25 Fébral 1901, No: 8, s. 2-4, [(6. sayıdaki yazının devamı) Karadeniz Rus bahriye subayının Türkmen starşına ve elebaşları ile ilgili raporu hk.]

1865. İmzasız, Abdullah atı – Конь Абдулы, 25 Fébral 1901, No: 8, s. 3-4, [Abdullah adlı bir Kazağın stepте güzelliğıyle eşi benzeri olmayan en hızlı atı hk.]

1866.İmzalı, [Her türlü habar] – Разныя Извѣстія, [I] “Or.[enburgskiy] List.[ok]” Gazetesi, [] – Археологическая находка, 25 Fébral 1901, No: 8, s. 4, [Kostanay (Kustanay) uyeyinde bulunan ve Torğay (Turgay) askeri valisine gönderilen Budist Moğollara ait idöl ve bununla ilgili Kazak efsanesi hk.], [II] [] – Петербургъ, 16-го февраля, 25 Fébral 1901, No: 8, s. 4, [Yantszun-Şanhay-Guan demir yolundaki korumayı kaldıran ve giden Rus askerlerine karşı Çinlilerin gösterdiği sevgi gösterileri hk.], [III] “Zeml.[edel’çeskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [] – Яичная скорлупа, 25 Fébral 1901, No: 8, s. 4, [Yumurta kabuğunun faydası ve hayvan yemi olarak kullanılması hk.]

1867.İmzasız, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Badşah-ı ağzam hazeratlarının berkitmiş saylap kamisiyası cuğımtal tağun dértune ém amal ayla kılıp cayulmastay turasını istevge – Отдѣлъ Оффиціальный, Отъ Высочайше учрежденной комиссіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 4 Mart 1901, No: 9, s. 1-2, [Dünya’da görülen veba hastalığı ile ilgili haberler hk.]

1868.İv. Selitskiy, Buyırıkdan başka sözdér, Қостанайдағы badşalık at zavatdarının atһanası – Отдѣлъ Неоффиціальный, Кустанайская Государственная заводская конюшня, 4 Mart 1901, No: 9, s. 1-3, [Kostanay’daki devlet at çiftliği hk.]

1869.S. A., Carkéntdan hat Cetisuv oblosine қараған – Корреспонденція. Джаркентскій уѣздъ. Семирѣчен. обл., 4 Mart 1901, No: 9, s. 2-4, [Kazak köylüsünün düştüğü durum hk.]

1870.İmzasız, Қойан илен арислан – Заяць и Левъ, 4 Mart 1901, No: 9, s. 3-4, [“Tavşan ile Arslan” adlı masal hk.]

1871.İmzalı, [] – Разныя Извѣстія, [I] [] – Львы, бѣжавшіе изъ звѣринца Кіевлянинъ, 4 Mart 1901, No: 9, s. 3-4, [“Kiyevlyanin” hayvanat bahçesinden arslanların kaçması hk.], [II] “Yenisey” Gazetesi, [] – [Въ свое время, при разсмотрѣніи...], 4 Mart 1901, No: 9, s. 4, [Hafif suçlu mahkûmların mahkûmiyet kanununda yapılan yeni düzenlemeler hk.], [III] “Svet” Gazetesi, [] – [Въ верхне-аджарскомъ участкѣ Батумскаго округа...], 4 Mart 1901, No: 9, s. 4, [Batum eyaletinin Yukarı Acara bölgesinin Matkvalta köyünden altı kişinin çıktıkları avda dağ yolunda beş kişinin kar düşmesi sonucu karın altında kalması hk.]

1872.İmzasız, [] – Событія, 4 Mart 1901, No: 9, s. 4, [1, 2, 3 ve 4 Mart günleri tarihte olan olaylar (4 Mart 1829-Ahıska'nın Ruslar tarafından savunulması) hk.]

1873.İmzasız, [] – Отдѣль Оффиціальный, Отъ Высочайше учрежденной комиссіи о мѣрахъ предупрежденія и борьбы съ чумною заразою, 11 Mart 1901, No: 10, s. 1, [(9. sayıdaki yazının Rusça kısmının devamı) Dünya'da görülen veba hastalığı ile ilgili haberler hk.]

1874.İmzasız, [Padşah-ı ağzam hazretleriniñ...] – Высочайше утвержденный 10 Юня 1900 года Уставъ о гербовомъ сборѣ, 11 Mart 1901, No: 10-(Kazakça kısım 11. sayıdadır), s. 1-2, [10 Haziran 1900 yılında onaylanan damga vergisi hk.]

1875.V. M., Buyırқдан başka söздér, 19'nçı Fébral 1861'nçı cıl – Отдѣль Неоффиціальный, 19 Февраля 1861 года, 11 Mart 1901, No: 10, s. 1-3, [II. Aleksandr'ın serfliğı kaldırmasının 40. yıl dönümü hk.]

1876.İmzasız, Қыр илен Сибиріе турmış турасınан – Степная и Сибирская жизнь, 11 Mart 1901, No: 10, s. 2-3, [Kazakların paralarıyla 11 Şubat günü Akmola ilinde açılan Rus-Kazak okulu hk.]

1877.İmzasız, Orusnıñ турmış турасınан – Изъ Русской жизни, 11 Mart 1901, No: 10, s. 2-3, [Serfliğini kaldırılmasının 40. yıl dönümü dolayısıyla Rusya'nın şehirlerinde yapılacak olan yapılar hk.]

1878.“Niva” Dergisinden alınmış, Ferğane oblos mescid hem molla – Ферганская область. Мечеть и мулла (Очеркъ), 11 Mart 1901, No: 10, s. 3-4, [Fergana mescid ve mollaları ile ilgili deneme yazısı hk.]

1879.İmzasız, [] – Пословицы, 11 Mart 1901, No: 10, s. 4, [Yirmi tane Rus atasözü hk.]

1880.İmzalı, Buyırқdar cazılatın bölegi – Отдѣль Оффиціальный, Приказы [I] General Leytenant Sannikov, Қыр Вілайатına ыққан buyırқ – По Степному Генераль-Губернаторству, 18 Mart 1901, No: 11, s. 1-2, [Semey ve Akmola oblastlarının bazı volost idarecilerinin hizmetlerinden dolayı Çar tarafından nişanlar ile ödüllendirilmeleri hk.], [II] Ақмолa oblosına ыққан buyırқ – Военного Губернатора Акмолинской Области, 18 Mart 1901, No: 11-(Kazakça kısım 12. sayıdadır), s. 1-2, [Omsk mescidinin imamı Muhammedgalim Şaraboğlu bir aylık izne ыкması hk.]

1881.“Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, Buyırkıdan başka sözdér, Halkdardıñ qosuluvdarı turasınan – Отдѣль Неофициальный, Сближеніе Народовъ, 18 Mart 1901, No: 11, s. 1-2, [Hıristiyanlarla Müslümanları XX. asırda birbirine yaklaşmaları dileği ve bununla ilgili tarihten verilen örnekler hk.]

1882.İmzalı, [] – Степная и Сибирская Жизнь, [I] “Sib. V.” Gazetesi, [] – [Томскимъ духовнымъ начальствомъ...], 18 Mart 1901, No: 11, s. 2, [Barnaul uyezdinin Marzakul’ kasabasında Rus ve Kazak çocukların birlikte okuyabilecekleri kilise okulunu açmak için Tomsk Ruhani İşler Başkanlığı’nın yaptığı başvuru hk.], [II] [] – [Въ Западно-Сибирскомъ Учебномъ округѣ...], 18 Mart 1901, No: 11, s. 2, [Batı Sibirya Öğretim bölgesinde önümüzdeki yıllarda 3 yıllık uyezd uçilişçelerin beş yıllık şehir üçilişçe seviyesine yükseltilecekleri hk.], [III] [] – [Въ газеты проникъ слухъ...], 18 Mart 1901, No: 11, s. 2, [Tomsk guberniyasının bölünerek Barnaul şehri merkez olmak üzere Altay guberniyasının kurulacağı söylentisi hk.], [IV] [] – [Въ некоторыхъ мѣстностяхъ Сибири...], 18 Mart 1901, No: 11, s. 2, [Sibiryanın bazı bölgelerinde salgın hastalıkların baş göstermesi hk.], [V] [] – [Газеты сообщаютъ, что въ высшихъ...], 18 Mart 1901, No: 11, s. 2, [Altın maden işletmeciliği ile ilgili Devlet kurumlarında alınan önemli karar hk.], [VI] [] – [Въ настоящее время Телеграфная сѣтъ Россіи...], 18 Mart 1901, No: 11, s. 2, [Rusya’nın telegraf işletmeciliği ve uzunluğu hk.], [VII] [] – [Министерствомъ Народнаго просвѣщенія...], 18 Mart 1901, No: 11, s. 2, [Eğitim Bakanlığı tarafından Zakaspiy ve Zakavkaz oblastlerindeki Müslüman okul işlerini düzenleyen köy okulları tüzüğünün tanzim edilmesi hk.]

1883.Orta Cüz, Birev camandık kıldı dép öziñ camandık kılma öz camandığın öziñe céter – За зло не отвѣчай зломъ же, 18 Mart 1901, No: 11, s. 2-4, [“Kötülüđe kötülükle mukabele etme” adlı İslami didaktik hikâye hk.]

1884.“Priroda i Lyudi” Dergisinden, Buringi vakıtta bolmış vaқиğaları Turik curtunıñ – Кое что изъ прежней исторіи турокъ, 18 Mart 1901, No: 11, s. 3-4, [Osmanlı Devleti’nin kurucusu I. Osman’ın döneminde gelen bir olay hk.]

1885.“N. Zdr.” Dergisi, [] – Полезныя-свѣдѣнія, Лечение мокреца (подсѣда) у лошади, 18 Mart 1901, No: 11, s. 4, [Atlarda görülen likenin ağız iltihabının tedavisi hk.]

1886.İmzasız, [] – Пословицы, 18 Mart 1901, No: 11, s. 4, [Otuz tane Rus atasözü hk.]

1887.İmzasız, Мағлұмname – Отъ Комитета по Высочайше разрѣшенному сбору средствъ и сооружеңию въ г. Иркутскѣ памятника Державному Основателю великаго Сибирскаго рельсоваго пути въ Бозѣ почившему Императору Александру III, 25 Mart 1901, No: 12, s. 1, [Sibirya demir yolunun kurucusu Çar III. Aleksandr için İrkutsk şehrinde heykelinin yapımı ve yapımı için para toplama izninin verilmesi hk.]

1888.İmzasız, Buyırқdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Оффиціальный, 25 Mart 1901, No: 12, s. 1-2, [Veba ile mücadele için Çar tarafından kurulan kurumun, İzmir’de veba hastalığının olmadığı ile ilgili haberi hk.]

1889.İmzasız, Buyırқdan başka sözdér, Avır vaқıt – [Отдѣлъ Неоффиціальный], 25 Mart 1901, No: 12, s. 2, [Akmola ilinde yaşayanların geçirdikleri zor hayat şartları hk.]

1890.İmzasız, Қır hem Sibiriye caydarınıñ haldarı – Степная и Сибирская Жизнь, 25 Mart 1901, No: 12, s. 2-3, [Kırda ve Sibirya’da olan olaylar hk.]

1891.İmzasız, Orus halkдарınıñ turmış haldarı turasınan – [], 25 Mart 1901, No: 12, s. 3-4, [5 Mart günü Petersburg şehrinde ölen Eğitim Bakanı Bakalinov hk.]

1892.İvan Selitskiy, Èuelgi bastalmış ғılım Қazaқта Қостанай ууазındağı Торғай oblosınıñ – Отдѣлъ Неоффиціальный, Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 25 Mart 1901, No: 12, s. 2-4, [(8. sayıdaki yazının devamı) Торғай (Turgay) oblastinin Kostanay (Kustanay) uyezindeki Kazak ilköğretiminin durumu, Kazakların yaptıkları bağışlar ve müfettiş A. Ye. Alektorov’un okulları teftiş etmesi hk.]

1893.“Yenisey” Gazetesi, Қıtay cayında bolған вақиғе – I Событія въ Китаѣ, 25 Mart 1901, No: 12, s. 4, [Çin’in Girin şehrinde Rus askerlerinin komutanı Grodekov ve subaylara Çin şehir idarecisi tarafından verilen öğlen yemeği hk.]

1894.İmzasız, [] – Пословицы, 25 Mart 1901, No: 12, s. 4, [Otuz yedi tane Rus atasözü hk.]

1895.İmzasız, buyırқdar cazılatın bölegi, Ministerstfo finansof – Отдѣлъ Оффиціальный, Afrél 1901, No: 13, 15, s. 1-2, [5, 10 ve 25 rublelik paraların değiştirileceği hk.]

1896.İmzalı, Buyırqdan başqa sözdér, Қır hem Sibiriye turmış haldarı – Отдѣль Неофициальный, Степная и Сибирская жизнь, [I] [Ministérstfe narodnoy prasıfíceniya...] – [Въ Министерствѣ Народнаго просвѣщенія...], 1 Afrél 1901, No: 13, s. 1-2, [Akmola ve Semey illerinde köy okulu açma meselesinin Eğitim Bakanlığı’nda görüşülmesi hk.], [II] [Toboldağı turmış turaқ otdéli...] – [Тобольскій Отдѣль Сельскъ. Хозяйства...], 1 Afrél 1901, No: 13, s. 2, [Köy İşleri’nin Tobol şubesinin çekirgeyle micadele için hazırlıklara başlaması hk.], [III] “Kuryer” Gazetesi, [Ministir yustitsade...] – [При Министерствѣ Юстиціи...], 1 Afrél 1901, No: 13, s. 2, [Adalet Bakanlığı’nın Kazak ve Kalmuklardaki halk mahkemelerinin kaldırılıp yerine sulh mahkemeleri kurma çalışmasını tamamlaması hk.], [IV] “Sib. J.” Gazetesi, [] – [Во многихъ городахъ за послѣднее...], 1 Afrél 1901, No: 13, s. 2, [Vernıy’da yetişkin erkekler için açılan hafta sonu okulu hk.]

1897.İmzasız, Asan Қауғı – Асанъ-Кайгы (разсказъ), 1 Afrél 1901, No: 13, s. 2-3, [“Asan Kayғı” adlı hikâye hk.]

1898.B. Rayimbekov, Talas ések kölenkesi üçün – Споръ изъ за тѣни осла, 1 Afrél 1901, No: 13, s. 3, [Yunanistan’ın Abder şehrinde eşeğin gölgesi yüzünden çıkan münakaşa hk.]

1899.“V. O.” Gazetesi, [] – Разныя Извѣстія, 1 Afrél 1901, No: 13, s. 3-4, [Kozlov başkanlığında ve Kaznakov ile Dala Vilayatının Gazeti’nin eski sekreteri Ladıgın’ın katılımıyla Orta Asya’ya düzenlenen sefer heyetinden Muru Usu’dan gelen haber hk.]

1900.“Priroda i Lyudi” Dergisinden, Ötmiş vaқıtdarde bolğan vaқиğaları Turik halkdarının – Кое что изъ прежней исторіи турокъ, 1 Afrél 1901, No: 13, s. 3-4, [(11. sayıdaki yazının sonu) Osmanlı Devleti’nin kurucusu I. Osman’ın döneminde geçen bir olay hk.]

1901.İmzasız, [] – Пословицы, 1 Afrél 1901, No: 13, s. 4, [Yirmi sekiz tane Rus atasözü hk.]

1902.İmzasız, [Padşah-ı ağzam hazeratları...] – [Государь Императоръ, по всеподданѣйшему докладу...], 7 Afrél 1901, No: 14, s. 1-2, [Çar’ın Sibiya askeri bölge vilayetlerinde askeri at ve sevkiyat sayımının yapılmasını istemesi hk.]

1903.İmzalı, Buyırqdan başqa sözdér, Қır hem Sibiriya turmış haldarı – Отдѣль Неофициальный, Степная и Сибирская Жизнь, [I] “Sib. J.” Gazetesi, [Semey

oblosınıñ oblosnoy prafliniyasinde...] – [Въ Семипалатинскомъ областномъ правленіи...], 7 Afrél 1901, No: 14, s. 2, [Semey (Semipalatinsk) il idaresinde, Sibiryа Rus Kazakları Askeri Bölgesinin kullandığı topraklarda oturan Kazaklar meselesinin görüşüleceği hk.], [II] “Niva” gazetesi, [«Nife» dégen gazétдин 8’нчи номерінде...] – [Въ 7 № “Нивы” помѣщено не...], 7 Afrél 1901, No: 14, s. 2, [1898 ile 1899 yıllarının yaz ve kış aylarında Akmola (Akmolinsk) ilinden Volga ve Kama guberniyalarında mahsülsüzlükten zarar gören köylüler için Kazaklardan yapılan at alımı hk.], [III] [Altay okruguna қараған 19 bolos...] – [Въ Алтайскомъ округѣ...], 7 Afrél 1901, No: 14, s. 2-3, [Altay okrugunda [bölge] ürün kaybından 19 volostun [nahiye] zarar görmesi ve hükümetin ayırdığı para miktarı hk.], [IV] [] – [Въ нынѣшнемъ году вводится...], 7 Afrél 1901, No: 14, s. 2, [1902 yılında Omsk, Pavlodar ve Semey (Semipalatinsk) arasında haftalık vapur seferlerin düzenleneceği hk.], [V] [] – [Нынѣшняя многоснѣжная зима...], 7 Afrél 1901, No: 14, s. 2, [Bozkır bölgesinde ve Sibiryа’da kış çok kar yağmasından dolayı hasadın olumsuz olacağı beklentisi hk.], [VI] “Sib. Vestnik” Gazetesi, [] – [Не смотря на громадныя минеральныя...], 7 Afrél 1901, No: 14, s. 2, [Altay’daki madenciliğin gerilemesinden dolayı madenlerin özel işadamların eline geçmesi hk.], [VII] “Sib. J.” Gazetesi, [] – [Скотоводство въ Алтайскомъ округѣ...], 7 Afrél 1901, No: 14, s. 2, [Altay bölgesindeki hayvancılığın son durumu hk.]

1904.Orta Cüz, Aldarköse mén cılan – Алдаркосэ и Змѣя. Басня, 7 Afrél 1901, No: 14, s. 2-3, [“Aldarköse ile Yılan” adlı fabl hk.]

1905.“Novoye Vremya” Gazetesinden, Colbarıstın cılan minen soğusқанı. Hikayiye – Борьба тигра со змѣей (разсказъ), 7 Afrél 1901, No: 14, s. 3-4, [“Kaplаn ile Yılanın Mücadelesi” adlı hikâye hk.]

1906.İmzasız, [] – Поговорки, 7 Afrél 1901, No: 14, s. 4, [Yirmi sekiz tane Rus atasözü hk.]

1907.İmzasız, Почтовый Ящикъ, 7 Afrél 1901, No: 14, s. 4, [К. Сапанов’un Çin savaşı, dilekçe verme yöntemi ve borç veren veznelер ile ilgili haberlerinin gazetede yayımlanmayacağı hk.]

1908.İmzalı, Буырқдар cazılatın bölegi – Отдѣлъ Оффиціальныя, Приказы [I] General Leytenant Suhotin, Қыр Vılayatına çıққан буырқ – По Степному Генераль

Губернаторству 16 Апрель 1901 года № 230, 16 Afrél 1901, No: 15, s. 1, [General-leutenant Suhotin'in Dala Vilayeti'nin valisi ve Sibiryа askeri bölgesinin kumandanı olarak Çar tarafından atanması hk.], [II] Nitskeviç, Semey oblosına çıққан buyruқ – г. И. д. Губернатора Семипалатинской области. Апрель 13-го дня № 32, 16 Afrél 1901, No: 15, s. 1, [Semey ilinin 2 Nolu mescidinin mollası Baydullah Abdulfayizovlu'nun yirmi sekiz günlük izne ayrılması hk.]

1909.М. L., Buyrıқdan başka sözdér – Отдѣлъ Неофициальный, Н. Н. Сухотинъ, 16 Afrél 1901, No: 15, s. 2, [Dala Vilayeti'nin yeni valisi N. N. Suhotin hk.]

1910.İmzalı, Қыр hem Sibiriye turmış haldari – Степная и Сибирская Жизнь, [I] [Biyılıǵı cılı Sibiriye sayune...] – [Крайне безотрадное положение...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 2-3, [Sibiryа'daki göçmenlerin durumu hk.], [II] [Kökçétavdan cazadılar turmış...] – [Изъ Кокчетава пишутъ...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 3, [Kökçetav'daki tahıl un, yulaf ve saman fiyatları hk.], [III] [Ombı қаласынде maslihat...] – [Въ Омскѣ проектируется...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 3, [Omsk'ta orta ziraat uçılışçe açılışının projelendirilmesi hk.], [IV] “Sib. Jizn” Gazetesi, [Қарқаралы uyazınan cazған «Sibirskiy Cizni» dégen...] – [Изъ Каркаралинского уѣзда пишутъ...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 3, [Karkaralı (Karkaralinsk) uyezdinden “Sibirskaya Jizn” gazetesine yazılan bir habere göre stepте kışın iyi geçmesi ve hayvanların zarar görmemeleri hk.], [V] [Kéлаçак балалар оқуларını bastaytın cıldарınıñ içinde...] – [Съ будущаго, учебного года...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 3, [Gelecek sene Tomsk'ta ticari uçılışçenin açılacağı hk.], [VI] “Sib. V.” Gazetesi, [Novorbinskiy istanitsasındaǵını...] – [Изъ станицы Новорыбинской, Акмолинской...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 3, [Mart ayın başlarında düzenlenen Yevdokiyeysk panayırındaki hayvanların fiyatları hk.], [VII] [Ministr narodnau prasfişeniye ötmіş cıldı...] – [Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія въ...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 3, [Geçen sene Eğitim Bakanlığı tarafından Akmola ve Semey oblastlarında okul açma için ayırdığı ödenek ve açılan okullar hk.]

1911.İvan Selitskiy, Èvelgi aşılmış ilim Қостанай uyazında Torğay oblisınıñ – Начальное образование киргизовъ Кустанайскаго уѣзда Тургайской области, 16 Afrél 1901, No: 15, s. 3-4, [(12. sayıdaki yazının devamı) Torğay (Turgay) oblastinin Kostonay (Kustanay) uyezdindeki Kazak ilköğretiminin durumu, köy okulunu açma şartları hk.]

1912.İmzasız, Orus halkdarınıñ halderi turasınan – Изъ Русской Жизни, [I] [Ministr narodnoy prasiŋçeyniya bolğan...] – [Министромъ Народнаго Просвещенія...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 3-4, [Eğitim Bakanı olarak Pyotr Semenoviç Vannovskiý'in atanması ve hayatı hk.], [II] [Key bir gazétda aytuvinçe...] – [По словамъ нѣкоторыхъ газетъ...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 4, [25 kuruşluk gümüş paraların piyasaya arzının durdurulması hk.], [III] [] – [Предложено всѣ безъ исключенія среднія и высшія...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 4, [Eğitim Bakanlığına bağı okulların sayısı hk.], [III] [] – [Вторымъ товарищемъ Министра Народнаго Просвѣщенія...], 16 Afrél 1901, No: 15, s. 4, [Eğitim Bakanı'nın yardımcısı olarak İvan Vasilyeviç Menşçanin'in atanması hk.]

1913.Bodavbek Rayimbekov, Gazét dégen söz қaydan çıққан – Откуда произошло слово газета, 16 Afrél 1901, No: 15, s. 4, [Gazete kelimesinin kökeni hk.]

1914.İmzasız, [] – Поговорки, 16 Afrél 1901, No: 15, s. 4, [Yirmi sekiz tane Rus atasözü hk.]

1915.İmzasız, Dala Vilayatını biylegüvçi general gubernator – Степной Генераль Губернаторъ, 21 Afrél 1901, No: 16, s. 1, [Dala Vilayeti'nin valisi general gubernator N. N. Suhotin'in Çar'la görüşmesi hk.]

1916.İmzasız, Buyırқdar cazılatın bölegi, Padşa-yı aғzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣль Официальный, Высочайшее Повелѣніе, 21 Afrél 1901, No: 16, s. 1, [1901-1903 yılları arasında sürgüne gönderilecek hükümlülerin gönderilebileceğı sürgün yerleri ile ilgili Çar'ın fermanı hk.]

1917.İmzalı, Buyırқdan başka sözdér, Қыр ilen Sibiriyanıñ turmış haldarı – Отдѣль Неофициальный, Степная и Сибирская Жизнь, [I] “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, Bökeyefiskiy Ordanıñ cüz cıl bolğanına meyram étkenderini gazét Dercümande cazған – О празднованіи столѣтія Букеевской орды, 21 Afrél 1901, No: 16, s. 1-2, [Bökey Hanlığı'nın yüzüncü yıl kutlamaları hk.], [II] [Cana vaқıt işünde Tobol қalasinde...] – [Въ г. Тобольскѣ недавно...], 21 Afrél 1901, No: 16, s. 1-3, [Tobolsk'ta mahsul azlığından zarar görenlerin yararına yardım kampanyaları düzenleme meselesinin görüşülmesi hk.], [III] [Vaқıtçe biylep tuғran bas...] – [Завѣдывающийъ дѣлами временныхъ партій...], 21 Afrél 1901, No: 16, s. 2, [Amur bölgesinin kolonizasyonu ile ilgili sorunları çözmek için Bayındırlık ve Devlet

Varlıkları Bakanlığı Komitesi'nin üyesi A. A. Kaufman'ın bölgeye gönderilmesi hk.], [IV] [Aynadılar Kereku uyazında Foskrisniskiy...] – [Говорятъ, что въ Павлодарскомъ у. на...], 21 Afrél 1901, No: 16, s. 2, [Kereku (Pavlodar) uyezdinin Voskresensk topluluğunun maden ocaklarında bulunan firuze madeni hk.], [V] “Rus.[skiy] Tur.[kistan]” Gazetesi, [Bik kıvanıştı caqsı habardar aytadı Çin...] – [Весьма отрадный фактъ изъ...], 21 Afrél 1901, No: 16, s. 2, [18 Mart günü Semerkand'ın Şirdar medresesinde yaklaşık 5000 kişinin karşısında Molla Mahmud'un V. P. Nalivkin'in Sartçaya tercüme ettiği Tolstoy'un “İnsan Ne İle Yaşar” adlı eserini “tumannımı kartinami” okuma yöntemiyle okuması hk.], [VI] “Turk. V.” Gazetesi, [Turkistan Fédomos dégen gazétidin...] – [По словамъ “Турк. В.”, вопросъ о...], 21 Afrél 1901, No: 16, s. 2, [Taşkent hazırlık okulunun kadet korpusuna [askeri lise] dönüştürülme meselesinin görüşülmesi ve bunun için ayrılan ödenek hk.]

1918. “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, Müftünün Kızılcarğе kélgeni – Приѣздъ муфтя, 21 Afrél 1901, No: 16, s. 3, [Orenburg müftüsü Muhammed Yar Mirza Sultanov'un Akmola (Akmolinsk) oblastinin Kızılcar (Petrovavlovsk) ziyareti ve asilzade Mustafa Bey Devletkildeyev, saygın vatandaş Bahadır Girey Yalimov, yerel ahund Abdulvahap Yavuşev ve halk tarafından coşkuyla karşılanması hk.]

1919. “Sel'skiy Vestnik” Gazetesinden, Sibir turasınan – О Сибири, 21 Afrél 1901, No: 16, s. 2-4, [Sibirya'nın coğrafi, ziraî ve idarî özellikleri hk.]

1920. Bodavbek Rayimbekov, Talas ések kölenkesi için – [Споръ изъ за тѣни осла], 21 Afrél 1901, No: 16, s. 4, [(13. sayıdaki yazının Kazakça kısmının devamı) Yunanistan'ın Abder şehrinde eşeğin gölgesi yüzünden çıkn münakaşa hk.]

1921. “Sib. Vest.” Gazetesinden, [] – Замороженное сердце (Сказка), 21 Afrél 1901, No: 16, s. 3-4, [“Dondurulmuş Kalp” adlı masal hk.]

1922. İmzasız, [] – Почтовый Ящикъ, 21 Afrél 1901, No: 16, s. 4, [Rayimbekov'un “Doğu'nun büyük bilgelerinin sözleri” adlı yazısının yayınlamayacağı hk.]

1923. İmzasız, Buyırıldan başka sözdér, Saylav aldinde – Отдѣлъ Неофициальный, Передъ Выборами, 29 Afrél 1901, No: 17, s. 1-2, [Seçimden önce Kazaklardaki geçimsizlik ve bölünme hk.]

1924. Bodavbek Rayimbekov, Talas ések kölenkesi üçün – Споръ изъ за тѣни осла, 29 Afrél 1901, No: 17, s. 2-4, [(13. Ve 16.sayılarıdaki yazının devamı) Yunanistan'ın Abder şehrinde eşeğin gölgesi yüzünden çıkan münakaşa hk.]

1925. İmzalı, Hat – Корреспонденции, [I] S. A., Carkent uyazı Cetisuv oblosine қараған – Джаркентский уѣздъ, 29 Afrél 1901, No: 17, s. 2, [Çin sınırına yakın Carkent uyezsindeki Kazakların hırsızlık meselesi hk.], [II] “Sib. List.” Gazetesi, [] – [Нынче весна въ Кокчетавскомъ уѣздѣ...], 29 Afrél 1901, No: 17, s. 2-3, [Kökçetav uyezsinde yazın erken gelmesi ve ekincilik hk.], [III] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, [] – Семилѣтній мужъ двадцатитрехлѣтней жены, 29 Afrél 1901, No: 17, s. 3, [İrgiz uyezsinin Kulandinsk volostunda yirmi üç yaşındaki bir bayanın, ölen kocasının ölmeden önce başlık parasının tamamını ödediğinden dolayı Kazaklardaki âdete göre dul kalan hanımı ölenin (yedi) yaşındaki kardeşine verilmesi hk.]

1926. “Pr.[avitel'stvenny] V.[estnik]” Gazetesi, [Yakın vakıtde Beytülmakdis şehrinin etrafında...] – Рѣдкостное археологическое открытіе, 29 Afrél 1901, No: 17, s. 4, [Filistin'de Kudüs yakınlarında Fleyderson Petri ve Doktor Blissom'un arkeoloji kazıları sırasında üst üste yerleşmiş on bir şehir bulmaları hk.]

1927. Bodavbek Rayimbekov, [Dünyadan ötmüş Fars curtunıñ...] – [Маленькій...], 29 Afrél 1901, No: 17, s. 4, [İran Şah'ı Nasreddin'in vezirine sorduğu soru ve vezirin cevabı hk.]

1928. İmzasız, [] – Поговорки, 29 Afrél 1901, No: 17, s. 4, [On sekiz tane Rus atasözü hk.]

1929. İmzasız, [] – Народныя Примѣты, 29 Afrél 1901, No: 17, s. 4, [Dokuz adet batıl inanç işaretleri hk.]

1930. II. Nikola, Buyırkdar cazılatın bölegi, Küllen Rusyayı tutkuvçı badşah-ı ağzam hazretleriniñ fermanı boyınce prafitelsfuyuçiy sénat Türkistan général gubernator cenaplarına cibergen 321'nçi nomer ilen – Отдѣлъ Оффиціальный, Указъ Его Императорскаго Величества, Самодержавца Всероссійскаго, изъ Правительствующаго Сената, Туркестанскому Генераль-Губернатору, за № 321, 6 May 1901, No: 18, s. 1-2, [Hâkimlerle ilgili yapılan yeni düzenleme hk.]

1931. “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesinden, Buyırkdan başka sözdér, Çişék hem adamğa éñ èveli bastap çişék éguvçı doktor Cénner – Отдѣлъ Неоффиціальный,

Натуральная оспа и докторъ Дженоеръ, какъ первый оспоприватель, 6 May 1901, No: 18, s. 2-3, [Çiçek hastalığı ve ilk çiçek aşısını bulan İngiliz doktor E. Jenner hk.]

1932. A. V. [Vasil'yev] ("Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]" Gazetesi), Boz Cigit. Қазақ hikayası – Бозжигитъ. Киргизская повѣсть, 6 May 1901, No: 18, s. 2-3, [(2. sayıdaki yazının devamı) "Boz Cigit" adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]

1933. "Niva" Dergisinden, Pil minen tışkannıñ soğuskandarı – Бой слона съ мышью, 6 May 1901, No: 18, s. 3-4, [New York'ta bir hayvanat bahçesindeki pil ile farenin mücadelesi hk.]

1934. İmzalı, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, [I] Unnıñ saman saqsı ékenini ayıru turasınan – Признаки доброкачественной муки, 6 May 1901, No: 18, s. 4, [Kaliteli unun belirtileri hk.], [II] "Si. Zd." Gazetesi, Karbolofoy kislate – Карболовая кислота, 6 May 1901, No: 18, s. 4, [Karbolik asit hk.]

1935. Nitskeviç, Buyırqdar cazılatın bölegi, Semey oblosine çıqqan buyruq – Отдѣль Оффиціальный, Приказы Г И. д. Военнаго Губернатора Семипалатинской Области, 13 May 1901, No: 19, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) şehrinin 4 Nolu mescidinin mollası Ahund Muhammedhalimov Amirov'un Avrupa Rusya'sına gitmek için dört aylık izne ayrılması hk.]

1936. "Rus. Ved." Gazetesinden, Buyırqdan başka sözdér, Orta Aziya caydarı turasınan tav sayuvnıñ içinde – Отдѣль Неоффиціальный, Въ Горномъ Ущельѣ, 13 May 1901, No: 19, s. 1-3, [Bir fakir Kazağın hayatını resmeden hikâye hk.]

1937. "Perevodçik" [Tercüman] Gazetesi, [] – Кляузы и Доносы, 13 May 1901, No: 19, s. 3, [Orta Asya'da iftira ve ihbarların yaygın olması ve 1900 yılında Sır Derya oblastinde yapılan çoğu asılsız iftira ve ihbarlar hk.]

1938. [V. Hlyüdzinskiy], "Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]" Gazetesi, At casın қалайса билів kerek turasınan – Какъ Опреѣлить Возрастъ Лошади, 13 May 1901, No: 19, s. 3-4, [Atın yaşını tespit etme yöntemleri hk.]

1939. "Rusk.[iy] İnv.[alid]" Gazetesi, [Uşbu күнлерде Ğdas şehrinde kselhanade yüz yigirme éki caska...] – Рѣдкое Долголѣтіе, 13 May 1901, No: 19, s. 4, [Odessa devlet hastenesinde yatan 122 yaşındaki ihtiyar ve hatıraları hk.]

1940. İmzasız, Buyırqdan başka sözdér, Қыр ilen Sibiriye haldarı – Отдѣль Неоффиціальный, Степная и Сибирская Жизнь, [I] [Saraңса dégen çekirtgenin қay

cayda...] – [Принимая во внимание, что появление саранчи...], 20 May 1901, No: 20, s. 1, [Cetisuv (Semireç'ye) oblastinde otlara dahi zarar veren çekirgenin görülmesi halinde haber verilmesini isteyen askeri valinin ferman hk.], [II] [Cetisuv gubernator hazeratlarının özi 2'nci Mayda...] – [Тотъ же Губернаторъ, приказомъ...], 20 May 1901, No: 20, s. 1, [Cetisuv (Semireç'ye) askeri valisinin Rus köylülerinin gerekli izni olmadan Kazakların topraklarına yerleşmeyi yasaklayan ferman hk.], [III] [Cetisuv oblosı sayında bölek kamisiye...] – [Въ Семирѣченской области организована...], 20 May 1901, No: 20, s. 1, [Cetisuv (Semireç'ye) oblastinde Türkistan, Step (Dala) ve Zakaspiy (Hazar ötesi) tüzüklerinin gözden geçirip Türkistan Bölgesi için ortak kanunun hazırlanması için komisyonun kurulması hk.], [IV] [Gazét aytuvdarınça gosudaristifinoy imuşistf ilen...] – [По сообщению газетъ, въ...], 20 May 1901, No: 20, s. 1-2, [Devlet Tarım ve Varlık Bakanlığı Türkistan Bölgesi'nin göçebe halkının yaşayış tarzını doğal tarihi ve ekonomik-istatistiksel yönden ve Rus göçmenler için bölgeyi araştırmak amacıyla ekip göndereceği hk.]

1941. “Т. Ye. V.” Gazetesinden, Қазақның қабунçılıқ илен тйүскен вақығасы – Отдѣль Неофициальный, Изъ исторіи киргизскихъ набѣговъ, 20 May 1901, No: 20, s. 1-3, [(1900 yılının 28. ve 29. sayılardaki yazının devamı) Kazak Hanlıkları'nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlar hk.]

1942. A. V. [Vasil'yev] (“Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi), Boz Cigit. Қазақ hikayası – Бозжигитъ. Киргизская повѣсть, 20 May 1901, No: 20, s. 3-4, [(18. sayıdaki yazının devamı) “Boz Cigit” adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]

1943. “Nov. Vremya” Gazetesinden, Meyram Tsam Burat halkının datsanasinde (manastırında) Kahtiğe сақын sayında – Праздникъ “Цамъ” въ бурятскомъ дацанѣ (монастырѣ) близъ Кяхты, 20 May 1901, No: 20, s. 4, [Buryatların Kyahta yakınlarındaki Buryat datsanında (monastır) “Tsam” bayram kutlamaları hk.]

1944. İmzalı, Бууықдан басқа сөздér, Қыр hem Sibiriye saydarınıñ haldarı – Отдѣль Неофициальный, Степная и Сибирская Жизнь, [I] [Kereku қаласына бік қатdı...] – [Городъ Павлодаръ постигло...], 27 May 1901, No: 21, s. 1, [Kereku (Pavlodar) шеһрінде 24 Mayıs günü ықан yangın sonucu 427 evin ve çeşитli биналарын yanması ve yapıлан yardımlar hk.], [II] “Sib. J.” Gazetesi, [Ombu sayunan burevi cazған...] – [Омскій корреспонд. “Сиб. Ж.” отмѣчаетъ...], 27 May 1901, No: 21, s. 1-2, [Kazak

steplerinde toplanan ticarî verginin yüksek olması ve sebep olduğu sıkıntılar ve düzenlenecek olan vergi memurları kongresinde bu meselelerin ele alınacağı hk.]

1945.“T. Ye. V.” Gazetesinden, Kazaknın çabuncılık ilen tiyüsken vağığası – Изъ исторіи киргизскихъ набѣговъ, 27 May 1901, No: 21, s. 1-3, [(20. sayıdaki yazının devamı) Kazak Hanlıkları’nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlar hk.]

1946.“Vokrug Sveta” Dergisi’nden, Noğaydardın oyun tamaşaları – Спортъ у татаръ, 27 May 1901, No: 21, s. 2-4, [Tatarların “Sabantoy” kutlamalarında düzenledikleri yarışmalar hk.]

1947.“Novosti Dnya” Gazetesi, Rusye icadı – Русское изобретѣніе, 27 May 1901, No: 21, s. 3-4, [Uçan makinenin mucidi N. Ya. Danilevskiy’in elektrolit vasıtasıyla ağaç, deri gibi organik maddelerin metale etme yöntemini bulması hk.]

1948.“Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [] – Средство противъ пожара, 27 May 1901, No: 21, s. 4, [Tiflis’te şap ve amonyakla yangın söndürme denemelerinin başarıyla geçmesi hk.]

1949.“Rus.[skiy] Ves.[tnik]” Gazetesi, Kıtay Çin hatunları – Женщина въ Китаѣ, 27 May 1901, No: 21, s. 4, [Çin’deki kadınların durumu hk.]

1950.II. Nikola, Buyırıkdar cazılatın bölegi – Отдѣлъ Официальный, 16 İyun 1901, No: 22, s. 1, [Çar II. Nikola’nın kızının doğması ve Anastasiya olarak adlandırmaları hk.]

1951.“T. Ye. V.” Gazetesinden, [Kazaknın çabuncılık ilen tiyüsken vağığası] – Отдѣлъ Неофициальный, Изъ исторіи киргизскихъ набѣговъ, 16 İyun 1901, No: 22, s. 1-2, [(21. sayıdaki yazının Rusça kısmının devamı) Kazak Hanlıkları’nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlar hk.]

1952.Bodavbek Rayimbekov, Buyırıkdan başka sözdér, Kérekti bir Müslümanıñ aytqanı – Необходимое и излишнее (Восточный разсказъ), 16 İyun 1901, No: 22, s. 1-3, [“Gerekli ve Gereksiz” adlı Şark hikâyesi hk.]

1953.[V. Hlyüdzinskiy], “Turg.[ayskaya] Gaz.[etal]” Gazetesi, [At casın kılayça bilü kerek turasınan] – Какъ Определить Возрастъ Лошади, 16 İyun 1901, No: 22, s. 4, [(19. sayıdaki yazının devamı) Atın yaşını tespit etme yöntemleri hk.]

- 1954.**İmzasız [Tercüman], Yapon durûb-i emsali – Японскія пословицы, 16 İyün 1901, No: 22, s. 4, [(Kazakça kısmı Osmanlı Türkçesiyle yazılmış.) on Japon atasözü hk.]
- 1955.**General-Leytenant Saharov, “R.[usskiy] İ.[nvalid]” Gazetesi, Buyırkdar cazılatın bölegi, Glafnay iştabnın bastuğının bergen prikazı – Отдѣль Оффиціальный, Приказъ начальника главнаго штаба, 17 İyün 1901, No: 23, s. 1-2, [General-Leytenant Suhotin’in Dala Vilayeti’nin valisi olarak atanması hk.]
- 1956.**“Vokrug Sveta” Dergisinden, Buyırkdan başka sözdér, Arıstan avlav – Охота на тигра, 17 İyün 1901, No: 23, s. 2-3, [Bir subayın Amur nehri civarında kaplan avına çıkması hk.]
- 1957.**“S. V.” Gazetesi, Qır sayında mısınñ barluğı – Отдѣль Неоффиціальный, Мѣдное дѣло въ Киргизской степи, 17 İyün 1901, No: 23, s. 2-3, [Kazak steplerindeki zengin bakır madenleri ve bunları işletmek için yapılan başvurular hk.]
- 1958.**E. Divayev, “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, Özbék ve Türk aqvamın ası hususda bir hayli rivayetler mevcuddur – Преданіе о происхождении узбековъ, 17 İyün 1901, No: 23, s. 2-4, [“Turkistanskiye Vedomosti” gazetesinin tercümanı E. Divayev’in “Tercüman” gazetesindeki ve Osmanlı Türkçesi ile yazılmış “Özbek ve Türklerin kökeni ile ilgili rivayetler” adlı yazının birebir aynı örneği hk.]
- 1959.**E. Divayev, “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, Hive hükümdarın veliahdi – Наслѣдникъ хивинскаго хана въ Петербургѣ, 17 İyün 1901, No: 23, s. 3-4, [“Turkistanskiye Vedomosti” gazetesinin tercümanı E. Divayev’in günlüğünden “Tercüman” gazetesindeki ve Osmanlı Türkçesi ile yazılmış “Hive hükümdarının veliahdi Seyid İsfendiyar Töre’nin Petersburg ziyareti” hk.]
- 1960.**“Terskiya Ved.[omosti]” Gazetesi, Türli habar – Разныя Извѣстія, 17 İyün 1901, No: 23, s. 4, [Tersk oblastinin Nazran civarında 24 Mayıs günü yağmur ile dolu yağması ve şiddetli bir fırtınanın kopması ve zararı hk.]
- 1961.**II. Nikola, Buyırkdar cazılatın bölegi, Badşa-yı ağzam hazretlerinin fermanı – Отдѣль Оффиціальный, Высочайшее повелѣніе, 24 İyün 1901, No: 24, s. 1, [Çar’ın fermanıyla 1 İyül’ 1901 tarihinden itibaren Semey (Semipalatinsk) dört yıllık erkek progimnaziyaı altı yıllığa çevrilmesi ve gerekli ödeneğin ayrılması hk.]

- 1962.** N. Zb-v, Buyırqdan başqa sözdér, Qadımnan kéle catqan Qazaq dèrigérderi – Отдѣлъ Неофициальный, Доморощенные лѣкаря кочевниковъ, 24 İyun 1901, No: 24, s. 1-2, [Kazak halk hekimleri hk.]
- 1963.** A. V. [Vasil'yev] (“Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi), Boz Cigit. Qazaq hikayası – Бозжигить. Киргизская повѣсть, 24 İyun 1901, No: 24, s. 2-3, [(20. sayıdaki yazının devamı) “Boz Cigit” adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]
- 1964.** “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [I] – Kavkazъ, 24 İyun 1901, No: 24, s. 4, [Buhara Emiri'nin Bakû'da Rus ve yerel idareciler tarafından karşılanması, Hacı Zeynel Abidin Tagiyev'in evine de uğraması ve uğurlanması hk.]
- 1965.** “Rus.[skiye] Ved.[omosti]” Gazetesinden, Orta Aziya caydarı turasınan tav sayunde – Въ Горномъ Ущельѣ, 24 İyun 1901, No: 24, s. 3-4, [(19. sayıdaki yazının devamı) Bir fakir Kazağın hayatını resmeden hikâye hk.]
- 1966.** İmzalı, [Her türlü habar] – Разныя Извѣстія, [I] Qağaz aqça – [Напоминаемъ нашимъ читателямъ...], 24 İyun 1901, No: 24, s. 4, [5, 10, 25 ve 100 rublelik banknotların değışim süresinin 1 Yanvar 1902 tarihine kadar uzatılması hk.], [II] [Evvelfe neşr edilmiş resmi beyannamelerin tashiğ ve ikmali...] – [Въ отмѣну всехъ до сего времени...], 24 İyun 1901, No: 24, s. 4, [(Kazakça kısmı Osmanlı Türkçesiyle yazılmış.) Yurtdışındaki vebalı şehirlerin listesi hk.], [III] “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [Ğali hazret imperatoriçanıñ] – [Въ чрезвычайномъ засѣданіи московской думы...], 24 İyun 1901, No: 24, s. 4, [(Kazakça kısmı Osmanlı Türkçesiyle yazılmış.) Moskova Duması, Çar'ın kızının doğumu vesilesiyle Moskova'da kız çocukları için yüz kişilik iki tane okulun tesis edilmesi kararı hk.]
- 1967.** A. V. [Vasil'yev] (“Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi), Buyırqdan başqa sözdér, Boz Cigit. Qazaq hikayası – Отдѣлъ Неофициальный, Бозжигить. Киргизская повѣсть, 1 İyul 1901, No: 25, s. 1-2, [(24. sayıdaki yazının devamı) “Boz Cigit” adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]
- 1968.** “Rus.[skiye] Ved.[omosti]” Gazetesinden, Orta Aziya caydarı turasınan tav sayunde – Въ Горномъ Ущельѣ, 1 İyul 1901, No: 25, s. 2-3, [(24. sayıdaki yazının devamı) Bir fakir Kazağın hayatını resmeden hikâye hk.]

1969.[V. Hlyüdzinskiy], “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, At casın қалай билү kerek turasınan – Какъ Опредѣлить Возрастъ Лошади, 1 İyül 1901, No: 25, s. 3-4, [(22. sayıdaki yazının devamı) Atın yaşını tespit etme yöntemleri hk.]

1970.“Sel’skiy Vestnik” Gazetesinden, Biçen aluv turasınan – Уборка сѣна, 1 İyül 1901, No: 25-(Kazakça kısım 26. sayıdadır), s. 3-4, [Samanı toplama yöntemi ve zamanı hk.]

1971.İmzalı, [] – Разныя Извѣстія, [I] “Russkiy İnvaid” Gazetesi, [Geçen sene maydan işbu sene...] – [«Въ Русскомъ Инвалидѣ» опубликованы...], 1 İyül 1901, No: 25-(Kazakça kısım 24. sayıdadır), s. 4, [(Kazakça kısmı Osmanlı Türkçesiyle yazılmış.) May 1990 tarihinden 15 April 1901 tarihine kadar Çin’deki askerî harekâtlar sırasında Rus askerî kayıplar hk.], [II] [Şimalî Kafkaziñ Stavropol vilayeti...] – [Изъ Ставропольской губ....], 1 İyül 1901, No: 25-(Kazakça kısım 24. sayıdadır), s. 4, [(Kazakça kısmı Osmanlı Türkçesiyle yazılmış.) Stavropol’ guberniyasının Praskoveysk uyezinde elma büyüklüğünde donun yağması ve zararları hk.], [III] [] – [Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему...], 1 İyül 1901, No: 25, s. 4, [Çar’ın, II. Katerina Madencilik Enstitüsünden mezun ve Rusya vatandaşı olmayan şehzade Şahkulu Mirza’yı maden mühendisi olarak kural dışı ataması hk.]

1972.General-Leytenant Suhotin, Buyırqdar cazılatın bölegi, Қыр Vılayatına çıkқан buyırq – Отдѣлъ Оффиціальнѣй, Приказы По Степному Генераль Губернаторству, 8 İyül 1901, No: 26, s. 1-2, [Kazak volost idareci, halk hâkim ve mollaların hizmetlerinden dolayı çeşitli ödüllerle ödüllendirilmeleri hk.]

1973.“Т. Ye. V.” Gazetesinden, Buyırqdan başka sözdér, Қазақтardıñ atıs çabıs turadarınan – Отдѣлъ Неоффиціальнѣй, Изъ исторіи киргизскихъ набѣговъ, 8 İyül 1901, No: 26, s. 2-4, [(22. sayıdaki yazının Rusça kısmının devamı) Kazak Hanlıkları’nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlar hk.]

1974.A. V. [Vasil’yev] (“Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi), Boz Cigit. Қазақ hikayası – Бозжигитъ. Киргизская повѣсть, 8 İyül 1901, No: 26, s. 2-4, [(24. sayıdaki yazının devamı) “Boz Cigit” adlı Kazakların (povesti) uzun hikâyesi hk.]

1975.N. A. P.-k, Қасқırdardıñ қамғандары – Волчья осада (Разсказъ), 8 İyül 1901, No: 26-(Kazakça 25. sayıdadır), s. 3-4, [Sekiz sene önce Yakutsk şehri yakınlarında N. A. P.’nin kurtların saldırısına uğraması hk.]

1976. General-Leytenant Suhotin, Buyırıkname Dala Vilayatına қарағувқидарға, – Отдѣль Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль Губернаторству, 15 İyül 1901, No: 27, s. 1, [Petrovsk uyezdnin Presnegorskoy volostinin upraviteli Torsan Tilemisoglu ve adayı Şahi-Ahmet Taşetoğlu'nun Rus-Kazak okulunun açılmasında halka yaptıkları etkilerinden ve yardımlarından dolayı ödüllendirilmeleri hk.]

1977. İmzasız, Buyırıkdan başka sözdér, Aştık çıғuv cönderi – Отдѣль Неоффиціальный, Виды на урожай, 15 İyül 1901, No: 27, s. 1-2, [Kazak stepinde aşırı sıcakların, çekirge ve solucanların mahsüllere zarar vermesi hk.]

1978. “Т. Ye. V.” Gazetesinden, [Қазақтардың атис қабис турадарынан] – Отдѣль Неоффиціальный, Изъ истории киргизскихъ набѣговъ, 15 İyül 1901, No: 27, s. 2-4, [(26. sayıdaki yazının Rusça kısmının devamı) Kazak Hanlıkları'nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlar hk.]

1979. İv. Kozlov, Қазақ рәсімдері. Hatun aluv turadarınan қуда түсүв – Обычное право киргизовъ. Семейное право киргизов. О бракѣ а, сватовство, 15 İyül 1901, No: 27, s. 2-4, [(1900 yılının 52. sayıdaki yazının devamı) Kazak teamül hukukunda evlilik ve kız isteme hk.]

1980. İmza karartılmış, Azğınaғane ölmey қутuldım (Қазақ Orusınıñ aytқанı) – На волосокъ-отъ смерти (Разсказъ казака), 15 İyül 1901, No: 27, s. 4, [Bir Rus Kazakı'nın Çinlilerin esaretinden sigara paketiyle kurtulması hk.]

1981. İmzasız, Orus turmış haldarınan – Изъ Русской жизни, [I] [Gimnaziya ilen riyalnıy uçılıғанı canadan...] – [Въ виду предстоящаго преобразования...], 15 İyül 1901, No: 27, s. 4, [Gimnaziya ve realnıy uçışçelerdeki okutulan derslerde (1. ve 2. sınıflarda Latincenin kaldırılıp yerine Fransızcanın konması ve 3. ve 4. sınıflarda Latincenin hafifletilip Yunancanın tamamen kaldırılıp yabancı dilin ve matematiğin güçlendirilmesi gibi) yapılan деğişикликлер hk.], [II] [Mancuriye cayune ministr finansof Fitte...] – [Поѣздка Министра Финансовъ С. Ю. Витте...], 15 İyül 1901, No: 27, s. 4, [Maliye Bakanı S. Yu. Vitte'nin Mançurya seyahatinin gelecek yaza ertelenmesi hk.], [III] [Peterburğ қаласындағы ustat ғılımdарını...] – [Въ Петербургскомъ учительскомъ институтѣ...], 15 İyül 1901, No: 27, s. 4, [Petersburg'daki öğretmen enstitüsünde dört Çinli talebenin eğitim alması hk.],

1982.İmzalı, [] – Разныя Извѣстія, [I] [Nofoçerkasisik uşbu cayde turadı...] – Новочеркасскъ, 15 İyül 1901, No: 27-(Kazakça kısım 24. sayıdadır), s. 4, [Novoçerkassk'ta yaşayan 134 yaşındaki fakir Matvey Jerebtsov hk.], [II] “Rus.[skiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, [24'nçi Mayde poştofoy-poyas yağni...] – [24-ro мая с почтовымъ поѣздомъ...], 15 İyül 1901, No: 27-(Kazakça kısım 24. sayıdadır), s. 4, [Türkistan general gubernatoru tarafından Moskova hayvanat bahçesine gönderilen çeşitli hayvan ve kuşların 24 Mayıs günü Taşkent'ten Moskova'ya Moskova-Kazan demir yolunun posta treniyle gelmesi hk.]

1983.İmzasız, Pošta sandığı – Почтовый Ящикъ, 15 İyül 1901, No: 27, s. 4, [Petropavlovsk'tan gelen Hüseyin K.'nin vergilerle ilgili yazısının yayımlanmayacağı hk.]

1984.II. Nikola, Buyıqdar cazılatın bölegi, Badşa-yı ağzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣль Оффиціальный , Высочайшее повелѣніе, 22 İyül 1901, No: 28, s. 1, [Çar'ın, İç İşleri Bakanı'na idari suçlardan dolayı uzaklaştırılan meşaninlerin memleketlerine dönme izni veren fermanı hk.]

1985.II. Nikola, Badşah-ı ağzam hazeratlarınıñ bermiş fermanı Braftélstifuyuçiy Sénatke – Именной высочайшій указъ Правительствующему Сенату, 22 İyül 1901, No: 28, s. 1-2, [Çar'ın Hükümet Senatosuna Rusya'nın her köşesinden ve Tersk oblastinden on Osetyalıyı askere alma izni veren karanamesi hk.]

1986.İmzasız, Buyıqdan başka sözdér, Qır ilen Sibiriye haldarı – Отдѣль Неоффиціальный, Степная и Сибирская жизнь, [I] [15'nçi Afguste uşbu cılınıñ Ombu qalasinde...] – [Съ 15 Августа настоящего года...], 22 İyül 1901, No: 28, s. 2, [15 Ağustos'tan itibaren hazine imkânlarıyla Omsk'taki teknik uçilişçe bünyesinde ticari okulun açılacağı hk.], [II] [Tobol qalasındağı üy saluğa...] – [Тобольскій лѣсной казенный складъ...], 22 İyül 1901, No: 28, s. 2, [Tobol hazine orman deposu Tobolsk'ta satışların zayıf olmasından dolayı inşaat kerestelerini Omsk şehrine göndereceği hk.]

1987.“Tur. Ved.” Gazetesi, [Bıyulğı cılı burunğıdayaқ kıp tayarlağandar...] – [Поѣздка молодыхъ туземцевъ въ Европейскую Россію...], 22 İyül 1901, No: 28, s. 2-3, [Eğitim İdaresi'nin Rus-Tuzem okullarından mezun Fergana'dan on,

Semer kand'dan yedi ve Taşkent'ten üç genç yerliyi Avrupa Rusyası'na geziye götürmesi ve gezi güzergâhı hk.]

1988. “Vestnik Obşçestvennoy Gigiyeny” Gazetesi, Tağun dertiniñ qalayçe coğatuvnı – О зараженіи чумой, 22 İyül 1901, No: 28, s. 3, [Kaşkadamov'un Hindistan'daki veba hastalığı ile ilgili raporu hk.]

1989. [V. Hlyüdzinskiy], “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Cas cılıkını caske kélgenderi kır qoyuv turasınan – Какъ Опреѣлить Возрастъ Лошади, 22 İyül 1901, No: 28, s. 3-4, [(25. sayıdaki yazının devamı) Yaşlı atı genç at olarak gösteren sahte yöntem hk.]

1990. “Sel'skoye Hozyaystvo” Dergisinden, Saranqa yağni qanatdı çekirtge hem onıñ ruvdastarı – Саранча и ея сородичи, 22 İyül 1901, No: 28, s. 3-4, [Çekirge ve onun akraba cinsleri hk.]

1991. İmzalı, Buyırqdar cazılattın bölegi, Buyırqnama – Отдѣлъ Официальный, Приказы [I] General-Leytenant Suhotin, Dala Vılayatine qarağuvçiderge – По Степному Генераль Губернаторству № 54, 25 İyül 1901, No: 29, s. 1, [Akmola askeri valisi general-leytendant Sannikov'un iki aylık izne ayrılması hk.], [II] Vitse-gubernator Nitskeviç, Semey vılayatine çıqqan buyruq – И. д. Военнаго Губернатора Семипалатинской области, 25 İyul 1901, No: 29, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) şehrinin 9 Nolu mescidinin imamı Kemaletdin Muhammedrahimoğlu'nun ailevi nedenlerden dolayı yirmi sekiz günlük izne ayrılması hk.]

1992. İv. Kozlov, Buyırqdan başka sözdér, [Qazaq rèsimderi turasınan], Ayırımınan hatunnıñ birbirine qalay qarasatuvğın cönderi – Отдѣлъ Неофициальный, Обычное право киргизовъ. Семейное право. О бракѣ б.) Взаимное отношеніе супруговъ, в.] Прекращеніе брака, 1.) Разводъ супруговъ, 2.) Расторженіе брака, 25 İyül 1901, No: 29, s. 1-2, [(27. sayıdaki yazının devamı) Aile hukuku, evlilik, eşlerin karşılıklı ilişkileri ve boşanma meselesi hk.]

1993. “T. Ye. V.” Gazetesinden, Qazaqtardıñ atıs çabıs turadarınan – Изъ исторіи киргизскихъ набѣговъ, 25 İyul 1901, No: 29, s. 2-4, [(27. sayıdaki yazının Rusça kısmının devamı) Kazak Hanlıkları'nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlar hk.]

- 1994.** “Sib. J.” Gazetesi, [] – Корреспонденція, 25 İyöl 1901, No: 29, s. 2, [Semey (Semipalatinsk) oblastinin Karkaralı şehrindeki kuraklığın verdiği zarar hk.]
- 1995.** İv. Selitskiy, umalak p n bal aşuv turasınan – Гаданье на кумалакахъ, 25 İyöl 1901, No: 29, s. 2-4, [Kumalakla fal bakma hk.]
- 1996.** “Sel’skoye Hozyaystvo” Dergisinden, [Saraa yağni anatdı ekirtge hem onıñ ruvdastarı] – Саранча и ея сородичи, 25 İyöl 1901, No: 29, s. 2-4, [(28. sayıdaki yazının Rusa kısmının devamı) ekirge ve onun akraba cinsleri hk.]
- 1997.** İv. Kozlov, Buyırdan başka sözdür, [azak r simleri turasınan], Ayrılan hatunnıñ biri  lse – Отд ль Неофициальный, Обычное право киргизовъ. Семейное право. О брак  з.) Смерть одного изъ супруговъ, 29 İyöl 1901, No: 30, s. 1-2, [(29. sayıdaki yazının devamı) Aile hukuku, evlilik, eşlerden birisinin ölümü, mal varlığının taksimi ve miras meselesi hk.]
- 1998.** İv. Selitskiy, Cetisuv oblosine İle sayunan ığup k lgen Tarani Döngen halkdarınıñ turmış tura cönderine – Сельскохозяйственная промышленность переселившихся изъ Илійскаго края въ Семир ченскую область таранчей и дунгань, 29 İyöl 1901, No: 30, s. 2-3, [in’in İli ilinden g  edip Cetisuv (Semire’ye) iline gelip yerleşen Tarani ve Döngenlerin tarımcılığı hk.]
- 1999.** “T. Ye. V.” Gazetesinden, [azaknıñ abunılık ilen tiyüsken vaığası] – Отд ль Неофициальный, Изъ истории киргизскихъ наб говъ, 29 İyöl 1901, No: 30, s. 2-4, [(29. sayıdaki yazının Rusa kısmının devamı) Kazak Hanlıkları’nın Ruslarla ilişkileri ve Rus topraklarına düzenledikleri akınlar hk.]
- 2000.** “Sel’skoye Hozyaystvo” Dergisinden, [Saraa yağni anatdı ekirtge hem onıñ ruvdastarı] – Саранча и ея сородичи, 29 İyöl 1901, No: 30, s. 3-4, [(29. sayıdaki yazının devamı) ekirge ve onun akraba cinsleri hk.]
- 2001.** “Tur. Ved.” Gazetesi, Her t rli habar – Разныя Изв стія, 29 İyöl 1901, No: 30, s. 4, [Kuznetsov’un başkanlığında Avrupa Rusya’sına geziye giden 20 yerel  ğrencinin 25 İy n günü Bak ’ye 1 İy l’ günü de Petersburg’a varmaları ve yerel idare tarafından karşılanmaları hk.]
- 2002.** İmzasız, [] – Почтовый Ящикъ, 29 İyöl 1901, No: 30, s. 4, [Semipalatinsk’ten F. Zobin’e. Kaynak gösterilerek kullanılan yazılar iin ödeme yapılmadığı hk.]

- 2003.** Z. B. Ruyev, Qır örtiniñ çaruvage qalay ékeni – Отдѣль Неофициальный, Степные палы и роль ихъ въ сельскомъ хозяйствѣ, 5 Avgust 1901, No: 31, s. 1-3, [Kurumuş otları yakmanın zararları hk.]
- 2004.** İv. Selitskiy, [Cetisuv oblosına İle sayunan çığır kélgen Tarançı Döngen halkdarınıñ turmış turaq cönderine] – Сельскохозяйственная промышленность переселившихся изъ Илійскаго края въ Семирѣченскую область таранчей и дунганъ, 5 Avgust 1901, No: 31, s. 2-3, [(30. sayıdaki yazının devamı) Çin'in İli ilinden göç edip Cetisuv (Semireç'ye) iline gelip yerleşen Tarançı ve Döngenerin tarımcılığı hk.]
- 2005.** “Perevodçik” [Tercüman] Gazetesi, [] – Обучение дѣвочекъ, 5 Avgust 1901, No: 31, s. 3, [Kız çocuklarının eğitim meselesi ve eğitilmelerinin önemi hk.]
- 2006.** N. P.-k, Caqsılıkçe can berüv (Hikayiye) – Жизнь за услугу (Сказка), 5 Avgust 1901, No: 31, s. 3-4, [Osmanlı döneminde ve Mansur Paşa yönetimindeki Arnavutluk'ta iyilik için canını veren askerin hikâyesi hk.]
- 2007.** Bodavbek Rayimbekov, Buyırqdan başka sözdér, Kérekti hem artıqçası (Müslüman hikayası) – Необходимое и излишнее (Восточный рассказъ), 5 Avgust 1901, No: 31, s. 1-4, [(22. sayıdaki yazının devamı) “Gerekli ve Gereksiz” adlı Şark hikâyesi hk.]
- 2008.** İmzasız, [] – Почтовый Ящикъ, 5 Avgust 1901, No: 31, s. 4, [Bayan Avullunun “Kozli-koy” adlı yazısının yayınlanmayacağı hk.]
- 2009.** II. Nikola, Buyırqdar cazılâtın bölegi, Badşa-yı aғzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣль Официальный, Высочайшее повелѣніе, 12 Avgust 1901, No: 32, s. 1, [Omsk öğretmen seminaryasında el emekleri öğretmen alımı ve okul nezdinde el emekleri dersi için binanın yapımı ile öğretmene gereken ödeneğin ayrılmasını isteyen Çar'ın fermanı hk.]
- 2010.** Z. B. Ruyev, Qır örtderi – Отдѣль Неофициальный, Степные палы и роль ихъ въ сельскомъ хозяйствѣ, 12 Avgust 1901, No: 32, s. 1-3, [(31. sayıdaki yazının devamı) Kurumuş otları yakmanın zararları hk.]
- 2011.** İv. Selitskiy, Buyırqdan başka sözdér, Turmış haldarı cumıs cönderinen Qulcağе қараған Таранçı Döngender éгини сѣрге төмende niyat étmiş nersederdi – Сельскохозяйственная промышленность переселившихся изъ Илійскаго края въ

Семирѣченскую область таранчей и дунгань, 12 Avgust 1901, No: 32, s. 2-4, [(31. sayıdaki yazının devamı) Çin'in İli ilinden göç edip Cetisuv (Semireç'ye) iline gelip yerleşen Tarançi ve Döngenlerin tarımcılığı hk.]

2012. “Sel'skoye Hozyaystvo” Dergisinden, [] – Уборка овса, 12 Avgust 1901, No: 32, s. 3-4, [Yulafı hasad etme yöntemi hk.]

2013. “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Hatunıñ bilümsizdigi – Безтолковость женщины, 12 Avgust 1901, No: 32, s. 3-4, [Bir Hintli kadının anlayışsızlığını anlatan hikâye hk.]

2014. İmzasız, [] – Китайскія пословицы, 12 Avgust 1901, No: 32, s. 4, [10 tane Çin atasözü hk.]

2015. İv. Selitskiy, Buyırıldan başqa sözdér, Cetisu oblosına İle cayunan çığup kélgen Tarançi Dungan halkdarınıñ turmış turaқ cönderine – Отдѣль Неофициальный, Сельскохозяйственная промышленность переселившихся изъ Илійскаго края въ Семирѣченскую область таранчей и дунгань, 19 Avgust 1901, No: 33, s. 2-3, [(32. sayıdaki yazının devamı) Çin'in İli ilinden göç edip Cetisu (Semireç'ye) iline gelip yerleşen Tarançi ve Döngenlerin tarımcılığı hk.]

2016. N. P.-k, Caқsılıққа can berüv (Hikayıye) – Жизнь за услугу (Сказка), 19 Avgust 1901, No: 33, s. 3-4, [(31. sayıdaki yazının devamı) Osmanlı döneminde ve Mansur Paşa yönetimindeki Arnavutluk'ta iyilik için canını veren askerin hikâyesi hk.]

2017. İv. Selitskiy, Buyırıldan başqa sözdér, [Cetisuv oblosına İle cayunan çığup kélgen Tarançi Döngen halkdarınıñ turmış turaқ cönderine] – Отдѣль Неофициальный, Сельскохозяйственная промышленность переселившихся изъ Илійскаго края въ Семирѣченскую область таранчей и дунгань, 24-(Kazakça kısımda 26) Avgust 1901, No: 34, s. 1-3, [(33. sayıdaki yazının devamı) Çin'in İli ilinden göç edip Cetisuv (Semireç'ye) iline gelip yerleşen Tarançi ve Döngenlerin tarımcılığı hk.]

2018. “Tur.[gayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Müslüman Hikayası – Восточная сказка, 24-(Kazakça kısımda 26) Avgust 1901, No: 34, s. 3-4, [Şam'da yaşayan fakir birisinin hayatı ve samimi duası hk.]

2019.N. P.-k, [Caķsılıķķa can berüv (Hıkaya)] – Жизнь за услугу, 24-(Kazakça kısımda 26) Avgust 1901, No: 34, s. 3-4, [(33. sayıdaki yazının devamı) Osmanlı döneminde ve Mansur Paŗa yönetimindeki Arnavutluk'ta iyilik için canını veren askerin hikâyesi hk.]

2020.İmzalı, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, [I] “Kavkaz” Gazetesi, [Mahkeme risar divanhanalare...] – Газета «Кавказъ» приводитъ выдержки...], 24 Avgust 1901, No: 34, s. 4, [Yekaterinodarlı tüccar Lyu Trahov'un başındaki giyimi hâkim karşısında Hükümet Senatosu'nun devlet kurumlarında Müslümanların başörtü ve millî giyimlerini çıkarmamayı müsaade eden 3 Noyabr 1897 tarihli kararnamesine dayanarak açmak istememesi üzerine yapılan müdahaleyi saygısızlık addederek hâkimden davacı olması ve davasında haklı bulunmaması hk.], [II] “İkdam” Gazetesi, [] – [Турецкая газета «Икдамъ» рассказываетъ...], 24 Avgust 1901, No: 34, s. 4, [İzmir'de Faslı bir mollanın dili tutulan bir genci iyileştirmeye kalkması ve sahtekârlığının anlaşılıp tutuklanması hk.], [III] [Zaysan çağunan bizge habar...] – [Изъ Зайсана намъ...], 24 Avgust 1901, No: 34, s. 4, [Zaysan'da Temmuz ayının ikinci yarısında şiddetli fırtına ve güvercin yumurtası büyüklüğündeki donun yağması ve zararları hk.]

2021.II. Nikola, Buyırķdar cazılâtın bölegi, Badŗa-yı aғzam hazretleriniñ fermanı – Отдѣлъ Оффиціальнѣй , Высочайшее повелѣніе, 2 Séntabr 1901, No: 35, s. 1, [akmola (Akmolinsk) ve Semey (Semipalatinsk) oblastlerinde besin sermayelerin oluşturulmasını isteyen Çar'ın fermanı hk.]

2022.General-Leytenant Karpov, Buyırķnama Dala Vılayatına ķaraғuvķidarғa 1901'ñci cılda 70'ñci nomer ilen şehir Ombu – Приказы По Степному Генераль Губернаторству № 70, 2 Séntabr 1901, No: 35, s. 1, [Mobilize olmuş Sibirya Rus Kazakları tümenin ķadır ihtiyacını tedarik eden Kazak idarecilerin çeşitli ödüllerle ödüllendirilmeleri hk.]

2023.İmzasız, [] – Отдѣлъ Неоффиціальнѣй, Важная замѣтка для хлѣбопашцевъ, 2 Séntabr 1901, No: 35, s. 2, [Ekinlerdeki kurtcuklarla mücadele yöntemi hk.]

2024.Bodavbek Rayimbekov, [Kérekti bir Müslümanıñ aytķanı] – Необходимое и излишнее (Восточный разсказъ), , 2 Séntabr 1901, No: 35, s. 2-4, [(31. sayıdaki yazının devamı) “Gerekli ve Gereksiz” adlı Şark hikâyesi hk.]

- 2025.** “Pr.[iroda] i L.[yudi]” Gazetesi, Buyırıldan başka sözdér, Aman-Turdı (Hikayiye) – Аманъ Дурды (разсказъ), 2 Séntabr 1901, No: 35, s. 2-3, [Rusların Türkmen topraklarında yayılmalarını anlatan hikâye hk.]
- 2026.** İmzasız, [] – Почтовый Ящикъ, 2 Séntabr 1901, No: 35, s. 4, [A. Turlubayev’in “Asa Sultan” adlı masalın gazetede yayımlanmayacağı hk.]
- 2027.** Vitse-gubernator Nitskeviç, Buyırıldar cazılatın bölegi – Отдѣль Официальный, Приказы И. д. Военного Губернатора Семипалатинской области, 9 Séntabr 1901, No: 36, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) şehrinin 9 Nolu mescidinin imamı Kemaletdin Muhammedrahimoğlu’nun ailevi nedenlerden dolayı ayrıldığı yirmi sekiz günlük izinden dönmesi hk.]
- 2028.** Z. B. Ruyev, Buyırıldan başka sözdér, Ombu kâlasındağı at çabus aynalmasında at çabıs ilen cılistı atdar baygasınıñ bolğan turasınan – Отдѣль Неофициальный, Бѣга и скачки на Омскомъ ипподромѣ, 9 Séntabr 1901, No: 36, s. 1, [26 Avgust 1901 tarihinde Omsk hipodromunda düzenlenen at yarışları hk.]
- 2029.** İv. Selitskiy, [Cetisuv oblosına İle sayunan çığup kélgen Tarançı Döngen halkdarınıñ turmış turaq cönderine] – Сельскохозяйственная промышленность переселившихся изъ Илійскаго края въ Семирѣченскую область таранчей и дунганъ, 9 Séntabr 1901, No: 36, s. 2-3, [(34. sayıdaki yazının devamı) Çin’in İli ilinden göç edip Cetisuv (Semireç’ye) iline gelip yerleşen Tarançı ve Döngenlerin tarımcılığı hk.]
- 2030.** “Tur.[gayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Müslüman Hikayası – Восточная сказка, 9 Séntabr 1901, No: 36, s. 2-4, [(34. sayıdaki yazının devamı) Şam’da yaşayan fakir birisinin hayatı ve samimi duası hk.]
- 2031.** İmzalı, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, [I] “Orenburgskiy Listok” Gazetesi, [Orenburiskiy Listok dégen gazétde...] – [“Оренбургскій Листокъ” сообщаетъ...], 9 Séntabr 1901, No: 36, s. 4, [Birçok molların Rusça öğrenmeyi faydalı bulup Rus-Tuzem okulların bu konuda çok yardımcı olduğunu düşünüyorlar ve iyi derecede Rusça bilen yerlilerin olması hk.], [II] “S. J.” Gazetesi, [Séntabr ayunuñ ahırğı çağunde...] – [Въ концѣ сентября Министромъ...], 9 Séntabr 1901, No: 36, s. 4, [Sentyabr ayının sonun Eğitim Bakanlığı ile özel bir komisyon Rusya’nın Rus olmayan halklar arasında Rusçayı yaygınlaştırma meselesini görüşeceği hk.]

2032.General Leytenant Karpov, Buyırqdar cazılatın bölegi, Buyırqnama Dala Vilayatına qarağuvçidarğa – Отдѣль Оффиціальный, По Степному Генераль Губернаторству № 73, 74, 16 Séntabr 1901, No: 37, s. 1, [Askeri birliğin ihtiyacı için çadır temin eden Kazakların ödüllendirilmeleri hk.]

2033.İmzasız, Buyırqdan başka sözdér, Müslüman èyelderi – Отдѣль Неоффиціальный, Мусульманская женщина, 16 Séntabr 1901, No: 37, s. 2-3, [Müslüman kadınların toplumdaki kötü durumu, İslamiyete göre hakları ve eğitimsizliği gibi meseleler hk.]

2034.İv. Selitskiy, Qazaq rèsimleri ilen vaqtunde tölengen izbor turasında bolmış cevap cönderi – Обычные приемы и основания отвѣтственности киргизовъ за неисправныхъ плательщиковъ по окладнымъ сборамъ, 16 Séntabr 1901, No: 37- (Kazakça kısmın başlangıcı 36. sayıdadır), s. 3-4, [Dala Vilayeti sakinleri Kazaklarından alınan vergi hk.]

2035.“Pr.[iroda] i L.[yudi]” Gazetesi, Aman-Turdı (Hikayiye) – Аманъ Дурды (разсказъ), 16 Séntabr 1901, No: 37, s. 2-3, [(35. sayıdaki yazının devamı) Rusların Türkmen topraklarında yayılmalarını anlatan hikâye hk.]

2036.Z. B. Ruyev, Buyırqdan başka sözdér, At çabıs Ombı qalasınıñ aynalmasında bolğan – Отдѣль Неоффиціальный, Бѣга и скачки на Омскомъ ипподромѣ, 23 Séntabr 1901, No: 38, s. 1-3, [8 Sentyabr 1901 tarihinde Omsk hipodromunda düzenlenen at yarışları hk.]

2037.İv. Selitskiy, [Cetisuv oblosına İle sayunan çığup kélgen Tarançi Döngen halkdarınıñ turmış turaq cönderine] – Сельскохозяйственная промышленность переселившихся изъ Илійскаго края въ Семирѣченскую область таранчей и дунганъ, 23 Séntabr 1901, No: 38, s. 3-4, [(36. sayıdaki yazının devamı) Çin'in İli ilinden göç edip Cetisuv (Semireç'ye) iline gelip yerleşen Tarançi ve Döngenlerin tarımcılığı hk.]

2038.İmzalı, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, [I] “T. V.” Gazetesi, [Sır Deriye oblosına qarağan halkdarınıñ...] – Шелководство въ Сыръ-Дарьинской области, 23 Séntabr 1901, No: 38, s. 4, [Sır Derya oblastindeki ipekböcekçiliği hk.], [II] “S.-Pet.[erburgskiye] Ved.[omosti]” Gazetesi, [I] – [Какъ сообщаютъ “С.-Пет. Вѣд.”, Государственный Банкъ...], 23 Séntabr 1901, No: 38, s. 4, [Devlet Bankası 1901

yılından itibaren kirlenmiş 5, 10, 15 ve 20 gümüş kopekleri temizleme işlemini yapmaya başlaması hk.]

2039. İmzasız, Қазақ tazalıқтары – Киргизская честь, 23 Séntabr 1901, No: 38, s. 4, [Kazakların onurlu olduğunu anlatan stepte yaşanmış bir olay hk.]

2040. İmzasız, [] – Важная замѣтка для сельскихъ хозяевъ, 23 Séntabr 1901, No: 38, s. 4, [Dolunaydan önce kesilen ağaçların normal süreden önce çürümeye başlaması hk.]

2041. İmzasız, [] – Чистка и обновленіе вещей изъ кожи, 23 Séntabr 1901, No: 38, s. 4, [Deriden imal edilmiş eşyaları temizleme yöntemi hk.]

2042. İmzasız, [] – Отъ Редакціи, 23 Séntabr 1901, No: 38, s. 4, [37. sayıdaki İv. Selitskiy'in “Қазақ рѣсimleri илен вақтунда төлгенгизбор турасында болmış cevap cönderi – Обычные приемы и основанія отвѣтственности киргизовъ за неисправныхъ плательщиковъ по окладнымъ сборамъ” adlı yazısında Dala Vilayeti'nin Nizamnamesi'nin 148. maddesi yerine yanlışlıkla 48. madde olarak yazılması ve düzeltilmesi hk.]

2043. Vitse-gubernator Nitskeviç, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Semey oblosına çıққан buyruk – Отдѣлъ Оффиціальній, Приказы И. д. Военнаго Губернатора Семипалатинской области, [I] II, 30 Séntabr 1901, No: 39, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) uyezдинin Mukur (Mukursk) volostunda molla olarak seçilen Köpбай Саңтайоғлу'nun görevine atanması hk.], [II] V, 30 Séntabr 1901, No: 39, s. 1, [Kereku (Pavlodar) uyezдинin Bestav (Bestavsk) volostunda molla olarak seçilen Şaymardan Sütşioғлу'nun görevine atanması hk.]

2044. İv. Selitskiy, Buyırıkdan başka sözdér, Rësim boyınçe tiyüsti izbordarnı töleyalmaғandar üçün төлев салув cönderi – Обычные приемы и основанія отвѣтственности киргизовъ за неисправныхъ плательщиковъ по окладнымъ сборамъ, 30 Séntabr 1901, No: 39, s. 1-2, [(37. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayeti sakinleri Kazaklarından alınan vergi hk.]

2045. N. Ol', Ciğak cibi (İndiye sayınıñ aytқандары) – Шелковинка (Индійская притча), 30 Séntabr 1901, No: 39, s. 2-3, [Bilim ve okumanın önemini anlatan “Şelkovinka” adlı Hindistan darb-ı meseli hk.]

2046. “Pr. J.” Gazetesi, Ne üçün adamzatdar bastarnı aynaldıradı – Для чего люди одурманиваются, 30 Séntabr 1901, No: 39, s. 3-4, [İçki ile tütünün zararları hk.]

- 2047.**İmzasız, Keybir Қазақтардың рувдары турасын hikaye – Легенда о происхождении некоторых киргизских родовъ, 30 Séntabr 1901, No: 39, s. 4, [Bazı Kazak soyların, cüzler ve ak süyek ile kara süyeği kökeni ile ilgili efsane hk.]
- 2048.**İmzasız, Keybir Қазақтардың рувдары турасын hikaya – Нравы киргизовъ, 30 Séntabr 1901, No: 39-(Kazakça kısım 40. sayıdadır), s. 4, [Kazak ve Kırgızlarda soyların önemi, yedi ceddini bilme, büyüklere saygı, misafirperverlik gibi töreler hk.]
- 2049.**İmzasız, Buyırqdar cazılattın bölegi, Ministerstfo Finansof – Отдѣль Официальный, Министерство Финансовъ, 7 Oktabr 1901, No: 40, 44, 46, 49, 50, 51, s. 1, [Değişecek olan 5, 10, 25 ve 100 rublelik banknotların son değişim süresi ve yeni çıkan paralar hk.]
- 2050.**İv. Selitskiy, Buyırqdan başka sözdér, [Cetisuv oblosine İle cayunan çığup kélgen Tarançı Döngen halkdarının turmış turak cönderine] Turmış haldarı – Отдѣль Неофициальный, Сельскохозяйственная промышленность переселившихся изъ Илійскаго края въ Семирѣченскую область таранчей и дунганъ, 7 Oktabr 1901, No: 40, s. 1-3, [(38. sayıdaki yazının devamı) Çin'in İli ilinden göç edip Cetisu (Semireç'ye) iline gelip yerleşen Tarançı ve Döngenlerin tarımcılığı hk.]
- 2051.**“Nov. Vr.” Gazetesinden, Dèvlét-Ған – Давлеть-ханъ (Башкирская легенда), 7 Oktabr 1901, No: 40, s. 2-4, [“Devlet Han” adlı Başkurt efsanesi hk.]
- 2052.**“Per.[evodçik]” Gazetesi, Érder – Герои, 7 Oktabr 1901, No: 40, s. 4, [Rus ordusundaki biri Kırım Tatarı olan üç askerin sergiledikleri kahramanlıklar hk.]
- 2053.**İmzalı, Her türlü habar – Разныя Извѣстія, [I] [Саға вақит içinde Sunittardın mollalarını...] – [Недавно въ суннитскомъ Духовномъ Правленіи въ Тифлисѣ...], 7 Oktabr 1901, No: 40, s. 4, [Bakû'de, Hacı Zeynel Abidin Tagiyev tarafından kurulan kız mektebinde öğretmen olmak için Esma Hanım Şeyhzade'nin Tiflis'teki Sunnî Ruhanî İdaresinde sınav olması hk.], [II] “Per.[evodçik]” Gazetesi, [Bilgili alim ayası şeyh Troitskiy қаласындағы...] – [Извѣстный ученый шейхъ г. Троицка, Зейнулла Эфенди...], 7 Oktabr 1901, No: 40, s. 4, [Troitsk şehrinin meşhur âlimi Şeyh Zeynullah Efendi'nin “usul-i savtî” metodunun önemini idrak etmesi ve seyahatte bulunduğu Kazan, Çistopol ve Kostroma gibi şehirlerdeki Müslüman cemiyetlere bu yöntemi uygulamayı ve eğitim seviyesini yükseltmeyi tavsiye etmesi hk.]

- 2054.** İmzasız, Buyırqdan başqa sözdér, Kérekudegi turmış turaq medresesi – Отдѣль Неофициальный, Павлодарская сельскохозяйственная школа, 14 Oktabr 1901, No: 41, s. 1-2, [Kereku (Pavlodar) zıraat okulu hk.]
- 2055.** “Nov. Vr.” Gazetesinden, Dèvlét-Ҳан – Давлетъ-ханъ (Башкирская легенда), 14 Oktabr 1901, No: 41, s. 2-4, [(40. sayıdaki yazının devamı) “Devlet Han” adlı Başkurt efsanesi hk.]
- 2056.** “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Basçı-ayğır – Басшайгырь (Степная картинка), 14 Oktabr 1901, No: 41, s. 3-4, [Bir at sürüsünün baş aygırının kurtlara karşı koyarak sürüyü koruması hk.]
- 2057.** Ye. Kudryavtsev, [] – Объявление, Открыта подписка на 1902 г. на политическо-общественную и литературную газету “Енисей”, 14 Oktabr 1901, No: 41, 42, s. 3-4, [Krasnoyarsk şehrinde yayımcı-redaktör Ye. Kudryavtsev tarafından haftada üç kez yayımlanan siyasî-toplumsal ve edebî gazete “Yenisey”in 1901 yılı için verdiği abonelik ilanı ve gazetenin programı hk]
- 2058.** İv. Selitskiy, [Cetisuv oblosine İle cayunan çığup kélgen Tarançı Döngen halkdarınıñ turmış turaq cönderine] Turmış turaq halderi – Отдѣль Неофициальный, Сельскохозяйственная промышленность переселившихся изъ Илійскаго края въ Семирѣченскую область таранчей и дунганъ, 21 Oktabr 1901, No: 42, s. 1-3, [(40. sayıdaki yazının devamı) Çin’in İli ilinden göç edip Cetisuv (Semireç’ye) iline gelip yerleşen Tarançı ve Döngenlerin tarımcılığı hk.]
- 2059.** “T. Ye. V.” Gazetesi, Buyırqdan başqa sözdér, Bal arasın satup aluv ilen ornınan köşirip èveli artınan cürip terbiye étüv cönderinen – О приобрѣтении, перевозкѣ пчель и первомъ уходѣ за ними, 21 Oktabr 1901, No: 42, s. 1-3, [Arıları edinme, nakliyesi ve ilk bakımı hk.]
- 2060.** “Nov. Vr.” Gazetesinden, Dèvlét-Ҳан – Давлетъ-ханъ (Башкирская легенда), 21 Oktabr 1901, No: 42, s. 2-4, [(41. sayıdaki yazının devamı) “Devlet Han” adlı Başkurt efsanesi hk.]
- 2061.** İmzasız, [] – Почтовый ящикъ, 21 Oktabr 1901, No: 42, s. 2, [N. A. P.’nin Kazakların göçebe hayatının anlatan “Kerim ve Mustafa” adlı öçerkin gazetede yayınlanmayacağı hk.]

2062. İmzalı, Buyırqdan başqa sözdér – Отдѣль Неофициальный, Корреспонденція, [I] “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, İrgiz uyazinde Torğay oblosine qarağan tuğan ér balasına kılğan toy turasinan – Празднованіе въ честь рожденія сына въ Иргизскомъ уѣздѣ, Тург. Обл., 28 Oktabr 1901, No: 43, s. 2, [Torğay (Turgay) oblastinin İrgiz uyezdinde bir zengin sufinin erkek evladının doğumu münasebetiyle düzenlediği toy hk.], [II] “R.[usskiye] V.[edomosti]” Gazetesi, İşikge layıqtı nêrseni kımbat bahağe aynaldıruv turasinan – Поддѣлка дорогихъ мѣховъ, 28 Oktabr 1901, No: 43, s. 2, [Dünyanın kürk üretim merkezi olan Leypsig’de pahalı kürklerin taklitlerinin yapılması hk.]

2063. N. A. P-k, Qayda baht (Müslüman hikayiyası) – Гдѣ счастье (Восточная сказка), 28 Oktabr 1901, No: 43, s. 2-4, [Harun Reşid döneminde yaşanmış bir olayı anlatan “Baht nerede” adlı hikâye hk.]

2064. “Turk. Vedom.” Gazetesi, Aşıklıq kuvatı – Сила любви, 28 Oktabr 1901, No: 43, s. 4, [Hindistan’da geçen bir olayı anlatan “Aşkın gücü” adlı hikâye hk.]

2065. Vitse-gubernator Nitskeviç, Buyırqdar cazılâtın bölegi, Semey oblosine çıqқан buyruq – Отдѣль Официальный, Приказы И. д. Военного Губернатора Семипалатинской области, 4 Noyabr 1901, No: 44, s. 1, [Semey (Semipalatinsk) uyezdinin Arçalı (Arçaalinsk) volostunda molla olarak seçilen İsmâğul Koyçıbayoğlu’nun görevine atanması hk.]

2066. İv. Selitskiy, Buyırqdan başqa sözdér, Saqtav turasinan – Отдѣль Неофициальный, Мѣры бережливости, 4 Noyabr 1901, No: 44, s. 2-3, [Tasarrufun önemi ve tasarruf, birikim elde etme yöntemleri hk.]

2067. “Perevodçik” (Kazakça metinde “Dercuman gazétunen alınğan” yazıyor) [Tercüman] Gazetesi, İsap – Задача, 4 Noyabr 1901, No: 44, s. 3, [Rus dili ve akabinde Rus edebiyatı, bilim ve düşüncesini öğrenmenin Müslümanlar için önemi hk.]

2068. “Priroda i Lyudi” Dergisinden, Qıtaydan çıqқан (Lisniçidiñ aytқанı) – Китаецъ отшельникъ (разсказъ лѣсничаго), 4 Noyabr 1901, No: 44, s. 3-4, [Uzak Doğu’da Rus ormancılarının ormanda münzevî hayat süren bir Çinli ile karşılaşmaları hk.]

2069. Vitse-gubernator Nitskeviç, Buyırqdar cazılâtın bölegi, Semey oblosine çıqқан buyruq – Отдѣль Официальный, Приказы И. д. Военного Губернатора Семипалатинской области, 11 Noyabr 1901, No: 45, s. 1, [Ombu (Omsk) Merkezî

Sağlık Okulunu bitiren Ahmet Rayimbekov'un Semey (Semipalatinsk) şehrinin sağlık memuru görevine atanması hk.]

2070. A. K., Buyırıldan başka sözdér, May aluvdın zalalı osu künde alunup cürgenine kara hem cayulup bara catқанına қарай Dala Vılayatine – Отдѣль Неофициальный, О вредѣ маслодѣлія въ томѣ видѣ, въ какомъ оно существуетъ и распространяется въ Степномѣ краѣ, 11 Noyabr 1901, No: 45, s. 1-3, [Dala Vilayeti'ndeki tereyağ üretim biçiminin zararları hk.]

2071. “R.[usskiy] T.[urkistan]” Gazetesi, Қазақ әдеттері Орыс сотының ішінде – Киргизскій адатъ въ русскомъ судѣ, 11 Noyabr 1901, No: 45, s. 3, [1893 yılında Kazak Aybek Ormanoğlu'yla evlenen Tatar asıllı Şahingireyeva 1899 yılında kocasının ölmesi üzeri Kazak âdetine göre kocasının kardeşi kendisiyle evlenmek istemesi ve Tatar bayanın evlenmek istememesi üzerine verilen başlık parayı geri isteyen kocasının kardeşi mahkemeye başvurusu ve mahkemenin bayanın lehine karar vermesi hk.]

2072. “Kaspiy” Gazetesi, Noğay hikâyası adam zatdı caratқан turasınan – Татарская легенда о созданіи челоуѣка, 11 Noyabr 1901, No: 45, s. 3-4, [İnsan, köpek, eşek ve maymunun yaratılışıyla ilgili Tatar efsanesi hk.]

2073. “Turg.[ayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Çaruva cönderiniñ turasınan bolmış habarlar mal dèrigerderinan – Сельско-хозяйственныя свѣдѣнія, ветеринарія. Отравленіе рогатого скота ядовитыми травами, 11 Noyabr 1901, No: 45, s. 4, [Büyükbaş hayvanların zehirli otlarla zehirlenmesi ve tedavi yöntemleri hk.]

2074. İmzasız, [] – Почтовый ящикъ, 11 Noyabr 1901, No: 45, s. 4, [Kökçetav uyazdinin Djilandinsk volostundan Sazdık Yesmagulov'un yazısının yayınlamayacağı hk.]

2075. İv. Selitskiy, Buyırıldan başka sözdér, Saqtav turasınan – Отдѣль Неофициальный, Мѣры бережливости, 18 Noyabr 1901, No: 46, s. 2-4, [(44. sayıdaki yazının devamı) Tasarrufun önemi ve tasarruf, birikim elde etme yöntemleri hk.]

2076. “Tur.[gayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Caman avıruv – О дурной болѣзни, 18 Noyabr 1901, No: 46, s. 3-4, [Frengi hastalığı ve tedavi yöntemleri hk.]

2077.“Vokr. Sv.” Dergisi, Bürkit toyğınar ilen añ avlav turasınan – Охота съ соколомъ и орломъ, 18 Noyabr 1901, No: 46, s. 4, [Doğan ile kartalın av için eğitilip avlanma hk.]

2078.General-Leytenant Suhotin, Buyırqdar cazılatın bölegi, Buyırqnama, Dala Vılayatine қарағувçidarǵe – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы По Степному Генераль-Губернаторству, [I] № 97, 25 Noyabr 1901, No: 47, s. 1, [İvan Hlinovskiy’in Ust’kamenogorsk ziraat okuluna genel eğitim öğretmeni olarak atanması hk.], [II] № 98, 25 Noyabr 1901, No: 47, s. 1, [Kollejskiy sovetnik Biç’in Semey (Semipalatinsk) oblastinin hekim müfettişi olarak atanması hk.]

2079.A. K., Buyırqdan başqa sözdér, May aluvdın zalalı osu künde alunup cürgenine қара hem sayulup bara catқанına қарай Dala Vılayatine – Отдѣлъ Неоффиціальный, О вредѣ маслодѣлія въ томъ видѣ, въ какомъ оно существуетъ и распространяется въ Степномъ краѣ, 25 Noyabr 1901, No: 47, s. 2-3, [(45. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayeti’ndeki tereyağ üretim biçiminin zararları hk.]

2080.“Tur.[gayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Caman avıruv – О дурной болѣзни, 25 Noyabr 1901, No: 47, s. 3-4, [(46. sayıdaki yazının devamı) Frengi hastalığı ve tedavi yöntemleri hk.]

2081.“Ross.[iya]” Gazetesi, Adam (Müslüman hikayası) – Человѣкъ (Восточная сказка), 25 Noyabr 1901, No: 47, s. 4, [“İnsan” adlı Şark hikâyesi hk.]

2082.“Tob. Yер. Ved.” Gazetesi, Қышме қотır болғанда не қılса kerek – Что дѣлать при чесоткѣ, 25 Noyabr 1901, No: 47, s. 4, [Uyuz hastalığını tedavi etme yöntemleri hk.]

2083.D. Lavrov, Қыр Vılayatınıñ Қазақча gazétin 1902’nçi cılǵa alıp turuvǵa boladı. Bul gazétidñ çıққанına onbesinçi cıl – Принимается подписка на 1902 годъ На “Киргизскую Степную Газету” (годъ изданія XV-й.), 2 Dékabr 1901, No: 48, 49, 50, s. 1, [Dala Vılayatınıñ Gazeti’nin 1902 yılı için verdiği abonelik ilanı ve gazetenin plan ve programı hk.]

2084.İv. Selitskiy, Қазақ ötүрүктери ilen ösegi turasınan – Отдѣлъ Неоффиціальный, Киргизскія кляузы, 2 Dékabr 1901, No: 48, s. 2-4, [Kazak tezvır, yalan, iftira ve seçim sırasındaki kavgalar hk.]

- 2085.** “Svet” Gazetesinden, Buyırıqdan başqa sözdér, Qoqant cayundağıdardıñ turmış haldarı turasınan – Бытовые картины из жизни въ Коканѣ, 2 Dékabr 1901, No: 48, s. 3-4, [Kokantlıların yaşam tarzları hk.]
- 2086.** A. K., Buyırıqdan başqa sözdér, May aluvdın zalalı osu künde alunup cürgenine қара hem sayulup bara catқанına қарай Dala Vilayatıne – Отдѣль Неофициальный, О вредѣ маслодѣлія въ томѣ видѣ, въ какомъ оно существуетъ и распространяется въ Степномѣ краѣ, 9 Dékabr 1901, No: 49, s. 1-3, [(47. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayeti’ndeki tereyağ üretim biçiminin zararları hk.]
- 2087.** İv. Selitskiy, [Qazaq ötürükteri ilen ösegi turasınan] – Киргизскія кляузы, 9 Dékabr 1901, No: 49, s. 3-4, [(48. sayıdaki yazının devamı) Kazak tezvır, yalan, iftira ve seçim sırasındaki kavgalar hk.]
- 2088.** “Ross.[iya]” Gazetesi, Adam (Müslüman hikayası) – Человѣкъ (Восточная сказка), 9 Dékabr 1901, No: 49, s. 4, [(47. sayıdaki yazının devamı) “İnsan” adlı Şark hikâyesi hk.]
- 2089.** A. K., Buyırıqdan başqa sözdér, May aluvdın zalalı osu künde alunup cürgenine қара hem sayulup bara catқанına қарай Dala Vilayatıne – Отдѣль Неофициальный, О вредѣ маслодѣлія въ томѣ видѣ, въ какомъ оно существуетъ и распространяется въ Степномѣ краѣ, 12 Dékabr 1901, No: 50, s. 2-3, [(49. sayıdaki yazının devamı) Dala Vilayeti’ndeki tereyağ üretim biçiminin zararları hk.]
- 2090.** İv. Selitskiy, [Qazaq ötürükteri ilen ösegi turasınan] – Киргизскія кляузы, 12 Dékabr 1901, No: 50, s. 3-4, [(49. sayıdaki yazının devamı) Kazak tezvır, yalan, iftira, seçim sırasındaki kavgalar ve kötü neticeleri hk.]
- 2091.** “Sel’skiy Vestnik” Gazetesinden, Pal arasınıñ kıstaytın sayı turasınan – Зимовка пчель, 12 Dékabr 1901, No: 50, s. 4, [Arıların kışlaması için yapılması gerekenler hk.]
- 2092.** Vitse-gubernator Nitskeviç, Buyırıqdar cazılatın bölegi, Semey oblosına çıққан buyruқ – Отдѣль Официальный, Приказы И. д. Военного Губернатора Семипалатинской области, 17 Dékabr 1901, No: 51, s. 2, [Kereku (Pavlodar) uyezdinin Aksu (Aksuysk) volostunda molla olarak seçilen Amirbay Sarıkuloğlu’nun atanması hk.]
- 2093.** İv. Selitskiy, Buyırıqdan başqa sözdér, Qazaqtın ötürük davdarı – Отдѣль Неофициальный, Киргизскія кляузы, 17 Dékabr 1901, No: 51, s. 2-3, [(50. sayıdaki

yazının devamı) Kazak tezvir, yalan, iftira, seçim sırasındaki kavgalar ve kötü neticeleri hk.]

2094. “Tur.[gayskaya] Gaz.[eta]” Gazetesi, Kır kızılşa – Заразная болѣзнь дѣтскаго возраста корь. (Кызылша), 17 Dékabr 1901, No: 51, s. 3, [Bulaşıcı ve çocuk hastalığı olan kızamık ve tedavi yöntemleri hk.]

2095. N. A. P-k, Osman Paşa ile bolğan vaqığa – Приключенія Османа-паши (Восточная сказка), 17 Dékabr 1901, No: 51, s. 3-4, [“Osman Paşa’nın maceraları” adlı Şark masalı hk.]

2096. General-Leytenant Suhotin, Dala Vilayatını biyleguvçı général gubernator hazeratlarınıñ buyırığı boyunçe uluğı minen hazeratlarınıñ mahkemesi yaғni kansilariyası maғlüm étüp bilduredi barça Müslüman halkdarına Qır oblosine қараған habarlandurıp tömende ayılmış cönder turasınan – По приказанію Г. степнаго Генераль-Губернатора, Канцелярією Его Высокопревосходительства объявляется, для всеобщаго свѣдѣнія мусульманскаго населенія степныхъ областей, о нижеслѣдующемъ, 23 Dékabr 1901, No: 52, s. 1-2, [Насса gitmek isteyenlerin yapmaları gerekenler hk.]

2097. N. Ol’, Buуıqıdan başka sözdér, Üç iñtiyarsız – Отдѣлъ Неоффиціальный, Три неволи (Изъ старыхъ преданій), 23 Dékabr 1901, No: 52, s. 2-3, [“Üç esir” adlı eski Kazak efsanesi hk.]

2098. N. A. P-k, [Osman Paşa ile bolğan vaqığa] – Приключенія Османа-паши (Восточная сказка), 23 Dékabr 1901, No: 52, s. 3-4, [(51. sayıdaki yazının devamı) “Osman Paşa’nın maceraları” adlı Şark masalı hk.]

2099. “Sib. Vest.” Gazetesi, Cazğan hat Sibirskiy Féstnik gazétune – Корреспонденція “Сиб. Вѣст.”, 23 Dékabr 1901, No: 52, s. 4, [Öskemen (Ust’kamenogorsk) şehrindeki ağır kış şartları ve son durum hk.]

2100. “S. L.” Gazetesi, Atdardı kartobiye minen asırağan turasınan – О кормленіи лошадей картофелемъ, 23 Dékabr 1901, No: 52, s. 4, [Atların patatesle besleme hk.]

2101. İmzasız, [] – Опечатка, 23 Dékabr 1901, No: 52, s. 4, [51. sayıdaki “Киргизскія кляузы” yazısında “прежде” yerine “ежеже” olarak düzeltilip okunması gerektiği hk.]

1902

2102.İmzasız, Buyrıqdar cazılâtın bölegi, Ministerstvo Finansov – Отдѣлъ Официальный, Министерство Финансовъ, 6 Ğınvar 1902, No: 1, 3, 7, s. 1, [Değişecek olan 5, 10, 25 ve 100 rublelik banknotların son değışim süresi ve yeni çıkan paralar hk.]

2103.General-Leytenant Suhotin, Dala Vilayâtını biyleguvçı général gubernator hazeratlarınıñ buyırığı boyunçe uluğı minen hazeratlarınıñ mahkemesi yağıni kansilariyası mağlum étüp bilduredi barçe Müslüman halkdarına Qır oblosına qarağan habarlandurıp tömende ayılmış cönder turasınan – По приказанію Г. степнаго Генераль-Губернатора, Канцелярією Его Высокопревосходительства объявляется, для всеобщаго свѣдѣнія мусульманскаго населенія степныхъ областей, о нижеслѣдующемъ, 6 Ğınvar 1902, No: 1, 2, s. 1-2, [Hacca gitmek isteyenlerin yapmaları gerekenler hk.]

2104.İv. Selitskiy, Buyrıqdan başka sözdér, Qazaqtın ötürük ğaruzdarı – Отдѣлъ Неофициальный, Киргизскія кляузы, 6 Ğınvar 1902, No: 1, s. 2-3, [(1901. yılının 51. sayıdaki yazının devamı) Kazak tezvir, yalan, iftira, seçim sırasındaki kavgalar ve kötü neticeleri hk.]

2105.N. Ol', Üç ihtiyarsız –Три неволи (Изъ старыхъ преданій), 6 Ğınvar 1902, No: 1, s. 3-4, [(1901. yılının 52. sayıdaki yazının devamı) “Üç esir” adlı eski Kazak efsanesi hk.]

2106.Vitse-gubernator Nitskeviç, Buyrıqdar cazılâtın bölegi, Semey oblosına çıkkan buyruq – Отдѣлъ Официальный, Приказы И. д. Военнаго Губернатора Семипалатинской области, 13 Ğınvar 1902, No: 2, s. 2, [Semey (Semipalatinsk) 7 numaralı mescidinin mollası Ahmet Veli Munasifoğlu'nun altı aylık izne çıkması ve Kereku (Pavlodar) uyezdinin Akkelun (Akkelin) volostunda molla olarak seçilen Allahyar Muhammedhasanoğlu'nun atanması hk.]

2107.İv. Selitskiy, Buyrıqdan başka sözdér, Qazaq ötürük ğaruzdarı – Отдѣлъ Неофициальный, Киргизскія кляузы, 13 Ğınvar 1902, No: 2, s. 2-4, [(1. sayıdaki yazının devamı) Kazak tezvir, yalan, iftira, seçim sırasındaki kavgalar ve kötü neticeleri hk.]

2108. Moskova İmparatorluk Ziraat Topluluğu'nun Omsk şubesinin muhabirleri, Kazak şaruasınıñ habarları – Свѣдѣнія о хозяйствѣ кочевого населенія, 13 Ğınvar 1902, No: 2, s. 4, [Akmola (Akmolinsk) ve Semey (Semipalatinsk) oblastlarındaki Kazakların ziraatıyla ilgili bilgi hk.]

2109. İmzasız, [] – Почтовый ящикъ, 13 Ğınvar 1902, No: 2, s. 4, [K. Capanov'un “ikametgâh türleri” ve “vergi ve yükümlülükler” haberlerinin yayımlanmayacağı ve “ilginç hadise” adlı yazının da ileriki sayılarda yayımlanacağı hk.]

2110. İv. Selitskiy, Buyırqdan başqa sözdér, Kazak ötürük ğaruzdarı – Отдѣль Неофициальный, Киргизскія кляузы, 20 Ğınvar 1902, No: 3, s. 1-2, [(2. sayıdaki yazının devamı) Kazak tezvir, yalan, iftira, seçim sırasındaki kavgalar ve kötü neticeleri hk.]

2111. Moskova İmparatorluk Ziraat Topluluğu'nun Omsk şubesinin muhabirleri, Kazak şaruasınıñ habarları – Свѣдѣнія о хозяйствѣ кочевого населенія, 20 Ğınvar 1902, No: 3, s. 2-4, [(2. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) ve Semey (Semipalatinsk) oblastlarındaki Kazakların ziraatıyla ilgili bilgi hk.]

2112. İmzasız, [Bik ülken kėñ kıy saydarı köşbeli Қазақтар...] – Полезныя-свѣдѣнія, 1. Наставленіе о пособіяхъ при ожогахъ, угарахъ и отмораживаніяхъ, 20 Ğınvar 1902, No: 3, s. 4, [Yanık, gaz zehirlenme ve donuklarda yapılması gerekenler hk.]

2113. General-Leytenant Sannikov, Buyırqdar cazılatın bölegi, Aqmola oblosine çıqqan buyırq – Отдѣль Официальный, Приказы Военнаго Губернатора Акмолинской области, 27 Ğınvar 1902, No: 4, s. 1, [Akmola (Akmolinsk) uyezдинin Akmola (Akmolinsk) volostunda molla olarak seçilen Momın Temirbayoğlu'nun görevine atanması hk.]

2114. N. Ol', Buyırqdan başqa sözdér, Üç iñtiyarsız – Отдѣль Неофициальный, Три неволи, 27 Ğınvar 1902, No: 4, s. 2-3, [(1. sayıdaki yazının devamı) “Üç esir” adlı eski Kazak efsanesi hk.]

2115. K. Capanov, Asayıp ve ğarayıp – Интересное явленіе въ Павлодарскомъ уѣздѣ, 27 Ğınvar 1902, No: 4, s. 3-4, [1901 yılının 20 ile 26 Avgust arasında hem bozkırda hem de İrtış nehrinde kocaman siyah kurtcukların görülmesi hk.]

- 2116.** “Perevodçik” (Kazakça metinde “Dercuman gazétunen alınğan” yazıyor) [Tercüman] Dèriger hem dèridér – Медики и медицина, 27 Ğınvar 1902, No: 4, s. 4, [Modern tıbbın ve doktorların önemi ve Müslümanların bu konudaki ihmalkârlığı hk.]
- 2117.** Bodavbek Rayimbekov, Bayan Avıldan hat – Корреспонденція изъ ст. Баянъ-аульской, 27 Ğınvar 1902, No: 4, s. 4, [Akkelin volostunda 106 yaşında ölen Orunay Bodak hatun hk.]
- 2118.** İmzasız, [Caralı bolğan ilen...] – Полезныя-свѣдѣнія, 2. Переноска и перевозка раненыхъ и трудно-больныхъ, 27 Ğınvar 1902, No: 4, s. 4, [(3. sayıdaki yazının devamı) Ağır hasta ve yaralıların taşıma ve nakletme yöntemi hk.]
- 2119.** İmzasız, [] – Почтовый ящикъ, 27 Ğınvar 1902, No: 4, s. 4, [Ye. A.’nın Rusya’da seyahat yazısının yayımlanmayacağı hk.]
- 2120.** N. Ol’, Buуıқдан başka sözdér, Üç iһtiyarsız – Отдѣлъ Неоффиціальный, Три неволи, 3 Fébral 1902, No: 5, s. 1-2, [(4. sayıdaki yazının devamı) “Üç esir” adlı eski Kazak efsanesi hk.]
- 2121.** Bodavbek Rayimbekov, Bahtlı molla – Счастливый мулла, 3 Fébral 1902, No: 5-(Kazakça kısım 4. sayıdadır), s. 2-4, [“Bahtlı molla” adlı hikâye hk.]
- 2122.** R., Kırdıñ sotқorı – Степной ростовщикъ. Корреспонденція, 3 Fébral 1902, No: 5-(Kazakça kısım 4. sayıdadır), s. 2-4, [1898 yılının yazında bir fakir köylünün zenginden 5 araba ot karşılığı 1 pud [1 pud=16.38 kilo] un borç alması ve başına gelenler hk.]
- 2123.** “Sel’skiy Vestnik” Gazetesinden, Ağaş hem öritke canbaytuğın kıp salğan nerseder – Лѣсъ и огнестойкія постройки, 3 Fébral 1902, No: 5, s. 2-3, [Orman ve yangına dayanaklı yapılar hk.]
- 2124.** İmzasız, Қазақ hatı – Письмо киргиза, 3 Fébral 1902, No: 5, s. 3, [Bökey Han’ın Rus idaresine geçmesiyle yüz yıl içerisinde halkın refah seviyesinin ve eğitimli Kazakların sayısının artması, Astrahan real’niy uçilişçede yirmi Kazak öğrencinin eğitim görmesi hk.]
- 2125.** İmzasız, [Her bir cara adamnıñ tenine...] – Полезныя-свѣдѣнія, 3. Перевязка ранъ, 4. Остановка кровотеченія на головѣ и туловищѣ, 3 Fébral 1902, No: 5, s. 3-4, [(3. sayıdaki yazının devamı) Yaraları sargılama ve kafa ile vücuttaki kanı durdurma yöntemi hk.]

- 2126.**İmzasız, [] – Почтовый ящикъ, 3 Fébral 1902, No: 5, s. 4, [Köpeyev'in Çormanov, Buştayev ve Aydabul-Korcas soyuna mensup volost upravitellerini övgü dolu mektubunun yayınlanmayacağı hk.]
- 2127.**General-Leytenant Sannikov, Buyırıkdar cazılatın bölegi, Aqmola oblosine çıkkан buyırık – Отдѣль Оффиціальный, Приказы Военнаго Губернатора Акмолинской области, 10 Fébral 1902, No: 6, s. 1, [Kökşetav (Kokşetav) uyezinde 1901 yılı için Kazaklardan çadır başına toplanan vergilerin eksiksiz toplanması hk.]
- 2128.**İv. Selitskiy, Buyırıkdan başka sözdér, Қазақ өтүрік ғаруздarı – Отдѣль Неоффиціальный, Киргизскія кляузы, 10 Fébral 1902, No: 6, s. 1-3, [(3. sayıdaki yazının devamı) Kazak tezvir, yalan, iftira, seçim sırasındaki kavgalar ve kötü neticeleri hk.]
- 2129.**“Sv.” Gazetesi, Calğız-Ağaş (Қазақ hikayası) – Джангызъ-агачъ (киргизская легенда), 10 Fébral 1902, No: 6, s. 3-4, [“Calğız Ağaş” adlı Kazak efsanesi hk.]
- 2130.**İmzasız, [Қол бармақтарınан қан кёткен...] – Полезныя-свѣдѣнія, 5. Остановка кровотоечения на рукѣ и ногѣ, 10 Fébral 1902, No: 6, s. 3-4, [(5. sayıdaki yazının devamı) Kol ve ayaktaki kanamayı durdurma yöntemi hk.]
- 2131.**İmzasız, Buyırıkdan başka sözdér, Calaqor ösekçiderdiñ қайдан чıққандары – Отдѣль Неоффиціальный, О происхожденіи клеветниковъ, 17 Fébral 1902, No: 7, s. 1-2, [Gazetenin önceki sayılarındaki “Kazak İftiraları” yazısına 1902 yılı “Svet” dergisine ek olarak bedava verilen V. M. Doroşeviç'in “Legendi i Skazki Vostoka” [Şark Efsane ve Masalları] adlı kitabından bir örnek hk.]
- 2132.**N. A. P., Haqlıq értegisi – Сказка о правдѣ, 17 Fébral 1902, No: 7, s. 2-4, [“Çıplak hakikat” deyiminin nereden geldiğini anlatan masal hk.]
- 2133.**İmzasız, [Adamnıñ süyekteri sınsa de hem қатdı sıñған ceri...] – Полезныя-свѣдѣнія, 6. Пособіе при переломахъ и вывихахъ, 17 Fébral 1902, No: 7, s. 3-4, [(6. sayıdaki yazının devamı) Kırık ve çıkıklarda yapılması gereken önlemler hk.]
- 2134.**“Sv.” Gazetesi, Calğız-Ağaş (Қазақ hikayası) – [Джангызъ-агачъ (киргизская легенда)], 17 Fébral 1902, No: 7, s. 4, [(6. sayıdaki Kazakça kısmının devamı) “Calğız Ağaş” adlı Kazak efsanesi hk.]
- 2135.**A. Dorofeyev, Buyırıkdan başka sözdér, Aqmola oblosındağı Қазақ çаруvası – Отдѣль Неоффиціальный, Киргизское скотоводство въ Акмолинской области, 24

Fébral 1902, No: 8, s. 1-2, [Akmola (Akmolinsk) oblostindeki Kazakların hayvancılığı hk.]

2136.“Nov. Vr.” Gazetesi (İngilizceden tercüme eden Kn. Ye. F. K.), Müslüman hikayası – Восточная сказка, 24 Fébral 1902, No: 8, s. 2-3, [Fakir bir köylünün bilge kesilmesini anlatan Şark masalı hk.]

2137.İmzasız, Faydalı haberlar – Полезныя-свѣдѣнія, 7. Пособіе при отравленныхъ ранахъ, 8. Оживленіе утопленниковъ, 24 Fébral 1902, No: 8, s. 3-4, [(7. sayıdaki yazının devamı) Zehirli yaraları tedavi etme ve boğulanları kurtarma yöntemi hk.]

2138.“Arhiv Veterinarnih Nauk” Dergisinden, Verevkin, «Arhif Féterinarniy Nauk» dégen curnal gazétinde – Въ журналѣ “Архивъ Ветеринарныхъ Наукъ”, 24 Fébral 1902, No: 8, s. 4, [Hayvanlardaki yaraları kolay ve ucuz tedavi etme yöntemi hk.]

2139.A. Dorofeyev ve (“Vest[nik]-Obşç.[estvennoy] Veter.[inariyi]” Gazetesinin 1900 yılının 7. sayısından), Buyırqdan başka sözdér, Қазақ шаруvasınıñ habarları Aqmola oblosı – Отдѣлъ Неофициальный, Киргизское скотоводство въ Акмолинской области, 5 Marit 1902, No: 9, s. 1-3, [(8. sayıdaki yazının devamı) Akmola (Akmolinsk) oblostindeki Kazakların hayvancılığı hk.]

2140.S. M., Bayan Avıladan hat – Корреспонденція, 5 Marit 1902, No: 9, s. 2-3, [Bayan Avıl’da ağır kış şartlarından dolayı hayvanların zarar görmesi ve yer yer atların telef olması, at hırsızlığının artması ve buna karşı düzenlenen kurultay ve kurultayda hırsızların mahküm edilip haksız yere suçlananların aklanmaları hk.]

2141.“Ural’sk Oblastinin Ajandası”ndan alınmış, Қазақ қыздарınıñ turmıstarı – О жизни киргизской дѣвушки, 5 Marit 1902, No: 9, s. 3-4, [Kazak kızının evlenmeden önceki ve sonraki hayatı hk.]

2142.İmzasız, Qoldağı çaruva maldardıñ qotırdarın yaki qışmadarın qalayçe kıp émdevi – Полезныя-свѣдѣнія, О лѣченіи чесотки у домашнихъ животныхъ, 5 Marit 1902, No: 9, s. 3-4, [Evcil hayvanlarda görülen uyuz hastalığı ve tedavi etme yöntemleri hk.]

2143.Losevskiy (Kaңcelarya idarecisi), «Qala Çaruvasının Gazéti» mağlumname – Объявленіе отъ Канцеляріи Степного Генераль-Губернатора, 12 Marit 1902, No: 10, 11, 12, s. 1-2, [1902 yılının Aprel ayından itibaren “Dala Vilayatınıñ Gazeti”nin (Kirgizskaya Stepnaya Gazeta) “Akmolinskiye i Semipalatinskiye Oblastniye

Vedomosti” gazetesine ek olarak Rusça ve Kazakça Qala Çaruvasının Gazeti (Sel’skohozyaystvennyy Listok) ismiyle ve tarım uzmanı Sergey L’voviç Teytel’in idaresinde yayımlanacağı, gazetenin içeriği bölüm ve içeriği hk.]

2144. General-Leytenant Sannikov, Buyırđar cazılattın bölęi, Aqmola oblosına çıkkın buyırık – Отдѣлъ Оффиціальный, Приказы Военнаго Губернатора Акмолинской области, 12 Mart 1902, No: 10, s. 2, [Akmola (Akmolinsk) uyezdinin Soransk volostinde imamlık görevine seçilen Töregeldi Canayoğlu’nun görevine atanması hk.]

2145. İmzasız, Qoldağı çaruva maldardıñ qotırdarın yağı kışmadarın qalayça kıp émdevi – Отдѣлъ Неоффиціальный, Полезныя-свѣдѣнія, О лѣченіи чесотки у домашнихъ животныхъ, 12 Mart 1902, No: 10, s. 2-4, [(9. sayıdaki yazının devamı) Evcil hayvanlarda görülen uyuz hastalığı ve tedavi etme yöntemleri hk.]

2146. “Derevnaya” Dergisi, Buyırıkdan başka sözdér, Faydalı habardar – Глина и ея цѣлебныя свойства, 12 Mart 1902, No: 10, s. 2-3, [Kil çeşitleri ve balçığın şifalı özelliği hk.]

2147. “V. Ob.” Gazetesi, Sağatı köz (Müslüman hikayası) – Часъ зрѣнія (Восточная Сказка), 12 Mart 1902, No: 10, s. 4, [İzmir’de yaşayan zengin tüccar kör Mehmed’in hayatını anlatan “Ças Zreniya” adlı Şark masalı hk.]

2148. İmzasız, Buyırıkdar cazılattın bölęi, Ustaf yağni tertip nizam berületuğın kassa Aqmola Semey Oral hem Torğay oblostarına qarağan Qazaqtarğе barçe mağna cönderi – Отдѣлъ Оффиціальный, Уставъ ссудныхъ кассъ для киргизовъ Акмолинской, Семипалатинской, Уральской и Тургайской областей, 19 Mart 1902, No: 11-12 (Kazakça kısmının sonu 12. sayıdadır), s. 2-4, [Akmola (Akmolinsk), Semey (Semipalatinsk), Oral (Ural’sk) ve Torğay (Turgay) oblastlerinin Kazaklarına borç veren veznelerin tüzüğü hk.]

2149. Vitse-gubernator Nitskeviç, Semey oblosına çıkkın buyruқ – Приказы Военнаго Губернатора Семипалатинской области, 19 Mart 1902, No: 11, s. 3, [Zaysan uyezdinin Mayterek volostunda molla olarak seçilen Nuriman Kuanişbayoğlu’nun molla olarak atanması hk.]

2150. “Per”. [evodçik] [Tercüman] Gazetesi, Buyırıkdan başka sözdér, Marğulan – Отдѣлъ Неоффиціальный, Корреспонденція, Маргеланъ, 19 Mart 1902, No: 11, s.

3-4, [Eski Margelanlı Kari Sarımsakoğlu'na ait yağ fabrikasının 20 Yanvar günü Yeni Margelan'da açılması hk.]

2151.“V. Ob.” Gazetesi, Sağatı köz (Müslüman hikayası) – Часъ зрѣнія (Восточная Сказка), 19 Mart 1902, No: 11, s. 4, [(10. sayıdaki yazının devamı) İzmir'de yaşayan zengin tüccar kör Mehmed'in hayatını anlatan “Ças Zreniya” adlı Şark masalı hk.]

2152.İv. Selitskiy, Buyırıldan başka sözdér, Köşbeli avılñay işkoldarı yağni medresederi – Отдѣлъ Неофициальный, Передвижныя аульныя школы, 27 Mart 1902, No: 12, s. 2-4, [11 Oktyabr 1901 yılında Halk Eğitimi Bakanlığı tarafından onaylanan ve 1902 yılında Akmola (Akmolinsk) ve Semey (Semipalatinsk) oblastlarında kurulan Rus-Kazak “taşınabilir” köy okullarının kuralları, yerleşik volost okulları, yerleşik yerlerdeki pansiyonlu iki yıllık uçilişçeler, buralarda verilen eğitim (usul-i savtî, Rusça okuma-yazma, aritmetik, Kiril alfabesiyle Kazakça okuma-yazma)ve eğitimin faydaları vs. hk.]

2153.İmzasız, İş ötkenge ém – Полезныя-свѣдѣнія, Средство отъ поноса, 27 Mart 1902, No: 12, s. 4, [İshale karşı çare hk.]

SONUÇ

“Dala Vilayatının Gazeti”nin Kazak Türklerinin Modernleşmesindeki Rolü adlı araştırmamızda gazetenin 1894–1902 yıllarının kronolojik fihristi hazırlanmıştır. Daha önce de master tezimizde 1888–1893 yılların fihristi hazırlanmıştır. Böylece gazetenin tüm koleksiyonunun fihristi tamamlanmıştır.

Bu doktora tezinin asıl ağırlık noktasını *Dala Vilayatının Gazeti*’nin Kazak modernleşmesinde ne gibi rol oynadığını belirleme konusu teşkil etmiştir.

Bütün gazete koleksiyonu taranmış ve elde edilen bilgiler sosyal, siyasî, iktisadî, kültürel ve bilimsel ana ve alt başlıklar altında değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapılırken konuya geniş açıdan bakılarak objektif bir şekilde yapılmaya çalışılmıştır. Bu da araştırmanın orijinal tarafıdır.

Dala Vilayatının Gazeti’nde Kazak Türkleri için birçok şeyin ilk defa gerçekleştiği bu araştırma neticesinde ortaya çıkmıştır. Gazetenin XIX. Yüzyıldaki Kazak Türklerinin kültürü, edebiyatı, dili, eğitimi, medeniyeti, basını, yaşayışı, iktisadî, ticarî hayatı ve örf-âdetleri hakkında geniş bilgileri ihtiva ettiği elde edilen sonuçlardan anlaşılmıştır.

Bunlar içerisinde en dikkati çekici olanı; gazetede yayımlanan Kazakça “yazı”ların, modern Kazak yazı dilinin ilk örneklerini oluşturmasıdır.

Bilindiği gibi Çarlık Rusyası 19. ikinci yarısında yeniden Hristiyanlaştırma ve Ruslaştırma hareketlerine dönmüş ve Türk halklarının her birisi için Kiril alfabesi esasında ayrı bir alfabe ve yazı dili oluşturulması siyasetini yürürlüğe koymuştu. Bu siyasetin başında Pobedonostsev (Константин Петрович Победоносцев) ve onun emrindeki Türkolog İlminskiy (Николай Иванович Ильминский) önemli rol oynamışlardır.

Dala Vilayatının Gazeti’ne bu açıdan bakıldığında Kazak yazı dilinin oluşması konusunda önemli bir rol oynadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca Arap harflerinin Kazakçayı yazabilmek için yeterli olmadığı konusunda birçok tartışmanın gazetede yer aldığı görülmüştür. Dolaylı olarak Kazakçanın yazılmasında Kiril harflerinin kullanılması konusu da gazetede tartışma konusu olmuştur.

Kazaklar devlet yönetiminde emir ve kanunlarda bir dilin nasıl kullanılacağını gördüler. Rusça kanunların Kazakçaya tercüme edilmesi, Kazak hukuk dilinin de oluşmaya başlaması anlamına geliyordu. Yeni bilimsel terminoloji de bu gazetede ortaya çıkmaya başlamıştır.

Araştırdığımız *Dala Vilayatının Gazeti* daha birçok bilimsel araştırma için önemli bir kaynak olduğu ve bu gazete üzerinde daha birçok araştırma yapılması gerektiği kanaatindeyiz. Özellikle de Kazak dilinde Çağatayca'nın etkisi, yazı dilinin oluşum süreci ve günümüzde artık standartlaşmış yazı diliyle arasındaki farklılıklar, çeşitli bilimlerle alakalı terminolojinin oluşması, cümle yapıları vd. konular üzerinde yapılacak çalışmaları için bu gazete koleksiyonu önemli bir kaynak olma özelliğine sahiptir.

Dala Vilayatının Gazeti'nde tarih, dil, coğrafya, etnografya vb. bilimsel araştırmalar yayımlanmıştır. Kazaklar bunları görüp benzerlerini yazmaya, benzeri araştırmalar yapmaya başladılar. Bu da modernleşme açısından çok önemli olmuştur.

Dala Vilayatının Gazeti yazar kadrosunda ilk Kazak yazarlar kuşağı yetişti ve ilk Kazak aydınları yazı tecrübelerini burada yaptılar. Bu yazarlar-şairler arasında Yusuf Köpeyev, Alihan Bökeyhan, Rahimcan Marsekov vd. gösterilebilir.

Kazaklar kendi dillerinde ilk modern edebiyat metinlerini bu gazete vasıtasıyla tanıdılar. Kazakçaya yapılan tercümelerden modern edebiyatını (daha çok Rus edebiyatı örneklerini) da burada okuyup tanıdılar.

Gazetede bir yandan da Şark edebiyatı örnekleri yer almakta idi. Başta Arap ve Fars edebiyatları olmak üzere Çağatay edebiyatından (Sart edebiyatı), Tatar ve Kazak halk edebiyatından çeşitli metinler burada Kazakça ve Rusça çevirileriyle yayımlanmıştır. Hatta Türkiye Türklerinin edebiyatından, Gürcü ve Ermeni ve diğer bazı halkların edebiyatlarından da örneklere yer verilmiştir. Böylece Kazaklar diğer halkların kültürü ve edebiyatı hakkında doğrudan doğruya fikir sahibi olma imkânını elde etmişlerdir.

Ayrıca kimi eserlerin ilk Kazakça tercümeleri ilk defa *Dala Vilayatının Gazeti*'nde neşredilmiştir.

Bütün bu edebî metinlerin Kazak şair ve yazarlarına örnek teşkil ettiği ve modern Kazak edebiyatının oluşmasında etkili olduğu şüphesizdir. Gazeteye gönderilen birçok mektup bunu göstermiştir.

Dala Vilayatının Gazeti'nin en etkili olduğu sahalardan biri de eğitimidir. Gazetede eğitimin faydasını anlatan birçok makale yayımlandığı gibi, Kazak Bozkırı'nda yeni açılan Rus-Kazak ve Rus-Tüzem mektepleri ve bu okullardan yetişen gençler hakkında da sık sık haberler, yazılar yayımlanmıştır.

Rus yönetimi geniş Kazak Bozkırı'ndaki devlet dairelerinde, makamlarında Rusça bilen yerli genç kadrolara büyük ihtiyaç duyuyordu. Bunlar aynı zamanda ileride sözü edilen okullarda görev alacak öğretmenleri de yetiştiriyorlardı. Diğer yandan tercüman ve mütercim kadroları da bu okullardan sağlanmıştır.

Eğitimin önemli bir kısmını sanat ve meslek okulları oluşturmuştur. Sağlık memurları, veterinerler, orman memurları, muhasebeciler vd. meslek dallarında ihtiyaç duyulan kadroların yetiştirilmesi bu okulların temel amacı idi. Diğer yandan bölgede açılan kız okulları da dikkati çekmektedir.

Kızların okutulmasının faydaları hakkında *Dala Vilayatının Gazeti* de birçok makale yayımlanmış ve kızların okullara gönderilmesi teşvik edilmiştir. Kızların erken ve yaşça büyük birisiyle evlendirilmeleri ve buna benzer meseleler gazetede ele alınarak çareler sunulmuştur.

Gazetede Kazakların yerleşik hayata geçmesi, onlar arasında tarım hayatının başlaması, şehirlerde veya şehirlerle bozkır arasında ticarî hayatın gelişmesi, alınan-satılan malların fiyat listelerinin açıklanması, düzenlenen panayırklar hakkında bilgi verilmesi, hayvan hastalıkları ve onların tedavisi gibi konulardaki yazıların, haberlerin de geleneksel yaşam biçiminin değişmesinde önemli bir rol oynadığı anlaşılmaktadır.

Özellikle ticaret hayatında Tatarların (bu terim içinde sadece Kazan Tatarları değil, Başkurtlar, Nogaylar, Kırımli tüccarlar, Sibirya Tatarları da kast ediliyordu) etkisinden şikayet edilmesi dikkati çeker. Bu şikâyet sadece ticaret konusunda değil eğitim (Tatar mollaları) ve sağlık alanında da söz konusu idi. Halk arasında hekim olarak faaliyet gösteren “Tatarlar” da vardı ve bunlar gazetede “tabip” olarak adlandırılmaktadır.

Kazakların verimli topraklarına Rus veya Rusya içlerinden diğer halklara mensup köylülerin getirilerek yerleştirilmeleri, bunların güvenliği, arazi ve su problemleri, Kazaklarla aralarındaki sürtüşmelere dair *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nde yer alan haber ve yazılar o dönemin en önemli problemlerinden biri hakkında somut veriler sunmaktadır.

Kazak Bozkır'nda yavaş yavaş Rus kanunlarının kullanım alanının genişlemesi, Kazak "biy"lerinin elindeki geleneksel mahkemelerin zamanla kaldırılması, Rus kanunların geçerli olmaya başlamasıyla ilgili birçok haber ve yazı da gazete sütunlarında görülür.

"Dala Vilayatınıñ Gazeti"nin Kazak Türklerinin Modernleşmesindeki Rolü adlı araştırmamız, Kazakistan'daki Rus sömürge siyasetini bütün açıklığı ile ortaya koyduğu gibi genel olarak Kazak modernleşmesinin kendine özgü karakteristik çizgilerini de ortaya çıkarmıştır.

Bizim bu araştırmamızda ortaya konulan kronolojik fihristin, ileride Kazak modernleşmesi, Kazak-Rus ilişkileri, modern Kazak tarihi, yazı dili ve edebiyatı üzerinde yapılacak kapsamlı araştırmalara yardımcı olacağını düşünüyoruz.

Ayrıca tezimizde ortaya konulan verilerin, Türk-Kazak kültürel ve bilimsel araştırmalarına bir katkı sağlamış olmasını ümit ediyoruz.

KAYNAKÇA

- A. N. Kurat, Rusya Tarihi Başlangıçtan 1917'ye Kadar, TTK, Ankara, 1987.
- Akif Aşırılı, Azərbaycan Mətbuatı Tarixi (1875-1920), "Elm və Təhsil" Bakı, 2009.
- Атлас Азиатской России, Petersburg, 1914.
- Большая Энциклопедия Кирилла и Мефодия (БЭКМ) [Kirill ve Mefodiy adlı Büyük Ansiklopedi], Москва, 2011.
- Dala Vilayətinin Gazeti*'nin 1888-1902 yılları arasındaki dijital koleksiyonu.
- P. P. Semenov, Живописная Россия. Том X, Средняя Азия, Petersburg, 1885.
- İslam Ansiklopedisi. 7. Cilt, MEB Baskısı, İstanbul, 1976.
- İsmail Gaspıralı, Seçilmiş Eserleri, 1, 2, 3. Neşre Hazırlayan: Yavuz Akpınar, Ötüken Yayınevi, İstanbul, 2003-2008.
- Қазақстан Ұлттық Энциклопедия, I–X. Ciltler, (A–Ya maddeleri), Almatı, 1998–2007.
- Mustafa Öner, Bugünkü Kırçak Türkçesi, TDK, Ankara, 1998.
- Народы России. Этнографический Очерк, Petersburg, 1878.
- Nazkhanym Panayeva "Tercüman Gazetesinde Kazak Kültürel Hayatı İle İlgili Yazılar Üzerine Bir İnceleme" Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Danışman: Prof. Dr. Yavuz Akpınar. İzmir 2007 (Basılmamış yüksek lisans tezi).
- P. M. Melioranskiy, Краткая Грамматика Казакъ-Киргизскаго Языка. Часть I. Фонетика и Этимология, Petersburg, 1894.
- Rıdvan Chitilov, "Dala Vilayətinin Gazeti" Üzerine Bir Araştırma (basılmamış yüksek lisans tezi), İzmir 2008.
- U. Subhanberdina. Dala Ualayatinın Gazeti: Mazmundalğan Bibliografiyalık Körsetkiş, 1888-1902, Ğılım, Almatı, 1996.
- U. Subhanberdina, P. T. Əuesbayeva. Türkistan Ualayatinın Gazeti, 1870-1882, Ğılım, Almatı, 2003.

Zeki Velidi Togan, Bugünkü Türkili Türkistan ve yakın Tarihi, Arkadaş, İbrahim Horoz ve Güven Basımevleri, İstanbul, 1942 – 1947.

Z. Abdiraşidov, “Аннотированная Библиография Туркестанских Материалов В Газете «Таржуман» (1883–1917)”, TIAS Central Eurasian Research Series No: 5, Tokyo, 2011.

<http://dic.academic.ru/> (Словари и энциклопедии на Академике)

<http://feb-web.ru/feb/periodic/default.asp> (Фундаментальная Русская Библиотека. Русская периодическая печать (1702–1894): Справочник / Под ред. А. Г. Дементьева, А. В. Западова, М. С. Черепанова; Авт.-сост. Н. В. Баранская, Н. С. Булгакова, Т. Г. Динесман, Б. Н. Касабова, М. И. Кострова, Г. Г. Курочкина, А. Д. Левин, Е. Е. Миропольская, А. П. Светлов, Н. А. Сверчков, Н. В. Сендык, Е. П. Прохоров, С. Г. Рудич, М. С. Черепанов, Е. М. Фингерит.–М.: Гос. изд-во полит. лит., 1959.–835 с. Русская периодическая печать (1895–октябрь 1917): Справочник / Авт.-сост. М. С. Черепанов, Е. М. Фингерит.–М.: Гос. изд-во полит. лит., 1957.–351 с.)

<http://ru.wikipedia.org>

Ö Z G E Ç M İ Ş

Adı: Ridvan
Soyadı: Chitilov
Doğum yeri: Kazakistan
Doğum tarihi: 17.02.1982
1989 – 1994 Rus Okulu, Ordjonikidze (İlkokul ve Ortaokul)
1994 – 1999 70. Lise (Çimkent)
1999 – 2004 E. Ü. Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Böl. (Lisans)
2006 – 2008 E. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Lehçeleri ve Edebiyatı
Anabilim Dalı (Yüksek Lisans)

Ö Z E T

Dala Vilayatınıñ Gazeti, Stepnoye General-Gubernatorstvo [Step Bölgesi veya Dala Vilayeti]'nin merkezî şehri olan Omsk'ta Rus askerî valinin emriyle 1888-1902 yılları arasında Rusça ve Kazak Türkçesiyle yayımlanmıştır. Gazetenin çıkış sebebi, gazetenin ilk sayısında da belirtildiği gibi Çarın fermanlarını ve yerel hükûmetin emirlerini vilayet halkına duyurmak ve bozkırdaki halkı daha yakından tanımak ve onların ihtiyaçlarını gidermek vs. olarak açıklanmıştır.

Diğer yandan Çarlık yönetimin geniş bir planı olarak Türk topluluklarını birbirinden ayırmak, her topluluk için yeni bir yazı dili oluşturmak siyaseti, bu gazete vasıtasıyla da belli ölçüde uygulamaya konulmuştur. Benzer durum Taşkent'te yayımlanmış olan *Türkistan Vilayetiniñ Gazeti*'nde de görülmektedir.

Master tezimizde gazetenin 1888-1893 yıllarının kronolojik fihristi hazırlanmıştır. Bu araştırmamızın üçüncü bölümünde ise geriye kalan 1894-1902 yıllarının kronolojik fihristi hazırlanmıştır ve böylece gazetenin 1888-1902 yıllarının kronolojik fihristi tamamlanmıştır. (1889 yılının sayıları ise elde edilememiştir.)

“Dala Vilayatınıñ Gazeti”nin Kazak Türklerinin Modernleşmesindeki Rolü başlıklı doktora tezimizde *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nin bütün yıllarındaki yazılar incelenerek gazete hakkında en sağlam ve en ayrıntılı bilgiler elde edilerek araştırmamızın birinci bölümünde ortaya konmuştur.

Ayrıca 1888-1902 yılları arasında yer alan yazılar tematik olarak incelenerek elde edilen bilgiler tezin ikinci bölümünde değerlendirilmiştir. Bu bölümde sosyal, siyasî, iktisadî, kültürel ve bilimsel konulardaki yazılar ayrı ayrı ele alınıp incelenmiştir.

Böylece *Dala Vilayatınıñ Gazeti*'nin Kazak modernleşmesinde önemli bir rol oynadığı; ilk yazar neslinin yetişmesine imkân sağladığı; Kazak yazı dilinin olgunlaşma sürecinin bu gazetede önemli bir seviyeye ulaştığı; Rus etkisinin Kazaklar arasında yayılmasını belli ölçüde sağladığı; halka Rus yönetiminin yapısı ve işleyişi hakkında somut bilgiler sunduğu; iktisadî ve ticarî alanda yeni gelişmeleri geniş kitlelere duyurduğu; modern eğitimin ve bilimsel araştırmaların benimsenmesinde etkili olduğu vs. araştırmamızda belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Ŗimdiye kadar Türkiye’de bu konuda herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bundan dolayı **“Dala Vilayatinıñ Gazeti”nin Kazak Türklerinin Modernleşmesindeki Rolü** başlıklı araştırmamızın Kazak modernleşmesinin tarihi; yeni Kazak fikir ve edebiyat muhitinin oluşması ve modern Kazak yazı dilinin ortaya çıkışı, vb. konularda yararlı bir kaynak olacağı midindeyiz.

ABSTRACT

Dala Vilayatinıñ Gazeti is a newspaper published by Russian administration in Russian and Kazakh Turkish in the city of Omsk which was the administrative center of Stepnoye General-Gubernatorstvo [Steppe Region or Dala Province] between 1888 and 1902. The goal of the Russian military governorship that published the newspaper was that – as stated in the first issue of it – to publicise the royal decrees of the Czar and the orders of the government, to know the locals better, to meet their needs and so on.

On the other hand, the policy of separating Turkish communities and creating a written language for each community – as a long shot of the Czarism government – was partly put into effect. A similar situation could be seen in *Türkistan Vilayetiniñ Gazeti* published in Tashkent.

The index of the years 1888 and 1893 of the newspaper was prepared in our doctoral dissertation. And in this study, the index of the remaining years 1894 and 1902 has been prepared. So, all the index of the collection has been finished. (The issue of 1889 couldn't be found.)

All the articles of *Dala Vilayatinıñ Gazeti* in all years have thematically been studied in our doctoral dissertation entitled as **Role of “Dala Vilayatinıñ Gazeti” in modernization of Kazakh Turks** and the information obtained has been evaluated in the first part of the thesis.

In this part, the articles about social, political, financial, cultural and scientific issues have been discussed separately and studied.

Thus, in our study it has prominently come out that *Dala Vilayatinıñ Gazeti* had an important role in Kazakh modernisation; it enabled to raise first writer generation; the process of the Kazakh written language effloresce reached an important level; *Dala Vilayatinıñ Gazeti* increased the Russian effect on Kazakh people; it gave perceptible information to the society about the Russian governing structure and functioning; it reached new developments about financial and trading areas to large masses; it was effective on adopting modern education and scientific studies and so on.

There weren't any studies about this topic in Turkey so far. Therefore, we hope that our study entitled as **Role of “Dala Vilayatıñ Gazeti” in Modernisation of Kazakh Turks** will be a beneficial resource about the history of Kazakh idea and a literature community and the emergence of modern Kazakh written language.

ЕК: HARİTALAR

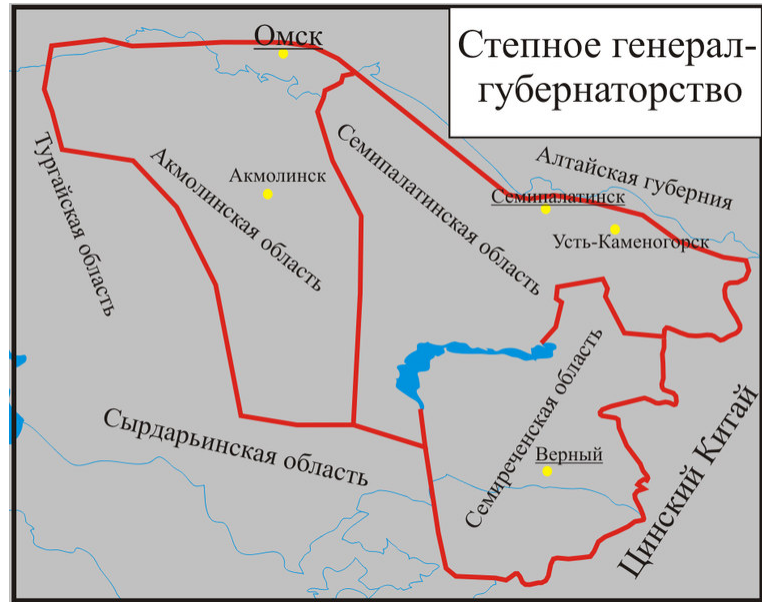
Asya Rusya'sının idarî taksimatı (Атлас Азиатской России 1914: 24):



Akmola, Semey ve Ceti Su İlleri'nin Armaları (Атлас Азиатской России 1914: 103):



Bozkır Vilayeti'nin idari il sınırları:¹⁴⁴



XIX. yüzyılın başlarında Çarlık Rusya:¹⁴⁵

¹⁴⁴ <http://ru.wikipedia.org> (13.08.2013).

¹⁴⁵ <http://ru.wikipedia.org> (13.08.2013).